

Masonların içinden

Türkiye'de Mason Tarikatı

1923 -1935

Masonların içinden
Türkiye'de Mason Tarikatı
1923- 1935

Ankara, Aralık 2019

www.huoltasdelen.com
[yayıdır](#)

Hürol Tasdelen

Her hakkı saklıdır.
Atıf yapılmadan hiçbir bölümü kopyalanamaz.

Ustam Attilâ Ilhân'a

İçindekiler

KİMLİĞİM	1
GİRİŞ	1
MASON LOCALARININ TOPLANTI DİLİ VE ETNİK KİMLİĞİ	3
MASONLUK ULUS DÜŞMANLIĞIDIR	4
ANIMSAYALIM	5
OSMANLI İMPARATORLUĞU	5
<i>Yabancı Büyük Localara Bağlı Localar</i>	6
<i>Maşrik-i Azam-i Osmani Locaları</i>	6
KURTULUŞ SAVAŞINDA MASONLAR	7
<i>Türkler Sakarya Savaşında İken</i>	7
<i>Türkler, Kurtuluş Savaşında ve Zaferi Kutlarken</i>	8
<i>Türkler Lozan'da Cumhuriyet' Kurarken</i>	8
<i>Dönemin Masonlarından Birkaç Fotoğraf</i>	9
<i>Avrupalı Masonların Türkler Hakkında, O Dönemde Söyledikleri</i>	10
CUMHURİYETİN İLK YILLARINDA MASONLAR	11
TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NDE MASON VE BATICI ÇAKMA AYDINLAR	11
MASON TARİKATİNİN TÜRK ADINI KULLANMASI	13
TÜRKİYE CUMHURİYETİ YAPILANIRKEN MASONLARIN İHANETİ	16
MASONLAR, BAŞKENT ANKARA'YI KABULLENEMEDİLER	18
MASONLARIN DERNEKLEŞMESİ	21
TEAVÜN SANDIĞI	24
MASONLARIN TÜRK VE DEVRİMLER KARŞITLIĞININ SUÇLUSU CHF İMİŞ.....	24
YAVUZ - HAVUZ DAVASI; KİDEMLİ MASONLARIN YOLSUZLUKLARI SÜRER.....	25
FRANSIZ BÜYÜK DOĞUSU İLE ANTLAŞMA.....	33
ULUSLARARASI MASON DERNEĞİ (UMD)	35
MASONLAR LOCALARINA YABANCIYI VE İŞBİRLİKÇİLERİ AZINLIKLAR	37
<i>Hakkı Şinasi Paşa ve Necat Locası Olayı</i>	38
Genel Kurul, Seçim	38
Necat Locasının Türk Düşmanlığı.....	39
Necat Locasının Geçmişi	42
Etoile d'Orient Locası Karşı Devrimci Harekete Katılır	42
Etoile d'Orient Locası Geçmişi	45
Mason Tarikatı'nın Hükümette Güç Elde Etmek Çabaları	55
Mim Kemal Öke'den İtiraf; Dernek Yasaları Atlatmak İçindir	56
Azim Locası - Yeni Büyük Loca Kurma Girişimi	57
MAHMUT ESAT BOZKURT'UN SAVAŞIMI	71
ÖZGEÇMİŞİ	71
BozKuRT - LoTus DAVAsı	74
M. EsAT BozKuRT'UN MAsONLARLA SAVAŞIMI	81
<i>Mahmut Esat Bozkurt'un "Mason Locasına Başvurduğu" Yalanı</i>	85

<i>İzmir Zuhal Locası Kurşunlanması</i>	93
CHF / CHP 'NİN MASON TARİKATINA YAKLAŞIMI	100
ASKERİ PERSONELE ZARARLI CEMİYETLERE ÜYE OLMA YASAĞI	104
YASAL DÜZENLEME	107
MİM KEMAL'İN BAŞ MASONLUKTAN AYRILMASI VE MSB'DEN GELEN GENELGELER	109
BÜYÜK ŞARK DERGİSİNDEN İBRET LİK KESİTLER	113
ATATÜRK, MASON LOCALARINI KAPATIR	115
DÖNEMİN KOŞULLARI	116
DÖNEMDE MASONLAR	117
<i>TBMM Tutanaklarından</i>	117
<i>Masonluk Hakkında Siyasilerin ve Aydınların Görüşleri</i>	118
<i>Yasallaşma</i>	124
Masonların Dernekleşmesi ve Mason Sözcüğü	124
<i>CHF, Mason Derneğini Denetim Altına Almak İster</i>	125
MASON LOCALARININ KAPATILMASI	126
ATATÜRK'ÜN MASONLARI KAPATMA STRATEJİSİ	132
YERLİ MASONLARIN BATILI EFENDİLERİNDEN TEPKİLER.....	133
<i>Fransız Efendiler Paris'ten</i>	133
<i>Amerika'da Masonbaşının Türkiye İlgisi ve Çakma Mektup</i>	134
Sahte Mektup Amerika Arşivlerinde Kasadan Çıkarıldı Yalanı	139
MASONLARIN KAPATILMA HAKKINDA DEĞERLENDİRMELERİ	141
BASININ VE AYDINLARIN MASONLUĞUN KAPATILMASINA BAKIŞLARI	150
MASONLAR 1935 'DE YER ALTINA ÇEKİLDİLER	157
<i>Masonlardan Yasa Dışılığın İtirafı</i>	157
DÖNEMİN MASON TARİKATI	159
TÜRKİYE YÜKSEK ŞÛRA	160
<i>1923 ve 1924 Yıllarında EKSİR Yüksek Şûra (33° Masonlar ve Yönetim)</i>	160
33.° EKSİR Yüksek Şûra	160
32° Krali Gizin (Sırrın) Yüce Prensi.....	162
31° Büyük Âmir Müfettiş	162
Hür Masonlar Tarafından Verilen Liste.....	176
<i>Listelerin Etnik ve Vatandaşlık Açısından Yorumu</i>	179
<i>Hakim Büyük Amirler / Yüksek Şûra Masonbaşılar</i>	180
<i>Localar (Atölye, Şapitr, Aeropaj), 4 -33 Derece</i>	181
MEŞRİKİ AZAM - BÜYÜK DOĞU / BÜYÜK LOCA.....	183
<i>Masonbaşılar - Büyük Ustalar</i>	183
<i>Meşriki Azam - Büyük Doğu/Büyük Loca'ya Bağlı Localar, 1923 -1935</i>	185
Osmanlı Döneminde Kurulan Localar	185
2, Muhibban-ı Hürriyet İstanbul, Salim Ahmet, 28 Haziran 1909, ...	185
3, Vefa, İstanbul, 28 Haziran 1909.....	185
Loca başları	185
5, Resne, İstanbul, 19 Haziran 1909	185
Loca başları	185
9,Ziya-ı Şark / Tan Işığı, İstanbul, Faik Süleyman Paşa, 22 Yıl, 18 Ocak 1910 - 1935	185
Loca Hakkında	185
Loca başları	185
15, Nispetiye Sırası / Akşam İstanbul, 1910 İstanbul / İstanbul	185

Loca Hakkında	186
Loca başları.....	186
Üyeler	186
34, Sebat, İstanbul, Jak Suhami, 18 Ekim 1914	186
186	
Loca Hakkında	186
Loca başları.....	186
35, Necat, İstanbul, 17 Mayıs 1916	186
Loca Hakkında	186
Loca başları.....	186
36, Selamet, İstanbul, 10 Ocak 1918	186
186	
Loca Hakkında	186
Loca başları.....	186
38, Güneş, İzmir, 1910, Fransızca	187
Loca Hakkında.....	187
Kurucular	187
Loca başları (Türkiye döneminde)	187
Kurucu ve üyeler.....	187
39, Murat, İstanbul, 27 Kasım 1921.....	188
Loca başları.....	188
40, Etoil d'Orient, İstanbul, 1921, Fransızca	189
Loca Hakkında.....	189
Loca başları.....	189
41, Aydın, İstanbul, Ocak 1923, Türkçe	190
Loca Hakkında.....	190
Kurucular	190
Bazı Loca başları	190
42, Tulû-i Hakikat, İstanbul, Hahamyan, 8 Şubat 1923 - 3 Ocak 1926	190
Türkiye Döneminde Kurulan Localar	191
43, İstanbul, İstanbul, Ekim 1924, Almanca.....	191
Loca Hakkında.....	191
Loca başları.....	191
44, Ehram, İzmir, Esat Cimcoz, 31 Ekim 1925.....	191
Loca başları.....	191
45, Gençlik, İstanbul, İbrahim Necmi Dilmen, Mim Kemal Öke, 31 Ekim 1924	191
Loca başları.....	191
46, Vedad, İstanbul, Mart 1925, Fransızca	192
Loca hakkında	192
Loca başları.....	192
47, Reveil, İstanbul, Mayıs 1925, Fransızca	192
Loca başları.....	192
48, Cumhuriyet, Ankara, Kasım 1925, Türkçe	192
Loca Hakkında.....	192
Loca başları.....	192
Üyeler	192
49, Merih, İzmir, Mehmet Ali, Hasan Hilmi, 21 Mayıs 1926	193
50, Zuhal, İzmir, Mehmet Salim, Sami Pangoğlu, 21 Mayıs 1926, Türkçe ve Fransızca	193
51, Azim, İstanbul, 1931-32 Nuri Aziz, 1933 Ahmet Nehri, 21 Mayıs 1926	193
193	
52, Cenub Yıldızı, Gaziantep, Kasım 1926, Türkçe	194
Loca Hakkında	194
Kurucular	194
Kurucu Yönetici Saip Özer Yaşam Öyküsü	194
Masonların Çevreye Yayılma Çabaları	199
Gaziantep'te Masonların İşbirlikçisi ve Aklayıcısının Kimliği	202
Ermeni İsyânları	204
53, Kemâl, İstanbul, 10 Aralık 1927	205

Loca hakkında	205
Kurucu	205
54, Işık, Samsun, Şubat 1928, Türkçe	206
Kurucular	206
Kuruluş Süreci :	206
55, Nevzad-ı Hürriyet, İzmit, Şubat 1928	212
56, Cumhuriyet Yıldızı, İstanbul, 10 Şubat 1930	212
57, Saturne, İzmir, 1930, Fransızca	212
Loca Hakkında	212
Loca başları	212
Kurucu ve üyeler	212
58, Ülker, Manisa, Şubat 1930, Türkçe	213
Loca Hakkında	213
Kurucular	213
Loca başları	213
Üyeler	213
59, Nilüfer, Bursa, Haziran 1930, Türkçe	214
Loca Hakkında	214
Kurucular ve üyeler	214
Loca başları	214
60, İnkılâp, İstanbul, 8 Ekim 1932	214
Loca başları	214
61, Ege, İzmir, 12 Aralık 1932	214
Loca başları	214
62, Homere, İstanbul, 1909, Fransızca	215
Loca Hakkında	215
Loca başları	217
Kurucular	217
64, Nar, Bursa, Ocak 1934, Türkçe	217
Loca hakkında	217
Kurucular:	217
Loca başları:	217
65, Renaissance, İstanbul, Ocak 1935, Fransızca	218
Loca hakkında	218
Loca başları (son yıllarda)	218
Kapanış Sırasında Mason Tarikatının Genel Durumu	219
Locaların Şehirlere Dağılımı	219
Kapatılma sırasında localar ve yöneticileri	219
Türkiye’de Yabancı Masonik Merkezlerle Bağlı Localar	222
İngiltere B. Büyük Locası	222
İskoçya Büyük Locası	222
Fransa Büyük Doğusu / Büyük Locası	222
Le Renaissance (Rönesans), İstanbul, 1908 - 1935 Fransızca	222
Meles, 1913 - 1926, Rumca	222
Veritas 1904 - 1933 / 1936	222
İtalya Büyük Doğusu	222
Calcedonia (Kalkedon), İstanbul 1909 - 1929	222
.....	222
Italia Risorta Locası	222
L’Unione (Birlik), İzmir 1914 - 1925	223
.....	223
I Mille ? - 1925	223
Yunan Büyük Doğusu	223
Harmonia , İstanbul, 1909 - 1935	223
.....	223
MASONLARIN ATATÜRK VE TÜRKÇÜ AYDINLARIMIZA İFTİRALARI VE YANITLARIM	224

ATATÜRK, ASLA MASON OLMADI	225
GAZİ MUSTAFA KEMAL ATATÜRK'ÜN TARİHSEL KİMLİĞİ	225
<i>Türk Ulusunun Evladı olarak, Türk Ulusunun Önderi Atatürk .....</i>	226
<i>Atatürk'ün Konuşma ve Demeçlerinden .....</i>	229
<i>Atatürk 'ün Kaleminden Nutuk'ta (Söylev) Masonlar .....</i>	240
MASONLAR VE YALANLARI	240
<i>Türk Ulusu Düşmanı, Masonbaşı Mim Kemal Öke .....</i>	240
<i>Mason Yalanları .....</i>	242
Mason Tamer Ayan Hezeyan, Yalan ve İftiraları	248
<i>Atatürk'ün "Her Şeye Rağmen Bir Nura Doğru Yürüyoruz..." Sözü .....</i>	252
<i>Masonlar Anadolu'yu Türkün Vatanı Saymazlar .....</i>	254
ATATÜRK İLE MASONLAR ARASINDAKİ KONUŞMALAR	257
<i>Türk Ulusunun Birleştirici Kimliği; Türkçe .....</i>	266
<i>Kemalizm, Ulus Kimliği ile Çağdaşlığı Hedefler; Masonlar Batıcılığı, Taklitçiliği .....</i>	268
Türkçü Aydınlar	270
<i>Türk Aydınlarının Değerlendirmeleri ile Atatürk .....</i>	272
<i>Atatürk'e Suikast Girişimleri .....</i>	277
Casus Mason Mustafa Sagir, 1921	277
Mason İttihat Terakkiciler, Cavit ve ihanet çetesi, 1926	278
<i>Atatürk 'ü Mason Doktorlar mı Öldürdü? .....</i>	284
<i>Atatürk'ün Türkiye'den Sürdüğü ve İdam Ettirdiği Masonlar .....</i>	285
NAMİK KEMAL MASON OLMADI	287
ZİYA GÖKALP, MASONLUK KARŞITIYDI	288
<i>Yaşamı ve Dünya Görüşü .....</i>	288
<i>Masonluk Konusu .....</i>	289
<i>Ziya Gökalp'in Kardeşinin Torunu Dicle Eroğul'un Görüşleri .....</i>	299
MUSTAFA NECATİ VE HASAN ÂLİ	301
<i>Resne, Vefa Locaları .....</i>	302
Resne Locası	302
Üyeler:	302
Vefa Locası	302
<i>Çakma Belgelerin Sahteliği .....</i>	303
<i>Mason Tanıl Adalı'nın kitabından .....</i>	304
MUSTAFA NECATİ	310
<i>Mustafa Necati için Uydurulan Çakma Belgeler .....</i>	Hata! Yer işareti
HASAN ÂLİ	HATA! YER İŞARETİ TANIMLANMAMIŞ.
SON SÖZ YERİNE	320
RESİMLER	322
BELGELER	324
KAYNAKÇA	325

Kimliğim

Köklerim;

Gümrü doğumlu Azerbaycan Türkü baba ile Üsküp doğumlu Balkan Türkü annenin, 4. ve en küçük çocuğu olarak Kars, Kağızman'da 26 Mart 1960'da doğdum.

Kafkas ve Balkan dağlarının rüzgârlarını taşıy ruhum. Şehire tutsak, bir dağ adamıyım.

Anam babam;

Kimliğimi onlar yoğurdu, onlar harmanladı. Babam Zekeriya ve Annem Hasibe, **Atatürk**'ün yetiştirdiği, tüm benliği Türkiye Cumhuriyeti; ulus ve vatan sevgisi ile dolu romantik kuşağın çocuklarından.

Resim 1 Annem Hasibe babam Zekeriya, Hakkari 1968

Kimliğim Anadolu'da biçim aldı;

Türkün beş bin yıldır vatani, Anadolu'da geçti çocukluğum. Hep Doğuda; Doğu, Güneydoğu ve Doğu Karadeniz...

Türkmen'in Orta Asya'dan getirdiği Kara Kazanında, kendi özünü, dilini, kültürünü, Anadolu'nun binlerce yıllık onlarca kültürü ile karıştırdığı ve Anadolu Türk kültürü olarak insanlığa kattığı kültür ile biçim aldı kimliğim...

Kimliğimin son düzenlemesi ODTÜ'dedir;

En büyük hayallerimden biri, Türk İhtilalinin, bozkırda yanan aydınlık meşalesi Orta Doğu Teknik Üniversitesinde okumaktı. ODTÜ'ye 1977'de 17 yaşında genç olarak girdim, Ülkesine hizmet etmek tutkusuyla 1984'de Elektrik - Elektronik Mühendisi, 1987 'de Yüksek Lisansımı tamamlayıp, ayrıldım. Yüksek Lisansım sırasında Akademik Uzman olarak ODTÜ'de görev yaptım.

ODTÜ'de bilim ve bilimsel düşünmeyi öğrendim. Mühendislik eğitimim ile birlikte, ODTÜ Rektörlüğünün sağladığı olanaklar ile bir avuç şiir meraklısı arkadaşlarla kurduğum Edebiyat Kulübü'nde, dönemin birçok şair ve yazarı ile tanıştım, taşıdıkları ışık ile aydınlandım. ODTÜ, kimliğimin oluşumunda son etmendir.

Şiir Geçmişim;

Her Türk çocuğu gibi okuma, yazmayı öğrendiğimden beri şiir okur şiir yazarım. 17 yaşında Attilâ İlhan'ın çırağı olma onuruna eriştim, Sonra şiirlerim dergilerde yayınlanmaya başladı. 18 yaşında Attila İlhan'dan "delikanlı toplumcu ozan" adını alma onuruna ulaştım, 1980 'lerin en umut veren genç üç şairinden biri saydım beni. 21 Yaşında şiir yazmayı bıraktım. Birçok nedeni var elbette. Bir tanesi de 1980 sonrası Türkiye'de şiir çevrelerinin hızla yozlaştığını, cahilleştğini ve özünü yitirdiğini görmemdir...

Mesleğim;

Elektrik - Elektronik Yüksek Ölçmeni (Mühendisi) olarak Telekom sektöründe uzun yıllar çalıştım, çok keyifli yıllar mühendislik, yöneticilik yaptım; işçi de oldum işveren de. 30 yıllık meslek yaşamımda, doğru bildiğim dışında hiçbir iş yapmadım. Hiç eğilmedim, yozlaşmadım, ün ve para için kimliğimden ödün vermedim, arkadaşlarımı satmadım. ODTÜ'nün yetiştirdiği vatan ve ulus sevgisi ile yüklü bir ölçmen olarak 30 yılda vatan borcumu ödemeye çalıştım.

Şimdilerde tüm birikimlerimi, her gün saatlerce çalışıp, yazarak Türk insanı ile paylaşıyorum; vatan borcumu ödemeye devam ediyorum.

Eşim, oğlum;

1991'de ODTÜ yıllarında birlikte yürüdüğümüz, paylaştığımız; Türkmen kadını ozan İlkiz ile yıllar sonra yolumuz yeniden kesişti ve evlendik. Bir oğlumuz var.

Nazım Hikmet Ustanın dediği gibi; "ölmüş babamdan ileri", bilim insanı olma yolunda kararlı yürüyen "oğlumdan geriyim"... Bundan daha güçlü hangi duygu olabilir?

NE MUTLU TÜRKÜM DİYENE

Hürol

Giriş

Evet, bütün Avrupa kavimleri (emperyalizm) istilâ gayesini takip ediyorlar.

*Şimdi bir nüfuz mıntıkası peyda ediliyor.
Oradaki ahalinin milliyet fikri uyuşturuluyor.
İktisadi ve içtimai menba'lar ele geçiriliyor.
İstilâ temin olunuyor. ¹*

Ömer Seyfettin

Batının Anamalcı (Kapitalist) devletleri, emperyalist amaçları doğrultusunda, sömürme ve sömürgeleştirme süreçlerinde, Mason Tarikatı önemli işleve sahiptir. Sömürülen ya da sömürgeleştirilen ülkelerde, etnik bölücülüğü örgütlenme ve kışkırtma çalışmaları, komprador burjuvazi ve komprador aydınlar oluşturularak ulusal bilinç ve kültürün aşındırılıp, yok edilmesi, devlet sivil ve askeri bürokrasisi içine sızılarak, yerel yöneticilerin devşirilmesi Mason Tarikatının ana görevleridir. Mason locaları coğrafya içinde kanserli hücreler gibi yayılır...

Bu kitap dizimde,

Türkiye'de masonların, kökenlerinden ve günümüze; Batı emperyalistlerinin işbirlikçileri olarak, topraklarımızda Türklerin ve Türklüğün aleyhindeki faaliyetlerini; İstanbul'u merkez tutup, etnik milliyetçilik temelinde örgütlenip; Türkiye şehirlerinde, emperyalistlerle işbirliği yapan gruplarla işbirliği içinde faaliyetlerini ortaya koyacağım. Osmanlı'dan bu yana izlerini sürerek, kullandıkları yöntemleri, stratejilerini inceleyip; Türk ve Müslüman kökenli olmayan, etnik kökenli grupları örgütlediklerini; Ege'de İzmir çevresi, Karadeniz'de Samsun, Güneydoğu - Doğu Akdeniz'de Gaziantep - Adana çizgisinde localar ile etkin olmaya çalıştıklarını,

Amerika ^devletinin yönlendirmesi altında, Amerika çıkarları için faaliyetlerini sürdüren, **Amerika Columbia Bölgesi Büyük Locası** (Grand Lodge of District of Columbia), baş masonu **Robert Heyat** önderliğinde;

- Balkanlar da Üs olarak kullanılan Romanya Büyük Locasını, Yunanistan Büyük Locası ve Yüksek Şûrası desteğini, Rus ve Fransız Büyük Localarının,
- Türkiye'de Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası ve Yüksek Şûrasının;
- Türkiye içinde ve Coğrafyamızda Portekiz, bazı Kuzey Afrika ülkeleri, Azerbaycan, Ermenistan, Gürcistan'da mason locaları, kuruluşları ve yapılanmaları faaliyetlerini sorguluyor olacağım.
- **Robert Heyat**, Güney Azerbaycanlı, Türk soylu, Şii - Müslüman kimliği olan kökenden, İranlı. **İran İslam Devrimi** sonrasında, **Amerika ajanı** olduğu için İran'dan Amerika'ya kaçır, adını ve dinini değiştirir, *Kafkas, Hıristiyan Robert Heyat* olur!

¹ (Birinci, 1989)

Bütün bu masonik yapılar ve faaliyetler içinde, Yahudi ve Sabetaycılar, Ermeni, Yunanlılar - Rumların işbirliklerini, ilişkilerini koyarken;

Türkiye Cumhuriyeti dönemi kitap dizimin sıralaması.

1. 1923 - 1935 Kapanış
2. 1936 - 1947 Yasaklı Dönem
3. 1948 - 1965 Yer üstüne çıkış, yasallaşma, taşınmazları geri alma ve örgütlenme, Amerika - İngiliz masonluğuna bağlanma
4. 1965 sonrasında Amerika - İngiliz masonlarının denetimine geçen Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası (HKEMBL) ve Amerika Güney Yetki Alanı denetiminde kurulan Yüksek Şûranın;
5. 1965-1990, yeniden yapılanma, örgütlenmeyi genişletme, Türkiye içinde yayılma
6. 1990-Günümüze, Türkiye içinde stratejik ve Balkan, Kafkas, Kuzey Kıbrıs coğrafyalarında yayılmaları ele aldım.

Bu dönem içinde, HKEMBL 1990'lardan sonra Amerika Birleşik Devletleri, Columbia Bölgesi Büyük Locası ile işbirliği, Türk ve Amerika vatandaşı Ermeni, Yunan (Rum) ve Yahudi-Sabetaycı masonlar önderliğinde, Osmanlı son dönemindeki Ermeni ve Yunan (Rum) etnik faaliyetleri, incelenecektir.

Topraklarımızda mason örgütlerinin merkezi İstanbul'dur. Her ülkede mason örgütlerinin merkezi başkentler iken, Türkiye Cumhuriyeti'nde, Türk soylu olmayan masonların, Büyük Loca ve Yüksek Şûrayı çoğunluk ve denetimleri altında tutabilecekleri İstanbul'u merkez olarak tutmaktadırlar.

Bu nedenle 1900'lerin başından 2019'a geleceğiz.

Mason Localarının Toplantı Dili ve Etnik Kimliği

Çağdaş hiçbir ulus devlet bünyesinde, mason localarında, ülkenin milli dili dışında bir dil ile toplantı yapılmasına, hiçbir Avrupa ülkesinde etnik temelli loca kurulmasına izin verilmez. Gel gör ki, Osmanlı'dan bu yana topraklarımızda masonlar, etnik bölücü temelli Ermeni, Rum, Yahudi, Sabetaycı üyelerin hemen hemen tamamını oluşturdukları localar kurdukları gibi, ana dilimiz dışında yerel etnik diller ve Batılı emperyalistlerin dillerinde masonik toplantılarını yapan localar da kurmuşlardır, kurmaktadırlar. Özellikle 1960, 1980 emperyalizmin emrinde askeri darbeler sonrası, bu tür, milli bütünlüğümüze ve kimliğimize aykırı localar kurulması hızlanmıştır...

Bu localarda etnik bölücü kimliğe sahip azınlık masonları gizledikleri milli duyguları doğrultusunda örgütlenir, emperyalizm işbirlikçi görevlerini komprador nitelikleri ile yerine getirirken, Türk kökenlileri de devşirip, Türk milli kimliği ve bilincinden uzaklaştırmak için çalışmaktadırlar. Bu bir ihanettir.

Özellikle bu tür localara giden Türk kökenli masonlar da, uluslarına, vatanlarına ve kendi özlerine ihanetin içinde bilerek ya da bilmeyerek yer almaktalar.

"Azınlıkların Mason Localarında Örgütlenmeleri ve Emperyalistlerle İşbirlikleri" kitabımın birinci bölümünde; **"Türklük Karşıtı, Etnik Milliyetçi ve Yabancı Dilde Locaları"** göreceğiz.

Burada bir açıklama yapmak gerekir. **Atatürk; "Türkiye'yi kuran halka Türk milleti"** denir diyerek; etnik kökeni ne olursa olsun, Türkiye'nin kuruluşunda yer alan herkesi, eşit ve Türk milletinin bir üyesi kabul ederek, çerçeveyi çizmiştir. Bir Türkçü ve Atatürk sevdalısı ve devrimlerinin savunucusu olarak, ben garip de, bu çerçeve içinde, tam bağımsız Türkiye'ye bağlı herkesi de, etnik ve dini kökenine bakmaksızın, eşit Türk vatandaşı olarak benimser, sayarım. Bu anlamda, *azınlık* tanımı içinde yer alan, Türkiye'ye bağlı Ermeni, Rum, Yahudi, Sabetaycı etnik kökenlerden her yurttaşımı bu çalışmam ve diğer tüm yazılarımda geçen etnik bölücülerden, komprador işbirlikçilerden ayrı tutarım.

Masonluk Ulus Düşmanlığıdır

Mason Tarikatının öğretisi; ulus düşmanlığı, ulus bilincini yok etmek temelinde yapılmıştır. Masonluğun ulus düşmanlığı üzerine yazdığım yazımı bağlantımda sunmak isterim:

<http://huoltasdelen.com/index.php/kitaplar/masonluk-emperyalizm-ve-ulus-dusmanligi>
????

Masonlar, ulus sevgisi yerine Batılı emperyalistlerle evrensel sevgi peşinde

Masonlar için, emperyalist Batılıların tanımladığı "evrensel kardeşlik"; aynı dil ve kültürü paylaşanların "ulus kardeşliği", "aynı toprakları paylaşanların "yurttaşlık kardeşliği" üstünde, önündedir. Bir dincinin, "Yahudi kardeşliği", "Hıristiyan kardeşliği", "Müslüman kardeşliği" algısı ve bağımlılığı ile Mason Tarikatının "evrensel mason kardeşliği" algısı ve bağımlılığı aynıdır.

Oysa çağdaş ve bağımsız uluslarda ve ulus devlet yapılarında aslanan, kader birliği yapmış, ulus olma niteliğine ulaşmış toplumların, "ulus kardeşliği", "yurttaş kardeşliği" ve "vatan sevgisi", birlikte yaşamının, başka ulusların sömürgesi olmadan bağımsız kalabilmenin olmazsa olmazıdır.

Türk Silahlı Kuvvetleri, tüm Güvenlik ve Emniyet, Adalet Sistemi ve Mahkemeler, Ulusal Savunma Sanayi bünyelerinde görev yaparken yâda emekli olduktan sonra mason locasına girmiş kişiler, Türk ulusunun karşısında, ettikleri yeminlere ihanet ettiklerini ve görevlerinin ulusal niteliği ve hassasiyetine karşıt ya da duyarsız davrandıklarını vurgulamak isterim.

TSK mensubu bir subayın mason olması konusunda, vatansever, Türkçü ve Atatürk 'ün devrimcisi Mahmut Esat Bozkurt 'un da söylediklerini anımsatmak isterim:

<http://huoltasdelen.com/index.php/makaleler/aturk-ve-turkculer/mahmut-e-bozkurt-masonların-belalisi> ???

Anımsayalım

Osmanlı İmparatorluğu

Osmanlı İmparatorluğu döneminde mason locaları, **Türk ve Müslüman** olmayan tebaanın yoğun olduğu bölgelerde; İngiltere, İskoçya, Fransa, İtalya ve Amerika; mason locaları, konsolosluklar, misyoner okulları ile birlikte Osmanlı coğrafyasına yayılmışlardı. Etnik farklılıkları destekleyerek, güçlendirerek; Devlete karşı bölücülüğü örgütlemiş ve desteklemişlerdi. Localarda konuşulan diller Fransızca, İtalyanca, İngilizce ile etnik bölücülüğün bir unsuru olarak, Ermenice, Yunanca (Rumca), Arapça ve diğer yerel dillerdi. Batılı emperyalistlerin yerel işbirlikçileri Devşirmeler, Yahudi-Sabetaycılar, Yunanlılar (Rumlar), Ermeniler, Levantenler ve Araplardı.

Mason locaları, günümüz etnik bölücü terör örgütlerinin, o dönemlerdeki karşılıkları bölücü etnik komitacıların önyüzleri olarak faaliyet göstermekteydiler.

Tarih bilim insanlarının da tanımladığı gibi, **Osmanlı masonluğu sömürge masonluğudur**. Osmanlı masonluğunu, 2019 ortalarında yayımlamayı planladığım "**Mason Tarikatı,II. Osmanlı İmparatorluğu'nda Mason Locaları**"² kitabımda tüm ayrıntıları ile aktarıyorum.

Osmanlı Yüksek Şûra ve Osmanlı Büyük Doğu masonik örgütlerinin locaları, ağırlıklı olarak *İstanbul* 'da kurulurken, *Anadolu* 'da olanlar, Ermeni, Rum, Yahudi, Levantenler için kurulmuş misyoner okullarının yoğun olduğu bölgelerde kuruluyorlardı. Mason localarının, **Türklerle** hiçbir ilgisi yok, tamamen emperyalizmin ve işbirlikçisi, etnik bölücü, Müslüman olmayanların örgütledikleri yerlerdi. Bu localara alınan Türkler, kendi ulusuna ihanet etmişler arasından ya da devşirilmek üzere yeterli bilinç düzeyi olmayanlar arasında seçilirlerdi. Localarda sayısal olarak yok sayılacak kadar azlar.

33.° Mason M. Yılmaz Suner, 2003 yılında bakın ne diyor;

"Jön Türk döneminde çok sayıda Rum ve Ermeni Mason Türk milliyetçiliğinin yükselişine karşı çıkmışlardı. Diğer taraftan da -çelişkili gözükmele birlikte-toprak talebinde bulunan ayrılıkçı hareketler lehinde mücadele etmişlerdi. Ermeni özerkliğini, Girit'in Yunanistan'a bağlanmasını ya da Yunanlıların Güney Makedonya'yı ilhak etmesini desteklemişlerdi. Birinci Dünya Savaşından sonra işler daha da açıklık kazanmış, İstanbul'daki la Renaissance ve İzmir'deki Meles gibi Localar Türkiye'nin parçalanması yönünde ateşli kampanyalar yürütmüşler, doğuda büyük bir Ermenistan'ın, Batıda da büyük bir Yunanistan'ın kurulmasını sağlamak için büyük çabalara girişmişlerdi. Meles Locasının tamamı ve la Renaissance Locasının envarı Yunanistan'a kaçmışlar, Kurtuluş Savaşı süresince Türkiye aleyhine olan faaliyetlerini sürdürmüşlerdi."³

Bunları yazan, mason düşmanı değil, Yüksek Şûra da en üstte görev yapmış, 33.° kıdemli bir mason. Mason Suner özetle; masonlar Osmanlı döneminde, Türk milliyetçiliğine karşı çıkarken; Rum ve Ermenilerin milliyetçiliğini, Osmanlıyı parçalanmaya götüren eylemlerini desteklemekteler diyerek, dürüst bir itirafta bulunuyor.

---

²

³ (Suner, 2003, s. 31-32)

İstanbul'daki Müslüman olmayan azınlık, işgalden sonra, işgalcilerle işbirliği yaparak, **Türk** ve **Müslümanlara** zulüm ve katliam yaptılar. Mason locaları da aydınlarının örgütlenme yerleriydi.

Yabancı Büyük Localara Bağlı Localar

Toplantı dilleri

Fransızca, İngilizce, İtalyanca, Yunanca (Rumca), Ermenice, İbranice, Arapça, Sırpça, Osmanlıca (Türkçe)

Locaların bulunduğu şehirler

Ankara (İtalyan mühendisler kurmuş), İzmir (aralarında hainlerin Homer Locası da var) Edirne, Kayseri, Konya, Adana, Mersin, Tarsus, İskenderun.

İngiltere Birader Büyük Locasına bağlı locaların listeleri ve nerede oldukları hala bilinmemektedir.

İtalyan Büyük Doğusuna bağlı 1923'den sonra da çalışır durumda olan locaların bilgilerini Türkiye döneminde verdim.

1909 yılında Osmanlı yerel Büyük Doğusu kurulurken, en güçlü sav, artık yabancı merkezlere bağlı loca kalmayacağıydı. Oysa Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra bile yabancı merkezlere bağlı localar var ve etkindirler. Hatta 1909'da Osmanlı yerel masonluğunu kuran İtalya masonluğuna bile...

Maşrik-ı Azam-i Osmani Locaları

Dil ulusal kimliği belirler. Osmanlı Yüksek Şûra ve Osmanlı Büyük Doğusunun Birinci Resmi dili Fransızcadır. Sömürgelerde görülen bir uygulamadır bu. Locaların çoğunda konuşulan dil Fransızca, İtalyanca, Yunanca (Rumca), Ermenice çok azında Osmanlıca.

Locaların bulunduğu şehirler

İzmir, İzmit, Sivas, Malatya, Elazığ, Mersin

Loca dağılımı

İstanbul'da 16, Anadolu'da 5, Mısır-Lübnan- Suriye'de toplam 19, toplam 40 loca.

Türkiye Cumhuriyeti'nin, Bağımsızlık ve Kurtuluş Savaşı sonunda, zaferle taçlandırılarak kuruluşundan sonra, birçok loca kapandı ya da üyeleri masonlar yurt dışına kaçtılar.

Osmanlı İmparatorluğu Mason Tarikatına dair tüm ayrıntıları, olayları; belge ve kanıtları ile www.huoltasdelen.com sanal ortamımda paylaştığım "**Osmanlı İmparatorluğu 'nda Mason Locaları**" kitabımda okuyabilirsiniz:

<http://www.huoltasdelen.com/index.php/mason-localari/kitaplar/osmanli-da-masonluk/16-osmanli-mason>

Kurtuluş Savaşında Masonlar

*Evet, bütün Avrupa kavimleri
(emperyalizm) istilâ gayesini takip
ediyorlar.
Şimdi bir nüfuz mıntıkası peyda ediliyor.
Oradaki ahalinin milliyet fikri
uyuşturuluyor. İktisadi ve içtimai
menba'lar ele geçiriliyor. İstilâ temin
olunuyor.⁴*

Ömer Seyfettin

Türk Ulusunun bağımsızlık savaşına masonlar katılmadıkları gibi, Mason Locaları, işgal edilmiş İstanbul'da, İzmir'de ve diğer şehirlerde, işgalcilerle işbirliği yaparak, masonluklarını ve ihanetlerini sürdürmüşlerdi. Bunların ayrıntıları "*Mason Tarikatı ve Emperyalizm II - Osmanlı İmparatorluğu*" kitabımda tüm ayrıntı ve belgeleri ile anlattım. Burada anımsamakla yetineceğim.

Türk Ulusu, binlerce yıllık tarihi içinden, bir defa daha "*ya istiklal ya ölüm*" demiş, ulusça verdiği Kurtuluş Savaşı sonunda sömürgeci emperyalistleri vatanından kovmuş, ulus devlet **Türkiye Cumhuriyeti**'ni kurmuştur.

Türkler Sakarya Savaşında iken...

Türk Ulusu, Kurtuluş Savaşında, Sakarya Savaşı, 13 Ağustos - 13 Eylül 1921 arasında, ölüm kalım kavgasında; kaybettiğimiz takdirde, *Sevr'e* mahkûm olacağız. Sakarya Meydan Muharebesi sonunda **Türk ordusunun zayıtı; 5.713 ölü, 18.480 yaralı, 828 esir ve 14.268 kayıp olmak üzere toplam 39.289'dur.** **Mustafa Kemal Atatürk** bu muharebe için "*Sakarya Melhame-i Kübrası*", yani **kan gölü, kan deryası** demiştir.

Masonlar tam da bu sırada İstanbul'da

"1 Ağustos 1337 [1921] seçim celsesinde İstanbul vadisine taşınan "Güneş" Locasının seçime katılıp katılamayacağı konusu tartışmalara ve Yüksek Şûra ile Büyük Loca arasında görüş alışverişine konu oluyor."⁵

"24 Mart 1338 [1922] Cuma günü tüzüğe göre ilk defa bir matem celsesi yapılıyor.

5 Temmuz 1338 [1922] celsesinde okunan çalışma raporunda eski Lokalin yabancı Localara ait olması ve çeşitli yabancı Büyük Localara bağlı Localar tarafından kullanılması nedeniyle yeni bir bina kiralandığı belirtiliyor."⁶

Görüldüğü gibi, masonların **Türk Kurtuluş Savaşı** umurlarında değil. İşgal altında mutlu mesut yaşıyorlar ve sıradan loca çalışmalarını sürdürüyorlar!

⁴ (Birinci, 1989)

⁵ (Koparan, Türkiye Millî Büyük Meşrûkî'nin 25. Yılı, 2001.

⁶ (Koparan, Türkiye Millî Büyük Meşrûkî'nin 25. Yılı, 2001,

Türkler, Kurtuluş Savaşında ve Zaferi Kutlarken...

1922 Temmuz ayında **Türk** Hükümeti, ordusu ve ulusu ile bir ay sonra başlayacak Büyük Taarruza hazırlanırken ve sonrası büyük zaferi kutlarken;

1909'da İttihat ve Terakki askeri darbe yapınca, mason giysileri ile sokaklara dökülen, kutlamalar yapan masonlar; **30 Ağustos, Türkler 'in Büyük Zaferi** sonrası, bırakın dünyaya duyuruyu, sokaklarda kutlamalar yapmayı, tek bir locada bile bir söz edilmiyor, kutlanmıyor. Aslında Türklerin zaferi karşısında masonların içi kan ağlıyordu.

Türkler Lozan'da Cumhuriyet'i Kurarken

Masonlar;

s "21 Kânunisani (Ocak) 1339 [1923] celsesinde bir çok Obediyansla ilişki kurulmuşken **İngiltere, İskoçya ve İrlânda Büyük Localarıyla "maalesef henüz" ilişki kurulamadığı bildiriliyor.**Aynı celsede değiştirilmiş Lokal tüzüğü okunup onaylanıyor ve Lokalde bir Kütüphane kurulmasının gereğine dikkat çekiliyor.

s 21 Teşrinievvel (Ekim) 1339 [1923] celsesinde okunan raporda Türkçe nüshaları kalmayan kanun ve tüzüklerin Fransızca metinlerine göre düzeltilerek basılmakta olduğu, bir Lokal inşası önerisi dikkate alınarak bir komisyon kurulduğu ve "**Rönesans**" Locasının İstanbul'da bir "Lâyık mektep küşadını" görüşmek üzere yaptığı çağırığı görüşmek üzere davete katıldığı yazılıdır.

s 31 Teşrinievvel (Ekim) 1340 [1924] tarihli genel kurulda okunan raporda kanun ve tüzüklerin değiştirilmesi gereği yeniden söz konusu ediliyor. ">

Görüyor musunuz; Türkiye kuruluyor, devrimler yapılıyor; masonlar daha birkaç yıl önce düşmanımız olan İngilizlerle masonik ilişki kurulmadığı için kahroluyor, Cumhuriyetin açıklandığı günde erkân kitapçığı basımı ile uğraşıyorlar. Gene Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşuna dair bir tek locada bir kutlama; Büyük Loca olarak Dünyaya bir bildiri yok. Masonlar, İngiliz'in, Fransız'ın bağılısı her daim.

Büyük Taarruz, Büyük Zafer, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda, Mason Tarikatı yöneticileri ve üyelerinin, dünya mason kardeşlerine bir duyurusu, bir Zafer mesajı, kendi içinde tek bir toplantı tutanağı yok.

Devlet kurulup, Cumhuriyet ilan edildikten bir yıl sonra da yok, hiçbir zaman yok!

Masonlar, karanlık bir ihanet sessizliği içinde, yas tutmaktaydılar. Gerçek olan buydu...

Masonlar, Kurtuluş Savaşında Türklerin yanında değil, karşısında, düşmanların yanında yer aldılar.

⁷ (Koparan, Türkiye Millî Büyük Meşrûkî'nin 25. Yılı, 2001, s. 25-26)

Dönemin Masonlarından Birkaç Fotoğraf...

Resim 2. "Milli Masonluk" Denen Yabancı Masonlar. Önlükteki Haçlı / Tapınakçı Bayrağına dikkat eder misiniz?

Türkiye Cumhuriyeti'nde Rum ve Ermeni nüfus son derece azalırken, Yahudiler ile Müslüman dışarıda sahte Müslüman kimliğe bürünmüş Sabetaycılar Yunanlılar/Rumlar, Ermeniler, Mason Tarikatına egemen oldular ve egemenlikleri bugünlerde de sürmektedir.

Avrupalı Masonların Türkler Hakkında, O Dönemde Söyledikleri

"Avrupa emperyalistleri Türkler'i Avrupa'da görmek istemiyorlardı. Bu onların tarihsel misyonuydu. Tarih boyunca verilen Haçlı Savaşlarının özü buydu. Şimdi de tarihsel bir ortam doğmuş, bu olanak değerlendirilip, Türkler 'Asya Bozkın'na sürülmek isteniyordu. İngiliz yetkililerinin raporları bu tasarılarının açık belgeleridir.

Ryan 25.12.1919 tarihli raporunda; 'Bizim şimdiki amacımız bölmek, arkadaş gibi davranıp kazanmak ve sonra egemen olmak'tır diyordu.

Başbakan L. George Türkler'i 'İnsanlık kanseri, kötü yönettikleri toprakların etine işlemiş bir yara' olarak görüyor, Türk zaferini 'talan, kıyım ve cinayet meşalesi' olarak niteliyordu.

Bu düşünce İngiltere'nin dış siyasasını yıllarca yönlendirecek olan **L. Curzon** da daha somutça ortaya konuyor, **4.1.1920**'de şunları yazıyordu:

'Türkler Avrupa'dan atılmalıdır. Amerikalı Senatör Lodge'nin dediği gibi İstanbul Türkler'den tümüyle alınmalı, bir veba tohumu olan savaşların yaratıcısı, komşuları için küfür olan Türkler Avrupa'dan silinmelidir'

26.6.1919'da ise **L. George;** "Türkler'e Boğazlarda ve denizlerde hiçbir yer verilmeyeceği"ni söylüyordu (151)."^{8 9}

Bu isimler, "tüm insanlığa sevgi tapınağı yapmak" yalanı ile kılıflanmış Mason Tarikatı'nın üyeleri kıdemli masonlardır! Irkçı bir nefretle yüklü **Türk Düşmanlığı** başta İngilizler olmak üzere Avrupa'da yazılıp, söylenirken; Masonlar İstanbul'da toplantılarında tartışıp, üzüntü ile tutanaklara geçiriyorlardı: "Hala İngiliz masonlarla ilişki kurulamamıştı."

İşte Osmanlı'dan bu yana Türkiye masonlarının localarda yan yana oturdukları, biraderce üç kere öpüştükleri masonlar. Anımsayalım, Türkü yok etmek, kutsal topraklarını Müslümanlardan almak için yapılan tarihin en vahşi katliamlarını yapan Haçlılar için masonik adı ile Türkiye Yüksek Şûrası 4. Derece Üzerine Açıklamalar kitapçığında masonlar ne diyorlar;

*"Atalarımız olan ve Hıristiyan âleminin her yerinden gelip de Kutsal topraklarda bir araya gelmiş bulunan Haçlılar, her milletten gelen kişileri tek bir Kardeşlik içinde toplamak istemişlerdi. Hiçbir kaba menfaat gütmeksizin, başkalarına tahakküm etmek hususundaki tabî duygularına kulak asmaksızın, tek gayesi ruhları ve kalpleri birleştiren, insanları daha iyi hale getiren ve zamanla devletler arasındaki ayrılıktan ileri gelen değişik görevlerden sıyrılmaksızın, birçok milletten oluşan ve bunları fazilet ve ilim bağlarıyla birleştirerek yeni ve tek bir halkı yaratacak bir müesseyi kurmak istemiş olan bu büyük insanlara borcumuz sonsuzdur ."*⁹

Bu yayın, Türkiye Cumhuriyeti'nde yasal dernek kimliği ile merkezi İstanbul'da olan *Türkiye Fikir ve Kültür Derneği* tarafından yapılıyor!

Değişen bir şey yok, masonların Türk Düşmanlığı 2000'li yıllarda ülkemiz sınırlarında sürüyor, "hâlâ"!

⁸ (Öz, s. 64)

⁹ (Erman, 4. Derece Üzerine Açıklamalar, 2009, s.

Cumhuriyetin İlk Yıllarında Masonlar

*İnsanîyet lafını ağızından düşürmeyen
farmasonluk şu bağı yanık Türk
memleketine bugüne kadar ne gibi
insani yardımlarda bulunmuştur
acaba?¹⁰*

Mahmut Esat Bozkurt

Türkiye Cumhuriyeti'nde Mason ve Batıcı Çakma Aydınlar

Herkes istediği dini seçmek, ateist olmak da özgürdür fikir değiştirmekte de özgürdür, din değiştirmekte de. Ülkemizde farklı etnik kökenlerden gelen insanlar da var ve var olacaklar. Ancak Türkiye'de, Türk ve Müslüman kisvesi altında Yahudi dönmeler - Sabetaycılar, bir kısım Yunanlı/Rumlar ve gizli Ermeniler, gizli Rumlar, kendi ortamlarında Yahudi ve Ortodoks, Ermeni, Rum kimliklerini yaşarken, toplum içinde Türk ve Müslüman görüntüleri ile ihanetlerini sürdürmektedirler. Irkçı ve bağnazca; kendi ırklarına ve dinlerine bağlılar; başkalarına da yaşam hakkı tanımak gibi bir değerleri yok.

Gerektiğinde en softadan daha Müslüman, en milliyetçiden daha Türk milliyetçisi, en tutkulu **Atatürkçü**'den daha **Atatürkçü** gözükmeler. Aslında bilginiz sağlamsa, gerçekte görüldüklerinin cahili olduğunu kolayca anlarsınız. Bu kişiler ne ulusumuzu, ne dinimizi ne de vatanımızı sevmekteler. Batı emperyalizminin işbirlikçileri, ülkemizin en büyük düşmanlarındandırlar.

Saklıdırlar, gizlidirler! Çok ama çok dikkatli olunması gerekir.

Mason Tarikatı, bu kriptolar için gereken tüm örgütlenme olanağı ve gizliliği sağlamıştır.

Türk toplumunun bir büyük sorunu da, Batı hayranlığı ile beyinleri yıkanmış komprador aydınlarıdır.

Yakup Kadri onları bakın nasıl anlatıyor;

""Türk intelektüeli, sahte, cılız ve "çorak,, bir âlem içinde, bu âlem kadar sahte, cılız ve çorak bir dille, aldatan kadının, aldatılmış kızın, dar ihtiraslar içinde çırpman delikanlının, züppe şehir beyinin psikolojisiyle meşgulken, engin deniz gibi uzak, engin deniz gibi yakın halk binbir türlü sesle derin ve nihayetsiz istiraplarını terennüm ediyor. Ve sesler tıpkı denizin sesleri gibi beyhude yere havalarda dağılıp kayboluyor. Halbuki, bunlar, asıl hakıyı ve büyük millet edebiyatının kendi kendine topraktan fıskıran tabii ve halis malzemeleridir.

Lâkin, Türk intelektüeli bu geniş hazîneyi bırakıp kendi yazı odasının çıplak duvarlarından hakikat ve güzellik usaresi çıkarmağa uğraşır. Ve kafasını iki elleri arasında bir kurumuş limon gibi sıkır, sıkır.

İşte, kim bilir kaç yıl, kim bilir kaç asır var ki bu kafa, bu ellerin arasında sıkılıp durmadadır. Daima boş yere mi? Hayır, bazan bir damla, tek bir damla akıyor. Ve o damlada, kafanın sahibi, kendi varlığının hendeselerini seyretiyor. Minicik fert minyatürü!..

En kuvvetli lupla bakılsa bile ne olduğu anlaşılamiyacak. Onun için, bu şey kendi kendini bir muamma sanır. Başkalarına da bu zannı vermeğe çalışır.

Hem kendini, hem âlemi aldatan bu gözbağcısı, ancak, halk dediğimiz büyük kitlenin bir cüzü olduğunu hissettiği gündür ki, kuru kafasını avuçları kanayınca kadar sıkmaktan kurtulacaktır. Yıllardan beri bir türlü bulup ifade edemediği hakikati onda keşfedecek; söyleyemediği dili ondan öğrenecektir. Türk intelektüeli ile halk arasında ne mukadderat, ne sınıf, ne de irfan farkı vardır. Halkın istiraplarıyla bizim istiaplarımızın sebebi, menşei ve mahiyeti birdir. Aynı İktisadî ve İçtimaî kanunlar bizim üstümüzde hükmünü sürüyor. İşte, Türk intelektüelinin kabul ve tasdik etmediği şey halkla kendi arasındaki bu eşliktir. Başdöndürücü bir gurur ona hep göklerde uçuyorum hissini veriyor. Türk intelektüeli, gerçi göklerde uçuyor. Fakat, sabun köpüğünden bir balon gibi...¹¹

Ne yazık ki, Osmanlı'dan bu yana, kendi ulusuna düşman Batıcı, Batı taklitçisi aydın yalanı, **Atatürk**'ün ölümünden sonra yeniden hortlayarak, Cumhuriyet dönemimizde de, topluma zararlı bir hastalık olarak sürmüştür ve sürmektedir.

Mason locaları örgütlendikleri, topluma tepeden bakıp, uygarlık getirme savı arkasında ihanetlerini sürdürdükleri yerlerdir.

---

¹¹ (Kadri, 1932)

Mason Tarikatının Türk Adını Kullanması

Osmanlı Devletinde mason tarikatının masonik yapılarının adları;

J Şûra-ı Âli-i Osmanî; Osmanlı Yüksek Şûrası (OYŞ)

J Maşrık-ı Âzam-ı Osmanî; Osmanlı Büyük Doğusu (OBüyük Doğu)

Bütün ülkelerin mason tarikatları, ait oldukları ülkelerin adı ile isimlendirilir. Masonlar ne zaman Türkiye Yüksek Şûrası ve Türkiye Büyük Locası / Doğusu adını kullanmaya başladılar?

Mason Ergin Koparan;

*"Türkiye Cumhuriyetinin doğmasıyla birlikte yeni localar kuruldu; ülkede yeşeren ulus anlayışı Masonluk için de yeni bir boyut ve anlam getirdi. Masonluk kendi bünyesini, **Atatürk** İnkılabının ilkelerine öz ve biçim olarak uyarlamaya çalıştı. Büyük Loca'nın adı Türkiye Büyük Maşrıkı; Yüksek Şûra'nın adı Türkiye Yüksek Şûrası olarak değiştirildi."*¹²

33.° mason Tamer Ayan;

"Resmî ve özel kurumlarda Osmanlıcadan gelen eski isimlerin Türkçeleriyle değişmesine paralel olarak, Türkiye Büyük Locasının ilk ismi olan Maşrık-ı Âzam-ı Osmanî adı Türkiye Büyük Maşrıkı; Yüksek Şûra'nın Şûra-ı Âli-i Osmanî ismi de Türkiye Yüksek Şûrası olarak değiştirilmiştir."^{12 13}

Türkiye'de en üst düzeylerde masonlar, Tamer Ayan ve Ergin Koparan nasıl kolayca yalan söylüyorlar!

Mahalle kahvesinde hikâye anlatıyor kıdemli masonlar, belge yok, kanıt yok.

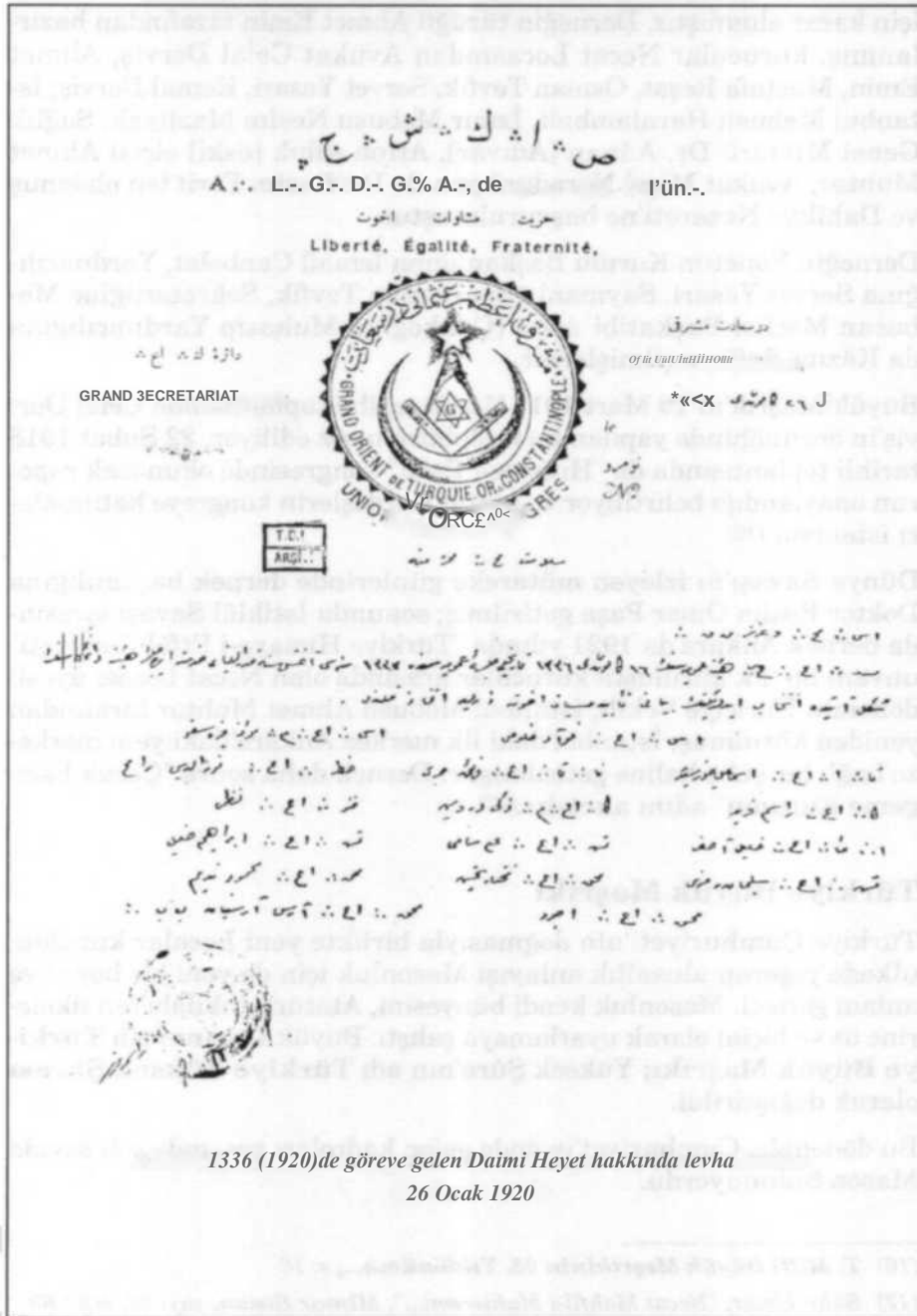
Türkiye ismi, Osmanlı'nın son dönemlerinde masonların örgüt adlarının başında kullanılmaktaydı. zaten. Masonların yeni devleti sahiplendiklerine dair ne bir kararları vardır nede dünyaya bir bildireleri. Türkiye'de masonlar 1927'ye kadar yasadışı konumdadırlar.

Aşağıda masonların 1920 yılında kullandıkları resmi yazı örneklerinde Türkiye adını kullandıkları gözüküyor.¹⁴

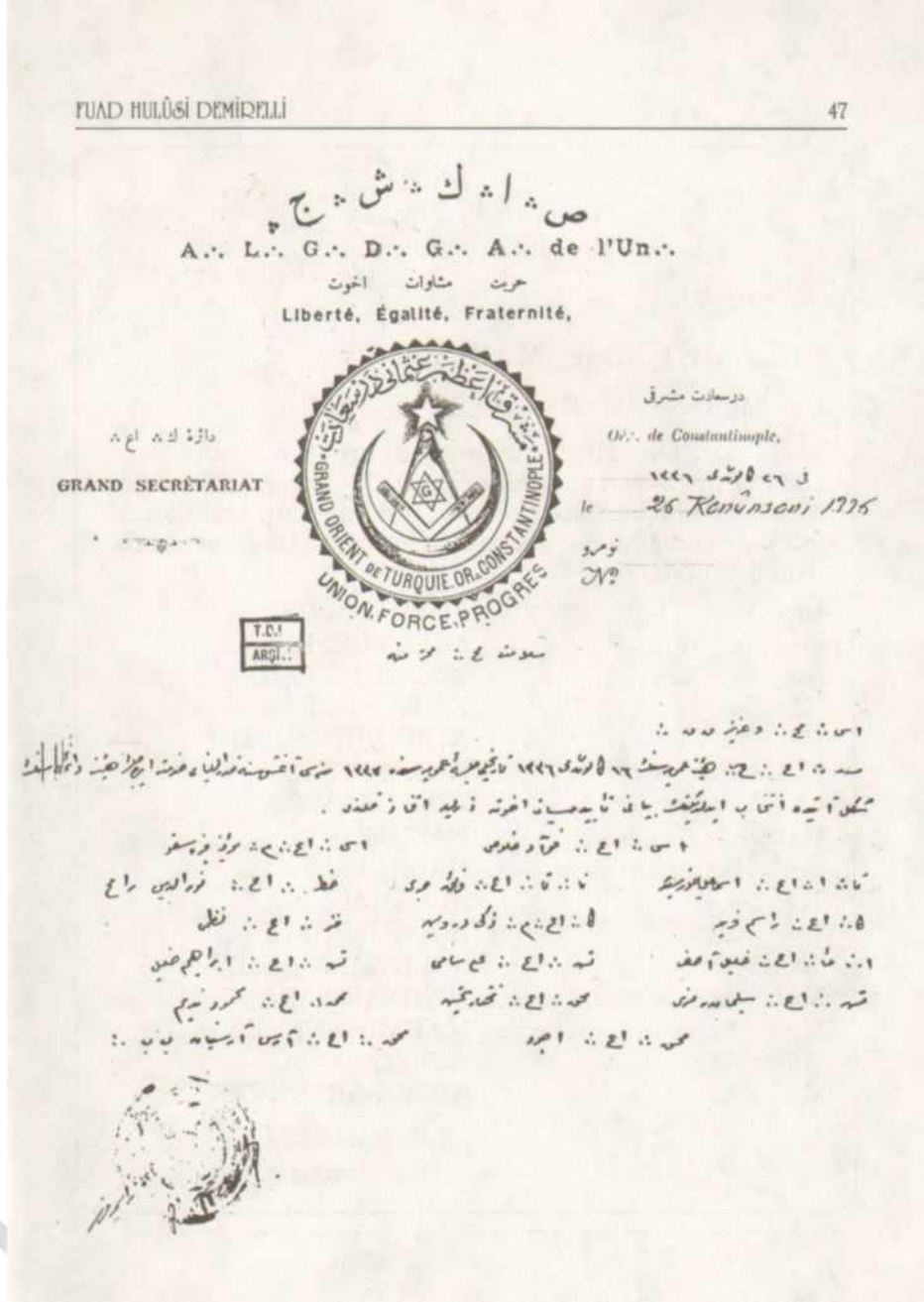
¹² (Koparan, Türkiye'de Masonluk Tarihi, 1909-1935, 2010, s.

¹³ (Ayan, Türkiye Masonluk Tarihinin Anahatları, 1997, s. 19)

¹⁴ (Koparan, Türkiye'de Masonluk Tarihi, 1909-1935, 2010, s.

Belge 1. 1920 tarihli genel kurul toplantı tutanağı

Belge 2. 1920 tarihli belge

Osmanlı İmparatorluğu çok uluslu çok dinli bir imparatorluktu. Son yüz yıllar içinde de, Saray ve devlet bürokrasisinden ve ülke ekonomisinden **Türkler** tasfiye edilmişti. Doğal olarak Osmanlı masonluğu içinde **Türk** aramak, abesle iştigal etmektir. Osmanlı mason örgütlerinin yöneticileri, hizmetlerinde oldukları İngiliz, İtalyan, Fransız devlet yöneticileri gibi, **Türkiye**'nin birkaç yıl içinde dağılıcağını ve gene pençeleri arasına düşeceğimizi bekliyordular.

Osmanlı'nın masonları da, aynı beklenti içindeydiler. Zaten bu beklentinin gerçekleşmeyeceğini, **Türklerin** yeni bir ulus devlet kurduğunu anladıklarında da önemli liderleri yurt dışına kaçtılar, kalan liderleri de **Atatürk** astı.

Türkiye Cumhuriyeti Yapılanırken Masonların İhaneti

Mustafa Kemal'in liderliğinde, Ankara'da Kurtuluş Savaşı'nı veren ve zafer sonunda da **Türkiye Cumhuriyeti**'ni kuranlar, **Türkçüler** önderliğinde Müslüman dindarlar, Komünistler; hep birlikte **Türk** Ulusu. Kendisine "milli" diyen herhangi bir cemiyet, tarikat, grubun da, **Türkçülerin** yanında, Anadolu'da bir Güneş gibi doğan **Türkiye Cumhuriyeti'nin** varlığı için mücadele etmeleri, bir vatan borcu değil midir?

Türk Ulusu kurduğu yeni devleti **Türkiye Cumhuriyeti**'ni güçlendirip, devrimler ile çağdaş bir toplum olarak var etme savaşımı içindeyken;

Masonlar;

J 29 Temmuz 1927 Cuma günü celsesinde ayın erkân kitapçığı bastırma kararları, "Tekâmülü Fikrî Cemiyeti" adıyla kurulan derneğin hükümetçe tasdik olduğu konuşuluyor,

J 20 Kânunusani 1928 dernek kanun ve tüzükler konuşuluyor,

"Fransa Büyük Locası ile Büyük Doğusu ve Belçika Büyük Doğusunun tüzüklerinin tercüme edilmekte olduğu kaydediliyor."

"Aynı raporda Masonluğun dış âlemdeki faaliyeti konusunda "Selamet" Locası tarafından oluşturulan "ikmalî Tahsil Cemiyetinin Daimi Heyet tarafından bütün Localara duyurulduğu bildiriliyor."

J 9 Ocak 1928 lokal satın alıyorlar, 5 Nisan 1929 yeni lokal Nuru Ziya Lokali resmi açılışını yapıyorlar,

J 25 Ekim 1929 tüzük madde ekleniyor. "Aynı celsede okunan Daimi Heyet raporunda cemiyet unvanının 'Türk Yükseltme Cemiyeti'ne dönüştürüldüğü ve tüzüğün değiştirildiği bildiriliyor." ¹⁵

O güne kadar yer altında, yasa dışı faaliyette bulunan masonlar, yasallaşılıyorlar ve **Türk** adını kullanma kararı alıyorlar.

Yıl, 1927 - 1929... **Türkiye Cumhuriyeti** 1923'de kurulmuştu... Tam 6 yıl sonra!

Hâlâ *mason* sözcüğünü kullanmıyorlar. Her zaman yaptıkları gibi, sahte isim altında; isimlerinde veya tüzüklerinde de mason olduklarına dair tek bir sözcük yok.

Türkçü Kemalist Mahmut Esat Bozkurt;

"Birde, benim anlamadığım bir nokta var. Masonluk bir teşekkül olduğuna göre nasıl oluyor da gizli duruyor? Ne olursa olsun gizli teşekküller kanunen yasaktır. Gerçi "Türk Yükseltme Cemiyeti" diye hükümete, o da pek yeni olmak üzere bir beyanname verilmiş ve bu teşekkülün vaziyeti kanuna uydurulmak istenmiştir. Bundan evveline kadar gizli olması hoş mu görülecek? Milletın kanunları herkes, her teşekkül için bir değil midir?

Bir de "masonluğun" adına ne hakla "Türk Yükseltme Cemiyeti" denerek hakikat gizleniyor? 31 Mart hadisesinde asılan Derviş Vahdeti kurduğu "İttihadı Muhammedi Cemiyeti'ne "Laik Türk Cemiyeti" deseydi hakikat değişecek miydi?

Beynelmilelci olan masonluk nasıl olurda "Türk Yükseltme Cemiyeti" firması arkasında saklanıyor? Buna kim inanır?"¹⁶

¹⁵ (Koparan, Türkiye Millî Büyük Meşûrî'nın 25. Yılı, 2001,

¹⁶ (Bozkurt, 2009, s. 16)

1932, ilk kez bir mason terminolojisine uygun bir isim kullanıyorlar;

"24 Ekim 1932 Türk Yükseltme Cemiyeti unvanına "Türkiye Büyük Meşriki" tabirinin eklenmesi öneriliyor. Bu teklif 21 Ocak 1932'de kabul edildiği gibi "bu cemiyet mensubine mason denilir" fıkrasının eklenmesi ve diğer değişiklikle birlikte onay için Hükümete arzı kararlaştırılıyor."¹⁷

Bundan 3 yıl sonra da, **Atatürk** masonları kapatacaktır!

Masonlar, Başkent Ankara'yı Kabullenemediler

Ankara, 13 Ekim 1923 günü başkent olarak seçilir ve Anayasaya 'ya işlenir;

"Ankara'nın başkent olduğunun Anayasa'da yer alması için halifeliğin de kaldırılması ve 1924 Anayasasının kabulü beklendi. 24 Nisan 1924 günü kabul edilen Anayasa'nın 2. maddesi şöyle kaleme alınmıştı:

"Türkiye Devleti'nin dini din-i İslâmdır; resmî dili Türkçe'dir; makam (başkenti) Ankara şehridir."

Bu madde 1937 yılında şöyle oldu:

"Türkiye Devleti, cumhuriyetçi, milliyetçi, halkçı, devletçi, lâik ve inkılâpçıdır. Makam Ankara şehridir."

Başkent Ankara, 1945 Anayasasında yine 2.maddede, 1961 ve 1982 tarihli Anayasalarımızda ise 3. maddelerde yer almıştır. Anayasamızın değişmez, değiştirilmesi teklif bile edilemez bir maddesidir."¹⁸

Yıkılmış, çok uluslu çok dinli imparatorluğun küllerinden, ulus devlet yapılandırılırken, başkent seçimi de yapılıyor. Başkent seçimi, kimlik tanımlaması gibidir. Anadolu'da, Balkan ve Kafkas Türklerinin de yer aldığı, can verdiği ve zaferle tamamladığı Kurutuluş Savaşı'nın sonucu **Türk Ulusu, Türkiye Cumhuriyeti**'ni var ederken, Anadolu'nun merkezinde **Ankara, Türk Kutsal İsyasının ve Devrimlerinin simgesi** oluyordu.

Emperyalistler, ellerinden giden sömürgeleri yerine, tam da **Türkleri Anadolu'dan kovmaya kalkışmışken; Türklerin kurdukları ulus devletini kabul etmeleri kolay olmayacaktı.**Türkiye'nin varlığının sürdürülemeyeceği, yıkılacağı umudu ve düşüncesi vardı. Başkent İstanbul'dan Ankara'ya gelişi, aslında Roma'nın kesin yok oluşu anlamına da gelmekteydi. İngiltere'nin önderliğinde, Fransa ve İtalya'nın tam desteği ile emperyalist Avrupa, yeni başkenti tanımadı ve Büyükelçiliklerini Ankara'ya getirmediler. Çok sert yazışmalar, tartışmalar, restleşmeler yıllar aldı;

"İngiltere bu görüşünde ısrar etti. Öteki batılı devletleri ve Japonya'yı da yanına çekmek, Ankara'ya karşı bir "ortak cephe" oluşturmak için uzun ve yoğun diplomatik çaba harcadı. İngiliz diplomatik girişimleri, Ankara'nın resmen başkent oluşundan önce Ağustos 1923'te başladı ve Ankara başkent olduktan sonra daha da yoğunlaşarak sürdü. İngiltere, "Majesteleri Hükümeti, Türkiye'de büyükelçi bulundurmayı yalnız bir şarta bağlıyor ki, o da büyükelçisinin İstanbul'da oturmasıdır" diyor. İstanbul'daki İngiliz Yüksek Komiserliği de, "Türkleri, diplomatik işleri İstanbul'da yürütmeğe zorlayabiliriz" diye ekliyor³⁸ ve daha da ileri giderek, "İngiliz Büyükelçiliği hangi şehirde oturursa, Türk Hükümeti de oraya gelecektir" diye rapor ediyordu. (...)

Lozan Antlaşması yürürlüğe girince ve eski düşman devletlerle Türkiye arasındaki ilişkiler normale dönüşürken, İngiltere, Fransa ve İtalya, 1 Mart 1925 günü İstanbul'daki Dışişleri Delegeliği aracılığıyla, Türkiye'ye şu ortak notayı verdiler:

"Haşmetli İtalyan Kralı, İngiltere Kralı, ve Fransa Reiscumhuru'nun ve Hükümetlerinin Türkiye'deki siyasî mümessilliğini İstanbul'da oturacak olan bir Büyükelçiye tevdi etmek niyetinde bulunduğunu Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin ittilaina (bilgisine) arz etmenizi

*rica ederim. İtalya, İngiltere, Fransa sefirleri, lüzum hasıl oldukça Ankara'ya gidecek ve orada sefaret memurundan birisi tarafından daimi surette temsil olunacaktır.*¹⁹

Bundan sonra karşılıklı notalar verilir. İngilizler, **Türk** Devletini tanımamak küstahlığında ısrar etmekte, Osmanlı Devleti'nin son yıllarındaki egemenliklerini sürdürme gayreti histerisi içinde davranmaktadır.

Atatürk liderliğinde **Türkçüler** kararlıdır;

"19 Mart 1925 günü, Dışişleri Bakanı Tevfik Rüşdü Araş imzasıyla, İngiltere Büyükelçisi'ne şu nota veriliyor:

'Ekselans,

Britanya Kralı'nın ve Hükümetinin Türkiye'deki diplomatik temsilciliğini bir büyükelçiye tevdi etmek niyetleriyle ilgili olarak ekselanslarının Nusret Beye vermiş oldukları 1 Mart tarihli notaya karşılık olarak aşağıdaki düşünceleri yüksek bilginize sunmakla onurlanırım.

Önce, Türkiye'de bir büyükelçi tarafından temsil edilmek kararlarından dolayı Britanya Majesteleri Hükümeti'ne teşekkür ederim. Devletler Hukuku ilkelerine ve uluslararası teamüle göre, krallarım ve hükümetlerini Türkiye Cumhurbaşkanı katında doğrudan temsil edebilmeleri için büyükelçilerin ancak Türkiye'nin başkenti olan Ankara'da resmi ikametgâhları olabilir.

Bundan başka, yabancı misyon şeflerinin hükümetlerini ilgilendiren konularda doğrudan dışişleri bakanı ile görüşmeleri arzu edilir ve bu her iki ülkenin yararına olur.

Bu genel kuralın Türkiye için değiştirilmesine sebep ve imkân yoktur.

Cumhuriyet Hükümeti, yabancı misyonlara bir cemile olsun ve onların Ankara'ya taşınmaları en iyi şartlarda yapılabilsin diye, elinden gelen bütün kolaylıkları göstermiştir ve göstermeğe hazırdır. Hatta Türkiye ile diplomatik ilişkileri bulunan devletlere büyükelçilik ve elçilik binaları yapmaları için arsa vermeye yetki tanıyan bir yasa Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulmuş bulunmaktadır ve bunun yakında onaylanacağı umulmaktadır.

Bu şartlar altında, bugün İstanbul'da oturan misyonlara geçici olarak tanınmış olan kolaylıkların, bunların taşınmalarını kolaylaştırmak ve o zamana kadar günlük işleri aksatmadan yürütülebilmesini sağlamak amacıyla tanınmış olduğu ekselanslarının lütfen anlayacaklarım umarım.

Hem bu esasları ve hem de yabancı misyonların Cumhuriyet Hükümetiyle doğrudan doğruya ve sürekli temasta olmalarının gerek yabancı devletlerin, gerekse Türkiye'nin yüce çıkarlarına olacağı gözönünde tutularak, bu misyonların mümkün olan en kısa zamanda Ankara'ya taşınacaklarını umarım.

Derin saygılarımın kabulünü rica ederim Ekselâns.

(İmza) Dr. Rüşdü'

Bu notanın birer benzeri 19 Martta İtalya ve 23 Martta Fransa büyükelçiliklerine verildi.

*Türk Hükümeti, her üç hükümete de Ankara'nın başkent olduğunu yabancı elçilerin başkentte oturmaları gerektiğini bildirmektedir ve bu konuda ödün verilmesi söz konusu değildir.*²⁰

¹⁹ (Şimşir, s.

²⁰ (Şimşir, s.

Bundan sonra da karşılıklı notalar sürer. 1927 yılında, diğer ülkeler teker teker Büyükelçiliklerini Ankara'ya taşırlar, geride İngiltere, Fransa ve İtalya kalmış, hala Ankara'yı tanımıyorlar.

1928 yılında peş peşe İtalya ve Fransa, Ankara'nın Başkent olduğunu kabul ederler ve Ankara'da Büyükelçilik binası yapmaya başlarlar. Geride hala direnen İngiltere kalmıştı.

3 Haziran, İngilizlerin milli günüdür, Büyükelçiliklerinde bir kutlama yapmaları gerekmektedir. **Atatürk**, 1 Haziran'da, Cumhurbaşkanlığı Köşkünde bir kutlama yapar ve tüm Büyükelçileri davet eder. İngiliz Büyükelçisi de bu davete katılmak zorunda olduğundan **Ankara'ya** gelir ve 3 Haziran 'da İstanbul'da kendi davetine gitme olanağı ortadan kalkar; 2 Haziran'da Ankara'dan İstanbul'a tren yoktur. **Atatürk**'ün bu zekice hamlesi sonunda, İngiliz Büyükelçisi, Ulusal günü nedeniyle 3 Haziran davetini Ankara'da yapmak zorunda kalır, böylece Ankara'yı Başkent olarak tanımak durumuna düşer.

Özetlediğimiz sürecin sonunu gene Bilal Şimşir Hocamızdan okuyalım;

" Bir kaç ay sonra İngiliz Büyükelçisi Londra'ya şunlan yazar:

'...Ankara artık kesinlikle Türkiye'nin başkentidir ve kordiplomatik gitgide buraya temelli olarak yerleşmektedir. İkametgâhların elektrik, yol, su, gaz gibi maddi şartları artık İstanbul'daki kadar iyidir, hatta daha da iyidir. Ama tiyatro, müzik, kitap, golf vb. gibi alanlar yazık ki pek kıttır.

Hayat pahalılığı İstanbul'dakinden daha yüksektir. Bununla birlikte, Ankara artık Türkiye'de görevli misyonlann temelli evidir.'

Evet, Ankara'ya karşı direniş, burada noktalanır. Tarih, Ocak 1930'dur. (...)

*Bugün Ankara'da, Müdafaa Caddesinde, Genelkurmay Başkanlığı karşısına dikilmiş mermer bir yazıtta, sanki yabancı diplomatlar Dışişleri Bakanlığı'na gelip giderken bir göz atsınlar diye **Atatürk**'ün şu sözleri kazanmıştı:*

'Ankara, merkez-i hükümettir ve ebediyen merkez-i hükümet kalacaktır.' ²¹

1923-1928, tam 5 yıl bu savaşım sürmüş. Kendilerini "milli" ilan eden masonlar, emperyalistler ile birlikte hareket etmişler. Tarikatlarının merkezi İstanbul'dur.

Türkiye ile emperyalist atı arasında beş yıl süren **Başkent Ankara** savaşımında, masonların kurumsal olarak **Türk** devletine bağlılığını ifade eden, **Ankara'yı** destekleyen tek bir bildirileri, İngiltere, Fransa, İtalya masonları nezdinde tek bir girişimleri yoktur, olmamıştır. Çünkü Cumhuriyetin kuruluş döneminde de, Türkiye'deki masonların efendileri İngiltere, Fransa ve İtalya'dır; efendilerine karşı gelmeleri asla söz konusu değildir!

Tüm dünyada mason localarının merkezleri ülkelerin başkentlerindedir, tek bir kural dışı **Türkiye Masonların merkezi, Başkent dışındadır.**

Başbakan Menderes'in MAH (MİT) müsteşarı Salih Zeki Koru'nun Masonbaşı döneminde birkaç yıl hariç hep İstanbul olmuştur ve halen de İstanbul'dur! Bu da Türkiye masonlarının Türkiye'yi hala kabullenemediklerinin somut bir göstergesi değil de nedir? *

Masonların Dernekleşmesi

Medeni Kanun 1926'da kabul edildikten sonra, Masonlar, Türkiye'de yasallaşma sürecine sahtekârlıkla başladılar.

J 25 Şubat 1926'da İzmir'de "Yetimlere Yardım Cemiyeti" adıyla Valiliğe dernek başvurusu yaparlar. İsimde bakar mısınız? Yetimlere yardım edecekler. Yerli masonların, bir kurum olarak ilk yasal kayıdır bu. Kayıt, yasallaşma, yalnızca İzmir'deki Mason Localarını kapsar. Böyle ve nedeni bilinmeyen bir şekilde yapılmış olan bu yasallaşmanın sağladığı tüzel kişilik, yalnızca İzmir Valiliğine başvuruyu yapan masonlara ait. Masonlar, bu başvuru ile İzmir'deki Masonluğun üzerine bir tür 'yardım cemiyeti' örtüsünü çekmek istemişler.

J 22 Haziran 1927'da Beyoğlu'nda "Tekâmül-ü Fikrî Cemiyeti" kuruluşu için başvurdular, 30 Haziran 1927'de 200 numara ile İstanbul Vilayetince onaylandı. Ancak, her zaman yasa dışılığı ve gizliliği yeğleyen masonların, bu başvurusu mülk edinme zorunluluğundan doğmuş.

Mason Güngör Öcal;

"Türkiye Maşrık-ı Azamı'nın kendisine ait bir lokalde çalışması için biriken istekler doğrultusundaki ilk girişim 1927 yılında İstanbul-Taksim, Sıraselviler Caddesinde 60.000 liralık bedel karşılığı satılık olan bir binanın alınması için yapılmıştır. 5 Mayıs 1927 günü yapılan Umumi Heyet toplantısında binanın 'Maşrık-ı Azam'ın İstanbul'da bulunan 'Türk Mason müessesesi' (kurumlan) adına satın alınması için karar verilmiştir. Velastari' isimli bir bankere ait olan bu binanın satın alınması işlemlerinde, yasalar gereği alıcının bir 'tüzel kişilik' sahibi olmaması halinde satış işleminin yapılamayacağı anlaşılınca, bütün Türkiye Maşrık-ı Azami ve bağlısı Locaları kapsamak üzere 'Tekâmül-ü Fikrî Cemiyeti' adı ile İstanbul Valiliğine baş vurulmuş ve 30 Haziran 1927 tarihinde tüzel kişiliği olan bir kurum haline gelmiştir. Bazı çalışmalardan edinilen bilgiye göre bu cemiyet adının tescîli (Valilikçe sicile kaydı) **29 Temmuz 1927'de** yapılmıştır.

Ancak daha önce İzmir'de olduğu gibi, tüm Türk Masonluğunu kapsayan bu tescilde de Mason Cemiyeti olmanın gizlenmesi amaçlı bir ünvan kullanıldığı görülmektedir. Nitekim, Muhibban-ı Hürriyet Locasının 1927 yılına ait tutanak özetlerinde Cemiyetin, "hasb -el-îcâb" yani 'durumun gereği olarak', Mason olmayanlardan gizlemek maksadı ile 'Tekâmül-ü Fikrî' sözcükleri ile adlandırıldığı kayıtlıdır.^{22 23} Yasalara karşı takiye yaparak, gerçek adlarını gizliyorlar. Aynı yıl, yoksul gençlere el atmak hedefleridir. ²³;

"İkmâl-i Tahsil Cemiyeti. Selâmet Locası biraderleri 22 Haziran 1927 günü İstanbul Valiliğine resmen başvurarak 'İkmâl-i Tahsil Cemiyeti' ismi ile iyi okuyan gençlere parasal destek amaçlı bir dernek kurmak istediklerini bildirdiler. 22 Ağustos 1927'de vilâyetten çıkan izinle çalışmaya başlayan bu derneğin kuruluş belgesi aşağıdaki gibidir:

²² (Öcal, 2012, s. 131-133)

²³ Aynı yöntemi, emperyalizmin hain Fetö terör örgütü ve diğer yasa dışı tarikatlar da kullanmadı mı?

"Cemiyetin ünvanı: İkmâl-i Tahsil Cemiyeti. Maksad-ı teşkili: Parlak bir zekâ ve kuvvetli bir istidada mâlik olan gençleri tefrik ederek, istidatları sahasında Türkiye'deki mekteplerde ve icabı halinde ecnebi memleketler muhit-i irfanında tahsillerinin ikmâline bilfiil muavenet etmek.

Müessislerinin isimleri: Reis: İhsan Abidin, Reis-i sâni: İbrahim Necmi (Dilmen), Kâtibi umumi: Nurullah, Muhasip: Halil Vedat, Veznedar: Ruhi Vamık (Girgin), Aza. Fahrettin Kerim (Gökay), Vedat Nedim (Tör) beyler.²⁴

J 31 Ocak 1928 tarihinde, **Atatürk**'ün himayesinde, Başbakan İnönü'nün başkanlığında, TBMM Başkanı Kâzım Özalp, Genelkurmay Başkanı Fevzi Çakmak ile 8 bakan ve 210 milletvekili tarafından, '**Türk Maarif Cemiyeti**' eğitime maddi kaynak sağlamak için kurulunca, **gelen emirle masonlar İkmâl-i Tahsil Cemiyet'lerini kapatmak durumunda kalırlar.**

J 16 Mayıs 1929'da **Büyük Loca / Büyük Doğu** için kurulan derneğin adı, "**Türk Yükseltme Cemiyeti** (Türk Büyük Meşriki)" olarak değiştirilir. Dikkat ederseniz, hala mason adını kullanmıyorlar, takiye sürmekte. Türkiye devletinin kuruluşundan tam 6 yıl sonra, yerli masonlar Türk adını kullanırlar. Ama hala dünyaya bir duyuru, bir bildiri yok. İlk kez mason sözcüğünün kullanılması konusunda iki arşivci mason anlayamamaktadırlar;

J Ergin Koparan; "**24 Ekim 1932 Türk Yükseltme Cemiyeti unvanına "Türkiye Büyük Meşriki" tabirinin eklenmesi öneriliyor. Bu teklif 21 Ocak 1932'de kabul edildiği gibi "bu cemiyet mensubine mason denilir" fıkrasının eklenmesi ve diğer değişikliklerle birlikte onay için Hükümete arzı kararlaştırılıyor.**"²⁵

J Celil Lâyıktez; **11 Ocak 1933**'de tüzüklerde değişiklik yapılarak derneğin adı "Türk Yükseltme Cemiyeti", Türkiye Büyük Meşriki olarak değiştirildi; "... bu cemiyetin üyelerine Mason denir" hükmü konuldu. Tüzükte cemiyetin "üyerleri arasında dayanışma ve yardımlaşmayı temin ile şerefli vatanımız ve bütün insanlık için yararlı olabilecek her türlü fikirselle ve hayra yönelik işlerle uğraşmak üzere kurulmuş, üyelerine mason denilen" bir kurum olduğu belirtiliyordu."²⁶

Dikkat ederseniz, dernek tüzüğünde Türk, ulusumuz, halkımız, toplumumuz yok; tüm insanlık için yararlı olacaklar! Öte yandan, "üyelerine mason denir" ifadesini kullanıyorlar ama dernek adında hala mason sözcüğü yok! Büyük Loca olarak yapılan bu derneğin kurucuları:

Servet Yesarioğlu, Mim Kemal Öke, Raşid Erer, Mustafa Hakkı Nalçacı, Abdürrahim Cevat, Şerafettin Osman, Halid Tekin, İsmail İhsan, Şükrü Hazım Tiner, M. Reşit Çavdar, Emin Sayıt.

J Yüksek Şûra, 9 Mayıs 1932 tarihinde 347/456 numaralı ilmühaberle "**Türkiye Yüksek Masonluk Cemiyeti**" unvanıyla kendini tescil ettirdi.²⁷ Yüksek Şûra'nın isim değişikliğinin gerekçesini mason Celil Lâyıktez; "*Masonluğun simgesel derecelerinde çalışmakta olan locaları yöneten bir obediyan ile yüksek derecelerde çalışan diğer birimleri yöneten bir masonik otorite, birbirlerinden ayrı kuruluşlardır.*

²⁴ (Öcal, 2012, s. 135)

²⁵ (Koparan, Türkiye Millî Büyük Meşriki'nin 25. Yılı, 2001, s. 27)

²⁶ (Lâyıktez, Türkiye'de Masonluk Tarihi Cilt:1 Başlangıç 1721-1956.

²⁷ (Koparan, Türkiye'de Masonluk Tarihi, 1909-1935, 2010, s. 57)

*Bu durum, Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti Türkiye Şurası'nın bir başka demek kurmasını gerektiriyordu. Bundan ötürü 1932 yılında -biraz gecikmiş olarak- Türkiye Yüksek Masonluk Cemiyeti kuruldu.”²⁸ O günkü masonluğun Yüksek Şûra denetiminde Büyük Loca olduğunu ve Dernekler Yasasının 1926'da çıktığını anımsayınca, **Türkiye**'de masonlar, 6-7 yıl, gizlenerek, “yasa dışı” olarak çalışmalarını sürdürdüler.*

Masonların **Türkiye**'yi içlerine sindirmeleri 7-10 yıl almışken, **Atatürk** önderliğinde **Türk Devrimlerine** karşı hala direniyorlar.

(Lâyıktez, Türkiye'de Masonluk Tarihi Cilt:1 Başlangıç 1721-1956, 1999)

Teavün Sandığı

Ölen masonların ailelerine yardım edebilmek için, Mim Kemal Öke'nin Masonbaşı olduğu dönemde kendilerine bir yardım sandığı kurarlar.

*"Çok pratik olan bu sistem altında Teavün Sandığı'nın faaliyeti 1935 senesindeki tatil hadisesine kadar muntazaman devam etmiştir."*²⁹

Masonların Türk ve Devrimler Karşıtlığının Suçlusu CHF imiş

Akıl ve gerçeklik ötesi mason çarpıtma ustası İngiliz yetiştirmesi Tamer Ayan, Masonların karşı devrimciliğini, CHF'li (CHP) masonların mason cemiyeti içinde partililik yapmasına bağlamaya çalışır ama karşı devrimcilik, birilerine duyulan tepki üstüne kurulamaz!

*"Halk Parti'li masonların, Masonluğun yönetimi kendi tekellerine almak istemeleri ve partinin görüşlerini masonlara empoze ettirmeye çalışmaları, hür düşünce yanlısı masonlarda tepki yaratmış ve localarda tatsız tartışmalara ve fikir ayrılıklarına yol açmıştır. Bu nedenle, Masonluk içindeki de bazı karşı devrimcilerin ekmeğine yağ sürüldüğü gibi; bazı aydın masonların, yerinde eleştirilerine de yanlış anlama ve değerlendirmeler yüzünden Masonluğun **Atatürk** Inkılâbı'na karşı olduğu gibi kulp takılmaya ve iftira atılmaya çalışılmıştır."*³⁰

Amerikalıların emrindeki masonluğun kuramcılarında Tamer Ayan'ın açıkça yaptığı çarpıtmalar, yalanlardan gına geldi.

Türkiye'yi kuran Anadolu Müdafaayı Hukuk'un siyasi partiye dönüşmüş hali, o dönemin CHF'sine ve CHF'lilerine utanmadan çamur atıyor, üstüne CHF'ye muhalif olanları da "hür düşünceli masonlar" diye tanımlıyorsak **Türk** Devletine karşıtlıklarını da belirliyor. Bir de "aydın masonlar" diye, masonlar içinde yeni bir grup tanımlıyor ve bunların karşı söylemlerini, her kimseler; **Türk** / **Atatürk** Devrimlerine "yerinde eleştiri" diye tanımlamaya çalışıyor. Tamer Ayan'ın sahiplendiği "aydın masonlar" gerçekte hainler topluluğudur.

Resim 3. Tamer Ayan

²⁹ (Apak, 1958, s. 86)

³⁰ (Ayan, Türkiye Masonluk Tarihinin Anahatları,

Yavuz - Havuz Davası; Kıdemli Masonların Yolsuzlukları Sürer

Türkiye Cumhuriyeti'nde Yüce Divan'da yargılanan ilk Hükümet Bakanı İhsan (Eryavuz), üst derecelerde bir masondur! Suç ortağı Fikret Takıyittin (Onuralp) ise, durun zıplamayın, 1925-27 arasında Büyük Loca'nın Masonbaşı - Büyük Üstadı / Üstad-ı Azamı, dava sırasında da, 33.° mason olarak Yüksek Şûra'nın Masonbaşı - Hakim Büyük Amiri.

Bu iki kişi, Türkiye masonlarının en üst yöneticileri, başkanları... Daha üstleri yok. Sahtecilikten, devletin ve halkın parasını çalmaktan hüküm giymiş kişiler.

Mason A. Oktay Gündoğdu;

*"Yavuz zırhlısının onarım için havuza çekilmesinde, onarımı üstlenen şirketin yolsuzluk yaptığının kanıtlanması, ilgili şirketin ortakları arasında, 1925 - 1927 yıllarında Türkiye Maşrik-ı Azamı'nın Büyük Üstadı, 1926 -1928 yılları arasında da Türkiye Yüksek Şurasının Hakim Büyük Amiri olan Dr. Fikret Takıyeddin Kardeş'in bulunması, mahkeme sonucu dolandırıcılık suçundan diğer sanıklarla birlikte hapis cezasına çarptırılması, kamuoyunda Masonluğun itibarını sarstığı gibi, Masonluk karşıtı ropandalar için çok elverişli bir malzeme oluşturmuştur. Türk Masonluğunda iki Masonik kurumun baş yöneticisi olmak onuruna sahip Dr. Fikret Takıyeddin Onuralp Kardeş'in cezası açıklandıktan sonra Masonluktan kaydı silinmesine karşın bu olay uzun yıllar Türk Masonluğu açısından silinmez izler bırakmıştır."*³¹

Masonlar, utanmadan suç kesinleşince masonluktan çıkardık diyorlar. Önce yere göğe koyamayıp, üstün ahlâklı diyerek baş seçiyorlar; sonra da bu adamlar kendi milletini soyacak kadar ahlâksızlık yapınca, gerçeği söyleyenleri mason düşmanları olarak yaftalayıp, *yavuz hırsız, ev sahibini bastırır* deyimi tam da bu duruma uymuyor mu?

Osmanlı masonluğunun kurucularından ve arka plandaki en önemli ismi, İspanyol, İtalyan, sonunda Osmanlı vatandaşı ve **Osmanlı mebusu Emmanuel Carassu'nun, devleti dolandırmaktan hüküm giydiğini de anımsayınca**, Denizcilik Bakanı (Bahriye Nazırı) Büyük Usta mason olarak İhsan bey' in, gene Milletvekili olan mason Fikret bey ile birlikte Cumhuriyet'in devleti dolandırmaktan hüküm giyen ilk Bakan ve milletvekili olması şaşırtıcı değil.

Yavuz Zırhlısı, yedi düvele karşı gelip, tüm yurdu işgal edilip, mezardan ayağa kalkıp, yeni devletini kurmuş olan Türk Ulusunun gururudur. Söz konusu dolandırıcılık da, Yavuz'un onarımı sırasında gerçekleşmiştir. Türk ulusunun yediği ekmekten ayırıp, biriktirdiği, savunması, bağımsızlığı için harcanan paraları, masonların, Batılı ortakları ile nasıl alçakça iç ettiklerini görelim.

Bilim insanı Tuna Boylu;

J "Yaklaşık 60.000 tonluk savaş gemileri mevcut olmasına rağmen, donanmaya gerçek değerini verebilecek ateş gücüne ve hareket yeteneğine sahip bir tek gemi yoktu. Bu dönemde Cumhuriyet Hükümeti ülkenin deniz güvenliğinin sağlanabilmesi maksadıyla güçlü bir deniz gücü oluşturma gayreti içine girdi. Çünkü Cumhuriyet Donanması'nın hali hazır durumu son derece kötü idi.

J Harekata hazır tek bir gemi yok idi.

J Yaralı Yavuz, son 6 yıldır harekattan sakıt bir şekilde şamandıradada bekletiliyordu. Alman personeli Türkiye'yi terk ederken gemiye ait tüm talimnameleri götürdüğünden personel gemi kullanma doktrinini bilmiyordu.

J *Hamidiye kruvazörünün seyre hazır olabilmesi için en az beş aya ihtiyacı vardı.*³²

Araştırmacılar, mason öğretim üyesi Ahmet Mehmetefendioğlu, Cemal Necip Gürel;

J *"1918'den 1922'ye kadar uzanan donanmanın esaret günleri içinde, savaş hasarları onarılamayan zırhlılar deyim yerinde ise çürümeye terk edilmiş ve hasarların boyutu giderek artmıştır. Çürüğe çıkan gemilerin durumu öylesine ağırdır ki Cumhuriyet'in ilanı sırasında yapılacak olan 101 parelik top atışı bile güçlüğüle yapılabilmektedir. Böylesine ağır şartlar altında bir donanma devralan Cumhuriyet yönetiminin öncelikli hedefi yaraların sarılması olmuştur.*³³

Böylece, döneminin teknik harikası sayılabilecek, üstün savaş gücüne sahip Yavuz zırhlısının onarılıp, Türk Deniz Kuvvetleri'ne katılmasına TBMM'de karar verildi.

*"Milli Müdafaa Vekaleti Bahriye Dairesi Reisliği'ne 1923'te 3.163.754 lira tahsis edilerek bu miktarın 535.122 liralık bölümü tamir ve işletmeye ayrıldı. Onarım için tahsis edilen ödeneğin yetersizliği nedeniyle gemilerin onarımları sınırlı yapılabildi. 1924'te ilk kez yapılan bütçe ile Bahriye Dairesi Reisliği'ne 6.582.631 lira ayrılarak bu ödeneğin iki milyon lirası Yavuz muharebe kruvazörünün tamirine ve denizaltı satın alınmasına, 829.248 lirası ise mevcut gemilerin bakım, tutum ve onarım giderlerinin karşılanmasına tahsis edildi.*³⁴

Her türlü teknolojiden yoksun bırakılmış imparatorluğun yıkıntısından doğan genç Türk Devleti'nin, o günkü koşullarda kendi teknik olanakları ile Yavuz'u onarması mümkün değildi. Türk donanmasının yeniden kurulması için yeni bir tersaneye, Yavuz'un da onarımına ihtiyacı vardı.

TBMM, 1924'te Bütçe 'ye 2 milyon liralık bir ödenek ayırır; Gölcük'te bir tersane yapımı planlanır. Bunun için dönemin Milli Müdafaa Vekâleti, Bahriye Dairesi, çeşitli girişimlerde bulunur. Enver Paşa'nın eski eniştesi Ömer Nazım, Bilecik milletvekili **mason Dr. Fikret Bey ve Osmaniye Milletvekili mason İhsan Bey'in**³⁵ **kurulu bir şirketleri vardır. Bütçede ayrılan parayı duyar duymaz, Alman "Blohm und Voss" şirketi ile iletişime geçerler.**

Mason Fethi Okyar, Başvekil olarak 3. Hükümeti kurar. Genelkurmay Başkanı Fevzi Çakmak ve İsmet İnönü ve diğer generaller, yatırımlarda önceliğin Kara Kuvvetlerine verilmesinden yanadırlar ve silahlı kuvvetlerle ilgili tüm yatırımların Müdafaa Vekâleti aracılığı ile sürdürülmesinden yanadırlar. Buna rağmen Fethi Okyar, bağımsız bir Bahriye Vekilliği kurar!

Kastamonu Milletvekili Ali Rıza Bey'in verdiği önerge ile Bahriye Vekâletinin kurulması, 30 Aralık 1924'te Meclis'te kabul edilen 539 numaralı kanun ile kesinleşir. Böylelikle vekâlet,

³² (Tunaboşlu, 2008)

³³ (Ahmet Mehmetefendioğlu, 2014, s. 236)

³⁴ (Tunaboşlu, 2008, s. 17)

³⁵ 1877 doğumlu, 51 yaşında deneyimli bir politikacı olan İhsan Eryavuz, eski bir topçu binbaşısıdır. Binbaşı rütbesindeyken emekliye ayrılıp ticarete atılmış, Birinci, İkinci ve Üçüncü Meclis'te Cebelibereket (Osmaniye) Mebusu olarak görev yapmıştır. Zaferden sonra Bilecik Mebusu Dr. Fikret ve Enver Paşa'nın eski eniştesi Nazım Bey'le birlikte bir adi şirket kurarak para kazanmaya karar vermiştir. Ankara'yı saran aferizm (kısa yoldan zengin olma) işine girişenlerdendir.

Milli Müdafaa Vekâlet'inden ayrılmış ve Bahriye Erkan-ı Harbiyesi, Erkan-ı Harbiye-i Umumiye Reisliğin/*e bağlanmıştır.

Kurulan vekâletin başına, topçu binbaşılığında emekli eski İttihatçı, Ankara ve İstanbul İstiklal Mahkemesi başkanlığı yapmış olan Cebelibereket Mebusu mason İhsan (Eryavuz) atanır, eski kararlar iptal edilir.

Yavuz'un onarılması için bir havuz satın alma kararı verilip, iki Alman şirketi "Flander ve Dockbau"dan teklif alınır:

J Teklifler son gün 7 Mayıs 1925'te Bahriye Vekâletine elden teslim ederler. 226 bin lira teklif eden Dockbau Şirketi, ihalenin kesin olarak kendisinde kalacağına emindir ancak;

J 9 Mayıs günü sonuç açıklanır: İhaleyi bin lira düşük tutan Flander Şirketi'nin kazandığı açıklanır.

İhale yöntemlerine aşına herkes bilir ki, elden verilen teklifler, rahatlıkla açılıp, istenen firmaya bilgi uçurmak mümkündür. Belli ki, bu ihalede de, daha teklif aşamasında yolsuzluk yapılmış. **Mason başbakan mason bakan denetiminde ihale böyle yapılıyor işte.**

İhaleyi alan şirket işi zamanında bitiremez, üstelik yapılan Havuz, Yavuz'u alacak büyüklükte de değildir.

Havuz yapımı ihalesi ile Yavuz'un onarım ihalesi de yapılır, iş Fransız St. Nazaire şirketine verilir. Bu şirketin temsilcilerinden Sapançalı Hakkı Bey, Bahriye Vekili mason İhsan Bey'in arkadaşıdır. Havuz tamam olmayınca Yavuz'un onarımına da başlanamaz. Flander Şirketi havuzu anlaşmaya uygun olarak yapmamıştır.

29 Ağustos 1927 günü Fransız Nazaire şirketine Yavuz'u ve Havuzu alması önerilir. Şirket bunu kabul etmez. Çünkü Yavuz daha önceki havuza alınırken hasar görmüştür. Şirket, bu hasar nedeniyle sigorta şirketlerinin yüzde 1 olan prim payının yüzde 5'e çıkarılması sonucu oluşan maliyetin hükümet tarafından karşılanmasını ister. Görüşmeler uzar, sonunda yeni bir anlaşma yapılır.

Tam bu sırada Fethi Okyar hükümeti düşer ve İnönü, Başvekil olarak yeni hükümeti kurar ve Bahriye Vekili İhsan Beyden anlaşmayı durdurmasını ve pazarlığa devam etmesini ister. Bahriye Bakanı mason İhsan Bey, Başvekil İnönü'yü dinlemez, alel acele Flander Şirketiyle anlaşmayı imzalar. Başvekil İnönü, Bahriye Vekilliğini kaldırır. Başvekil İsmet Paşa, konuyu hemen Atatürk'e aktarır:

J "derhal soruşturulsun, gerçek açığa çıksın "

Emri ile TBMM'de önerge verir:

"1. — Malatya Mebusu Başvekil İsmet Pasa Hazretlerinin takriri.

'Büyük Mlilet Meclisi Riyaseti Celsesine Sabık Bahriye Vekili ve Cebelibereket Mebusu İhsan Beyin Vekâletinin son günlerinde, Yavuzun tamiri mukavelesinin tadili meselesinde muhilli emniyet bir tarzda, İcra Vekilleri Heyetinin kararı hilafına ve bu kanuni salahiyetinin haricinde hareket ettiği ve Hazinesinin menafiine ademi takayyüt gösterdiği anlaşılmıştır.

Vekâleti esnasında ve vekâlet vazifesinden mütehaddis bu harekât kendisinin mesuliyetinin ve Divanı Âliye şevkini müstelzimdir. Dahili nizamnamenin 169 ncu maddesi mucibince hakkında tahkikat icrasını talep ve teklif ederim.

*Malatya Mebusu, Başvekil İsmet*³⁶

TBMM, Muğla mebusu Yunus Nadi başkanlığında bir soruşturma komisyonu kurar, çok ayrıntılı soruşturma ve inceleme yapılır. **Soruşturma Komisyonu, mason bakan İhsan beyi suçlu bulur ve Yüce Divana sevk edilmesini ister.**

TBMM, 3. Dönem, 1. Yasama Yılında, 26.1.1928'de yapılan oturumda görüşülür. Komisyonun raporu ve Yüce Divan konusunda karar verilmesi için TBMM'de yapılan görüşmede, İhsan bey çok uzun ve son kısmı hayli "duygusal" bir savunma yapar. İsmet Paşa'yı yanılıyla eleştirir, Komisyonu suçlar ve tartışma yapılmadan Yüce Divan'a gönderilmesini ister. Sonrasında, Komisyon sözcüsü Giresun mebusu Hakkı Tarık Bey ve İsmet Paşa, yanıt olarak uzun konuşmalar yaparlar, İhsan beyin savunmasında kullandığı kimi savları çürütürler.³⁷

"İhsan Bey'den sonra söz alan Tahkikat Encümeni Katibi Hakkı Tarık Bey ise, Encümen'in yaptığı tahkikat neticesinde İhsan Bey'in dört konuda usulsüzlük yaptığının tespit edildiğini belirtmiştir.

Buna göre;

a. *İngiltere'den hazır havuz alımı sırasında resmi görevi olmayan Hikmet Paşa'nın komisyoncu olarak kabul edilmesi ve teminat için beş bin liranın gönderilmesi meselesi.*

b. *Havuzun ihalesi sırasında iki şirket arasında yeterli derecede rekabete yol açmadan bir şirket lehine işlem yapılması. İhsan Bey'in bu işlemi yaparken daha önceden Fikret ve Ömer Nazım Bey'le aralarında yaptıkları anlaşma gereğince, irtikap fiilinin işlenmesi.*

c. *Yavuz'un tamiri sırasında sigorta meselesinde, mütehassis meselesinde Bakanlar Kurulu kararına aykırı olarak mukavele yapılması. Tamir masraflarının ödenmesi sırasında bir senede tamir, iki senede ödeme kararına aykırı olarak, devleti zarara uğratacak şekilde faturalar mukabilinde ödeme yapılmasına karar verilmesi. Ve ek olarak Bahriye Vekâletinin kaldırılacağına kararlaştırılmasına rağmen son gün mukaveleyi imzalaması.*

d. *Avukat Ziya Bey'in kanuna aykırı olarak emekliye sevk edilmesi.*³⁸

Oturumda İsmet Paşa'nın konuşmasından, dikkat çeken bazı bölümler;

"İSMET PAŞA (BAŞVEKİL) (Malatya) - ...O kadar ehemmiyet veriyorlar ki, bugünkü içtimain ilk safhaları da falan meselede ben akalliyette idim, falan meselede ben ekseriyette idim noktalarının tashihiyle geçmiştir. Reylerinde bu kadar itina eden, alenen herkesin muvacehesinde tahkikat yapan bir Encümenin istiklali fikrinde ne kadar musur olduğunu aramak için başka delil olur mu? Ondan sonra büyük Meclisin Encümeni tahkikat yapıyor. Nihayet büyük Meclise arz etmek için bu Meclisin her hangi 'bir tesire kapılabileceğini tasavvur etmek için bu memlekette inkılâba, Cumhuriyet ve büyük Meclise inanmamak lâzımdır. Mecliste ve zabıtnamedeki bütün ifadeleri, tazallüm rolleri, şikâyetler, suale cevaptan kaçmaklar, hepsinde mürettep mahirane bir usulü hareket görmek mecburiyetindeyiz. (.)

³⁶ TBMM Zabıt Ceridesi, Devre/Dönem 3, Cilt 1, İçtima Senesi 1, 22. İnikat, 24 Kânunuevvel 1927 Cumartesi, sayfa 157;

³⁷ TBMM Zabıt Ceridesi, Devre 3, Cilt 2, İçtima Senesi 1, 36. İnikat, 26 Kânunusani 1928 Perşembe, sayfa 6197;

³⁸ (Ahmet Mehmetefendioğlu, 2014, s. 246)

Vekilleri tekzip ediyor. Senelerce beraber çalıştığı arkadaşların, eskiden çalıştığı arkadaşların, hepsinin kendi aleyhinde müfetefikane söz söylemeleri ihtimalini ima ederek istiyor. Buna nasıl ihtimal tasavvur olunabilir. Bunu söyleyebilmek için kendi meselesinden başka Heyeti Vekîfeye bir işte, arzu ettiği bir şeyi yaptırabildiğini veya yaptırdıklarını gördüğünü zikretmek lâzımdır.

Bunu söylemeyince kendisi isnat etmek mevkiindedir. Zabıtnamelerdeki ifadelerinde gördüm. Vekil olunca bir adam hususi bir karakter sahibi olurmuş. Karakter yeniden iktisap olunur mu? Karakter var ise ve ne ise o odur. Yalnız gerek benden evvelki hükümette ve gerek benim riyaset ettiğim heyetin içindeki vekillerle temasa gelmek için onlar gibi karakter sahibi görünmek mecburiyetini takındığını itiraf ediyor. Demek aramızda takma, taklit bir karakterle oturuyormuş, Yazık muharebelerde topladığımız şerefleri kendisine emanet ettik. Bu suretle mi muhafaza etmiş teessüf ederim (Bravo sesleri). (...)

...yazık; kendi yetiştirmeğe çalıştığımız bir sabık vekil, suihal'ıyla, suiharekâltından içine düştüğü bir bataklıkta çırpınırken her tarafta bulaştırmağa çalışıyor. Bunu pek âlâ kendisi izah ediyor. Bilmediğimiz bir noktayı da söyleyerek harbi umumide pek âlâ şeker ticareti, kibrit ticareti yapıyorlardı, kendisi zabıt idi, cepheden çekilmiş, gelmiş, ticaret yapmış. Arkadaşlarım; bu memlekette harbi umumi bittiği zaman harp zenginleri sinecek in arıyorlardı. Gözyaşından çocuk sütünden, türlü elemden toplanmış servetin müşahedesine dahi millet tahammül edemiyordu. Bu sabık Bahriye Vekilinin düştü vaziyet nedir ki, harbi umumi ferdasındaki en büyük levisi vasıtai müdafaa olarak serdetmek mevkiindedir. Bugünkü vaziyeti izah edebilmek, meşru gösterebilmek için ben zaten harbi umuminin şeker tüccarı idim diyecek mevkie düşmüştür. Teessüf ederim. Efendim, zatı mesele nedir? (...)

Efendilerim; Büyük Millet Meclisi Encümeninin tevcih ettiği irtikâp zannı; kanaati vicdaniyemizle söylüyoruz, bihakkın hedefine matuftur, zararlar büyüktür. Devletin büyük zararlarından maada şahsen şereflerimiz, taarruza duçar olmuştur. Kendilerini bu vaziyete düşürenlerin, haleti ruhiyelerini, mesnetlerini aramak için ben çok çalıştım. İstidatlarını bir dereceye kadar zabıtlardaki harbi umumi hikâyelerinden öğrendim. Fakat cüretlerinin sebebini anlayamadım. Nihayet vardığım netice; bu adamlar, böyle Meclis huzurunda hesap sorulacağına, Divanı Ali teşkil olunacağına, onun karşısında muhakeme edileceğine itikat etmemişlerdir. Teşkilatı Esasiyeye, Cumhuriyete inanmamışlardır. Vaktiyle, bizim çocukluğumuzda bulunan mürtekipler, nasıl sayeî şahaneye iltica ederler idi ise, zamanın mürtekipleri de, inkilâp bitmedi teranesini siper yapmış... Vah vah. (Alkışlar) (Bravo sesleri)

Tıynet aynı, hareket aynıdır. Her iki halde gördüğümüz vicdanı sızlamayan mürtekiplerin başlarını yem torbasına sokup, kaba tezahüratta bulunmalarıdır. Divanı Âlinin karşısına gideceğiz. Vatanın müdafaaası Cumhuriyetin kanunları, şereflerimiz suikasta maruz kalmıştır. Büyük mahkemeden, siyanet, müdafaa isteyeceğiz. Hükümetlerinden adalet, ibret bekleriz. (Sürekli alkışlar)"

İsmet Paşa'dan sonra Adliye Vekili Mahmut Esat Bey söz alır.

"**ADLİYE VEKİLİ MAHMUT ESAT BEY (İzmir)** - Muhterem efendilerim; Bahriye Vekili Sabıkı İhsan Bey; müdafaaanesinin başında Türk Cumhuriyeti adliyesinin bu hadise münasebetiyle geçireceği imtihanda muzaffer çıkacağını ümit ettiğini söyledi. Bu mütalaanın; hale, eosali atiyeye intikal edecek olan zabıtlarda cevapsız kalmasma gönlüm razı olmadı. Buna, birkaç cümlecikle mukabelele müsaadenizi rica ederim.

Aziz arkadaşlarım; bir vekil, Divanı Aliye sevk edildiği gün, muvacehe! millette büyük Meclise, hükümet namına temin ederim ki, Türk hâkimleri; kendilerini imtihan karşısında bulmazlar. Türk hâkiminin nazarında, bir vekili muhakeme etmekle, dağlar başında kimsesiz kalmış bir Türk çobanım muhakeme etmek arasında asla fark yoktur ve olamaz. (Bravo sesleri) Sürekli alkışlar)

Hüküm vermek, Türk hâkiminin mukadderatıdır. Vatandaşlar arasında hiçbir fark yoktur. İşte bütün hakikat bundan ibarettir.

Muhterem efendilerim; gerek bu hadise münasebetiyle ve gerek herhangi bir mesele dolayısıyla Türk hâkimi; İhsan Beyin dediği gibi, veya zannettiği gibi; ne imtihan karşısındadır ve ne de zafer arkasındadır. **Yalnız ve yalnız Türk milleti namına adalet peşindedir.** (Bravo sesleri) İnkılâbın prensipleri peşindedir.

Aziz arkadaşlarım; her şeyden ve her mukaddesattan evvel, İnkılâbın prensipleri vardır. Daima ve her vakit Cumhuriyetin prensipleri vardır. Türk hâkiminin gayesi, yalnız ondan ibarettir. (Bravo sesleri, alkışlar)"

Oylamaya geçilir ve mason **İhsan beyin Yüce Divana gönderilmesine; dokunulmazlığının kaldırılarak, tutuklanmasına oybirliği ile karar verilir.** Aynı gece İhsan bey ve Ömer Nazım bey tutuklanırlar.

"Fikret Bey sorgulanması sırasında Havuz meselesinden dolayı 55 bin Lira komisyon aldığı, ancak Ömer Nazım Bey'e pay vermediğini ifade etmiştir. Bu gelişme üzerine 19 Şubat'ta başsavcı, Dr Fikret Bey'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması için harekete geçmiş, Havuz Yavuz meselesinde komisyon aldığı ve bunu temin etmek amacıyla ihalenin temsil ettiği şirkete verilmesi için usulsüzlük konusunda, suça fer'i olarak dahil olduğunu ve buna göre yargılanması gerektiğini belirtmiştir."³⁹

Yargılama sonunda

f **İhsan bey, devlet memuriyetini kötüye kullanarak menfaat elde etmekten 2 yıl ağır hapis, rütbe ve memuriyetten çıkarılmasına,**

f **Sapancalı Hakkı Bey'in bir sene ağır hapsine, rütbe ve memuriyetten çıkarılmasına,**

f **Masonbaşı Fikret Bey ve Ömer Nazım Bey'in dörder ay hapislerine ve yüzer lira ağır para cezası almalarına karar verilmiş.**

Bunların hepsi Mason! Hem de öyle böyle değil, Masonbaşı ve kıdemli mason!

Zeki Saruhan;

"İhsan Bey' e" Bahriye Vekili iken neden ticaret işine soyunduğu" sorulunca:

f "Bunu bana neden soruyorsunuz. Hepiniz zenginleşmek lazımdır. Demokrasi zenginliğe dayanır demiyor muydunuz? Hepiniz aynı şekilde işlere girmediniz mi?"

Bu mahkûmiyet, nüfuz ticaretini kısmen önlemiş, önlem, milletvekillerinin devlet sektöründeki mali ve sınaî kurumlarda yönetim kurulu üyesi olma yasağıyla sınırlı kalmıştır. Devlet satın almalarında komisyonculuğun kaldırılması ise 1939'u bulmuştur. Falih Rıfki Atay, "Mukavemetçiler Cephhesi" dediği nüfuz ticaretine karşı mücadele edenler olmasaydı, inkılâp rejiminin on yılı bulmadan batacağını yazıyor. (10.1.2014) "⁴⁰

³⁹ (Ahmet Mehmetefendioğlu, 2014, s.

⁴⁰ (Sarıhan)

Mason Tamer Ayan;

"Yüce Divan tarafından yargılanıp suçlu bulunan ve cezasını çeken bu kişiyi savunmak artık anlamsızdır. Ama Türk Masonları için önemli olan, yargılama sırasında Yüce Divan'da hâkim üye olarak görevli olan dönemin Hâkim Büyük Amiri Fuat Hulusi Demirelli'nin, verilen cezayı az bularak karara muhalefet etmek asalet ve adaletini göstermesidir. Bu Örnek, birbirlerine kardeş sevgisiyle bağlı masonların, vicdanlarındaki adalet ilkesini ve kalplerindeki yurt sevgisini her şeyin üstünde tuttuklarının somut bir kanıtıdır."⁴¹

Mason Güngör Öcal;

"Çok ilginçtir ki, Türkiye Cumhuriyetinin Yüce Divan'da görülen bu ilk davasında divan üyelerini oluşturanlardan birisi de, o sırada Y. Şûrâ Hâkim Büyük Âmiri olan Fuat Hulusi Demircili biraderdir ve daha önce yardımcısı olduğu Dr. Fikret'i yargılayanlar arasındadır. Bu birader, Dr. Fikret'e verilen cezanın az olduğu gerekçesiyle karara muhalefet ederek, vicdanındaki adalet anlayışını, Mason kardeşliğinin üzerine çıkaracak asaleti göstermiştir. Bu kişi İttihatçıların 1913 yılına, bir hükümet darbesi olarak yaptığı Babiâlî Baskınında ön sıralarda yer almıştır"^{42 43}

Resim 4. Güngör Öcal

33.° mason Fuat Hulusi Demircili, yolsuzluk ve sahtekârlık bu kadar açık olup, hükme bağlanmışken, biraderlerini kurtaramayacağını anlayınca, sonucu değiştirmeyecek bir davranışa girerek, mason tarikatının rezilliğini ve kendisini kurtarmaya çalışmaktadır. Tüm tarihi adaletsizlik dolu Mason Tarikatı'na ve öğretilerine, Fuat Hulusi Demirci'nin sahte gösterisinden, erdemler anlamında pay çıkarmak, sırtlandan dost çıkarmak çabasıdır.

Oysa gerçek, 33.° Fuat Hulusi Demircili'nin sahnedeki gösterisi dışında, suçlu masonların perde arkasında masonlukları sayesinde az ceza ile kurtulduklarıdır. Zekeriya Sertel; **"Son Yavuz-Havuz hadisesinde Maşrıkı Azam Fikret Bey bu işi Masonluğa dayandırarak çevirmeye muvaffak olmuştu."**⁴⁴

Emekli Deniz Subayı mason Güngör Öcal ve her şeyi masonlar lehine çarpıtma hastası mason Tamer Ayan, ikisi de, Masonların adalet anlayışına vurgu yapıyor.

Sorarım tüm masonlara ve bu savı yazıp, savunanlara;

En üst seviyede, iki masonik örgütün baş masonları, o güne değin Cumhuriyet döneminin en alçak, en sahtekâr yolsuzluğunu yapıyor, gözlerini kırpmadan yoksul halkın vatan savunması için ayırdığı parayı, yabancılarla birlikte alıyor; devleti ve ulusu soyuyorlar ve mahkeme kararı ile de hükme bağlanıyor suçları. Masonların Türkiye tarihinde de ilk değil bu yolsuzluk, hırsızlık üstelik. Bu alçak soygunculuğu masonların hangi şeref, erdem ve adalet duygularına bağlıyorlar?

Dahası, o günler içinde, toplum vicdanında 33.° ve Masonbaşı hırsız ve sahtekâr masonların, mahkeme heyetindeki mason sayesinde az ceza aldığı yargısına ne demeli?

⁴¹ (Ayan, Türkiye Masonluk Tarihinin Anahatları, 1997, s.

⁴² (Öcal, 2012, s. 134-135)

⁴³ (Koloğlu, 2004)

Ceza kesinleşmiş, mason yargıç cezayı az bulduğunu beyan etmiş miş. Üstelik yargı kararlarında böyle bir "şerh" yok.

Dahası, masonların bu yargılama için söyleyecekleri tek söz, yeni kurulmuş Türk Devletinin, yoksul halkının paralarını çaldıkları için utanç duydukları olabilir. Bunun dışında söylenecek her söz yüzüzlüktür, utanmazlıktır; soygunculuğa sahip çıkmaktır!

Resim 5. Havuz Yargılaması, mason İhsan Yavuz

Mahmut Esat Bozkurt;

*"Masonluk insanlık için çalışıyormuş, iyilik ediyormuş bahsine gelince: Acaba bu iyiliklerin memleketimizle alakalı kısımlarının neler olduğunu öğrenebilir miyiz? Benim bildiğim, **bazı masonların masonluğu ileri sürerek kendi ceplerini -hem de Türk milleti zararına- doldurmaya çalıştıkları ve doldurduklarıdır.** Bunların zaman zaman hükümeti bile etkilemek isledikleri, hükümeti kendi çıkarlarına alet etmek istedikleri görülmüştür. Mesela Yavuz işinde rüşvet meselesinden mahkum eski mason "Üstadı Azami" Fikret Bey'i hatırlayabiliriz. Bilmem daha sayalım mı? Buna lüzum var mı?"⁴⁴*

Ben bir tanesini anımsatmak isterim. Masonların "milli" benim "yerel ama emperyalist bağımlısı" dediğim 1909 mason örgütlerinin kurucu başlarından **Emmanuel Carasso'nun da, devlet malını dolandırmaktan suçlandığı, yargılanmamak için yurt dışına, Yunanistan'a kaçtığını.**

---

⁴⁴ (Bozkurt, 2009, s. 16)

Fransız Büyük Doğusu ile Antlaşma

Osmanlı İmparatorluğunda 1909'da yerel Büyük Doğu kurulmasının ana nedenini, tüm locaları bünyesinde toplamak olarak söyler masonlar. Yıl 1927 olmuş, hala Avrupa mason merkezlerine bağlı localar var topraklarımızda ve birleşsek mi diye konuşuyorlar. Antlaşmaya bakalım;

*"Madde 1- Fransa Grand Orient'ına bağlı olarak İstanbul vadisinde çalışan La Renaissance Locasıyla İzmir vadisinde çalışan **Homere locası bir ocak 1937 tarihinden itibaren Türkiye Meşrik-i Âzam'ına tabi olacaktır.***

*Madde 2- **Türkiye Meşrik-i Âzam'ı bu locaların gelecekte Fransız ritine tabi olarak ve Fransız dilini kullanarak çalışmalarına engel olmayacaktır.** Localar da Türkiye Meşrik-i Âzam'ının ana statüsüne ve nizamlarına harfiyyen riayet edecektir.*

*Madde 3- 31 Aralık 1937 tarihine kadar bu localar eskiden olduğu gibi çalışmalarına devam edeceklerdir, ancak **La Renaissance Locasının üye adedi ellilerin, Homere Locasının seksenin altına düşmediği sürece, bu localar yalnız Fransız uyruklu kişileri tekris edebileceklerdir.** Üye adedi bu rakamların altına düştüğü takdirde, bu rakkama ulaşınca kadar Fransız uyruklu olmayanların tekrisi yapılabilecektir. Böyle bir durumu Fransa Grand Orient'ı Türkiye Meşrik-i Âzamı'na bildirecektir."⁴⁵*

Türkiye ve Fransa masonik örgütleri arasındaki anlaşma hala imzalanmamıştır ve yürürlüğe girmez.

Türkiye Büyük Doğusunun UMD (AMI) onaylanması için başvurusu 3 Mayıs 1932. UMD'nin onaylaması (tescili), İstanbul'daki 5-10 Eylül 1932'de yapılmış olan toplantısında, 6 Eylül 1932'de. Buna göre, İstanbul'da Renaissance Locası ve İzmir'de Homere Locası, 1.1.1937'de Türkiye Meşrik-i Âzam'a bağlanacak. ⁴⁶

Türkiye Cumhuriyeti 1923'de kurulmuş, haliyle mason hukukuna göre devlet sınırları içinde tüm egemenlik Türkiye masonlarında. Bu Fransız locaları niye hala açık ve ancak, 14 yıl sonra devir etmeyi kabul ediyorlar, anlaşma da 12 yıl sonra imzalanıyor. Bu arada İtalyan, Alman locaları açık, hiç bir anlaşma yok. İngilizler zaten Osmanlı ve Türkiye'deki masonları hiç mi hiç tanımamış, tanımıyorlar. Yani açıklar...

Antlaşmaya dönersek, Türkiye masonları, efendileri Fransızlar masonlara, mason tarikatı içinde boyun eğmiş, her türlü hakkı tanımışlardır. Uluslararası masonik ilkelere göre, yerli Büyük Loca kurulunca, tüm yabancı locaların kapatılması veya yerli Büyük Locaya katılması gerekir. Ancak, Fransız masonlar, belli ölçütler olursa yerli Büyük Locaya/Doğuya katılacaklar ve katıldıktan sonra da, gene Fransızca toplanacaklar ve Büyük Doğu asla iç işlerine karışamayacak.

Anlaşmaya göre, Fransız Locası Türk vatandaşı almayacak ama sayısı belli bir rakamın altına düşerse alacak. O sayı da hayli yüksek bir sayı. Bu tamamen masonlar arasında, sömürge anlayışının devamıdır. Türkiye'deki masonlar, gidip ecnebilere yalvarana kadar, kendi devletleri ile işbirliği yapsalar, o localar o anda kapatılırdı. Batının sömürge işbirlikçisi yerli masonlar, yabancılarla anlaşma peşinde.

⁴⁵ (Atabek, Fr. GO ile Türkiye Meşriki Azamı arasında Akdedilen Anlaşma,

⁴⁶ (Atabek, Fr. GO ile Türkiye Meşriki Azamı arasında Akdedilen Anlaşma,

Dil ulusal kimliğin ve egemenliğin simgesidir. Fransız locaları yerli masonların Büyük Doğusuna bağlansa bile, Fransız yurttaşlarını localarına alabilecekler ve locanın resmi dili Fransızca! Rezillik.

Bu onursuz antlaşmayı yerel masonlar içlerine sindirir ve kabul ederler. Buna karşın antlaşma ancak tam 5 yıl sonra, 1932'de imzalanır, yürürlüğe bir başka 5 yıl sonra girecek, o da belki; 1937'de localar Türkiye'ye devir edilecek.

Hani Osmanlı da, büyük loca veya büyük doğu diğer ülkelerin localarını engellemek için kurulmuştu? Hadi canım sen de...

Türkiye yerli masonların, tüm yabancı üyeleri ile birlikte, bünyesine almayı kabul ettiği Le Renaissance (Rönesans) ve Homeros (Homer) localarının Osmanlı döneminde Ermeni, Rum ve Yahudi egemenlikleri altında, ırkçı ve emperyalizm işbirlikçisi; Türk ve Türkiye düşmanlığı ile dolu ihanetlerini II. Kitabımız Osmanlı'da Masonlukta belgeleri ile ortaya koyuyoruz. Yerli masonların, iç işlerine dokunmadan bünyelerine almayı kabul ettikleri localar ve masonlar, bu alçak hainlerdir.

Bu dönemde masonların resmi dergilerindeki yazıların nereteyse yarısı Fransızca yayımlanır. Sömürge masonluğu bu işte.

Masonlar sürekli, uluslararası bir kurum değiliz derler ama iki mason örgütü arasındaki anlaşmayı, bir üst kuruluş olan Uluslararası Mason Derneği'ne onaylatmak gerekiyor.

Uluslararası Mason Derneği (UMD)

Uluslararası Mason Derneği (UMD) (Association Maçonnique Internationale-, AMI), 3 yılda bir yaptığı toplantısını 1927'de Paris de yapar. Bu toplantıda Fransa Büyük Doğusunu ilginç bir şekilde Mim Kemal Öke temsil eder.

5-23 Eylül 1932'de İstanbul'da 8. Toplantı yapılır. Masonbaşı Sabetaycı Mustafa Hakkı Nalçacı'nın başkanlık ettiği toplantıya 23 ülkenin temsilcileri katılır; Avusturya, Belçika, Bulgaristan, İspanya, Fransa, Yunanistan, Lüksemburg, Polonya, İsviçre, Çekoslovakya, Yugoslavya, Meksika, Porte Riko, San Salvador, Brezilya, Şili, Kolombiya, Ekvator, Paraguay, Honduras, Arjantin ve Bolivya.

Pera Palas'ta ve Tokatlıyan'da ziyafetler düzenlenir. İstanbul'da bulunan **Atatürk'e Konvan Reisi Mustafa Hakkı** imzasıyla bir telgraf yollarlar. **Atatürk**'ün Genel Sekreteri düzeyinde nezaket yanıtı gelir. **Atatürk**'ün kendi imzasıyla yanıt vermediğine dikkat çekmek isterim.

"Mustafa Hakkı Beyefendiye

Dolmabahçe, C.- Türkiye hakkındaki her temenniyatınızı havi telgrafınızdan Reisi Cumhuriyet hazretlerinin memnun olduklarını bildiririm efendim. Kâtibi Umumî Hikmet [Bayur]"⁴⁷

Bundan sonra toplanan kongrelere yerli masonlar katılamaz. İkinci Dünya Savaşı da yaklaşmaktadır; UMD'nin çalışmaları da kısa bir süre sonra yavaşlar; Anglo Sakson (İngiliz-Amerika) masonlarının karşıt olmaları nedeniyle de büyük bir başarı elde edemez ve kapanır.

1970'lerde, Türkiye'de çoğunluk İngilizlerce onaylanıp, kabul edilince; dönemin Masonbaşı bu toplantıyı eleştirmekte;

"Bakınız, "Lennhoff/Possner, Internationales Freimaurerlexikon" (Amalthea Verlag, Wien - München, 1975), sahife 57/59'da ne diyor ?"^W

'A.M.I., Fransa, İtalya, Hollanda, Portekiz, İsviçre ve Türkiye Meşriklerince 23 Ekim 1921 tarihinde Cenevre'de kurulmuş olup gayesi, Obediyanslar arasındaki "İntizam" kıstaslarını kaldırmak, "Ziyaret Hakkı"nı kendi Obediyansı içindeki Locası ile intizam halinde olan her türlü Obediyans ve Loca mensubunu şâmil olacak şekilde genişletmektir.'

Derhal anlaşılıyor ki A.M.I.'nin gayesi 'Allahın yüce varlık olduğuna, ruhun ölmezliğine, Kutsal Kitapların çalışmalarda açık bulunmasına ve yeminlerin bu kitaplar üzerine yapılmasına' müteallik olan prensipleri, dolaylı bir şekilde tesirsiz bırakmaktır. Hareketin öncüsü, başta Fransız Grand Orient'ı olmak üzere yukarıda sayılan bir kaç Büyük Meşriktir. İngiltere'nin ve onu takip eden diğer muntazam Obediyansların enerjik tutumları sebebiyle önce Hollanda, sonra İsviçre (Alpina) Büyük Meşrik ve Locaları A.M.I.'den ayrılmışlardır.

*Nerelerden geçip bu günümüze geldiğimizi göstermek için açmak zorunluluğunu duyduğum bu parantezden dolayı özür dilerim."*⁴⁸

(*) Association Masonique Internationale

⁴⁷ (Koparan, Türkiye'de Masonluk Tarihi, 1909-1935, 2010, s.

⁴⁸ (Ekemen, 1978, s. 8-9)

Mason Reşat Atabek'ten;

"*La Chaîne d'Union* dergisi 1934-35 Eylül ayı nüshasında Meşrik-i Azam'ın 25. Yılı'nın 1 Ağustos tarihinde kutlandığını nakil etmektedir. (...)

Yunan Orient'u namına Fotiadis, Velicanis ve Mirmiroğlu AMİ. (*Association maçonnique Internationale*) namına Raşit biraderler, Fransız Grand Orient'u namına Mim Kemal ve Tiberius biraderler toplantıya iştirak ettiler. (.)

Muhiddin Celal Süprem Konseyin kuruluşunu anlattı ve 13/6/1909 tarihinde David Kohen, Nikola Forte ve Mişel Nuradukyan biraderlerin toplanıp Meşî Azamı kurma kararını aldıklarını ve bu toplantının Hacopulo pasajında toplantının yapıldığını bildirdi.⁴⁹

Burada iki tane çok çok önemli bilgi var;

J Mim Kemal Öke, UMD(AMI) toplantısına, Türkiye'nin değil, Fransız Büyük Doğusunun temsilcisi olarak katılıyor. Bu bilgi Mim Kemal Öke'nin hangi ilişkiler içinde olduğunu, emperyalist ülkenin temsilcisi olacak kadar, milli kimliğinden uzaklaştığını göstermektedir.

J Reşat Atabek ve Muhiddin Celâl, Osmanlı masonluğunu Türk olmayanların kurduğunu açıkça ifade etmekte.

Resim 6. UMD İstanbul Toplantısı

⁴⁹ (Atabek, Meşrik-i Azaid'in Faaliyeti ile İlgili Bazı Açıklamalar, 1985, Sayı 57, s. 9)

Masonlar Localarına Yabancılar ve İşbirlikçileri Azınlıklar

Cumhuriyetin ilk yıllarında;

"1930 yıllarında, Meşrik-i Azam'da üye sayıları 2000 e varan 23 loca vardı (Annuaire de l'Association maçonnique Internationale). Meşrik-i Azam'ın dördü Fransızca, biri Almanca (İstanbul locası) olmak üzere 17 locası İstanbul'da çalışıyordu. Ankara'da Cumhuriyet isimli bir loca vardı. Mason atelyelerinde Türk, Rum, Ermeni, Yahudi, Arap, Kürt, Arnavut etnik grupları temsil ediliyordu."⁵⁰

O dönemi anımsayalım; emperyalizme karşı büyük kayıplar vererek zaferle çıkmış **Türk** Ulusu ve önder kadrosu; yeni bir Ulus devlet kurup, devrimler yapmakta. Buna karşı emperyalist Batı ve onların Tanzimat artığı işbirlikçi İstanbul komprador burjuvazisi ve komprador aydincıkları, kimi azınlık unsurlar, cahillikleri kullanılarak etnik ve dinci temelde kışkırtılan yerli nüfus.

Şevket Süreyya;

"Bu gizli meşrutiyetçilik sadece bir kısım insanların veya bir kısım fırkaların program gıdası olmakla da kalmadı. Devletçiliğe karşı geniş bir liberalizm günden fırka hareketleri arkasından Şark Vilâyetlerinde feodalizmin ve her tarafta irtica anasının, ecnebi sermayesi ajanlarının isyan ve ihtilâli parladı ((1925). İrtica en sağ cenahından, şeyhlerden, mütegalibelerden, opportunistleirin (Eecnebî sermayesi mümâşatçılarının) en münevver anasına kadar İnkılâbın derinleşmesi karşısında menfaatleri bir olan İktisadî tabakalar çeşit çeşit harekete geldiler. Silâh elde isyanlardan, Kudelalara, Kamplolara kadar her cins vasıtalara başvuran vahşi bir 'aksi inkılâp' dalgası esdi. Son tavrı sükûn devresi, bu ik'i zıt temayülün, yani meşrutiyet zihniyeti ile derinleşen İnkılâpçılığın çarpışmalarile doludur."⁵¹

Masonlar çıkarları gerektiğinde karşıt göründükleri gericiyle rahatlıkla işbirliği yaparlar, yapmışlardır. Türk Ulusu, kefeni yırtıp atıp, çağdaş uygarlık düzeyine doğru, liderlerinin ardında devrimleri yapıp, aydınlanma uğraşındadır. İnsan kaynağı ve maddi olanaklar son derece kısıtlıdır. Bu koşullarda, Türk Ulusu, ulus kimliğine ve Müslüman benliğine sahip çıkmaya çalışırken; Batının uzantısı Mason Tarikatı'nın inanmış masonları, "bütün insanlar kardeştir", "bütün dinler eşittir" teranesi ile Türk Ulusuna karşı cephede, Karşı Devrimciler safındadır.

Masonluğu denetleme ve kontrol altında tutma çabasında olan CHP'liler hariç, diğer gruplar çıkar ve amaç işbirliği içindedirler. 1930'da bir grup CHP'li Milliyetçi, mason derneği içinde, egemen olmaya, dernekten yabancıları ve onların her türlü işbirlikçi hainleri temizlemeye çalışıyorlardı. Bunu mason A. Oktay Gündoğdu kabul eder;

"1930'lu yıllarda Türkiye'deki yabancı Masonlarla, Türk Masonlar arasında egemenlik ve başkanlık çekişmeleri de sözkonusu olabilmektedir."⁵²

Batı da Amerika ve Avrupa devletlerinde, Krallar, Devlet Başkanları, Başbakan ve güçlü politikacıların büyük çoğunluğu masondur. Genç ve var olma; devrimlerini hayata geçirme savaşımı içinde olan **Türkiye Cumhuriyeti**, o dönemde masonlara karşı doğrudan cephe almaz, denetlemek ister.

⁵⁰ (Turnalı, 1990, s. 8)

⁵¹ (Avdemir, Don Kisotun Yel Değirmenleri ile ...Cavit Bev İktisatçılığına Dair.

⁵² (Gündoğdu, 2000, s. 37)

Hakkı Şinasi Paşa ve Necat Locası Olayı

Genel Kurul, Seçim

1 Ağustos 1930'da, Genel Kurul (Konvan) yapılır. Genel Kurula locaların seçtiği delegeler katılırlar. 1909'da kabul edilmiş *ana tüzüğe* göre, en kıdemli mason Genel Kurulu yönetmek üzere Başkan makamına geçer. Genel Kurulda, Büyük Doğu Masonbaşı ve Büyük Görevliler (Yönetim Kurulu) seçilir. Kimi mason yazarlara göre, en kıdemli olmadığı halde, kimilerine göre en kıdemli olarak; kimilerine göre de bir locanın delegesi olmadığı halde, 33.° mason Hakkı Şinasi Paşa, başkan makamına oturur.

Masonların savlarına göre, Hakkı Şinasi Paşa Genel Kurul açılışında;

*"Biliyorsunuz ki Hükümet sizi 'Yükseltme Cemiyeti' olarak tanır, Masonluk mevzuu bahis değildir. Her cemiyet gibi, Yükseltme Cemiyetinin de heyeti müdiresi firkanın tasdikine iktiran etmek zorundadır. Kulüplerin senelik intihabına dahi müdahale etmek vazifem iken mahaza kardeşlerime itimat ettiğim için bu cihete aldırmadım. Firkanın siyaseti âliyesi icabi olarak tanzim edilip tasdiki âliye iktiran eden —ne demek istediğimi anlıyorsunuz değil mi?— **listedeki isimleri okuyacağım ve liste sizlere tevzi edilecektir. O suretle intihap yapacaksınız. Emir aldım, münakaşa kabul etmem. Daha fazla ileri götürmeyiniz. Bu, böyle olacaktır. Emri âli böyledir.**"*

Bu toplantı tutanağı ortada yok. *"Yukarıdaki sözler, o tarihteki Büyük Loca toplantı zabıtlarının bulunamaması yüzünden 'Türkiye'de Hür Masonluk tarihi' kitabından alınmıştır. Nejad Locasının bu mevzu için bastırıldığı broşürde, toplantının reisliğini yapan Hakkı Şinasi biraderin sözleri şu şekilde yazılmıştır."*⁵³

Türkiye'de Hür Masonluk tarihi, Batı emperyalizmi işbirlikçisi 33.° mason ve Masonbaşı Mim Kemal Öke yönetiminde, kendisinin de içinde bulunduğu bir ekip tarafından yazılmıştır. Söz konusu kirap uydurmalarla dolu, gerçeği yok etmek üzere yazılmış bir kitap. Birçok mason yazar bile, bu kitaptaki yanlışları ortaya koydular. Dahası bu kadar kritik bir konuda, tarafsızlığı ve yalancılıkları ortada olan mason tarikatı ekibin yazdıklarının güvenilir mi? Bu nedenle, Şinasi Hakkı'nın, o sözleri söylemediği kabul edilmelidir.

Tıp Doktoru olan, Hakkı Şinasi Paşa, Kurtuluş Savaşı kahramanı, emekli Deniz Amirali ve CHF'nin *İstanbul Umum Müfettişi* yani İl Başkanı'dır. Aynı zamanda da **Atatürk**'ün yakın çevresinden ve Taksim Anıtı'nı Yaptıran Komisyonun da başkanı.

Öte yandan CHF'nin mason tarikatını denetim altına almak isteği son derece doğaldır ve hatta zorunluluktur. Hükümetin bu derneği denetleme isteği yasaldir, hukukidir ve hakkıdır. Devlet, kendi yasalarına göre kurulmuş, yasal bir derneği denetlemek hakkına sahiptir. Masonlar, her zaman olduğu gibi kendilerine yasaların üstünde bir durum tanınması şımarıklığı ve edepsizliği içindedirler.

Seçimlerde, mason delegelerden ciddi bir direniş olmamış ve Hakkı Şinasi Paşa'nın getirdiği söylenen liste olduğu gibi seçilmiştir!

⁵³ (Bilgütay, 1978, s. 26)

Mason Güngör Öcal;

"Ne var ki, hepsinin o zaman ve sonrasında da tercih ettikleri susmak olmuştur. Bir sonraki oylama "Emri âli" ve "Tasdiki âli" sözlerinin yarattığı baskı ile ezilenler tarafından hemen yapılmış ve Dr.Hakkı Şinasi'nin getirdiği listede belirtilen biraderler 1930 -33 dönemi Büyük Maşrik Daimi Heyeti olarak seçilmiştir."⁵⁴

Baskı ile yapıldı denen seçim sonucu aslında nereteyse kafa kafayadır. Hakkı Şinasi Paşa bir liste sunmuş olabilir, ancak bu listenin seçilmesi için baskıcı olmamış ve oylamaya da karışmamış. Seçim sonucu son derece demokratik bir dağılımı göstermektedir; 45 olumlu, 36 oy olumsuz, 6 oy yansız, 1 kişi toplantıyı terk etmiş. Mason Güngör Öcal'ın söylediği doğru kabul edilirse, locaların özgür iradeleri ile seçilmiş delegeler, listeye olumlu oy veren 45 delege korkak, yalancı ve vicdanlarını çiğneyen kişiler olarak kabul edilmesi gerek. Buna göre, Güngör Öcal'ın üyesi olduğu masonluk bu demek ki. Dahası, bir mason biraderleri için bu kadar kötü şeyler söyleyebil iyorsa...

Necat Locasının Türk Düşmanlığı

Mason tarikatında demokrasi karşıtı eylem, seçimlerden sonra yaşanır. Yasal bir seçim sonucuna seçim sonrası Necat Locası tepki gösterir, isyanı başlatır. Loca içinde önerge verilir ve 14 Eylül 1930'de oy birliğiyle kabul edilir;

"... binenaleyh kovanın ve nizamata muhalif olarak ceryan eden ahvalin tashihini talep ederler. Aksi takdirde tahaddüs edecek bilcümle maddi ve manevî mesuliyetin müsebbiplerine ait olacağını beyan ederler. 14.9.1930"⁵⁵

Bir loca, genel kurul kararını tanımadığını söylüyor ve istedikleri olmazsa tehditle bitiriyor! Ardından, hukuk tanımazlıklarını bir bildiri hazırlayıp, tüm localara göndererek sürdürüyorlar:

"Üstad-ı Muhterem ve Aziz Kardeşler, 14 Eylül 1930

Mahfelimizin 14 Eylül 1930 tarihinde münakit celsesinde ittifakla kabul olunan takrir ile işbu takrirde mevzubahis kanuna muhalefet hakkında Hatip Birader tarafından dermeyan olunan kanuni esbabı mucibe bervechi zir arzonulur:

Takrir sureti

'Necat Mahfili Muhteremine

Murahhasların verdiği izahattan ve ceryan eden müzakerattan, 1 Ağustos 1930 tarihinde akdedilen Türkiye Büyük Maşrikı heyeti umumiyesi içtimanda kavanini esasiyeye ve nizâmnâmei umumiyeye muhalif harekette bulunduğu ve yapılan intahabda manevi tazyik icra edildiği anlaşılmaktadır.

Necat Mahfili azası Türkiye Büyük Maşrikının kavanini esasiyesine ve nizâmnâmei umumisine ve kanun ve nizama muvafık mukarreratına riayet edeceklerine yemin etmiş olduklarından yeminlerine hanis olmağı kabul etmezler. Binaen aleyh kavanin ve nizamata muhalif olarak ceryan eden ahvalin tashihini talep ederler. Aksi takdirde tahaddüs edecek bilcümle maddi ve manevi mesuliyeti müsebbiplerine ait olacağını beyan ederler.14.9.1930'

⁵⁴ (Öcal, 2012, s. 140)

⁵⁵ (Çeltikçi, 3. Türkiye'de Hür Masonluk, 1982, s.

Kanuni Esbabı Mucibe

1. Celse usul ve merasimi mahsusa ile küşat edilmemiş ve bu suretle nizâmnâmei umuminin 43üncü maddesine muhalif hareket edilmiştir.
2. İçtima murahhas olmayan bazı zairler tarafından idare edilmiştir. Halbuki kavanini esasiyenin 12inci ve nizâmnâmei umuminin 45 ve 46ncı maddeleri mucibince murahhas olmayanlar Büyük Maşrık'a ancak zair olarak girebilirler fakat hakkı kelama malik değildirler.
3. Riyaset mevkiindeki mason en kıdemli olmadığı gibi Nazırı Evvel ve Nazırı Sâni mevkilerini işgal eden biraderlerin kıdemleri ile Hatip ve Kâtip mevkilerinde bulunanların sinleri nizâmnâmei umuminin birinci maddesine muhalif bulunmuştur.
4. Murahhasların salahiyetleri tedkik ve ellerindeki vesikalar Mahfelerden gelen levhalarla karşılaştırılmamış ve bu suretle nizâmnâmei umuminin ikinci maddesine muhalefet olunmuştur.
5. Reylerin tasnifi nizâmnâmei umuminin yedinci maddesine muvafık bir surette yapılmamıştır.
6. Riyaset mevkiinde bulunan mason hürriyeti münakaşa ve hürriyeti kelama riayet etmemiş ve murahhasları cebren susturmuştur. İşbu hareket kavanini esasiyenin birinci maddesine muhalifdir.
7. Mason teşkilatında siyasetle iştigal memnu iken bir fırka namına namzet listesi tevzi edilmiş ve listeye rey itası lüzumu riyaset mevkiinde katiyetle beyan olunmuştur."

Hatip   Üstad-ı Muhterem   Kâtip
Hazım Atıf   Dr. Orhan Tahsin   Nejdettin Ali"⁵⁶

Sonrasında daktilo ile yazılmış, imzasız (daha doğrusu "Dul Kadın Çocukları" imzalı) bir bildiri elden ele dağıtılır. Necat locası 14 Eylül 1930 günkü toplantısında alınan kararla seçimi protesto eden bir yazıyı bütün localara gönderir, loca'nın adını taşıyan beş broşür matbaada bastırılarak dağıtılır.

15 Eylül 1930'da Büyük Loca Yönetimi (Daimi Heyet) toplanır. Yurt dışında bulunan Masonbaşı Servet Yesari katılmaz, Masonbaşı yardımcısı Mim Kemal Öke yönetir. Dikkat edin, Cumhuriyet döneminde mason tarikatı içinde her türlü Türk ve Türkiye düşmanlığının altından Masonbaşı Mim Kemal Öke çıkıyor;

" Necat Locası'ndaki toplantıda Büyük Müfettiş sıfatıyla bulunan Ali Ramiz Bey'in raporu okunmuş ve tartışmaya açılmıştır. Ali Ramiz Bey aynı zamanda Daimi Heyet'te 3. Büyük Muhakkik olarak görev yapmaktadır. Söz konusu raporda, yapılan seçimin usulsüz olduğu gerekçesiyle Necat Locasının yeni Daimi Heyeti tanımadığı; aynı gerekçeyle Loca Müfettişi'ni de tanımadığı; Daimi Heyet'in gönderdiği levhaları okumadığı ve toplantının ritüelik açılışı ile kapanışında Büyük Loca'nın isminin zikretilmediği; dolayısı ile tüzüklere aykırı bir durum hattâ "bir anarşi ve isyan" ile karşı karşıya bulunduğu beyan edilmiştir. Aslında Necat Locası'ndan bir tepki geleceğinin önceden tahmin edildiği veya bilindiği ileri sürülebilir. Çünkü Daimi Heyet'in 11 Eylül 1930 tarihli bir önceki toplantısında Kemalettin (Apak) Bey'in de bu locaya "ilave olarak müfettiş" seçildiği kayda geçmiştir.

Bunun alışılmış bir görevlendirme olmadığı açıktır." ⁵⁷

⁵⁶ (Öcal, 2012, s. 142)

⁵⁷ (Yavuz Selim Ağaoğlu, 2016, s.

Daimi heyette sert tartışmalar yaşanır. Bir grup Necat Locasına sert ceza verilmesini, geçici olarak kapatılmasını; diğer grup da tolerans gösterilmesini savunur. Sonuçta, Mim Kemal Öke, Ahmet Nehri ve Kemalettin Beylerin önerdiği şekilde Necat Locası geçici olarak kapatılması kararı "oy birliği" ile kararlaştırılır, durum Necat Loca yöneticisi Dr. Orhan Tahsin'e, Büyük Üstat Yardımcısı Mim Kemal Öke ve Büyük Kâtip Fahri imzalı bir mektup ile bildirilir;

"Necat Mah. Muhterem-i Üstadı Muhterem Dr. Orhan Tahsin Bey, Üstadı Muhterem ve Aziz Kardeşlerim,

14 Eylül 1930 Pazar günü akşamı celsesinde ceryan eden müzakerat ve ittihaz edilen mukarrerat hakkında müfettişi âz. tarafından verilen rapor üzerine tetkikat ve mukarreratı lazimedede bulunan Daimî Bü. Hey'et mezkur müzakerat ve mukarreratı Mas. luğun şan ve şerefine ve menafii âliyesine ve mehafil arasındaki ahenk ve münasebatın idamesine muhalif ve Masonluğun emniyet ve mecburiyetini tehlikeye ilka edici mahiyette olduğunu nazarı dikkata alarak haiz olduğu kanunî salahiyyete binaen Muhterem Mahfilinizi, tevessül edilen icabatı kanuniyenin neticesine kadar muvakkaten şeddine karar vermiş olduğundan tahkikata esas olmak üzere zabıt defterinizin ve o celsede kabul edilen takririn hemen Büyük Kâtipliğe gönderilmesi rica, ve selâmı biraderanemiz iblağ olunur, Muh. Üs. ve Aziz K.'lerim.

8. Kâtip Dr. A. Fahri

Bü. Us. Muavini Mim Kemal⁵⁸

16 Eylül 1930'de Dr. Orhan Tahsin, Büyük İdare Memuru Ahmet Nehri'den eski harflerle ve el yazısıyla kaleme alınmış mektubu alır;

"Aziz Üstadım Orhan Tahsin Beyefendi

Maattessüf mahfilî âlinizin heyeti daimence sed'edilmiş olduğu - huzuru üstadanelerine tebliğ kılınmış olduğundan keyfiyet bittabi malumunuzdur.

Yarın tarafı âlinizin mahfilin içtimaa davet edileceğini veya edilmiş olacağını istihbar eyledim.

Büyük İdare Memuru olmaklığım keyfiyetiyle ve bu bapta emirler de telakki eylemiş olduğumdan bir kere daha nazarı dikkati âlilerini münasabatı mahsusamız dolayısıyla büyük huzurunuzda arz etmeğe lüzum gördüm. Ve evvel emirde arzettiğim gibi bir şey olacaksa, yani mahfil lokal binasında tecemmü eyleyecekse bu mümkün değildir. Yine hürmet ve esefle tekrar ederim ki, o takdirde vazifei memuriyemi icra etmek izdirarında kalacağım. Hey'eti muazzamayı celile şüphe yokturki bütün avakibi derpiş ederek ittihazı karar eylemiş ve emir vermiştir.

Halkayı uhuvetinizdöki biraderlerin ve hassaten kâr aşına olan zatı üstadanelerinizin aklı seliminden ve kiyasetinden bu gibi gayrı kanunî bir hareket beklenilemez ise de bir kere daha nazarı dikkati mahsusanızı celp ederim. Aksi takdirde tarikatın a üyesini muhil harekât vukuunun mesuliyeti maddiye ve mane- viyesi münhasıran mabedde içtima edilmesine sebebiyet verenlere ait ve raci olacağını derin hürmetlerime terdifen arz eder ve teyidi tazimat eylerim aziz Üstadım efendim.

16 Eylül 1930 Büyük İdare Memuru Ahmet Nehri⁵⁹

⁵⁸ (Çeltikçi, 3. Türkiye'de Hür Masonluk, 1982, s. 213-217)

⁵⁹ Fikret Çeltikçi, bu mektubun kopyasının Necat Locasının yayınladığı dört broşürden 2 numaralı olanında bulunduğunu söyler. (Çeltikçi, 3. Türkiye'de Hür Masonluk, 1982, s. 213-217)

Necat Locası geçici olarak kapatılır; resmi olarak toplanamaz ve üyeleri mason binalarına giremezler.

Necat Locasının Geçmişi

Necat Locası, İstanbul işgal edilmesine giderken kurdurulur. Kurucu yöneticisi İsmail Hurşit Sabetaycıdır. Ondan sonraki yöneticiler Orhan Tahsin ve Ali Galip (Taş). Diğer kurucular; Muhittin Osman Omay, Besim, Zeki Derviş, Osman Tefvik, İsmail Fehmi, Modyano. Bu loca üyeleri arasında İstiklal Mahkemelerinde vatana ihanetten yargılanıp hüküm giyen masonlar da var; Ahmet Emin Yalman gibi.

Etoile d'Orient Locası Karşı Devrimci Harekete Katılır

28 Eylül'de Necat L üyelerinin bazıları, Büyük Loca kararını tanımazlar, toplantılara katılırlar. Bu arada Hakkı Şinasi Paşa, 29 Eylül'de seçim celsesi ile ilgili bilgi vermesi için davet edildiği toplantıda;

" ' Ben eski bir Mason Kardeş sıfatı ile zahirde Türk Yükseltme Cemiyetinin, fakat hakikaten merasimi mutadesi dahilinde Türkiye Meşriki Azamı Da. intihabatını muvakkat Reis sıfatı ile idare ettim. Ve ben her ne kadar Müfettişi Umumi sıfatı ile zevahiri kurtarmak için lalettayin bir mürakip göndermekten ise bizzat bu işi idare etmeği deruhte etmiş isem de yalnız Kardeşler arasından tertip ettiğim bir listeyi terviç ederek re'yelerin itasında ve tasnifinde hiç müdahale etmedim ve hatta beyaz kâğıt verenlere karşı da (kimsenin elini tutmuyorum, herkes reyini serbestçe verebilir, beyaz kâğıt vermeğe mahal yoktur Kardeşlerim) diyerek intihabatın serbest bir surette cereyanına mani olmadım. Netice meşru olarak bazı Kardeşlerimiz lehinde tecelli etmiş olduğundan intihap edilen Heyet 1930-1933 devresi Büyük Meş. Da. Bü. Heyettir'

Ardından Mim Kemal'in Hakkı Şinasi Paşaya bu seçimi Türk Yükseltme Cemiyeti seçimi olarak mı yoksa Masonik bir seçim olarak mı yaptığını sorması üzerine Hakkı Şinasi Paşa, bunun Türk Yükseltme Cemiyeti seçimi değil doğrudan doğruya Büyük Daimi Heyet seçimi olduğunu söylemiştir. Bunun yanı sıra Mim Kemal'in Hakkı Şinasi Paşa'dan seçimin bir tesir altında olmadan yapıldığını beyan eden bir yazı istemesi Daimi Heyet'te tartışma yaratmıştır. Üyeler arasında yapılan müzakere sonucunda böyle yazılı bir beyana gerek olmadığı, yapılan açıklamanın yeterli olduğu kanaatine varılmıştır.

Bu müzakere sırasında Kemalettin (Apak) Bey'in

*'Gizli bir cemiyetin mesaisinin aleyhdarane olmadığını anlamak için hükümetin müdahaleye de hakkı olduğunu kabul etmek gerektiğini' söylemesi son derece çarpıcıdır.'*⁶⁰

6 Ekim 1930'da Daimi Heyet, Uluslararası Mason Birliği toplantısından dönmüş olan Servet Yesari'nin başkanlığında yapılır; Etoile D'Orient Locası Üstadı Muhterem Albert Saltiel'in seçimle ilgili girişimleri ve İsmail Hurşit'in konuyla ilgili Uluslararası Mason Birliği'ne başvurulması gerektiğine ilişkin görüşü görüşülür.

8 Ekim 1930'da Necat Locası üyeleri kaçak olarak binaya girerler ve Etoile d'Orient L toplantılarına topluca katılırlar. Mason Ergin Koparan;

Azmi Selen, "Türkiye Masonluk tarihinden bilinmeyen hakikatler", Tarih Dünyası, 1 Aralık 1964, s.

⁶⁰ (Yavuz Selim Ağaoğlu, 2016, s. 54).

*"Ardından, Etoile d'Orient locası da, 8 Ekim 1930 günkü toplantısına Necat üyeleri alındığı ve toplantıda seçim konusu görüşüldüğü için 11 Ekim 1930 günkü Daimi Heyet kararıyla geçici olarak kapatıldı."*⁶¹

Bu kapatma mason Ergin Koparan'ın gizlediği kadar basit bir ziyaret nedeni ile olmamıştır. Necat masonlarının ziyareti sırasında Etoile d'Orient Locası Üstad-ı Muhteremi, üyeleri isyana teşvik eden bir konuşma yapar. Hemen belirtelim Türkiye Büyük Doğu bünyesinde Fransızca dili ile toplantı yapan, adı da Fransızca olan locanın yöneticisi, Üstad-ı Muhteremi, Türk vatandaşı değil, Türkiye'de yaşamayan İspanyol vatandaşı bir Yahudi'dir!

Olayı M. Remzi Sanver ve Yavuz Selim Ağaoğlu'ndan okuyalım;⁶²

"Bu gelişmeler arasında, Büyük Locaya bağlı olarak Fransızca çalışan Etoile D'Orient Locası'nın 8 Ekim 1930 tarihindeki toplantısına Necat Locasının üyelerinin katılmasına izin vermesi ve locada konu ile ilgili müzakere açması, durumu daha da karışık bir hale getirmiştir. Loca'daki müzakere sırasında Etoile D'Orient Locası'nın Hatip' olan Marko Elnkave'nin toplantıyı terk etmesi ile alevlenen konu, hemen Daimi Heyete de aksetmiştir. Çünkü söz konusu loca toplantısında Büyük Müfettiş olarak Ahmet Nehri de bulunmuştur.

9 Ekim 1930 tarihinde olağanüstü toplanan Daimi Heyet'te Ahmet Nehri bu toplantı hakkında bilgi vermiştir. Ahmet Nehrinin anlatımına göre Necat Locası üyelerinin de katıldığı toplantıda seçimler ve Daimi Heyet hakkında çok sert konuşmalar yapılmış,

Hatip Marko Elnkave de

'Bu hareket anarşiyi icap ettirir. Böyle anarşi hükümferma olan yerde benim oturmam caiz değildir. Bu Türk ailesini alakadar eden bir meseledir. Bir takım Biraderler vardır ki aslen Türk değildir. Bu mesele aslen Türk ailesini alakadar ettiği için bu işe herkesin karışması doğru değildir'

diyerek toplantıyı terk etmiştir.

*Tartışmaların sürmesi üzerine Üstadı Muhteremi uyaran Ahmet Nehri, kanuni hakkını kullanarak Üstadı Muhteremlik makamına geçebileceğini, o takdirde zor durumda kalacağını ihtar ederek toplantıyı terk etmiştir. Ancak dışarıda Büyük Üstat ile karşılaşmaları üzerine ikisi birlikte tekrar toplantıya dönmüşlerdir."*⁶³

Mason Güngör Öcal;

"Türk Masonlarının İntibah Nazarlarına' başlıklı, sekiz biraderce imzalanmış, 12 Kasım 1930 tarihli bir uyarı yazısıdır. Anılan belgede yazılanların odak noktası, Etoile d'Orient Locası Üstad-ı Muhteremi İspanyol uyruklu Albert Saltiel'dir.

⁶¹ (Koparan, Türkiye'de Masonluk Tarihi, 1909-1935, 2010, s. 63)

⁶² Ne yazık ki, arşivlere, erişim, "mason birader" bile olsa kısıtlı olduğu, ancak seçilmiş kendilerine tam sadık, Sabetaycı kardeşlere izin verildiğini söyleyelim.

Alıntı yaptığımız bu kitap, HKEMBL ve ÖMBL arşiv belgeleri üzerinde hazırlanmıştır ancak, kitapta hiçbir belge verilmeden olaylar mahalle kahvesi sohbeti gibi aktarılmıştır. Yavuz Selim Ağaoğlu'nun diğer çalışmalarında, belge paylaşma disiplini dikkate alınınca, bu kitapta hiç belge paylaşmamaları, gerçekte yaşananları çarpıttıkları, çıkarları doğrultusunda aktardıklarıdır, başmason M. Remzi Sanver ve yerine veliht hazırladığı Yavuz Selim Ağaoğlu sebataycı kardeşler. Y. Selim Ağaoğlu, aynı bilgi karartma ve çarpıtma yöntemini büyük vatansever Türkçü Mahmut Esat Bozkurt'un masonluğa başvurduğu yalanını aktardığı kitabında da yapmıştır.

⁶³ (Yavuz Selim Ağaoğlu, 2016, s. 64).

Belgede, bu kişinin Necat Locasından biraderlerin de katıldığı o toplantıda, 1 Ağustos 1930 seçimlerinin bir siyasî parti baskısı altında yapıldığını kışkırtıcı şekilde dile getirerek toplantıyı aşırı gerginliğe sürüklediği ve bu taşkınlığa dayanamayan görevlilerden Hatip biraderin Locayı terk etmesiyle boşalan makama Şili vatandaşı 'Labarka' biraderi vekâleten atadığı, Türkçe bilmeyen bu şahsın bir yıldır Türkiye'de, Birleşmiş Milletler Teşkilatı görevlisi olarak çalışmakta olduğu açıklanmakta ve Albert Saltiel'in Büyük Maşrık'a 5.000 lira tutarındaki borucunu ödememekteki ısrarlı davranışı nedeniyle Haysiyet Divanına verilmesi kararı alındığı da belirtilmektedir.

Bütün bu veriler ışığında, Necat üyelerinin Etoile d'Orient'in toplantısına gelişlerinin, Üstad-ı Muhterem olarak Albert Saltiel tarafından hazırlanmış bir düzen olasılığı da ağırlık kazanmaktadır. Üstelik Etoile d'Orient toplantılarını Fransızca, Necat ise Türkçe yapan Localardı. Bu da, olayın safiyetinin kuşku ile karşılanması için ayrı bir nedendir.

Bu olayın sonucu olarak; Albert Saltiel'in hoş görülmesi imkânsız olan bu maksatlı davranışları, Necat Locasının haklılık çizgisine de taşınmış olduğundan, o haklılığın da gölgelendiği çok açıktır. Ne var ki; aşağıdaki kesimde anlatılacağı gibi kapatılan her iki Loca da çok kısa bir süre sonra Masonik yaşama geri döneceklerdir."⁶⁴

Mason Tarikatında yerli Yahudi ve Sabetaycılarının egemenliğinde, Avrupalı ülkelerin başta Yahudiler olmak üzere vatandaşları birliktedirler.

9 Ekim 1930'da Daimi Heyet toplanır.

"Mim Kemal Birader kendisini ziyarete gelen Kardeşlerin Etual Doryan'ın bu kararına karşı mücadeleye hazır olduklarını ve Necat Mahfilini katiyen affetmek taraftarı olmadıklarını söylediklerini, Türk Masonluğunu nasyonalist bir şekilde olması fikrinde olup bir takım ecnebi tabiiyetindeki Kardeşlerin Türk camiasına dahil olan Kardeşlerin işine müdahaleleri kabul olunamayacağını, bu locanın isyanı kasdı olduğunu ve Orhan Tahsin Biraderin Etual Doryanı siper ederek fesat ocağı kaynatması teessüfü mucip olduğunu söyledi"⁶⁵

20 Ekim 1930'da Daimi Heyet yeniden toplanır. Masonbaşı Servet Yesari 'nin katılımı hakkında farklı savlar vardır; rahatsızlandığı gerekçesi ile toplantıyı terk ettiği, yurtdışında olduğu, Türkiye'de ama toplantıya gelmediği.

Daha 9 Ekim'de, isyancılara sert tepkiler veren ve onlarla savaşmaktan asla vaz geçmeyeceğini söyleyen mason Mim Kemal Öke, bu sefer de birden bire 180 derece tavrından döner, "tükürdüğünü yalar".

Mim Kemal Öke;

"Masonlar arasında bu halin genel bir üzüntüye dönmüş olduğunu beyan ederek 1 Ağustos 1930 tarihinde seçilmiş olan daimî hey'etin toptan istifa etmesini daimî hey'etin 20 Ekim 1930 tarihinde yaptığı celsesinde önermiştir."^{66*}

Belli ki demokrasi ve hukuk dışı liderliğe soyunmuş Mim Kemal Öke, efendilerinden emir almıştır. 24 Ekim'de Genel Kurul yapılır; "1 Ağustos 1930'da yapılan seçimin meşru olup olmadığı Genel Kurul'un oyuna sunulmuş ve oy kullanan 88 üyenin 41'i seçimin meşru, 47'si ise gayrimeşru olduğu yönünde oy kullanmıştır."⁶⁷ Oysa aynı genel kurul 2 ay önce, söz konusu seçimin meşru olduğuna karar vermiş, Daimi Heyet için oy kullanmışlardı.

⁶⁴ (Öcal, 2012, s. 145)

⁶⁵ (Yavuz Selim Ağaoğlu, 2016, s. 64)

⁶⁶ (Celtikci, 3. Türkiye'de Hür Masonluk, 1982, s.

⁶⁷ (Yavuz Selim Ağaoğlu, 2016, s. 66)

1 Ağustos seçiminde "açık oy", 24 Ekim seçiminde ise "kapalı oy" verilmiş. Kısa zamandaki bu kadar dönüş ancak mason "ahlâkı" ile açıklanabilir.

Etoile d'Orient Locası Geçmiş

1921'de işgal altındaki İstanbul'da Osmanlı tebaası olmayan yabancılar tarafından kurulan, adı bile Türkçe olmayan ve üyeleri yabancılar olan, Fransızca olarak toplanan bir ihanet yuvasıdır.

Albert Sertiel 1935'de yeniden Etoile d'Orient Locası yöneticisi seçilecektir.

Dikkatinizi çekmek istediğim birkaç nokta;

J Necat locası 1916'da, Etoile d'Orient 1921'de, İstanbul'da Osmanlı Büyük Doğusuna bağlı olarak kurulmuşlar. İstanbul işgal edilirken, İstanbul'da Türkler aşağılanır, dövülür, öldürülürken; Anadolu ve Trakya'da Türk Ulusu Kurtuluş Savaşı başlatıp, ölüm kalım savaşı verirken, Avrupa ülkeleri yurttaşlarının kurduğu bu iki loca işgal kuvvetleri ile uyum içinde yaşamış, her türlü işbirliğinde bulunmuş. Türk ulusuna düşmanların mason locaları.

Cumhuriyet kurulmuş, hala ihanete, Türk yasalarına göre kurulmuş bir dernekte devam etmekte; kendilerine "milli" diyen başta Mim Kemal Öke olmak üzere yerli masonlar da, her türlü milli değeri çiğneyip, onlarla işbirliği yapmaktalar.

Günümüz masonları da, bu şerefsizliklerden zerrece rahatsız olmadan, onları sahiplenmekte, benimsemekte. Çünkü onların çocukları, devamdırlar.

J Başkaldıran Türkçe dahi bilmeyen, Türk vatandaşı olmayan İspanyol, Şilili masonlar, daha önce mason tarikatı için emlak almak üzere aldıkları 5000 TL'yi, emlak alınamamasına karşın geri vermemiş, sahtekârlardır. İdeolojik görüşler bir yana, adi suçlu, hırsızdırlar. Bu olaylar olmasa, hukukun var olduğu bir dernek olsa, yüz kızartıcı suçtan dernekten atılacaklardır.

J Türkiye Devleti kurulmuş, ana dili Türkçe... Buna karşın, **yerli masonlarının bünyesinde locanın ismi Fransızca, yöneticisi İspanyol vatandaşı bir Yahudi mason Albert Saltiel, üyelerinin önemli bir kısmı İspanyol, Şilili; konuk olduğu bir ülkede, üyeleri yönetime, yasal olarak seçilmiş Büyük Ustasına karşı isyana, hakaret taşıyan sözlerle teşvik etmekte. Üstelik Fransızca dilinde konuşarak, isyancı Necat Locası üyeleri de Fransızca dinleyerek ve destekleyerek!**

J Türklerin ve büyük çoğunluğu Müslüman olanların ülkesinde, utanmadan Türklere isyan eden, Türkleri aşağılayan, Türkiye'de yaşamayan bu İspanyol Yahudi'si, 1935 seçimlerinde tekrar loca yöneticisi olarak seçilecek ve Büyük Loca tarafından da onaylanacaktır.

İşte **Atatürk**'ün kapattığı masonların "millilikleri".

Masonların temel ilkelerinde ve dernek tüzüklerinde, "*yasal bir mahkeme kararı olmadıkça*" masonbaşının görevden alınamayacağı veya istifaya zorlanamayacağı açık bir hüküm iken, Türkiye masonlarında Masonbaşına darbe yapmak, onu mason hukuku ve tüzükler dışı görevden almak veya istifaya zorlamak olağan ve sıkça karşılaşılan bir durumdur. Osmanlı masonluğunda da örnekleri olduğu gibi, Türkiye döneminde de Masonbaşı Servet Yesari, hukuk dışı bir darbe ile düşürülmüştür.

Servet Yesari istifa toplantısına gelmediği gibi, daha önce yayınladığı bildiri ile kendisinin Masonbaşı seçildiği seçimlerin hukuki kurallara göre yapıldığı ve hiçbir şekilde dış baskı söz konusu olmadığını söyleyerek, geçerli saymakta.

Masonbaşı Servet Yesari, istifaya ve sonraki seçimlere katılmayarak cılız bir tepki vermiş ama taşıdığı görevin sorumluluklarını, onurlu biçimde, kendi düşüncesi doğrultusunda tepki gösterememiş; zorbaya boyun eğerek, sessizce gitmiştir.

Mim Kemal Öke, 3 Aralık 1930'de "Olağanüstü Umumi Heyet" toplantısında, Locaların delegelerine karşı yaptığı konuşmadan bir bölüm;

"... Kardeşlerim, biz mazi dedikodularını bir yana bırakarak, yarının takdirine bizi inazhar edecek olan ahenkdar mesaimize devam edelim. Bunun için bir uyuşma formülü bulmak lazımdır. O da kalbimizi parçalayan, vicdanî istirahatımızı selbeden (engellenen) mazi hatıratını, bir daha anmamak üzere, gömmektir. Çünkü Kardeşler, bu mabedin başka türlü çalışmaya tahammülü yoktur. Kabahati yalnız bir tarafta değil, bütün Kardeşlerde görmek daha insafli olur. Eğer Kardeşler, kalplerimizin yarası derin değilse, nüksetmemek üzere tedavisi ve kapanması kabildir. Bu ameliyenin icrasına memur ettiğiniz tabirin sizler gibi hâzik (işinin ehli) yardımcılarını oldukça muvaffakiyetinden şüphe edilemez...."⁵¹⁸

Mim Kemal Öke, yukarıda belgeleri ile ortaya koyduğumuz önemli bir kısmı Türk ve Müslüman olmayan, hatta Türk vatandaşı olmayan mason hainlerle uyuşmakta, onlarla biraderce sarılmaktadır. Hem de, Türk vatandaşı ve Müslüman, hatta bir kısmı Türk Kurtuluş Savaşı da yer almış silah arkadaşlarına karşı...

12 Kasım 1930'da, Servet Yesari, İbrahim Necmi, Ahmet Nehri, Celal Tahsin, Fahrî, Kemalettin, Ali Ramis, Tahsin Hamdi bir bildiri yayınladılar. 8 imzadan 7'si, 1 Ağustos seçiminde Daimi Heyet'te yer alan masonlardır. Başlıklar halinde bu bildirimlerinde; **Masonluk evrenseldir, ancak kendi kendi ülkelerinde kendi aileleri vardır, kendi ailelerinde bağımsız olmalıdırlar**, 1908'de yerel örgütü bu amaçla kurduk.

"Halbuki maatteessüf son zamanlarda Türk Masonluğu halakasına dahil ecnebî Mason kardeşlerimizden bazılarının, Türk Masonluğunun dahilî işlerine karışmağa kendilerini mezun addettiklerinin eserlerini bariz bir surette görüyoruz.

Ezcümle: Türkiye Meşriki Âzamına tâbi bulunan Mahfili muhteremlerden EtvalDoryan Mahfili muhtereminin Üstadı muhteremliği makamında bulunduğu halde, iki senedenberi hemen hemen ekser zamanını Avrupada geçiren İspanyol kardaş, 1 Ağustos 930 tarihinde icra edilen Türkiye Meşriki Âzami intihabatı umumiyesini parmağına dolamış ve kendisinin Avrupada bulunduğu sırada ve gıyabında icra edilen bu intihabatın bir fıkrai siyasiye tesirile vukuunu bahane ederek ve bizzat kendisi hararetle ifadelerle misafiri bulunduğu memlekete taallûk eden mesail için Mahfili muhteremin efkârını bimahaba tehyice kalkışmıştır.

Mahfili muhteremin hitabet mevkiinde bulunan ve Türk tebaasından olan bir kardeşin bu tarzı harekete muhalefet ve meyusen hitabet mevkiini terkeylemesi üzerine kendisi İspanyol olan Saltiyel kardeş takriben bir senedenberi Etval Doryana tebenni eylemiş olan ve memleketin ve Türk Masonluğunun ahvalinden bilküllüye bihaber ve gafil bulunan ve Türkçeye hiç vâkıf olmayan Şilili ve cemiyeti akvam memurlarından Labarka Kardeşi vekâleten hatip mevkiine getirerek böylece bir ecnebinin riyaseti ve diğer bir ecnebinin hitabeti altında Türk Masonluğu intihabatı umumiyesinde bir firkai siyasiyenin tesiri mevzuu bahsedilmiştir.

⁶⁸ (Umur S. , Türkiye'de Masonluğun 1935-1948 Uyku Dönemi, 1987, s. 13)

(Saltiyel Biraderin bubapta el yazısıyla bir vesikası nezdimizde mahfuzdur, icabında neşreteceğiz.)

Bu yakınlarda Türkiyeyi kafiyen terk edeceği şayi olan ve Türkiye Meşriki âzamına karşı beş bin lira gibi mühim bir meblâğ deyni bulunan ve bu deynini edada temerrüdünden dolayı 1927-1930 Meşriki âzam hey'eti umumiyesinin son celsesinde ait olduğu heyeti kanuniye tevdi karargirolan Saltiyel Birader bu heyecanlı celsesini yine Türk kardeşlik halkasına dahil Macar, isviçreli, italyalı ve sair bir çok ecnebi kardeşlere alkışlatmıştır.

Şurası hiç bir vakit göz önünden uzak tutulmamak lâzımdır ki: Bir memlekette Mason ailesinin en yüksek kuvvetinin sevk ve idaresi o ailenin asıl hakiki evlâtlarına ait olmak lüzumu bedih'dir. Ecnebi Biraderler Masonluğun samimi ve kardeş hüsnükabulünü, hukuklarının hududunu aşmak için bir vesile sayamazlar ve saymamalıdır.

Türk Masonluğunun en samimi hadimleri ve Milli Türk Mason ailesinin ötedenberi istiklâlinin müdafii sıfatile bu gibi müdahaleleri şiddetle protesto ediyoruz. Türkiyede ve Türk Masonluğunun sinesinde yaşayan ecnebi biraderlerin misaferet hukuk ve vazifelerini daha sıkı bir surette nazarı itibara almalarını ve memleketin kendi evlâtları olan kardeşlerin de içimizde kendi samimi kardeşimiz gibi yaşayan ecnebi biraderlerin selâhiyet hudutlarını aşmaları ihtimaline karşı daha fazla müteyakkız bulunmalarını kemali ehemmiyetle nazarı dikkatlerine arzederiz. 12/11/930 ⁶⁹

33.° mason Süha Umur;

"İçerdeki çekişmeler devam ederken harici alemdeki. Masonluk milli midir, beynelmilel midir, kökü dışarda olan bir teşekkülün Türkiye'de işi nedir, gibi münakaşalar devam etmekte idi. Masonluğun içinde de bu münakaşalara sebep olan bazı hadiselerin olduğunu kabul etmek lazımdır. Bunlar, yalnız yeni tekris olmuş Kardeşleri değil eskilerini de tereddüt ve endişeye sevk etmekte idi. Servet Yesari Kardeş, Büyük üstatlığı sırasında, bu münakaşalara cevap teşkil etmek üzere Azim Mahfilinde, bir konuşma yapmıştı.

Sonradan 'Fran masonlukta milliyet ve beynelmileliyet mevzuu hakkında Hitabe' adı ile bastırılıp bütün Kardeşlere dağıtılmış olan (5) bu konuşmada Servet Yesari K. Beynelmillelikten ve Milliyetçilikten bahsetmekte, başka Obedyanslardan da örnekler vererek Mason'un ne derece milliyetçi olması lazım geldiğini anlatmağa çalışmaktadır. Servet Yesari Kardeşe göre esasların en mühimi iki noktada toplanır :

1 - Bir memleket dahilinde mevcut Masonik müesseselerin o memleket milli Mason obedyansına tabi olması. (Yani, o memlekette başka obedyansa tabi Loca bulunmaması, territorialite).

2 - Bir milli obedyansın yüksek sevk ve idaresi ve memleket kuvayı umumiyesiyle münasebatı yalnız o millet camiasına mensup Masonlara ait olması.(...)

Lâkin son zamanlarda bazı vakaların cereyanı şunu gösterdi ki, ecnebi tebasından olup memlekette misafir bulunan bazı kardeşlerin, bu misafirliğin vicdanlarına tahmil ettiği vazifeleri Masonluk sahasında unutarak memleket dahilinde Türk Masonluğunun vazı ve mevkiini rahnedar edebilecek teşebbüslerde bulunmasına karşı bazı tedbirler almak zarureti vardır.

Mesela, Büyük Daimi heyet ile muhterem Mahfillerin, riyaseti ve murahhaslığı dâ Türk camiasına dahil Masonlara münhasır bir hak olarak muhafaza edilmelidir. Böyle bir tedbir atiyen zuhuru melhuz hadiseler için evvelen alınmış bir teminat teşkil edebilir.

Büyük Üstad Servet Yesari K. ne demek istemiştir? **Kanaâtımce 1908'de Büyük Maşrık'ın kurulduğu tarihten beri Türkiye'deki ecnebi Masonların ve onlara yakınlık hisseden azınlıktan bazı K.lerin, Türk Masonluğu üzerinde bir tahakküm arzusu bulunmaktadır. Bu tutum, Biraderler arasında münakaşalara sebep olmakta ve bu münakaşalar harici aleme de aksetmektedir. Bü. Üs. bunu önlemeğe çalışmaktadır.**^{70 71}

Mason Güngör Öcal;

"Gerçek olan şuydu ki; Masonlar arasında da kökü dışarıda' bir kurum olunduğunu savunanlar mevcuttu. Masonlar arasında bu görüşe kanmış olanlar bulunmasaydı, karşı fikirlerin savunulmasına da gerek kalmaz ve tartışmalar da ortaya çıkmazdı kuşkusuz. Bu farklı görüşün kaynağı, **ülkemizde yaşayıp, Türk vatandaşı olmayan biraderler arasında** Cemiyetin İdarî üst kademelerinde yer almak isteyenlerin bulunması ve onlar ile destekleyenlerinin bu konudaki uğraşları idi. Osmanlı dönemi Masonluğunda yaşanmışların diriltilmesi arzusuna bağlı davranışlar, bazı biraderler arasında Türk Masonluğunun 'kökünün dışarıda' oluşunun bir göstergesi gibi algılanıyordu.

Dönemin Türkiye'sinde 'milliyetçilik' görüşünün adeta köpürdüğü günler yaşanırken; özellikle yeni katılmış veya eski olmakla beraber 'bilgi yoksunluğu' nedeniyle gerçeği algılayamamış durumda olan Masonlar üzerinde, böyle bir konu etrafında tartışmalar yapıldığına tanıklığın yaratacağı ilk etkinin, her şeyden önce bir kandırılmışlık duygusu olacağı kuşkusuzdur. (...)

Bu alıntının yapıldığı makalenin yazarı Süha Umur biraderin belirttiği gibi; **Türkiye'deki ecnebi uyruklu bazı Masonların Türk Masonluğu üzerinde bir egemenlik kurma arzuları sadece o sırada ortaya çıkmış olmayıp, çok daha eski yıllardan beri devam etmektedir. Servet Yesârî üstadın üzerine pparmak basarak, belirttiği de budur.**⁷¹

Mason biraderler Süha Umur ve Güngör Öcal, Türkiye'de Mason tarikatı üzerinde, yabancıların egemenlik savaşımı, 1908'den bu yana aynen sürmekte olduğunu; Masonbaşı Servet Yesari'nin, yabancılar karşı, milliden yana olduğunu ve bunun savaşımını verdiğini; bütün bu olayların masonluğun kökü dışarıda düşüncesini desteklediğini itiraf ediyorlar. Ancak, her ikisinin de görmek istemediği ya da gizlemek istediği gerçek, masonluğun elbette kökü dışarıda olduğudur.

Söz konusu olaylar sonucunda, bu düşünceye kapılanların, mason veya mason olmayanların, cahillikten değil; gerçeği bilgi ile nesnel olarak görebilmelerindedir. Cahil olan kendileri olmasın?

Mason Güngör Öcal'ın, "Dönemin Türkiye'sinde 'milliyetçilik' görüşünün adeta köpürdüğü günler yaşanırken" ifadesi ibretlik bir "milliyetçilik" karşıtlığıdır. Deniz Harp Okulu mezunu, TSK'de şerefli subay üniforması giymiş bir kişinin, 1930'lardan, **Atatürk'ün Türkiye'sinden, "milliyetçiliğin köpürtüldüğü dönem"** diye söz etmesi, mason kimliğine bürünenlerin **milli kimliğe düşmanlığının** ibretlik bir ifadesidir.

Ard ardına yapılan iki seçimdeki yönetim listelerini paylaşıyorum. Mim Kemal Öke ve Ferit Aseo hariç tüm isimler değiştirilmiş.⁷² Ferit Aseo, Amerika Siyonistlerinin temsilcisidir.

⁷⁰ (Umur S. , Türkiye'de Masonluğun 1935-1948 Uyku Dönemi, 1987, s. 13-14)

⁷¹ (Öcal, 2012, s. 148-149)

⁷² (Akkan, Türkiye'deki Mas.Tar.İbret Alınması İcap Olan Dönem (1930-1935), 1993, s. 23-30) ve (Öcal, 2012, s. 141, 147)

Görev / Unvan	Hakkı Şinasi Listesi (1930-33)	Mim Kemal Öke Listesi (1930-33)
Büyük Usta	Servet Yesârîoğlu (33°)	Mim Kemal Öke (18°)
BÜ Muavini	Mim Kemal Öke (18°)	Mustafa Hakkı Nalçacı
Birinci Büyük Nazır	Cevdet Hamdi Balım (32°)	Cevat Abdurrahim
İkinci Büyük Nazır	Mustafa Hakkı (30°)	Dr. Osman Şerefüddin
Büyük Hatip	İbrahim Necmi (22°)	İsmail Ratip
Büyük Kâtip	Ahmet Fahri (14°)	Raşid
Büyük Kâtip Muavini	Mehmet Ali Haşmet (4°)	Kâzım Namı
Büyük Hazine Emni	Ferit Aseo (32°)	Ferit Aseo
Büyük İdare Memuru	Ahmet Nehri (27°)	Miskizade Bahaettin
Birinci Büyük Muhakkik	Celal Tahsin (15°)	Kâzım Namı,
İkinci Büyük Muhakkik	Ali Kâmi (15°), Ali Ramiz (15°)	... Kraloviç Dr. Avni
Üçüncü Büyük Muhakkik		
Dördüncü Büyük Muhakkik	Yarvant Yusufyan (22°)	Dr. İhsan İsmail
Birinci Büyük Teşrifatçı	Haydar Ali (22°),	İsmail Hakkı
İkinci Büyük Teşrifatçı	Baba Kurbanof(22°)	Dokaginzade Feridun
Üçüncü Büyük Teşrifatçı	Mehmet Kemalettin (9°)	Osman Fehmi

Masonların da itiraf edip, kabul etmek durumunda kaldıkları gibi, o günlerde **Türkiye**'de mason örgütü içinde, **Türkiye** masonluğunu **Türkler** tarafından denetim altına almak isteyenlerle, Osmanlı'dan bu yana gelen yabancı emperyalistler ve onların yerli işbirlikçilerin savaşımlı yaşanmış, ancak milli olmayan "ecnebilerin" zaferi ile sonuçlanmıştır. Bu savaşımında, Yahudi, Sabetaycı, Ermeni ve Yunanlı/Rumların, **Türkiye** sınırlarını aşan, işbirlikleri de unutulmamalıdır.

1935'de kapatılmaya giden süreçte, **Türkiye** 'de masonlarının, **Türk Devletine karşı direnmeleri**, meydan **okurcasına davranmaları da önemli olmuştur**.

Yüzbinlerce şehit vererek topraklarımızdan kovduğumuz emperyalist Batının kalıntıları, Batı vatandaşları masonlar ve onların başlarında Mim Kemal Öke olmak üzere, mason derneklerinin localarında, **Türk Devletine** başkaldırma gaflet ve hıyaneti içine girmişler, sonrasında da **Atatürk**'ün bir emri ile kapatılmışlardır!

Cevat Rifat Atilhan'ın "Türk oğlu Düşmanını Tanı" kitabından;

"Kendilerini insanlığa hizmet ediyor, yeryüzünde kardeşlik neşretiyor zanneden bazı ahmaklar, senelerce bu Yahudinin emri altında dünya siyonizmine hizmet etmişlerdir. Farmasonlar, sahte bir kardeşlik havası ve hürriyet, adalet, müsavat yalanları içinde bu güzel memleketin, bu asil milletin mânevi varlığını yıkmak ve vatani parçalamak için geceli gündüzlü çalışmışlardır.

Milletimizi ayakta tutan ve ona yaşama ve yükselme imkânları veren ne kadar âmil ve umde varsa, bunların cümlesi Farmasonların taarruzuna ve tecavüzüne uğramıştır ve uğramakta berdevamdır.

Ferit Aseo, dünya Siyonist teşkilâtının ve Amerika Yahudiliğinin en tehlikeli elemanlarından. Bu aziz yurtda etrafına topladığı haris-i câh, menfaat ve ikbal düşkünü insanları, sefil menfaatler karşılığı vatan, millet, tarih ve mukaddesat aleyhine çalıştırmıştır. Millî gururdan ve Türklük haysiyetinden mahrum bazı kesân emirleri ve direktifleri bu Yahudiden almışlardır.

Ferit Aseo Amerikan mason localarına bağlı olup dünyanın bir numaralı Yahudisi olan Bernar Baruh'un Türkiyedeki ajanı ve bizdeki dönmelerin irtibat memurudur.

Bu adamın bir derece daha büyüğü ve seneler senesi Türk Masonluğunun umumî kâtibi olan Jak Suhami ve onun gölgesi doktor Takayyüddin Fikret emrinde çalışan farmasonlar 1905 ile 1918 tarihleri arasında ve on yıl içinde büyük imparatorluğumuzu yıkmakla suçludurlar.

Bunlar halen hırslarını yenememiş olup devamlı surette Türk milletinin mukaddes bildiği her mevzua, dine ve tarihe saldırmakta devam ediyorlar. Bir Türk'ün, asırlar boyu dünyaya ve medeniyete istikamet vermiş olan bir millet ferdinin, Siyonist bir Yahudinin emri altında çalışması kadar, kendini bilen insanlar için büyük bir felâket tasavvur edilebilir mi?"⁷³

1 Aralık 1930'da yapılan Daimi Heyet toplantısında Siyonist Ferit Aseo işbirlikçisi Mim Kemal, 24 Ekim 1930 Genel Kurulu'nu bir "inkılâp" olarak değerlendirir... Necat locası üyelerine de bakalım⁷⁴; Dr. İsmail Hürşit Gün (Kurucu ve 7 yıl Necat yöneticisi), Dr. Besim Ömer Akalın, Masonbaşı (1921-1924), Dr. Niyazi İsmet Gözcü, Ahmet Emin Yalman, Nevzat Tandoğan, Dr. Rasim Adasal.

Burada Ahmet Emin Yalman için biraz bilgi vereyim. Ahmet Emin Yalman, Yahudi dönmesi karanlık bir kimliktir. İstanbul Alman Lisesi (1907), Columbia Üniversitesi Felsefe Lisans ve Doktora derecelerini alır. 1920'de Malta Adasına sürüldü.

1923'te Ahmet Şükrü Esmer ve Enis Tahsin ile Vatan Gazetesini kurdu. Şeyh Sait İsyanı azmettirici ve yazı ile destekleyici, kolaylaştırıcı suçlaması ile Şark İstiklâl Mahkemesince yargılanmak üzere Elazığ'a gidenken Mustafa Kemal'e yalvarırcasına iki telgraf çeker; Adana ve Diyarbakır'dan. Diyarbakır'dan çekilen telgraf;

"Yüksek dehanızla vücuda getirdiğiniz inkılâpta hakiki ve samimi birer fikir amelesi sıfatıyla çalıştığımızı ve cumhuriyetin zafer ve istikrarına faydalı olmaktan başka emel beslemediğimizi, istiklâl mahkemesinin huzuru adaletinde de ispat etmek için, şark vilayetlerinden "Elaziz"e doğru giderken isyan ve irticanın pençesinden bir defa daha kurtarmış olduğumuz bu vatan parçasında gördüklerimiz ve duyduklarımız, bize şu

⁷³ (Atilhan, 1966, s. 134-135)

⁷⁴ İsimlerinin başına "Dr" kısaltmasını burada bir amaçla kullandım. Doktor olan bu masonların hepsi Askeri Tıbbiye mezunlardır. Bunu aklınızda tutun, daha sonra yer yer anımsatacağım.

kanaati verdi ki, eski idarelerin ihmal ettiği memleketimizde, yazı masası başında, görülemeyen birtakım vaziyetler mevcuttur. Bu vaziyet içinde vatanın süratli bir inkişafa mazhar olmasını temin edebilmek ve Türk milletini işaret ettiğiniz inkılap yolu üzerinde gayeye doğru sarsıntısız yürütebilmek için, şahsi münakaşalardan ziyade, birlik ve dayanışma halinde bir sükûnete muhtaç olduğumuza kanaat getirdik. Türk aile topluluğu içinde, bundan sonra işgal edeceğimiz mevki, her ne olursa olsun, mesleğimizi bu kanaate göre düzenlemeye ve çevremize aynı kanaati samimiyetle telkin etmeye çalışacağımızı arz eder ve kurtarıcımıza, irticadan huzur ve refaha kavuşan bu muhitten, en derin tazimlerimizi bir daha tekrar ederek feyizli nazarlarınızın üzerimizden eksik edilmemesini istirham eyeriz muhterem Cumhurreisimiz Hazretleri.

İmzalar: Ahmet Emin, Ahmet Şükrü, Müştak, Suphi Nuri, Gündüz Nadir”

1925’de yargılama sonunda Çorum’a sürgün edildi, Gazetesi Vatan kapatıldı.

1925-1935 yılları arasında diğer Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası yanlıları gibi siyasetten uzaklaştı. 1936 yılında Zekeriya Sertel’le birlikte Tan gazetesini satın alarak bir süre çalıştırdı. Diğer Tan gazetesi sahipleriyle olan görüş ayrılığından dolayı gazeteden ayrıldı.

1940 yılında tekrar Vatan gazetesini çıkarmaya başladı.

Ahmet Emin Yalman 1952 yılında bir suikast girişimine hedef oldu. Henüz bir lise öğrencisi olan Hüseyin Üzmez Malatya’yı ziyaret etmekte olan Ahmet Emin Yalman’ı ateş ederek ağır yaraladı. Ahmet Emin Yalman Demokrat Parti’nin ilk yıllarında bu parti yanlısıydı. Ancak sonraki yıllarda Demokrat Parti’yi eleştiren yazılar yazmaya başladı. Bundan dolayı 1959 yılında 15 ay hapse mahkûm oldu.

27 Mayıs Askeri Darbesinden sonra serbest bırakıldığında ABüyük Doğu’deki Kaliforniya ve Georgia Üniversitesi’nden Great Courage Award (Büyük Cesaret) ödülü aldı. Bir hain masonun yaşamı.

Bu bölümde sözü edilen toplantılar ve bastırılan broşürlerin kopyaları aşağıda verilmiştir.⁷⁵

---

⁷⁵ (Koparan, Türkiye’de Masonluk Tarihi, 1909-1935, 2010, s. 62-65) ve (Akkan, Türkiye’deki Mas.Tar.İbret Alınması İcap Olan Dönem (1930-1935), 1993, s. 23-30)

Hakikî, ve samimî üav. lora

Aziz vq, Muhterem kardeş, i'ü boynnnnme ile senin büyük vc yükçe!-: vicdanına hitnb ediyoruz (Türk li: .'.luöü) büyük bir tehlike k arş ısındadır, Henüz vakit ve iskân varken bu tehlikenin önünü almak senin vnzifendir, borcündür, ve hnkkındır.

Sevgili kardeş, 1- Ağustos- 930 tarihinde vukua' çelen bir yanlışlık ve Mı zühul eseri olarak Koşriki azcoe (SİYASET) sokuldu.

Asırlardan-beri siyasiyattan uzak ve ulvî gayeler uğruna nezih mesaisine devnm eden EüesscsiciE bundan sonra hiç şübhesizdirki siyaset didi kodu 1-nrıyla v<_- 1'rkû cücndolelcriyle ç-alkançcaktır. nitekim bir kaç gün evvel (İTEC-dT lü.HFİLİCTE SERT V3 ..CI BİH TnKHİH İTTİF.iKL.; K..3UL EDİLMİŞDİR). Gerek bu tekrar ve gerek diğer emareler ensonlük âleminde telafisi mümkün olmayan karkaşalıkların meydan'alacağıını gösteriyor. Bina berin fJlâket T tahakkuk.ötmesdçn evvel vukua gelen hatanın izalaaınc çalışalım. Bir yanlışlık eseri^araV.sokulan (SİY.iSETTEî VS SİY.'.Sİf) didi kodularından uzaklaşalım ve üau^kşrdeşler el ele vlrerok mukaddes gayesizin hululüne çalışalım (SİY.'.SETÎİVE SÎYhSST) didi kodulnrını fırkalara ve âl om i .hariciye bırakalım. Sai^ki âzcmi kâinat (HAKÎKnT VE Hü.İİiYE?) için çalışanların yardımcısı olsun.

■

Dul kadın çocukları.

j

j

1930 seçim krizi sırasında dağıtılan bildiri

Belge 3. Hakkı Şinasi Paşa'ya Karşı Yabancılar ve İşbirlikçilerinin Duyurusu

K U M Y Ş

HÜRRİYET MÜSAVAT UHUVVET

İTTİHAT KUUVET TERAKKİ
Büyük Kâtiplik Dairesi

11 Teşrinievvel /1.930

. V 48

I'.uh.-. Selâmet

Kah .-.ine

LB.I.

“*RŞ

İhuh.-. Us.-, ve Az.-. ZK.-.,

Etual Doryan Mah.-. Kainin 8 Teşrinievvel 1930 çarşamba günü. aktettiği bu senenin ilk celsesinde henüz Kah.-, K.-e yeni BU.-. Keş.-. Hey.-. Da.-.sinin teşekkülüne ve mukarreratına ait olarak gönderilmiş olup Us.-. M.-in celseden evvel malûmatı» na vasıl olmuş olması tabii ve zarurî olan levhalardan malûmat bile verilmek-sizin mesdud Necat Kah.-. M.-i âzasından bazılarını Hey.-. Da.-.nin o bapta kararı» na mugayir olarak Mah.-. M.-e kabul ve ithal ve İ-iahr. dahilinde âmili sükûn ve intizam olması lâzım iken bilâkis en başta kendisi kemali şiddetle şuriş ve isyan teşebbüsünü körüklüyecek surette idare! kelâm ve Liah.-. M.-. Hatibinin kava> nin ve mzamatı Lias.-.iyeyi müdafaa sadedinde masruf olan gayretlerine müraat ve kanunî taleplerini is'af etmiyerek bilâkis Mah.-. M.-i tahrik ve tehyiç eylen: iş olan Us.-. M.-, inin gayri kanunî ef aline iştirak eylemiş olduğu ve bu celsede ittihaz ettiği mukarreratm Mas.-.luğun şan ve şerefine ve menafi! âliyesine ve Mahafil arasındaki ahenk ve münasebatm idamesine muhalif ve Mas.-.luğun emniyet ve mevcudiyetini tehlikeye lika edici mahiyette olduğu görülerek Da* Bu.-. Hey.-, haiz olduğu salâhiyeti kanuniyeye binaen mezkûr Mah.-. M.-i tevessül k edilen icabatı kanuniyenin neticesine kadar muvakkaten sed ve mezkûr Mah.-. âzası BB.-.in diğer Mah.-. M.-.lere girmemelerini de tahtı karara aldığı arz olunur. Şukadar ki Etual Doryan Mah.-. M.-.ine mensup olup aynı zamanda diğer Mah.-.ler âzasından bulunan BB.-. Etual Doryan Kah.-.inin bu harekâtını kabul ve tasvip et-mediklerini ve bu Mah.-.in malûm celsesinde verilen karara hiç bir suretle iştirak eylemediklerini tahriren Da.-. Bü.-. Hey.-.e bildirdikleri takdirde hakla-rında ayrıca ittihaz edilecek kararlar bu memnuiyet ref ve diğer Mah.-.lere kema

► T-V-A

fissabık devamları te'min edileceği de karargir olmuştur. J^^İyetyS^tamjaen I tebliğ vesilesile kardeşçe selâmlarımızı teyit eyleriz,Mu^tf Us.-.-JVe., Â 4 m

Belge 4. Büyük Locanın, Selamet Locasına yazısı

Murat meclisi meclisi:

Usul Muhterem ve Az. K. ler,
Mahfelinizin 14 Eylül 1930 tarihinde münakit celsesinde İTİFAKLA kabul olunan tahrir ile işbu tahrirda mevzubahis kanuna muhalefet hakkında Hat. B. tarafından dermeyan olunan kamuni eshabi mucibe bervechi zir arz olunur:

Tahrir sureti "Necat Mahfeli Muhteremine"

"Mürahasaların verdiği izahattan ve cereyan eden müzakerattan, 1 Ağustos 1930 tarihinde akdedilen Türkiye Mecl. Az. l heyetiumumiyosi ictimanda kavanini esasiyeye ve nizamnamei umumiye muhalif hareketta bulunulduğu ve yapılmış intihabda manevi taziyik iera edildiği anlaşılmaktadır.

"Necat mahfeli azası Türkiye Mecl. Az. l inin kavanini esasiyesine ve nizamnamei umumiyesine ve kanun ve nizama muvafik mukarzeratına riayet edeceklerine yemin etmiş olduklarından yeminlerinde hânis olmağı kabul etmezler. Binaen aleyh kavanin ve nizamata muhalif olarak cereyan eden ahvalin tahribini talep ederler. Aksi takdirde tahaddüs edecek bilcümle maddi ve manevi mesuliyetin müsebbiplerine ait olacağına beyan ederler. 14-9-1930"

Kamuni eshabi mucibe

"1- Gelse usul ve merasimi mahsusa ile küsgat edilmiş ve bu suretle nizamnamei umuminin 6uncu maddesine muhalif hareket edilmiştir.

2- İctima mürahasas olmayan muhterem bazı zairler tarafından idare edilmiştir. Halbuki kavanini esasiyenin 12inci ve nizamnamei umuminin 45 ve 46inci maddeleri mucibince mürahasas olmayanlar Mecl. Az. l a anıkk zair olarak girebilirler fakat hakka kelama talik degildiler.

3- Riyaset mevkiindeki mason on kidevli olmadığı gibi Naz. Ev. ve Sar. mevkilerini işgal eden BB. in kidevleri ile Hat. ve Kat. mevkilerinde bulunanların sinleri nizamnamei umuminin birinci maddesine muhalif bulunmuştur.

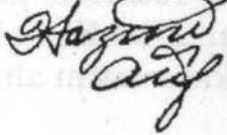
4- Mürahasaların salahiyyetleri tedkik ve 2llerindeki vesikalar Mah. lardan gelen lavhalarla karşılaştırılmamış ve bu suretle nizamnamei umuminin ikinci maddesine muhalefet olunmuştur.

5- Meylerin tasnifi nizamnamei umuminin yedinci maddesine muvafik bir surette yapılmamıştır.

6- Riyaset mevkiinde bulunan mason hurriyeti münkaga ve hurriyeti kelama riayet etmemiş ve mürahasaları cebren susturmuştur. İşbu hareket kavanini esasiyenin birinci maddesine muhalifdir.

7- Mas. teçkilatında siyasetle itfigal memnu iken siyasi bir fırka namına namzet listesi tevsi edilmiş ve bu listeye rey itası lüzumu riyaset mevkiinde katiyetle beyan olunmuştur."

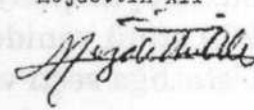
Hat.
Hazine

Us. Mah.
Dr. Orhan Tahsin

Kat.
Mejdettin Ali

Seçim Krizi sırasında Necat Locasının diğer
Localara gönderdiği yazı

Belge 5. Necat Locası Duyurusu

Mason Tarikatı'nın Hükümette Güç Elde Etmek Çabaları

Mason Tarikatı içinde bu savaşım yaşanırken, tarikatın egemenliğini elinde tutanlar, CHP içinde ve Hükümette yeri olan masonlara, siyasi amaçlı derece rüşveti verirler. Çalışmamızı buraya kadar okuyanlar bilirler; Büyük Loca yapılanması yalnızca ilk 3 dereceyi kapsarken, Yüksek Şûra yapılanması 4-33 dereceleri kapsar. Her ikisi de ayrı yapılardır. O dönemde Büyük Locayı da denetimi altında tutan Yüksek Şûra, bir anda, o güne kadar, üst derecelerde yer almamış, hiçbir toplantıya katılmamış bazı kişilere birden bire 33.° verirler.

Ülkemizdeki EKSR uygulaması içinde 4'den 33'e ulaşmak, en az, en torpilli hızlı olarak 9 yılda erişilebilecek bir durumdur. Yüksek Şûra, mason tarikatını güvenceye almak ve hükümete sızmak için bir anda bazı kişileri 3.°den 33.°'ye yükseltir; "Y. Şûra 1930 yılı içinde; dönemin politik ortamında bulunan ve isimleri öne çıkan bazı biraderlerin 33. dereceye yükseltilmeleri için kararlar vermiş ve bunları uygulamıştır"⁷⁶

"1930 yılı Mart ayı içinde Türkiye Yüksek Şûrâsından Ankara'ya giden Büyük Komandör Servet Yesârî biraderin reisliği altında , Büyük Hatip Dr. Fuat Süreyya ve azadan Saim Hüsnü ve Muhip Nihad biraderlerden mürekkep bir heyet, Yüksek Şûrâdan haiz buldukları salâhiyete istinaden: Üç dereceli muntazam Mason ve İstanbul'daki Localardan birinde fa'al aza Şükrü Kaya, Haşan Saka biraderler ile akdemce Selânîk'te mason olmuş 3.dereceli Tevfik Rüştü ve aynı evsafa Cemil (Uybadın) Biraderlere 33. dereceyi tevcih ve merasimi lâzimeyi ifa eylemişlerdir.

Yine bu senenin Temmuz ayında Ankara'ya salâhiyeti lâzime ile giden Kaymakam Servet Yesârî, Dr. Fuat Süreyya ve Saim Hüsnü biraderlerden mürekkep bir heyet, Kâzım Paşa (Özalp) biradere- ki bu birader de akdemce Selânîk'te üçüncü dereceyi ihrâz etmiş bulunuyordu- 33. dereceyi tevcih ve merasimini ifa eylemişlerdir.

Bu biraderlerin hepsi sadece simgesel masonluğun en üst derecesi olan 3. derece mensubu oldukları ve felsefî çalışmaların yapıldığı Y. Şûrâ başlısı atölyelere girmedikleri halde, Y. Şûrâ kararı ile felsefî derecelerin en üst kademesi olan 33. dereceye çıkarılmışlardır. Y. Şûrâ kararının asıl amacı, 33. derecenin Masonluğun en üst düzeyinde ve ayrıcalıklı bir güç olduğunun ifadesi ile buna sahip kılınan biraderlerden kendi buldukları siyasi platformlarda Masonluğun korunması görevini yapmalarıdır. Zira Türk Masonluğu 1925 yılından beri geleceğine ait bir takım endişeler içinde yaşamaktadır. Bu endişelerin kurumun kendi bünyesinde yaşanan huzursuzluklardan kaynaklananları varsa da, asıl büyük rahatsızlık CHP oligarşisinden gelecek yıkıcı bir dalga olasılığına bağlıdır."⁷⁷

Bu itiraf gibi açıklamaları masonların kendileri yapıyorlar. Bakar mısınız, kendi halinde, yalnızca insanlığın iyiliğini düşünen bir dernek, ne haltlar karıştırıyor; nasıl siyasi manevralarla bir ülkenin iktidarında yer almaya uğraşıyorlar. Zamanı gelince, bu kişilerden verdiklerinin karşılığını isteyecekler ama bakalım alabilecekler mi?

⁷⁶ (Öcal, 2012)

⁷⁷ Türkiyede Hür Masonluk

Mim Kemal Öke'den İtiraf; Dernek Yasaları Atlatmak İçindir

"22 Şubat 1931 tarihinde Mim Kemal imzalı olarak gönderilen bir yazıda, farklı bir açıdan locaları bilgilendirmektedir. Söz konusu yazıda 1929 yılında ismini Türk Yükseltme Cemiyeti olarak değiştiren kurumun, locaların işlerine karışmak gibi bir amacının olmadığı, hükümet nezdinden resmi bir kurum olarak yer almanın, bina sahibi olmanın ve bina işleri ile uğraşmanın dışında bir çalışma yapmayacağı şu şekilde ifade edilmiştir. (...)

Her şeyi açıkça itiraf etmiş, Tabip Yb. Masonbaşı Mim Kemal Öke.

Resim 7. Mim Kemal Öke, masonluğu Samsun'a yaymaya çalışırken.

Bu dönemde Yüksek Şûra ile Büyük Doğu arasında yeniden iktidar kavgası çıkar. Yüksek Şûra, Büyük Doğuyu dış etkilere yeterince tutarlı ve güçlü tepki veremediğini söyleyerek, mutlak otoritenin kendisine geçmesini ister. Bu çatışmada da, önce Büyük Doğu yanında yer alan, sert sözler söyleyen Mim Kemal Öke, sonra birden bire gene 180 derece döner ve Yüksek Şûraya hak verir. Kısa bir süre sonra da, 18.°'den 33.°'ye yükseltilir.

Büyük Doğu içinde, Yüksek Şûra ile ilişkiler için tartışmalar sürerken, Edvar Löbe isimli, Fransız vatandaşı, Türkiye Büyük Doğu üyesi bir mason, Genel Kurul'da Türkçe bilmediği için, Fransızca konuşmak ister. Daimi Heyet'in mensuplarından Ahmet Nehri ve Fahrettin Kerim itiraz ederler. Ancak, Mim Kemal, yabancı üyeler olabileceği gerekçesi ile Türkçe bilmeyen üyelerin de düşüncelerini dile getirmesini engellemek gerektiğini söyleyerek, Edvar Löbe'nin Fransızca konuşmasına izin verir.⁷⁸ Türkçe bilmeyen Fransız'a saygı gösteriyor, Fransızca bilmeyen Türk varsa? Ulusal kimlik açısından, haysiyetsizliğe bakar mısınız; Masonbaşı Mim Kemal Öke'nin yaptığı.

Mim Kemal Öke'nin, Türkiye'de bazı toplantılarda Fransa Büyük Doğusunu temsil ettiğini anımsıyoruz, değil mi? Bu olayda, rezillik ve ihanet bununla bitmiyor. Edvar Löbe, Uluslararası Mason Birliği'nin Eylül 1923'te Cenevre'de yapılan ikinci toplantısında Büyük Locayı temsilen katılmıştır. Türkçe bilmeyen Türkiye temsilcisi.

(Yavuz Selim Ağaoğlu, 2016, s. 93-94)

Azim Locası - Yeni Büyük Loca Kurma Girişimi

Türkiye Büyük Doğu içinde milli olanlar ile ecnebler ve onlarla işbirliği yapan hainler arasında kavga sürmektedir. Bu olayı, 1930'lardan bu yana yazan hiçbir mason araştırmacı gerçekleri yazmaz; içlerinde milli duygu ve doğruyu söyleme ahlâkı olmadan, olayı basit bir tüzük değişikliği ve kişisel mesele olarak gösterirler. Çünkü "milli" olmayan; ecneblerin ve işbirlikçisi Yahudi/ Sabetaycıların devamları ile kültürsüzleşme sonucu milli duyarlılıklarını ve bilinçlerini yitirmişler.

Tam loca başkanı seçimlerinden bir aydan az bir süre önce, 18 Aralık 1931'de Büyük Loca yönetimi Masonbaşı Mim Kemal Öke liderliğinde Aralık 1931'de iki dönem loca başkanlığı yapanın, bir dönem geçmeden, yeniden loca başkanı olmasını engelleyen bir karar alır;

" 'Müteakip iki sene Üstadı Muhteremlik etmiş olanlar aradan bir sene geçmedikçe tekrar o Mahfilin Üstadı Muhteremliğine iltihap olunamazlar.'

*Bugün dahi Tüzüklerimizde bulunan bu madde, ilk karara bağlandığı zaman bazı Localarca memnunsuzlukla karşılandı ise de, hiç biri Azim Muhterem Mahfilinin aşağıda göreceğimiz tepkisini göstermemiştir.*⁷⁹

Bu duruma uyan, Azim Locası yöneticisi Ahmet Nehri'dir. Ahmet Nehri yıllardır locasının başkanı olarak görev yapmaktadır ve alınan bu karar ona karşı bir darbe niteliğindedir. Konu hakkında onlarca mason yazı yazmış ama hiçbirisi, Ahmet Nehri'nin, Hakkı Şinasi Paşa'nın listesinde, Büyük İdare Amiri görevini yaptığını ve Necat Locası yöneticisine, toplantı yapmamasını ve mason binalarına girmemesini ihtar eden el yazısı ile yazılmış mesajı gönderen olduğunu söylemez, gözlerden kaçırır. Çok açıktır ki, **Ahmet Nehri, Türkiye Büyük Doğusu içinde Türklerin** egemen olmasını savunan, savaşım veren masonlardandır.

Mim Kemal Öke ve yabancıların egemenliğini savunan masonlar, gene hakkı ve hukuku çiğneyerek darbe yaparlar. Bu maddenin seçimlerden yaklaşık 15 gün önce getirilmesi, yalnızca milliyetçi davranmaya çalışan Azim Locasının ele geçirilmesi içindir. Hiçbir demokratik uygulamada seçimlerden bu kadar kısa bir süre önce kurallar değiştirilmez ve ilk seçime de uygulanamaz. Bu karar üzerine, Azim Locası tüm üyeleri toplam 33 mason protesto etmek için 7 Ocak 1932'de bir bildirme ve önerge yazarlar ve hepsi imzalar.

"Azim Mahfili Muhteremine

7.1.1932

Üstad-ı Muhterem ve Aziz Kardeşler,

Bir sene geçmedikçe iki seneden fazla bir mahfilde, bir sene geçmedikçe tekrar Üstad yapılmasının mümkün olmadığına dair Büyük Maşrik Heyeti Daimesince hazırlanan ve geçende müstacelen Heyeti Umumiyyeden geçirilen maddeyi muaddeleyi, Azim Mahfili Muhterem evlatları, hürriyet ve serbestli vicdanlarına bariz bir müdahale ve tahakküm olarak kabul ve telâkki eylemişlerdir. Adalet, şefkat ve insanıyeti âmir olan Masonluk mesleki, kanun ve nizamdan ziyade vicdanlara hitap etmesi ile şimdiye kadar yaşamış ve ensâliatiye olan bizlere terki mevki eylemiştir. Azim mahfili evlatları meslekin bütün umdelerine muhalif olan bu muaddel maddeyi sureti kafiyede kabul edemezler.

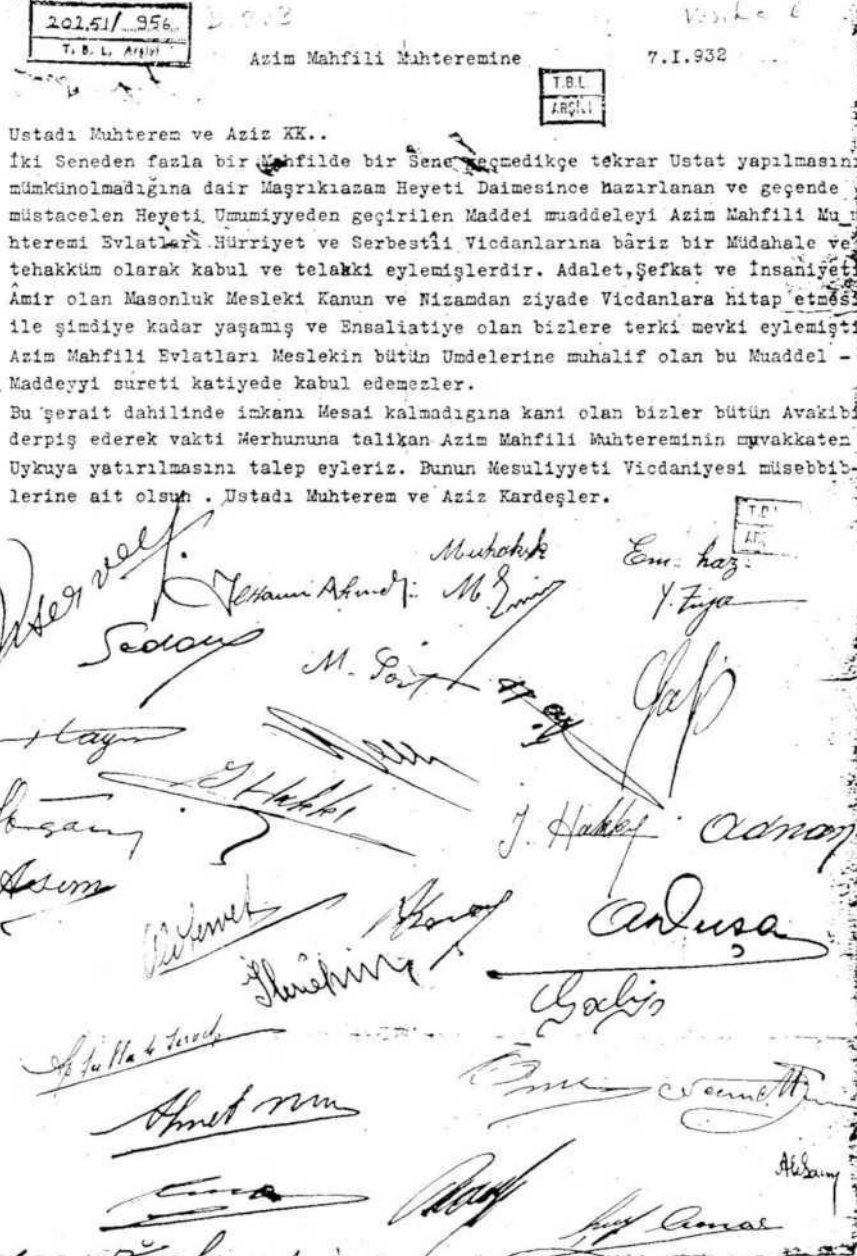
⁷⁹ (Margulies, 1979, s. 5-6)

Bu şeraitin dahilinde imkânı mesai kalmadığına kani olan bizler, bütün avâkıbı derpiş ederek vakti merhununa talikan Azim Mahfeli Muhtereminin muvakkaten uykuya yatırılmasını talep eyleriz. Bunun mesuliyeti vicdaniyesi müsebbiblerine ait olsun, Üstad-ı Muhterem ve Aziz Kardeşler.

Muhakkik

Emin-i Hazine

M. Emin Y. Ziya ayrıca 31 imza" 80

Belge 6. Azim Locası Kardeşlerinden

Yüksek Şûra şeref üyesi Mason Mişel Margulies;

⁸⁰ (Akkan, Türkiye'deki Mas.Tar.İbret Alınması İcap Olan Dönem (1930-1935), 1993, s. 28), (Öcal, 2012, s. 153), aslı Büyük Loca Arşivinde

"Azim Mahfili Muhteremi 11 Ocak 1932 pazartesi, bilinen hendesî noktada toplanır. Celse usulüne uygun olarak açılıp gündeme geçileceğinde, İbrahim Etem B. seçimle ilgili bir takriri olduğunu beyan eder. Üstadı Muhterem, yukarıda geçen takriri Kâtip İbrahim Şükrü Biradere okutur. Bundan sonra olanları o celsenin zaptından okuyalım :

'... bunun üzerine üstadı muhterem tarafından sözün serbestisi ilân edildi. Bu bapta hayli mubahaseler cereyan ettikten sonra kifayeti müzakere teklifinde bulunuldu." Bu teklif oylandı ve 37 oydan 28 oyla kabul edildi. Daha sonra takririn kendisi oya vaz edildi. Tekrar aynı zabıttan okuyoruz :

"... ve kezalik mündericatı Takrir dahi Hatibin mütaleası alındıktan sonra arayı umumiye vaz olundukta kezalik '37' mevcuttan '30' mevcutla mahfili Alinin muvakkaten set ve tatili-vücubu tahtı karara alındı...'

Bilahare Loca biraderleri hem kendi hem de Localarının hukukunun müdafaası için Ahmet Nehri biradere tam ve kati selahiyet vererek, Azim Mahfili Muhteremi muvakkaten set ve tatil edildi."⁸¹

Resim 8. Michel/Mişel Marguiles

Azim Locası üyelerinin itirazları şu sözcüklerle ifade edilmiştir; "Bu madde Azim mahfili Evlatlarının serbestii vicdan ve kanaatlerine bizatihi tahakküm ve takyit mahiyetinde bulunduğundan Masonluk akidesi- le hiç bir surette te'lif edilmeyen mezkur madde dolayısıyla çalışmak imkanına muvaffakiyet husulünü kafiye zan etmeyen Azim Mahfili evlatları vakti merhununa talikan Mahfilin muvakkaten uykuya yatırılması beyanından ibaretti."⁸²

Güngör Öcal;

"Önergenin okunmasından sonra yapılan oylama sonunda Locada bulunan 37 üyeden 30'u önergenin kabul edilmesi, yani Locanın uykuya girmesi yönünde oy kullandı. Ardından, Locadaki biraderlerin tümü hem Locanın, hem de kendilerinin hukuken savunulmaları için Üstad-ı Muhterem Ahmet Nehri biradere tam ve kesin yetki vererek Locayı uykuya yatırmış oldular."⁸³

Bunun üzerine Büyük Doğu Yönetim Kurulu, 19 Ocak'ta bu kararı hızla onaylar, Azim locası geçici olarak uykuya yatırılır ve tüm localara duyurulur. Masonlar arasında hesaplaşma ahlâk kurallarını çiğneyerek sürmektedir. Ortada kardeşlik değil; düşmanlık var olarak.

Haysiyet Divanı yetkileri Aydın locasına verilir; yargılama ve rapor hazırlama için yetki verilir. Aydın locasından gelen rapor doğrultusunda, 27 Ocak'ta da Haysiyet Kurulu toplanır; Azim Locasının tüm mason üyeleri düzensiz olarak duyurur, yani masonluktan çıkarır, içlerinde dönenler olursa, pişmanlık hakkı da tanınır.

⁸¹ (Margulies, 1979, s. 7)

⁸² (Umur S. . Azim Mahfili ile İlgili Belgeler, 1979.

⁸³ (Öcal, 2012, s. 154)

8 Nisan 1932'de Büyük Doğu Genel Kurulu Azim Locasının kapatılması kararını onaylar, 4 biraderin kati olarak, 2 biraderin ise birer sene için geçici olarak masonluktan ihracı karar altına alınır. Böylece Azim Locası mason tarikatı içinde ancak beş sene kalabilmiş demektir. Türkiye'de mason tarikatı içinde olabildiğince Türk kimliğini savunmaya çalışanların isimlerini çalışmamızda aziz hatıralarına saygı ile paylaşmayı bir borç biliyorum;

Ahmet Nehri , Emin, Esat Hami, Mithat Sadullah, İbrahim Şükrü , Yusuf Ziya, Hayri , Asım, Aptullah Servet, Hayri Değirmenci, Sait Demir, Kemal Nuri, Duşa, Necmettin, Mehmet Sait, Ahmet Nuri, İbrahim Etem Çınaryan, Tahsin Hamdi, Rauf, Saim, Ali Servet, Cevdet Hıfzı, Galip Fikri, Kemal Sadık, İlhami, Sezai, İhsan Ali, Zekeriya, Vahram Ekmekçiyan, Vedat Ziya, Ali Rıza, Adnan, Cevat, İsmail Hakkı, Niyazi Servet, İsmail Hakkı ⁸⁴

Kapatılan Azim Locasının 7 üyesi, kesin kapatılma kararından önce 21 Mart 1932'de "Müstakil Türk Masonluğu Azim Yüksek Mahfili" adı ile yeni bir Büyük Loca kurarlar ve Milliyet Gazetesine bir duyuru yayınlarlar;

"Kıymetsiz tâc ve tahtını yıkdığımız eski Osmanlı İmparatorluğu zamanından beri kulağımızı dolduran avrupa nakaratı tesis ve teşekkül ettiğimiz müstakil Türk masonluğu münasebetiyle Yükseltme Cemiyetine mensub zevat tarafından da gazeteler ile tekrar-edilmeğe başlandı. Telaşa mahal yok, buna cevap olarak tarih cihan'da eşi nadide olan İstiklal harbimizin iptidası ve netayic âliyesini canlı bir misal olarak gösterebilirim. Onların meşgul oldukları : iş'in hiç tutar bir tarafa olmadığını biliriz. Türk diyarında şerait kanuniye'yi haiz tek bir Masonluk vardır, o da yüksek AZİM Mahfelidir. Cemiyet'den çıkarıldığımız gelince ben yine tekrar ediyorum ki biz çıkarılmadık , kendi arzu ve irademizle biz çıktık. Bizi söz söyletmeye ve bütün vesaiki neşre mecbur etmesinler. Müztekil Türk Masonluğu AZİM Mahfel âlisi beş arkadaşla değil , bir çok âza ile dün akşam içtima etmâş veintihabatını yapmıştır. Muhit mahsusatmda âli numuneler görmeye alışkın olan bizler, hayırlı yolumuzda şuurlu bir surette yürümekteyiz.

Müstakil Türk Masonluğu;

Yüksek AZİM Mahfeli Reisi AHMED NEHRİ"

Bu dönemde Masonların Vakit Gazetesi 4 Mayıs 1932'de, tamamen Mason Tarikatı yönetimi yönünde bir haber yayınlar ve Azim Locası üyelerinin ayrılış nedenlerini gizler;

"Vuku bulan hadise şundan ibarettir :

Türkiye Masonluğu, kendisine mensup bir mahafilin masonluk nizamına uymıyan bir takım hareketlerde bulunduğunu anlamış, bunun üzerine bu mahareti muhakemeye karar vermiştir.

Bunun üzerine inceden inceye tahkikat yapmış, mahafil azasının hepsi istiçvap edilmiş, ve neticede bu mahafilin şeddine, bu mahafile mensup bazı zevatın masonluktan ihracına, mahafil azasının gayri munta zam sayılmasına karar verilmiştir. Mason nizamına göre, Masonluktan ihraç olunan bir mason başka hiç bir mahfel tarafından kabul olunmaz ve hiç bir veçhile Mason sayılmaz. Böyle bir zatın Masonluk namına heir hangi bir harekette bulunması için, yeniden Masonluğa intisap etmesi lâzımdır. Aksi taktirde onun bu hareketini hiç bir Mason tanımaz ve onunla teşriki mesai etmez.

'Gayri muntazam'⁸⁵ ilân olunan Masonların üzerinden 'gayri muntazamlık' kaldırılırsa, bunlar yeniden mahfellerine devam edebilirler.

Bugünkü Türkiye meşriki âzami haiz olduğu selâhiyeti kullanarak kendisine mensup bir mahfeli seddettiğinden, bu mahfel ortadan kalkmış sayılır. Gene Türkiye meşriki âzami kendisine mensup ve onun mahfelilerinde çalışan bazı azayı Masonluktan ihraç ettiği için bu zevatın Türkiye Masonluğuyla bir alâkaları kalmamıştır.

Ve onları Mason sayacak bir kimse yoktur. Türkiye meşriki âzami tarafından seddolunan ve bazı zevatın teşebbüsüyle yeniden tesisi mevzuu bahsolan âzim mahfelinin vaziyeti, bundan ibarettir.⁸⁶

Vakit Gazetesi, haber veren gazete değil, Mason Tarikatının resmi yayın organı sanki.

Ahmet Nehri bey;

"Bizim teşkil ettiğimiz müstakil Mason loca hakkında suitefeh- hümüdâi gayri vaki haberlere tesadüf ediyoruz. Evvela biz bu teşekkülü Türkiye Masonluğun kozmopolist saha ve cereyandan kurtarmak için yaptık. Türk harsını kabul etmiş ve sıfatı matlûbeyi haiz gayri müslim her vatandaşın cemiyetimize her an için girmek hakkıdır."^{87 88 89}

Bu haberi verdikten sonra Vakit Gazetesi, telaşla gerçeği örtmeye çalışır;

"Nehri beyin bu sözleri hars milliyetin esas ittihaz eden bir Masonluğa taraftar olduğunu göstermektedir. Acaba Türk Masonluğu bu esastan inhiraf etmiş midir?"³¹⁸

Meseleyle meşgul olan muharririmiz bu nokta hakkında da tetkikatta bulunmuş ve kendisine şu sözler söylenmiştir :

'Türkiye meşriki âzamına mensup Masonların kahir ekseriyeti, fazilet ve meziyeti müsellemler halis Türklere ve Türk vatandaşlarından müteşekkildir. Türk Masonluğu evvelâ öz vatana mukayyet olmak için İnsanî ve vatanî vazifesini ifaya çalışmaktadır. Türk Masonluğu milli menfaatler hususunda son derece hassastır. Ve onun her dakika alını açıktır. Elhasıl, yeni loca tesisini bir iftirak mahiyetinde telâkkiye imkan yoktur. Ve yeni mahfelin muvaffak olması da mümkün değildir.'⁹⁰

Çok açık değil mi, Vakit Gazetesi masonların kontrolünde ve tamamen tek yanlı olarak haber yapmakta, mason tarikatı içindeki Türk düşmanlığını gizlemeye çalışarak, kamuoyunu yönlendirmeye çalışmakta.

Mason Tamer Ayan da, her zaman olduğu gibi, görevinin gereği, gerçeği örtbas etme telaşı ile

"Girişimin önderi Ahmet Nehri, 4 Mayıs 1932 tarihinde Vakit Gazetesine verdiği beyanatta, bu girişimin Türk Masonluğunu kozmopolitlikten kurtarmak için yapıldığını ve Türkiye'de kanunî şartları haiz tek kuruluş olduklarını açıklar. Herhalde çok kısa ömürlü olan bu Büyük Loca'nın akibeti meçhuldür. Ancak, kişisel tepkiye dayanan yarı-teorik bir eylem bile olsa, Türkiye Masonluğundaki ilk bölünme girişimi olması açısından önemlidir."⁹⁰

⁸⁵ Gayri Muntazam, Düzensiz: Eskiden mason olan, ancak ya kendisi masonluktan ayrılmış ya da çıkarılmış olanlara verilen ad.

⁸⁶ (Umur S. , Azim Mahfili ile İlgili Belgeler, 1979, s. 56)

⁸⁷ (Umur S. , Azim Mahfili ile İlgili Belgeler, 1979, s. 56)

⁸⁸ Bu gerçeği az önce paylaştığımız iki mason yazar da itiraf etmemişler miydi? HTA

⁸⁹ (Umur S. , Azim Mahfili ile İlgili Belgeler, 1979, s. 57)

⁹⁰ (Ayan, Türkiye Masonluk Tarihinin Anahatları, 1997, s. 23)

Bu savaşımlı küçümseyen masonlar kervanına emekli deniz subayı, mason Güngör Öcal da katılır; "Burada görülen, sözde millilik şemsiyesine sığınmak çabasının yanı sıra Mason Cemiyetinin bu yönden kötülenişidir. Ne var ki, o yıllar içinde ülkemizdeki yabancı ve Türk Masonlar arasında Localarda egemenlik yönünden gerginlikler yaşandığı da bir gerçektir. Yaptıkları yanlışın sonucu olarak gayri muntazam ilan edilmiş kişilerin, sözde milli bir Loca kurmaları, su içinde çukur açmaktan farksız bir eylem olarak kalınca, **'Müstakil Türk Masonluğu Yüksek Azim Mahfili' de, o çukurun içinde kendi sonunu yaşadı.**"⁹¹

Güngör Öcal, yabancı ve Türk masonlar arasındaki savaşımlı saklayamaz, ifade eder ama çok açıktır ki, "milli" tarafta olanların tasfiyesini, açtıkları çukurda gömmek olarak nitelemekten de çekinmez.

İşte "milli" mason!

---

⁹¹ (Öcal, 2012, s. 157)

naz: Er: Eb. Emin
 naz: Sa: Esad Hami
 Hat: Abital Sadullah
 Ka: Ibrahim Suteri
 Haz: Yusuf Triya
 Em: Has: Hayri
 muhar: Emin
 Nes: Abdullah Serret
 Muka: Hayri Degermenci

İzgiyi Amile

Said Demir B.
 Kemal Muris
 Musa
 Abenettin
 Mehmet Said
 Ahmet Pari
 Ibrahim Edem
 Sinayyan

naz
 Said
 Ali Serret
 Vedat Triya
 Galip Suteri
 Kemal Lachik
 Elhami
 Sezai
 İhsan Ali
 Zekeriya
 Vehram Ekmenyan
 Vedat Triya
 Ali Rıza
 Adnan
 Cevat
 Cemal Hakan
 Hayri Serret
 İsmail Hakan

Belge 7

202.51/955
 T. B. L. Arşivi

İleri Kurumun Jamiriin 11 inci Pazartesi günü Senetle Tarihabat
 seraci için bilumun Mahfil Piraderlere ablusul Davetnameler
 guzlmıştı. Ezerki mezaurda izgin mahfili Mukhterem Evlat.
 ları biliktima balada Esamisi muharret Muvarzafin ve
 izgiyi amile Piraderler hazir oldusulari halde Celise afilmis
 ve muamelati umumiyeye iptidar edilecegi zaman Ibrahim
 Pirader tarafindan maxame Riyasete kutaben ber veçhizir
 beyanatta bulunuldu: "Ustadı Mukhterem! Tarihabata mite.
 allah "33" Inzahi ve mistacehijeti ifade eden bir Ezeririm
 vardir. maxame Atilerine takdim ediyorum. evelenimde bunun
 Kirackini takip ederim. dedi. ve Ezeriri mezkur ustadi -
 mukhterem tarafindan Katip Piradere tevdi edildi ve -
 okutturuldu. C'cal ve Meindericahi gecenlerde Mhazuruk
 Azam Heyeti Davinresi tarafindan tertip edilen ve Heyete
 umumiyeden gecirilen Madde-i muaddile "Ki; iki Senetle

Kabil olamayacağını müldür. Bu evadde etzim mahfili
Evlatlarının serbesti üsdan ve Kanaatlerine. İzzatına Şah
Küm ve saygı mahiyetinde bulunduğundan Masoulet
akidesiyle hiç bir suretle kılıf edilmiş meşur evadde
dolayısıyla çalışmak imkânına muvaffakiyet husulünün
kötüye giden etmeyen etzim Mahfili Evlatları taht me
huruna şahsen mahfili muvaffakiyet üyünge yaktı
rulması beyanından ibaretti bunun üzere üstadı
mukhterem tarafından sözün serbestisi ilan edildi
Bubapta haşlı mübahasele cereyan ettikten sonra Kifayeti
müzakere teklifi bulundu. Hatibin müdahalesi alın
dıktan sonra Kifayeti müzakere teklifi araya vaz edildi
"37" mevcuttan "28" ile Kifayeti müzakere kabul edildi ve
Kezalis mündericahi Basvur dahi Hatibin müdahalesi alın
dan sonra araya umumiyeye vaz olundu ve Kezalis "37" mevcuttan
"30" mevcutla mahfili Alimin muvaffakiyetini set ve tahli
vnenbu taht Karara alındı. Şeyen Mahfili Alimin ve Bra
derlerinin muhafaza-i hüsnem için vezze eden muvaffakiyet
cerası zimunda üstadı mukhterem salahiyyeti Kamile ve taht
verildi. Üstadı mukhterem bir hitabesini arıdearsı mahfili
Ali üstadı mukhterem tarafından muvaffakiyet set ve tahli

11. I. 932

Hat: el.
Y. Fijon

Üst: Mub:

Ali - R. P. H.

Hat:

Hat:

Ç.-. LL-. M.-. Y.\ Ş.\
HÜRRİYET MÜSAVAT UHUVVET

v • S

İTTİHAT KUVVET TERAKKİ
Bâyük Kâtiplik Dairesi

19 Kanunusani 1932

.« 448

Nuh.-.

Selâmet

Matı.-, ine

T.O.L.

AP.Çİ'İ

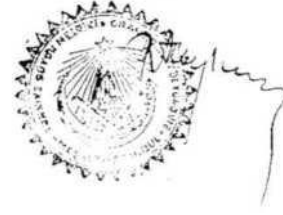
Muh.-. Us.-, ve Az * KKi,

(AZİM) Kah* Muh.-.inin 11 Kânunusani 1032 tarihli celsesinde,ruzna-
ttei mesaîsi Muvazzafın intihabat! umumiyesi olduğu halde,ita edilüp okumak
mecburiyetinde kaldığı 33 imzalı bir tahririn müzakeresi neticesinde kendi
kendisini muvakkaten sed ve tatil eylediği Us.-. Muh* A.Nehri,Hat.-, namına
Zıya ve Ka.-. İbrahim imzalarını havi 11 Kânunusani 1932 tarihli levhaların-
dan anlatılmıştır.

Mahiyeti Mesele hak-

kında l'ahassul edecek netayici kanuniye ifa olunmak üzere şimdilik bu
Mah.-.in sed ve tatil keyfiyeti tamdmen ve selâmı braderanemize terdifen
tebliğ olunur,Muh* Us.-, ve Az.-. KK*

BU* Ka* . ■

Belge 9. Büyük Locadan, Selamet Locasına yazı.

İTTİHAT KUVVETİ TERAKKİ
Büyük Millet Meclisi Dairesi

M. İstanbul

27 Kanunusani 1932

464

ütül A

SELÂMET j;ah?. ine

T.C.L.

ARŞİVİ?.'uhb ÜSA ve Aza KKz.j »

22/1/1932 tarihinde HEYETİ HAKİME şeklinde inikat eden Türkiye Büyük Millet Meclisi Heyeti Umumiyesince tatiline karar verilmiş olan İstanbul vadisindeki (AZİA) ?ah* .?uh.-.inin BBz.inln garı muntazam İlân edildikleri ve bu i'.ahAIn jantına muhalif kararını kabul etmlyup BUA Meg/a müracaat eden ve edeok olan BBAİnin haklarında da ayrıca karar ittihaz ve iş'ar olunacağı tamirsen ve selâmı braderanemize tordifen tebliğ olunur, Muh* USA ve AZA KKA

İTTİHAT KUVVET TERAKKAT
Büyük Çayıplik Dairesi

6 Şubat 1932

r.;ut.-.

.ah.-, i ne

L';uh.-. Usi ve Az.-. KK.-.

Heyeti Dainenin raeşagili ruzmerresi ve bilhassa mü-tehaddis bazı mesaili muhlime,sabei tatbika vazolunan hususatm esbabı mucibe ve tafsilatının i.uh.-. l.ah.-.l erimize izahına nar. i olmakta bulunduğunun tekdir edildiğini kaniiz. Ezcümle,son vasiyetname geklinin küçük,fakat pek mühim bir tadile maruz kalması ve bubaptaki izahnamenin teehhura uğraması l.luh.-. KK.-.ımız bu hakikati ilâmın da teehhürünü mucip olmuştur.

Şimdiye kadar vasiyetnamede (Halika karşı vazifeniz) sualinin in kabul eylediği esasa memas olmadığı ve çinki Bitte Halik tir mefkure cls rak kabul edildiği halde,bir Ha.-.ye meflûre yerine itikadiyata,dine ait slal iradı tir tezat teşkil etmekte olduğu gibi natta "Prensipler beyannamesi"!-, istinaden Yüksek şûra nizamnamesi :lan Iskoçya Tariki Kadimi Kakbulonün umumî nizamnamesinin 11 inci maddesinin tadilen kabul edilen fıkrası dazi (Kadim ve Hakbul İskoç Bitinin aeadüi esasiyesi atıdeki oeyannamede nünde* miçtirs .'"asonluk umumiyetle varlığın Ulu ümarı tabiri remzisle ifade fil" mekte olan âli ve fikrî yaradıcı bir prensibin varlığını tanır) suretinde olmasına nazaran vasiyetnamenin şimdi en esaslı şeklini iktisap eylediğini arz ve buna mümasil tesadüf olunacak nuzusatın tetkikile Sü.-. !üeş.-.a beyanız.-, reca ve kardeşçe selâmlarımızı iblâğ e; 'leriz,!duh.-. us.-. v<tiŞ£.*üÇy.

Belge 11. Büyük Locadan Selamet Locasına

Muhterem Üstad'lar

.. Bu devrenin Meyrik Azanı intihabat! ve onu tákibeden NECAT
ve ETUAL DORİYAU lihafili hadisatı ve bâzı zahirî sebelAcr' dola-
' yisiyle vukua gelir tehacümat ve gûna gün harekât vatanperver
Türk fasonlarının ruhunda ebediyen menkuş kalmış ve kalacaktır.
(■ —Mua-ldcT'~6ilagraz ikinci intihap dolayisiyle Türkiye Masonluğunun
/ 01 İiir Üstad Azamlık mevkiine getirilen Operatör KEMAL Bey'in bu işin
■ başına geleliden beri Skoç ritinin ve binnetice rit'in nazın
; \$ hakikisi olan Şurâ-yi Ali'nin hüküm ve kudretini kırmağa müteva-
1 liyen sâ'i olduğu ve muhtelif bebeb ve suretlerle eylevm dahi
devam etmekte bulunduğu hadisât'm suret ceryaniyle muhakkakan
sabittir.

I - Operatör askerî Kaimnekamı KEMAL Bey'in bu bapta sarf
nufuz ve kuvve-i müessire etmiş ve rit'in esasını tağyir eder
- şekilde ve surette vasiyetname'de tadilât icra eylemiştir. Şu
halde hey'et daime itlak ettiğimiz teşekkülde bir kaç arkadaş
müstesna olmak üzere Operatör EE1.1AL bey'in ve Kâtip Umumi RAÇİD
ve Hatip İSİAİL RATİP bey'ler ile diğer arkadaşları Skoç rit'
enden ayrılmış ve kendi kendilerini iskat eylemişlerdir.

2 - İSMAİL RATİP Bey , reis'i bulunduğu Şapitr'de SABİ HİZA
va arkadaşı&rı Bey'lere taalluk rnâlum ve meşhur skrüten muame-
latında vazife-i Tesmiyesini hüsn-i ifa etmemiş ve gayri tabii
hareket eylemiştir , bundan dolayı da bihakkin meb'uldur. Hadise
zabıtlarla sabit ve erkân-i masoniye'nin nâlumatıyla âyândır.

3 - SELAMET Mahfeli Üstadı İSi-AİL KENAN Bey'in rit'in esa-
sına ve Türkiye şurö-yi Ali'sinin şeref va haysiyetine haiz
te'sir olabilecek şekil ve surette vâki olan meşhur beyanatını
dahi burada zikredebilirim , bu da Şurâ-yi Ali erkânınca
anlaşılmış bir keyfiyettir.

^urâ-yi Ali'yi nazar hürmetle telakki eden ve yeminine dik-
kat eden arkadaşlar Operatör KEMAL Bey'in nazarında hüsrân'a dü-
şerler. çurâ-yi Ali'nin kudret ve kuvvetine nakise vermek iste-
yenler Operatör Bey'in baş tacıdırlar. Bilisen ki Şurâ-yi Ali
uhdesine müterettip olan vazifesini ifaya başlayacaktır ?

Amir Müfettiş
AHMED NEHRİ

- 1 - Türkiye ^urâ-yi Ali'si riyaseti canib âlisine
2 - Kadıköy Şifa Hastahanesi sahibi: Rit müddei umumisi EUAD
' SÜREYYA Paşa hazretlerine
3 - Eskişehir'de: Mahkene-i Temyiz reislerinden Amir Hakim
Azam FUAD HULUSİ Beyfendi'ye
j ■ 4 - Ankara'da: Şurâ-yi Devlet reisi,Şurâ-yi Ali erkânından
REŞAD Beyfsndiye

1' H
V S.O. 10.1977

Belge 12. Ahmet Nehri'nin Duyurusu

K. U. M. Y. Ş.

HURİYET MUSAFAVAT URUVVET

ADLİ YERLER
BÜYÜK KESİPİK BEİREKİ

1932

Mes. İstanbul

3 Mart 1932

506

Muha

Selâmet

Mohaine

Muha Üsa ve Aza KKA,

Heyeti H.akime şeklinde inikat eden Türkiye BJ.-. ;'eş.-1 Heyeti Ua yesince t tillng karar verildiği 27 Kanunusani 1332 tarih ve 464 numar tamimnr memlzle bildirilen (*.zlm) I'sh.-.inin muhakemelerinin lor; sı (iydı "ah.-. Z-'uh.-.lne h .vale edilen vt-zifedar <n ve âzası hakkında mezkûr (Aydu <F'•^-''L. :

L'aiu ..rÜl.'İ Udul Heyetince BU.*. :.'eşA kavanini esasıyesinln 10 uncu ve kı nini hukuk i ye s inin 12 inci maddeleri mucibince üs?. J'.uh.-1 Ahmet Behri , Muvazzaf İninden Zıya, İbrahim Ş'.ikril,Mehmet Hm in ve G; llp Fikri BB.in Ce yetten kafiyen ihraçlarına ve Asım,Deyimenci zade Hayrı BB.-.ln de biz sene müddetle Cemiyetten muvakkaten ihraçlarına -kabili istinaf olmak karar verilmiş ve mumaileyhime tebliğ>t İcra edilmiştir.

İs.mleri yokarıda zikrolunanlardan maada mesdud (Azim) MshAİz mensup olup haklarında ademi mes'uliyet kararı ittihaz edilmiş bulunaz KK.-.ln J'nh.' .lerinin şeddi haseble gayrı muntazam ilân edilmiş olmaları! dolay arzu ettikleri muntazam bir Koh.-.e mime- atle iade! intizam etzsz« lâzım geleceği ve bu KZ.-.den evvelce diğer ızCıhfile de İntisap veya tel

etmiş olanların da yine iadei intizam mecburiyetinde bulunmaları tar
tebliğ ve kardeşçe selâmlar terdif olumur, Muha Üsa ve Aza KKA,

Belge 13. Büyük Locadan, Selamet Locasına yazı

(MİLLİYET GAZETESİNE)

. -i

Eiyemsiz tâc ve tahtını yıkdığımız eski Osmanlı İmperatorluğ zamanından beri kulağımı dolduran avrupa nakaratı tesis ve işki ettiğiniz müstekil Türk masonluğu münasebetiyle Yükseltme Cemiyetine mensub zevat tarafından da gazeteler ile tekrar-edilmeğe başlandı. Telaşa mahal yok ,buna cevap olarak tarih cihân'da eşij nadide olan İstiklal herbimizin iptidası ve netayic âliyesini -J canlı bir misal olarak gösterebilirim. Onların meşgul oldukları : iş'in hiç tutar bir tarafa olmadığını biliriz. Türk diyarında ■ şerait kanuniye*yi haiz tek bir Masonluk vardır , o da yüksek >• AZİM Mahfelidir. Cemiyet*den çıkarıldığımız gelince ben yine tekrar ediyorum ki biz çıkarılmadık , kendi arzu ve irademizle biz çıktık. Bizi söz söjtletmeye ve bütün vesaike neş'e mecbur • etmesinler, İllüztekil Türk Masonluğu AZİM Mahfel alisi beş arkadaşla değil , bir çok aza ile dün akşam içtima etmiş veintihaba- tını yapmıştır. Muhit mahsusatında ali numuneler görmeye alışkın lüzük olan bizler , hayırlı yolumuzda şuurlu bir surette yürü- i mekteyiz. J

!

Müstekil Türk Masonluğu ;
Yüksek AZİM Manfeli]
F.eisi •
AHLİED NEHRİ i

.1

3

1

4

5

i

S.O. 10. 1977

1

J

i

Belge 14. Milliyet Gazetesi haberi

Mahmut Esat Bozkurt'un Savaşı

*Büyük Türk gençliği, mefkuresini masonlukta bulamaz. O, idealini on bin yıllık Türk tarihi kokan bu topraklarda, bütün bir medeniyete on bin yıl üzerinden bakan milletin bağrında bulabilir. Her şeyden evvel Türküz, her şeyden sonra yine Türküz. Onun için yaşarız, onun için ölürüz.*⁹²

Mahmut Esat Bozkurt

Türkiye'de Mason Tarikatı üyeleri, Mahmut Esat Bozkurt ismini görünce veya duyunca, kırmızı görmüş boğa gibi saldırganlaşıyorlar.

Mason Tarikatının kapatılışa giden süreçte, Mahmut Esat Bozkurt ön cephede savaşmaktadır. Mahmut Esat Bozkurt kim ve Türk Devrimlerinde, Türkiye Cumhuriyeti'nde yeri nedir, bir ona bakalım.

Resim 9. Mahmut Esat Bozkurt, Kuvvay-ı Milliye Saflarında

Özgeçmişi

O dönemde İzmir'e bağlı olan Kuşadası'nda 1892'de doğdu. Babası Kuşadası'nın ileri gelen ailelerinden Hacımahmutoğulları'ndan Hasan Bey.

İki yıl İzmir İdadisinde okuduktan sonra, II. Abdülhamid yönetimine karşı mücadeleye katılan dayısı İttihat Terakki önderlerinden Ubeydullah Efendi ile birlikte İstanbul'a gider, 1908'de Hukuk Okuluna girer. İstanbul Hukuk'tan 1912 yılında mezun olduktan sonra İsviçre'de Fribourg Üniversitesi Hukuk Fakültesinde yeniden hukuk öğrenimi görerek önce lisans diploması almış, sonra, "Du Regimes des Capitulations Ottomanes" ("Osmanlı Kapitülasyonları Rejimi Üzerine") adlı doktora tezi ile "Cum Laude" derecesiyle Hukuk Doktoru olmuştur. 1919'da İsviçre'nin Lozan kentinde kurulan Türk Öğrenci Cemiyeti'nin başkanlığına seçilmiş. Yurdun işgali üzerine derhal İsviçre'den ayrılıp arkadaşları Saraçoğlu Şükrü ve Kâzım Nuri Bey'ler ile vatana döner, Kuşadası bölgesinde Kuvayı Milliye'yi kurarak başına geçer, efelerle birlikte Milli Mücadele'ye katılır, Ege Bölgesi'nde Kuva-yı Milliye teşkilatının içinde yer alarak önemli yararlıklar gösterir.

TBMM 1. Dönem İzmir mebusu olarak 28 yaşında Meclis'e girdi. Meclis'te Anayasa Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu'nda çalıştı. 12 Temmuz 1922 tarihinde Rauf Orbay'ın başkanı olduğu IV. İcra Vekilleri Heyetinde İktisat Vekilliğine seçildi. Bu görevini 4 Ağustos 1923 tarihine kadar sürdürdü.

1923'te İzmir'de Menekşelizade Dr. Hüsnü Bey'in kızı Feheda Hanım ile evlenir, Gün, Ay adlarında iki kızı ve Yüksel adında bir oğlu vardır.

(Bozkurt, 2009, s. 17)

11 Ağustos 1923 tarihinde başlayan TBMM 2. Dönem 'de tekrar İzmir milletvekili seçildi. 14 Ağustos 1923 tarihinde Ali Fethi Okyar'ın başkanlığında kurulan V. İcra Vekilleri Heyeti'nde, TBMM tarafından ikinci kez İktisat Vekilliği'ne seçildi. Bu görevini 27 Kasım 1923 tarihine kadar sürdürdü. Bu görevi sırasında Ziraat Bankası'nın ıslahı, çiftçi kreti kooperatiflerinin kurulması, esnaf teşkilatlarının reorganizasyonu, Emlak ve Eytam Bankası'nın kurulması gibi sosyal ve ekonomik davalarla uğraşmıştır. Büyük zaferden sonra Mahmut Esat Bey'in önerisi ve **Atatürk**'ün onayı ve onursal başkanlığında Türkiye'de ilk kez Milli İktisat Kongresi İzmir'de 17 Şubat 1923'te toplanmıştır. Bu kongrete milli ekonomi, girişimci sınıfın Türkleştirilmesi ve karma ekonomi savunmuştur.

20 Nisan 1924'de kabul edilen Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nu (Anayasa) hazırlayan komisyonda yer alır,

22 Kasım 1924'de Ali Fethi Okyar ile 3. ve 4. İsmet İnönü Hükümetlerinde de Adliye Vekili olarak görev yapar.

Resim 10. Atatürk ve Mahmut Esat Bozkurt

5 Kasım 1925 tarihinde Ankara Hukuk Mektebi'nin açılmasında büyük payı olur. Adliye Vekilliği döneminde, Türk hukuk sisteminin temel yasaları:

J 17 Şubat 1926 tarihinde Türk Medeni Yasası,

J 1 Mart 1926 tarihinde Türk Ceza Yasası,

J 19 Nisan 1926 tarihinde Kabotaj Yasası,

J 22 Nisan 1926 tarihinde Türk Borçlar Yasası,

J 29 Mayıs 1926 tarihinde Türk Ticaret Yasası,

J 18 Haziran 1926 tarihinde Türk Hukuk Muhakemeleri Usulü Yasası

J 1930'da kadınlara verilen seçme ve seçilme hakkını tanıyan Belediye Yasası hazırlanarak yürürlüğe girdi.

1930 sonlarında Adliye Vekilliğinden istifa ettikten sonra, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde Anayasa ve Devletler Hukuku Profesörlüğü olarak görev yapan Bozkurt, **Atatürk**'ün isteğiyle Türk gençliğine İhtilal'in Hukuk Tarihini anlatmak üzere görev almış, İstanbul Üniversitesi Devrim Tarihi kürsüsünde 8 Mart 1934 Perşembe günü ilk dersini vermiştir.

1934 yılında Soyadı Yasası yürürlüğe girmesiyle **Mustafa Kemal Atatürk** tarafından '**Bozkurt**' soyadı verildi.

Bozkurt - Lotus Davası

Cumhuriyet tarihinde Bozkurt-Lotus vakası olarak adlandırılan, Bozkurt adlı Türk gemisiyle Lotus adlı Fransız gemisinin 2 Ağustos 1926 tarihinde Ege Denizi'nde çarpışması nedeniyle iki ülke arasında çıkan anlaşmazlıkta Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'ni Lahey Uluslararası Adalet Divanı'nda temsil etti.

Resim 11. Lotus Gemisi

Bu dava, tarihçiler tarafından Türk hukukunun ve adalet örgütünün kapitülasyonlar dönemini geride bırakarak insan ve egemenlik haklarına dayalı çağdaş hukuk düzeyine yükseldiğinin bir simgesi olarak değerlendirilmektedir. Mahmut Esat'a verilen görevlendirme ve yetkilendirme belgelerini aşağıda sunuyoruz.

Fransa Hükümeti ile süren Bozkurt-Lotus davasınının 1.8.1927 tarihinde Lahey Adalet Daimi Divanında görüşülmesi sırasında Hükümeti temsil etmek üzere Adliye Vekili Mahmud Esad Bey'in görevlendirilmesi. (Devlet Arşiv, belge no: 12.58.51 // 30-18-1-1 / KARARLAR DAİRE BAŞKANLIĞI (1920-1928))

12.11

12.11

امداد و درود است موقوفه موقوفه ایجیه درم مغازی که نزدیک است ، ریخته ناسی
ایچین اوزره ، ۱۱ موقوفه ۷۸۸ نورون نونه نوقیا برد معونه
انقلیه بیرون نونه موقوفه ، ایدونل صیدنه ۷۸۸ موقوفه ۷۸۸ نورون
تکریمه دوق بود کفینه اوزره ایدونل هیک ۷۸۸ موقوفه ۷۸۸ نورون
دوبله ایدونل

ریخته ناسی
موقوفه

جاریه وکیل
دائمه وکیل
بحره وکیل
مدافعه علیه وکیل
عدلیه وکیل
باش وکیل
صحه و مساوت اجنامه وکیل
تجارت وکیل
زرعت وکیل
ناعه وکیل
سارف وکیل
مایه وکیل

18 01 01 024 23 4

Belge 15. Mahmut Esat Bozkurt görevlendirme yazısı

- 253 -

باشريونىڭ باشلىقى
مەھمۇت ئەسەد بەي

نومۇرى

5412

«قرارنامە»

ھۆكۈمەت ھۆججەتلىرىدە فرانسە ھاكىمىيەتلىرىنىڭ تەسىرىدە بولۇپ، بۇنىڭ ئارقىلىق
مەھمۇت ئەسەد بەيگە فرانسە ھاكىمىيەتلىرىنىڭ تەسىرىدە بولۇپ، بۇنىڭ ئارقىلىق
مەھمۇت ئەسەد بەيگە فرانسە ھاكىمىيەتلىرىنىڭ تەسىرىدە بولۇپ، بۇنىڭ ئارقىلىق
مەھمۇت ئەسەد بەيگە فرانسە ھاكىمىيەتلىرىنىڭ تەسىرىدە بولۇپ، بۇنىڭ ئارقىلىق

مەھمۇت ئەسەد بەي
باش وکیل

خارجى وکیل
داخليه وکیل
بحريه وکیل
مدافعة مليه وکیل
عدليه وکیل
باش وکیل

مەھمۇت ئەسەد بەي
مەھمۇت ئەسەد بەي
مەھمۇت ئەسەد بەي
مەھمۇت ئەسەد بەي
مەھمۇت ئەسەد بەي
مەھمۇت ئەسەد بەي

صحة و معونات اجتماعيه وکیل
تجارت وکیل
زراعت وکیل
نافعه وکیل
معارف وکیل
ماليه وکیل

مەھمۇت ئەسەد بەي
مەھمۇت ئەسەد بەي
مەھمۇت ئەسەد بەي
مەھمۇت ئەسەد بەي
مەھمۇت ئەسەد بەي
مەھمۇت ئەسەد بەي

080 18 01 01 025 62 4

Belge 16. Mahmut Esat Bozkurt görevlendirme yazısı

Bozkurt-Lotus Vapurlarının çarpışması sonucu Fransa ile doğan ihtilafın halli için Adliye Vekili Mahmut Esad Bey'e yetki verilmesi. (Devlet Arşiv, belge no: 13.03.04 // 30-18-1-1 / KARARLAR DAİRE BAŞKANLIĞI (1920-1928))

1922'de Rauf (Orbay) Bey kabinesinde 30 yaşında iktisat vekili olmuş 17 Şubat 1923'te İzmir İktisat Kongresi'ni toplamıştır. 1924 yılında Adliye vekilliğine getirilen Mahmet Esat Bozkurt, 1925 yılında Ankara Hukuk Mektebini de kurmuştur.

17 Şubat 1926 günü TBMM'de oybirliği ile kabul edilen Medeni Kanun'un mimarıdır. Türk Ceza Yasası, Kabotaj Yasası, Ticaret Yasası, Hukuk Mahkemeleri Usulü Kanunu gibi Türkiye Cumhuriyeti'nin hukuk sisteminin temel yasaları onun başkanlığı döneminde ve 1926 yılında hazırlandı ve yürürlüğe girdi. Bu yanardağ 1943 yılında toprağa verildi.⁹³

Araştırmacı Bülent Serim;

"Türk Hukuk Devrimi deyince, ilk akla gelecek şey laikliğin hukukla buluşmasıdır. Atatürk'ün hukuk devriminin en büyük başarısı, hukukun laikleştirilmesidir. Tüm devrimlerin temelini yerleştirilen laiklik ilkesi önce eğitim ve hukuk alanına yansıtılmıştır. Hukuk devrimi ile yüzyıllar boyu uygulanan dinsel hukuk terk edilmiş, laik, çağdaş, evrensel hukuk düzenine geçilmiştir. (...)

Toplumsal ve kamusal yaşamı laikleştiren tüm yasalarının temelinde, 1924-1930 yılları arasında Adalet Bakanlığı yapan Mahmut Esat Bozkurt'un emeği vardır. Hilafet'in, Şeriye ve Evkaf Vekaletinin kaldırılması, tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması; Tevhid-i Tedrisat Kanunu (Öğretim Birliği Yasası), Türk Ceza Yasası, Hakimler Yasası, Borçlar Yasası, Türk Ticaret Yasası, Hukuk Usulü Muhakemeleri Yasası, Deniz Ticaret Kanununun kabulü; dini politikaya alet edenlerin cezalandırılacağına ilişkin kuralın "İhanet-i Vataniye Kanunu"na (Vatana İhanet Yasasına) eklenmesi; laikliğe aykırı kuralların 1924 Anayasasından çıkarılması, hep Onun zamanındadır. (...)

Ancak bakınız Mahmut Esat Bozkurt, bizzat kaleme aldığı Medeni Yasa'nın gerekçesinde neler söylemiştir:

'Kanunları dine dayalı olan devletler kısa bir zaman sonra ülkenin ve ulusun ihtiyaç ve isteklerini karşılayamazlar. Çünkü dinler değişmez hükümler içerirler. Yaşam yürür; ihtiyaçlar hızla değişir, din kanunları, kesinlikle ilerleyen yaşamın önünde biçimden ve ölü sözcüklerden fazla bir değer, bir anlam ifade edemezler. Değişmemek dinler için bir zorunluluktur. Bu nedenle dinlerin sadece bir vicdan işi olarak kalması, günümüz uygarlığının esaslarından ve eski uygarlıkla yeni uygarlığın en önemli ayırt edici özelliklerinden birisidir. Esaslarını dinlerden alan kanunlar, uygulandıkları toplumları, gökten indikleri ilkel dönemlere bağlarlar ve ilerlemeye engel belli başlı etken ve nedenler arasında bulunurlar.

Kuşku yoktur ki, kanunların amacı herhangi bir gelenek ve görenek veya yalnız vicdanla ilgili olması gereken dinsel hükümler değil, siyasal, toplumsal ve ulusal birliğin her neye mal olursa olsun güvencesi ve tatminidir. Yüzyılımızın uygarlığına mensup devletlerin ilk ayırıcı nitelikleri din ile dünyayı ayrı görmektir. Bunun tersi, devletin kabul ettiği din esaslarını kabul etmeyen kimselerin vicdanlarını baskı altına almak olur. Bunu, yüzyılımızın devlet anlayışı kabul edemez. Din, devlet gözünde vicdanlarda kaldığı sürece saygındır ve temizdir.

Dinin hüküm halinde kanunlara girmesi tarihin akışında çoğu kez hükümdarların, zorbarların, güçlülerin keyif ve isteklerini tatmine aracı olması sonucunu getirmiştir. Dini dünyadan ayırmakla yüzyılımızın devleti, insanlığı tarihin bu kanlı sıkıntısından kurtarmış ve dine gerçek ve sonsuz bir taht olan vicdanı ayırmıştır.

⁹³ (ince)

Kanunlar dine dayanırsa, vicdan özgürlüğünü kabul zorunda bulunan devletin, çeşitli dinlere girmiş uyrukları için ayrı ayrı kanun yapması gerekir. Bu durum, yüzyılımız devletinde temel koşul olan siyasal, toplumsal, ulusal birliğe tamamen aykırıdır.'⁹⁴

"16 yaşında olduğu 1908 yılından ölümüne kadar (1943) 35 yıl boyunca ülke sorunları hakkında yazılar yazan Bozkurt, Milli Mücadele yıllarında Anadolu'da Yeni Gün ve Hâkimiyeti Mitliye gazetelerinde ateşli yazılar kaleme almış, daha sonra İzmir'de çıkan Anadolu gazetesinde yazılarına devam etmiştir. Son yazılarını Yeni Sabah gazetesinde yazan Mahmut Esat Bozkurt son yazısı "Yürekler Acısı"nı yazdıktan az sonra gazetede rahatsızlanmış ve derhal hastaneye kaldırılmışsa da bir hafta sonra, 21 Aralık 1943 günü hayata gözlerini yummuştur. Son yazısı vefat haberi ile birlikte 22 Aralık 1943'te Yeni Sabah gazetesinde yayımlanmıştır."⁹⁵

Mezarı, İzmir ili Selçuk ilçesinde özel bir mezarlıktadır.

Murat Bardakçı;

"İşte, Türkiye'nin yanısıra dünya hukuk çevrelerinde de uzun yıllar konuşulan Bozkurt- Lotus davasının ayrıntıları:

Sekiz Denizci Öldü

1926 nın 2 Ağustos gecesi, Midilli Adasının on kilometre kadar kuzeyinde bir deniz kazası yaşandı: Lotus adındaki bir Fransız yolcu gemisi, kömür taşıyan Türk şilebi Bozkurt'a çarparak batırdı ve kazada sekiz Türk denizci can verdi.

Bozkurt'un sağ kalan mürettebatını denizden toplayan Lotus, ertesi gün İstanbul Limanına geldi ve polis kazayı soruşturmaya başladı. Lotus'un kaptanı Demons ile Bozkurt'un süvarisi Hasan Bey kazada can verenlerin aileleri tarafından yapılan şikâyet üzerine tutuklandılar ve haklarında İstanbul Ağır Ceza Mahkemesinde dava açıldı. Mahkeme kararını 13 Eylül'de verdi: Fransız kaptan Demons, 80 gün hapse mahkûm edilmişti.

Hadise, mahkeme devam ettiği sırada uluslararası bir mesele halini almıştı. Fransa, kapitülasyon döneminden kalma bir alışkanlıkla, Türkiye'nin bir Fransız kaptanı yargılayamayacağını ileri sürüp tutuklamayı ve mahkûmiyeti protesto etti. Taraflar, gerginliğin artması üzerine 12 Ekim günü davanın Lahey'deki Adalet Divanı'na götürülmesi konusunda anlaştilar. Davada Türkiye'yi, zamanın Adliye Vekili olan Mahmut Esat Bey temsil edecekti.

Paşa Emir Verdi

Mahmut Esat Bozkurt, daha sonra yayınladığı hatıralarında Adalet Divanı'na gidilmesi kararının nasıl alındığını anlatırken, şunları yazıyordu:

'Birgün, Atatürk beni nezdlerine çağırdılar. Meseleyi bir daha izah etmemi istediler. Anlattım ve sözlerimi şöyle tamamladım:

'Paşam, Lahey Adalet Divanı'na gidelim. Kimin haklı olduğu orada meydana çıksın. Ben, hakkımızdan eminim. Müsaade ederseniz, davamızı ben müdafaa edeyim. Kaybedersem, memlekete bir daha dönmem; fakat kazanacağız. Hem, Adalet Divanı önüne gitmeden Fransızlar'ın dediğini yapacak olursak, Fransız devletinin tehditleri karşısında boyun eğmiş olacağız.

⁹⁴ (Serim)

⁹⁵ (Bozkurt, 2009,

Bu da, onlara diğer meselelerde aynı tehditleri öne sürmek cesaretini verecektir. Halbuki, Lahey Divanı'na gidersek davayı kaybetsek dahi şeref ve haysiyetimiz zedelenmez. zira milletlerarası bir mahkemenin hükmüne uymak şerefsizlik değil, bilâkis büyük şereftir.'

Bu sözler üzerine Atatürk bana 'Güle güle git. Kazanacaksın. Kazanmasan da memleket seni bağrına basacaktır' dedi.'

Lozan'ın Onayı

Tarafların Divan'a başvurularını yapıp gerekli belgeleri vermelerinden sonra, ilk celse 1927'nin 2 Ağustos'unda yapıldı ve duruşmalar 7 Eylül'e kadar devam etti. Fransız temsilci Profesör Basdevant, Türkiye'nin bu konuda dava yetkisinin olmadığını iddia edip Kaptan Demons'a altı bin lira tazminat ödenmesini istiyor; Mahmut Esat Bey ise kazadan iki sene önce imzalanmış olan Lozan Antlaşması uyarınca Türkiye'nin dava yetkisi olduğunu söylüyor ve tazminat talebinin retini talep ediyordu. Türkiye'nin Divan'a sunduğu bütün savunmaları, bizzat Mahmut Esat Bey kaleme almıştı.

Adalet Divanınının 1927'nin 7 Eylül sabahı açıkladığı karar, genç Cumhuriyetin uluslararası arenada Lozan'dan sonraki ikinci hukuk zaferiydi: Kararda, Lotus gemisinin kaptanı Demons'u tutuklayarak mahkûm eden Türkiye'nin Lozan Antlaşması hükümlerine ve hükümlerlik haklarına uygun hareket ettiği söyleniyor, Fransa'nın tazminat talebi rettediliyordu.

Adına Marş Bestelendi

Bugün artık çoktan unuttuğumuz Bozkurt-Lotus davası, Türkiye'nin gündemini daha sonraki senelerde de işgal etti. Lahey'in kararı milli bir zafer, davayı kazanan Mahmut Esat Bey de kahraman olmuştu. Bazı şairler dava ile ilgili destanlar yazdılar ve zaferin şerefine bir de marş bestelendi. Dava ve Mahmut Esat Bey'in savunmaları, zamanla dünya hukuk literatürüne girecek ve benzer davalarda emsal teşkil edecekti.(.--)

Davanın Adliye Vekili Mahmut Esat'ın zaferiyle neticelenmesi üzerine, Lahey'deki duruşmalara katılan Türk heyeti tarafından batan geminin adından hareketle tunçtan bir bozkurt heykeli yaptırıldı ve heykel Mustafa Kemal Paşaya hediye edildi. 29 santim yüksekliğinde olan heykelin kaidesinde eski harflerle 'Bozkurt Davası Hatırası, Lahey, 7 Eylül 1927' yazılıydı. 1960'ların sonuna kadar Anıtkabir'de sergilenen heykel, daha sonra Samsun'da açılan Gazi Müzesine gönderildi, birkaç yıl burada teşhir edildi ve daha sonra ortadan kayboldu.

1998'de gazeteci Kemal Çapraz'ın müzenin deposunda tozlar arasında bulunduğu heykel, şimdi aynı müzede yine Atatürk tarafından kullanılmış olan bozkurt şeklindeki bir zille beraber sergileniyor. "96

Kurtuluş Savaşı'nda, Kuvayı-i Milliye savaşçısı, kahramanı; Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra Türk Devrimlerinin yılmaz savaşçısı, Hukuk alanındaki çağdaşlaşmanın hem kuramcı hem de uygulamacı olarak en önemli ismidir. Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde Cumhuriyetin hukuk devrimini, Kemalizm ruhuna uygun olarak yasallaştıran kişi, Mahmut Esat Bozkurt'tur.

Soyadı, bizzat Atatürk tarafından verilmiş, nadir insanlardandır.

⁹⁶ (Bardakçı)

M. Esat Bozkurt'un Masonlarla Savaşımı

Kurtuluş Savaşı kahramanı ve Lozan'ın mührü Bozkurt-Lotus Davasının galibi, Türkiye'nin çağdaş yasalar temelinde yapılandırılmasında en önemli Kemalistlerden Mahmut Esat Bozkurt için masonlar ile savaşımına bakalım.

Masonbaşı 33.° Mim Kemal Öke;

"11 Ekim 1931: Hizmet' de ve Son Posta' da Mim Kemal Bey'in cevabı: "Mahmut Esat Bey zaten masonluk düşmanıdır. Onun sözlerinin hiçbir kıymeti yoktur. (...)

Masonluk insani bir gaye ile yürürken onun kaldırılmasını düşünmek abestir. Mahmut Esat Bey' biz biliriz, iyi biliriz. Aldığı vazifeyi bile idareten aciz olduğunu çok iyi takdir etmişizdir. Onun ne düşüncede olduğunu, masonluk için vaktiyle heyeti vekilde aldığı cepheyi de çok iyi biliyoruz. Onun sözlerinin milliyetçi, halkçı, Türk'ün yükselmesini düşünen insani gayelerde hareket eden Masonluk camiası üzerine zerre kadar tesiri olamaz ."⁹⁷

Mahmut Esat Bozkurt'un yanıtı;

"Masonluk ayaklanmış bir halde... İstanbul ve İzmir masonları, Masonbaşı önde, hepsi heyecan ve telaşta. Fakat bütün bu gürültüler hakikati değiştiremeyecektir.

Operatör Kemal Bey'in beyanatını okudum. O, bana cevap vermiyor. Aklına geleni söylüyor! Yeriyor ve arkamdan konuşuyor. Fakat bu yol onu ve masonluğu selamete çıkaramaz. Ben cevap bekliyorum. Halbuki masonluk bana sövüyor. Tekrar ediyorum sorularım şunlardır:

Masonluğun hedefi, gayesi, insanlık, beynelmilelcilik değil mi? Bu dava milliyetçiliğin nasıl dostu olabilir? Nasıl olur da buna milliyetçilik denir? Bu iki tez nasıl birleşebilir? Masonluk "Sani- azam" dediği Allahının himayesinde Yahudiyi, İngilizi, Ermeniyi, Türkü, Fransızı, Müslümanı, Rumu vs. kardeş saymakta ve bunlarla beraber çalışmaktadır. Bu teze nasıl Türk milliyetçiliği diyebiliriz? Bu iki zıt hakikat ortada dururken kırk dereten su getirerek işi örtbas etmeye imkân var mı? Yoksa Türk milletinin sağduyusu hiçe mi sayılıyor? Buraya cevap isterim. Bana sövmek kolay... Fakat önce bunlara cevap versinler.

Masonluk emperyalist ve büyük sermayeli milletlerin elinde bir istila ve bir soygunculuk vasıtası oluyor. Milliyet duygularını uyuşturup öldürmek için kullanılıyor. Siyonist Yahudilerin intikam aletidir. Bunları misallerle, olgularla söyledik. (Anadolu, 9-1 i Ekim, 5125-5127; Hürriyet, 7-8 Ekim, 293-294) Bu da sessizlikle karşılık gördü. Cevap bekliyoruz.

Anadolu ve Hürriyet gazetelerinde biz masonluğu daha birçok noktalardan itham ettik. Bu arada askerlerimize de masonluk propagandası yapıldığını söyledik. Bir jandarma yüzbaşısının memleket ve millet için tehlikeli fikirlerini haber verdik. Uzağa gitmeye ne hacet, Operatör Kemal Bey -ki bugün mason başıdır- bundan birkaç sene evvel orduya mensup bir kaymakamdı. Acaba masonluk propagandasını orduda yapmadı mı? Buna kim razı olur? Bütün bunlara sövmekle değil, makul cevaplarla mukabele istiyoruz.

İngiliz memuru "Caus Lawrence", İngiliz adamı "Ağahan" ve istiklal muharebeleri sırasında bu memleketin en büyük adamına suikast için Ankara'ya gelen ve asılan Hintli "Mustafa Sagir" birer masondu. Bunları arasına alan masonluğa Türk milliyetçiliği mi diyeceğiz? Yüzelliliklerin içinde de masonlar var.

Bunlar da -bizim Operatör'ün ifadesini kullanarak söylüyorum- "masonluk camiası efradıdır. Türk milliyetçiliğini bunlarla beraber mi yapacağız?.. (...)

Yok, bizdeki masonlar, biz milliyetçiyiz, dediklerine göre, masonluk perdesi arkasında milliyetçilik yapmak istiyorlar ve birbirlerini atlatmaya çalışıyorlarsa bunu da açıkça bilelim ve bu işlere bir atlatma oyunudur diyelim geçelim!..

Eğer bizimkilere göre masonluktan murat Türkü yükseltmek ise, eğer dedikleri gibi bu, milliyetçilik ise, bu gayelere samimiyetle giden Halk Fırkası'na katılsınlar. Bir ikilik gibi karşı mızda durmasınlar. Yahut muhalif siyasi fırka olarak açıkça çalışsınlar. Türk Ocakları hakiki milliyetçi oldukları halde ikilik olmasın diye yerlerini Fırkaya bıraktılar. Masonluk neden hâlâ ayrı bir teşekkül olarak duruyor? Tekkeler çok doğru ve çok isabetli olarak kapatıldı. Saniazam propagandasını yapan mason tekkesinin imtiyazı nedir ki hâlâ duruyor?

Mason şefine "Türkiye Meşrikiyazamı" namını vermek de gülünçtür. Türkiye'nin en büyük adamı Masonbaşı mudur? Masonlar, Türk milletinin rızası olmaksızın bu namı ona nasıl veriyorlar? Bunlar çocukça, gülünç şeylerdir. Ben böyle kendi kendine gelin güvey olup da birtakım unvanlar takınanların zihniyetini anlamam. Onun olsa olsa kendisine Masonbaşı demek hakkı olabilir. Türkiye üzerinde tasarruf iddia edebilecek isimler taşımaya milletin rızası olmadıkça kimsenin hakkı ve salahiyeti yoktur.

'Milletimden Başka Kimseye Verecek Hesabım Yoktur. Allah'a Bir Kuru Can Borcum Var!..'

Hakikaten tuhaf oluyor. Kendi kendilerine, bellerine birtakım kılıçlar takınarak kimisi üstadı azam, kimisi meşrikiyazam diye ortaya çıkıyorlar. (...)

Masonbaşının, operatör Kemal Bey'in beyanatına bakılırsa, masonluk beni tanır ve bilirmiş. Pekâlâ, bundan ne çıkar? Ne demek istiyor? Şahsımla mı uğraşmak sevdasındadır. Bundan korkacak cibilliyette bir adam değilim. Söyleyeceği varsa açık söylesin. Milletimden başka kimseye verecek hesabım yoktur. Allah'a bir kuru can borcum var. İşte o kadar.

Masonbaşı Kemal Bey; "Mahmut Esat'ı biz tanırız" diyor. Sonra, bu fikrine bir şey ilave etmiyor. Eğer bildiklerini alenen söyleyemezse kendisini dürüst bir adam olarak tanımamakta haklı olurum. .

Ne söylemek istiyorsa açık söylesin. Yermeye ve arkadan konuşmaya tenezzül etmesin. (...)

Masonbaşına ve masonluğa göre vekil olarak üstlendiğim vazifeleri yerine getirmekte aciz göstermişim. Ben, yedi sene fasılasız Türk milletinin adliye vekilliğini yaptım. Bir buçuk sene de İktisat Vekâletinde çalıştım. Masonbaşı ve masonluk kim oluyor ki, hakkımda hüküm veriyor. Ben, bir şey yapmış olmak iddiasında değilim ve bir şey de yapmadım. Fakat bu yolda karar verecek olan, Rumu, Ermeniyi, Fransızı, Arabi, Acemi, Yahudiyi kendisinden sayan masonluk değil, Türk milletidir. Masonbaşının bu görüşüne, şahsımı müdafaa için değil, milletin hukukuna vaki korkusuzca tecavüze karşılık vermek için cevap veriyorum. Benim şahsımın ehemmiyeti yok.

Sorularıma cevap versinler.

'Ben Masonluğun Prensiplerine de, Tatbikatına da, Tecelliyatına da Türk Olarak Düşmanım...'

Bir gazeteye göre, ceza kanununun müzakeresi sırasında güya elimden gelse masonlar asarım, demişim. Bunlar doğru değildir. Yalnız Lozan Antlaşması'nın müzakeresi sırasında Türk olmayan, fakat Türkiyeli bir büyük rütbeli ve nüfuzlu mason tanırım ki, bu memlekette kapitülasyonların kalması için propaganda yapmıştır. Bunun gibilere hakikaten salahiyetim olsa cezalarını çektirmekte biran bile tereddüt etmem. Bir tanesi için değil, hatta bin tanesi için bile tereddüt etmem.

Ben, masonluğun prensiplerine de, tatbikatına da, tecelliyatına da Türk olarak düşmanım. Prensipleri, biraz evvel ileri sürdüğüm sebeplerden dolayı kapkara bir düşmanlıkla, bir taassupla milliyet düşmanlığıdır.

Tatbikatı ve tecelliyatı, yine biraz evvel verdiğim misallerden, Anadolu gazetesinde yayımladığım makaleden anlaşıldığı üzere, bundan fenadır. Kapkara mutaassıp prensiplere karşı mutaassıp bir milliyetçi olarak yürümekle iftihar ederim. Bu mücadelede bir gün takatim kalmazsa elbet beni takip edecekler bulunacaktır. ¹⁹⁸

Bir Türk olarak, bir Kemalist olarak, Mahmut Esat Bozkurt'u takip etmek, benim için onurdur...

Tartışmaya Peyami Safa da 11 Ekim 1931'de Yeni Posta Gazetesi köşesinden katılır;

"Eski Adliye Vekili Mahmut Esat Bey, İzmir gazetelerine, masonluk aleyhinde beyanatta bulunmuş ve demiş ki:

' - Türk milletinin memleketi ikiye ayıran bir tehlikeyi de kökünden söküp atacağına şüphe yoktur. Biz her şeyden evvel Türküz, herşeyden sonra da yine Türküz.' Bu beyanata

Operatör M. Kemal Beyin verdiği cevabı da bir okuyalım.

Diyor ki:

(...)

Operatör Beyin beyanatına gelince, o da karışık ve tenakuzlarla doldur. Evvelâ masonluk 'milliyetçidir, halkçıdır, insaniyetçidir.' buyuruyorlar. Milliyetçi ve halkçıyı anladık.

İnsaniyetçi nedir? Hafif bir kültürü olanlar bilirler ki Milliyetçilik ve insaniyetçilik başka başka şeylerdir; Milliyetçiler, beynelmileliyetçi veya insaniyetçi olamazlar. Operatör Bey, bir de 'Masonluk camiası', tabiri kullanıyorlar. Milliyetçi bir Türk için bir tek camia vardır, Türk camiası! Muadele açıktır. Her Mason Türk değildir, her Türk te Mason değildir; Binaenaleyh milliyetçilik kelimesinin yanında 'Mason camiası,, tabiri, bizzat Massonlarla alay etmek için, kötü kötü sırtıyor. İlimin ve mantığın ışığıyla aydınlanmadan evvel bu karanlık iddialarda" hiç birşey anlamayız. Çünkü Masonluk gizli kapaklı bir iş olabilir; fakat ilim de, mantık ta apaçık birşeydir, fikir âleminde hiçbir kambiyo muamelesine meydan ⁹⁹ vermez. ⁹⁸

Masonların yüzüne aynayı CHP'nin Türkçü Mahmut Esad Bozkurt tutar¹⁰⁰;

⁹⁸ (Bozkurt, 2009, s. 26-27)

⁹⁹ (Safa, Memleket İkiye mi ayırıyor?, 1931)

¹⁰⁰ Kalfa Derecesi geçiş töreninde, adayın arkasında bir mason elinde ayna ile durur. Aday geri döndürülür, bir anda kendi yüzü ile burun buruna bırakılır. Aslında simgesel anlamda hoş bir ritüelleri olmakla birlikte, masonlar hiçbir zaman onların "harici alem" diyerek küçümsemeye çalıştıkları, ama gerçek olan hayat içinde, o aynaya hiçbir zaman bakmazlar, bakamazlar! Mahmut Esad Bozkurt da masonlara o aynayı tutmaktadır. İşte bu nedenledir ki, Mahmut Esad Bozkurt'a bu sınırsız ve her türlü akıl denetimi dışı saldırganlıkları...

"Bir ve iki numaralı yazılarımızda açıklıkla ispat ettik ki, masonluk teşkilatı, insanlığı, sırf kendi camiasında gören bencil bir tarikattır. Sırf insani değildir; siyasidir. Bugün de politikacılık yapıyor. Hem tehlikeli bir surette yapmaktadır! Bunu ispat edebiliriz. Bundan başka milliyetçi değildir! Merasim kelimeleri bile İbranicedirL Beynelmiledir. Nitekim Türkiye Başfarmasonu Operatör M. Kemal Bey'in pek güzel dediği gibi, Yahudi, İngiliz, Arap, Yunanlı, Türk, Acem vs.'den meydana gelen bir "Farmasonluk camiası" vardır. Bu, kendisini insanlığın kalan kısmından ayrı görüyor. Ancak içine girenleri hangi milletten olursa olsun kendisinden sayıyor. Yeni bir camia kurmaya uğraşiyor. Bu siyasetini, memleketin her tarafında sivil ve asker bütün müesseseler arasında yürütmeye çalışıyor.

Bu manzara, bu faaliyet hükümete verilen beyannameye ve farmasonluğun masonlarca herkese inandırılmak istenilen insanilik, milliyetçilik prensiplerine muhaliftir. Bu hale göre de farmason teşkilatı hakkında kanuni takibat lazımdır. Takibat, farmasonluk 'Siyasi değilim, milliyetçiyim, insaniyim' dediği ve kendisini böyle tescil ettirdiği halde aksini yapmakta bulunduğundan, birde farmasonluk esasen siyasi ve beynelmilel bir teşekkül olduğu halde hükümete karşı çehresini "Türk Yükselme Cemiyeti" maskesiyle örtmeye çalıştığından dolayı lazımdır fikrindeyiz."¹⁰¹

CHP arşivleri 12 Eylül faşist iktidarı tarafından Seka'ya gönderilip, yok edildiği için, CHP arşivlerinde araştırma yapamıyoruz. CHP içinde olanları farklı kaynaklardan aktarmak durumundayız. Cumhuriyet 14 Haziran 1932 tarihli baskısında bir haber var, iki farklı kaynaktan alınmış;

"Masonluk Teşkilâtı Dahiliye Vekili Fırkada izahat verdi

Ankara 14 (Telefonla): Fırka grubu saat 2'de toplandı. Dahiliye Vekili Şükrü Kaya B. Mahmut Esat B. in Masonluk meselesi hakkındaki sualine cevap verdi. Vekil B. bu iştemugayiri kanun bir vaziyet görülmediğini anlattı.

Bundan sonra Cebeci - Samanpazarı yolunun nafia projesine ithali kararlaştı ve içtimaa nihayet verildi.

Tebliğ

Ankara 14 (A.A.) — C. H. F. grubu bugün öğleden sonra mutat veçhile Afyon meb'usu Ali Beyin riyasetinde toplandı. İzmir mebusu Mahmut Esat Beyin ruznameye dahil olan mason teşkilâtı hakkındaki takririne Dahiliye Vekili Bey cevap verdi. Mevcut kanunlar ahkâmına mugayir bir vaziyet, bir hâdise olmadığı, kanuna mugayir her hangi hal karşısında devlet mahkemelerinin takibatta bulunacağını beyan eyledi"¹⁰²

Masonlar, kendilerine yönelik her eleştiriyi, bilimsel ve nesnel değerlendirmek yerine; düşmanlık olarak nitelerler, "söverler"! Masonlara göre, masonluğu eleştiren,

Düşmandır,

Cahildir, masonluğu hiç bilmez,

Dincidir, Gericidir, Solcudur...

Masonluğa başvurmuştur, ret edilmiştir

¹⁰¹ (Bozkurt, 2009, s. 38)

¹⁰² Cumhuriyet Gazetesi, 14 Haziran

Mahmut Esat Bozkurt'un "Mason Locasına Başvurduğu" Yalanı

Masonlar, Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra, İzmir'de Güneş Locasına başvurduğunu söylemişler, ancak İzmirli masonlar bu savı kabul etmemişler. Uzun süre masonlar susarlar bu konuda. Ta ki Suha Umur, İzmir'de başvurduğu savı, bizzat İzmirli masonlarca çürütülünce, başka bir yalan atar ortaya; "1925 yılında Adliye Vekili iken Mason olmak istemiş fakat bu isteği yerine gelmemiştir. Arşivlerimizde neden Mason olamadığı hususunda bir kayda rastlamadım, fakat bu tarihten sonra devamlı olarak Masonluk aleyhine bir hava yaratmağa çalıştığı görülmektedir. Aşağıda bu olayla ilgili bazı belgeleri bulacaksınız :

"—İstanbulda Necat Muh. Mah.'nin 27 Eylül 1341 (1925) tarihli toplantı tersimatından bir kaç satır : Ankaradan talepname gönderilmek istenilen haricîlerden Adliye Vekili Mahmut Esat nam haricîlerden talepname alınması karargir oldu. ¹⁰³

Mahmut Esat Bozkurt'un masonluğa başvurduğuna dair belge dedikleri işte yazı bu. Nereteyse bir peçete üstüne karalanmış, 1,5 satır. Ne imza, ne loca anteti, ne tarih? Başvurana dair en ufak bir yazı da yok. İşte belge diye masonların ortaya koydukları, kocaman kocaman adamların ciddi ciddi çözümlenmeler, yorumlar yaptıkları "belge" bu. Sözü edilen Necat locası, Türkiye düşmanlığı ile tescilli, yabancıların kışkırttığı, yönlendirdiği hainlerin locası. Çalışmamızda aktarmıştık yaptıklarını.

Suha Umur'dan önce, Mahmut Esat Bozkurt ile çatışmalarını süreci belgelerle yazan ve birçoğunun da atıf yaptığı masonlar Fikret Çeltikçi ve Kemalettin Apak bu başvurudan söz etmezler. Bozkurt'un düşmanı Mim Kemal Öke de hiç söz etmez.

Bu ucuz yalanı mason Suha Umur atar ortaya, sonra hepsi birlikte mal bulmuş mağribi gibi atarlar bu yalanın üstüne. Bu nasıl bir ucuzluktur?

Bir an varsayalım ki, Yüksek Şûranın Masonbaşı Suha Umur'un paylaştığı yazı Necat Locasının toplantı tutanağından alınmış olsun. Yazıda başvurdu demiyor. Necat Locası kendisi başvuru almaya karar vermiş. Daha önce, masonların kendi siyasi çıkarları için, birçok siyasi gücü olanı, asansörle 3'den 33'e çıkar amaçlı rüşvet gibi çıkardıklarını okumuştuk. Masonların, kendilerine muhalif olan bazı karakteri zayıf olanları, içlerine alıp, susturma yöntemini kullandıkları da bilinen bir gerçekliktir. O yıllarda bazı gazetecilere uygulamışlar.

Aynı denemeyi, Mahmut Esat Bozkurt'a da yapmaya kalkışmış olmaları, masonlardan beklenen ve onlara uygun bir davranıştır. Belge diye yayınladıkları bu karalamada da Mahmut Esat Bozkurt'un bir istemi, bir başvurusu yok.

Mason Ahmet Akkan;

"Cumhuriyetin ilânından sonra, masonluk aleyhine hareketler daha 1927 senesinde başlamıştı. Adliye vekili Mahmut Esat (BOZKURT) ve C.H. Fırkası Umumi Kâtibi Recep (PEKER) beylerin masonluğa müracaatları bazı localar tarafından geciktirilmiş ve rettedilmişti."¹⁰⁴

Mason Tamer Ayan;

"Türkiye Masonluğunda uyku dönemi'nin başlamasına etkili olan antimasonik propaganda ve eylemin önderleri siyaset adamları olan Şükrü Saraçoğlu, Recep Peker ve Mahmut Esat Bozkurt arasından en başta geleni Adalet Bakanı Mahmut Esat Bozkurt'tur.

¹⁰³ (Umur S. , 1933 yılında bir olay, 1978, s. 50)

¹⁰⁴ (Akkan, Türkiye'deki Mas.Tar.İbret Alınması İcap Olan Dönem (1930-1935), 1993, s.

Adalet Bakanlığına kadar yükselen Hukuk doktoru olan Mahmut Esat Bozturt'un masonluğa muğber olmasının bir önemli sebebi, mason olmak için 1925 yılında başvurduğu İstanbul-Necat Locası'na kabul edilmeyişidir. Bundan dolayı, Masonluğa düşman olmuş; olumsuz propagandası yanında bizzat komplolara da karışmıştır. ¹⁰⁵

Mason Güngör Öcal;

"Mahmut Esat Bozkurt İstanbul'da Necat Locasına teklif edilmiş, kendisinden istek belgesi alınması kararı da alınmış olmasına rağmen sonuç olarak, Masonluğa kabul edilmemiştir. Necat Locasının 21 Eylül 1925 tarihli toplantısına ait tutanakta bulunan aşağıdaki kayıt bu olayın yazılı belgesidir:

'Ankara'dan talepname gönderilmek istenen haricilerden Adliye Vekili Mahmut Esat, ...nam haricilerden talepname alınması karargiroidu.'

Recep Peker ise, Ankara'daki bir Locaya teklif edilmiş ancak o da kabul edilmemiştir. ¹⁰⁶

Mason Güngör Öcal ile de tanışmıştım. Kendisi Deniz KK'da Bnb. Rütbesinde görev yaparken, hem de Deniz Kuvvetleri Komutanının doğrudan emri altında kritik görevli muvazzaf üst subay iken, HKEMBL Loca mason tarikatına girmek için başvurur ve her türlü işlemi tamamlanarak, eriştirilmek üzere hazırlık yapılır, bilemediğim bir nedenden ötürü o dönemde eriştirilemez. Kendi söylemi ile " 16 yıl daha karanlıklarda harici olarak kalır". Sonra eriştirilir, Nur'a kavuşur mason olur!

Mason Güngör Öcal'a bu yazdıklarının belgesini e-posta ile sordum:

21.12.2017

"Sayın Güngör Öcal,

HKEMBL / HKEMD'den istifa ederek ayrıldığımı duydunuz mu bilmiyorum, ben söyleyeyim öncelikle.

Kitabınızda, Mahmut Esat Bozkurt'un mason olmak üzere başvurduğunu, ama ret edildiğini söylüyorsunuz. Sonra Bozkurt'un masonluğa karşı tüm eleştirilerini, bir uzman edasıyla psikolojik çözümlemelere girip, tamamen bu kabul edilmeyişe bağlıyorsunuz. İlginçtir şimdiye kadar hiçbir mason yazar, Bozkurt'un başvurusunu bırakın, Necat Locasının söz konusu toplantı tutanağını ortaya koymadı, sizin kitabınızda da yok. Hep kulaktan kulağa, bir dedikodu havasında aktarılıyor.

Üstelik Mahmut Esat Bozkurt, bu savı ret etmişti. Sizin Sözcü Gazetesi gibi medyada da kullandığınız Deniz Albay unvanınızın birikimini ve kitabınızı yazarken HKEMBL arşivlerinden de yararlanabildiğinizi dikkate aldığımızda, bir insanı kendi sözüne inanmayıp, bu kadar ağır suçlarken, elinizde muhakkak bunun belgesi olduğunu düşünüyorum.

Necat Locasının toplantı tutanağı (tersimat) belgesini benimle de paylaşır mısınız? Yok eğer söz konusu belgeyi görmeden yazdıysanız, bu bir yalanı sürdürmek değil midir?

Selamlar,

Hürol Taşdelen"

¹⁰⁵ (Ayan, Türkiye Masonluk Tarihinin Anahatları, 1997, s.

¹⁰⁶ (Öcal, 2012, s. 192)

Mason Güngör Öcal, soruma pek öfkelenir, yetersizlik içinde, yalanı ortaya konmuşların tipik davranışı ile sövmeye, hakaret etmeye başlar;

22.12.2017

"Hürol Bey,

Sizle olan görüşmelerimde ' bir araştırmacı Mason Kardeş buldum' kanısı yaratarak ile beni aldattınız.

Başardınız, kutlarım.

İletinizin kapsamındaki 'bir uzman edasıyla' sözcüklerini çok garipsedim ve edindiğiniz eğitimin size vermiş olması gereken 'terbiye ve nezaket' sınırları içine sığmayacağını düşünüyorum. Ayıptır yaptığınız. Benim bir uzmanlık savım hiç olmadı bu konuda, sadece sekiz yıldan fazla süreye yayılmış samimi bir araştırmacının belgeleri ve kişisel yorumum bazlı çalışma sonucudur o kitap.

Samimiyetinize güvenerek verdiğim belgeler için büyük hata etmişim. Ne yapalım, bu da benim saflığım işte.. Daha fazla söyleyecek sözüm yok size.. Aramıza sizmanıza izin verenleri kınıyorum.

Zaten Türk Masonluğuna yakışacak bir kişiliğiniz olmadığını sizi kitaplıkta gördüğüm de hissetmişim.¹⁰⁷ Tavsiyem, okuduğunuz kitaplara gereken dikkati vermenizdir.Sorunuzun yanıtı söz konusu kitapta zaten var..

İstifanıza gelince, söyleyeceğim akıllı ve zamanında bir davranış olduğudur. Zira yakın gelecekte

Türk Masonluğu sizi zaten bünyesinden atardı

Güngör Öcal. "

"Zaten Türk Masonluğuna yakışacak bir kişiliğiniz olmadığını sizi kitaplıkta gördüğüm de hissetmişim" sözlerini onurla kabul ederim... Eğer masonluğa uyacak bir kimliğim olsaydı, utanç duyardım!

Kendisi Dz. K. K.lığında görevde subay iken, yasal olarak üye olunması izne bağlı bir Derneğe gizlice başvurarak, bir anlamda bağlı olduğu TSK'yı aldatmış!

Belge olmadan Mahmut Esat Bozkurt'a iftira edip, binlerce biraderini aldatmaya çalışıyor; bana kendisini aldattım diye laf ediyor.

Oysa görüştüğümüzde ben mason derneği üyesiydim ve yazmakta olduğum kitap için araştırma yapıyordum. Ona söylediğim de buydu ki, doğru.

Ulusuna bağlı namuslu bir Türk olarak, bilimsel yöntemle, nesnel olarak gerçekleri yazıyorum. Ortada bir aldatma, kandırma yok ki.

Dahası söz ettiği belge dedikleri, ÖMBL tarafından yayımlanmış bir kitapta yayımlanmış Fransızca belgelerin tıpkı basımıydı. Bir başka kaynaktan da aynı sayfaların tıpkı basımlarına erişmişim. Türkçesi de onlarca mason kaynağında neredeyse 100 yıldır yayınlanıp duruyordu.

En önemlisi, sövüp sayıp, demogoji yapıp, sorumun yanıtını vermekten aciz kaldı! Yalanın yanıtı olmadığı gibi, belgesi de yok. Kitabında da yok!

¹⁰⁷ "Zaten Türk Masonluğuna yakışacak bir kişiliğiniz olmadığını sizi kitaplıkta gördüğüm de hissetmişim" sözlerini onurla kabul ederim... Eğer masonluğa uyacak bir kimliğim olsaydı, utanç duyardım!

Yazdıklarına dair açıklama, belge istiyorum, mason bey sövüyor. Aynen piri masonbaşı Mim Kemal Öke'nin, Mahmut Esat Bozkurt'un sorusu karşısında sövdüğü gibi.

23.12.2017'de yazdım.

"Beni çok güldürdünüz, kocaman bir kahkaha attım..."

Ortada belge yok beyefendi, kim yazmışsa, iki satır yazılmış masonların ucuz bir yalanı var. Türkiye'nin kuruluşunun temel taşlarından, Kuvvay-i Milliye kahramanı, büyük Türkçü Mahmut Esat BOZKURT'a olan büyük "kininizi" (altında yatan ayrı bir mesele), uyduruk bir yalan üstünde içi boş sözcüklerle akıtmaya çalışmışsınız, hem de kitap içinde. Siz bu gerçeğe yüzleşin.

Hürol "

Ondan sonra mason Güngör Öcal sustu.

Mason Yavuz Selim Ağaoğlu da HKEMBL ve dahası ÖMBL arşivleri elinde olan, "özel" bir mason. O da kitap yazdı;

"Mahmut Esat'ın Masonluğa müracaatı ile ilgili İzmirli Masonlardan gelen açıklama ise şöyledir: "İzmirdeki Masonlar üstatlarından, ismini vermek istemiyen bir zat dün matbaamıza telefon ederek bize aynen şunları söyledi:

'-Mahmut Esat Beyin İzmir'de Mason olmak için Güneş Mahfeline müracaat ettiğini bir gazetede okudum. Mahmut Esat Bey Masonluğa alınması için burada ne müracaatte bulunmuş, ne de Masonlarla bu mesele hakkında konuşmuştur. Keyfiyeti bu suretle tavzihe lüzum gördüm. Yazmanızı rica ederim'

Bununla beraber, arşiv kayıtlarında Mahmut Esat'ın Masonluğa müracaatı ile ilgili olarak Necat Locasının 27 Eylül 1925 tarihli tersimatında şu ifade yer almaktadır:

'Ankara'dan talebnâme gönderilmek istenilen hâricîlerden Adliye Vekili Mahmut Es'ad, Nafia Vekâleti Müdürlerinden Mühendis Nazir, Maliye Müfettiş Muavini Midhad, Millî Ticâret Gazetesi sahibi Mümtaz hâricîlerden talebnâme alınması karargîr oldu.'

Ancak arşiv kayıtlarına göre Adliye Vekili Mahmut Esat'tan talepname alınma kararı dışında başka hiç bir işlem yapılmadığı anlaşılmaktadır. "¹⁰⁸

Mason Yavuz Selim Ağaoğlu, Mahmut Esat Bozkurt ile ilgili kitabında da yüzlerce belge yayınlamış ama söylenen Necat Locası toplantı tutanağı için bir belge paylaşmaz. Mason Yavuz Selim Ağaoğlu'na da e-posta ile sordum.

21.12.2017'de yazıştık;

"Merhaba Yavuz Selim Bey,

Öncelikle, HKEMBL'dan istifa etmiş olduğumu bildireyim.

Mahmut Esat ile ilgili derlediğiniz kitapta, derlemenin ötesinde yorumlar da yapmışsınız. Ancak sorum Mahmut Esat Bozkurt ile ilgili;

'Bununla beraber, arşiv kayıtlarında Mahmut Esat'ın Masonluğa müracaatı ile ilgili olarak Necat Locası'nın 27 Eylül 1925 tarihli tersimatında şu ifade yer almaktadır:

'Ankara'dan talebnâme gönderilmek istenilen hâricîlerden Adliye Vekili Mahmut Es'ad, Nafia Vekâleti Müdürlerinden Mühendis Nazir, Maliye Müfettiş Muavini Midhad, Millî Ticâret Gazetesi sahibi Mümtaz hâricîlerden talebnâme alınması karargîr oldu.

Ancak arşiv kayıtlarına göre Adliye Vekili Mahmut Esat'tan talepname alınma kararı dışında başka hiç bir işlem yapılmadığı anlaşılmaktadır' yazmışsınız.

Şu anda HKEMBL'nin tüm arşivlerine ulaşabildiğinizi biliyoruz.

Derlediğiniz kitapta her şeyin, en ufak haberin bile belgesi varken, Bozkurt'un başvurusu nerete?

Üstelik, başvurunun imzalı alındığını da biliyoruz. Bundan öncesi, Necat Locası'nın tersimatının orijinalini neden yayınlamıyorsunuz?

Bu tersimatı yalnızca siz değil, hiçbir mason yazar ortaya koymadı bugüne kadar. Belgeyi gördüyseniz ve elinizde kopyası varsa, benimle paylaşmanızı rica ediyorum.

Bu belgeyi koymadan bu bilgiyi yazmak, bir yalanı sürdürmek değil midir?

Esenlik olsun

Hürol "

Ağaoğlu'ndan hemen yanıt gelir:

"Hürol Bey,

Şimdiye kadar yüzlerce belge yayınladım.

Bu kadar yayın içinde bir tek belge eksik kalmışsa, sorduğunuz tersimatın orijinalini de ilk fırsatta mesela iki/üç ay sonra çıkacak ilk Mimar Sinan'da yayınlarım.

Arşiv çalışmaları sırasında bir gün başvuru belgesi de bulunursa onu da yayınlarız.¹⁰⁹

Size de esenlikler dilerim..."

Resim 12. Yavuz Selim Ağaoğlu

Sorularıma o da yanıt vermedi / veremedi . Aynı gün yazdım:

"Kitabınızın konusu Mahmut Esat Bozkurt ile mücadeleniz ve Mahmut Esat Bozkurt'u suçladığınız temel olay bu. Kendisinin hayatta iken ret ettiği bu durum hakkında, nasıl belgesiz, doğruymuş gibi yazabilirsiniz? Nasıl bir yaklaşım bu? Başka belgeler yayınlamış olmanız, burada doğruluğu kanıtlanmamış bir olayı belgesiz, doğruymuş gibi yazmanız, üstelik kitabın ana kimliği hakkında, hangi ahlâki kriterlere uyuyor? Elinizde bir belge yok..."

Yavuz Selim Ağaoğlu bir daha yanıtladı;

"Hürol Bey,

Bilemiyorum nereten çıkarıyorsunuz bunları...

Çünkü kimseyi suçladığım falan yok.

Olguları ve belgeleri alt alta sıralayıp değerlendirmeyi okura bırakıyorum.

Elimizde Adliye Vekili iken kendisinden talepname alınmasına karar verildiğine dair bir loca tersimatı olduğuna göre, bu belgeyi yok mu sayayım?

¹⁰⁹ Söz konusu olayların üzerinden nereteyse bir yüz yıl geçmiş, büyük localarının son yapılanması üzerinden yarım yüz yıldan, yani 50 yıldan fazla zaman geçmiş, yıllık bütçeleri birkaç milyon TL olan bir dernek, hala arşivlerini düzenleyememiş, ne var ne yok haberleri yok. Sanki, arkeolojik kazıdan söz ediyor Ağaoğlu, "bulunursa" paylaşacakmış. İbretlik...

Bir arşiv belgesini mail ortamında paylaşamayacağıma göre Mimar Sinan'da yayınlanana kadar lütfen sabretin.

Esenlikler dilerim..."

Bir daha belge istedim;

"Yavuz Selim bey,

Sorularımın hiçbirine yanıt veremediniz. Mesele kitabınızda bu belgeyi yayınlayıp, yayınlamamanızdır. Kitap diyorum beyefendi, sizin yazdığınız kitaptan söz ediyorum. Bir daha okuyun isterseniz bir önceki e-postamda yazdıklarımı.

Bugüne kadar sizinle birlikte bir çok mason yazar bu yalanı söyleyip durdu ama belge gösteremedi. Siz de böyle yaptınız.

Bir arşiv belgesini, kitap, dergi veya e-posta ile paylaşılması arasındaki fark nedir?

Siz, başka masonlar e-posta ortamında sayısız belge paylaşmışken, sizin burada bu tuhaf açıklama ile "paylaşmam" demenizin tek açıklaması var. Öyle bir belge olmadığı...

Elinizde asılı olan bir loca tutanağı yok. Gerçek budur.

Esenlikler olsun

Hürol"

Bir daha yazmadı. Onlarca belge yayımladığı kitabında, yayımlanamaz dediği Mahmut Esat Bozkurt'un başvurduğu gerçekte olmayan sözde belgesini Mimar Sinan Dergisinde de yayımlamadı. Ortada belge olmadığını Yavuz Selim Ağaoğlu¹¹⁰ kabul ediyor, ileride bulunur diyor. Bu nasıl bir anlayıştır?

Mason Ergin Koparan;

"Mahmut Esat Bozkurt'un 1925 yılında Necat locasına başvurduğu; kabul edilmediği için masonluğa karşı olduğu kulaktan kulağa söyleniyordu. Recep Peker'in de masonluğa girmek istediği, kabul edilmediği söylenmekteydi. Necat locasının 27 Eylül 1925 tarihli zabıtnamesinde 'Ankara'dan talepname gönderilmek istenilen haricilerden Adliye Vekili Mahmut Esat, ... nnam haricilerden talepname alınması karargir oldu' ibaresine rastlanmaktadır.

Talepname alınması kararlaştırıldıktan sonra ne olduğuna (aday vaz mı geçti, talepname geldi mi, geldiyse hangi aşamada rettedildi) dair bir kayıt bulunamamıştır.

Bazı kaynaklar Tekke ve Zaviyelerin Kapatılması hakkındaki kanun görüşülürken Bakanlar Kuruluna başkanlık eden Gazi Mustafa Kemal'in huzurunda, Adalet Bakanı Mahmut Esat Bey'in "Mason mahfillerinin de kapatılması gereğini" şiddetle ortaya sürdüğünü Mustafa Kemal'in de kendisine, bu sözleriyle Bakanlar Kurulu içindeki bazı arkadaşlarını rencide edip etmediğini sorduğunu naklediyorlar. Tekke ve Zaviyelerin Kapatılması hakkındaki kanunun, 30 Kasım 1925 tarihini taşıdığına bakılırsa Necat locasındaki işlemle bu olay arasında sadece iki ay bulunmaktadır. İki ay içinde, locada işlemler hızla yürütülüp aday (oylama sonunda) ret mi edilmiştir; yoksa Mahmut Esat Bey bir yandan adaylığı devam

¹¹⁰ Yavuz Selim Ağaoğlu, İzmir de, 2016'da kurulan İzmir Kültür ve Araştırma Derneği (İKAD) Yönetim Kurulu üyesi aynı zamanda. İKAD Başkanı da HKEMBL masonlarından Bülent Şenocak ve YK üyesi erkek masonlarının hepsi mason. Kadınlar da büyük olasılıkla mason hemşiresi ya da kadın mason. İKAD İzmir'in 8000 yıllık tarihini araştıracaktı. Son yıllarda Yunanlıların da İzmir'e ilgilerinin (iştahlarının mı demeli) arttığı dönemde, bu derneğin kuruluşu ve kurucu yönetim kuyusu üyelerinin kimlikleri dikkat

ederken bu konuşmaları yapmış ve söz konusu Bakanlar Kurulu toplantısında bulunan masonların haber vermesiyle üyelik işlemleri mi durdurulmuştur?

Bu soruların cevaplarını bulmak nereteyse imkansız olmakla birlikte Mahmut Esat [Bozkurt], Recep [Peker], Hamdullah Suphi [Tanrıöver], Saffet [Arkan] Beyler başta olmak üzere bir anti-mason çevre olduğu; bunların fırsat buldukça kamuoyuna ve hatta bizzat masonlara masonluğu kötüledikleri ve gazetelerde özellikle 1927'den başlayarak anti-mason kampanya yürütüldüğü bilinmektedir.¹¹¹

Kıdemli mason oğlu Ergin Koparan, kıdemli bir mason ve son iki dönem içinde HKEMBL Arşivlerinden sorumlu yöneticidir. Tüm arşivler Ergin Koparan'ın elinde.

10.12.2017'de e-posta ile sordum;

"Sayın Ergin Koparan,

HKEMBL / HKEMD'den istifa ederek ayrıldığımı duyduğunuz mu bilmiyorum, ben söyleyeyim öncelikle.

Mimar Sinan Yayınları, 28. Sayıda, TÜRKİYE'DE MASONLUK TARİH 1909-1935 yazınızda, diğer birçok mason yazar gibi Mahmut Esat Bozkurt'un mason olmak üzere başvurduğunu söylüyorsunuz. Ancak hiçbir mason yazar böyle bir belgeyi ortaya koymadı şimdiye kadar, hep mahalle kahvesi dedikodusu üslubunda... Kulaktan kulağa.

Mahmut Esat Bozkurt, bu savı ret etmişti.

Resim 13 Ergin Koparan

Bu durumda, siz de yakın zamanlarda bu dedikoduyu yazdığınıza göre, tüm arşiv elinizde olduğunu da dikkate aldığımızda, Mahmut Esat Bozkurt'un başvurusuna dair elinizde belge var, değil mi? Başvurduğunu iddia ettiğiniz kişi ret ettiği durumda, belgesiz yazmak etik olmayacağına göre.

O belgeyi paylaşmanız mümkün mü?

Selamlar,

Hürol Taşdelen"

Yavuz Selim Ağaoğlu, uygarca e-postama yanıt vermiş, gerçi o da söz cambazlığı yapıp, sorumu yanıtlamadı ama benimle birkaç adım da olsa yazışmıştı. HKEMBL arşivlerden sorumlu mason yönetici Ergin Koparan'dan yanıt bile gelmedi.

Mason yazarlardan, Cumhuriyet ve **Atatürk** düşmanı mason Seyhun Tunaşar her zaman olduğu zırvada sınır tanımaz, Mahmut Esat Bozkurt'u "mason biraderi" olarak kabul eder;

"M. E. Bozkurt'un masonluğa girmek istediği fakat ret edildiği söylenmektedir.

İnandırıcılıktan çok uzak bir iddia. Kendi düşünce düzeyi konuşmalarından anlaşıldığına göre masonik prensiplere uygun görülüyor. Örneğin "Laik"lik kavramı üzerinde L İO.1926'da Halki Palas'ta yaptığı bir konuşmada aşağıdaki düşüncelerini dile getiriyor:¹¹²

Yazının devamında Mahmut Esat Bozkurt'un laiklik konusundaki söylev ve yazılarından örnekler paylaştıktan sonra;

¹¹¹ (Koparan, Türkiye'de Masonluk Tarihi, 1909-1935,

¹¹² (Tunaşar, 2005, s. 25)

"1935 yılı öncesi kayıtlarımızın ancak bölük pörçük elimizde bulunması geçmişimizi incelememize tam olarak olanak sağlamıyor. O dönemde Ankara'da tek 'Cumhuriyet' Muhterem Loca'sı vardır. Matrikülünün 200 civarında olduğu bilinmektedir. Mehmed Esad Bey'in kardeşimiz olduğu kanısındayım."¹¹³

Mason Seyhun Tunaşar'dan mason ciddiyetsizliğine ve uydurukçuluğuna bir örnek daha;

" ... birçok mebuslar, Riyaseti Cumhur Kalemi mahsus müdürü Hikmet Bayur, (bilahare Maarif vekili olan zat) birer masondu. (kaydına rastlanmamıştır. Anılarında kendisi de üye olmadığını yazmaktadır. S.T.) "¹¹⁴

Türkçü Mahmut Esat Bozkurt, mason düşmanıyım diyor, masonlara demediğini bırakmıyor, "yoook sen bize başvurdu biz ret ettik" veya daha ötesi biraderlerini bile yalanlayarak "sen masonsun" diyorlar. Bunu Ziya Gökalp, Hikmet Baydur, Mustafa Necati, Hasan Âli, Celâl Bayar, hatta **Atatürk** için bile yapıyorlar. Üstelik ellerinde ne bir başvuru, ne bir kayıt, ne bir loca üye belgesi var.

Masonlar da akıl ötesi ve gerçeklik dışı bu makaleleri dergilerinde yayınlıyor, kitabı alıp okuyorlar, satıyorlar. Diyorum ya, localarda toplantı açılışında yöneticinin "Akıl ve Hikmet bize yol gösterecek" demeleri boşuna değil. Bektaşî fıkrasındaki gibi; "Herkes kendisinde olmayı ister Tanrıdan"

Masonlar Türk ulusundan ırak, Tanrıya yakın olsunlar...

Doğrulara gelince;

f Necat Locasının, yabancıların denetiminde olduğunu, ulusal duyarlılıkla mücadele eden masonlara karşı, isyanlarını, kural tanımaz küstahlıklarına bakınca, Mahmut Esat Bozkurt bu locaya mı başvurur, CHF üyelerinin çok olduğu ve görev yaptığı Ankara'da Cumhuriyet Locasına mı yoksa memleketi İzmir'de bir loacaya mı?

f İstanbul'da Türklük ve Türk devleti düşmanlarının toplandığı Necat Loca adının ortaya atılması, Necat masonların, İzmir Güneş üyeleri gibi, gerçeği de söylemeyecekleri, başvuru yapılmadı demeyecekleri için elbet.

f Bir "harici" mason olmak istediğinde, yazılı imzalı başvuru belgesi alınır. Söylenen kâğıt parçası bir karalama üstelik ve dahası Mahmut Esat Bozkurt'un başvurusu olmadığı gibi, belge diye utanmadan arkasına saklandıkları kâğıt parçasında bile başvurduğu yazılmıyor; başvurusu alınsın yazıyor!

f Mahmut Esat Bozkurt, sağlığında böyle bir başvuruyu ret etmişti. Cumhuriyetin kuruluşundan, ölümüne kadar milletvekili olan, Türk Hukuk Devriminin uygulayıcısı, Kurtuluş Savaşı kahramanı, Türkçü ve Kemalist Bozkurt'un sözüne karşı, bu çalışmamızda onlarca, yüzlerce yalan söylediklerinin belgeleri ile örneğini verdiğimiz mason tarikatının yalanı.

f Bu saatten sonra, ortaya bir belge diye bir kâğıt çıkarılsa bile, benim baskılarım sonucunda uydurulmuş, sahte bir evrak.

¹¹³ (Tunaşar, 2005, s.

¹¹⁴ (Tunaşar, 2005, s.

Seyhun Tunaşar'ın zirvalarla dolu bu kitabının önsözünü Hür Masonların başmasonu Asım Akin yazmış. Hani kendisinden önceki başmason Kaya Paşakay'ı sahtekârlık ve yolsuzluk suçlaması ile mahkemeye veren başmason/masonbaşı.

Mahmut Esat Bozkurt'un bu ucuz yalana tokat gibi yanıtı;

"Bir rivayete göre benim mason düşmanı olmaklığım güya mason locasına müracaat etmişim de kabul edilmemişim, ondan ileri geliyormuş. Böyle bir şey aklımdan bile geçmedi. Mason olmayı düşünmek şöyle dursun, onu öğrendiğim günden beri milletimin büyük menfaatları namına masonluğa düşman oldum ve tek başıma olsa da ona düşman kalacağım. Bakınız. Ben, ne kadar açık söylüyorum; masonluk da bunun yarısı kadar açık olsa ya..."¹¹⁵

Resim 14. Mahmut Esat Bozkurt

s Kuvay-ı Milliye Kahramanı, genç Türkiye'nin kuruluşunda, Atatürk 'ün devrimci askeri, İsviçre Zürih Üniversitesinden Hukuk Doktorası olan, Türkiye Cumhuriyeti'nin başta medeni yasalar olmak üzere bir çok yasanın çağdaş ilkelerde yapılışında en büyük emeği olan dönemin Adalet Bakanı, sonrasında Milli Eğitim Bakanı Türkçü Mahmut Esat Bozkurt 'un yukarıdaki açık sözlerine karşın, hâlâ aksini söylemek, her türlü toplumsal ahlâkı, kişi haklarını, bireye saygıyı çiğnemektir. Masonların localarda pek sık konuşma konusu yaptıkları mason erdemi, mason ahlâkı bu mu? Evet bu!

İzmir Zuhâl Locası Kurşunlanması

Masonların, Mahmut Esat Bozkurt'a saldırdıkları ikinci olay, İzmir Zuhâl Locasının binasının kurşunlanmasıdır.

Mason Tamer Ayan;

"Mahmut Esat Bozkurt'un ikinci eylemi, 1-2 Ağustos 1933 sabaha karşı beş civarında, İzmir-Karşıyaka'daki Zuhâl Mahfilinin lokalini otomobilinden kurşunlamasıdır. (...) Ancak, Masonluk karşıtları tarafından bu olay çarpıtılarak Masonluğun aleyhine kullanıldığı gibi, 1935'de başlayacak uyku dönemi için olumsuz bir siyasal zemin hazırlanmasına yol açmıştır. Bu olayda, Adalet Bakanı Mahmut Esat Bozkurt'un İzmir suikasti girişimcisi olarak asılacak Giritli Şevki ile Masonluğa karşı işbirliği içinde bulunması, hâlâ sebebi aydınlanamayan, önemli bir siyasal komplodur."¹¹⁶

Tamer Ayan'ın çarpıtmakta sınır tanımadığının bir örneği daha. **Atatürk'e** suikast meselesi 1926 yılında olmuş ve Giritli Şevki'de suikastçileri bildiren kişidir ve asılmamıştır. Kurşunlanma olayı 1932'de oluyor. Asılmış adam 1932'de yaşayamaz! Kurşunlayan da Bozkurt değil, yanındaki Giritli Şevki, aynı araçta birlikteler. Bu kadar somut bir gerçekliği bile kolayca yok saymak, bunu yazıya geçirmek, yalacılıktan öteye yorum getirmez mi? Pes doğrusu. Edep yahu!

Masonbaşı Suha Umur;

"1933 yılında İzmir'de müessif bir olay olmuş, eski Adliye Vekili Mahmut Esat, kabadayılıkla geçiren iki kişiyi yanına alarak bir gece sabaha karşı Karşıyakadaki Mason lokaline kurşun attirmiştir."¹¹⁷

¹¹⁵ (Bozkurt, 2009, s. 25)

¹¹⁶ (Avan. Türkiye Masonluk Tarihinin Anahatları. 1997. s.

¹¹⁷ (Umur S. , 1933 yılında bir olay, 1978, s. 49)

Mason Ahmet Akkan;

"Mahmut Esat Bey, bir gün İzmir'de sarhoşluk ve kendisinin kabulünün geciktirilmesi infiali ile Zühal Mahfelinin pencerelerine tabanca ile ateş ediyor. Vakanın polis tarafından kapatılmasına rağmen dedikodular ve bazı aleyhte neşriyat başlıyor. Türk Ocakları merkez kongresinde 'Gayrı milli bir müesseseye mensup zevatın Milli Türk Ocaklarına intisabı' hakkında bir takrir hazırlanıyor. Dr. Tefvik Remzi (KAZANCIGİL) ve şair Mehmen Emin (YURDAKUL) Kardeşler takrir sahibi Burhaneddin'i (DEVELİOĞLU) ikna ederek takriri geri aldırıyorlar. (Bilahare bu zat mason olmuştur). Türk Ocakları reisi Hamdullah Suphi (TANRIÖVER) merkez binasının açılışında irat ettiği nutukta, masonluktan ve bunun halk kitlelerini kendine çektiğine değiniyor... İmtiyaz sahibi mason olan gazetelere, aleyhte gazeteler şiddetle hücumla geçiyorlar. İtham edilen hususlar, kökünün dışarıda olması, dinsiz bir müessese olması, hatta özel bir din olduğu gibi bugün için müdafaa zımında söz söylemeye lüzum olmayan bilgisizce hezeyanlardır."¹¹⁸

Eleştirene hırsıyla, yalanla, hezeyanla sövenler, mason Suha Umur, mason Ahmet Akkan. HKEMBL masonları adına loca bile kurdukları 33.° mason Ahmet Akkan, gene kendisi gibi 33.° mason olan ve son iki dönemdir Masonbaşı seçilen Bülent Akkan'ın babasıdır!

Mason Ergin Koparan, farklı olabilecek bir şeyler söylüyor;

"Karşıyaka Lokali Olayı

... İçişleri Bakanlığı'na ve Partiye akseden olay için derneğin şikayetçi olmaması ve sadece kamu davası ile yetinilmesi kararlaştırıldı. (...)

Atatürk'ün yaveri Cemal Granda, İzmir'de Salih Bozok ve Tahsin Özer'in kurşunlama olayını **Atatürk**'e bildirdiklerini; **Atatürk**'ün 'Bu ne biçim iş? Gecenin yarısında bir cemiyete silah atmak olur mu? Atılır mı? Eğer, cemiyetin faaliyeti zararlıysa, kanunla kapatılsın. Silaha ne lüzum var? Burası dağ başı değil ki...' dediğini nakletmektedir ,"¹¹⁹

Ergin Koparan yaşıyor, kendisine soruyorum, bakalım yanıtlayabilecek mi?

Cemala Granada, **Atatürk**'ün yaveri değil, uşağıdır. İkisi arasında dağlar kadar görev ve yakında olmak farkı var. Bu kadar önemli bir konuda, böylesine açık bir yanlışı, bilgisizliğinden ve özensizliğinden mi, yoksa kasıtlı yalan söylemek mason hastalığından mı yapmış?

İzmir'de mason locası kurşunlanma olayını toparlarsak; 2 Ağustos 1932 sabaha karşı 05.00'de, İzmir Karşıyaka'da bulunan üst katında Zuhall L olan bir bina önünde, hareket halindeki bir araçtan havaya 6 el ateş edilir. Kurşunlardan birisi binanın camına gelir. Araçta üç kişi vardır; Mahmut Esat Bozkurt, Giritli Şevki ve Torbalılı Emin. Giritli Şevki, havaya ateş ettiğini babul eder. Gerekçesinde Mahmut Esat Bozkurt'un yazdıklarını okuduğunu, masonların ülkeye zararlı olduklarını düşündüğünü, bu nedenle de ateş ettiğini itiraf eder.

3 Ağustos 1933'de, Zuhall loca yöneticisi, Masonbaşı Osman Omay'a bir yazı yollar olayı anlatır ve sorar;

"Bu hususta ittihaz etmemiz lâzım gelen hattı hareketin, ciheti adliyyeye resmi şikâyetle bulunmamız icap edip etmediğini ve icap ediyorsa ne şekilde müracaat edilmesi lâzım geldiğinin sarahaten ve müsstacelen işarını rica ve bilvesile hürmetkar hislerimizi teyit eyleriz

¹¹⁸ (Akkan, Türkiye'deki Mas.Tar.İbret Alınması İcap Olan Dönem (1930-1935), 1993, s.

¹¹⁹ (Koparan, Türkiye'de Masonluk Tarihi, 1909-1935, 2010)

*Pek Muhterem Büyük Üstad ve Aziz Kardeşim*¹²⁰

Loca yöneticisi Feyyaz Mümtaz Savut, 5 Ağustos'da bir daha durumu anlatır ve ne yapacağını sorar;

"...Buradaki Kardeşlerimizin ileri gelenleri ile temas ettim: Tabiatile Büyük Meşrik'ten (BM / Büyük Doğu) talimat almadıkça hiçbir harekete geçmemek üzerinde ittifak hasil olmakla beraber fikirler esasında ikiye ayrılmaktadır. Bir kısım, bu gibi filî taarruzlar karşısında da hareketsiz durmamak, ne yapmak lâzım geliyorsa yapmak taraftarıdır.

Diğer kısım ise resmî şikâyette bulunmağı doğru bulmuyorlar. Çünkü bu şekilde mahkemelerde, gazetelerde gene bir takım dedikodular başlayacaktır. Hukuku Umumiye takibatı ile iktifa etmeğı muvafık görüyorlar. Bendeniz de şahsen bu ikinci fikre taraftarım. Mamafih Büyük Loca/Doğu, resmî hareketi geçmeğı emretecek olursa derhal harekete geçmekte zerre kadar teretdüt edecek değılim. Meşrik'in vakar ve haysiyetimize lâyıık bir şekilde hareket edeceğine eminim. (Occulte) bir şekilde teşebbüsâtı lâzımayı icra ve tedabiri ittihaz etmek muvafık olur kanaatindeyim.

*Bu hususta sarıh ve seri talimata intizar etmekteyim. Bilvesile hürmetkâr hissiyatımı teyit eylerim. Pek Muhterem Büyük Üstadım."*¹²¹

Zuhal Locası, kendisini ilgilendiren bir davranış karşısında, Masonbaşının emrine bağlıdır, kendi iradesi ile hareket edemez. Masonbaşı , olayın mahkemede tartışılmasını, kendilerine zarar vereceğini düşünür;

*"3,5,7 Ağustos 1933 tarihli ve 97,98 ve 99 numaralı levhai braderîleri cevabıdır. İki evvelki levhalarınız hali içtimada bulunan Heyeti Dainiede okunarak Karşıyakadaki Mah:imize silâh atılma hadisesinden dolayı icra edilmekte olan takibatı adliye ile iktifa olunması münasip görülmüştür. Bu gibi ahvalin tekerrürüne mani olmak üzere buraca teşebbüsler ifa edilmektedir. Bilvesile kardeşçe selâmlar iblâğ olunur Muhterem Üstadım ve Aziz Kardeşlerim"*¹²²

Masonlar mahkemeye şikayetçi olmazlar, yargılama yalnızca Kamu Davası olarak görülür. Yargılama sırasında:

"Hakimin sualine cevaben Mahmut Esat bey Adının Mahmut Esat, babasının adının Hasan olduğunu ve Çiftçilik ile meşgul bulunduğunu söyledi.

Hakim - Şevki beyi tanır mısınız?

M.E. Bozkurt - İzmir idadisinden sınıf arkadaşımıdır. Kendisini tanır ve severim. Şevki bey bilhassa büyük kurtarıcı Gazi hazretlerine yapılmak istenen suikastı haber vermesinden sonra daha çok sevdim ve kaynadım. Çünkü; Şevki bey, bu haberi vermekle bir vatan kurtardı.

H - Şevki bey Karşıyaka'da Masonlar kulübü önünde silâh atmış bunu gördünüz mü?

MEB - Evet, hadise şöyle olmuştur. Ben rahatsız olduğumdan birkaç günden beri Gaffarzade otelinde yatıyorum. Şevki bey de orada yatmaktadır. O gün için eski bir arkadaş olan saraç Rıza bey tarafından bahçesine davet edilmiş bulunuyorduk. Beraberimizde arkadaşım Emin bey de olduğu halde otomobille Rıza beyin bahçesine giderken Şevki bey, Karşıyakada şimdi tam nerete olduğunu bile hatırlayamadığım bir yerde ansızın havaya birkaç el silâh attı. Ve derhal tabancasını elinden aldım.

¹²⁰ (Ağaoğlu, 2017, s.

¹²¹ (Ağaoğlu, 2017, s.

¹²² (Ağaoğlu, 2017, s.

H - Silah atmaktan maksadı ne idi

MEB - İzah edeyim: Bendeniz masonluk aleyhinde yazılar yazar, konferanslar veririm. Bu teşkilâtın ve vatanî menafimize muhalif olduğunu herkese anlatmağa alışırım.

H - Herkese olduğu gibi ona da Masonluk teşkilâtına karşı böyle silâhlı bir hakaret etmiş olmasını nasıl bulursunuz?

MEB - Bu hususla/ da silâhlı mücadeleden hoşlanmam Bendeniz bu teşkilâtı şahsan millî ve vatanî menafie muhalif bulurum. Herkes gibi o da yazdıklarımı görmüş, söylediklerimi işitmiş ve vatanî hissi galeyane gelerek birkaç el silâh atmıştır.

H - Şevki beyin, silâhını endaht ederken Türk yükseltme cemiyeti binasını tevcih ettiği ve bayrağını yırttığı söyleniyor ne dersiniz?

MEB - Bu ciheti görmedim Hâkim bey

H - (Şevki beye) Mahmut Esat beyin şahadetine ne dersin?

Şevket - Evet söyledikleri çok doğrudur. O yalan bilmez. Bu masonluğun vatan aleyhinde bir teşkilât olduğunu gazetelerde görüyoruz. Ben silâhı oraya değil havaya attım. Otomobilimiz gidiyordu ihtimal bu sallantı ile kurşunlar o tarafa da gitmiştir.

Şahitlerden Torbalılı Emin bey hâdiseyi şu suretle ifade etti.

Emin - Biz saat üç, üç bahçesine gitmek için bindik. Karşıyakadan geçerken Şevki bey birkaç el silâh attı. Masonları tahkir etmek için attım, dedi.

H - Binaya atmış doğru mu?

Ş - Görmedim.

H - O gece saat üç buçuğa kadar nerete idiniz?

Ş - Gaffarzade otelinde idik, erken yatmıştık. Çünkü sabaha karşı gezinti maksadile Saraç Rıza beyin bahçesine gidecektik.

Şahitlerden şoför Osman efendi:

Şoför Osman - Otelcinin daveti üzerine sabaha karşı beyleri otelden aldım Karşıyakaya gittik. Tam iskele yanında otomobil içinde silâh atıldı ve Şevki bey bu sırada Benim evim buradadır demişti.

-H - Kaç silâh atıldı.

ŞO - 3,4 el.

H - Otomobilde kurşunlar bir nişan bırakmış

ŞO - Hayır pencere ten atmış olacak çünkü nişan yoktur.

Hâdise mahallinde keşif yapan Karşıyaka merkezi ikinci komseri dinlendi. Kâzım bey dedi ki:

Komiser Kazım - Bendeniz o akşam saat üçte yatmıştım. Beşte silâh atıldığını haber verdiler kaldırdılar. Dışarı çıktık. Fakat kimseyi göremedik. Sonra öğrendik ki silâhı atan Şevki bey imiş.

H - Silâh nereye atılmış?

K - Havaya atılmış

H- Mason kulübünün penceresine kurşun isabet etmiş

K- Evet etmiş.

H - Bayrak ipi de kesilmiş mi?

K - Evet ipi de kesikti.

H - Havaya atılmış kurşunların bu binaya isabet etmiş olması ihtimali var mıdır?

K- Her iki şeklin de ihtimali vardır.

Polis memuru Mehmet Azmi efendi de bu mahiyette ifade verdikten sonra hâkim beyin emrile zabıt kâtibi, Şevki beyin müdafaanamesini okudu.

Müdafaaname: Muhterem hâkim beyefendi;

Farmasonluğu tahkir maksadile irtikâp ettiğim suçun sebepleri şunlardır:

1 - Farmasonluk milliyetçiliğin aleyhdardır. Her milliyeti olduğu gibi Türk milliyetini de hakir görür. Bütün Farmason locaları milliyetçilik aleyhinde propaganda yaparlar. Bu hakikat birkaç suretle anlaşılabilir.

A- Farmasonluğun muhtelif derecelerine ait olup rehber namı verilen gizli risalelerin miitaleası ile.

B- Farmasonluk beynelmilelci olup azasının Yunanlı, İngiliz, Türk, Arap, Amerikan gibi muhtelif milletlere mensup kimselerden mürekkep bulunması ile.

C- Bir farmasonun farmason olan kimseyi farmason olmayan kendi milleti efradına tercih etmeğe mecbur olması ile meselâ farmason olan bir Türk, yine farmason olan bir İngiliz, bir Yunanlıyı, bir Bulgari farmason olmayan bir halis Tiirke tercih ederek ona yardımla mükelleftir.

D- Farmasonluğu Tiirkiyede temsil eden merkez heyeti ekseriyetle Musevî, Ermeni, Arap, Arnavut kısmen de bir iki Türkten müteşekkildir. Bunlar içinde yabancı sefaretlerde çalışan memurlar da vardır.

2- Farmasonluk Beni İsrail ananelerini insanlığa ve insanlığın ıstıraplarına timsal yapar, Musevilikten başka bütün edyana aleyhdardır. Bunları alenen zem ve takbih eder. Bu cihet farmasonluk rehberlerinde sarahatle yazılıdır. Bütün gençliğe edyan hakkında bu fikir verilmektedir.

3- Farmasonluk ahlâk tanımaz: farmasonluğa göre ahlâk günün icabı veya modasıdır. Daima değişir. Yani bugün namus icabı sayılan mukaddesat farmasonluğa göre yarın bir hiç olabilir. Bu itibarla farmasonluk Türk gençliği için de seciyesizlik talim etmekle Türk gençliğinin yüksek meziyetlerini kemirmekle meşguldür.

Farmasonluk harp aleyhtarıdır. Harbi katillik, cinayet diye tavsif eder. Yalnız vahşi saydığı Asyalılara ve Türklere ve bir de Faşistlere karşı harbi tecviz eder. Memleketimizdeki Farmason teşkilâtı da bu fikri Türk milleti ve gençleri arasında neşretmektedir. Bu gibi propagandalardan vatani müdafaa ile mükellef teşkilâtın ne derecelere kadar zarar göreceği hususunu yüksek takdirinize bırakıyorum. Yine takdir buyurulur ki böyle bir propaganda harp zamanında yapılsa, yapanın kurşuna dizilmesi bütün memlekellerce kabul edilmiş bir kaidedir.

A. Trablusgarp gibi koskoca bir kıtfa bugün ana vatandan ayrılmış ise bunun asıl sebebi o vakit Hakkı paşa kabinesinin iğfalatına kapılmış olmasıdır: Bu resmî vesikalarla sabittir.

B. Farmasonluğun memleketimizdeki belli başlı fenalığından birisi de ikilik ihdas etmesidir. Farmasonluk iktidar, meziyet aramaksızın müntesipleri kim olursa olsun, onları diğer vatandaşlara tercih ve taktim etmektedir. Dünyanın her yerinde şantajcılık, menafii hasiseleri millî emeller zararına takip gibi faaliyetlerde bulunmaktadır. Son zamanlarda İtalyada Almanyada bu teşkilat dağıtılmıştır. Salikleri kanunî takibata maruzdurlar.

C. Farmasonluk bizdeki mülga tarikatler gibi bir nevi tarikattır. Kendisine mahsus ayinleri duaları vardır. Bu da millet arasında ikilik girmesine sebep olmaktadır.

Muhterem Türk Hâkimi: Bütün bunları meb'usumuz Mahmut Esat beyin iki seneden beri yapmakta olduğu neşriyatından ve konferansından öğrendim. Mumaileyhe itimadım olduğu gibi yazılarına ve sözlerine de inanırım, çünkü o yalan söylemez ve bilmez.

Benim şahsî kimseye husumetim yoktur. Hiçbir farmasona karşı bir iğbarım yoktur. Hatta farmason kimdir kimlerdir tanımam. Yalnız vatanım ve milletim hakkında muzır gördüğüm farmasonluk nüessesesinin varlığını protesto etmek için binası önünde havaya bir kaç el silâh attım.

Katle sebebiyet veren maktulün katili bile esbabı muhafefeden istifade edebiliyor. Vatanımızda bu kadar sefih bu kadar fecî faaliyette bulunan bir müessese önünde onun manevî şahsiyetine hakaret etmek suçu ile huzununuzda bulunan bende vaziyetimin taktirini sizin yüksek ve büyük vicdanınıza bırakıyorum. Siz benim milletimin hâkimisiniz. Şimdi onun namına hükmünüzü vereceksiniz. Hükümlerinizde bu bana ve benim gibi duyanlara hiç bir vakit acı gelmez. Milletimin ve memleketimin selâmeti vardır. Ben belki bugün ilk defa olarak bir sabıkalı olacağım zararı yok. Türk milleti sağolsun.

İlâveten arzedeceğim ki Papas Furo gibi bir Türk düşmanı, hain farmasonluk teşkilâtı vasıtasile saraya tekarip ederek hain Sultan Vahidettini elde etmiş onu vatani kurtarmakla uğraşan millî teşkilâta karşı kullanmıştır. Papas Furo bizzat Farmason idi.

Müdafaanamenin kıraatinden sonra karar tefhimi için celse iki dakika tatil edildi ve açılınca mahkemenin kararı okundu:

Karar Sureti

'İcabı düşünüldü. Mason teşkilâtı aleyhinde beslediği kanaatin tesiri altında kalarak Karşıyakada mason kulübü önünde 3/8/933 tarihinde saat beş sıralarında masonluk şahsiyeti maneviyesine hakaret kastile suçlu Şevki efendi tarafından bilâ lüzum üç dört silâh atıldığı dinlenen hukuku âmme şahitlerinin şahadetile ve silâhlardan çıkan kurşunlardan birinin kulüp binasının üst kat odalarından birine girdiği keşif yapan şahitlerin şahadetile sabit olmuş ve hareketi ceza kanununun 551 inci maddesine tevafuk eylemiştir.

Fakat hadisenin mahiyetine, suçlunun memleket dahilinde ve kanun karşısında tanınmış ve yer almış bir teşekkül aleyhine silâhla hakaret yapması ve bu suretle gece vakti halkın huzur ve istirahatini bozması ve bu vesile ile asayişe dokunan hareketi takdiri sebep şiddet addedilerek beş gün hafif hapsine ve beş lira hafif para cezasile mahkûmiyetine ve fakat geçmişlerinde mahkûmiyeti olmadığı cezanın tecili halinde ileride suç işlemesine mani olacağı hakkında mahkemeye kanaat geldiğinden 89 uncu madde mucibince cezasının telcine temyiz yolu açık olmak üzere yüzüne karşı

karar verildi.’ Bunun üzerine Şevki beyin tahliyesi için icap eden muamele ikmal olundu ve tahliyesi icra edildi.¹²³

Bu süreçte Mahmut Esat Bozkurt ile masonlar arasında, gazeteler üzerinden tartışma sertleşir sürer. Ancak mason tarikatı, kurumsal olarak veya üst yöneticilerinin kalemi ile bu tartışmaya girmezler. Her zaman olduğu gibi, gölgelerde, perdeler arkasında dururlar. Mahmut Esat Bozkurt’un kimliğini ortaya koyarak sürdürdüğü, Türkçü ve Halkçı eleştirilerine, bazı gazeteciler yanıt vermeye çalışırlar.

Bu arada Mahmut Esat Bozkurt bazı makalelerini, mason Yavuz Selim Ağaoğlu’nun ifadesi ile, masonların yönetiminde olan bir gazetede sürdürür¹²⁴. Bu da açık olarak, bazı masonların, mason derneklerinin yönetimine ve egemenliğine, milli cepheden karşı oldukları gerçeğini desteklemektedir.

Buraya kadar görüldüğü gibi masonlar, Mahmut Esat Bozkurt’un ağır eleştirilerinin hiçbirini duymazlar, anlamak istemezler; *"bize başvurmuştu, almadık, o nedenle masonlara düşman"* ucuz ve ilkel bir yaklaşımla, bir yalanın ardına saklanırlar.¹²⁵

Mahmut Esat Bozkurt, 16 yaşında başladığı yazıları ve herkesin gözü önünde olan tüm yaşamı boyunca, **Türkçü, Kemalist** bir insan olarak, dünya görüşü doğrultusunda Mason Tarikatı’nı eleştirmekte, emperyalizm karşıtı olarak, **Türkiye** ve **Türkler** için zararlı ve tehlikeli bulmakta ve kapatılması için çalışmaktadır. Gerçek budur.

Mahmut Esat Bozkurt’un mason localarına başvurduğunu söylemek kuyruklu yalandır.

Edep yahu!

---

¹²³ (Ağaoğlu, 2017, s. 253-261)

¹²⁴ (Ağaoğlu, 2017)

¹²⁵ HKEMBL’nin önemli masonlarından, masonbaşılığı seçimlerine 3 kez katılıp, kaybetmiş, önemli bir Avukat olan, yani Hukuk eğitimi almış mason Önder Öztören, Facebook da kurduğum Mason Tarikatı ve Emperyalizm sayfamda, bu yazımın altına; 24 Eylül 2018’de aynı yalanı yineledi:

“Önder Öztürel: Keşke Mahmut Esat Bozkurt bir de mason olma talebi rettedildiği için İzmir’deki Zühal

Muh:

L.: sını kurşunladığını yazabileymiş..” yazdı ve hemen beni engelleyip, kaçtı. Onlarca yıllık bu çok deneyimli Avukat beyefendiye bu davranış yakıştı mı? Türk evladı ve deneyimli bir Elektronik Yüksek

CHF / CHP `nin Mason Tarikatına Yaklaşımı

Emre Kongar, CHP ve Halkevleri örgütlerinin, Türk Tarih ve Türk Dil kurumları ile `sofrasının' **Atatürk**'ün ideoloji oluşturma ve toplumu yönlendirme stratejilerinin gerekleri olduğunu söyler;

" `Her devrimci eylemin bir kurumlaşma dönemi vardır. Eylem başarılı, iktidara el konulmuştur. Artık; sahip olunan ideoloji doğrultusunda yeni toplumun yaratılması için uygulamalara geçme zamanı gelmiştir.'"

Bu konuda **Atatürk** şöyle diyor:

'... Her yerde siyasi fırka teşkili hakkında da halk ile uzun hasbihallerde bulundum... Bu fırkanın nasıl, bir program takibetmesi lazım geleceği hakkında bilcümle vatanperveran, erbabı il mü fennin müzaheret ve müşaretine müracaat etmiştim. Gerek bazı zevattan aldığım tahriri mütalaattan ve gerek halk ile müdavelei efkardan çok istifade ettim.'

Görülüyor ki, **Atatürk**, partisini kurmadan önce çok kişiyle konuşmuş, uzmanlara ve halka danışmış, onlardan yazılı ve sözlü olarak düşünceler almıştır. Bu düşüncelerden ne denli yararlandığı ya da gerçekten bir "danışma" yapıp yapmadığı çok önemli değildir, önemli olan, arkasından tarihe mal olacak bir metinde partiyi kurarken, bütün bunları yapmış olduğunu belirtmesidir. Bu durum, onun, olayı nasıl gördüğünü ve nasıl göstermek istediğini belirtir: Doğru ya da yanlış, **Mustafa Kemal Paşa**, "Halk Partisini, halkla birlikte kurduğunu" vurgulamak istemektedir. (...)

Mustafa Kemal Paşa, bu partiyi, artık amacını gerçekleştirmiş olan Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin yerine kurmuştu. Vatan, düşman işgalinden kurtulduğuna göre, "Redd-i İlhak" ve "Müdafaa-i Hukuk" gibi kavramların anlamı da kalmamıştı. Oysa, artık başlayan yeni dönemde de halkın katkısına ve desteğine gerek vardı. Bu yüzden **Mustafa Kemal**, 'Milli Kurtuluş savaşı sırasında olduğu gibi, milli saadetimizi sağlayacak bu çalışma devresinde de milletin yardımım ve bütün aydınların ve vatanseverlerin bu işe ortak olacaklarım ümit ederim' diyordu (CHP, 1963:6-7). (...)

İşte, halkın desteğini kullanmak ve halkı eğitmek için bir parti örgütünün gerekliliğini bilen **Atatürk**, işlevini başarıyla bitirmiş olan Müdafaa-i Hukuk cemiyetinin yerine Halk Fırkası'nı koymak istiyordu. Görüldüğü gibi, Halk Fırkası, Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin devamıdır.(.)

Mustafa Kemal Atatürk'ün yaşam süresinde, 'örgüt', önce siyasal gücü eline geçirebilmek için, daha sonra da kafasında planladığı toplumu yaratabilmek için bir araç niteliği taşımıştır. (...)

Bütün bu açılardan bakıldığında Halk Fırkası'nın işlevi ne demokratik, ne faşist, ne de komünist ülkelerdeki `parti'nin işlevlerine benziyordu, zaten o sıralarda, ciddi örnekler olarak demokrasi benzeri sistemlerdeki partilerden başkası da yoktu. (.)

Bütün bu noktalar akılda tutulduğu zaman, **Mustafa Kemal Paşa**'nın önce 'Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti', daha sonra da Halk Fırkası ile yapmak istediği işler, oldukça 'kendine özgü' nitelikler taşır.

Her şeyden önce, 'Müdafaai Hukuk Cemiyeti'nin amacının, düşmana karşı toplumu seferber etmek yanında askeri bir eyleme sivil bir görüntü vermek ve **Mustafa Kemal** Paşa'ya, Padişah'ın dinsel-geleneksel gücüne karşı temsile dayanan bir otorite sağlamak olduğu anımsanmalıdır. Halk Fırkası, hem Türkiye Büyük Millet Meclisi'm daha rahat yönetmek (ki, Meclisteki Müdafaai Hukuk Grubu da bu amaçla kurulmuştu), hem de halkı, yeni toplum için eğitmek amacıyla kurulmuş olduğu için, yasal ve işlevsel yönden, Müdafaai Hukuk Cemiyeti'nin devamı olmakla birlikte, amacı değişti. Amaç, **Mustafa Kemal Atatürk**'e meşruiyet sağlamak ve yönetime sivil bir görüntü vermek değildi. Çünkü, Bağımsızlık Savaşı'm kazanmış olarak, **Mustafa Kemal** Paşa, meşruiyetini gücünden ve başarısından alıyordu. Yönetim ise, 'orduyu siyaset dışı tutmak' ilkesi çerçevesinde hemen sivilleştirilmişti. Toplumla etkileşimi sürdürme işlevinin amacı, artık ondan yetki almak değil, onu eğitmekti.

Böylece, toplumla sürekli bir etki ve tepki alışverişi içinde olmaya ve bunu resmi bir örgüt aracılığıyla yürütmeye özen gösteren **Mustafa Kemal Atatürk**, bu etkileşim işlevini artık, düşmanı kovmak ve iktidara el koymak amaçları gerçekleştirildiği için, yeni bir toplum üretme amacına yöneltmişti. (...)

1931 yılındaki Üçüncü CHP Kurultayı (aslında ikinci) ideoloji oluşturulmasında çok önemli bir adımdır, çünkü, bu yıllarda Türkiye büyük dönüşümler içindedir. Geride bir büyük ekonomik dünya bunalımı vardır. (...) Bu noktada, artık TBMM ile CHP'nin 'ideoloji üretmekteki sırası tümüyle birbirine karışmıştır. **Mustafa Kemal** Paşa, nerete ortamı uygun bulursa, orada geliştirdiği düşüncelerini hemen, gerekirse, doğrudan doğruya uygulamaya geçerek, kimi zaman yasal yaptırımların desteği bile beklemeden, topluma aktarmaya çalışmaktadır. (...)

Recep Peker, bu girişten sonra, uzun uzun Cumhuriyet Halk Partisi ile Türkiye Cumhuriyetinin, özellikle altı ok çerçevesinde niçin özdeş olduğunu açıklamaya başlıyor.

Atatürk de hem tarihsel hatırlatmalar yaptığı, hem de gelmekte olan Dünya savaşım haber verdiği genel konuşmasında, toplumun ve ulusun birlik içinde olması konuşanda Partiye ve Halkevlerine özel görevler düştüğünü belirtmektedir (CHP, 1935-b).

Örneğin,

'Cumhuriyet Halk Partisinin esas düşünce ve dileği, vatandaşları her türlü ayrılıktan korumak, onları kendileri ve Türk ulusu için faydalı kılmaktır.' diyor (CHP, 1935-b:7).(.)

'Yalnız birkaç sene için değil, istikbale de şamil olan tasavvurlarımızın anahatları burada toplu halde yazılmıştır. Partiye esas olan bütün bu prensipler --Kemalizm-- yoludur.-- (CHP, 1935-a:54).' (...)

Halkevlerinin birinci görevi hiç kuşkusuz, 'ulusal bilinç' pekiştirmek ve toplumun çağdaşlaşmasına hizmet etmektir. Recep Peker'in açılış nutkunda, Halkevleri'nden, "Memleketin kültür sahasında milli mahiyette teşkilatlanmasını temin edecek bir teşkilat" diye söz etmesinin nedeni buydu (Peker, 1932).

Aynı gün, Reşit Galip de, 'Milli benliği terkib eden, milli ruhu şekillendiren ve kudreti endi ren kültür unsurları içinde (diğerlerinin ehemmiyeti istihfaf edilmeksizin) dil, edebiyat ve tarih, şüphesiz ilk sıraya girer' diyerek, 'ulusal bilincin güçlendirilmesi'nde Halkevleri'ne verilen işlevi belirtiyordu (Reşit Galip, 1932)."¹²⁶

¹²⁶ (Kongar, s. 149-155)

Bilim insanı ve gazeteci Prof. Dr. Emre Kongar'dan, **Atatürk** ve, devrimler ve yönetim biçimi içinde CHF/CHP, Halkevleri'nin konum ve işlevini; çoğulcu yönetim anlayışını öğrendikten sonra, şimdi dönem içinde masonlarla ilişkilerine bakalım.

CHF/CHP Genel Sekreteri Recep Peker'in konuşması, 24 Ekim 1931 tarihli Yeni Posta gazetesinde şöyle yer alır;

" 'Recep Beyefendi Fırkanın programları' izah eden konferanslarında, dün de kaydettiğimiz veçhile, 'Nereten gelirse gelsin ve ne mahiyette olursa olsun, beynelmilelcilik cereyan ve telkinlerine müsamaha ile bakamayız' demişlerdi.

Dünkü yazımızda, bu münasebetle memlekette beynelmilelcilik telkini yapan Misyoner müesseseler! zikrettik ve Fırkanın bu müesseseler hakkındaki noktai nazarını sorduk. Bugün de Mason teşkilâtına temas etmek istiyoruz.

Bu memleketteki Mason teşkilâtının milliyetçilik noktasından birkaç türlü zararları vardır.

Evvelâ, bu teşkilât, emperyalist memleketlerin Türkiye'de bir ajanıdır. Onun vasıtasile birtakım menafi ve imtiyazlar temin etmek yolunu takip eder. Bunu misallerde de göstermişler ve filen memlekete zararlı olduklarını ispat etmişlerdir.

Saniyen: Türkiye Masonluk teşkilâtı ya Fransız Masonlarına veyahut İskoç teşkilâtına bağlıdır. Oradan emir alır, onların usullerini takip eder. Nitekim, mütareke esnasında Türkiye Masonlarından İskoç teşkilâtına merbut bulunanlar, resmen İngiliz mandasını istemişlerdir.

Salisen: Masonluk milliyeti inkâr eder. Beşerî ve beynelmilel gayeler takip eder. Bu sebeple İstanbul Masonları arasında İngilizler, Fransızlar ve diğer ecnebler vardır. Ve bir Türk Mason için, bir ecnebi Mason, Mason olmıyan bir Türkten daha kıymetlidir.

Halbuki Türkiyede günden güne kuvvetlenen ve beynelmilelcilik telkinlerini günden güne arttıran bir Mason teşkilâtı vardır. Bu teşkilât doktor, avukat, tüccar gibi memleketin az çok okumuş sınıfını içine almışlar. Demek ki bizi en can alacak noktamızdan vurmaktadır.

O faalde sorabilir miyiz?

Halk Fırkasının Masonluğa ve Mason teşkilâtına karşı noktai nazarı nedir?"¹²⁷

Çalışmamızın başında, ortaya koyduğumuz, mason tarikatının ideolojik ve sınıfsal yapısını kısaca anımsayalım. Mason Tarikatı, başta İngiltere ve Fransa olmak üzere, Batı burjuvazilerinin toplumlarını dönüştürme ve yönetme aygıtları olduğunu; diğer ulusları sömürgeleştirme ve çıkarları doğrultusunda köleleştirme için kullanıldığını!

Osmanlı masonları, yeni Türk Devletini hiçbir zaman kabullenemediler; Osmanlı dönemindeki kapitülasyonlarla azdırılmış, saldırgan, küstah sömürgeci; **Türk Ulusuna** tepeden bakan, küçümseyen Batı vatandaşları olarak ve yerli olmakla beraber komprador aydını kimliğindeki tavırlarını sürdürmeye çalıştılar.

---

¹²⁷ (Köşesi, 1931)

Emperyalizme karşı savaşılarak kurulmuş bir Ulus Devlet yapısı içinde, Ulus Devletin devrimci liderinin, emperyalizmin çıkar örgütüne, zamanı geldiği anda kiliti vurması kaçınılmazdı ve öyle de oldu. **Atatürk**, daha Erzurum'da Cumhuriyet kurmayı kafasına koymuş iken, zamanı geldiğinde planını bir gece ansızın "Yarın Cumhuriyeti ilan ediyoruz" diye eyleme dönüştürmesi, **Atatürk**'ün muhteşem zamanlama ustası olduğunun bir göstergesidir. Zamanı geldiğine karar verdiği an, mason tarikatını kapatacağı ve kapatmıştır!

Mason Güngör Öcal;

"Kişilik yönünden her iki devlet adamının da totaliter rejim yatkınlığı bilinmektedir. **Recep Peker davranışları itibariyle faşist bir tutumun takipçisi iken; Mahmut Esat Bozkurt bir tür Marksist solcudur. Ancak her ikisinin de, tam bir 'milliyetçi ve Kemalist' olmakla beraber, liberal demokrasiyi kabul etmedikleri ve devlet idaresinde totaliter güç yanlısı oldukları kesindir. Bu kişilere göre; Kemalist Tek Parti rejimi, yani CHF ile yönlendirilen bir Türkiye mutlaka düzlüğe çıkacaktır. İşte, bazı müşterek; görüş ve inanış ortaklığı olan bu iki kişinin, Mason olmak arzularına verilen cevabın olumsuz oluşu, benzerliklerinde bir ortak nokta dairesi oluşturmuş, Masonluğu ve Masonları her fırsatta kötülemek, hatta bunun için fırsatlar yaratmak ve özellikle **Atatürk**'ün bulunduğu ortamlarda bunu dile getirmek veya getirtmek, onlar için adeta görev haline gelmişti. "¹²⁰ Bu kısa yazı da bile, Güngör Öcal, **Kemalizm, Atatürk** düşmanlığı batağında; ötesinde bilgi yoksunluğu ve çelişkiler içinde bir mason. **Atatürk**'ün " iki büyük eserimden biri" olarak tanımladığı ve o dönemde Genel Başkanı olduğu CHF'ye ve **Atatürk**'ün en güvendiği insanlardan ikisine, kinle saldırmaktan çekinmiyor, emekli Deniz Kuvvetleri subayı; yasa dışı masonluğa başvurmuş kıdemli mason.**

Kemalist Mahmut Esat Bozkurt'a saldırırken, hem komünist hem milliyetçi yapıyor. Oysa komünizm, milliyetçiliği ret eder, lanetler. Komünizm, aynen masonluk gibi milliyetçilik üstü, tüm insanlığı kavradığı savındadır. Bu anlamda Mason Tarikatı ile birebir örtüşürken, farkları Mason Tarikatı burjuvazinin egemenliğini, Komünizm, proletarya, işçi sınıfının egemenliğini savunur. Kavramsal olarak bu tanımların farkında olmayan mason Öcal, psikolog edasıyla, tahliller de yapmaya kalkıyor, üstelik mesnetsiz bir yalana sarılarak. Mason derneğine başvurdukları yalana.^{128 129}

12 Eylül faşizminin Dz. K. Komutanı özel görevlisi, kıdemli mason Güngör Öcal, gene bilgi yoksunluğu içinde **Atatürk**'ün başbakanına Recep Peker'e faşist diyebiliyor.

¹²⁸ (Öcal, 2012, s. 192-193)

¹²⁹ Mahmut Esat Bozkurt'a desteksiz "komünist" diye iftira atan mason Güngör Öcal'a, Mahmut Esat Bozkurt'un, **Atatürk** İhtilali kitaplarının hepsini, dikkatlice okumasını tavsiye ederiz. Özellikle **Atatürk** İhtilali III'de Kemalizm ile Komünizm arasındaki farkları, Komünizm eleştirisi ile birlikte ve Komünizm ile Masonların ortak noktalarını anlattığı bölümleri okumasını tavsiye ederiz. Belki biraz aydınlanır.

Askeri Personele Zararlı Cemiyetlere Üye Olma Yasağı

Mustafa Kemal Atatürk, Osmanlı döneminde en büyük çöküşün, Orduya siyasetin bulaştığı dönemlerde yaşandığını bir çok kez vurgulamış, Türkiye’de de Orduyu her zaman siyasetin dışında tutmuş, bu konuda katı kurallar koymuştur.

Bilim insanı Emre Kongar;

*“ Yine **Mustafa Kemal**'in gerek İttihatçılar zamanında, ordunun politikaya karışmasına karşı çıkmış, gerekse kendisinin Cumhurbaşkanlığı sırasında komutanları, politika ile askerlik arasında kesin bir tercihi yapmaya zorlamış olmasının altında —orduda siyasetle alakadar unsur bulunmasındaki mahzur— yatmaktadır (**Atatürk**, tarihsiz:860). Çünkü, siyasal oyunların ve arenanın içine giren ordunun, siyasal partilere koşturuk olarak kendi içinde de bölüneceğini ve bu durumun, ülkenin uluslararası savunma gücünü yıpratacağını **Mustafa Kemal** çok iyi biliyordu. Bu yüzden **Atatürk**, gerek devrime hazırlandığı itttihatçılar döneminde, gerekse devrimi gerçekleştirdiği cumhuriyet döneminde, özenle orduyu siyasetin dışında tuttu.”¹³⁰*

Kemalist Ozan, Romancı, Gazeteci, Yazar, Attilâ İlhan;

*“Ama iş büyür, tartışmalar genişler, Şevket Süreyya'ya göre 'bu hususta Edirne'de II. Ordu'daki cemiyet mensuplarının da fikirlerini almak için heyet gönderilmesi kararı bu tartışmalar sırasında alınmıştır' ve **Mustafa Kemal** Bey'in fikirleri şu biçimde özetlenebilir: 'a/ Cemiyetin bir siyasal parti haline getirilmesi, b/ Ordunun politikaya karışmaması, c/ Cemiyetle masonluk arasında bir ilgi kalmaması, d/ Cemiyetin içinde eşitlik olması, e/ Hükümet işleriyle din işlerinin birbirinden ayrılması.’*

*İttihat ve Terakki ileri gelenleri, **Mustafa Kemal**'in fikirlerine itibar etmezler, etmezler de ne olur, ordu boğazına kadar politikaya dalar, Balkan Savaşı patlayınca rezil olur. Osmanlı, İttihat ve Terakkinin bu hatasını ne kadar ağır ödemiştir bilir misiniz? Alın size bilanço:*

'... Görüşleri ne yazık ki doğru çıkmıştı. Siyaset kumanda kadrosunu parçalamıştı. Moral noksanı birlikleri başıboş kümeler haline getirmişti. Stratejik hatalar ve tedbirsizlikler de harbi kaybettirmişti.

Vatanın en güzel parçaları elden gitmişti. Hem uğrunda o kadar çalışılan 23 Temmuz ihtilâli başansmdan sonra ve hepsi hepsi ancak 4-5 yıl içinde karşılaşılan kayıplar düşünülürse, bilanço ne kadar feci idi! Zaten ve fiilen elden çıkmış olmakla beraber Bulgaristan Doğu Rumelisi'nin, Bosna Hersek'in Girit'in kaybı, Trablusgarp-Bingazi'nin İtalyanlara geçişi, şimdi de Doğu Trakya'dan gayri bütün Avrupa Türkiyesi'nin ebediyen kaybı... Bu ne baş döndürücü bir tablo idi.”¹³¹

Mahmut Esat Bozkurt;

“Farmasonluk siyasidir, beynelmiledir, diyorum. Bunu delillerle gösteriyorum.

Askerler arasında, sivil devlet teşkilatı içinde bunun propagandasını ne hakla, ne

¹³⁰ (Kongar, s. 55-56)

¹³¹ (İlhan, Hangi Atatürk, 1981, s.

salahiyetle yapıyorsunuz? Nasıl oluyor da "**Üstadı azam**" namı verilen baş mason **yarbay olabiliyor**? Bu günahın hesabını nerete ve nasıl vereceksiniz diyorum.

Buna hiç cevap vermiyorlar. Alabildiğine sövüyorlar. İnsaniyetten bahsediyorlar!.. İnsanlığı bir arada toplamak istiyoruz, diyorlar!..

Asker insaniyetten evvel milliyetçi bir varlıktır. Başka bir şey düşünmez. Düşünemez de... Nerete kaldı ki farmasonluk insaniyetçi değil, yalnız kendini, kendi camiasını düşünen bencil bir tarikattır. Ortaçağda Avrupalı Yahudilerin bir müessesesidir. Hükümetin asker arasında farmasonluk propagandasını yasakladığını kuvvetle tahmin ediyorum. **Buna rağmen farmasonluk propagandadan vazgeçmiyor. Bu, kanunlara tecavüzdür. Hükümetin bu yasağı karşısında artık farmasonluk siyasi değildir, denebilir mi? Eğer sadece bir hayır cemiyeti ise, hükümet, asker arasında farmason propgandasını neden yasaklamıştır?.. Fakat bütün bu görüşlere cevapla değil, sövülmekle, birtakım aslı olmayan şeylerin bize izafe edilmesiyle karşılık görüyoruz.**"¹³² *

"Farmasonluğun faaliyeti yalnız sivil halk arasında kalmıyor. Bu teşkilatın gençlerimizi içine alması yetişmiyormuş gibi, orduya, jandarmaya kadar propagandasını uzattığı görülüyor!.. Bin bir vaatle askerin arasında ddolaşıyorlar!.. Pek çoklarına teklifler yapıldığını biliyoruz.

'Farmason locaları' ne hakla askerlerimizi aralarına davet ediyorlar? Hangi salahiyetle ordu etrafında farmasonluk propagandası yapıyorlar? Ordu, donanma, milliyetçilikten başka bir şey düşünebilir mi? Bu günahın hesabı nasıl verilecektir? Bunlara sövmek değil, milleti ikna edebilecek cevaplar isteriz."¹³³

Masonların Türk Silahlı Kuvvetlerine bulaşması, sızması ve kendilerine birader devşirmeleri, yeniden açılıştan sonra da sürecektir, ta ki 2000'e kadar. Bunu ileride ele alacağız.

Türk Devrimin lideri Atatürk, hayatı boyunca masonluğa karşı olmuştur. Daha genç bir subay iken, İttihat ve Terakki'nin derhal masonlukla ilişkisini kesmesini ve orduya siyaset sokulmamasını istemiştir. İttihat ve Terakki'nin masonlukla ilişkisini kesmesi elbette tüm üyelerinin mason tarikatından ayrılması ile mümkün olabilirdi.

Ş. Süreyya Aydemir;

"Bu hususta, Edirne'de, II. Ordu'daki cemiyet mensuplarının da fikirlerini almak için heyet gönderilmesi kararı bu münakaşalar sırasında alınmıştır. Edirne'de o sırada cemiyetin sözcüleri durumunda görünenler, bilhassa Kâzım (Karabekir) ve İsmet (İnönü) Beylerdi '. **Mustafa Kemal'in** fikirler toplamı neticede şu 5 grupta beliriyordu.

1. Cemiyetin bir siyasî parti haline getirilmesi,
2. Ordunun politikaya karışmaması,
3. Cemiyetle masonluk arasında bir ilgi kalmaması,
4. Cemiyetin içinde eşitlik olması,
5. Hükümet işleriyle din işlerinin birbirinden ayrılması."¹³⁴

¹³² (Bozkurt, 2009, s. 49)

¹³³ (Bozkurt. 2009. s. 34)

¹³⁴ (Aydemir, Tek Adam, Mustafa Kemal Atatürk 1923-1938, 1999,

Hürol Tasdelen

Yasal Düzenleme

Bu bölümde paylaştığımız Yasal Düzenlemeler, TBMM Açık Erişim arşivlerden alınmıştır.¹³⁵ 1930'larda geçerli Askeri Personel yasası ve konumuzla ilişik olabilecek maddeler aşağıda verilmiştir:

"ASKERİ CEZA KANUNU (1)(2)

Kanun Numarası : 1632

Kabul Tarihi : 22/5/1930

Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih : 15/6/1930 Sayı : 1520

Yayımlandığı Düstur : Tertip : 3 Cilt: 11 Sayfa: 367"

Madde 75 - 1 - (Değişik: 30/4/1945 - 4726/2 md.) Asker kişileri kaçmağa kışkırtan veya kaçmalarını veya kaçaklığın devamını kolaylaştıran veya kaçakları, izinsizleri, bakayayı, yoklama kaçaklarını, saklıları ve çağrılıp ta gelmiyen yedek subaylarla yedek askeri memurları bilerek özel ve resmi hizmete alanlar veya gizliyenler veya Devlet, il ve belediyelerle bunların denetimi altındaki bütün kuruluş ve kurumlarda ve banka ve **kamu faydasına çalışan dernek ve mesleki kuruluşlarda her ne suretle olursa olsun çalıştıranlar** ve Hükümetten yapılacak tebligat üzerine özel işlerinden çıkarmıyanlar barışta üç aydan bir yıla ve tekerrüründe bir yıldan üç yıla, seferberlikte veya olağanüstü hallerde altı aydan iki yıla kadar hapis ve bu eylemin seferberlikte veya olağanüstü hallerde tekerrüründe yedi yıla kadar ağır hapis cezasıyla cezalandırılır

Madde 148 - (Değişik : 22/3/2000 - 4551/30 md.)

Askeri şahıslardan;

A) Siyasi bir partiye üye olmak için müracaat eden veya herhangi bir suretle siyasi partilere girenler,

B) Siyasi amaçla toplantı yapan veya aynı amaçla siyasi gösterilere katılanlar,

C) Siyasi amaçla nutuk söyleyen, demeç veren, yazı yazan veya telkinde bulunanlar,

D) **Siyasi toplantılara resmi veya sivil kıyafetle katılanlar,**

E) Herhangi bir sebeple yalnız veya toplu olarak siyasi mahiyette beyanname hazırlayan, hazırlanmış beyannameyi imzalayan, imzalatan veya yayın organlarına ulaştıran veya dağıtanlar,

Fiil daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde, bir aydan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Bu cürünler, seferberlikte işlenirse ceza iki misli olarak hükmolunur."

Askeri Ceza Yasası'nın yürürlüğe girmesinden yaklaşık 6 ay sonra, masonlar arasında bir tartışma olur.

¹³⁵ 12.01.2018 tarihinde alınmıştır;

<https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/kanunlarerisim.Giris>
<https://www.tbmm.gov.tr/kutuphane/tutanak>

Mason Yavuz Selim Ağaoğlu;

"5 Ocak 1931 tarihli Daimi Heyet toplantısında Cumhuriyet Locası'ndan gelen önemli bir levha görüşülmüştür. Bu levhada, Askeri Ceza Kanunu'nun 149. maddesi gereğince subayların ve askeri görevlilerin cemiyetlere devamının yasaklandığından bahisle ne yapılması gerektiği sorulmuştur. Buna Daimi Heyet'in vermeyi kararlaştırdığı cevap şöyledir:

*'Zabitan ve mensubini askeriye'nin siyasi ve gizli cemiyetlere duhulleri menedilmiş ise de Cemiyetimiz hayri ve layik bir cemiyet olduğundan bunların Cemiyetimize duhulleri ve devamları hususunda böyle bir tereddüt varit olamayacağı yolunda mezkur Mahfil. Muhteremlerine cevap yazılması...' "*¹³⁶

Bu yazışmalar da hata var. 149. Madde, askeri personelin uyuşturucu kullanması ile ilgili, herhalde kast edilen yasa maddesi 148. Bu maddeyi yukarıda paylaştık. Tekke ve Zaviyeler, yani dini toplulukların yasaklanma yasası 1925'de çıkmış. Büyük Locanın yanıtta "layik" vurgusunu yapması ilginç.

---

¹³⁶ (Yavuz Selim Ağaoğlu, 2016, s. 76)

Mim Kemal'in Baş Masonluktan Ayrılması ve MSB'den Gelen Genelgeler

Mim Kemâl Öke, Türkiye masonluk tarihinde oldukça etkin ve karanlık bir kimliktir. Türk Ordusunda o dönemde Albay rütbesinde Operatör Doktordur. Masonbaşı iken, 22.4.1932'de aniden istifa ederek, Masonbaşı görevinden ayrılır. Ayrılış konuşmasında, *durumun nazik* olduğunu ifade etmiş, ama tüm ısrarlara rağmen istifa nedeni hakkında bilgi vermemiş ve vermeyeceğini de söylemiş; ama isteyene özel olarak söyleyebileceğini ifade etmiş.^{137 138}

Masonbaşı Mim Kemal'in bu davranışı da, ancak devletten gizlisi, saklısı olanların gösterebileceği bir davranış. Genel Kurul'da gerekçeyi açıklasa, kayıtlara geçecek ve tüm üyelere açık olacak. Oysa isteyenlere özel sohbette anlatırım demek, toplantı tutanağına geçmemesine ve yayılmamasına dikkat etmek anlamındadır.

Bu da gizlilik değilse, gizlilik nedir?

Resim 15. Mim Kemal Öke - Kemalettin Öke

Mason Süha Umur;

"22 Nisan 1932 tarihli Umumi heyet toplantısında Mim Kemal K., Büyük Üstadlıktan istifa etmek mecburiyetinde olduğunu bildirir. "İstifasının kat'i bir mecburiyete müstenid olup esbabını alenen tavzihe iuzum görmediğini" söyler. Arşivde bulunan ve aynı tarihlerde Büyük Loca tarafından yalnız Üstadı Muhteremlere yapılmış olan "Askerlerin teşkilatta vazife almamaları" hakkındaki gizli bir tamimden, o sıralarda Albay rütbesinde olan Mim Kemal'in istifa sebebini anlıyabiliyoruz."¹³⁸

Mason Ahmet Akkan;

"Arşivde bulunan ve aynı tarihlerde Bü.L.-. tarafından yalnız Us.. Muh ..e yazılmış olan "Askerlerin teşkilatta vazife almamaları hakkındaki gizli bir tamimden, o sıralarda Albay rütbesinde olan Mim Kemal'in istifa sebebini anlayabiliyoruz.

(Süha UMUR, Mimar Sinan sayı 65 sayfa 15). Bü.-. L. Arşivinde bulduğum bir vesikada (Vesika 4). "Zabitan ve askerî memurlar mezun addedilmelerinin lüzumunun Cemiyet şubelerine tebliğ edildiği... yazılıdır. (Arşiv 202-26/287 Dosya 206. 10 Mart 1932)."¹³⁹

Bu belgeyi aşağıda paylaşıyorum.¹⁴⁰ Büyük Loca tarafından, Selamet Locasına 10 Mart 1932'de yazılmış, özetle;

J Savunma Bakanlığı'ndan gelen genelge, Askeri personelin derneklere üye olması izne bağlı olup, üyeleriniz arasında subay ve askeri personel varsa, izinli sayın diyor.

¹³⁷ (Yavuz Selim Ağaoğlu, 2016, s. 111)

¹³⁸ (Umur S. , Türkiye'de Masonluğun 1935-1948 Uyku Dönemi, 1987, s.

¹³⁹ (Akkan, Mimar Sinan Yayınları, No.21; Büyük Üstadlar, 1997, s.

¹⁴⁰ (Akkan, Mimar Sinan Yayınları, No.21; Büyük Üstadlar, 1997, s. 87), (Tunaşar, 2005, s. 111)

J Büyük Loca da Milli Savunma Bakanlığı'na verdiği yanıtta, bu kişilerin izin alınincaya kadar "izinli" sayılması yani çıkarılması için localara yazdık diyor. Yani gereğini yapıyoruz diye yanıtlıyor Milli Savunma Bakanlığı'nı ama yalan söylüyor. Bu genelgeden sonra da Türk Yükseltme Cemiyetinde(Mason Tarikatı) birçok askeri üye bulunmaktadır.

J Bu yasaklamayı, masonlar cemiyetin üyelerine, yani kardeşlerine bildirmiyor, gizliyor. Büyük Loca yazısı gizli özellikli olarak yalnızca loca yöneticilerine gönderiliyor. Yasal bir durumu, üyelerinden gizleme gereksinmesi neden? Yasal, kamu yararına kurulmuş bir dernekte, askeri üyelere yönelik bu gizlilik neden? Hani masonlar yasalara saygılıydı

Mim Kemal Öke, 1951'de açıklıyor;

"O zaman ben başkanlıktan Mareşal Fevzi Çakmağın emri üzerine ayrılmıştım. Mareşal askerlerin bu kabil teşekküllerde bulunmamasını emretmiştir."¹⁴¹

Mim Kemal Öke'nin **Türkiye** Meşrûkî Azam (Büyük Doğu) içindeki, Türklüğe ve Ulusal kimliğe aykırı, düşmanca saldırgan tavırları sonunda, kendisine Devlet tarafından "dur" denilmiştir.

Mim Kemal Öke'ye bu ilk **dur** mesajıdır!

Tabip Yarbay Mim Kemal Öke, Genelkurmay Başkanı Mareşal Fevzi Paşa'nın emrini dinlememiştir. Masonbaşı görevinden istifa eder ama mason cemiyetinde çalışmaya ve etkin olmaya devam etmiştir. **Sözlü emirin ötesinde ortada bir de genelge var! Fransız masonlarının temsilcisi, dünya Siyonistleri liderinin Türkiye şefi Ferid Asteo işbirlikçisi Mim Kemal Öke ve biraderleri, yasaları çiğnemişlerdir.**

Kurtuluş Savaşı önderleri kahramanlarımız, **Atatürk**, dönemin Milli Savunma Bakanı Mareşal Fevzi Çakmak Paşa, masonluğa kesinlikle karşıdır. Bunu masonlar da bilirler;

"... *Mahmut Esat, Recep (PEKER), Şükrü (SARAÇOĞLU), Saffet (ARIKAN), Fevzi (ÇAKMAK) Paşa ve beyler gibi masonluğa şiddetle muhalif olanlar da vardı...*"¹⁴²

¹⁴¹ (Mim Kemal Öke, 1951, s. 14)

¹⁴² (Akkan, Türkiye'deki Mas.Tar.İbret Alınması İcap Olan Dönem (1930-1935),

J.-. JVI.-. Y.\
S.

UT KUVVET TERAKKİ
UjQk Katıplık Oa irisi

ş E. E T

Mah* MuHAİ

USA,; **MuhAİne**

(Zate.. mahsus)

KnhA UBA v»» ASA KA,

Müdafaa! Milliye Vekâletinden (Türk Yükseltme Cemiyeti) Riyasetine hitaben gelen bir tahriratta askerî mensuplarının cemiyetlere intisabı herhalde mafevk makamatin izinlerle meşrut ve mukayyet olduğu cihetle cemiyetimize intisap etmiş zabitan ve askerî memurlar yarsa isimlerinin iş*arı talep edilmiş ve (Türk Yükseltme Cemiyeti) Riyasetinden Vekâleti müşarünileyhaya verilen cevapta cemiyete dahil Olmuş zabitan ve askerî memurlar varsa usulü, dairesinde mezuniyet istihsal edinceye kadar mezun addedilmeleri İtizumunun Cemiyet Şubelerine tebliğ edildiği bildirilmiştir.

Keyfiyet husulü. itilâi üstadaneleri olmak üzere arz ve bilvesile teyidi hürmet ve uhuvvet olunur,**MuhA** USA KA

Vesika: 4

Belge 18 Büyük Locadan, Selamet Locasına yazı

1933'de Büyük Loca yönetimi ile loca yöneticileri arasında gizli özellikli yazışmalar yapılır;
"27 Aralık 1933 tarihinde Loca Üstadı Muhteremlerine 'Mahrem ve zata mahsus' bir levha yollayan Daimi Heyet, asker üyelerin istifa etmiş sayıldıklarını vurgulayarak, o üyelerin herhangi bir nedenle lokale gelmeleri gerekiyorsa, askeri kıyafet ile gelmemeye özen göstermeleri gerektiğini şu şekilde uyarmıştır:

*'Mensubini askeriyeden olan Kardeşlerin(KK:.) fi'len hizmeti askeriyede buldukları müddetçe müstafi addedilmeleri zarurîdir. Ancak her hangi bir işleri için içtimagâhımıza gelece bu KK:.in resmî elbise ile lokale gelmemeleri Cemiyetimizin Millî Müdafaa Vekâleti Celilesinin 30/11/1933 tarih ve 128 numaralı tamimile bildirilen tebliğine zımnen müteahhit bulunduğu vaziyetle asla tevfik olunamayacağından mumaileyhim BB.'in bu hususa ehemmiyetle ve münasip bir lisanla dikkat nazarları celbolunarak temadi etmekte olan bu hallere sureti katiyede nihayet verdirilmesi tamimen reca ve saygılar takdim olunur, Muh:.
Üs:.K:.im' ¹⁴³*

Gene aynı biçimde, Büyük Loca yönetimi, biraderlerinden durumu gizliyor, loca başkanlarına gizli özellikli yazı yazıyor. Yasanın emrini saklamaktadır. Bu suç değilse, yasa tanımamışlık değilse, Devlete karşı olmak değilse, nedir?

Büyük Şark Dergisinden İbretlik Kesitler

Yerli Masonlar, 1931 yılında Şark isimli bir dergi çıkarmaya başlarlar. O dönemin masonlarının durumunu ve görüşlerini anlamak için bazı örnekleri paylaşıyorum. Derginin birlikte çıkan ilk sayısında çok önemli birkaç nokta göze çarpıyor^{144*};

J Hıristiyan dini ve İncil övgüsü, propagandası yapıyor,

J Dergi de, Türkçe yazılar olduğu kadar, Fransızca yazılar da yer alıyor. Osmanlı değil, dikkatinizi çekerim Türkiye Cumhuriyeti'nde, Türkiye'de Türklere çıktığı savında olan bir dergide Fransızca yazılar çıkabiliyor. Züppeliğe, milli bilinçten yoksunluğa bakar mısınız?

J Dergide Küçük İlanlar diye bir bölüm var ama tek ilan var, aynen alıyorum;

*"Frau Dr. U. G. — Almanya'da Eisenach Kız muallim mektebinden ve liseden mezun, almanca ve fransızca hocalığı etmiş 40 yaşında bir dul kadın, kocasının zıyaı üzerine tekrar mesleğine avdetle şehrimizde bir aile nezdinde mürebbi ve muallimliğe taliptir. Tafsilât almak için (Büyük Şark) a müracaat edilmesi."*¹⁴⁵

Kimin ilanı acaba? İlan Türkçe ama, iş aranan "dul kadın"ın adı başında, Almanca Frau yani bayan yazıyor. Türkçesi? Bu bir kesitti yalnızca.

Masonlar aylık diye planladıkları dergiyi becerip düzenli çıkaramazlar. İlk yıl yalnızca 2 sayı çıkar, sonra 3-4 sayılar olarak yaklaşık bir yıl sonra çıkar. 6. Sayıya da bir göz atalım¹⁴⁶;

J Küçük ilanlarda Almanca, Fransızca ilanlar da çıkar. Derginin içinde Türkçe 'den çok Fransızca ve Almanca yazılar çıkar. İbretlik!

J Fransa Büyük Doğu ile yaptıkları bir anlaşma yayınlanır. O tarihte halen Fransa Büyük Doğusuna bağlı olan İstanbul'da Rönesans, İzmir'de Homer locaları, bir süre içinde Türkiye Büyük Doğu'na bağlanacak. Türkiye masonları, Fransız masonlara garanti veriliyor; Türkiye'de Fransızca konuşan localara dokunulmayacak diye. Anlaşma metni, tabi ki Fransızca.

J "A.M.İ. Rümuzile kısaca ifade edilen Beynelmilel Mason Cemiyetleri ... " diye bir haber var. Dikkatinizi çekmek istediğim, masonların kendileri, "**Beynelmilel Mason Cemiyetleri**" diyorlar. Demek ki, masonluk uluslararasıymış.

Diğer Sayılardan;

J Yıl, 1933, sayı 10¹⁴⁷; localarda yapılan konferanslar verilmiş. İstanbul Mahfili (Locası), Masonbaşı yani Üstadı Muhteremleri konferansı Almanca vermiş... İmza E.I. Bir başka loca da ise Fransızca, konuşan J. Essayan. Yanlış anlaşılmasın, ecnebilerin locaları değil, "milli" masonlar bunlar!

J 1934 yılında, Türk masonluğunun 25. Kuruluş Yıldönümü kutlanır. Yani, 1934 yılının masonları, başlangıç olarak 1909'u almaktalar, 1861'den hiç söz etmezler. Peki, günümüz masonlarının kuruluş olarak 1861'i almaları histerisi ne zaman ortaya çıkıyor, ileride göreceğiz.

---

¹⁴⁴ (Küçük İlanlar,

¹⁴⁵ (Küçük İlanlar,

¹⁴⁶ (1932)

¹⁴⁷ (1933)

J Büyük Şark'ın 18. sayısında loca listesi veriliyor. Ancak iki loca eklenmiş, Fransızlara bağlı 2 loca katılmış; İstanbul'da Rönesans ve İzmir'de Homer. Her ikisinin de yöneticisi Türk vatandaşı değil.

1923-1935 arasının masonları. Osmanlı'dan bu yana bir değişiklik yok.

Atatürk, Mason Localarını Kapatır

Resim 16. Atatürk CHP 4. Büyük Kurultayında Konuşma Yaparken, Ankara, 9 Mayıs 1935

İlhami Soysal ile bölüm önsözü yerine;

"Durum ilginçtir. 1909'dan 1935'e kadar tam 27 yıl bir kuyumcu titizliğiyle işlenerek ve adım adım ilerlenerek kurulmuş Türkiye Masonluğu, ne olmuştu da, böyle durup dururken günün birinde birden bire kendi kendini yok etme kararı almıştı. Bu dönem öyle bir dönemdi ki, gerçekte Masonluğun Türkiye'de İttihat ve Terakki iktidarlarından bu yana en güçlü olması gereken bir dönemdi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Başkanı yüksek dereceli bir masondu. İçişleri Bakanı Şükrü Kaya hem de 33. derecede bir masondu, Ankara valisi, İstanbul valisi, İzmir valisi masondular. Dışişleri Bakanı masondu. Bakanlar Kurulunda oldukça yüksek sayıda bakan masondular. Müsteşarlardan genel müdürlerden, polis müdürlerinden, jandarma komutanlarından ve hattâ ordu içindeki üst düzeydeki subay ve komutanlardan mason olanların sayısı hiç de az değildi.

Peki ne olmuştu?

Bu sorunun yanıtını ararsanız, karşınıza Atatürk çıkar¹⁴⁸

¹⁴⁸ (Soysal, 1978, s. 252)

Dönemin Koşulları

Hıristiyan-Yahudi, sömürgeci kapitalist yapının, yani Batı'nın yok edip, Anadolu'dan kovmak istediği **Türkler**, Anadolu ve Trakya toprakları üzerinde, Çağdaş Ulus Devletini, özgün temelleri üzerinde kurmuştu. 1930'lara gelirken, iç ve dış düşman, karşı devrimci unsurların çeşitli yöntemlerle gerçekleştirdikleri, yıkıcı isyanlar, saldırılar ezilerek savuşturulur. Ancak hâlâ devrimler tam olarak başarılamamış, ulusal sanayi istenen düzeye çıkarılamamıştır. 1929-30'larda dünyada büyük bir ekonomik kriz yaşanmaktadır.

Bilim insanı Korkut Boravata;

*"Kısacası bu yıllarda dünya ekonomisi büyük buhranın içinde sürüklenirken Türkiye ekonomisinin dışa kapanarak ve devlet eliyle bir millî sanayileşme denemesi içine girmiş olduğu söylenebilir. Ve bu denemenin, ana hatlarıyla, başarılı olduğunu göreceğiz."*¹⁴⁹

1930 yılında TC Merkez Bankası kurulur. Bu dönemde sanayinin büyüme hızı Cumhuriyet tarihinin o dönemde en yüksek oranlarına ulaşmış, 1930-1939 arasında ortalaması %11,6 olur; "1929 yılında cari fiyatlarla millî hâsılanın % 9,9'unu oluşturan sanayi kesiminin payı 1939'da % 18,3'e çıkmıştır. Bu değişme sabit (1938'e ait) fiyatlarla % 11'den %18'dir. Bu da dönem içinde sanayileşme doğrultusunda hızlı bir yapısal değişimin gerçekleştiğini göstermektedir.(...)"

Dünya buhranı koşullarında gelişme ve sanayileşme" ifadesiyle nitelendirebileceğimiz bu gelişmenin, esas olarak ekonominin öz güçleriyle gerçekleştirilmiş olması fevkalâde önemlidir. Yukarıda da belirtildiği gibi, bu dönemde bazı dış kretiler alınmış olmakla birlikte, dışa bağımlılığın önemli bir göstergesi olan dış ticaret açığı 1930-1939 yıllarında ortadan kalkmıştır. Dönem boyunca, 1938 hariç, her yıl dış ticaret fazla vermiştir. Kronik dış ticaret açıkları ve bunları kapatan dış kaynaklarla yaşamaya alışmış bir ekonominin dış denge içinde ciddi bir sanayileşme ve büyüme rayına oturması günümüz için dahi önemli dersler taşıyan bir tarihî deneyim sayılmalıdır. Dış ticaret dengesinin, esas olarak ithalatın yaklaşık yarı yarıya kısılması ile sağlandığı gözlenmektedir. İthalatın millî gelirdeki payı 1923-29 döneminde % 15'e yakın iken, bu dönemde bu pay % 7 dolaylarına düşmüştür. İhracatın millî gelirdeki payı ise bu iki dönemde % 11 ve % 8 dolaylarındadır.(.)

Dış ticarete ve Özellikle ithalata dönük ticaret burjuvazisinin görelî durumunun bu dönemde bozulduğu tahmin edilebilir. İthalatın TL olarak değeri 1929'da 256 milyondan, 1933'te 75 milyona düşmekte ve 1939 yılında hâlâ on yıl öncesinin % 50 altında seyretmektedir. (...)

*1932-1939 yıllarında özel sınaî kârların millî gelir içindeki payı, % 3,4'ten % 6,2'ye yükselmiş; toplam sınaî hâsıla içindeki payı %26,2'den % 35,8'e yükselmiş; özel sanayi ve madencilik kesimi içinde katma değerden aldığı pay ise % 72,1'den % 78,2'ye çıkmıştır."*¹⁵⁰

Bu dönemde dünya ekonomik kriz içinde. Türkiye'de, mason tarikatı üzerindeki baskıların, eleştirilerin arttığı ve 1935'de kapatılmaya gittiği süreçte, Türkiye ulusal sanayisinde, Cumhuriyet tarihinin en başarılı hamleleri yaşanmakta, ülkenin gelir gider düzeyi savaş alanında kazanılmış bağımsızlığın sanayi ve dengeli ve kâr eden ekonomi ile güçlendirildiği; eğitimde de koşut başarıların sağlandığı bir dönemdir. Masonların, dernekleri kapatıldığı için, gözleri dönmüş biçimde, ağır hakaretlerle saldırdıkları Atatürk CHF/CHP'si ve Hükümetleri bu eşsiz başarının uygulayıcılarıdır.

¹⁴⁹ (Boravata, s.

¹⁵⁰ (Boravata, s.

Dönemde Masonlar

Mahmut Esat Bozkurt şöyle diyordu;

"Nazarı dikkatimi çeken yönlerden birisi de, Türkiye'ye Protestan ve genç Hıristiyanlık propagandası için gelen misyonerlerin mason olmalarıdır. Elbette günün birinde Türk milleti ve onun hükümeti bunların hesabını soracaktır. Herhalde yanlarına kâr kalmayacaktır."¹⁵¹

Benim de tam söylediğim Mahmut Esat Bozkurt'un söyledikleridir. Osmanlı masonluğunu kuranlar, masonlar Türk ve Müslüman oldukları yalanını söyleseler de, tersidir. Osmanlı'da Mason Locaları kitabımda tüm gerçekliği ve belgeleri ile ortaya koydum. Türkiye Cumhuriyeti'nde mason localarını sürdüren ve yeni localar kuranlar da, Osmanlı'da olduğu gibi Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yıllarında mason localarının önemli bir sayısal ağırlığı Türk vatandaşı olmayan, Batılı Hıristiyan misyonerlerdir.

TBMM Tutanaklarından

TBMM, büyük bir hizmet yaparak, tüm tutanakları günümüz Türkçesine çevirmiş ve web sayfasında yayınlamış, herkes ulaşabilir. Bu bölümde paylaştığımız tüm bilgiler TBMM olan web sayfasında paylaşılmış oturum tutanakları taranarak kitabımıza alınmıştır.

" 2. — SUALLER VE CEVAPLAR 91

1. — *Bozok Mebusu Ahmet Hamdi Beyin; İstanbul'da alenen balo veren Maşrıkî Azam nam farmoson cemiyeti hakkında Dahiliye Vekâletinden şifahi suali.*

REİS — *Dahiliye Vekâletine havale ve 2. Şubatta tebliğ edilmiştir. "*¹⁵²

"*Bozok Mebusu Ahmet Hamdi Beyin; Meşrîkî Âzam Namı Farmason Cemiyeti hakkında Dahiliye Vekâletinden suali.*

REİS — *Sual sahibi sualini geri almıştır.*"¹⁵³

Ahmet Hamdi bey (Divanlıoğlu), 1925 yılındaki sorusunu neden geri aldı acaba? Neden fikir değiştirdi?

"ZİYAETTİN EFENDİ (Erzurum) - ... Hangi kahrolası menbada bu cesareti alıyorlar ve neye istinat ediyorlar? Efendim! Memlekette işte ahvali ruhiye budur. Sonra bir taraftan Avrupa misyonerleri, bir taraftan genç hıristiyan cemiyetleri mikrop gibi içerimizde neşri nasraniyet ediyorlar. Bir taraftan da mason locaları kuşat ediliyor. Sonra diğer taraftan da hakkı, hüseyin, abdullah gibi İslâm namlarını taşıyan birtakım rum tohumları esafil, dahil ve hariçte dört yüz milyon karip alemî İslâmın mukaddesatına daima tecavüz etmekte müsabakat ediyorlar. Bütün efkârı umumiye dilgır oluyor. İdare aleyhinde halkın işbirarını celbediyorlar. İşte asıl mürteci, bu kâfir bu mel'unlardır. (Handeler.) Alâkadaran bunlara katiyen imaziayn ediyorlar. (Alla'h vücutlarını kaldırsın sesleri.) Yani insan düşünüyor ki, bu millet nereye, ne tarafa sürüklenmek isteniyor, insan hayret ediyor."¹⁵⁴

¹⁵¹ (Bozkurt, 2009, s.

¹⁵² **Gecersiz kaynak**

¹⁵³ **Gecersiz kaynak**

¹⁵⁴ **Geçersiz kaynak**

Masonluk Hakkında Siyasilerin ve Aydınların Görüşleri

Türk Ulusu, emperyalizm karşıtı ilk Kurtuluş Savaşını zaferle sonuçlandırmış, ardından Ulus Devletini kurmuş ve devrimleri yapmıştı. Bu sürecin tamamına Bilim İnsanı Emre Kongar'ın nesnel tanımı üzerine **Türk** Devrimi diyoruz. **Türk** Devrimi'nin lideri **Mustafa Kemal**'dir, ulusu O'na **Atatürk** adını vermiştir. **Atatürk**, ihtilalin önderidir, Ordunun Başkomutanıdır, Cumhuriyetin kurucusu ve Devrimlerin yapıcısıdır. Gerek Kurtuluş Savaşı'ndaki siyasi ve askeri, gerek Devlet Kuruluş sürecindeki siyasi dehası, strateji mükemmelliği, her adımını zamanında ve toplumsal, siyasal gerçekliklerle birleşik olarak attığını, ulaştığı başarılı sonuçlar göstermektedir.

Atatürk, kendi halkını, o halkın bir parçası olarak tanıdığı ve bildiği kadar, dünya milletlerini ve siyasal gerçekliklerini de tanımaktadır. Büyük devrimci **Atatürk**'ün, yapacaklarını yıllarca öncesinden kafasında tasarladığını bütün olaylar, söylevleri, eylemleri ortaya koymaktadır...

Mason Tarikatı'nın iç yüzünü gayet iyi bilen **Atatürk**, zamanı geldiğinde tek bir emirle kapatmıştır. Bu bölümün başında aktardığımız gazeteci İlhami Soysal'ın sözlerini anımsayıp, son tümcesini yineleyelim;

"Peki, ne olmuştu?"

*Bu sorunun yanıtını ararsanız, karşınıza **Atatürk** çıkar. ¹⁵⁵*

Hiç kuşku yok ki, CHF'nin önde gelen mason karşıtları Mareşal Fevzi Çakmak, Recep Peker, Mahmut Esat Bozkurt ve diğerlerinin masonluk konusundaki tüm eylemleri, Atatürk'ün bilgisi ve yönlendirmesi altındadır. Aksi düşünülemez. Kapatılma emri geldiği an, CHF ve Hükümet içindeki, güçlü pozisyondaki masonların, tartışmasız biçimde; kesin ve ani olarak emre uymaları, mason tarikatının yöneticilerine derhal kapatma kararı aldırılmış olmaları da, emri verenin Atatürk olduğunu, kuşku götürmez bir şekilde göstermektedir.

Kapatılmaya giden süreç, buraya kadar aktardığımız tüm olayları içermektedir. Aslında masonlara en sert uyarılar ki arkalarında **Atatürk** vardır, tutarlı ve sürekli olarak Mahmut Esat Bozkurt'tan ve diğer CHF önderlerinden gelmektedir. Masonlar, **Türk** milleti ve O'nun devrimci önderleri ile çatışmakta ısrar ederler. Aksi, Batı emperyalizminin uzantısı olan mason tarikatı için, kendilerini yadsımaları anlamındadır zaten.

Soldan masonlara suçlama ve kapatılma isteği M. Zekeriya Sertel *Yeni Posta Gazetesinde 18 Ocak 1931'de "Şeyhler, Misyonerler ve Masonlar"* başlığı altında şöyle yazıyordu:

"Avrupa emperyalistlerinin, şark memleketlerinde nüfuz ve kuvvetlerini yaymak ve iktisadi istilalarını teinin etmek üzere kullandıktan üç vasita vardır: Tarikatler, misyonerler, masonlar. (...)

Biraz müterakimce memleketlerde tarikatlerle misyonerlerin iş göremeyeceği yerlerde, bunların vazifesini Masonlar görür. Mason teşkilâtı, zâhirde İnsanî hislere dayanan beynelmilel bir müessesedir. Hakikatte iktisadi istilâlara vasıtalık eden asri bir tarikatten başka birşey değildir. Son Yavuz-Havuz hadisesinde Maşrıkı Âzam Fikret B. bu işi masonluğuna istinat ederek, çevirmeye muvaffak olmuştu. (.)

¹⁵⁵ (Soysal, 1978, s. 252)

Masonlarsa her türlü kayıttan masun kalmışlardır. Türkiyede Mason faaliyetinin önüne geçmek için hiçbir tedbir alınmamıştır. Halbuki memleketin ecnebi nüfuzuna, ecnebi dalaveresine nihayet vermek için misyonerlerle Masonların da teşkilatlarını ortadan ortadan kaldırmak lazımdır. Ecnebi ajanlarına ve ecnebi tekkelerine de asri ve müstakil Türkiye’de hakkı hayat vermemelidir.”¹⁵⁶

Mahmut Esat Bozkurt;

“Biliyoruz ki, ırk, milliyet farkı olmaksızın masonluğa herkes girebilir. Orada herkes usulü dairesinde masonluğun mukadderatına hâkim olabilecek mertebelere çıkabilir. Demek ki, bir Rum, bir Yahudi, bir Ermeni de böyle bir teşekkülün başına şef olarak geçebilecek ve Türk masonluğunu idare edecek!.. Hatta ne bileyim bir Fransız bile bir Yunanlı bile... Bütün bunlara göz yumacağız, masonluk milliyetçiliktir diyeceğiz, öyle mi? Bu nasıl olur? Ve buna kim inanır?! Herhalde ben değil... Yakın uzak tarihimiz hiç değil!..

Benim şahıslarla hiçbir meselem yoktur. Masonlar arasında çok sevgili arkadaşlarım vardır. Bunlara hürmetim vardır. Benim hücumlarım şahıslara değil, doğrudan doğruya masonluğun prensiplerinedir. Bu çok insani olduğu iddia edilen prensiplerle dünya ve insanlık istismar ediliyor. Mesela düşününüz ki, İngilizlerin meşhur casusu Lawrence bile masondur. Başlarında "Ağahan" bulunan mason locaları İngilizlik namına Hindistan'ı baştan başa doldurmuş kardeşlik teraneleri içinde 320 milyonluk bir insan kitlesinin boynunda esaret zincirinin sürüklenmesine sebep oluyor. Rica ederim, Casus "Lawrence", "Ağahan"¹, daha bilmem kimler buraya gelebişeler, localara kardeş diye girmek hakkına sahiptirler. Bunun da adına milliyetçilik mi diyeceğiz? Buna milliyetçilik değil, insanlık bile demezler. Benim bütün endişelerim, aziz vatanın masonluğu kabul eden öz ve güzide evlatlarının haberleri olmadan, başka yerlerde olduğu gibi masonluğun memleketimiz ve milletimiz aleyhine kullanılmasıdır; kullanılıyor da... Masonluk tatbikatta bu neticeleri veriyor. Teorik cepheden de bakılsa, milliyetçiliği, milliyetçilik duygularını öldürmek davasıdır. Çünkü "beynelmilelciliğe varabilmek için ilk yıkılacak, yıkılması lazım gelen engel budur değil mi? (...)

Bir de, benim anlamadığım bir nokta var. Masonluk bir teşekkül olduğuna göre nasıl oluyor da gizli duruyor? Ne olursa olsun gizli teşekküller kanunen yasaktır. Gerçi "Türk Yükselme Cemiyeti" diye hükümete, o da pek yeni olmak üzere bir beyanname verilmiş ve bu teşekkülün vaziyeti kanuna uydurulmak istenmiştir. Bundan evveline kadar gizli olması hoş mu görülecek? Milletın kanunları herkes, her teşekkül için bir değil midir?

Bir de "masonluğun" adına ne hakla "Türk Yükselme Cemiyeti" denerek hakikat gizleniyor? 31 Mart hadisesinde asılan Derviş Vahdeti kurduğu "İttihadı Muhammedi Cemiyetine" "Laik Türk Cemiyeti" deseydi hakikat değişecek miydi? Beynelmilelci3 olan masonluk nasıl olurda "Türk Yükselme Cemiyeti" firması arkasında saklanıyor? Buna kim inanır? (...)

Masonluk insanlık için çalışıyormuş, iyilik ediyormuş bahsine gelince: Acaba bu iyiliklerin memleketimizle alakalı kısımlarının neler olduğunu öğrenebilir miyiz? Benim bildiğim, bazı masonların masonluğu ileri sürerek kendi ceplerini -hem de Türk milleti zararına-doldurmaya çalıştıkları ve doldurdıklarıdır.

Nazarı dikkatimi çeken yönlerden birisi de, Türkiye'ye Protestan ve genç Hıristiyanlık propagandası için gelen misyonerlerin mason olmalarıdır. Elbette günün birinde Türk milleti ve onun hükümeti bunların hesabını soracaktır. Herhalde yanlarına kâr kalmayacaktır. (.)

¹⁵⁶ (Sertel, 1931)

Büyük Türk gençliği, mefkuresini masonlukta bulamaz. O, idealini on bin yıllık Türk tarihi kokan bu topraklarda, bütün bir medeniyete on bin yıl üzerinden bakan milletin bağına bulabilir. Her şeyden evvel Türküz, her şeyden sonra yine Türküz. Onun için yaşarız, onun için ölürüz.

Bir de benim anlamadığım bir nokta var. Masonluk bir teşekkür olduğuna göre nasıl oluyor da gizli duruyor? Gizli teşekkürler kanunen memnudur. Vakiya Türk Yükselme Cemiyeti diye hükümete, o da pek yeni olmak üzere bir beyanname verilmiş ve bu teşekkürün vaziyeti kanuna uydurulmak istenmiştir. Bir de masonluğun adına ne hakla 'Türk Yükselme Cemiyeti' denerek hakikat gizleniyor? Beynelmileci olan masonluk nasıl olur da Türk Yükselme Cemiyeti firması arkasında saklanıyor? Buna kim inanır? Masonluk insanlık için çalışıyormuş, iyilik ediyormuş bahsine gelince, acaba bu iyiliklerin memleketimize taalluk eden kısımlarının neler olduğunu öğrenebilir miyiz?

Benim bildiğim kadar bazı masonların Masonluğu ileri sürerek kendi ceplerini doldurmaya, hem de Türk milleti zararına çalıştıkları ve doldurduklarıdır. Bunların zaman zaman hükümete bile müessir olmak istedikleri, hükümeti kendi çıkarlarına alet etmek istedikleri görülmüştür.

Nazarı dikkatimi çeken cihetlerden birisi de, Türkiye'ye Protestan ve Genç Hıristiyanlık propagandası için gelen misyonerlerin mason olmalarıdır. Elbette günün birinde Türk milleti ve onun hükümeti bunların hesabını soracaktır. Herhalde yanlarına kâr kalmayacaktır. ¹⁵⁷

Sağdan Peyami Safa, 11 Ekim'de Mahmut Esad ve Mim Kemal tartışmaları üzerine yazdıktan sonra, 12 Ekim ve 18 Ekim 1931'de peş peşe iki yazı yayınlar, Yeni Posta gazetesindeki Sözü'nün Kısası köşesinde;

" Onları Kendi Hallerine Bırakalım

(...) Masonlar hoş adamlardır. Onlara kızılmaz. Bize ne zararları var? Sık sık büyük lokantalarda, yahut' kendi localarında toplanırlar, kapıları bacaları sıkı fıkı örterler, belki bir de gözcü koyarlar, sanki yemek, içmek, gevezelik etmek, ilmi sohbetler, yapmak ayıp birşeymiş gibi kendi kendilerine yer, içer, hoş beş eder, dağılır, giderler.

Türkiye gibi klüpsüz, cemiyetsin bir memlekette sekiz on kişinin ahpapça toplanmalarım çok görmiyelim. Yoksa O biçareler de kahve köşelerine dolarlar ve iskambil kâğıt ile domina taşlarına sarılırlardı. Bırakın, gönüllerini eğlendirsinler, 'Umacı geliyor!' diye siyah kukuleteler giyerek birbirlerini korkutsunlar, kapı aralığından apansızın birbirlerine 'ceee' diye bağırsınlar, yahut biraz daha ciddileşerek, asırlardanberi metafiziğin ve felsefenin halledemediği kâinat meselelerini bir kalemde, bir çırpıda hallediversinler, ara sıra birinin başı ağrıyacak olursa "Teavünü beşeri,, namına oncağıza bir aspirin uzatıversinler, bunlardan bize ne ? Mahmut Esat Beye ne ?

Amma bu kardeşler, yalnız birbirlerine kardeşlik ederlermiş; Türkiyede küçük bir akalliyet imişler; küçük bir akalliyetin kendi kenene yardımı, ekseriyet aleyhine zararlı bir ittifak teşkil edermiş; masonluk teavünün kötü bir inhisarıymış; bir zümrenin nef- ine çalışan hususi ve gayrımsan! bir teşekkürmüş. Bundan da bize ne ? Her cemiyet, her fırka böyle değil midir? Dışarıda kalanın canı çıksın.

Mason kardeşler, sık sık ziyafetler tertip edip şarabı, şampanyayı atıştırıyorlar ya ? Keyifleri yerinde ya? Onlar da şunun bunun tarzine aldırmasınlar, kızmasınlar. Bütün dünya beşeriyetin saadeti namına çalışıyor, yiyor, içiyor, eğleniyor. Bütün cemiyetler ve bütün teşekküller.

Mason kardeş, aldırma, ye, iç, kadehini doldur, çek. — Şerefine ' r158 * *

"Masonlar Ne İddia Ediyorlar?"

Masonların ne ile meşgul olduklarını: bilmem. Bir bilene de rastgelmedim. Hayır ve hasenat mı? Bunların Mason olmıyan ve masonluğa aidat vermiyen fakirlere bir tas çorba içirdiklerini bile görmedik, duymadık, bilmiyoruz. İctimai faaliyetleri mi vardır? Muayyen bir akide etrafında bir eser, bir mecmua, bir hareket yaptıklarını da görmedik, duymadık, bilmiyoruz. Bir icatları ve ihtiraları mı var ? Bundan da haberimiz yok.

İnsanlığa ve Türklüğe hizmet edenler arasında birkaç ta mason varmış. İyi. Fakat bununla masonluğun nasıl iftihar edebileceğini anlamıyorum. Kıymetli bir adam, arasıra, Büyükadâdaki Yat Kiiibüne uğrayabilir; fakat bu adamın ferdime- saisile o klüp iftihar eder mi? Farzediniz ki Abdülhak Hûmit masondur - öyle midir, bilmiyorum ya - ve arada bir, Beyoğlundaki Şeriri Doriyans şöyle bir uğruyor; sonra da "Makber,, isminde bir eser yazıyor; Serki Doriyan müdürü bu eser üzerinde bir hak iddiasına kalkabilir mi?

Masonların kollektif bir tarzda bir ilim, bir san'at abidesi vücuda getirdiklerini gören, duyan, bilen varsa söylesin. Fakat onlara sorarsanız, Hazreti Süleymandan bugüne kadar, son Türk inkılâbı da dahil olduğu halde, bütün ileri hamleleri kendileri yapmışlardır. Her büyük eserin altında imzaları vardır. Fakat niçin bu hezeyanlan mazur görmüyoruz? Bu zavallı masoncuklar, kapalı odalarda, karanlık dehlizlerde hariçle alâkaları kesilmiş, gizli ve münzevi yaşıyorlar. Bir odada kendi başına söylenen adamlann hezeyanlarını mazur görmüyor muyuz? Yirminci asırda karakoncolos rolü oynıyan ve hâlâ inkılâptan bahseden bu binbir gece kahramanları, kendi masal dünyalarında, kim bilir daha ne hülya kuruyorlar.

Bakırköy şifahanesi ve bütün esrarkeş kahveleri böyle yüzlerce "Megaloman" la doludur. Onları kinden veya istihzaden ziyade merhametle tedaviye çalışalım."¹⁵⁹

Nizamettin Nazif, Eylül 1935'de Hafta dergisinde 3 sayılık bir yazı dizisi ile masonluğu o dönemdeki anlayış ile anlatır:

" Türk Masonları... Kökleri ecnebi memleketlerinde olan yabancı teşkilât ve müesseselere, kurumlara meydan verilmiyeceği haberlerinden sonra, Türkiyedeki Mason localarının da kapanacağı duyulmaya başladı ."¹⁶⁰

Masonluk hakkında bilgi verdikten sonra masonların yaygın örgütlenmelerinden ve birçok devlet görevlisine kanca attıklarından ve basında da çok güçlü olduklarını anlatır;

"Masonluk bize nereten gelmiştir? Farmasonluk Türkiye'de on dokuzuncu yüz yıldan beri misafirlik eden bir yabancı kurumdur. İlk serpintilerini ikinci Mahmut ve hattâ üçüncü Selim devirlerinde İstanbulun Lövanten muhitlerine düşürmüş ve bardaktan boşanır şiddette bir yağmur halini almaya kadar pek uzun bir çiseleme devresi geçirmiştir.

¹⁵⁸ (Safa, Onları Kendi Hallerine Bırakalım,

¹⁵⁹ (Safa, Masonlar Ne İddia Ediyorlar?.

¹⁶⁰ (Nazif, Türk Masonlar, 1935, s. 3)

İlk devrelerde Beyoğlunda açılan birkaç Mason locası yanyana gelip bir Türkiye maşrıkı azami kurmuş olamadıkları için Türkiyedeki masonluğun bunlarla başladığını iddia etmekten çekiniyoruz.

Bunlar kah Avrupadan dönmüş bir lövanten tüccarın, kâh bir casus şebekesi kurmak istemiş bir ecnebi elçinin ve bazan da hedefi karanlık bir iftirakçı siyasa temayülünün elile meydana gelmişler ve parmağile oynamışlardır. Zaten kimisinin Türkiye dışındaki Alman, İngiliz, kimisinin Fransız veya Rum yüksek teşkilâtları ile sıkı birer münasebet gütmüş ve onlardan aldıkları direktifleri başarmış olmaları bu tezimizi ispat için çoktur bile.”¹⁶¹

Yazı dizisinin 3. Sayısında;

“ittihat ve Terakki 31 marttan sonra Abdülhamidin devrilışine bir mason zaferi sütü vermek te hiç teretdüt etmemiştir. Yıldız sarayının 33 yıllık kiracısına “Seni artık millet istemiyor!” demek için otuz milyonluk Osmanlı camiası içinde murahhas olarak bula bula Emanoel Karasuyu (Talat Paşa da beraber gitmiştir) Umumî harpte mason locaları ithalât ve ihracat komisyoncularının borsası olmuştu diyenler az değildir. (...)

Fakat “masonluğun yüksek mânası var mıdır?” şeklinde bir soruya derhal şu cevap, hem de pek yerinde olarak verilebilir:

– Hayır.

Ve ilâve edilebilir:

– *Eğer masonluk devam etmek isterse atacağı her adım Türkiyenin bugünkü telâkkilerde, bugünkü ideali ile ve hattâ bugünkü rejimi ile uymaz olmağa mahkûmdur. (.)*

– *Şimdi masonluğun tek yüksek ideali vardır. Her masonun bilmediği, bilemeyeceği, öğretilmiyecek olan bir ideal: “Yüksek Musevi Finans otoritesini devam ettirmek.”*

Evet, bugünkü hali ile dünya masonluğu yalnız yüksek Musevi burjuvazisinin arsiulusal bir devleti halinde ve maalesef bu hale girmiştir. (...)

Türkiye masonları hiç şüphesiz iyi duygularla localara girmiş olan iyi duygulu Türklerdir. Eğer bu yazılarım bitaraf bir etüd olmaktan başka bir tefsir görmezlerse onların dünya masonluğundaki maveraî sırra agâh olmadan mason kaldıklarına yani mason olmakla kendilerini altı ok Türkiyesinden ayırt etmek istemediklerine inanacağım.”^{162 163}

Yerli mason derneğinin, bir kısım Türk olanları, Nizamettin Nazif’in dediği gibi, Mason Tarikatı’nın gerçek yüzünü bilmeden, Türklüklerini yitirmeden kalmışlardır. Onlar zaten kapatılma sürecinde, ya istifa etmişlerdir ya da sessiz kalarak, Hükümeti desteklemişlerdir.

Kapatılma süreci 1934 yılında CHF yönetiminin, Mason derneklerinin bina ve taşınmaz mülklerini araştırmaya, sorgulaması ile başlar. Bu süreci şöyle aktarabiliriz¹⁶³:

¹⁶¹ (Nazif, Türk Masonlar, 1935, s. 3)

¹⁶² (Nazif, Türk Masonlar, 1935)

¹⁶³ Bu sürecin aktarımları, çalışmamızda bu döneme dair yazan yansız, bilim insanları ve tarihçiler ile mason yazarların ortaya koydukları belgeler ve anlatımlardan, olabildiğince nesnel ve tarihsel gerçeklere bağlı kalarak yapılmıştır. HTA

Emperyalistlerin kışkırttığı içerideki muhalif gruplar, din ve etnik kökenler temelinde isyanlar başlatırlar. **Atatürk**'ün hayata geçirmeye çalıştığı çok parti demokrasisi, bunun için kurulan Serbest Cumhuriyet Fırkası (SCF) dış ve iç etkenler ile bu işte görevlendirdiği kimi liderlerin de, çapsiz ve kişisel hırslarını ülkenin üzerinde tutmaları nedenleriyle, karşı devrimci safta yer alır ve gene kimi sivil toplum kuruluşları amaçları dışına çıkararak, devrimlere zarar vermeye ve genç **Türkiye Cumhuriyetini** yıkmayı amaçlayan tehditlere istemeden de olsa yardımcı olmaya başlarlar.

Bu ortamda uygar Batı, Avrupa, insanlığın ikinci en büyük ve en kanlı savaşına, 2. Dünya Savaşına doğru gitmekte, Avrupa devletlerinde faşist kadrolar iktidara gelmektedirler. Bu ortamda **Atatürk** ve **Türkiye Devletinin** önderleri, tüm gücün CHF/CHP'de toplanmasının, genç Türkiye için zorunlu olduğuna karar verirler ve bu şekilde hareket ederler. Bunun için Halkevleri kurulur ve tüm **Türkiye**'de örgütlenmeye başlar. Diğer derneklerin, oluşumların da kendilerini fesih edip, mal varlıklarını Halkevleri 'ne devir etmeleri yöntemi izlenir.

Türk Ocakları, **Atatürk**'ün 24 Mart 1931'de belirttiği isteği doğrultusunda 10 Nisan 1931'de Olağanüstü Kurultay düzenleyerek, kendisini lağvederek CHF/CHP'ye katılır.

Kadınlar Birliği 10 Mayıs 1935'de kendisini kapatır.

Karşı devrimci ve emperyalist kışkırtmalar, hatta **Atatürk**'ü öldürmeye gidecek suikast içinde masonlar kritik görevler ve konumlar almışlardır. İngilizler tarafından casus olarak özenle yetiştirilen, **Atatürk**'ü öldürmek üzere gönderilen Hint asıllı Mustafa Sagir masondur. İstiklal Mahkemesinde yargılanmış, idam cezasına hükmedilmiş ve asılarak idam edilmiştir.¹⁶⁴

İttihat ve Terakki ilre Mason işbirliği, **Atatürk** ve **Türkiye**'ye karşı tekrar hayata geçirilmeye çalışılmaktadır. Osmanlı'daki oyunlar tekrar sahnelenmeye başlanır. Alçak ihanetin başında Yahudi dönmesi masonbaşı Cavit ve çetesi. **Atatürk**'e suikast ve devleti ele geçirme amacı içinde hareket ederler. Yakaalnırlar, bie kısmı idam edilirler, hapis ve sürgün cezaları gelir.

Masonlar, kapatılmayı anlatırken, sanki ortada barışçıl, kendi halinde, siyasetle hiç ilişkisi olmayan bir cemiyet varmış da, o kapatılmış gibi aktarırlar.

Yasallaşma

Mason Tarikatı, **Türkiye Cumhuriyetinde** başlangıçtan beri yasal olarak varmışlar da 1935'de kapatılmışlar gibi bir algı oluşturulmuştur. Bu doğru değil. **Masonlar, 1935'e kadar yalnızca 3 yıl yasal olarak faaliyet göstermişler ve kapatılmışlardır.** Bu nedenle kapatılmayı konuşmadan önce masonların **Türkiye** 'de kuruluşuna bakmak lazım. **Türkiye Cumhuriyeti** 1923 'de kurulur, hızla çağdaş yasalar yapılır ve TBMM 'de kabul edilir. Medeni Kanununun 1926'da kabul edilmesi ile birlikte Dernekler Yasası da yürürlüğe girer.

Masonların Dernekleşmesi ve Mason Sözcüğü

1923-1926 arasında yasadışı olarak Devlete hiçbir kayıt yapmadan faaliyetlerini sürdürürler. Büyük Loca Türkiye'de yasallaşma sürecine de sahtekârlıkla başlar;

25 Şubat 1926'da İzmir'de **Yetimlere Yardım Cemiyeti** adıyla Vilayete dernek başvurusu yaparlar. İsime bakar mısınız? Yetimlere yardım edecekler. Kayıt, yalnızca İzmir'deki Mason Localarını kapsar.

22 Haziran 1927'da Beyoğlu'nda **Tekâmül-ü Fikrî Cemiyeti** kuruluşu için başvururlar, 30 Haziran 1927'de 200 numara ile İstanbul Vilayetince onaylanır. Gerçekte masonların başvurusu taşınmaz mülk edinme zorunluluğundan. Yoksa yasal olarak faaliyet göstermek amaçları değil. Dikkat ederseniz hala isimlerinde ve tüzüklerinde "mason" sözcüğü yok.

Aynı yıl, yoksul gençlere el atmayı hedeflerler. ¹⁶⁵;

İkmâl-i Tahsil Cemiyeti. *Selâmet Locası biraderleri 22 Haziran 1927 günü İstanbul Valiliğine resmen baş vurarak 'İkmal-i Tahsil Cemiyeti' ismi ile iyi okuyan gençlere parasal destek amaçlı bir dernek kurmak istediklerini bildirdiler. 22 Ağustos 1927'de vilâyetten çıkan izinle çalışmaya başlayan ...*¹⁶⁶

Atatürk'ün himayesinde, Başbakan İnönü'nün başkanlığında, TBMM Başkanı Kâzım Özalp, Genelkurmay Başkanı Fevzi Çakmak ile 8 bakan ve 210 milletvekili tarafından, **Türk Maarif Cemiyeti** eğitime maddi kaynak sağlamak için 31 Ocak 1928 tarihinde, kurulunca, masonlar İkmâl-i Tahsil Cemiyet'lerini kapatmak durumunda kalırlar.

Kapatmaları emir edilmiştir.

16 Mayıs 1929'da mason derneğinin adı, **Türk Yükseltme Cemiyeti** olarak değiştirilir. Dikkat ederseniz, hala mason adını kullanıyorlar, sahtekârlık sürmekte.

Mason sözcüğünün ilk kullanıldığı tarih konusunda iki arşivci mason anlayamıyorlar;

Ergin Koparan;

*"24 Ekim 1932 Türk Yükseltme Cemiyeti unvanına 'Türkiye Büyük Meşriki' tabirinin eklenmesi öneriliyor. Bu teklif 21 Ocak 1932'de kabul edildiği gibi 'bu cemiyet mensubine mason denilir' fıkrasının eklenmesi ve diğer değişikliklerle birlikte onay için Hükümete arzı kararlaştırılıyor."*¹⁶⁷

Celil Lâyıktez, 11 Ocak 1933'de tüzüklerde değişiklik yapılarak derneğin adı "Türk Yükseltme Cemiyeti", Türkiye Büyük Meşriki olarak değiştirildi;

¹⁶⁵ Aynı yöntemi, emperyalizmin hain Fetö terör örgütü ve diğer yasa dışı tarikatlar da kullanmadı mı?

¹⁶⁶ (Öcal, 2012, s. 135)

¹⁶⁷ (Koparan, Türkiye Millî Büyük Meşriki'nin 25. Yılı, 2001, s. 27)

'... bu cemiyetin üyelerine Mason denir' hükmü konuldu. 'Tüzükte cemiyetin' üyeleri arasında dayanışma ve yardımlaşmayı temin ile şerefli vatanımız ve bütün insanlık için yararlı olabilecek her türlü fikinsel ve hayra yönelik işlerle uğraşmak üzere kurulmuş, üyelerine mason denilen" ¹⁶⁸ bir kurum.

Dikkat ederseniz, ulusumuz, milletimiz, halkımız, toplumumuz yok kuruluş tanımlarında; tüm insanlık için yararlı olacaklar! Öte yandan, üyelerine mason deniri kullanıyorlar ama dernek adında hala mason sözcüğü yok!

Büyük Loca olarak yapılan bu derneğin kurucuları:

Servet Yesarioğlu, Mim Kemal Öke, Raşid Erer, Mustafa Hakkı Nalçacı, Abdürrahim Cevat, Şerafettin Osman, Halid Tekin, İsmail İhsan, Şükrü Hazım Tiner, M. Reşit Çavdar, Emin Sayıt.

Özetlersek, Masonlar,

s 1923-1927 arasında hiçbir resmi kimliği ve kaydı olmadan, yasa dışı faaliyet gösterirler,

s 1927'de kendi adlarını kullanmadan dernekleşirler,

s 1932'de ilk defa masonik bir isim alır ve dernek tüzüğünde mason sözcüğünü kullanırlar,

s 1935'de kapatılırlar!

Türkiye Cumhuriyetinde, Atatürk döneminde masonlar sahte kimlikler dâhil dernek olarak 8 yıl, mason kimlikleriyle dernek olarak yalnızca 3 yıl faaliyet gösterebilmişlerdir!

CHF, Mason Derneğini Denetim Altına Almak İster

Bu 3 yıl içinde de, CHP İstanbul Başkanı Hakkı Şinasi Paşa önderliğinde "milli duyarlılığı olan" bir grubun, Büyük Locayı denetim altına alma savaşımı yaşanır. Ancak, Türkiye Büyük Doğusu içinde Osmanlı masonluğunun devamı olan unsurlar, Türk vatandaşı Yahudi, Sabetaycı, Rum, gizli ve açık Ermenilerle birlikte, sayıları oldukça yüksek olan; Fransız, İtalyan, İspanyol, Yunan vd. Avrupa ülkeleri vatandaşlarının işbirliği karşısında, "milli duyarlılıktakiler" kaybederler ve tasfiye edilirler. Sonrası malum, **Atatürk** mason localarını toptan tasfiye eder, kapatır

Milli Duyarlılığı olan üyeler zaten ya çıkarılmışlar, tasfiye edilmişler ya da istifa etmişlerdir. Kalanlar da 1935 kapanış sürecinin öncesinde istifa ederler. Bu kişiler masonlukla tüm ilişkilerini keserler, sonrasında yasadışı ya da 1946 sonrası dernekleşme dönemi dâhil geri dönmezler. Bu dönem içinde masonluktan istifa edenleri, 1946 'da başlayan karşı devrim süreci içinde tekrar masonluğa dönmeyenleri, mason olarak göstermek, bir başka ahlâksızlıktır.

Mason Localarının Kapatılması

1934 yılı ortalarında, hükümetin masonluğu kapatmayı düşündüğüne dair haberler yayılır.

1935 ilkbaharında, mason derneğinin kapatılacağı sözleri yaygınlaşır ve güçlenir. Yüksek Şûra Reisi, Dr. İsmail Hurşit Bey, dedikoduların doğruluk derecesini anlamak için 12 Nisan 1935’de Ankara’ya gider; Ankara Valisi Nevzat Tandoğan ile ve İçişleri Bakanı Şükrü Kaya ile görüşür. Şükrü Kaya’nın, “alınmış bir karar bulunmadığını söylediği” masonların savıdır. Bu görüşmenin kayıtları yok, Devlette görev yapan Vali ve İçişleri Bakanı anılarında yazmamış, yalnızca masonların söylemi. Çalışmamız içinde masonların yalanlarını ve uydurmalarını belge ve kanıtları ile ortaya koyduk. Bu söylediklerini doğru kabul etmek olanağı var mı?

Cumhuriyet Halk Partisi Mayıs 1935 kurultayında parti programında, 69. Madde kabul edilir;

"Beynelmilelce maksatlarla cemiyet yapılamayacağı gibi, kökü yurt dışında olan cemiyetler kurmak yasak olacaktır. Milletler arasında beraberlik yapmakta devletin fayda göreceği aksallarla cemiyet kurmak veya kurulu olanların şubesini açmak için icra vekilleri heyetinin kararı lazımdır."

Bu maddeye dayanarak Sertellerin Son Posta gazetesi ile bazı gazeteler mason localarının kapatılacağı yönünde yazılar yazmaya başladılar. Masonluk karşıtı gazeteler imtiyaz sahipleri mason olan gazetelere karşı şiddetli hücumlar başlatırlar. Bu dönemde mecliste ve hükümette birçok mason olduğunu, Mason Tarikatı yetkilileri söyleye gelmişlerdir.

Gerçek ise, mason olmayan birçok kişinin mason olduğunu, belgelere ve hatta kendisinin beyanlarına karşı söyledikleri gerçeği ortada iken, tek tek loca üye belgeleri incelenmeden, kendi beyanlarını görülmeden ya da nesnel/yansız diğer belgeler olmadan, kişilerin, masonların söylemine göre mason olduklarına inanılmaz.

Bununla beraber, mason derneği içinde, derneği denetim altında tutmak için yer almış üyeler de olduğu, buraya kadar aktardığımız iç çatışmalar, iktidar erki savaşlarından biliyoruz.

Durum böyle iken, Ankara’daki birçok mason dernek üyesini, Mason Tarikatına bağlı saymak olanağı yoktur. Bu kişiler, öncelikle liderleri **Atatürk** ve devletlerine bağlıdırlar, kapatılma sürecinde gösterdikleri davranışlar da bunu gösteriyor. Ankara’da tek locanın (Cumhuriyet Locası) 1925 yılında açıldığı ve ikinci bir loca kurulamadığı da dikkate alınırsa, masonların Ankara’da, söyledikleri kadar güçleri olmadığı gerçektir.

Kapatılmadan tam önce birçok CHF / CHP milletvekilinin, mason derneğinden istifa etmeleri de bu görüşümüzü destekliyor.

Hakkı Şinasi Paşa (Erel), Dr. Rasim Ferit gibi kimi 33.° masonlar, Mason Tarikatı’nın kapanışına doğru istifa telgrafları çekerler;

"Masonluk, demokrasinin ve mesut bir milletin teessüsünde Halk Partisine yardım için kurulmuştur. Bu büyük idealler işte tahakkuk etmiştir. Vazifenin esasını üzerine alan Halk Partisi bundan sonrasını idare edebilir. Masonluk gayesine eriştiğine göre artık faaliyetinin devamı lüzumsuzdur."¹⁶⁹

¹⁶⁹ (Öcal, 2012)

Bu görüşümüzü destekleyen bir diğer olay da, birçok Milletvekilinin kapanış sırasında sessiz kalmaları ve kapanıştan sonra verdikleri demeçlerdir. CHF / CHP Genel Sekreteri Türkçü Recep Peker'in CHP içinde yardımcısı Münir Akkaya'nın, Ankara'da Cumhuriyet Loca başkanı olduğunu da anımsayınca, gerçek daha iyi anlaşılır.

31 Mayıs 1935'de Cumhuriyet Halk Partisi Umumi Kâtip muavini (Genel Sekreter Yardımcısı); Cumhuriyet Locası Üstadı Muhteremi Münir Akkaya mason localarının kapatılacağını bir mektupla İstanbul'a bildirerek CHP kurultayında kapatılma kararı verildiğini; bu meselenin İstanbul Mebusu Hakkı Şinasi Paşa, Tekirdağ Mebusu Cemil (Uybadın) ve Trabzon Mebusu Hasan (Saka) ile görüşüldüğünü ve İstanbul'a tebligat yapılacağını yazar. Bu dönem büyük ölçüde, o günleri yaşamış olan Osman Zeki Koylan 83 yaşındayken anılarını anlatmış ve kaleme geçirilmiştir ¹⁷⁰

Resim 17. Atatürk ve Recep Peker

Bunun üzerine, Büyük Üstat - Masonbaşı İstanbul Emlak Bankası Müdürü Muhittin Osman Omay, Yüksek Şûra Reisi aynı bankanın doktoru İsmail Hurşit, Dr. Fuat Süreyya Paşa, Büyük Hatip Cevdet Hamdi Balım toplanarak, Büyük Üstadın hemen o akşam Ankara'ya gidip vaziyeti öğrenmesine karar verirler. **Muhittin Osman Omay, orada kimseyi tanımadığını ileri sürerek gitmez**, yerine İsmail Hurşit, Dr. İhsan Abidin ve Şükrü Kaya ile görüşür. İçişleri Bakanı Kaya, hemen yaz tatiline girmelerini söyler. Bu tavsiyeyi öğrenen Büyük Üstat hemen Daimi Heyeti toplar, henüz alınmış bir karar olmadığını söyler yaz tatiline girerler. Yaz tatiline girilirken Yüksek Şûra, kendisine bağlı atölyelere ait dış giyim, gereç ve evrakı (tatil döneminde kapanma kararı çıkabilir diye) önlem olarak yerelde bırakmayarak alır.

(Koparan, Türkiye'de Masonluk Tarihi, 1909-1935, 2010, s. 72-76)

Cumhuriyet Locası Üstadı Muhterem Giresun Milletvekili Münir Akkaya, 18 Haziran 1935'te İstanbul'da "yüksek dereceli birine" mektup yollar:

*"Firkamızın programlarını tatbik sahasına çıkarırken Millet ve memlekete zarar ve faydası olan şeyleri kılı kırk yararcasına incelemekte bulunduğu meydandadır. Söylediğiniz sahada icra edilecek bir karar henüz yoktur. **Ulu ve yüksek önderimizin verecekleri her türlü karar bizler için mûtâdır. Çünkü bizim bilmediğimiz bir nokta vardır ve işin böyle olduğuna imanımız vardır. Verilecek karara intizar her halde hayırlı olur Üstadım.**"¹⁷¹*

Yukarıda ortaya koyduğum gibi, Recep Peker'in yardımcısı mason, masonlara açık mesajı veriyor. Koşulsuz, sorgusuz liderine yani Atatürk'e bağlılığını ve onun vereceği karara uyacaklarını bildirir.

Daimi Heyet tarafından, tatilde vuku bulabilecek hadiselerle ilgili olarak bir komisyon kurulur, 11 Haziran'da, 15 Temmuz'da toplanır ancak sonra dağılırlar. Bankalardaki paraların çekilerek beş ya da yedi kişi adına bankaya yatırılması, üye kaydı (matrikül), tutanak ve yazışmalarla kütüphanedeki kitapların başka yere nakledilmesi gibi kararlar alınır ama uygulanamaz. Özellikle para çekilmesi konusunda Masonbaşı Yardımcısı Mehmet Ali Haşmet; "hükümetten para kaçırılmış olur" diyerek karşı çıkar. "Büyük Üstat Muhittin Osman Omay komisyona girmediği gibi toplantılarına da iştirak etmez. Büyük Üstat Avrupa'ya, Muavini Mehmet Ali Haşmet Romanya'ya gider. Paralar ikisinin imzası olmadan çekilemiyordu. Kararlardan sonra Büyük Kâtip Muhiddin Celal Duru da Mehmet Ali Haşmet' desteklemek için istifa ettiğinden zaten komisyon kararlarını uygulayacak kimse kalmamıştır"¹⁷²

Büyük Locada imza yetkisi olan Masonbaşı, yardımcısı ve sekreterin, bir anda ortadan yok olmaları çok anlamlı. Korkup mu kaçtılar, yoksa bir emir mi aldılar? Büyük olasılıkla emir aldılar.

Yüksek Şûra, her adımını, her seçim kararını merkezleri Amerika Güney Yetki Alanına bildiriyor, patronlarına rapor veriyor. Milliliklerine bakın. "Yüksek Şûra, 15 Eylül'de son kez toplandı ve "bir daha fırsat olmaz" düşüncesiyle erken seçim yaparak Güney Jüridiksiyonuna bildirildi."¹⁷³

9 Ekim 1935'de Şükrü Kaya İçişleri Bakanı sıfatıyla Yüksek Şûra Masonbaşı Dr. İsmail Hürşit, büyük loca Masonbaşı Muhittin Osman Omay, Yüksek Şûra üyeleri Fuat Süreyya Paşa ve Muhip Nihat Kuran'ı Ankara'ya çağırır. Ankara'da bulunan Yüksek Şûra üyeleri Nevzat Tandoğan, Reşat Mimaroglu ve Rasim Ferit Talay toplantıya katılırlar diye aktarır birçok mason yazar. Oysa Rasim Ferit Talay ve Hakkı Şinasi Paşa daha önceden Yüksek Şûradan istifa etmişler ve istifaları 7 Eylül 1935'de Yüksek Şûra toplantısında kayda geçirilmişti. Masonlar, kapatılma toplantılarına kimlerin katıldığını bile doğru olarak veremiyorlar, istifa etmiş kişiyi toplantıda gösteriyorlar. Bozuk saat bile günde iki kez doğruyu gösterir; masonlar da doğru neredeyse hiç yok.

İçişleri Bakanı Şükrü Kaya dâhil 8 masonun hepsi 33.° masondular. Anımsamakta yarar var, masonlar 1925'de bir anda bazı üyeleri, bugünleri düşünerek, 3'den 33'e çıkarmışlardı. Çıkarlarına göre, kolaylıkla istediklerine 33.° verebildiklerini, mason ahlâkına uygun olarak öğrendik.

¹⁷¹ (Koparan, Türkiye'de Masonluk Tarihi, 1909-1935, 2010, s. 7)

¹⁷² (Koparan, Türkiye'de Masonluk Tarihi, 1909-1935, 2010, s. 7)

¹⁷³ (Koparan, Türkiye'de Masonluk Tarihi, 1909-1935, 2010, s. 7)

Toplantıda Şükrü Kaya;

"Masonluğun istihdaf eylediği sosyal ve kültürel faaliyetlerin bir müddetten beri Halk Evleri ve Halk Odaları tarafından yapılmakta bulunduğu göz önünde tutularak Masonluğun artık faaliyetini tatil etmesi lazım geldiğine, fesih ve mal varlığının Halk Evlerine devri için karar alınması isteniyordu partice karar verilmiş olduğunu, Hükümetin de bu kararı tatbik mevkiine koymak zorunda bulunduğunu" bildirir.

Buna karşı, mason yöneticiler;

"Cemiyetler kanununa uygun olarak teşekkül etmiş bulunan Mason Cemiyetinin buna karar verebilmesi için derhâl bir Umumî Heyet toplantısı yapması lâzım geldiğini, kendilerinin böyle bir karar vermeğe selahiyetgar olamayacaklarını söylediler. Devlet Şûrası Reisi Mustafa Reşat Mimaroglu biraderimiz de bu mütalaayı haklı bularak ısrarla müdafaa etti. Hatta bu toplantıda Şükrü Kaya birader Mason Cemiyetinin mevcut mallarının Halk evlerine hibe edilmesini de söylediğinden, Mustafa Reşat Mimaroglu 'Devir ve hibe edilecek malların mutasarrıfı ve söz sahibi cemiyetin umumi heyeti ve onun kararıyla idare heyeti olması iktiza eder. Bu hususta umumî heyetten bir karar alınmadan başka türlü muamele yapılmasının kanuni mevzuata uymayacağı tabiidir. Bu yola gidilmemelidir.' " diye karşı çıkarlar.

Şükrü Kaya, kesin emir almıştır, bu isteği kabul etmez; masonlara tolerans göstermez, kararın derhal kendileri tarafından alınmasını ister, yapmadıkları takdirde derhal yasa çıkarılacağını söyleyerek, tehdit eder.

"Durumu anlayan ve çaresiz kalan Masonbaşılar; 'binaenaleyh kaza ve kadere inkiyad ve tevekkülden başka çare kalmadığını anladıklarından bu hususta hazırlanan beyannameyi imzalayarak Dâhiliye Vekiline verdiler.' "

Ertesi gün 10 Ekim 1935'de Anadolu Ajansı'nda şu haber yayınlanır;

"Ankara 9 (A.A.) Mes'ul ve maruf imzalar altında Ajansımıza verilmiştir. Türk Mason Cemiyeti Memleketimizin sosyal tekâmülünü ve günden güne artan muazzam terakkilerini nazarı itibare alarak ve Türkiye Cumhuriyetinde hâkim olan demokratik ve cidden laik prensiplerin tatbikatından doğan iyilikleri müşâhede ederek faaliyetine - bu hususta hiçbir kanun olmaksızın - nihayet vermeyi ve bütün mallarını Memleketimizin sosyal ve kültürel kalkınmasına çalışan Halk Evlerine teberruu muvafık görmüştür." Haber gazetelerde yer alır, Cumhuriyet, Tan olayla ilgili yorumlar yayınlanır. Şükrü Kaya, basında yer alan yorumlar üzerine; *"Türk Masonları kendi ideallerini Hükümetin esas programında dâhil olduğunu görerek kendi teşkilatını kendileri fesih etmişlerdir. Hükümetin bu iş üzerinde hiç bir teşebbüsü ve alâkası yoktur."*

12 Ekim'de Masonbaşı, Bursa'daki Nilüfer locasına hitaben bişr yazı yazar;

"ilgili orundan aldığım buyruk üzerine Cemiyetimizin toplantıları ikinci bir buyruğa kadar tatil edilmiştir" diyen kısa bir yazısı var arşivlerde.

14 Ekim'de Nilüfer locasına hitaben telgraf çekilir; *"orada da çalışmalara son veriniz. Tafsilat postadadır"*

16 Ekim'de Murat Locasının yöneticisi Fahrettin Kerim Gökay bir mektup aldığını belirtir. Birkaç gün sonra postadan çıkacak yazı selam ve saygı bölümü dâhil topu topu iki cümledir. Murat locası yöneticisi (Üstadı Muhterem) Fahrettin Kerim Gökay, 16 Ekim tarihini taşıyan bir açıklama hazırlayıp basımevinde bastırarak loca üyelerine dağıtır.

3 Aralık 1935'de Masonbaşı Muhittin Osman Omay, İstanbul vilayetine "Cemiyetin" faaliyetini tatil etmiş olduğunu bildiren bir dilekçe verir, *Türk Yükseltme Cemiyeti* dernek mührünü teslim eder.

Kapatılmanın bir başka öyküsünü de Van 2. Dönem Milletvekili İbrahim Avras;

"Mustafa Kemal Paşa'nın sevmediği iki zümre vardı. Birincisi dönmeler, İkincisi de masonlardı.

Bir gün eski Adliye Vekili (Adalet Bakanı) Mahmut Esat Bozkurt'u çağırdı. Kendisine masonların taksimat (bölümleri) , teşkilat (kuruluş) ve ahvalim (durumlarını) bildirir bir kitap verdi. Bunu güzelce mütalaa et, (etraflıca incele) bir takrirle (sunumla) Halk Partisi Gurup Başkanlığı'na ver, Gurupta bunlara şiddetli bir hücum yap ve Gurupça kapanmasına delalet et (kapanmasını sağla). Senin de bu işde büyük şeref payın olacaktır dedi.

Gurup günü Mahmut Esat Bozkurt Riyaset (başkanlık) makamına bir takrir verdi (teklif verdi) ve takririn (teklifin) okunmasını reisden (başkandan) rica etti. Katip takriri okudu. Gurup dinledi. Hulasası (özeti) şöyle idi. Bizim eba an ced (soy sopumuz, babamızdan ve ceddimizden) gelen atalarımızın mensubu bulunduğu tarikatleri kapattık, Masonluk da kökü dışarıda bir Yahudi tarikatından başka bir şey değildir. Memleketimizde bunun ne işi vardır. Bunu da Gurup karare ile kapatalım. Ve söz istedi, kürsüye gelerek takririni gayet veciz olarak izah etti. Meclisteki masonları bir telaştır aldı. (...)

O esnada Recep Peker söz istedi ve kürsüye gelerek

*J 'Arkadaşlar, çok mühim bir işin üstündeyiz, müsaade buyurun, bu işi bir defa da devlet reisine (Devlet Başkanma (**Atatürk'e**)) götürelim, onun da reyini (düşüncesini) alalım, gelecek hafta bugün tekrar huzurunuzda getireceğim' dedi. Bu söz gurubun tasvibine mazhar oldu (onurlu bir şekilde uygun görüldü) ve mesele gelecek haftaya kaldı. Bir hafta sonra olsun, biz herhalde bütün locaları kapatın dediler. Ertesi hafta Recep Peker geldi ve kürsüye çıkarak şu müjdeyi verdi:*

J 'Arkadaşlar, bugünden itibaren Türkiye'de masonluk kalmamıştır ve bütün locaları kapanmıştır' dedi. Salonda bir kıyamettir koşturdu, alkışlar, bağırmlar ve kahrolsun Yahudi uşakları sesleri tavanları çınlatıyordu. Şükrü Kaya ile arkadaşları ortadan sırı kadem basmışlardı. Gurup dağıldıktan sonra Doktor Mim Kemal'i öne katarak Meclis'teki masonlar toplu olarak Reiscumhura gitmişlerdi. Mim Kemal, Reiscumhura hitaben;

J Efendim biz zaten maiyeti devletinizdeyiz, fakat siz meşnkı azaminiz (Masonların en büyük başkanı) olursanız biz pervane gibi etrafınızda dönüp dolaşırız." demiş.

Reiscumhur;

J 'Peki bir şey soracağım bana cevap veriniz de sonra. Siz Avrupa'dan hangi locaya bağlısınız ve metbuunuzun (kendisine uyduğunuz reisinizin) ismi nedir? '

J 'Biz Cenova'ya tabii ve reismiz de Barca Mişon cenablandır.' demişler.

*Bunun üzerine küplere binen **Mustafa Kemal Paşa** onlara hitaben*

J 'Haydi defolun buradan cehennem olun gidin, Yahudi uşakları, benim milletim bana kahraman sıfatını verdi, ben sizin gibi bir çift (karaktersiz) yahudiye uşak mı olacağım? Bu gece sabaha kadar Türkiye'deki bütün localarınızı kapatmadığınız takdirde yarın teşkil edeceğim (meydana getireceğim) divanı Harbi Örfiye (sıkıyönetim mahkemesine) hepimizi verir ve astırırım. Haydi defolun karşımdan.' diyerek onları

koğmuş. Onlar da yıldırım telgraf ve telefonlarla vaziyeti İstanbul, İzmir ve Adana'ya bildirdiler ve sabah olmadan hepsinin kapanma kararlarını getirip henüz sofrasından kalkmayan Reisicumhur'a (Cumhurbaşkanına) verdiler ve derin bir nefes aldılar. Reisicumhur **Mustafa Kemal Paşa** bu suretle bütün Mason localarını kapattı, ismet Paşa'nın Reisicumhurluğu sırasında kanunu mahsusla (özel bir kanunla) localar kapanmadı diye masonların müracaatı üzerine tekrar localar açılıp faaliyete başladılar. Ve 1952'de ise **Atatürkçü** geçinen ve onunla iftihar eden Celal Bayar da Ahmet Gürkan'ın teklif ettiği ve masonların localarını kapatmak istediği kanun teklifini ret ederek bu suretle localarını kanunla pekiştirdi (sağlamlaştırdı). Tabii bu ameliyeyi (iş) Meclis yaptı, fakat bu müzakerenin (görüşmelerin) devam ettiği üç celse (oturum) zarfında Celal Bayar Reisicumhur locasına gelerek kanunun müzakerelerini sonuna kadar takib etmiştir. Ve bu iş için nufuzunu, tamamiyle istimal etmiştir. Binaenaleyh **Atatürk**'ün bütün celadetile (cesaretiyle) kapattığı mason localarını Celal Bayar (nufuzunu imal ederek (gücünü kullanarak) ve samimi arkadaşlarını teşvik ederek Ahmet Gürkan'ın teklifini rettedirmiş ve masonların localarını pekiştirmiştir.

Bundan büyük bir mânâ çıkıyor. Celal Bayar, **Atatürk**'ün teveccühünü (yakınlığını ve sevgisini) Millet Meclisi'nin kendisine tevdi etliği (verdiği, teslim ettiği) Reisicumhurluk (Cumhurbaşkanlığı) payesinden (rütbesinden) üstün tuttuğunu gerek Amerika'daki seyahatında ve gerekse Pakistan seyahatında bütün dünya efkârı umumiyesi (kamuoyu) karşısında beyan etmiş (bildirip açıklamış) ve bu suretle **Atatürk**'e karşı büyük sadakatini (bağlılığını) izhar etmiştir (açıkça göstermiştir). Fakat **Atatürk**'ün kapattığı mason localarını da idame ettirmiş (devam ettirmiş) ve kanunla pekiştirmiştir (sağlamlaştırmıştır). Bu nasıl bağlılık ve nasıl sadakattir? Buna benim karilerim (okurlarım) hakem olsunlar.

Mason dedim de bunların bugünkü ahval ve vaziyet (durum ve konum) karşısında komünistlere nisbetle zararları bindebir nisbetindedir. Bu memlekete ve bu milletimize en büyük tehlikeyi şimdi komünistlerin gizli ve aşikâr (açık) faaliyetinde aranmalıdır.¹⁷⁴

Atatürk'ün Masonları Kapatma Stratejisi

Osmanlı İmparatorluğu döneminde Mason Tarikatı iki kez yasaklanmış, ancak Batının baskıları karşısında, yasaklama kararları etkisini yitirmiş ve masonlar tekrar faaliyete geçmişler. Osmanlı Padişahları arasında Mason Tarikatı ile en çok uğraşan, baskı yapan Sultan Abdülhamit olmuşsa da, Batı baskıları karşısında yasaklamaya cesaret edememiş ya da yasaklayamamıştır.

Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra, **Atatürk** iç ve dış saldırılarla; başta İngilizler olmak üzere, Avrupalı emperyalistlerin kışkırttığı etnik ve karşı devrimci isyanlarla mücadele edip, bir yandan da yeni devleti çağdaş temeller üzerinde Türk kimliği ile yapılandırmak üzere Devrimleri yaparken; ağırlıkla Avrupa vatandaşları ve Yahudi, Sabetaycı, Ermeni, Rum ve Levantenlerden oluşan Mason Tarikatı önce yasa dışı olarak faaliyetlerini sürdürüyor, etki alanlarını genişletmeye çalışıyorlardı. Bu arada Avrupa da bir çok Kral, Devlet Başkanı, Başbakan, Bakan, gibi en üst düzeyde siyasiler, ekonomi ve basın çevrelerinde önde gelenler arasında mason sayısı çok yüksekti.

Bu ortam içinde **Atatürk**, zamanı geldiği anda, Mason Tarikatını, iç ve dış tüm gücüne karşın yasaklamıştır. Bu yasaklamayı da, emperyalistler tarafından Nazi ve Komünist ülkeler ile aynı safta gösterilmesini engelleyecek şekilde, usta bir siyasi manevra ile, sözlü emirle yapmıştır.

Masonların, İlhami Soysal'ın dediği gibi, onca güçlü olduğu, siyasi ve ekonomi alanında güç kazanmaya başladığı bir dönemde, kendi istekleri ile kapnmış olmaları, uykuya çekilmeleri söz konusu değildir. Böyle bir olay, Mason Tarikatının ideolojisi ve amaçları ile asla koşut olamayacağı gibi, tarihte de örneği bulunmamaktadır. Aksine yasaklandıkları her ülkede, "uyku" diye sevimli bir sözcük arkasında, gerçekte gizli bir örgüt olarak yer altına çekilip, yasaklayan devlet otoritesine karşı içte ve dışta savaşımı sürdürmüşlerdir. Kaldı ki, **Türkiye**'de böyle oldu. **Atatürk**'ün emrine direnemediler, dernekleri kapattılar ama yer altında, yasa tanımaz bir yapı olarak üst dereceler faaliyetlerini sürdürdüler.

Atatürk'ün ölümünden sonra,

s **İnönü döneminde** masonlar, Amerika ile yapılan Marşal Antlaşması çerçevesinde, Batı ajanı Mim Kemal Öke üzerinden İnönü ile ittifak yaparlar. Mim Kemal Öke (Kemalettin Öke) CHP Milletvekili yapılır, hareket ve etki alanı genişletilir, 1946'da ülkenin kapıları emperyalizme açılmasından sonra, masonlar hızla yasallaşır, localar açılır

s **Menderes döneminde** durumunu güçlendirir, Halkevlerine devir edilen taşınmazları geri alırlar. Amerika Menderes'in sonuna karar verince, Menderes'in sonunun hazırlanmasında görevlerini yaparlar,

s **27 Mayıs Askeri Darbe Hükümeti** içinde de yer alırlar, güçlerini artırır. Bu dönemde, Fransa denetiminden Amerika-İngiliz denetimine geçerler,

s **Mason Demirel döneminde**, AP, Milliyetçi Cephe hükümetlerinde de yer alır, görevlerini yaparlar.

Masonluk Osmanlı tarihinde yalnızca 1748 'de II. Mahmut tarafından ve Türkiye Cumhuriyeti tarihinde yalnızca 1935 'de Mustafa Kemal Atatürk tarafından yasaklanmıştır.

Yerli Masonların Batılı Efendilerinden Tepkiler

Fransız Efendiler Paris'ten

Mason Tarikatı, İngiltere'de ilk olarak 1707'de kurulup, Fransız İhtilalinden sonra da bölünüp; dünya da Büyük Loca (ilk 3 derece) için iki emperyalist merkez, İngiltere B. Büyük Locası ve Fransız Büyük Doğusu ortaya çıkmıştır. İngiltere B. Büyük Locası ve dünyada bağlısı tüm büyük localar, Fransız Büyük Doğusu ve bağlısı tüm Büyük Loca ve Büyük Doğuları mason kabul etmez, dahası Tanrı tanımaz olarak görür ve aralarında masonik ilişki olmadığı gibi, düşmanlık ve diğer ülkelerde amansız bir savaşım vardı. Türkiye'de Mason tarikatının örgütü Türkiye Büyük Doğusu ve Yüksek Şûrası, Osmanlı'da 1909'da kurulduğundan bu yana, Fransa Yüksek Şûrası ve Fransa Büyük Doğusu masonik ilkelerine bağlıdır. Bu nedenle İngiltere B. Büyük Locası tanımaz ve mason olarak kabul etmez.

Türkiye'de İngiltere B. Büyük Locasına bağlı birkaç mason locası, zaten yasa dışı olarak faaliyet göstermekteydi. Türkiye'de mason tarikatı locaları kapatılınca, efendileri Fransız Masonlarından, Paris'ten ses gelir. İngilizler hiç ses etmezler haliyle.

"Pariste yayınlanan Fransızların ünlü "Illustration" dergisinde, Kasım 1935 tarihli sayısında yayınlanan kısa bir haberden de söz etmek istiyoruz. Sözü geçen haberde, Türk Mason Localarının anî bir kanun ile kapatıldığından söz edilmekte idi. Bu haber Hükümetin hoşuna gitmemiştir. Bu nedenle yine Mason cemiyetinin yetkili kişileri diye bilinen kimselerin bu hususta bir açıklama yapmamaları istenmiştir. Bu isteğe uyularak Illustration dergisine aşağıdaki mektup gönderilmiştir:

"Monsieur le Directeur,

"L'illustration de Novembre 1935, sous le titre de (dissolution "des loges Maçonniques en Turquie) annonce la promulgation "brusque d'une loi dissolvant toutes le loges Maçonniques en "Turquie et la confiscation de leurs biens.

"Nous nous empressons de vous adresser cette lettre en con- "servant fermement l'espoir que vous voudrez bien la faire in- "serrer si vous le jugez juste, dans votre honorable et tres "appreciee periodique.

"Prenant en consideration l'evolution sociale du pays, les "progres enormes qui regissent la Turquie republicaine, l'Ordre "maçonnique turc a juge et cela sans qu'il y ait aucune loi "6 ce S'ujet, de cesser son activite et de leguer tous ses biens "â rorganisation des Maisons du Peuple qui travaille au rele- "vement culturel et social du peuple.

"Veuillez croire, Monsieur le Directeur, â nôtre parfaite consi-

"deration."

Bu mektubun çevirisi de şöyledir :

'Bay Direktör,

Illustration'un Kasım 1935 tarihli sayısında (Türkiyede Mason Localarının feshi) başlığı altında, Türkiyede bütün Mason localarının feshi ve mallarının ellerinden alınmasına dair anî bir "kanunun kabul edildiği bildirilmektedir.

Uygun bulduğunuz takdirde bu mektubumuzu muhterem ve çok takdir edilen mevkutanızda yayınlanmak üzere göndermekle istical etmekteyiz.

'Memleketin sosyal gelişmesini, cumhuriyetçi Türkiyeyi yöneten' çok büyük ilerlemeleri göz önünde tutarak Türk Mason Cemiyeti, bu hususta hiç bir kanun olmaksızın faaliyetini durdurmayı ve bütün mallarını, halkın kültürel ve sosyal kalkınmasına çalışan Halk Evleri örgütüne hibe etmeyi uygun bulmuştur. Bay Direktör, en iyi dileklerimizi kabul etmenizi dileriz.'

Baskı altında cemiyetin feshi hususunda yetkisi olmadan karar vermiş olan bir hey'etin *Illustration* dergisine böyle bir tekzip mektubu göndermesinde şaşılacak bir şey yoktur. Fakat, ne de olsa, özgürlük kavramı etrafında durmadan söz eden ve bu yolda her fedakârlığı yapmaya hazır olduklarını ilân etmekten çekinmeyen Masonların arasından bu çeşit baskılara uymuş olan kimselerin bulunabileceğini düşünmek bir çoklarına garip gözük müştür. Şu kadar varki, 1935 yılı Türkiyesindeki kavramlar objektif bir bakış açısından incelemek istenince, sözü geçen kararların sorumlularını suçlamak kolay olmamaktadır. ¹⁷⁵

Amerika'da Masonbaşının Türkiye İlgisi ve Çakma Mektup

Masonlar 1985 yılında, baş patronları Amerika Güney Yetki Alanından **Atatürk**'e yazıldığı, ama gönderilmediği söylenen bir mektup çıkarırlar ortaya, tam 50 yıl sonra. Bu mektubun ortaya çıkmasını Yüksek Şûranın o dönem Masonbaşı Sahir Erman şöyle açıklamakta;

"Yine Washington'daki toplantı sırasında *New Age Dergisinin Editörü* ve *Amerika Güney Juridiksiyonu Y.Ş.nın Arşiv Şefi* olan ve 30. Avrupa HBA Konferansı sebebiyle İstanbul'a gelmiş bulunan, ayrıca İstanbul doğumlu olan PMn. Aemil POULER 33.Kardeş ile Arşiv dairesini gezerken Türkiye Y.Ş.'sı ile Ana Y.Ş. arasmda teati edilen mektupların muhafaza edildiği celik kasayı gorduk. FOULER K'ten bu muhaberatin birer fotokopisinin bize gönderilmesini rica ettik. Ricamızı derhal yerine getiren POULER K. bize bu evrakın fotokopisini göndermiştir. Gelen mektupların tetkikinden anladığımız veçhile Ana Yüksek Şûra ile 1880 tarihinden beri munasebete girmiş bulunan TYŞ, Masonlugun Türkiye'de uykuya daldığı dönemde dahi bu munsebeti sürdürmüş, masonik faaliyetlerin yapılmadığı yıllarda seçimlerini yaparak sonuçlarını Ana YŞ'ya bildirmiş ve muhaberat o devirde B. Umumi Kâtip olan Muhip Nihat 33. Kardeşimizin özel ev adresi üzerinden yürütülmüştür.

Genellikle Türkiye masonlugunun özellikle Yüksek Şûra tarihi bakımından baha biçilmez bir hazine teşkil eden bu yazışmaları sene itibariyle tasnif ettik, bir indeksini çıkarmağa koyulduk ve dilimize çevrilmesi için gerekli çalışmaları başlattık. Bunlardan uygun gördüklerimizi peyder pey yayınlamayı amaçlamaktayız. ¹⁷⁶

Yüksek Şûranın başı olan 33.° mason Sahir Erman'ın söz ettiği belgelerin;

f 1985'den önce Amerikalılar tarafından Türkiye masonlarına verilmemiş olması,

f 1985'de, Türkçe olmayan bir dilde (gerçekleri göremediğimiz için hangi dilde olduklarını bilmiyoruz ama İngilizce olduklarını öngörüyoruz) olan yazışmaların asıllarının açıklanmamış olması,

f "tasnif ediyoruz" dedikleri listenin ve belgelerin kendilerinin asılları veya çevirileri yayınlanmamış olması dikkat çekmektedir; 1985'den, 2018'e 33 sene geçtiği halde.

¹⁷⁵ (Çeltikçi, Türk Masonluk Tarihinden Notlar, 1982, s. 323-327)

¹⁷⁶ (Erman, Masonik Konferans, Makale ve Tebliğleriyle, 2008, s.

J Ayrıca, masonluk kapatıldığı halde Büyük Loca'nın kapandığı ama Yüksek Şûranın yasalara aykırı biçimde, gizli örgüt olarak çalıştığı, seçimler yaptığı; çalışmalarını ve seçim sonuçlarını, Amerika'daki üstlerine düzenli raporladıkları açıkça, Türkiye'deki Masonbaşılardan biri tarafından, üstelik Hukuk Profesörü olan bir kişi tarafından itiraf edilmekte. Bu ne rahatlık? Türk yasalarına aykırı bu itirafları birçok kıdemli ve Masonbaşı yapmıştır. İlerideki bölümde paylaşacağız.

1985'de masonların patronu Amerika'daki mason tarikatından alındığı söylenen belgelerden bir tanesi yayınlanmıştır. Amerika masonlarının başı tarafından, kapatılma sırasında **Atatürk'e** yazıldığı söylenen mektup:

"11 Aralık 1935

Sayın

Mustafa Kemal Paşa Türkiye Cumhurbaşkanı Ankara - Türkiye

Sayın Ekselans,

En çok takdir ettiğim ve hatırasını bir hazine gibi muhafaza ettiğim nazik olayların başında, Kahire'de bulunduğum bir sırada, ülkeme dönmezden önce Türkiye'yi ziyaret etmem hususunda tarafınızdan davet edildiğimin Mısır'daki Türkiye Büyük Elçisi tarafından bana bildirilmesi gelir.

O zamanki Büyük Elçiniz kendisinin Mason olduğunu, ancak sizin Mason olmamanıza rağmen, Türkiye'de Masonluğun koruyucusu olarak tanıdığınızı bana söylemişti.

Bu benim için çok sevindirici bir haber olmuş ve daveti kabul ettiğimi Büyük Elçiye derhal bildirmiştim, nitekim öyle olmuştur. Ne yazık ki, Ankara'ya gitmeme zaman kifayet etmemiş, sadece İstanbul'u ziyaret edebilmişim. Orada karşılaştığım fevkalâde mükemmel Masonların çok nazik ihtimamlarını görmüş ve büyük bir misafirperverlikle karşılanmışım.

Ayrıca size karşı duydukları hayranlık ve sevgiyi gördüm ve Cumhurbaşkanlığını kabul etmekle Türkiye'ye neler yaptığınızı açıklamalarına da şahit oldum.

Bana sizin yaptığınız büyük eserleri izah ettiler, o suretle ki ben, vatanıma dönünce önce 200.000 üyemize, diğeri de Bakanlıklara, okullara, öğretmenlere, eğitimcilere v.s. hitap eden iki resmî yayın organımızla ve ayrıca ABüyük Doğu'de yayınlanan 8000 civarında gazete ve dergide bu konuda makaleler yayınladım.

Bu itibarla Türkiye'de Masonluğun yasaklandığını öğrenmek, benim için büyük bir sürpriz oldu. Bunun manâsını anlamam imkânsızdır. Kulağıma gelen söylentilere göre Türkiye'de Masonluğa yapılan itirazın sebebi, bunun milletlerarası olması ve yabancı ülkelerdeki Mason kuruluşlarla bağlantılı bulunması olmuş. Bundan daha büyük bir yanlışlık olamaz.

Masonluk üyelerine vatansever olmayı, dürüst davranmayı, bağlı buldukları veya doğdukları yahut oturdukları ülkedeki hükümetin kanunlarına itaat etmeyi öğretir. 1'den 33. dereceye kadar olan bütün Mason kardeşler ilk görev ve mükellefiyetlerinin kendi vatanlarına olduğunu kesinlikle bilirler.

ABDBaşkanlarının 14'ü -şimdiki dahil- Masondurlar ve hepsi temayüz, etmenin örneklerini vermişlerdir. ABDhalkı, Türk Milletini kardeşçe ve samimiyetle sever ve Masonluğun Türkiye'de yasaklanması çok kötü bir propaganda olur.

Muhterem Başkanım, muntazam Masonluğun bulunduğu her memleketteki Masonik kuruluşun hâkim ve müstakil bir kuruluş olduğunu, kendine üstün herhangi bir kuruluşu tanımadığını size temin ederim.

Türk Masonluğunun yöneticileri ile vâki muhaberrattan ve diğer kaynaklardan öğrendiğim veçhile hepsinin memleketlerine ve ülkenizin başı olarak Size sadık ve dürüst kişiler olduklarını biliyor ve kendilerinden çekinmek için sebep bulunmadığı, aksine onların samimi destek ve tasviplerini daima bulacağınız hususlarında size teminat verebildiğimi zannediyorum. Böylece memleketinizdeki kardeşlerimizin ve Türkiye'deki Masonik müesseselerin iyilikseverlik, yardım, vatanseverlik ve genellikle insanlığın tekâmülü için çalışmaya devam etmelerine müsaade olunmasına delâlet etmeniz için size başvuruyorum.

HBA John H. Cowles 33.°¹⁷⁷

Bu mektup hakkında, Masonların söylediğine göre, kapatılma kararı alındığı sırada, haber anında masonların merkezi, Amerika Güney Yetki Alanındaki Masonbaşı iletilir. Dünyanın Masonbaşı, küstahça **Atatürk'e** bir mektup yazar, masonluğun kapatılmasının durdurulmasını ister. Bu mektubu kendi kararı ile mi yazdığı, yoksa Türkiye'deki masonlarım büyük ağabeylerinden mi yazmasını istedikleri (bilinmemektedir. Kökü dışarıda olmadığı savlanan masonluk! Gene masonların savlarına göre, bu mektubun bir örneği, fikir alınmak üzere **Türkiye'deki** Yüksek Şûra şubelerine gönderilir. Türkiye'de bazı masonlar, "aman göndermeyin" deyip, durdururlar. Bir kopyasının **Türkiye'ye** gönderildiği savlanan mektup kopyası, **Türkiye'deki** mason tarikatının örgütlerinden hiçbirinin arşivinde yok. Olsaydı Amerika'dan alıp gelmezdi Masonbaşı Sahir Erman.

O dönemi yaşamış, anılarını yazmış, o dönem üzerine araştırmalar yapıp, yazmış hiçbir mason da bu mektuptan söz etmez. Gerçekte böyle bir mektubun hiçbir zaman yazılmadığını düşünüyoruz.

Mektubun içeriği de gerçeklerle tutarsızlık ve çarpıtma içermektedir;

f Soyadı yasası 1934 'de kabul edilmiştir ve **Mustafa Kemal Atatürk** ve Cumhurbaşkanı yazmasına karşın, Amerikalı Masonbaşı Mustafa Kemal Paşa diye hitap etmekte. Bu mektubu kim kaleme aldıysa büyük bir küstahlık göstermekte. Bu çakma mektubu ortaya çıkaran da, milli duyarlılığı olmayan, büyük bir utanmazlık göstermektedir.

f Amerika'daki dünya Masonbaşı John Cowel, hiçbir zaman Mısır'da, Türkiye B.Elçisi ile görüşmemiştir ve **Atatürk'ün** bir daveti söz konusu değildir. İstanbul'u ziyaret ettiği tarih 1924.

Atatürk, Cumhuriyeti yeni kurmuş, bir taraftan yapılanma, bir taraftan emperyalizmin baskısı, bir taraftan iç isyanlar ve en önemlisi devrimlerle meşgulken, Amerikalı masonu elçisi aracılığıyla davet ettirmesi, mümkün olabilir mi?

f **Atatürk**, hiçbir zaman masonların koruyucusu olmamıştır, tam aksine her zaman güvendiği insanlarla, denetlemeye çalışmış, stratejisinde uygun gördüğü anda da kapatmıştır.

f Mektup içinde bir çok "kendisini büyük gösterme" çabası olduğu gibi, son tümcesinde tehdit ediyor; "**ABD Başkanlarının 14'ü -şimdiki dahil- Masondurlar ve hepsi temayüz, etmenin örneklerini vermişlerdir. ABD halkı, Türk Milletini kardeşçe ve samimiyetle sever ve Masonluğun Türkiye'de yasaklanması çok kötü bir propaganda olur.**"

¹⁷⁷ (Erman, EKSR'nin Tarihçesi ve 4. Derece Üzerine Açıklamalar, 2009, s. 12-15)

Tehdit ettiği kişi, **Türk** Ulusunun lideri, emperyalizmi savaş alanlarında **Türkiye**'den kovmuş yüzyılların kahramanı. Masonun utanmazlığına, ahlâksızlığına, küstahlığına bakar mısınız? Bir ülkenin Cumhurbaşkanına, kendi yurttaşlarının sadakati için güvence verme hadsizliği, küstahlığı içinde. Buna isyan etmeyen kişi manevi anlamda Türk değildir, **Türk** onuruna sahip değildir;

J "Türk Masonluğunun yöneticileri ile vâki muhaberattan ve diğer kaynaklardan öğrendiğim veçhile hepsinin memleketlerine ve ülkenizin başı olarak Size sadık ve dürüst kişiler olduklarını biliyor ve kendilerinden çekinmek için sebep bulunmadığı, aksine onların samimi destek ve tasviplerini daima bulacağınız hususlarında size teminat verebildiğimi zannediyorum."

Lanet olsun! Sıradan bir tarikatın başı, Ülkemizin Cumhurbaşkanı'na, **Atatürk**'e "**Türk** vatandaşları için teminat" verme küstahlığı içinde. Türkiye'nin <masonları da, bu sözlerden hiç rahatsız olmadan, tepki göstermeden bu mektubu yayınlatabiliyorlar. Bu adamlar mı **Atatürkçü**? Bu adamlar mı milli?

Bu mektup ne zaman yazıldı, bilmiyoruz; 1935'de mi, 1985'de mi? Ama eğer 1935'de yazıldıysa ve **Atatürk**'e sunulmuş olsaydı, **Atatürk**'ün tepkisinin şiddetini kestirmek zor değil. Getirenler Masonbaşları hain Cavit'in yanına gönderilirdi.

Hukuk Profesörü, Yüksek Şûra Masonbaşı Sabetaycı Sahir Erman, mektubun **Atatürk**'e verilmesi durumunda olumlu olabileceğini bile söyleyebiliyor. Aklını yitirmiş olmalı Hukuk Profesörü Masonbaşı Sahir Erman. Dahası bu yazısı **Atatürk**'e büyük saygısızlık ve **Türk** kimliğine hakarettir;

*"Tekrar belirteyim ki, bu mektup gönderilmemiştir. Gönderilse idi, tarihin seyri değişecek, diğer bütün derneklerin kapatıldığı bir dönemde Mason derneğinin faaliyetine devam etmesine müsaade edilecek veya o dönem yöneticilerinin çekindikleri gibi, daha büyük engellerle karşılaşılacak mı idi? Bu sorular cevapsız kalmağa mahkûmdur ve verilecek herhangi bir cevap kehanet olur."*¹⁷⁸

Bu kadar mı saçmayabilir bir Hukuk Profesörü, bu kadar mı Amerikalı karşısında ulus kimliğini unutacak kadar ezik?

Masonbaşı Sahir Erman'ın oğlu Hasan Erman, bu kitap yazıldığında Yüksek Şûranın Masonbaşı. Kardeşi Ahmet Erman da yardımcısı, 33.° masonlar. Ahmet Erman aynı zamanda Büyük Loca masonbaşı yardımcılığı da yaptı.

Mason Güngör Öcal, **Atatürk**'ün olası tepkisi hakkında daha gerçekçi yorum yapıyor;

"Aslının fotokopisini 1985 yılında temin eden Hâkim Büyük Âmir Sahir Erman'ın belirttiği gibi bu mektubun gönderilmesi halinde ne olacağının kestirilmesi elbette mümkün değildir. Kanımızca, Türk Masonluğunun o sıralardaki yöneticilerinin görüşlerine başvurulması ve onların gösterdikleri hassasiyet bağlamında alınan karar en isabetli olanıdır. Özellikle, satır altları tarafımızdan çizilmiş kısımların taşıdığı anlamlar üzerinde düşünüldüğünde"¹⁷⁹, gerçekten büyük bir yanlışın önlendiği görülmektedir. Ayrıca, mektubun gönderilmesi halinde 'kapanış olayı' dışında kalmış Yüksek Şûrânın da, Büyük Locanıninkine benzer bir akibet için dikkat çekmesi ihtimali de olabilirdi."¹⁸⁰

¹⁷⁸ (Erman, EKSR'nin Tarihçesi ve 4. Derece Üzerine Açıklamalar, 2009, s.

¹⁷⁹ Benim yukarıda vurguladığım yerlerin altını kendi kitabında altlarını

¹⁸⁰ (Öcal, 2012, s. 222)

Bu mektubu yazdığı söylenen John H. Cowles'in kimliği üzerinde biraz duralım. Almanya'da 1933'de Yüksek Şûra ve Büyük Loca uykuya geçer. Bu arada Hitler yakaladığı masonları hapse atmakta veya öldürmektedir. Alman masonların biri Kudüs'te olmak üzere 2 locaları açık bırakılmıştır. "Haziran 1933'te, Frankfurt anı Main'deki gizli bir toplantıda Büyük Üstat Leo Müffelmann ve yakın arkadaşlarından bazıları Filistin'deki Sembolik Büyük Locaya gitmek istemişlerdir. (...)

Leo Müffelmann 5 Eylül 1933 tarihinde tutuklandı. Washington, D.C.'deki Alman Büyükelçiliğine başvuran E.K.S.R, Güney Jüridiksiyonu Yüksek Şûrasının Hakim Büyük Amiri John Henry Covvles'un şahsi müdahalesi sayesinde üç ay sonra serbest bırakıldı. Müffelmann 1934 yılının baharında, 24 Nisan 1934 tarihinde gerçekleşen Sürgündeki Sembolik Alman Büyük Locasına bağlı 3 numaralı locanın toplantısına katılmak için Kudüs'e gitti.¹⁸¹

Amerikalı Masonbaşı, Hitler yönetimi ile nasıl bir özel ilişkisi olabilir ki, Almanların tutukladığı Alman masonlarının başı bir kişiyi serbest bıraktırabiliyor? İlginç değil mi? Mason Leo Müffelmann 'da soluğu Kudüs, İsrail de alıyor;

"Amerika Birleşik Devletleri Güney Jüridiksiyonu Yüksek Şûrası Hâkim Büyük Âmiri PMn. John H.Cowles, 33 K. 1928 ve 1936 yıllarında Polonyaya yapmış olduğu iki ayrı seyahat dolayısıyla tanıdığı Polonyalı Mason Kardeşleri şöyle tasvir ediyor:

'Onların yüzlerine baktığımda, onların en yakın gelecekte mücrimlerinin üzerlerine gideceklerini ve onları daima takipte azimli olduklarını görüyordum... Onlarda sevmenin nedenini ve fedakarlık kelimesinin neler ifade ettiğini anladıklarım görmekle bende, en kuvvetli duygu ve hayranlığı uyandırmışlardır.'

Bu yazı "The New Age Magazine" dergisinin Vol. 37, No. 4, Nisan 1929, sahife 235 de, "Hâkim Büyük Âmirin seyahat İntibaları" olarak neşretmiştir.¹⁸²

Amerikalı Masonbaşı Polonya'yı ne için ziyaret edip, sonra görüşlerini paylaşıyor? Polonya'da masonluk 1939'da kapatılacaktır. ""1909 yılındaki Türk devriminin bu memlekette bir Y.Ş. nin kurulabilmesi için daha elverişli şartlar yarattığı anlaşılmaktadır. A.B.H. Richardson, ertesini yılki konuşmasında (Transaction 1909, s. 98) artık şunları ilân edecek duruma gelmişti : "Türkiye'den az zaman önce rit ile ilgili büyük önemde bir olay haber verildi. Bu memleketin 33° lileri 25/6/1909 tarihinde, İstanbul'da Mısır Y.Ş. sı aktif üyelerinden J. Sakakini B. in başkanlığı altında toplanarak, Osmanlı İmparatorluğu için 33° nin yüksek şûrasını organize etmeye başlamışlardır.

Bu teşkilât, aynı toplantıda (Transaction 1909, s. 146) tanındı, ama yazışma çok az olmuştu. (Transaction 1924 - 25, s. 111).

A.B.H. Cowles 1924 yılındaki dünya gezisinde bu Y.Ş. yı ziyaret etmiş ve onu bir teşkilât olarak tavsif (açıklama - HTA) etmişti : "Büyük Meşrikin localarında tekris edilmiş 25 aktif üyesi vardır. Y.Ş., 4. den 33.'ye kadar bütün dereceleri denetleyen egemen ve bağımsız bir kuruluştur. Büyük Maşrik de ilk üç dereceyi kontrol etmektedir. Toplam üyesi 250 olan üç Rose-Croix şapitri vardır ki, bunlardan biri İzmir'dedir." (New Age XXXIV, s. 525, XXXV, s. 177).

1927 yılındaki nutkunda (Transaction 1926-27, s. 120) görüşünü şu sözlerle belirtmiştir: "Bu Y.Ş., gelecekte yeni bir hayat gösterecektir." A.B.H. Hulusi (Demirelli) B., Y.Ş.'yi temsil etmektedir, onun bizdeki dostluk kefilisi de müfettiş Melville R. Grant'tır.¹⁸³

¹⁸¹ (Melzer, 2013,

¹⁸² (ERKSAN,

Amerikalı Masonbaşı, **Türkiye**'de Yüksek Şûrayı adım adım izliyor, tüm bilgilere sahip. Alt birimini denetleyen ve gelişimini izleyen bir patron ya da CEO halinde...

Mektup konusunda son bir değerlendirme daha yapılması gerekir. Amerika Birleşik Devletleri, bir çadır devleti değil; Batının tüm birikimi ile kurulmuş çağdaş bir devlet. Söz edilen mektup, Amerika içinde bir dernekten, tarikattan; başka bir ülkenin Cumhurbaşkanı'na yazılıyor, dahası o ülkenin iç işlerine karışma anlamı taşıyor. Böyle bir mektubun ABD Dışişleri Bakanlığından onay alınmadan yollanması söz konusu olamaz.

Sahte Mektup Amerika Arşivlerinde Kasadan Çıkarıldı Yalanı

1980'lerde ortaya çıkarılan, güya Amerika mason arşivlerinden çelik kasalardan çıkarılıp getirilen mektubun gönderilme durumu hakkında, Elektronik Yüksek Mühendisi olarak benim görebildiğim devletlerarası ilişkiler gerçeği ve ilkelerini; aralarında Hukuk Profesörleri, Hukukçular, Siyaset Bilimleri okumuş, diplomaside görev almış kişiler göremez, bilemez mi?

Gerçeği söyleyeyim. Amerika'da arşivler, bildiğimiz kütüphane dolapları içinde. Kasa filan yok. Masonbaşı Sahir Erman Amerika'dan arşiv filan getirmedi. Ortada çakma mektuptan başka bir şey yok. Kendi kendilerine uydurup, bir mektup yazıp, belge diye ortaya sürüyorlar. Bir tür belge kalpazanlığı. Masonbaşı Sahir Erman'ın söz ettiği Amerika'daki arşiv yetkilisi ile ben de 2017'de mason derneği kimliğimle e-posta ile yazıştım. Kendisinin arşivde yalnız olduğunu, elemanı olmadığından yakıarak, istersem arşivlerinde araştırma yapabileceğimi söyledi. Bununla beraber Türkiye 1923 ve 1924 yılları raporlarının asıllarının kopyasını bana yolladı. Kitabımda yayınlayacağım.

Resim 18. Sahir Erman

Masonbaşı Sahir Erman'ın söylediği gibi kasalarda filan değiller ve özel ricaya da gerek yok. Sıradan bir mason bile istediği belgeleri e-posta ile alabilir, hele arşivlerine gitse neler neler alır.

Bunları bile ^bile çakma mektup üzerine yaptığım değerlendirmeleri; **Türkiye**'de masonların gerçek yüzünü, devlet anlayışlarını, **Türk ulusu Cumhurbaşkanı**na ve **Atatürk**'e saygılarını, daha doğrusu saygısızlıklarını, yalanlarını göstermek içindi.

Bu kadar aciz içinde, bu kadar yalanla yaşamakta masonlar. Bu kadar ulus bilinci ve duyarlılığından yoksun!

¹⁸³ (Erbudak, 1967, s. 7-12)

Türkiye'nin kurucusu, Türk Ulusunun atası Mustafa Kemal Atatürk'e hakareten çekinmeyen, Türkiye'nin Cumhurbaşkanı, Amerikalı bir kıdemli masonun tehditine, hakaretine ses çıkarmayan, tam aksine sahiplenen Türk Fikir ve Kültür Derneği Başkanı, Yüksek Şûra Masonbaşı 33.° Sahir Erman'ın oğlu 33. Hasan Erman, Fransa'da Yüksek Şûralar toplantısında, Türk Bayrağını ayaklar altında tutmaktan, yerlere sürtmekten rahatsız olmayacak, tam aksine keyifle gülecek kadar milli bilinç ve saygıdan yoksundur.

Yalnızca Hasan Erman mı? Dernek Yöneticileri ve Yüksek Şûra yöneticileri; Yahudi ve Sabetaycılar da aynı fotoğrafta yer alıyor, Türkün kutsalı Türk Bayrağına saygısızlığa katılıyorlar. Aşağıda kendi dergilerinde gururla paylaştıkları fotoğrafı Türk Ulusunun değerlendirmesine sunuyorum:

Resim 19. Sahir Erman'ın oğlu Yüksek Şûra masonbaşı Hasan Erman ve Yüksek Şûra Yönetimi. Soldan sağa Viktor Sidi, Ergün Toğrol, Hasan Erman, Davut Berker, Fransız mason

Masonların Kapatılma Hakkında Değerlendirmeleri

Fikret Çeltikçi;

"1930 yılında Necat Locası tarafından, Masonik ilkelere uygun ve gerçek Masonların şeref ve haysiyetine yaraşır şekilde, fakat, belki de daha sonraki muhtemel sonuçları iyice gözden geçirilmeden yaratılan bunalım, bundan önceki paragrafta anlatıldığı şekilde atlatılmış ise de, cemiyet bu tarihten itibaren sürekli denebilecek surette dış baskılara maruz kalmaktan kurtulamamıştır. Cemiyetin İdare Hey'etine, Hakkı Şinasi Paşanın açıkça belirttiği gibi, Halk Fırkasının uygun gördüğü kişilerin seçilmesi ile ilgili girişimin, Necat Locasının etkisiyle bertaraf edilmesi sağlanmıştır, ama yine de bu sonuç cemiyetin pek de hayrına olmuş sayılmaz. Bu sonuç o zamanki rejime pek sevimli gözükmemiştir, denilebilir. (...)

Dr. Mim Kemal Ökenin istifası tek olay olmaktan çok uzaktır. Dr. Mim Kemal Ökenin nutkunda da belirttiği gibi bu, gerçekten, tarihî olaylar zincirinin sadece bir halkasıdır. Bundan sonra da Masonluk aleyhine sürdürülen propaganda bir kat daha artmıştır. Her zaman ve her yerde görüldüğü gibi, "sansasyon" yaratarak sürüm arttırma peşinde olan bazı gazeteler bu konuda her vesile ile yalan ve hatta iftiralarla dolu yayınlar yapmaktan geri kalmamışlardır. (...)

Türk Mason Cemiyetinin kaaptılmasında şu veya bu şekilde etkili olmuş nedenler arasında Masonluğa sık sık yakıştırılmak istenen, onun dinsiz bir kuruluş olması ve "kökünün dışarda" bulunması iddiasıdır." ¹⁸⁴

"Bu biraderlerin hepsinin ve özellikle İç İşleri Bakanı olan Sayın Şükrü Kayanın bir cemiyetin yasal yollardan nasıl fesh edilebileceğini çok iyi bilmesi gerekir.

Ancak 1935 yılında mer'iyette bulunan yasalarda Türk Mason Cemiyetine, kapatılmasını gerektirecek herhangi bir suç unsuru bulmak mümkün değildir. Halbuki bir süretenberi süregelen olumsuz propagandaların etkisinde kalmış olan 'Halk Fırkası' kendi kontrolü dışında kalmış olan böyle bir cemiyetin faaliyete devam etmesini istememektedir. (...)

Bu beyanlar ve resmî ağızlardan yapılan bildirimler hakikati yansıtmaktan çok uzaktır. Demokratik bir düzen içinde gelişen bir ülkenin İç İşleri Bakanı, yetkili saydığı kişileri makamına çağırıp, onlardan cemiyetlerini fesh etmelerini istediği halde bu işte Hükümetin hiç bir ilgisi yoktur demiş olması elbette gerçeği yansıtan bir beyan olmaktan uzak kalır. Böyle bir "emri vaki" işinin sorumluluğunu Türk Masonlarının üzerine yüklemek bu günkü anlayışlara tümüyle ters düşen bir davranıştır. Ne olur ve ne şekilde sonuçlandırılmış olursa olsun, 1935 yılında, hukuk dışı bir kararla Mason Locaları kapatılmıştır.

1948 yılında, yeniden açılması üzerine mallarını geri almak için müracaatta bulunan Mason cemiyeti bu hukuk dışı davranışı mahkemece tescil ettirmiştir. Mahkeme hukuka aykırı bu davranışı tashih ederek Mason cemiyetinin mallarının geri verilmesini karara bağlamıştır." ¹⁸⁵

Kemalettin Apak;

"Henüz pek o kadar uzak bir mazi olmayan bundan sene evvelki bu elemli hadise için verilecek katî hükmü tarihe ve gelecek Mason nesillerine bırakmak belki daha doğru olacaktır.

¹⁸⁴ (Çeltikçi, 3. Türkiye'de Hür Masonluk, 1982, s.

¹⁸⁵ (Çeltikçi, Türk Masonluk Tarihinden Notlar, 1982, s.

Yalnız şu kadar söyleyeyim ki; halk tabakaları ve mutaassıp zümreler arasında Masonluğun esası ve hedefi hakkında öteden beri mevcut yanlış ve uydurma telâkkiler ve telkinler, diktatoryal ve totaliter zihniyetli bazı yabancı memleketlerdeki komünist ve faşist rejimlerinin o zamanlar takip ettikleri Masonluk aleyhtarı politikanın serpintilerinden alınan ilhamlar, bir kısım gazete ve mecmualarda sürüm ve kazanç vasıtası sayılarak hurafelendirilmiş şekilde Masonluğa mütedair yapılan demagojik yayımlar gibi bir sürü dış tesirler vardı. Bu dış tesirlerin yanında kuru ve sert bir realistlik zihniyetiyle ideale kıymet vermeyip Masonluğu artık cazibesini kaybetmiş ve rolünü bitirmiş tarihî bir müessese saymak, bunun neticesi olarak Masonluğa karşı gittikçe artan bir alâkasızlık ve devamsızlık göstermek, şahsî bazı meseleleri Masonik sahaya da intikal ettirmek ve nihayet cezri bir tasfiye lüzumuna kanaat getirerek vaki olacak bir kapanıştan ileride daha canlı ve imanlı bir kalkınma için faydalanmayı düşünmek gibi bir takım iç tesir ve amiller de mevcuttu. Bunların hepsinin bir araya gelişi, Sütunlarımızın muvakkaten dahi olsa yıkılmasını kolaylaştırmış bulunuyordu. Bu dış ve iç tesirlerden bazen biri, bazen ötekisi ön plana geçti. Zaman zaman biri ötekini tabii bir cereyanla arkasından sürükledi. (...)

Velhasıl o bunu dedi, öteki şunu dedi; o böyle yazdı, öteki şöyle yazdı; netice itibariyle Türk Masonluğu 1935 senesi Ekim ayının 9 unda, 1948 yılına kadar devam edecek olan (14) senelik uykusuna girdi. Senelerce çok büyük müşkülliye yenerek meşkûr himmetlerle sahip olabildiğimiz İstanbul' İzmir ve Ankara'daki güzel lokal binaları elimizden gitti, sütunlar yıkıldı, avadanlıklar darmadağın oldu. Türk Masonluğunun 1935 senesinde geçirdiği üzücü hadisenin objektif olarak hikâyesi budur. Yani: ol kadardır ol hikâyet!.

Ancak mevzuu biraz daha şekillendirmek lâzım gelirse, diyebiliriz ki; **Atatürk**'ün memleketimizde yaptığı inkılâp hamlelerine karşı cahil ve mutaassıp muhitlerin doğrudan doğruya cesaret edemeyip de dolambaçlı yollardan gösterdiği reaksiyonun, ve bu gibi muhitleri kendi maddî menfaatleri için istismar ederek bu reaksiyonu körükleyen spekülâtif bazı neşriyatın yarattığı demagojik havayı teskin sadedinde Masonluk harcamıştı. Bilerek veya bilmeyerek, isteyerek veya istenmeyerek Masonluk politik bir tavizin kurbanı olmuştu. Hatta aynı zihniyet yine o zaman Türk Ocaklarıyla bazı kadın cemiyetlerini de bu kurbanlar arasına katmıştı.

Bu uykuya girişi bazı yaprak dökümleri takip etti ve ara sıra falsolu sesler de duyuldu. Buna mukabil zaman zaman bir Suru İsrâfil gibi, uyarıcı ve uyandırıcı güzel seslerin de işitildiği oluyordu. ¹⁸⁶

Enver Necdet Egeran;

""Hastalık aynı hastalık, bu defa da Masonluk içinde Halk Partili olanlar idari vazifeleri inhisarlarına alıyorlar. Bunun reaksiyonları localarda tatsız konuşmalara yol açıyor. Büyük **Atatürk**'ün devrimlerine bile karşı çıkmaya heveslileri türüyor. Mason Localarındaki geniş söz hürriyeti, eleştirileri daha da tatsızlaştırıyor ve bu hal, 1935'de Türk Masonlarını, Masonik ilkelere karşıymış gibi bir çelişki görüntüsüne bürüyor.

Bu zararlı gidiş Büyük **Atatürk**'ün kulağına kadar ulaşıyor **Atatürk**'ün en yakın mesai arkadaşları Masonlarla zamanın İçişler Bakanı Şükrü Kaya Biraderi davet edip, kendileriyle durunu müzakere ediyor ve o zamanın Büyük Üstadı Muhittin Osmar Omay'a şu mesajı gönderiyor. 'Memlekette yapmış olduğumu: devrimler benim bildiğim Mason prensiplerine tamamen uygundur.

¹⁸⁶ (Apak, 1958, s. 88-91)

Yani güya sîzler batı medeniyetinin kurucusu ve koruyucusunuz biz de batı medeniyetine memleketi intibak ettirmeye, hatta daha üstüne çıkaracak zemini ve koşulları hazırlamaya çalışıyoruz. Böyle Masonluk olmaz, kendi kendinizi kapatınız'.

Bu mesaj üzerine Muhittin Osman Omay Büyük Üstat, kendi emriyle Türk Masonlarını onüç yıllık karmakarışık bir çalışmada sonra uyumaya sevk ediyor."¹⁸⁷ *

Bakar mısınız, Halk Partili olanlar, yönetimi ele almasalar, masonlar içinde **Atatürk** ve Devrim karşıtları hevesliler olarak ortaya çıkmayacaklar. Bu masonlar nasıl büyümemiş çocuklar ki, heveslerle hareket ediyorlar. Ayrıca **Atatürk** de, adamların masonluğunu beğenmediği için kapatıyor.

Halk Partililer yönetimi ele alamadılar, tam tersi savaşımı kaybettiler ve dernekten çıktılar veya çıkarıldılar. Bunu da belgeleri ile Türkiye kitabımızda ortaya koyduk. Bu kadar yalan pes doğrusu.

Murat Ayfer Özgen;

*"Türk Masonluğu'nun 1935 yılında tüm etkinliklerini durduruşu, masonik deyimiyle uykuya girişi, kamuoyunda Masonluğa karşıt (antimasonik) çevrelerin uydurmuş olduğu bir gerekçeye bağlanarak yanlış bilinmiştir; "Atatürk Türkiye'de Masonluğu ilga etmiştir." denmiştir. Oysa **Atatürk**'ün Masonluğa karşı hiçbir olumsuz tutumu görülmemiştir. (...)*

1935 yılında Türkiye'deki mason locaları ve örgütleri, herhangi bir buyruk ya da zorlama ile değil, doğrudan masonların vernüş oldukları bir karar sonucunda kapandı. (...)

Bununla da kalmayarak, locaların süresiz olarak kapatıldığını basın aracılığı ile ilan ettiler. Gerçi bu olayın hemen ardından antimasonik cepheler olayı saptırarak gazetelerde mason localarının kapatıldığını yazdırdı ama işin gerçeği bu olayın bir "kapatma " değil "kendi kendine kapanma" olduğudur"¹¹³¹⁸

Celil Lâyıktez;

"Masonluğun kapanmasının istenmesi ile ilgili söylentiler: Masonluğun kapanmasında etken olduğu iddia edilen ve evraka dayanmayarak yalnızca söylentide kalan üç değişik rivayet vardır. Bu üç konunun yalnızca rivayet değerleriyle kabul edilmeleri koşuluyla, bilgi kabilinden sizlere sunuyorum:

- 1. Mahmut Esat Bozkurt'un İzmir'de Mason olmak üzere Zuhal locasına müracaat ettiğini ve müracaatı rettedilince, şiddetli bir Mason düşmanı olduğunu, hattâ bir gece içkili olarak loca binasına tabancasıyla birkaç el ateş ettiğini, yukarıda görmüştük. Atatürk'ün yakın çevresinde Masonların yanında, Mahmut Esat Bozkurt gibi kişiler de vardı. Atatürk'ün akşam sofralarında Mahmut Esat'ın Masonluğun kapatılması için sürekli telkinde bulunduğu bir gerçektir.*
- 2. İzmir'de bir locada harf devrimine karşı bir konuşma yapılmış. Konuşmacı Kardeş eski harfleri öğrenemeyecek olan yeni nesillerin geçmişimizden kopacakları tezini işlemiş. Bunu öğrenen Atatürk de, "Masonları ilerici bilirdim, devrinden savunacaklarına köstek olmaya başladılar. Galiba kapanmalarının zamanı geldi" gibi bir ifade kullanmış.*
- 3. İzmir suikastının sanığı Câvid Bey 26 Ağustos 1926 tarihinde idam edilmişti. Mason olduğu bilinen Câvid Bey'in idamını önlemek üzere yabancı obediyanlardan dış işlerimize baskı yapılmış ve bu da Atatürk'ü rahatsız etmiş.*

¹⁸⁷ (Egeran, 2015, s. 40)

¹⁸⁸ (Ayfer, 2008, 5. basım, s.

Bana göre bu son rivayetin tutar tarafı yoktur, çünkü bu türden yazışmalar olmuşsa dahî, Câvid Bey'in idamından sonra, Masonluk 9 yıl daha itibarlı yaşamını sürdürmüş ve neticede kapatılmamış, kendi kendine kapanmıştır.

1935 yılında, Türkiye'de Masonik faaliyetin durdurulmasının baskı altında olduğu bir gerçektir. Ancak bu konu, Mason cemiyetine özel değildi, siyasî hava nedeniyle tüm derneklerin faaliyeti durdurulmuştu. İç İşleri Bakanı Şükrü Kaya Kardeşin "Hükümetin bu iş üzerinde hiçbir teşebbüs ve alâkası yoktur" şeklindeki beyanı, faaliyeti durdurmanın, herhangi bir kanuna bağlı olmadığına açık ifadesidir.

Olay bir cemiyetin fesh edilmesi değil, faaliyetini durdurmasıdır. Derneğin, Umumi Heyetçe alınan bir kararla feshedilmemiş olması, olayın fesih değil, idarecilerce lüzum görülen bir faaliyet tatili olduğu ve derneğin "Tüzel Kişiliğinin" sona ermediği bir gerçektir. Danıştay daireleri Genel Kurulu) Mart 1951 tarih ve 176 sayılı ve Yargıtay I'inci Hukuk Dairesi kararları ile İstanbul, Ankara ve İzmir lokallerimiz geri alınabilmiş ve böylece "kapatma olayı" söz konusu ise bunun gaynknunni olduğu, mahkeme kararları ile tesbit edilmiştir."¹⁸⁹

Mehmet Fuat Akev;

"Türkiye Büyük Locasının bir komisyonu tarafından neşretilen bir kitapta, kapanış sebepleri şöyle izah edilmiştir: "Türkiye Cumhuriyetinde, Masonluk aleyhtarı cereyanlar, bir taraftan mürteci ve câhil ortamlardan, diğer taraftan solcu hareketlerden ileri gelmiştir." *¹⁹⁰

Murat Özgen Ayfer;

*"Bu bağlamda bir noktaya daha değinmemizde yarar var. Özellikle Mahmut Esat Bozkurt, **Atatürk**'ün Çankaya'daki ünlü akşam sofralarında Masonluk konusunu ikide bir gündeme getirmekteymiş. Bir akşam Atatürk 'Usandım bu dırdırdn.. Mademki bu cemiyet bu derece zararlıdır, kapatıverelim de bu mesele bitsin." demiş. Atatürk'ün bu sözü "mason demeklerinin kapatılması için vermiş olduğu emir" olarak yorumlanıp, Halk Partisi genel kuruluna yansıtılmış."¹⁹¹*

Ne kadar ilkel ve ucuz bir yaklaşım. **Atatürk** akşam sofrasında etki altında kalıp, masonları yasaklıyor. Söylediğine ciddi ciddi inanıyor mu veya bu açıklamayı nasıl yazabiliyor? Masonbaşı Sabetaycı Murat Özgen Ayfer, hadsiz biçimde **Atatürk**'e hakaret etmekten çekinmiyor. Sonra da utanmadan **Anıtkabir**'e gidebiliyor. Yazıklar olsun!

---

¹⁸⁹ (Lâyiktez, Türkiye'de Masonluk Tarihi Cilt:1 Başlangıç 1721-1956, 1999, s.

¹⁹⁰ (Akev. 1997. s. 73)

¹⁹¹ (Özgen, 2006)

Ergun Aybars, mason tarih profesörü;

"Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Atatürk'ün 1935 yılında Mason çalışmalarını durdurtması, Masonluk düşmanlarına malzeme olmuştur. Diğer bütün demeklerin kapanmasını açık beyanlarıyla bildiren Atatürk. Kasım 1935'de de, en son Mason çalışmalarının durdurulmasını "İçişleri Bakanı Şükrü Kaya (33. derece Mason) ve Dr. Mim Kemal Öke'ye (Büyük Üstad) emretmiştir, işin ilginç yanı Masonluğa saldıran kökten dinci akımlar, Atatürk'ün bu kararma dayanırlarken, esasta Atatürk'ün "Ulusal-Lâik Türkiye Cumhuriyeti"ni de yıkmak amacındadırlar.

Resim 20 Mason tarihçi Ergun Aybars

Teokratik-faşist kesimlerin Türkiye'nin çağdaşlaşması karşısında direnişleri gözönüne alınırsa konu daha iyi anlaşılır."¹⁹²

Osmanlıyı yıkmak konusunda masonların herkesle işbirliği yaptığını buraya kadar belgeleriyle aktardık. Mason Ergün Aybars, Başka bir yazısında sürdürür;

"3. Mahmut Esat'ın yazılarına verilen karşılıkların içerik zenginliği ve çok renkliliği üzerinde ayrıca durmak gereklidir. Söz konusu karşılıklar arasında "beynelmileciliği" retteden de, kabul ederek bununla övünen de vardır. (...)

6. Yazı yoluyla Mahmut Esat'a karşılık veren Masonların, - Büyük Üstat ve önceki Büyük Üstat hariç- Masonluk geçmişlerinin en fazla beş, altı sene olması dikkat çekicidir. (...)

8. Bu süreçte gerginliğin tırmanışının Masonların birbirlerini ifşa etmeleri ile neticelenmesi özellikle dikkat çekicidir. Masonluk tarihimizde benzerlerine -İttihat Terakki-İtilaf Fırkaları rekabet dönemindekine andıracak şekilde- rastlanan ve Masonların birbirini ifşa etmeleri ile sonuçlanan bu karşıtlık, memleketimizdeki Masonluğun kültürel kodları açısından incelenmesi gereken bir konudur.(...)

Bundan sonra Türk Masonluğu için 1935'te kapatılıp mal varlığına el konmasına kadar tırmanacak gerilimli bir süreç başlayacak ve alınan yaralar 1948 Uyanış'ında bile kapanmayacaktır."¹⁹³

Mason tarihçiyeye göre, ispiyonlamak, kardeşini satmak masonların genlerinde varmış. Bu da güzel.

Mason Güngör Öcal, benim söyleyegeldiğim gerçeği itiraf ediyor. Mason Tarikatı içine CHP tarafından yerleştirilmiş, cemiyeti denetim altında tutmak görevi yüklenmiş siyasiler, kapatılma sırasında, Mason tarikatına sahip çıkmazlar ve liderlerinin emrini anında yerine getirirler. Mason localarına görevli olarak girmiş olan siyasilere, masonlar büyük beklenti içinde derhal 33.°'yi verdiler. Kapatılma sırasında da onların, masonları korumasını beklediler. Gerçekleşmeyince de, hayal kırıklıkları içinde, bu masonları eleştirmekte, hatta suçlamaktalar.

¹⁹² (Aybars, s. 245)

¹⁹³ (Ağaoğlu, 2017, s.

"Türk Masonluğunun 1934-1935 yıllarındaki hali ise hastalıklı bir bünye görüntüsü arz etmektedir. Aynı zamanda parti üyesi olan Masonların bir kısmının CHF'si otoritesinin Masonluk içinde de egemen olması yönündeki çabaları ile Türk Masonluğu, siyaseti soluyarak, güçlü bir virüsü bedenine dahil etmiştir. O günlerde, gerçek Masonluğun çizgisinde olanlar ile CHF'na yaranmak için çabalayanlar arasında büyük sürtüşmeler yaşanmakta idi. 1930 seçiminde Dr. Hakkı Şinasi biraderin 'Emri âli böyledir' sözleri ile tohumları serpilen bu fikrin takipçileri ile gerçek Masonluk ideali peşinde olanlar artık bir arada bulunamaz hale gelmişlerdi. Hatta o sıralarda bu sözlere şiddetle karşı çıktıkları halde artık hızını kaybetmek şöyle dursun tam bir vazgeçmişlik içinde olan biraderler dahi mevcuttu. Bunlar kapanış sonrası beyanatları ile kendilerini tam olarak ifade edeceklerdi.

Hükümetlerin CHF tarafından yönlendirildiğinin çok açık ifadesi olan bu cümle, ülkenin idare şeklinin adeta Nazi Almanya'sındakine benzer hale getirilmek yolunda olduğunu göstermektedir.¹⁹⁴ (...)

Bu yaydan atılacak okun vuracağı tek hedefin Türk Masonluğu olduğu da açık, seçik ortadadır. (...)

Bu durum Şükrü Kayanın, Türk Masonluğu camiasında 33. dereceli ve Y. Şûrâ üyesi olanların, yapılacak 'fesih yolu ile kapanış' toplantısı için yetkiye sahip buldukları şeklinde bir yanlış görüşü benimsediğini de göstermektedir. 1929 yılında henüz simgesel derecelerde olduğu halde felsefi derecelerin en üstü olan 33. derecenin kendisine ikram edilmiş olması yanlışının' bir tür psikolojik yönlendirmesi olarak bu tercihi yapmış olduğu da düşünülebilir.^{195 196} (...)

Bu akışa yön veren iki faktörden biri, Şükrü Kayanın kendisinden isteneni yaptığını bir an önce CHP'ne iletebilme telaşı, diğeri ise orada bulunan biraderlerin son günlerde yaşadıklarının birikimi ile bir tür panik havası içinde olmalarıdır. (...)

Kitabımızın bundan sonraki kesiminde Dr. Tevfik Rüştü Araş biraderin kapanış ile ilgili beyanından, kendisinin de bu kararı alanlar arasında bulunduğu anlaşılmaktadır. Aralarında konuşarak böyle bir kararı almak için hiçbir yetkileri olmayan bu kişilerin çabalayışlarında, kişisel siyasal geleceklerine yönelik bir endişenin bulunduğu kesindir."¹⁹⁶

Masonların kimlerini hangi beklentilerle mason yaptıklarını, kimilerine de 3'den 33'e dereceleri "hap gibi" vermelerini Güngör Öcal, öfke ile itiraf eder;

"Fesih yolu ile kapanış sırasında yaşananlar karşısında Türk Masonluğunun yönetici kadrosunu oluşturan biraderlerin, içinde buldukları çaresizliği kabul ederek, devlet idaresinin üst kademelerinde görev yapan Masonların kapanışın önlenmesi için bir şeyler yapabileceklerini umdukları kuşkusuzdur. Kitabımızın bir sonraki kesimi, bu umuda bağlı olarak önceden yapılanlar ile karşılığında alınan sonuçların bazılarını verecektir.

---

¹⁹⁴ Masonlardaki Atatürk'ün başında olduğu, emperyalizm karşıtı savaş ile kurulmuş genç ve ulus devletimizi ve devrimlerle hızla çağdaşlaşan Türkiye'yi, Nazi Almanyası'na benzetecek kadar Türkiye ve Atatürk düşmanlığına bakar mısınız?

¹⁹⁵ "İkram etmek"... Mason dereceleri bayram şekeri mi ikram ediyorlar? Nerete ilkeler?

¹⁹⁶ (Öcal, 2012)

Niçin 'fesih

Türk Masonluğununkendini feshetmek suretiyle faaliyetine son verdirilmesi yerine, hükümetin vereceği bir kapatılma emrinin uygulanmayışının nedenini düşünmemek mümkün değildir. Bu sorunun cevabı ise, yurt içi ve dışından bakıldığında, devlet idaresi görüntüsünün bir totaliter rejim resmi çizmesine bağlı olarak bunun Atatürk'ü son derecede rahatsız edeceği endişesindedir. Durum böyle iken 'kapatılmak' bu görüntüye daha da bir netlik getirecektir. (...)

Yukarıda isimleri anılan 33. dereceye yükseltilmiş biraderlerden hiç birisinin, Şûrânın kendilerinden beklediği Türk Masonluğunun himaye edilmesine dair bir davranışta buldukları hakkında günümüze ulaşan bir söylenti dahi yoktur. Bu beklentinin tam aksine 'kapatılma olayı' sırasında Şükrü Kaya biraderin, dönemin hükümeti ve CHP yanlısı katı bir tutum içinde bulunuşu kendisi hakkında hiç de olumlu olmayan düşüncelere neden olmuştur."

"Y. Şûrâ, gerekirse Türk Masonluğunu korumaları için devletin üst düzey yetkililerini üçüncü dereceden 33'e çıkarıyor. O kişiler de Halk Partisi ve Halkevlerinin Mason ideallerini benimsemiş olmaları düşüncesi ile 'çekişmeye değmez' diyorlar ve Meclis ile Kabinede bulunan diğer biraderlerle toplanıp Türk Masonluğunun uykuya girmesine kendi aralarında karar veriyorlar. Bu tür bir karar için en ufak bir hakları dahi olmayan bu kişilerin, böyle bir hatayı yapışlarının nedenini, CHP içindeki Masonluk aleyhine olan cereyanın son derecede yükselmiş olmasında ve 'hükümete bile hükmeden CHP'nin karşısında durulamaz' görüşünde birleştiklerinde de aramak gerektir.

Ekim 1935'de İçişleri Bakanı Şükrü Kayanın, Ankara'da, 33. dereceli yedi biraderle yaptığı toplantıda, Mason Cemiyetinin kapatılması nedeni olarak yaptığı açıklama da aynı kapsamı içerecektir. Masonluğun idealleri CHF veya onun bağlısı olarak kurulmuş olan Halkevleri ile Halk odaları amaç kapsamı ile örtüşmüş gibi gösterilmektedir. Hatta bu örtüşmenin, Mason cemiyeti varlığının gereksizliğini söyletebilecek kadar genişletildiği de ortadadır.

Bütün bu ifade edilenlere göre, Türk Masonluğu'nun Halk Fırkasına yardım amaçlı kurulduğu belirtilmekte ve Masonik idealin devrin hükümeti ile bütünleşmiş bir partinin bağlısı Halkevleri tarafından tahakkuk ettirildiği de söylenebilmektedir.

Yukarıda adları geçen Mason biraderlerin de, bu konuyu kullanarak, Mason Cemiyetinin kapatılması için çabalayan kişilerle aynı çizgide olduklarını saptamış olmak esef vericidir. O sıralardaki ülke şartları ne kadar ön plana alınarak düşünülse de, bu tür davranışların mazur görülmesi mümkün değildir. ""¹⁹⁷

1952 yılında Yüksek Şûra mason başı yardımcısı 33.º Muhittin Celal Duru gerçeği açıkça söylüyor;

"Türk Masonluğu büyük bir sarsıntı geçirdi. 15 sene kapalı kaldık, yeni uyanma emekleme devresi geçiriyoruz."¹⁹⁸

---

¹⁹⁷ (Öcal, 2012)

¹⁹⁸ (Duru, 2013, s.

Bu nasıl bir anlayıştır ki, emperyalist Batı'nın uzantısı bir tarikatı, Mason Tarikatını, şeref üzerine ettiği yeminle bağlı olduğu Türkiye'nin, Devletinin üstünde görmekte; sırf masonları korusunlar diyerek, haysiyetsizce verilmiş üst derecelerin karşılığı olarak; bakanlardan, milletvekillerinden, liderlerine, hem de Ulusun Ata dediği liderine bağlı kaldıkları, milletine hizmet için görev yaptıkları partilerine, Hükümetlerine, Devletlerine ihanet etmedikleri için eleştirebilmekte.

İşte mason milliliği budur. Ülke güvenliğini emanet ettiğimiz, gözbebeğimiz TSK, Emniyet Güçleri ve İstihbarat Birimlerinde, mason tarikatı mensuplarının ne kadar tehlikeli olabileceklerini emekli subayın sözlerinde görmekteyiz.

Öte yandan, masonları kendilerine kapattırmak, **Atatürk**'ün strateji dehası olduğunu bir daha göstermekte ve masonların. **Atatürk**'ün bir emri ile masonlar çil yavrusu gibi kaçışmışlar.

Masonların, bu kadar açık bir duruş içinde olan kişilere, günümüzde masonlardı diye sahip çıkmaları, onların isimleri üzerinden övünmeye çalışmaları, acizliklerini ve Türkiye'de ne kadar dışlanmış olduklarını gösterir. Dahası git gide zayıflayan derneklerine yeni üyeler devşirebilmek için kullandıkları, ucuz bir propaganda olarak.

Mason yazarlardan Seyhun Tunaşar¹⁹⁹ buraya kadar aktardığımız tüm masonlardan farklı düşünüyor.

Tarikatının Masonbaşılarını, kıdemli masonları kendisince çürütmekte, hatta doğru anlamıyorlar diye fırçalamakta;

"Şu halde Atatürk mason localarını niçin kapattı? Sorusuna gelince, gerçeğe asla uymayan bu iddia çok defalar siyasi maksat ve oyunlarla, masonluk aleyhinde konuşanlar tarafından ortaya atılmaktadır. Bu devri yaşayan kardeşlerinizden biri olarak emniyetle ifade ederim ki, Atatürk mason localarını kapatmamıştır. Bu iddia, yukarıda arzettiğim veçhile Atatürk'ten masonluğa gösterdiği ilgi, teveccüh ve itimatla asla bağdaşamaz.

Hakikat şudur: Türk Masonları kendileri, kendi kararları ile faaliyetleri tatil etmişlerdir. Aklımda kalan o zamanki masonca deyimine göre "Bir zaman için hali nevme girmişler" yani uykuya geçmişlerdir. Bilindiği üzere Kemalizmin en önemli esaslarından biri kuvvetlerin tevhidî, birleştirilmesi idi. Atatürk rejimi yaratıcı olarak buna candan inanıyordu.

---

¹⁹⁹ Seyhun Tunaşar'ı hayatta iken, localarda ve sofralarda görmüştüm. O zaman kitaplarını okumadığım için, gerçekte düşüncelerini bilmezdim. Genellikle yalnız gelir gider, sofralarda içince sarhoş olur, bir de masada sevmediği yaşıtı biri varsa, onunla kapışır, sokak kavgalarına benzer ağız dalaşları yapardı. 1962'de Devlet Memuriyeti'ne girmiş, 65'de de mason olmuştur. 12 Eylül faşist yönetimi ile yakın emirleri altında çalışmış, sonra askeri hükümetlerde de bakanlara müşavirlik yapmış biri. Tek bacağı aksardı, bastonla dolaşırdı. Normalde insanlık için iyi şeyler yapma savında olan masonlar, köleleri, siyahileri ve "sakatları" mason yapmazlar. Ne kadar büyük bir insanlık ayıbı, hatta suç; onların deyişi ile sakatları, insancıl söylemlerle özürlerini dışlamak. Faşistlerin de düşüncesi aynıdır; onlar da siyahileri, sakatları sevmezler, kabul etmezler öldürürler. Seyhun Tunaşar üye olduğunda eğer sakat değildiye, herhalde güçlü bir torpili vardı. Kökenini bilmem ama,,

Bir gün, benim de üyesi olduğum Şafak Locasına ziyarete gelir. Sofra da, kanında alkol düzeyi e arttıktan sonra, kendisi gibi tuhaf bir karakter olan Mustafa Balıkcıoğlu ile karşılıklı kavgaya tutuştular. İkisinin de yaşları kâmil yaşlara ulaşmış rakamlardaydı. Tartışmaları kavgaya dönüştü, kimseyi gözleri görmeden bağıra çağıra kavgaya ediyorlardı. Ne zaman bir birlerine fiziksel olarak girişecekler diye öngörmeye çalışıyordum. Sonra diğer yaşlı masonlar araya girip, yatıştırdılar ama saatler aldı.

*Memleketin ilerleyişini birlikte görüyordu. Onun "Hepimiz birimiz, Birimiz hepimiz için" vecizesi aynı zamanda masonik bir düsturdur. Bu, Atatürk'ün masonca düşündüğünü de bize anlatır.*²⁰⁰

Mason Seyhun Tunaşar'ın kitaplarını okuduğumuz zaman, **Atatürk** ve **Türkiye** düşmanı bir karakterle karşılaşmaktayız. Bunun ötesinde, birçok masonda gördüğümüz, gerçeği çarpıtmak, siyahı beyaz olarak algılamak ve aktarmak, Seyhun Tunaşar da fazlası ile var. Mahmut Esat Bozkurt'un tüm kimliği, yaşamı ve söyledikleri ortada iken, mason biraderlerinin de söyledikleri ortada iken, Mahmut Esat Bozkurt'u mason ilan etmek, mason tarikatını **Atatürk** kapattığı halde; **Atatürk** masonluğa destek oldu, kapatmadı, kendimiz uykuya geçtik demek; Seyhun Tunaşar'ın asıl amacının, **Türk** Ulusunun değerlerine saldırmak, değersizleştirmek çabasından başka bir şey değildir. Bu şahıs askeri darbeler sonrasında, bürokrat olarak görevler yapmıştır.

Kıdemli mason Seyhun Tunaşar; Kapatılma döneminde kendisini kast ederek, "Bu devri yaşayan kardeşlerinizden biri olarak." diyor. Kapatılma 1935, Tunaşar'ın doğumu 1938! "Yuh, bu kadar da yalan olmaz" diyoruz ama.

Tunaşar;

"Onun 'Hepimiz birimiz, Birimiz hepimiz için' vecizesi aynı zamanda masonik bir düsturdur." diyor... Onun derken, **Atatürk**'ü kast ediyor, üstüne masonik düstur olduğunu söylüyor. Bu özlü söz Dartanyan kardeşlerin değil miydi? **Atatürk** hiçbir zaman böyle bir söz söylememiştir.

Eleştiri anlamında bile söyleyecek söz bulamıyorum. Masonluk yalnızca kültürsüzleştirmiyor, gerçekten de koparıp, uydurduklarına sonra inanmalarını mı sağlıyor? Çoğunda bunu görüyoruz.

Basının ve Aydınların Masonluğun Kapatılmasına Bakışları

J Cumhuriyet Gazetesi, 14 Ekim 1935

"İç İşleri Bakanlığından verilen emir üzerine Türkiye Mason localalarının faaliyetine nihayet verilmiştir. Bu emir daha evvelce nm'lîm olduğun- im, tatili faaliyet karan verilmek üzere Türkiye Üstadı Âzami yüksek maşrıkı toplantıya çağırmıştır. Türkiye Üstadı Âzami olan İstanbul Emlâk bıkası direktörü Muhiddin Osman, Türkiye Mason localalarını yüksek maki!dan aldığı emir üzerine kapadığını arkadaşlarına bildirmiştir. Bu sureti Türkiye Masonluğunun İstanbul, Bursa, Ankara, İzmir, Edirne, Muğla, (kziantep, Adana ve diğer yerlerde bulunan müteaddit locaları kapanmış, Hnkrin emlâki Hükümete intikâl etmiştir. Türkiye'de halen ecnebi maşrıkırna mensub localar kalmamış, bunlar vaktile Türk Maşrıkın dahil olmağı mecbur edilmiş olduklarından, bu suretle son zamanlarda İtalya, Alman ve Rusya'da olduğu gibi Mason teşkilâtı memleketimizde de ilga edilmiş duyur. Bu teşkilâtın kaldırılmasını icab ettiren sebep, son fırka programını kökü dışarda bulunan teşekküllerin memleketimizde yer bulamayacağına hır olan kayıttır. Mamafih Masonlar kendi köklerinin dışarda olmadığını, konfederasyon halinde idare edilen Masonluğun burada serbest, müstakil ve milliyetçi olduğunu söylüyorlardı.

Esasen son zamanlarda yapılan muhtelif neşriyatta da görüldüğü üzere, Masonluk memleketimizde bir sır olmaktan çıkmıştı. Zira Masonluk daha ziyade lâiklik ve eskiliğe karşı aleyhdarlık ve müntesibleri arasında tesanüd ve mütekâbil yardımlar fikrini güden bir müessese olup koyu taassuba aleyhdarlığından dolayı hattâ dinsizlik veya milli yetsizlik isnadı altında bile bulunuyordu. Türkiye'de ulusal bir Maşrıkı Azamin teşekkülü tarihi (30) seneyi müteceviz değildir. İlk önce Selanik'te İtalyan, sonra İstanbul'da İngiliz, Fransız ve Yunan locaları teşekkül etmiştir. Namık Kemâller, Ziya Paşalar o zaman bu mahfillere devam etmişlerdir. Meşrutiyetten sonra da Türkiye Mahfilleri teşekkül etmiştir.

Türkiye Masonlarının adedi birkaç bin olup memleketimizin her sahada ileri gelen şahsiyetlerinden birçokları bu mahfillere devam etmekte idiler. Masonluk, şimdiki halde İngiltere, Fransa, Belçika, Yunanistan, Romanya, Bulgaristan, Amerika ve İsviçre gibi memleketlerde faaliyettedir."

Bu habere Mason Kemalettin Apak'ın yorumu; ""Bu yazı, umumi üslûp ve edası bakımından, Masonluğu bilen bir kaleminden çıkmış gibi görünmektedir."201

Cumhuriyet Gazetesinin masonluğu aklama çabasını ibretle okuyoruz.

İlhami Soysal; ""Cumhuriyet Gazetesinin 14 Ekim tarihli sayısında yer alan bu haberde sözü edilen "yüksek makam", dönemin Cumhurbaşkanı **Atatürk**'ten başkası değildi. Ve verilen haber büyük ölçüde gerçekleri yansıtmaktadır. Haberin yazılış biçimiye, yazarının bu konuları bilen ve hatta büyük bir olasılıkla mason olan biri olduğu izlenimini vermektedir. Buna karşın, haberde birkaç yanlış nokta bulunmaktadır.

Cumhuriyet'in haberindeki bu yanlışlardan birincisi ve en önemlisi, Mason localalarının kapatılması için Yüksek Şûra'nın (Maşrık) toplantıya çağrılıp karar aldığı noktasıdır. Kapatma kararı Ankara'da 8 kişilik bir kurul tarafından alınmak zorunda kalınmıştır.

---

²⁰¹ (Apak, 1958, s. 90)

Haberdeki bir ikinci yanlış da, Edirne, Muğla ve Adana'da da mason locaları varmış da bunlar da kapatılmış gibi yazılmış olmasıdır. Daha önce de belirttiğimiz gibi, 1935'lerde Mason locaları ülke çapında oldukça yaygın olmalarına karşı bu illerde örgütlü değillerdi.”²⁰²

J Cumhuriyet Gazetesi, 15 Ekim 1935, haber; "Ankara 14 (Özel)

İç işleri Bakanlığının bütün ilbaylıklara birer tamim göndererek Mason Localannda yapılacak toplantıları yasak ettiğine dair çıkarılan haberler üzerine Dahiliye Müsteşarı Vehbile görüştüm. Müsteşar böyle bir meseleden haberdar olmadığını söyledi.

Emniyet Umum Müdür muavını Behçet'te aynı şeyi tekrar etti. Bu dakikaya kadar Ankara Emniyet Müdürlüğüne de bu yolda bir emir verilmemiştir. Ancak Ankara'da ki Locanın kendi kendine feshe karar verdiği, bu kararını da tatbik ettiği bildiriliyor. Esasen Parti programın da beynelmilelci maksadlarla cemiyet yapılamıyacağı gibi kökü yurd dışında olan cemiyetler kurmanın yasak edileceği de kayıtlıdır.

Türk Yükselme Cemiyetinin fesih kararını hangi esbabı mucibe ile verdiğini burada şimdilik tahkik etmek kabil olamadı.”

J Cumhuriyet Gazetesi, 16 Ekim 1935 (16 Birinciteşrin 1935) tarihli sayısı, sayfa 5; N.'nin yazısı;

"Biz bize Masonluk

Gazeteler, Türkiyedeki Mason localarının kapandığını yazıyorlar, Haber, beni çok sevindirdi. Çocukluğumda, Mason dendiği zaman içimi bir korku ve üzüntü kaplardı. Ne olduklarını bilmediğim bu adamları, kara maskeli, uzun mantolu gölgeler halinde tahayyül eder, haydud mu, umacı mı olduklarını pek kestiremezdim. Sonraları Fran - Masonluk hakkında bir çok şeyler okudum ve dinledim. Vardığım netice, Masonluğun nefret edilecek bir müessese olduğudur.

Teşekkürün ne zaman ortaya çıktığı pek bilinmiyor. Milâddan yüzlerce sene önce mevcut olduğunu iddia edenler var. Fakat umumî kanaate göre bugünkü Masonluğun temelleri sekizinci asırda kurulmuştur. O zaman bütün dünyayı kasıp kavurmakta olan din taassubunu gözönüne getirirsek, bundan ıstırab çeken açık fikirli insanların kendilerini korumak için aralarında gizli bir teşekkür kurmalannı tabii görürüz. Başlangıçta Masonluğun gayesi buydu. Medeniyet ilerledikçe, bu ihtiyacın ortadan kalkması olmasına rağmen Masonluk dağılacağı yerde dal budak saldı, bütün dünyaya yayılmağa başladı. Ve gayesini değiştirdi. Masonluk için "bir Yahudi müessesesidir" diyenler var. Belki değildir. Yalnız şu var ki, takib olunan gaye Yahudiler için biçilmiş bir kaftan sayılır ve Masonların çoğu Yahudi değilse, her halde Yahudilerin yüzde doksanı Masondurlar.

'Birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için' şiarı, milliyet çerçevesi içinde kalırsa doğrudur; bütün insanlığı kavrayan yeni bir manada kullanılırsa gene doğrudur. Fakat bu iki mefhumdan hiçbirine bakılmıyarak muavven şartlan haiz bir takım insanları hedef tutarsa yanlıştır, zararlıdır. En korkunc bir mikrob kadar zararlıdır. Mason localarının kapanması iyi oldu. N.²⁰³

²⁰² (Soysal, 1978, s. 254-255)

²⁰³ N. kim acaba? Nadir Nadi mi? Cumhuriyet Gazetesi'ne ve bazı yazarlarına sordum, yanıt alamadım.

J Peyami Sefa, Son Posta Gazetesi, 12 Ekim 1931

"Pek gençtim bazı akraba ve eş dost, ayrı ayrı üstüme düştüler, hemen senelerce süren bir isrardan sonra bana bir teklif varakası imzalattılar. Ben de Mason kardeşler araşma girmeyi resmen talep ettim. Tahkikat epey sürdü. İsmim oya konduğu zaman bir muzip çıkmış aleyhime bir siyah kâğıt atmış, bizim iş bozulmuş.

Bu neticeye kızmadım.

Masonlar hoş adamlardır. Onlara kızılmaz. Bize ne zararları var? Sık sık büyük lokantalarda, yahut kendi localarında toplanırlar, kapılan bacaları sıkı fıkı örterler, belki bir de gözcü koyarlar, sanki yemek içmek, gevezelik etmek, ilmi sohbetler yapmak ayıp bir şeymiş gibi kendi kendilerine yer içer, hoşbeş eder, dağılır giderler. Türkiye gibi, kulüpsüz, cemiyetsiz bir memlekette sekiz on kişinin ahbapça toplanmalarını çok görmeyelim. Yoksa o biçareler de kahve köşelerine dolarlar ve iskambil kâğıdı ile domino taşlarına sarılırlar. Bırakın gönüllerini eğlendirsinler, t'Umacı geliyor!' diye siyah kukuletalar giyerek birbirlerini korkutsunlar, kapı aralığından birbirlerine ansızın 'Ce'ece!' diye bağırınsınlar, yahut biraz daha ciddileşerek, asırlardan beri metafiziğin ve felsefenin halledemediği kâinat meselelerini bir kalemde, bir çırpıda hallediversinler, arasına birinin başı ağrıyacak olursa 'teavünü beşeri' (= insani yardımlaşma) namına oncağıza bir aspirin uzatıversinler. Bunlardan bize ne? Mahmut Esat Beye ne?

Amma bu kardeşler yalnız birbirlerine kardeşlik ederler mi? Türkiye'de küçük bir ekalliyet imişler; küçük bir ekalliyetin yardımı ekseriyet aleyhine zararlı bir ittifak teşkil edermiş; Masonluk yardımlaşmanın kötü bir inhisarıymış; bir zümrenin yıkılmasına çalışan hususi ve gayri insani bir teşekkül mü? Bundan da bize ne? Her cemiyet, her fırka böyle değil midir? Dışarda kalanın canı çıksın.

Mason kardeşler, sık sık ziyafetler tertip edip şarabı, şampanyayı atıştırıyorlar ya, keyifleri yerinde ya. Onlar da şunun bunun tarzine aldırmasınlar. Bütün dünya beşeriyetin saadeti namına çalışıyor, yiyor, içiyor, eğleniyor. Bütün cemiyetler ve teşekküller.

Mason kardeş, aldırma, ye, iç, kadehlerini doldur, çek.

—Şerefine!...²⁰⁴

J Tan Gazetesi

"Tan Gazetesi bu ek bilgilerle de yetinmemiş, haberin devamında, konu hakkında tanınmış bazı masonlardan da görüş alıp yayınlamıştır. Gazetenin bu konudaki haberi şöyledir : "Tanınmış bazı masonlar bu hususta fikir beyan etmekten çekinmişlerdir. Türkiye Masonlarının ileri gelenlerinden Avukat Sadi Rıza (gazeteye yazmamak kaydıyla) kısaca dedi ki:

— Ben İşin İçindeyim. Sorgunuza karşılık verecek durumum yok. Fakat ısrar ettiğiniz için fikrimi söyleyeyim. Masonluk faaliyetine evvelce ne için mücadele edilmişse, bugün de yine o sebepten dolayı faaliyetine son veriliyor. Hükümetin kararlarının herhangi biri üzerinde münakaşa etmeyi uygunsuz bulurum. Yalnız bu işte Masonların, küçük ihmali olduğunu söylemekten çekinmeyeceğim.

Masonlar, daha önceden davranıp, hükümetin kararını beklemekten kendi kendilerini dağıtacaklardı. Bunu yapmamakla hükümeti güç durumda bıraktılar.

'Adliye Doktoru Salim Haşim, kendi de Mason olduğu halde, bu teşekkülün ortadan kalkmasını kayıtsızlıkla karşılamıştır :

— Bence Masonluk Türkiye için, çoktan tarihe karışmıştı. Belki 15'inci, 16'ncı Lui'ler, Fransa'da kral iken Masonluğun bir manası verdi. Çünkü, Masonluk, istibdada, zulme ve klerikalizme karşı yapılmış bir gizli isyan teşekkülü idi. Aynı kara kuvvetlerle çarpışarak dünya milletlerinin en lâiklerinden biri mevkiine çıkan Türkiye'de Masonluğun veya buna benzer herhangi gizli bir teşekkülün yeri olamazdı. Masonluk, eğer bir din ise mevcut dinlere bile omuz silkildiği bir çağda bu gizli din sökmez. Eğer sosyal ve sosyal bir varlık ise, bütün dünyada ondan çok daha önemli, çok daha kuvvetli müesseseler vücuda geldiği için yine bir faydası yoktur.

'Masonluk çoktan beri yaşamıyordu. Çünkü o bir manken olmuştu. En sonunda, bütün geçmişleri içine alan tarih müzesindeki yerini buldu.'

Tan Gazetesinden aktardığımız bu demeçler de gösteriyor ki, 1935'erde Masonluk Mabedinin sütunları gerçekten çürümüş ve çökmüştür.²⁰⁵

J Yıldırım Koç, Aydınlık Gazetesi;

"Büyük Türk demokratik devrimcisi ve **Atatürk**çü M.E.Bozkurt'un 1931-32 yıllarında yazdığı makalelerde masonluğa yönelttiği suçlamalardan bir bölümünü aktarmıştım. Bu makaleler **Atatürk**'ün sağlığında yayımlandı.

1922-1930 döneminde iktisat ve ardından adliye vekili M.E.Bozkurt'un bu yazılarından **Atatürk**'ün bilgisinin olmaması düşünülemez.

M.E.Bozkurt'un masonluğa yönelttiği suçlamalar, bu konuyu zaten çok iyi bilen **Atatürk** tarafından da uygun görülmüş olsa gerek ki, 1 -3. derece masonların bağlı olduğu Büyük Loca 9 Ekim 1935 tarihinde faaliyetlerine son verdi ve malvarlığı Halkevlerine bağışlandı. Bu malvarlığı 1951 yılında geri alındı. 4-33. derece masonların bağlı bulunduğu "Suprem Konsey" ise çalışmalarını "toprak altında" sürdürdü.

M.E.Bozkurt'un masonların milliyetçi, laik ve cumhuriyetçi oldukları iddialarına verdiği yanıtlar aşağıda sunulmaktadır (M.E.Bozkurt, Masonlar Dinleyiniz!).

"Masonluğu ellerinde hulül, istila, tahakküm, soygunculuk vasıtası yapan emperyalistlerin..." (s.13)

"Bazı farmasonlarımız 'hayır, biz milliyetçiyiz' diyorlar. Bu iddia doğru olabilir. O halde mason değildirler. Hem perhiz hem turşu olmaz. İnsan hem milliyetçi, hem mason olmaz. Tıpkı hem Hıristiyan, hem Yahudi, hem Müslüman olmayacağı gibi." (s.31)

"Masonluk beynelmilelci, siyasidir. Türk milleti, Türk memleketi için zararlı ve tehlikelidir. Çünkü beynelmilelcilik milliyeti tanımaz. Türk milletinin yaşaması, yükselmesi, milliyetçilikle mümkündür. Dünya bu yolda yürüyor, bu yolda hazırlanıyor. Farmasonluk bunu kemiriyor. Prensipleri ile milli hisleri, milli duyguları yıpratıyor." (s.32)

"Masonluk teşkilatı, insanlığı, sırf kendi camiasında gören bencil bir tarikattır... Milliyetçi değildir. Merasim kelimeleri bile İbranicedir!" (s.38)

"Bizdeki masonlar 'masonluk cumhuriyetçidir' diye bağıradersun; halbuki İngiltere'de başlarında kralı taşımaktadırlar." (s.39)

²⁰⁵ (Soysal, 1978, s. 260-261)

"Masonluk tatbikatta bu neticeleri veriyor. Teorik cepheden de bakılsa, milliyetçiliği, milliyetçilik duygularını öldürmek davasıdır. Çünkü 'beynelmileciliğe varabilmek için ilk yıkılacak, yıkılması lazım gelen engel budur, değil mi?" (s.15)

"Benim bildiğim, bazı masonların masonluğu ileri sürerek kendi ceplerini -hem de Türk milleti zararına- doldurmaya çalıştıkları ve doldurdıklarıdır." (s.16)

"Biz milliyetçiyiz. Fakat insanlığı, onun manasını farmasonluktan çok iyi anlarız. Biz insanlığı, ortaçağ Yahudiliğinin bu teşkilatından değil, cihana medeniyet duygularını salan öz Türk milletinin on bin yıllık tarihinden öğrendik." (s.51)

"Farmasonluğun laik ve cumhuriyetçi olmasına gelince: Bu tatbikatla taban tabana zıttır. Bugün cumhuriyetçiyim diyen farmasonluk İngiliz krallarını baş farmason olarak başında tutuyor! Dün Abdülhamit'le, Meşrutiyet'te Sultan Reşat'la, İttihat ve Terakkiyle, Vahidettin'le, İtilaf ve Hürriyet'le bir hoş geçindi! Şimdi de Cumhuriyet'le geçinmek istiyor. Hem de herkesten fazla, hatta Cumhuriyet' kurandan fazla cumhuriyetçi görünüyor! Her devrin notası, makamı üzerine şarkı söyleyen böyle bir teşkilata yeni Türk rejimi ne dereceye kadar inanabilir? Ne dereceye kadar inanmalıdır? Bunun hükmünü akıl sahipleri versin." (s.52)

"Farmasonluk ne insanlığı, ne milliyetçiliği düşünen bir varlık değildir; siyasidir ve gizlidir. Ucu beynelmilel olan, yabancı memleketlere dayanan, oralarla irtibat halinde bulunan bu teşekkül. Türk milleti, Türk Cumhuriyeti için bir gün bir tehlike olabilir. Nitekim zaman zaman olmuştur da." (s.57)²⁰⁶

İtalyan mason tarihçisi Eric Anduze;

" 13 Ekim 1935 tarihinde Mustafa Kemal'in Türk localarını kapatmasıyla, Türkiye'deki masonluk macerası sona ermiş olacaktır. Bundan sonra Türklerin politik eğitim ve yönetiminde Halk Partisi ön plana çıkacaktır. Localarla iktidar arasındaki ilişkiler bir yandan yararlı olurken, öte yandan bir güvensizlik duygusu her zaman varlığını korumuştur. Bunun en somut örnekleri 1908 yılında yaşanır. ""²⁰⁷

İlahiyatçı akademisyen Yaşar Nuri Öztürk;

"Misyonerlerin, öncelikle Müslümanlar aleyhine iş gören birer "görevli" olduğu yolundaki genel kanaat, tarih tarafından henüz yalanlanamamıştır. Misyonerler için "Onlar hep İsa derler ama hep altın ve pamuk kastederler" diyen Batılı, bir gerçeği ifade etmektedir. Esas maksat emperyalizm ve sömürgecilik olunca, misyonerliğin ikrah üreten bir kurum olması kaçınılmaz hale gelir. Misyonerlik, bir biçimde daima ikrah kullandı. Bu, görüntüsü bakımından, ilkel ve kaba olmaktan uzak, rafine, entelektüel, üst düzey, makyajlı bir ikrahtır, ama son tahlilde ikrahtır. Ve herkes tarafından fark edilemediği için de en tehlikeli ikrahtır. Şöyle de diyebiliriz:

Misyonerliği kullananlar, bir biçimde daima ikrahi kullandılar. Yani baskı, zorlama, aldatma, kandırma yoluna gittiler. Kısacası, insanın özgür iradesiy sevip istemediği bir şeyi başka yollarla ona yaptırmaya kalkıştılar."²⁰⁸

Masonlar 2017'de İngiltere'de yapılan İngiltere B. Büyük Locasının 300. Yıl Dönümünde, İngiliz Kraliyetini temsil eden Prens Philip ardında sıralanmış, onun etekleri altında yer almışlardır. Yani yüz yıl sonra da olsa durum aynıdır.

²⁰⁶ (Koç, 2012)

²⁰⁷ (Anduze, 2012)

²⁰⁸ (Öztürk, 2003, s.

Masonlar, 1935'de kapatılmalarını, demokratik bulmaz, hukuk dışı, yasal olmadığını söylerler. Onlarca, hürriyet yalnızca emperyalist Batı, onların işbirlikçisi komprador aydınlar ve onların gizli örgütleri Mason Tarikatı için önemlidir. Halk umurlarında değildir, yeter ki sömürü devam etsin.

Kapatılma olayından ötürü, Türkiye'nin kurucu partisi CHF/CHP'yi ve onun **Türkçü devrimci kadrolarına sövüyorlar**, hatta alçakça bir şekilde faşistlikle, Nazilikle itham ediyorlar. Bunun altında yatan Mason Tarikatı üyelerinin Batı taklitçiliği, hayranlığı ve kendi halkına karşı yabancılarla işbirliğidir.

Bilim insanı Sina Akşin;

*"Aslında devrimlerin en önemli İşlevlerinden biri savunmaydı. Kime karşı savunma? Avrupa emperyalizmine karşı. Zira iki dünya savaşı arasındaki dönem emperyalizmin en azgın çağıydı. Eski dünyada olup halkı Avrupalı olmayan ve 1914 öncesinde nasıl olduysa bağımsız kalabilmiş dört ülkeden üçü iki savaş arasında veya savaşta istilaya uğradı. 1931'de Çin Japonya'nın, 1935'de Habeşistan İtalya'nın, 1941'de İran Sovyet ve İngiliz istilasına uğradı. Dördüncü ülke olan Türkiye sanırım Atatürk devrimi sayesinde kendini kurtardı ."*²⁰⁹

Fransız sosyolog, patolog Maurice Duverger;

"Kemalist partinin birinci özelliği, demokratik bir ideolojiye sahip bulunmasıydı... Mustafa Kemal'in siyasal rejimi, çoğulculuğun üstün bir değer olduğunu kabul ediyor ve çoğulcu bir devlet felsefesi içinde işlevini yerine getiriyordu. Üstelik partisinin, yapısal açıdan da totaliterlikle hiçbir ilgisi yoktu. Kemalizm demokratik bir ideolojidir...."

Atatürk döneminde niçin demokrasinin tüm kurum ve kuralları yoktu? Olamazdı da, onun için...Fransız devriminden yarım yüzyıl sonra bile Fransız işçisinin oy hakkı var mıydı? Amerikan devriminden bir buçuk yüzyıl sonra bile ABüyük Doğu'de ırklar arasında tam bir hukuksal eşitlik sağlanmış mıydı? Atatürk bir ortaçağ toplumundan yola çıktı. Cumhuriyet' kurduktan sonra 15 yıl yaşadı... ve sınıf-cinsiyet-ırk-din ayrımı olmadan, tüm yurttaşlar arasında hukuksal eşitliği, o inanılmaz kısa süreye sığdırdı...

*Bilim her olguyu kendi koşulları içinde değerlendirir. Atatürk yönetimi, kendi koşulları içinde, olabilecek en demokratik yönetimdi. Ve bu açıdan, Türkiye'nin bugünkü yönetiminden daha demokratikti! Ölümünün yıldönümünde... Sağdan ve soldan aşağılık saldırıların üzerinde yoğunlaştığı bir diktatörü(î), en içten saygılarımla anıyorum.. ."*²¹⁰

Araştırmacı yazar Süleyman Kocabaş;

1. "Otoriter rejimlerin varlığı ve tekeli karakteri: Türkiye'de zaten, otoriter rejime yol açan tek parti rejimi vardı. Her şey onun tekelindeydi. Kendisi dışındaki, kendi kontrollerinde olmayan fikir ve aksiyonların, onların teşkilâtlarının varlığına tahammülü yoktu.
2. Konjonktürel uygunluk: O zamanın dünya siyasi konjonktürüne faşizm, nazizm, komünizm gibi otoriter rejimler hakimdi. Bu sebepten bu rejimlerin hakim olduğu İtalya, Almanya, Sovyet Rusya, İspanya gibi ülkelerde Masonluk yasaklanmış, Türkiye de bu konjonktürden etkilendiği için, onları taklitle Mason localarını kapatmak yoluna gitmişti.

---

²⁰⁹ (Akşin, Önsöz, s.

²¹⁰ (Duverger)

3. *Kamuoyunun tepkisi: Halkın tamamı, aydınlar ve bürokratların çoğu, Masonluğa öteden beri iyi bir gözle bakmıyordu. "Dinsizlik" ve "Osmanlı Devleti'ni yıkan bir kuruluş" olarak algılanmış, Mason localarının kapatılması için kamuoyundan da talepler gelmişti.*
4. *Mustafa Kemal'in karakter yapısı ve tarihî gözlemleri: Atatürk, Masonluğa daha başlangıçta sempati ile bakmamış, bu onun, "Masonluğun, karanlık, gizli ve sırlı kalıplarına sığmaz, kimseden emir almaz, emir verir" karakterinin yanında, kendi "millî yapısı" ile Masonluğun "uluslararası" karakterinin birbirleriyle uymamasından kaynaklanmıştır. Bu karakteristik yapı yanında, Atatürk'ün "tarihin bir şahidi" olarak Masonluk ve Masonlar'ın Osmanlı Devleti'nin yönetimi ve savaşlardaki "kötü rollerini" görmüş, aynı şahitliği yaşayan Cevat Rifat Atilhan, Kâzım Karabekir gibi Masonluğa soğuk bakmıştır.*
5. *Rejimin "Milliyetçi Türkçü" yapısı: Tek parti dönemi rejimi "Milliyetçi Türkçü bir karaktere" de sahipti. Bu sebepten Masonluğa "kökü dışarıda, millîlik için zararlı" gözüyle bakılmıştı.*
6. *Masonlar'ın ilkeleri ile Atatürk ve CHP'nin ilkelerinin birbirlerine uygunlukları: Bu iddiada az çok gerçek payının bulunmasına rağmen, asıl olan, Masonlar'ın Atatürk'ün "tarihî ve karizmatik kişiliği" karşısında "tecrit" olmamak için, kendilerini savunmada "rasyonalize" olmak için ortaya attıkları bir görüştür. Hatta bu sebepten, "Türk İnkılabının gerçekleştirilmesinde büyük payları" olduğu propagandasını yapmışlardır. "İlkelere uygunluk sonucu kapatmak" gerekçesi bir kılıftır. Bu prosedür her tarafta geçerli olsaydı, İngiltere ve Amerika gibi ülkelerdeki Mason localarının çoktan kapanması gerekirdi. "²¹¹*

Atatürk'ün tokat gibi yanıtı;

""Gerçekten Türk tarihinin hiçbir döneminde devlet, 1923-1938 yılları arasında olduğu gibi, halk için demokrasi anlamına gelmemiş ve her zaman, küçük azınlıkları oluşturan egemenlerin devleti olmuştur. Atatürk bunu şöyle açıklar: "Bizim hükümet şeklimiz tam bir demokrat hükümettir. Ve lisanımızda bu hükümet, halk hükümeti olarak ifade edilir. ""²¹²

---

²¹¹ (Çebi, 2010, s.

²¹² (Aydoğan M. , s.

Masonlar 1935 'de Yer Altına Çekildiler

Büyük Loca ve ona bağlı localar kapanmış, taşınmazları Devlete devir edilmiştir. Ancak, Yüksek Şûra evlerde gizlice toplanarak çalışmayı sürdürür. Yasal olarak masonluk kapatılmış olmasına karşın, mason tarikatı kendi yapısı içinde faaliyetlerini yavaşlatıp yer altına, yasa dışı çalışmaya geçer. Kendi aralarında çalışmanın ötesinde, diğer ülkelerdeki mason örgütleri ile de ilişkilerini, yazışmalar ve görüşmeler olarak sürdürür, düzenli olarak da, bağlı olduğu Amerika Güney Yetki Alanına raporlarını gönderir. Bir daha açıkça görülmektedir ki, masonların yasalara bağlılıkları tamamen göstermelidir. Yeraltında faaliyetlerini sürdürdükleri bu döneme masonlar tüm dünyada *Uyku Dönemi* diyorlar. Gerçek ise yer altına indikleri ve yasadışı çalışmalarını sürdürdükleridir.

*"1935 yılında Masonluğun feshi sırasında Hâkim Büyük Amirlik (Masonbaşı-HTA) makamını işgal eden İsmail Hürşit birader, kısa bir süre sonra ebedî meşrika göç etmiş olduğundan yerine o sırada kaymakam olan Dr. Burhanettin Ramih ve Kaymakamlığa da Dr. Mim Kemal Öke seçilmiştir."*²¹³

Mim Kemal Öke, Askeri Doktor olmasına ve daha önce Masonbaşı iken, Mareşal Fevzi Çakmak emri ile Masonbaşılıktan istifa ettirilmesine karşın, yasa dışı olarak, devletin kanunlarına karşı gelerek masonluğa devam etmiş ve kapatılmadan sonra da en üst derecelerde görev almıştır.

Masonluk kapatıldıktan sonra, siyasiler ve Üst Yargı üyelerine, sırf siyasi güç sağlayabilmek için 33.° verilmiş olanlar ve yasalara bağlı olanlar, ayrıldılar. Geride **Atatürk'e** karşı, tam anlamıyla Batı işbirlikçisi olan ve Sabetaycılar, Yahudiler ve gizli Ermeniler kaldılar.

1935 - 1938 arasında evlerde yasa dışı toplanan masonlar, 1938'de **Atatürk'ün** ölümünden sonra yeniden ortaya çıkmaya niyetlenir, yeni yapılar oluştururlar.

Masonlardan Yasa Dışılığın İtirafı

Mason Mehmet Fuat Akev;

*"Uyku" 13 sene (1935 ten 1948 e) sürmüştür. Bu müddet zarfında, Kardeşler, hem aralarındaki temasları idâme ettirmek, hem de uyanışı hazırlamak için, evlerde gayri resmî olarak toplanmaya devam etmişlerdir. Yabancı obediyanlara bağlı Localar çalışmalarını gizli olarak sürdürmüşlerdir. Başka ad altında resmî bir Cemiyeti olan Yüksek Şûrâ ise, kapanışın dışında telakki edilerek, resmî toplantılarına, seçimlerine ve yabana Yüksek Şûrâlarla temaslarına devam etmiştir."*²¹⁴

Mason Ahmet Akkan;

*"1935 uyku döneminde, Yüksek Şûra üyelerinin adedi fazla olmakla beraber birçoğunun siyasî mevkilerde bulunmaları nedeni ile çalışmalarda çekingen davranmaları T.Y.Ş. aktif üye adedinin dokuzun altına düşmesine müncer olmuştur. Tüzüğe göre karar almak için en az dokuz üye lâzımdı. Mevcut; Nurettin Ramih, Mim Kemal Öke, Fuat Hulûsi Demirelli, Muhiddin Osman Omay, Reşat Mimaroğlu, Mustafa Hakkı Nalçacı, Orhan Tahsin 33 kardeşler"*²¹⁵

²¹³ (Çeltikçi, 3. Türkiye'de Hür Masonluk, 1982, s.

²¹⁴ (Akev. 1992. s. 74)

²¹⁵ (Akkan, Büyük Üstadlar, 1996, s. 93-95)

Mason Celil Lâyıktez;

"Yüksek Şûra ise hiç kapanmadı, ancak mesaisini yavaşlattı. Bu beklene döneminde bünyesini güçlendirmek için kıdemli birkaç kardeşi 33 dereceye terfi ettirdi. Yüksek Şûra, 1938 yılında İdeal, 37 1939 yılında da Kültür ve Ülkü Sembolik Localarım kurdu. Sonradan 1, 2 ve 3 numaralarla anılacak olan bu localar İsmet İnönü'nün bilgisi dahilinde, sessizce ve en alt düzeyde çalışıyorlardı. Bu dönemin toplantı tersinatları düzgün tutulmadığından kesin bilgilere sahip değiliz. Ancak bu kuruluşun yasal olduğunu biliyoruz. Masonluk 1935'de kendi kendini kapatmıştı, kapatılmamıştı ve yasaklayıcı bir yasa da soku"²¹⁶

Resim 21. Celil Lâyıktez

Bir ülkenin Cumhurbaşkanına referansla, nereteyse 100 yy sonra, hiçbir belge, kanıta dayanmadan "*bilgisi dâhilinde*" diyebilmek hangi ahlâk veya ahlâksızlıkla açıklanabilir? Kendi yasa tanımazlıklarını örtmeye çalışan İngiltere B. Büyük Locası özel üyesi Rus Yahudi'si kökenden Celil Lâyıktez!

Dernekler yasalarla kurulur, çalıştırılır. **Atatürk**'ün tek emri ile kapatılmış, bütün mal varlıkları Hazineye devir etmiş bir dernek; ülke yasaları içinde, 1926 yılındaki Cemiyet Kanunu, 1938'de son derece sınırlandırıcı yeni bir Cemiyet Kanunu varken, masonlar hangi dernek çatısı altında çalışıyorlardı ki, yasal diyelim.

Masonbaşı Fikret Çeltikçi;

"1935 yılında locaların kapanmasından bir süre sonra birçok locanın üyeleri, kendi aralarında, bazı tanınmış lokantaların ayrı bir bölmesinde, evleri müsait olan biraderlerin evlerinde veya gazinolarda sık sık buluşmaya başlamışlardı. Bu suretle, Masonik ruhunun ve kardeşlik bağlarının korunması ve canlı tutulması sağlanmış oluyordu. (...)

Bu toplantılara Mason olmayan kimsenin katılması bahis konusu değildi. Bu toplantıların aralıksız sürdürülmesi Masonluk sevgisinin hiç bir suretle yok edilemeyeceğinin somut bir işareti olarak kabul edilebilir."²¹⁷

"Türk Masonluğu 1935 yılında kapatılınca, Türkiye Yüksek Şûrası kendisini kapatılmış kabul etmemiştir. Süprem Konsey faaliyetlerine devam etmek istemiştir. Ancak eski Süprem Konsey aktif üyelerinin çoğu yeniden faaliyete geçmeyi çeşitli nedenlerle kabul edememiş olmalıdır ki, Yüksek Şûranın faaliyetlerini yeniden canlandırabilecek yalnız yedi üyesi yeniden faaliyete geçmeyi benimsemiştir."²¹⁸

"... bu nedenle 1938 yılında İsmail Memduh Altar, Ali Galip Taş ve Cevdet Hamdi Balım BB.ler Yüksek Şûra üyeliğine geçirilmişlerdir."²¹⁹

²¹⁶ (Lâyıktez, Türkiye'de Masonluk Tarihi (1721-1956), 2001, s.

²¹⁷ (Çeltikçi, 3. Türkiye'de Hür Masonluk, 1982, s. 329-332)

²¹⁸ (Çeltikçi, Türkiyede Masonluk Gelişmelerinde Üniteler, 1980, s.

²¹⁹ (Çeltikçi, Türkiyede Masonluk Gelişmelerinde Üniteler, 1980, s.

Dönemin Mason Tarikatı

Türkiye, bir ulus devlet kurulmuştur. Osmanlı devletinde kilit noktaları tutmuş, önemli nüfusa sahip Rum ve Ermeni'ler, 1. Dünya Savaşının trajedileri ve Osmanlı'nın yıkılıp, parçalanması sonucunda, Türkiye'de oransal olarak çok düşük bir nüfusa sahiptirler. Haliyle, yerel masonluktan da tasviye oldular. Osmanlı masonluğunun egemen etnik kökenlerden Yahudiler ve Sabetaycılar yerel mason örgütlerinde daha güçlenmiş ve yönetimi ellerinde tutmaktaydılar. Bu dönemde en üst dereceye getirilen masonlar arasında, Türk ve Müslüman isimlere daha çok tesadüf etmekle beraber, bunların neredeyse tamamının Sabetaycılar olduğu, Yahudilerin de ülkedeki nüfus orantılarının çok üstünde sayılarla Tarikat içinde yer aldıkları gerçeği ile, Mason tarikatı'nın yönetimi Sabetaycı / Yahudî Dönmeler ile Yahudilerin egemenliği altındadır.

Türkiye Yüksek Şûra

1923 ve 1924 Yıllarında EKSR Yüksek Şûra (33.° Masonlar ve Yönetim)

Osmanlı ve Türkiye Mason Tarikatı (1970'lere kadar), Büyük Loca, Yüksek Şûra'ya bağlı olarak Yüksek Şûra'nın yönetimindedir.

Yüksek Şûra ise, Amerika'da Güney Yetki Alanı izni ile kurulmuş, onun denetiminde. Her yıl da düzenli olarak alınan kararları Amerika'daki efendilerine rapor edip, onayını alıyor. Bu bölümde paylaşacağımız tüm bilgiler, Amnerika Güney Yetki Alanı arşivlerinden e- posta ile bana iletilmiş;ben de Türkçeleştirilerek ve yalınlaştırılarak paylaşıyorum.

33.° EKSR Yüksek Şûra

Şeref Masonbaşı: Büyük LocaET D'ALVIELA 33."

Masonbaşı: MEHMED ALY

Sıralamaları içinde Görevliler (Hepsi 33.°):

31 Aralık 1923

31 Aralık 1924

FUAD HOULOUSI MEHMED SERVET Dr
J. SOUHAMI V. ALGRANTI M. FRESCO
ISM. FAİK A. ARSENIAN SAİM HUSNI
BESSIM EDHEM ZEKY DERVICHE

M. FRESCO
MEHMED SERVET
Dr J. SOUHAMI
SAİM HUSNI V.
ALGRANTI ZEKY
DERVICHE A.
ARSENIAN
A.BENEZRA
BESSIM EDHEM
HALID HABAB

31 Aralık 1924

Yönetim Heyeti (Hepsi 33.°): 31
Aralık 1923

MEHMED ALY FUAD HOULOUSI
MEHMED SERVET J. SOUHAMI M.
FRESCO ISMAİLFAİK TOR ALGRANTI U.
M. MAİER VICTOR ALGRANTI ARSENE
ARSENIAN

MEHMED ALY M.
FRESCO MEHMED
SERVET Dr J.
SOUHAMI VICTOR
ALGRANTI ZEKY
DERVICHE SAIM
HOUSNI ARSENE
ARSENIAN U. M.
MAIER HALID
HABAB

Etkin Üyeler (24 kişi, Hepsi 33.°) :

31 Aralık 1923

1. - Dr. MEHMED ALY
2. - FUAD HOULOSSI
3. - D1 J. SOUHAMI
4. - VICTOR ALORANTI
5. - MOISE FRESCO
6. - İSMAİL FAİK
7. - ARSENE ARSENIAN
8. - SAİM HUSNI
9. - TEWFIK HAMDİ
10. - Dr ELIA MODIANO
11. - SARIM KIBAR
12. - KIATIB ZADE SABRI
13. - MEHMED ARIF
14. - M. U. MAYER
15. - Dr BESSIM EDHEM
- 16.- HALID HABAB
- 17.- Dr İSMAİL HOURCHID
18. - MEHMED SERVET
19. - ZEKY DERVICHE J
20. - D. J. COHEN
21. - N. MAZLIAH

31 Aralık 1924

1. - Dr. MEHMED ALY
2. - FUAD HOULOSSI
3. - D1 J. SOUHAMI
4. - VICTOR ALORANTI
5. - MOİSE FRESCO
6. - İSMAİL FAİK
7. - ARSENE ARSENIAN
8. - SAİM HUSNI
9. - TEWFIK HAMDİ
10. - Dr ELIA MODIANO
11. - SARIM KIBAR
12. - KIATIB ZADE SABRI
13. - MEHMED ARIF
14. - M. U. MAYER
15. - Dr BESSIM EDHEM
- 16.- HALID HABAB
- 17.- Dr İSMAİL HOURCHID
18. - MEHMED SERVET
19. - ZEKY DERVICHE J
20. - D. J. COHEN
21. - N. MAZLIAH
22. Dr FUAD SUREYA
23. - Dr EUE HOCHIAN
24. ALBERT BENEZRA.
25. - Dr FEHMY İSMAİL.
26. - Dr ARIF EDHEM
27. - J. YACOEL
28. - REOUF RIZA
29. - D' H. ABOAF
30. - M. BENOHIAT
31. - Dr İHSAN ABEDDIN

Emekli Üyeler , 1923-1924 (Hepsi 33.°) :

PRINCE AZIZ HASSAN M. NORADOUNGHIAN MIDHAT CHUKRY Dr RIZA TEWFIK M. RAHMY
MEHMED DJAVİD E. CARASSO M. ORPHI PACHA M. GALİB PACHA EMİLE DE GAND

32° Krali Gizin (Sırrın) Yüce Prensi

Yönetici: Dr J. SOUHAMI 33.°

Sıralamaları içinde Görevliler (Hepsi 32.°):
BARZILAI

Dr NOUREDDIN RAMİH
Dr HAKY CHINASSI
ALBERT BENEZRA
MOUHIB NIHAD
MAURICE BENGHIAT
RIZA BENZON
FEİZY MENAHEM
Dr BESSIM OMER
IHSAN ABEDDIN
Dr FUAD SUREYA

Üyeler (Hepsi 32.°):

ARDITTI
E.HOCHIAN
EASİMFERID
H. ABOAF
ARIF EDHEM
T. FIKRET
Dr FEHMY ISMAİL
REOUF RIZA J.
YACOEL MOUHIDIN
OSMAN EDIB
SERVET REFEET
SERVET

31° Büyük Âmir Müfettiş

Yönetici: MEHMET SERVED 33.°

Sıralamaları içinde Görevliler:
Dr FEHMI ISMAİL 32.°
İSMAİL RAT IB 31.°
A. BARZILAI 32.°
Dr ABüyük Doğul KIAMIL 31.°
EDIB SERVET 32.°
OSMAN TEWFIK 31.°
J. YACOEL 32.°
RACHID RECHAD 31.°

Üyeler (Hepsi 31.°):

HALİL İBRAHİM
Dr. V. GALIMIDI
ISAAC SCIALOM
YOUSOUF DJEMAL

ص ۱ ۱۰ ش ۱۰ ج ۱۰

U . T . O . S . A . G . I .

تورکیه شورای عالیسی

۱ کانون تانی سنه ۱۹۲۳ الی ۳۱ کانون اول سنه ۱۹۲۳

معاملات سنویه

SUPRÊME CONSEIL DU 33e POUR LA TURQUIE

ANNUAIRE COMPTE-RENDU

du 1er Janvier au 31 Décembre 1923

N'est pas destiné à la Publicité

ADRESSE :

Dr J. SOUHAMI — PÉRA, RUE ZUMBUL, N° 8

Imp. TASSO VACALOPULO

Belge 19 Türkiye'deki masonların Amerika Güney Yetki Alanına 1923 Raporu, Kapak

ص : ا : ك : ش : ج :
U . T . O . S . A . G . I

توركيه شوراي عاليسي

۱ كانون ثاني سنه ۱۹۲۳ الى ۳۱ كانون اول سنه ۱۹۲۳
معاملات سنويه

SUPREME CONSEIL DU 33' POUR LA TURQUIE

ARNOMRE COMPTE-REHDÜ

du 1er Janvier au 31 Decembre 1923

N'est pas destini à la Publicite

ADRESSE:

Dr J. ŞOUHAMI — PEHA, RUE ZUMBUL, N° 8

Belge 20 Türkiye'deki masonların Amerika Güney Yetki Alanına 1923 Raporu, kapak içi

N° III

délivré à Cii. M. P. Fr. Jor. Aleksijevic 33:
Gri Chi Secuigeni du S. C. de Serbie

Belge 21 Türkiye'deki masonların Amerika Güney Yetki Alanına 1923 Raporu, mühür ve imza sayfası

COMITÉ CONSULTATIF

Séance du 9 Décembre 1923.

- DÉCISIONS:**
 Le Comité Consultatif composé d'après les règlements s'est réuni sous la Présidence du T. P. Souvz. Gr. Com. J. de la Commission Administrative, des Pr&idents et d'un délégué de chaque atelier à discuter:
- De réunir tous les fonds de Bienfaisance et d'instruction des ateliers.
  - De commencer pour le moment à offrir des Bourses d'ins...

Séance du 27 Décembre 1923.

- DÉCISIONS ET APPROUVE:**
- Le compte rendu annuel préparé par le Or. Ch.-. S/. G&n/.
  - Le compte rendu annuel préparé par le Orz. Tr&orier. 1
  - Élit les Or. Représentants proposés par divers Supr/rl. Cons/J
  - Les Règlements Intérieurs des Souvz. Ch/ «La Concordel et les «Pionniers de l'Avenir».
  - Le Rapport du Comité Consultatif.
  - Charger la Commission Administrative d'étudier la question des frères à proposer pour le

CADRE DES MEMBRES
ISUPREME CONSEIL

arrêté au 31 Décembre 1923

Or./l. Com.-. Honor.-. ad Vitam: Comte GOBLET D'ALVIELA 33/.

- | Souvz. Orz. Com./ D' MEHMED ALY 33
- Hjeutz. Orz. Com./ FUAD HOULOSSI 33
- ç Venz. Gr. Inspz. Gen./ MEHMED 33
- i Orz. Cbanc/ S.-. 0.-. D' J. SOUHAMI 33
- Orz. Chancz. S.-. Adjz. V. ALORANTI 33
- Or. Or. Pr. Gz. de l'Or. M. FRESCO 33
- Or.-. Tresz. Hosp./ ISMz. FAIK 33
- | Orz. Ardiz. Biblz. A. ARSENIAN 33
- i Orz. Mz. des Orz. SAÏM HUSNI 33
- Or. Capz. des 0.-. BESSIM EDHEM 33
- Orz. Porte Etendard ZEKY 33

COMMISSION ADMINISTRATIVE

- | D' MEHMED ALY 33.-. S.-. G/ C.-.
- | FUAD HOULOSSI L.-. 0.-. C .
- 33.-. 33/ V&n/ Gr.-. Inspz. 0.-n.-.
- | MEHMED SERVE/33/ Gr.-. C.-. S.-. O.-.
- | D' J. SOUHAMI 33/ O/ Orz. P. O/
- | M. FRESCO 33.-. Oz. T.-. Hospz.
- ICTÖR ALÖRÄNTI U. M. MAIER 33/
- 33.-. ZEKY DERVICHE 33.-.
- ISENE ARSENIAN

Belge 22 Türkiye'deki masonların Amerika Güney Yetki Alanına 1923 Raporu, sayfa 22-23

MEMBRES ACTIFS

- 1.— D' MEHMED ALY 33/.
- 2.— FUAD HOULOSSI 33/.
- 3.— D' J. SOUHAMI 33.-.
- 4.— VICTOR ALGRANTI 33/.
- 5.— MOÏSE FRESCO 33.-.
- 6.— İSMAIL FAIK 33.-.
- 7.— ARSËNE ARSENIAN 33.-.
- 8.— SAÏM HUSNI 33/.
- 9.— TEWFIK HAMDİ 33/.
- 10.— ELİA MODİANO — D' 33/.
- 11.— SARİM KIBAR 33/.
12. — KIATIB ZADL SAI
13. — MEHMED ARIF
14. — M U MAYER
15. — D' BESSIM EDHEM
16. — HALİD HİDİ HABAB
17. D' İSMAH HOURC
18. — MEHMED SEVİET

MEMBRES ÉMERITES

- PRINCE AZİZ HASSAN 33.-. MEHMED DJAVİD
- M. NORADOUNGHIAN 33/ E. CARASSO
- MİDHAT CHUKRY D' 33/ M. ORPHJ PACHA
- RİZA TEWFIK M. 33/ M. GALİB PACHA
- RAHMİ 33/ EMİLE DE GAND

32'

CONSISTOIRE DES PRINCES
DU ROYAL SECRET

des S/ Gr/ Pr. III/ Com./: D' J. SOUHAMI 33/.

- Lieutenant: D' NOUREDDIN RAMIHI 32/
- 2me Lieutenant: D' HAKY CHINASSI 32.-
- grchancelier: ALBERT BENEZRA 32-
- ?Ch/ Adjz.: MOUHİB NİHAD 32/
- Orateur: MAURICE BENGHIAT 32/
- Kfeorier: RİZA BENZON 32/
- Expert: FEİZY MENAHEM 32/
- giospitalier: D' BESSİM ÖMER 32.
- Viz. des Cz. : İHSAN ABEDEEN 32/
- ?Cap.-. des D' FUAD SUREYA 32/
- Cardes:

MEMBRES :

- BARZILAT 32.-. D' FEHMY İSMAIL 32.-.
- ARDİTTI 32.-. REOUF RİZA 32/.
- E. HOCHIAN 32.-. J. YACOEL 32/.
- RASSİM FERİD 32.-. MOUHİDİN OSMAN 32*.
- H. ABOAF 32.-. EDİB SERVET 32/.
- ARİF EDHEM 32.-. REFEET SERVET 32.-.
- T. FIKRET 32.-.

Belge 23 Türkiye'deki masonların Amerika Güney Yetki Alanına 1923 Raporu, sayfa 24-25

31° SOVERAIN

Ties-Parfait President: MEHMED SERVET 33/.

1er Insp.: D' FEHMI İSMAIL 32.

2eme Insp.: İSMAIL RATİB 31/

Chancelier: A. BARZILAI 32/

Ch./ Adj.: D' ABDI KIAMIL 31.

Orateur: EDİB SERVET 32/

Tresorier: OSMAN TEMFIK 31/

Expert: J. YACOEL 32/

M./ des C/.: RACHİD RİCHAD 31/.

Hospitalier: D' H. ABOAF 32/.

Cap/ des O/.: : HECTOR NAHOUM 31/.

MEMBRES:

HALİL İBRAHİM 31/.

D' V. GALİMİDİ 31/.

II ISAAC SCIALOM 31/.

II YOUSOUF DJEMAL 31/.

AREOPAGE "LA SENTINELLE DU BOSPHORE"

Em/ Cömv.: FUAD HOULOUSI 33.

Em/ Prieur/.: SEFA FEIZY 30.

Em/ PrGöcept/.: ALY REFIK 30.

Or/ Chanc/ S/O/.: FERİD ASSEO 30.

Orateur: ORHAN TAHSİN 30.

Tresorier: A. SALTIEL 30.

M/ des Cer/.: ÖMER FUAD 30.

Cap/ des Gardes: MAHMOUD NEDİM 30.

Porte Etendard: D' M. ELNECAVI 30.

Aumônier: KENAN ÖMER 30.

MEMBRES ACTIFS

Les membres actifs du S/ C/., du Consistoire et du S/ Tr/.

ainsi que :

OSMAN FITRI 30/.	LÉON PIPERNO 30/.
I. CHEFIK 30/.	MUSTAFA ZUHDI 30/.
HASSAN HILMI 30/.	NEOJ.MEDINE TAHSİN 30/.

Belge 24 Türkiye'deki masonların Amerika Güney Yetki Alanına 1923 Raporu, sayfa 26-27

SOUV. Chap. LA CONCORDE

Tr/ S/.: MEHMED SERVET 33/

1er Survz.: HALİL MIRAT 18/

2er Survz.: FAZLI NEDJIB 18/

Secrétaire: MOUHİB NİHAD 32/

Tresorier: FERİD ZUHDI 18/

Hospitalier: AHMED EMİN 18/

Expert: ALY REFIK 30/

M/ des Cer/.: HARADJIA 18/

Couv/ Int/.: ASSİM NİHAD 18/

Membre d'Honneur: M. BENGHIAT 32/.

MEMBRES:

Mehmed Aly 33/.

Fuad Houloussi 33/.

J. Souhami M. 33/.

Fresco Saim 33/.

Husni Tewfik 33/.

Hamdi Mehmed 33/.

Servet İsmail 33/.

Hourchid Halid 33/.

Habab Bessim 33/.

Edhem 33/.

ZSky Derviche 33/.

Arsfene ArsSnian 33/.

Servet N. Mazliah 33/.

Mouhib Nihad 32/.

Fuad Sureya 32/.

Reouf Riza 32/.

Noureddin Ramih 32/.

Mouhidin Osman 32/.

Ihsan Abedin 32/.

Hakky Chinassi 32/.

Fehmy İsmail 32/.

Arif Edhem 32/.

Henri Aboaf 32/.

Refeet 32/.

Edib 32/.

T. Fikret 32/.

M. Benghtat 32/.

Yousouf Djemal 31/.

Osman Tewfik 31/.

Ibrahim Halil 31/.

İsmail Ratib 31/.

Abdi Kiamil 31/.

Rachid R6chad 31/.

V. Oalimidi 30/.

İsmail Cheffik 30/.

Hassan Hilmy 30/.

Osman Fitri 30/.

Ferid Asséo 30/.

Kenan Omer 30/.

Omer Fuad 30/.

Aly Refik 30/.

M. Elnecavé 30/.

M. Zuhdi 30/.

A. Saltiel 30/.

Nedim Tahsin 30/.

ABO/ 30/.

Y. Rifaa/ 18/.

I. Yehoua 18/.

Omer Riza 18/.

Ahmed Riza 18/.

Mittail Chan 18/.

Mouhtar Tahsiri 18/.

Elia Youssoufidis 18/.

Sac. 18/.

Time 18/.

A. Mazloumian 18/.

Memdouh 18/.

Halil Mirat 18/.

D' Javed A. Rahim 18/.

Assin 18/.

Meh im Nihad 18/.

Ahmed Mahir 18/.

Faz med Emin 18/.

Béd zly Nedjib 18/.

Sul/ dri Zia 18/.

Tevman Remzi 18/.

Harad fik Amir 18/.

Enver dja 18/.

Ferid r Hakky 18/.

M. Al I Zuhdi 14/.

St. Djehir 14/.

Abdul R6ouf 14/.

Leon Carasso 14/.

Kiazim Zia 14/.

Süleyman Assa/ 14/.

Nail Rechid 14/.

Riza Rachid 14/.

Omer Mazhar 14/.

Ahmed Hakky 14/.

Mehmed Sidky 14/.

Edjved 14/.

Nedim Nazmi 14/.

Saadedin Remz/ 14/.

Nedim Chakir 14/.

Haim Ser/ro 9/.

Djelal 9/.

Chevket Abdullah 9/.

Aly Riza 4/.

Tahsin Hamid 4/.

Mouslihedin Adil 4/.

Nazmi Douhani 4/.

Mehmed Aly 4/.

Ahmed Nehry 4/.

Savfet Süleyman 4/.

Mehmed Salih 4/.

Abdullah 4/.

Ipekdi 4/.

Cherefedin 4/.

Akif Behzad 4/.

Ibrahim Nedjmi 4/.

Ahmed Muzafer 4/.

D' ChSref. Mustafa 4/.

D' Niazi İsmet 4/.

ZHifzi Tewfik 4/.

I D' Ism. Kenan 4/.

Zia Osman 4/.

Oalib Bahtiar 4/.

Farih Ahrar 4/.

Suley. Mehmedoff 4/.

Hamdi Suad 4/.

D' Halroulah M. 4/.

Belge 25 Türkiye'deki masonların Amerika Güney Yetki Alanına 1923 Raporu, sayfa 28-29

Seuv. Chap.
"LES PIONNIERS DE L'AVENIR"

Très Sage:	MAURICE BENGHIAT	32.:
1 ^{er} Surv.:	RIZA BENZON	32.:
2 ^{es} Surv.:	J. VACOËL	32.:
Orateur:	D. ARDITI	32.:
Secrétaire:	A. BENEZRA	32.:
Trésorier:	ORHAN TAHSIN	30.:
Hospitalier:	A. ARSÉNIAN	33.:
Expert:	A. BENEZRA	32.:
M. des C.:	A. BARZILAI	32.:
Couv. Int.:	FEIZY MENAHEM	32.:

MEMBRES:

J. Souhami	33.:	J. Yacoël	32.:	Is. Bendavid	18.:
Arsène Arsénian	33.:	F. Ménahem	32.:	Elia Youssoufidi	18.:
V. Algranti	33.:	A. Benezra	32.:	A. Mazloumian	18.:
M. Mayer	33.:	M. Benghiat	32.:	Arm. Edemburg	18.:
Ism. Faik	33.:	M. Benzon	32.:	A. Badi	9.:
R. Tewfik	33.:	N. Ramih	32.:	Raphaël Botton	4.:
Emile de Gand	33.:	D. Arditi	32.:	Isidore Franco	4.:
M. Fresco	33.:	Rassim Férid	32.:	J. Calderon	4.:
Elias Modiano	33.:	H. Nahoum	31.:	Ahm. Véfik	4.:
Zéky Derviche	33.:	Is. Scialom	31.:	Moïse Bensussen	4.:
Haid Habab	33.:	Férid Asséo	30.:	Haïli Assaf	4.:
Tewfik Hamdi	33.:	M. Elnécavé	30.:	Marco Nahoum	4.:
Saim Huan	33.:	Osman Fitri	30.:	Haim Elnécavé	4.:
Bessim Edhem	33.:	Séfa Feizy	30.:	Kénan Tewfik	4.:
M. Servet	33.:	Orhan Tahsin	30.:	Vassilaki Orlanidi	4.:
Abr. Barzilai	32.:	Léon Piperno	30.:	Is. Galimidi	4.:
Elie Hochian	32.:	Aly Rifaat	30.:		
H. Aboaf	32.:	Monhtar Tahsh	18.:		

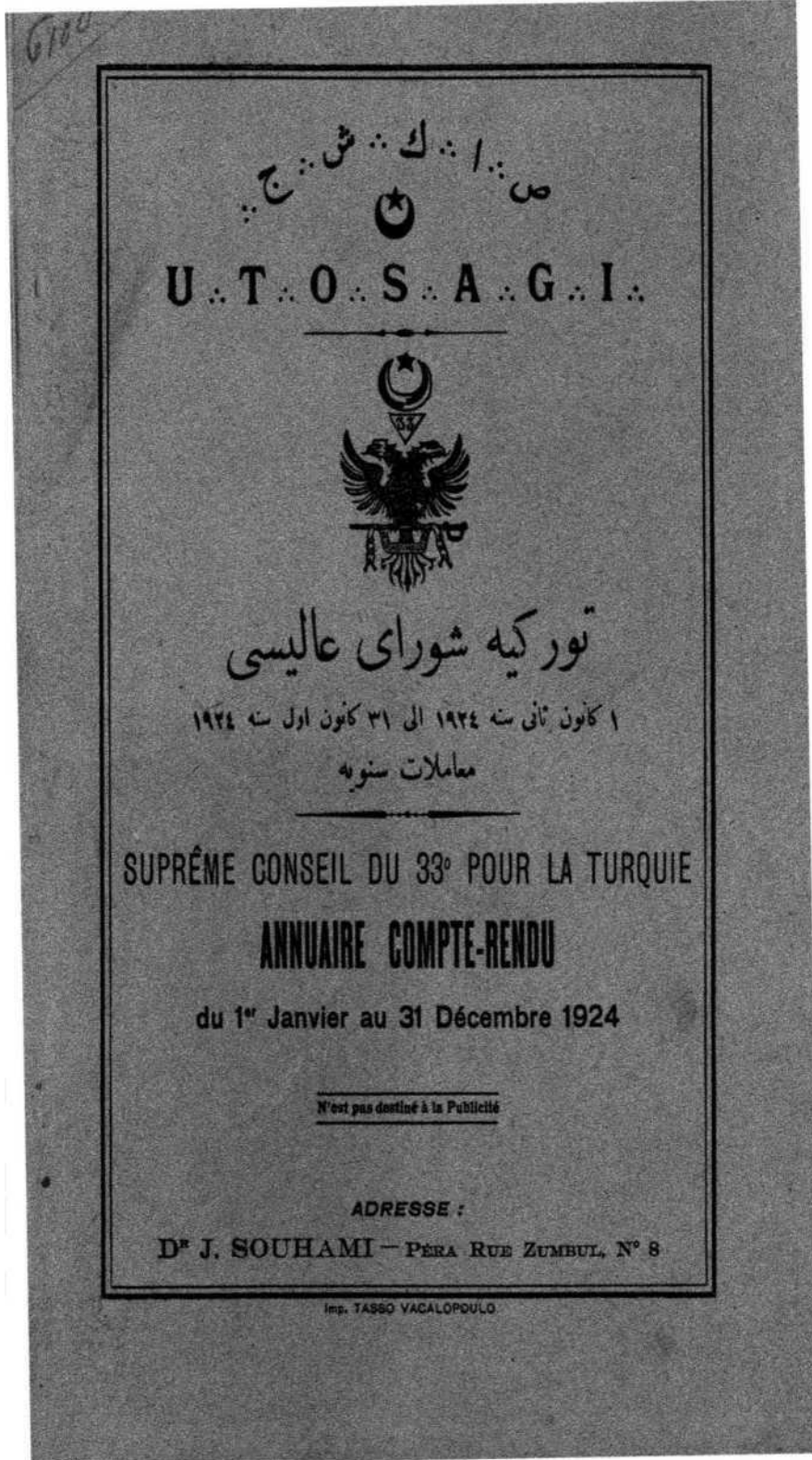
SITUATION FINANCIÈRE

Arrêtée au 31 Décembre 1923

Doit	A.	Avoir
Suprême Conseil.....	0.800	Chap.: La Concorde. 14.325
Consistoire.....	14.200	Aréopage..... 15.600
Tribunal.....	16.640	
Aréopage.....	43.080	
Chap.: La Concorde	30.405	
Chap.: Les Pionniers	12.540	
	120.725	
	29.925	
Total Débiteurs.....	90.800	29.925

Recettes	B.	Dépenses
Chap.: La Concorde	14.325	Lettres..... 1.920
Aréopage.....	15.600	Imprimés et Enseigne.
Imprimés.....	900	1.470
Troncs.....	406	Compte-Rendu 1922..
De Gand.....	900	5.000 Fitre Servant
Total..	32.131	Total.. 12.650
	12.650	
Dec. 31 Solde à nouv.	19.481	

Belge 26 Türkiye'deki masonların Amerika Güney Yetki Alanına 1923 Raporu, sayfa 30-31

Belge 27 Türkiye'deki masonların Amerika Güney Yetki Alanına 1924 Raporu, kapak

ص : ا : ك : ش : ج :

U . T . O . S . A . G . I .

توركيه شوراي عاليسي

۱ كانون ثاني سنه ۱۹۲۴ الى ۳۱ كانون اول سنه ۱۹۲۴
معاملات سنويه

SL ÜPRENIE CONSEIL DU 33" POUR LA TURQUITE"

ANNUAIRE COMPTE-RENDU

du 1er Janvier au 31 Décembre 1924

N'est pas destiné à la Publicité

ADRESSE :

Dr J. SOUHAMI — PÉRA RUE ZUMBUL, N° 6

صنایع و تجارت

U . T . O . S . A . G . I .

تورکیه شورای عالیسی

۱ کانون ثانی سنه ۱۹۲۴ الی ۳۱ کانون اول سنه ۱۹۲۴
معاملات سنویه

SUPREME CONSEIL DU 33° POUR LA TURQUIE

MM COMPTE-REHDO

du 1er Janvier au 31 Decembre 1924

N'est pas destiné à la Publicité

ADRESSE :

Dr J. SOUHAMI - PÉRA RUE ZUMBUL, N° 8

- 2.— Scrutin favorable pour l'augm.-. au 33° du T. III.-. p.j] D' Haky Chinassi.
- 3.— Initiation au 33° des TT.-. PP.-. FF.-. D' Fuad Sureydi D' Elie Hochian, Albert Benezra, D' Fehmy Ismara D' Arif Edhem, Jacques Yacoel, Reouf Riza, D' Henfil Aboaf, Maurice Benghiat et D' Ihsan Abbedin.
- 4.— Approuvi nomination du T.-. III.-. P.-. F.-. D' J. Souhati@ 33.-. comme garant d'amieue du S.-. Ca auprts du Gr.-.] Or.-. de Turquie.
- 5.— Som elius membres de la Commission qui s'occupera de la.; revision des Regl A Gön.-.: les TT.-. II.-. PP.-. FF.-. T evi fik Hamdi, Maurice Benghiat, Ihsan Abbedin, Zeky Deri viche et J. Souhami.
- 6.— Agape fraternelle pour feter la fete de l'Ordre.

CADRE DES MEMBRES

SUPREME CONSEIL

arrâté au 31 Decembre 1924.

».-. Or.-. Cotn.-. Honor.-. ad Vitam: Comte GOBLET D'ALVIELA 33.;

p Souv.-. Or.-. Com.-.	D' MEHMED ALY	33A
Lieut.-. Or.-. Com.-.	M. FRESCO	33.
Yen.-. Or.-. Insp.-.	MEHMED	33.
1 Or.-. Chanc.-. S.-. O.-.	D' J. SOUHAMI	33..
1 Gr.-. Chanc.-. S.-. Adj.-.	SALIM HUSNI	33..
Or.-. Or.-. Pr.-. O.-.	V. ALGRANTI	33.-
Or.-. Tres.-. Hosp.-.	ZEKY DERVICHE	33..
Or.-. Arch.-. Bibi.-.	A. ARSENIAN	33.-
1 Or.-. M.-. de Or.-.	A. BENEZRA	33..
1 Gr.-. Cap.-. des G.-.	BESSIM EDHEM	33A
* Or.-. Porte Etendard	HALID HABAB	33.-

COMMISSION ADMINISTRATIVE

D' MEHMED ALY	§ 33..	
M. FRESCO	33.-.	
MEHMED SERVET	[33.-. Yen.-. Or.-. Insp.-.	
D' J. SOUHAMI	33.-. Gfn.-.	
VICTOR ALGRANTI	33.-. Or.-. Ca S. O.-.	
ZEKY DERVICHE	33.-. O.-. Or.-. P.-. O.-.	
feIM HOUSNI	33.-. O.-. F. Hosp.-.	
RSENE ARSSNIAN	U. M. MAÏER	33.-
33A	HALID	.
	LIADAB	..

Belge 30 Türkiye'deki masonların Amerika Güney Yetki Alanına 1924 Raporu, sayfa, 28-29

31°

SOUVERAIN TRIBUNAL

Tres-Parfait President: MEHMED SERVET 33.-.

1 ^{er} Insp.-.	D' FEHMİ İSMAIL	33-
2 ^{em} Insp.-.	ISMAIL RATIB	31.-
Chancelier:	A. BENEZRA	33..
Ch.-. Adj.-.	M. FRESCO	33.-
Orateur:	YOUSOUFDJEMAL	31.-.
Tr&orier:	OSMAN TEWFIK	31.-
Expert:	J. YACOEL	33.-
M.-. des C.-.	D' BESSIM EDHEM	33.-.
Hospitalier:	D' H. ABOAF	33.-
Cap.-. des O.-.	HECTOR NAHOUM	31.-.

MEMBRES:

HALİL İBRAHİM D'	31.-.	YOUSOUF DJEMAL	31.-.
V. OALİMİDİ	31.-.	KENAN ÖMER	31.-.
MUSTAFA ZUHDİ	31.-.	MOUHTAR TAHSİN	31.-.
ISAAC SCIALMON	31.-.		

D' ABDI KIAMIL 31.-.
mort en -1924

AREOPAGE

"LA SENTINELLE DU BOSPHORE"

Em.-. Oont.-.	D' J. SOUHAMI	33.-.
Em.-. Prieur.-.	D' ALY RIFAAT	30.-.
Em.-. Precept.-.	OSMAN FITRİ	30.-.
Gr. Chanc.-. S.-. CA	A. BEN EZRA	33.-.
Orateur:	D' ORHAN TAHSİN	30.-.
Tresorier:	A. SALTIEL	30.-.
M.-. des Cer.-.	D' ÖMER FUAD	30.-.
Cap.-. des Gardes:	MAHMOUD NEDİM	30.-.
Porte Etendard:	D' M. ELNECAVE	30.-.
Aumônier:	LEON PIPERNO	30.-.

MEMBRES ACTIFS:

Les actifs du S.-. C.-. du Consistoire et du S.-. T.-.

Les membres que:	30.-.	FERID ASSEO	30.
ALY	30.-.	SEIFEDDİN	30.
L. CHEFIK	30.-.	D' SADREDDIN CASSIM	30.-
HASSAN HİLİ	30.-.		
SEFA FEIZY	30.-.		

A. HORIKIAN
30.-.

LÉON NEFUSSI 30.-.
mort en -19-19

Belge 31 Türkiye'deki masonların Amerika Güney Yetki Alanına 1924 Raporu, sayfa 32-33

Scuv. . Chap.*.

"T.A CONCORDE"

T/ S/:	IHSAN ABEDDIN	33	• i /
1° S/:	ALY RIFAAT	30	• j 1
	MOUHIDDIN OSMAN	32	• ■ 1
Ch/ d'El-:	FAZLI NEDJIB	22/	9
Secrz.:	FERID ZUHDI	27/	1 1
Megue de l'Ariop.:	ENVER HAKY	22	• 1
*-F- ■		22z.	• i 1
1 M/ des C/:	HARADJIA	22	•
11 M/ des C/:	D' MOUSTAFA HAKY	22/	• j
Tresz.:	A. MAZLOUMIAN	22/	9
Hosp.*:		22z.	• i
M/ des B/:	A. ARSENIAN	33/	• ■
Couvz. Intz.:	MOUHIB NIHAD	32z.	• i
Porte Et/:	TIMOLEON	22	• H

MEMBRES:

D' Mehmed Aly Fuad	33/	ewtiK namdl	33	• ■ Osman Fitri Hfeoleon	30/
Houloussi	33/	Mehmed Servet Yessari	33	• jM	22z.
D' J. Souhami	33/	Y. Haralambidi	18	• 9	31/
Moïse Fresco	33/	D' Ismail Hourchid	33-9		30/
Nedjmeddin Tahsin	32/	Isaac Y&houa	18-9		31/
Ismail Cheffik	30z.	Halid Habab	33/9		32/
D' Fuad Sureya	33/	Mehmed Salim	4/9		31/
Nail Rechid	9	Ömer Riza	18/9		30/
Saim Husni	33/	Reouf Riza	33/9		9/

Dienal	31/	Aly Refik	30.
HL Ressim Edhem	33/	D' H. Aboaf	33.
Derviche	33z.	D' M. Elnecape	30.
Kferm Tewfik	31/	A. Mazloumian	22.
Arsenian	33/	Moustafa Zuhdi	31.
Noureddin Ramih	32/	Mehmed Memdough	22.
		Albert Salliel	30.
H'iza Rachid	9/	• mort	30.
pgimfr Riza 9°.	(Intguter)		
Bhmed Kiza	9z.	Halil Mirat	22.
Kfamed Haky	9z.	Djevad Abdul Rahim	22/
Hehmed Sidky	14/	Assim	18.
Eftchaji	18/	D' M. Mahir	18/
Houhedcir Osman		Soubhi Zia	4.
■j rehrle< Ay ah 4/	• mort	Ahmed Emin	22/
BEpnhm Tahsin	31/	Oalib Bahtiar	4/
Bfeia Youssoufidi	18	D' V. Oalimidi	31/
^Elouhib Nihad Efdsin	32	N. Mazliah	33/
Hamdi 9brahim Halil	4z.	Fazli Nedjib	22/
	31/	Bedri Zia Süleyman	22/
		Remzi	18/
Sadreddi Choukry 18	• mort	Refeet Servet	32/
Kfcinaïl Ratib	31/	Edib Servet	32/
Ahsan Abeddin	33/	D' T. Fikret	32/
Kft Haky Chinassi	32/	Tevfik Amir	22/
EB Fehmy Ismail	33z.	Haradja Abr.	22/
	4z.	Enver Haky	22/
		Saadeddin Remzi	9/
EHassan Hilmi	30/	Mehmed Aly Reouf	14.
ED' Arif Edhem	33/	D' Ferid Ibrahim	4/
		Abdul Rfouf	14
■ Osman Fitri Hfeoleon	30/		
Kachid Rechad	31/	D' Djvahirdjan S. 14/	• mort
Keifeddr	30/		
Hgjevad Tabatabaï	4/	Nedim Chakir	14/
Rerid Asseo	30/	Leon Carasso	15.
EB Bessim Ömer	32/	Yordan Hadji Issael	4/
A'n'an Ömer	31/	Hairn Serero	9.
Ömer Fuad	30/	Kiazim Zia	15/
ipdjvec	9/	Mehmed Djelal	14
		D' Hamdi Suad	9/

Belge 32 Türkiye'deki masonların Amerika Güney Yetki Alanına 1924 Raporu, sayfa 34-35

Süleyman Assaf	14	D' Osman Cherefeddin	4/
D' Hairoullah Mehmed	9	Akif Behzad	4/
Chevket Abdullah	14/	Ibrahim Nedjmi	9/
D' Nazim Hamdi	14	Ahmed Muzaffer	9/
D' Ahmed Ruchdi	9z.	D' Cherefeddin Mustafa	4/
Djevdet Hamdi	9/	D' Niazi İsmet	4/
Houssein Hamid	9	Hifzi Tewfik	9/
Ismail Memdough	14/	D' Ismail Kenan	4/
Said Mehmed Tewfik	4	Zia Osman	9/
Halreddin Reouf	4z.	Farih Ahrar	9/
Mustafa Savfet	9/	Süleyman Mehniedoff	4/
M. Benghiat	33	D' Mustafa Haki	22
Ferid Zuhdi	27	Mustafa Houkî	9/
Mouhsin Naïm	9	Ahmed Hamdi	9/
Abdullah Haliss	9	Aly Ekber Kiachif	9/
Hairullah Yessari	9z.	Mehmed Rachid	9/
Memdough Kemal	9z.	Ishak Khan	18/
Mehmed Chevket	9/	Abdullatif S6fa	4/
Sidik Vely	9	Kemal	4/
Tahsin Hamdi	9z.	D' Djelal Tahsin	4/
Mouslihidin Adil	9	D' Turhan Memdough	4/
Marco Fresco	14	Abdullah Khan	4/
D' Aly Rifaat	30	Ibrahim Hilmi	4/
Nazmi Douhani	9z.	Mehmed Hilmi	4/
Mehmed Aly	4/	LEon Daron	4/
Ahmed Nehry	9	Hussameddin Ahmed	4/
Savfet Süleyman	4	D' Hahamian	4/
Mehmed Salih	9z.	Mehmed Zuhdi	4/
Aly Riza	4	Aly Kemal	4/
Tahsin Nejad	4z.	Yaco Saül	4/
Djemil Ipekdi	4z.	Is. Oalimidi	4/

Souv.*. Chap.*.

"LES PIONNIERS DE L'AVENIR"

T.-. Sz.	D' J. SOUHAMI	33
r S..	D' RASSIM FERID	32
r S.	DARIUS ARDITTI	31/
Chz. d'El -.	D' ORHAN TAHSIN	30z.
M/ des Depz.	ALBERT BENEZRA	33.
Tres.*.	D' ALY RIFAAT	30.
Hosp.-.	ARSENE ARSENIAN	33.
Orz. Exp'.	D' MARCO ELNECAVA	30.
M/ des C..	ARM. EDEMBURO	22.
Couvz. Intz.	A. MAZLUMIAN	22

MEMBRES:

D' Elie Modiano 33... mort	A. Barzilaï	32/
	Elie Hochian	33/
D' H. Aboaf	Moulitar Tahsin	31
V Algranti	D Noureddin Ramih	32/
D' Bessim Edhe	Rafael Bolton	4
Ismail An	A. Badi	9/
Moïse Faik	Is. Franco	4
M. U. Fresco	D Victor Oalimidi	31
Halid Habab	J. Calderon	4/
Zaky Derviche	M. Benghiat Ferid	33/
Tewfik Hamdi	AssSo Riza Benzon	22/
Saim Husni	Is. Bendavid	
Mehmed Servet		

Belge 33 Türkiye'deki masonların Amerika Güney Yetki Alanına 1924 Raporu, sayfa 36-37

Feizy Menahem J.	32.:	Yaco Saül Samuel Papo D'
Yacoel H. Nahoum Elia	33.:	Sadreddin Cassim Aly
Youssofi-ii Is. Scialom	31.:	Kemal
Sefa Feizy Osman Fitri	18.:	S. Aelion Mufid Djemil D' Is.
Ahmed Vefik Leon	31.:	Benatâr A. Chachintz
Pipêmo Halil Assaf M.	30.:	Moise Avigdor Aladar
Bensussen M. Nahoum	30.:	Edenburg Ernest Hoffer D'
D' H. N. Elnecave	18.:	C. Chilaïditi Raoul Fridman
Vassiaiki Orfanides D'	30.:	Yaco Toledo Moïse Habib
Kenan Tewfik	9.:	

SOUV. CHA SMYRNE

(EN INSTANCE)

MEMBRES;

ad lionloussi	33.:	Hissein Mouliddin	14.:
Sadreddin Cassim j.	30.:	Chahin Zade Edhem	9.:
Assim ■ Edhein	18.:	Nezir Akil Coyoundji Feizy	4.:
Bon	18.:	D' Essad Djemal Aly	4.:
him	18.:	Remzi Kiazim	4.:
Bier Abdul Cadir Bir r	18.:		4.:
Chukri Osman	14.:		4.:
	14.:		4.:
	14.:		4.:

SITUATION FINANCIERE

Arrete au 18 Decembre 1924

Recettes

En Caisse ...	27448.50
du S.: Ch.: La Concorde	28500 -
du S.: Ch.: Les Pion- niers	18312.-
du S.: Ch.: Smyrne du S.: Ardopage... du S.: Tribunal... ..	6000 -
du Consistoire	7200.
du S.: C.: pour 22'	3565.
du S.: C.: Capita- tions	1200.-
Troncs.....	250.-
1 mprimes.....	10686.50
	7280. -
	115667.-

Dépenses

Appointements.....	9650.-
Imprimes.....	43300.-
Poste.....	1682.50
Amdnagement Tēmple.....	3855.50
Divers.....	30 388.-
Solde en Caisse....	193 362.50
	115667.-

115667.-

Total... 115667.-

RELATIONS EATERIEURES

np: Cons.: en relations d'amitie et de Correspondance avec le Sup.: Cons.: de Turpuie.

AMERIQUE (JURIDICION SUD) 1801

Adresse: 1733 Sixteenth Street N. IT. Washigtoa D. C.

- T. p.: S.: Or. Com.: — John H. Cowles.
- Or.: Secr.: Oen.: — H. W. Vitcover.
- Or.: Repr.: de Turquie — H. W. Vitcover.
- Or.: Repr.: en Turquie — Menzille Rosyn Orant,

FRANCE 1804

Adresse 1 Rar Pitium, S, Paris

- T. P.: S.: Or. Com.: (XVII), — Rene Raymonde.
- Or.: Secr.: Oen.: — J. Marechal.
- Or.: Repr.: de Turquie — J. Marechal.
- Or.: f. Repr.: en Turquie — Victor Algranti.

ITALIE 1805

Adresse: Casella Postale 443

- T. P.: S.: Or. Com.: — Raoul C. Monbello.
- Or.: Secr.: Gen.: — F. C. Monbello.
- Or.: R. ir.: de Turquie — F. C. Monbello.
- Or.: R. ir.: en Turquie — M. Fresco.

ESPAONE 1811

Adresse: 5, Pretil de tos Consejos, Madrid.

- T. P.: S.: Or. Com.: — Enrique Gras Morillo.
- Or.: Secr.: Oen.: — R. F. Rojo.
- Or.: jRepr.: de Turquie — Miguel Morayata.
- Or.: f. Repr.: en Turquie — Sabri Kiatib Zade.

Hür Masonlar Tarafından Verilen Liste

1909

Prens Muhammed Abdülhalim Paşa Prens Aziz Haşan Paşa
Mehmet Talat bey
Mehmet Cavit bey
Rahmi bey
Mithat Şükrü Bleda Rıza Tefvik Bölükbaşı Nesim Mazliyah Mişel
Noradunkyan David J. Kohen
Osman Adil
Asim bey Mehmet Arif
M. Fuat Hulusi Demirelli
Mehmet Galip
Hüseyin Cahit Yalçın Osman Talat
Galip Paşa Sarım Kibar
Kâtipzade Sabri
Emanuel Carasso Mehmet Ali Baba Faik Süleyman Paşa

1911

İbrahim Müslim

1912

Jak Suhami

1920

Viktor Algranti Moiz Fresko Saim Hüsnü Onat Tefvik Hamdi
Arşen Arsenyan İsmail Faik Başar

1921

İlyas Modyano İsmail Hürşit Gün Servet Yesari
Degan
Besim Ethem Halit Habbab Zeki Derviş Moris Mayer

1925

Alber Benezra İhsan Abidin Fuat Süreyya Paşa Eli Hoşyan Arif
Ethem
Hanri Aboaf Rauf Rıza Jak Yakoel Moris Benkiyat Fehmi İsmail
Fikret Takiyettin Onuralp

1926

Necmettin Tahsin Erol Hakkı Şinasi Paşa Nurettin Ramih Ener
Muhittin Osman Omay Muhip Nihat Kuran Muhtar Tahsin
Edip Servet

1928

Sadrettin Kasım

1929

Şükrü Kaya Haşan Saka Tevfik Rüştü Aras Mehmet Cemil Uybaydın

1930

Rasim Ferit Talay Mustafa Reşat Mimaroğlu

1931

Kâzım Paşa Özalp Raşit Reşat
Tevfik Amir Kocamaz
İsmail Ratip
Safa Feyzi İlksel Abraham Barzilay

1932

Yusuf Cemal Molla Kenan Ömer Önen

1934

Ferit Zühtü Örucü Süleyman Asaf Mustafa Hakkı Nalçacı Haydar Ali Kermen Orhan Tahsin
Esat Cimcoz
Nevzat Tandoğan Halil İbrahim
Fayzi Menahim
Timoleon Agatopulas Mim Kemal Öke Mehmet Ali Paşa Haşan Hilmi Muhittin Üstündağ

Şeref Listesi

Muhammed Abdülhalim Paşa Aziz Hasan Paşa Fuat Hulusi Demirelli Mim Kemal Öke Joseph
Sakakini Muhip Nihat Kuran David J Kohen Comte Goblet D'aviella

Listelerin Etnik ve Vatandaşlık Açısından Yorumu

Listelerden görüldüğü gibi, Mason Tarikatının en üst derecelerinde olanların neredeyse tamamı, **Türk** vatandaşı olmayan yabancılar ve **Türk** vatandaşı Yahudi, Sabetaycı, Ermeni ve Rumlardır.

Dönemin bazı siyasi ve Bakanlarına da 1929 yılından sonra, üye olur olmaz, 33.° derece verilmiş. Bunların hemen hemen tamamı, 1935'den sonra masonlukla tüm ilişkilerini kesmişler ve 1946'dan sonra yeniden ortaya çıkıp, dernekleşmelerinden sonra da masonluğa dönüş yapmıyorlar.

Türkiye'de masonların "Şeref Masonbaşı" yaptıkları 8 kişinin,

Etnik köken olarak:

J 2'si Mısırlı Arap,

J 4'ü Yahudi, Ermeni ve Rum,

J 2'sinin de kökeni belirsiz...

Vatandaşlık bağı olarak:

J 2'si Mısır vatandaşı, Osmanlı'ya isyan etmiş Mısır'ın gözden düşmüş Prensleri

J 4'ünün asıl memleketleri Fransa, Romanya, Almanya gibi Avrupa ülkeleri ve **Türkiye** kurulduktan sonra bile **Türkiye**'de yaşamamış, **Türk** vatandaşı olmayan hainler

J 2'si yalnızca **Türk** vatandaşı!

Başka yoruma gerek var mı?

Osmanlı'dan bu yana, **Türkiye**'de günümüze kadar yerel Mason Tarikatı yönetiminde **Türklerin** asla yönetsel etkisi olmamıştır ve bu gerçek hala sürmektedir.

Kendisine **Türk** ve Müslüman diyen Mason Tarikatı Dernekleri üyelerinin, 2 Derece Geçiş Törenindeki aynada kendileri ile yüzleşmeleri gerekmez mi?

Mason Biraderleri değil; bir **Türk** vatandaşı olarak aynayı onlara ben tutuyorum!

Bakınız ve kendinize geliniz.

Emperyalizm karşıtı, en büyük Türkçü ATATÜRK'ün kapattığı Batı emperyalizminin işbirlikçi uzantısı Yahudi-Hıristiyan, Mason Tarikatında yer alıp, Atatürkçüyüm demeyiniz.

Hakim Büyük Amirler / Yüksek Şûra Masonbaşılar

Derlenmiştir... ²²⁰

2	Mehmet Ali Baha (Edel)	1915 - 1926	Bahriye Miralayı ve Tıp doktoru. Hastalık nedeni ile ayrılıyor.
3	Fikret Takîyeddin Onuralp	1926 - 1928	YŞ'ya alındığı gün, 33.°'ye yükseltilmiş. Yolsuzluktan tutuklanarak ayrılır.
4	Fuat Hulusi Demirelli	1928 - 1931	İstifa ederek ayrılır.
5	Servet Yesari	1931 - 1932	YŞ'da 4 yılda 4.°'den 33.°'ye yükselmiş! Devreyi tamamlar
6	Servet Yesari	1932 - 1933	Haziran 1932'de 5 yıllığına seçilir, Aralık 1933'de ayrılır.
7	Mustafa Reşit Mimaroglu	1932 - 1932	M. R. Mimaroglu gıyabında seçilir, Devlet Şûrası Reisi (Danıştay/Sayıştay Başkanı) olduğu için Ankara'da yaşamak durumunda olduğundan görevi kabul etmez. Gerçekte görevi nedeniyle Atatürk 'ün izin vermediğidir.*** Attilâ İlhan Uzun bir süre yeni Hâkim Büyük Âmir seçimi yapılmamış ve anılan görev Ağustos 1933 sonunda yapılacak seçime kadar yardımcısı Nurettin Râmih tarafından yürütülmüştür.
8	İsmail Hurşit Gün	1933 - 1936	Ölüm

1926 - 1933 arasındaki tüm YŞ Masonbaşılarının ayrılışı sorunlu ve süresini tamamlamadan.

6 Başkandan, 2 doğal ölüm, 1 yolsuzluk nedeniyle mahkeme hükmü, 2 dönemi tamamlamadan istifa, biri de, gıyabında yapılmış seçimi kabul etmeme. Pek sağlıklı bir grup değil!

Yüksek Şûra son genel kurul toplantısı 7 Eylül 1935'de yapılmış, Masonluk aleyhindeki bazı konular görüşülmüş ve kesin gerek görüldüğünde Yüksek Şûranın bütün localarının uykuya girmeleri kararına varılmış. Uykuya giriş tarihi ve yöntemi, Masonbaşı (Hâkim Büyük Amir) ve kıdem olarak onu izleyen dört görevli ile İdare Encümeninin üç üyesinden oluşan komisyona verilmiş. ²²¹

²²⁰ (Apak, 1958, s. 27-28) , (Altuğ, 2003, s. 237-238) ve (Öcal, 2012,
²²¹ (Erginsoy, 1996, s. 35)

Localar (Atölye, Şapitr, Aeropaj), 4 - 33 Derece

Hâkim Şapitrler evvelce 4-18 derecelerde toplanırken, 1928 yılında "Tekemmül Âli Mahfilleri" kurulmağa başlanır, 4-14 dereceler bu localarda, 15 -18 dereceler de Hâkim Şapitrlerde toplanmaya başlarlar. Burada verilen bilgiler Ahmet Akkan'dan derlenmiştir.²²²

s Tekemmül Âli Mahfilleri / Olgunlaşma Atölyeleri, 4 - 14 Dereceler

1, *Birlik, İstanbul, Mustafa Hakkı Nalçacı, 1928, YŞ'dan 7 no*

Diğer yöneticiler; İbrahim Necmi Dilmen, Haydar Ali Kermen, Ali Kâmi Akyüz, Haydar Ali Kermen

2, *Le Parvis Philosophique, İstanbul, Alber Benezra, 1928, YŞ'dan 8 no*

Diğer yöneticiler; Ferit Aseo, Hirant Noradunkiyan, Hügo Hervart, İzidor Cohen.

3, *Kurtuluş, Ankara, Edip Servet, YŞ'dan 9 no*

Diğer yöneticiler; Aziz Mithat Akyürek, İhsan Abidin, Ziya

4, *Daima İleri, İzmir, 1929, Âkil Koyuncu, YŞ'dan 11 no*

Şâhinzade Ethem, Nevzad Eşref, Kemalettin Apak, Feyyaz Mümtaz

s Hakim Şapitrler, 15 - 18 Dereceler

1, *La Concorde / Dirlik, İstanbul, Servet Yesari, 1913, YŞ'dan 4 no, Fransızca, sonra Türkçe*

Adı sonra değiştiriliyor. Diğer yöneticiler; İsmail Râtip, İsmail Hursid İsmail Râtip.

2, *Les Pionniers de l'Avenir, İstanbul, Ferit Aseo, 1925, YŞ'dan 5 no, Fransızca*

Diğer yöneticiler; Rasim Ferit, Orhan Tahsin, Ferit Aseo

3, *İzmir, İzmir, Sadrettin Kasım, 1926, YŞ'dan xx no*

Diğer yöneticiler; Ömer Abdülkadir, Mustafa Nuri Devres, Şükrü Osman Şenozan, Şahinzade Ethem, Zühdü Kâmil

4, *Ankara, Ankara, Mustafa Reşat Mimaroğlu, 1929, YŞ'dan 10 no*

Diğer yöneticiler; Aziz Mithat Akyürek, İhsan Abidin

5, *Homere, İzmir, Ernest Bon, 1933-1935, YŞ'dan 14 no, Fransızca*

s Aeropaj, 19 - 30 Dereceler

1, *Le Sentinelle du Bosphore / İstiklâl, İstanbul, Jak Suhami, 1913, YŞ'dan 3 no, Fransızca, Türkçe*

Diğer yönetici; Fuat Süreyya Paşa

2, *Anadolu, İzmir, Sadrettin Kasım, 1929, YŞ'dan 12 no*

Diğer yöneticiler; Muhiddin Osman Omay, Es'ad Cimcoz

3, *Etiler, Ankara, Hasan Saka, 1930, YŞ'dan 13 no*

Diğer yönetici; Ali Rıza Sun

J 31-33 Dereceler

1, Mahkeme-i Kübrâ / Büyük Haysiyet Divanı, Servet Yesari, 31

Diğer yöneticiler; Kenan Ömer, Nurettin Ramih

2, Büyük Rit Divanı, Jak Suhami, 32

Diğer yöneticiler; Nurettin Râmih, Kenan Ömer

3, Yüksek Şûra, 33°

Meşriki Azam - Büyük Doğu / Büyük Loca ²²³

Masonbaşılar - Büyük Ustalar

No	Ad-Soyad	Görev Yılları	Açıklama
7	Besim Ömer Paşa	1921 - 1924	Askeri doktor.Tam dönem.
8	Servet Yesari	1924 - 1925	Hukukçu. Osmanlı'da sömürgeciler ile işbirliği yapmış bir aileden gelmekte. 1924 - 1927 dönemi için seçilmiş, ama 1925'de istifa etmiş.
9	Fikret Takîyeddin Onuralp	1925 - 1927	S. Yesari ayrılınca, dönemi Masonbaşı Yardımcısı olarak tamamlar. Türkiye'de YŞ Başkanı ve Büyük Doğu Masonbaşı görevlerini beraber yürütmüş tek mason. O da devleti dolandırmış bir sahtekar.
10	Edip Servet (Tör)	1927 - 1930	Mondoros'tan sonra askerlikten ayrılır. Atatürk ile Anadolu'ya geçmişse de, Ahmet Akkan vd masonların savındaki ^{223 224} gibi yakını hiçbir zaman olmamış, Atatürk , Anadolu'da da kendisinden ve Ankara'dan uzakta tutmuştur.
11	Servet Yesari	1930 - ^1930	Mim Kemal Öke ve Türk vatandaşı olmayanlar ile Yahudi/Dönme denetiminde Necat L birlikte darbesi nedeniyle ayrılmak durumunda kalır.
12	Mim Kemal Öke	1930 - 1932	Askeri Tabip. Muazzaf Subay olduğu için Genel Kurmay'ın emri ile istifa.
13	Mustafa Hakkı Nalçacı	1932 - 1933	Askeri tabip
14	Muhittin Osman Omay	1933 - 1935	Ekonomist 1933- 1936 dönemi için seçildi

²²³ Masonlar, Atatürk'e suikastten asılmış, hain Cavit beyi gizlemek mi isterler, hep BU sayısını, Cavit Beyi dahil etmeden 1 eksik verirler, Besim Ömer Paşa'ya 6. BU derler, oysa gerçek 7. BU olduğudur. Derleme; (Apak, 1958, s. 27-28) , (Altuğ, 2003, s. 237-238) ve (Öcal, 2012, s. 244)

²²⁴ (Akkan, Mimar Sinan Yayınları, No.21; Büyük Üstadlar, 1997, s. 74)

Bu dönemdeki Masonbaşılardan durumları da çok ilgi çekici.

1 mason devleti dolandırmaktan, hırsız;

3 askeri doktor, belli ki Askeri Tıbbiye'de örgütlenmişler,

3'ü istifa etmek durumunda kalmış,

1'inin döneminde Mason Tarikatı kapatılmış, toplam 7 kişi bu kadar karmaşa içinde. Kaçı "Sabetaycı - Dönme"? Tamamı.

1933 Yılında Mustafa Osman Omay, Masonbaşı seçilir. İlk söyleviden ne kadar milli olduklarını kanıtlama uğraşı vardır. Gerçi Osmanlı masonluğunu kuranların Mısırlılar ve ecnebler olduğunu itiraf eder ama sonra, nereteyse tüm dünyayı Türk ilan eder; MÖ 7.000'den başlayarak dünyaya yayılan Türkler; Çin, Hindistan, Sümerliler, Elam; Mısır, Cezayir, Kartaca Türk dolu; Etrüskler Türktür;

*"Ege havzasında Milâttan bin ikiyüz, bin üçyüz sene evvel I Brakisefal)ler Akdeniz ada ve sahillerini işgal ve Lidya, Girit, Turva, İyonya medeniyetlerini vücuda getiren Türklere dir. Turvada ve Giritte bulunan eserlerle Hazarda bulunan eserler arasında büyük bir benzeyiş ve hattâ birlik vardır. Bunlar gibi Hindistanda Harappa ve Mohencodaro da yapılan yeni arkeoloji araştırmalarıyla Orta Asya Türklerinden olan Dravidlerin yüksek medeniyeti tahakkuk etmiş olup bunların eserleriyle meselâ Ege havzasında Part harabelerinde bu günlerde çıkarılmakta olan eski Türk asarı arasında müşabehet görülmektedir. "*²²⁵

Mustafa Osman Omay, genç yaşta askerlikten ayrılıp, Emlak Bankası'nda İstanbul'da müdürlük yapmış, tarihçi değil. Bu kadar palavra ve uydurmayı nasıl rahatça söylemiş. Bu kişi Masonbaşı, en üstteki mason yani. Bu kadar olmaz dediniz değil mi? Durun daha, başka bir şok, İngiliz mimarisini de Türklere bağladı. Hangi Türklere, binlerce yıl önce yaşamış mason Türklere...

*"Diğer taraftan Orta, Cenup ve Batı Avrupada ve İngilterete meşhudumuz olan 12 ilâ 14 üncü asırlar arasında yapılmış hep gotik stilindeki ve 15 ilâ 17 inci asırları teşkil eden (Renesans) devrinden kalma abideler, mabetler ve san'at eserlerinin Eski Türk operatif Masonlarının lafını takip etmiş diğer amelî Masonlar Cemiyetleri tarafından yapıldığı teeyvüt etmektedir. Su teselsüle nazaran eski Türklerin bütün bu teşkilâta kılavuzluk ettiklerini kabul etmek tabiidir. "*²²⁶

Tanrı akıl fikir versin. Hep diyorum, her toplantı açılışında "akıl" diye diye, akılı yitiriyorlar!

²²⁵

(Büyük Üstad Nutku,

²²⁶

(Büyük Üstad Nutku,

Meşrıkı Azam - Büyük Doğu/Büyük Loca'ya Bağlı Localar, 1923 - 1935

Osmanlı Döneminde Kurulan Localar

2, Muhibban-ı Hürriyet İstanbul, Salim Ahmet, 28 Haziran 1909,

Yüksek Şûra kuruyor. Bu Locanın biraderleri, efendileri İngiltere Kralı VII. Edward'ın vefatı dolayısıyla 7 Mayıs 1326 (1910)'de matem celsesi yapıyorlar. Matem celsesi olarak Osmanlı masonluğunda ilktir!

3, Vefa, İstanbul, 28 Haziran 1909

Yüksek Şûra kuruyor.

Loca başları

Muhittin Celal Duru, Ali Şevkettir, Mehmet Ali Haşmet Kırca'dır.

5, Resne, İstanbul, 19 Haziran 1909

Mısır Büyük Locası kurmuş. Kurucu üyeler arasında Türk yok.

Loca başları

İhsan İsmail, Cemil İpekçi

9,Ziya-ı Şark / Tan Işığı, İstanbul, Faik Süleyman Paşa, 22 Yıl, 18 Ocak 1910 - 1935

Loca Hakkında

İspanya Büy. Locasına bağlı Kalkedonya locasından ayrılanlar kurmuş.

1935 yılında adını Tan Işığı Locası olarak değiştirmiş. Tam 12 yıl Osmanlıca adı ile sürdürmüştür!

Masonbaşı Kemalettin Apak, cinayeti, hem de devletin bir Paşasına karşı işlenmiş bir cinayeti bakın nasıl gururla anlatıyor. Bunu okuduktan sonra, masonların yasalara saygılı ve insancıl oldukları yalanına inanan olabilir mi;

"Meşrutiyetin ilânına takaddüm eden günlerde hürriyetperverleri yakalayıp yok etmek için Sultan İkinci Abdülhamit tarafından Manastır'a gönderilen fırka kumandanı Şemsi Paşa'yı saraya telgraf çektikten sonra postaneden çıkıp arabasına binerken fedakârca bir cesaretle vurup öldüren ve Meşrutiyetten sonra Çanakkale Mebusu olan Bigalı Atıf Bey ile meşhur Ressam Ali Rıza Bey de bu mahfilde aza idiler. "

Loca başları

Ahmet Suat, Faik Süleyman Paşa Fuat Süreyya Paşa, Baba Kurbangil.

15, Bizansio Risorta / Akasya, İstanbul, 1910, İtalyanca/Fransızca

Loca Hakkında

İtalyan Büyük Locası kurmuş, 1910'da Osmanlı Büyük Doğusuna katılmış. Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra bile adını değiştirmemiş. Başlangıçta Türkiye'nin yaşayacağına inanmazlar ki, 1923-25 arasında adı Bizans'tır. Milli masonlarımız da bu isimden rahatsız olmaz, Türkiye döneminde bile bu ismi kullanırlar.

Tepkiler üzerine 1925'de adını Akasya olarak değiştirmiş.

Loca başları

Dalmaniko, Zenop, Victor Algrandi, Yako Toledo, Feridun Drimtekin.

Üyeler

Eduard de Nori, Jackque Kaldron, Feyzi Menahem, Victor Mordo, Jak Papo,

34, Sebat, İstanbul, Jak Suhami, 18 Ekim 1914

Loca Hakkında

4 numaralı Şafak locasının devamı kabul edilir.

Loca başları

Halit Tekin, Cevdet Hamdi Balım

35, Necat, İstanbul, 17 Mayıs 1916

Loca Hakkında

Türlere karşı isyanı ilk başlatan locadır. Önceki bölümlerde anlattık.

Loca başları

Mecdi Ali Akasya, Ali Galip Taş, İsmail Hurşit,

36 Selamet, İstanbul, 10 Ocak 1918

Loca Hakkında

"Selâmet mahfilinin 23 Şubat 1929 tarihindeki celsesine Büyük Maşrık Daimî Heyeti tarafından büyük maşrık celsesi şekli verilerek, o gün Amerika'dan seyyah sıfatıyla İstanbul'a gelen kırkı mütecaviz mason, her birinin adları, dereceleri ve mensup oldukları localar ayrı ayrı zikretilmek suretiyle kabul edilmişler, selâmlanmışlar ve bu Amerikalı ziyaretçi biraderler namına Nobi birader İngilizce bir nutukla mukabelede bulunmuştur."

Bu açıklamadaki rezilliklere bakar mısınız;

f yoldan geçen 40 Amerikalı "saldırgan mason" (?), birader diye locaya sokuluyorlar. *f* tek tek hepsi selamlatılıyor
f gelenler de kendi dilleri İngilizce cevap veriyor...

Bu olanlar, Bağımsız bir ülkede, Türkiye Cumhuriyeti'nde yaşanıyor. Masonlar, hala Türkiye'yi içlerine sindirememişler, sömürge anlayışı ile hareket ediyorlar.

Loca başları

İsmail Kenan, Bahattin Lütfü, Şükrü Hazım, Hüseyin Kenan, Bahattin Lütfü

38, Güneş, İzmir, 1910, Fransızca

Loca Hakkında

1918'de İzmir'de kurulur, Yunan işgali altında mutlu çalışır. Türklerin İzmir'e girmesi sonrası, kaçan Yunanlılara yardım eder ve Yunanistan ve Fransız masonluklarından övgüler alır. Düşmanın övdüğü, haindir. Sonra yeniden yapılandırılır. İzmir'de, Zuhal, Merih, Satürn, Ülker locaları Güneş locasından doğdular.

Kurucular

O sırada Türkleri yok etmek için savaşıyorlar, aynı locada Türk gözükenlerin biraderi! Diran Aşnan, Ahmet Burhanettin, Halil, Ferit Aseo, Alber Tarika, İsetepan Avadikyan, Con Veli, Ziya, Kostantinidi, Cemal Şahingiray, Şahinzade Ethem, Mustafa Nuri, Şükrü Osman Şenozan, Hüsnü, Yakop kol, Vahan Bardisbanyan, Feridun Ziya, Tahsin Recep, Pertev Levi, Ohanes Güzelyan, Robert Mitrani, Nadir, Ferit Baki, Feridun, Vefik, Yusuf Metaper, Aelyon, Nersis Nuradunkyan, Pandeli Kasapoğlu, Leon Karasu, Haralambos Oristadis, Yani Nikotopulo, Kirkor Faik, Hinto Kaspi, İzak Kırespin, Mardöşe Levi . Türk yok nereteyse içlerinde, Rum, Ermeni ve Yahudi. Türk ve Müslüman ismi olanlar da, hemen hemen tamamı Sabetaycı, Dönme...

Siyonist Ferit Aseo ne çok locada karşımıza çıktı, değil mi? Burada da gene bu Siyonist mason, hem de loca başkanı, Yunan işgaline kadar! Yunan işgalinden sonra büyük kısmı İstanbul'a gider (Yahudi ve Dönmeler ağırlıklı olarak), sonra Türk Ordusu İzmir'i alınca geri gelirler. Yunanlılara karşı vatanlarını korumak, vatanları için savaşmak yok. Yunanlılar gelince, hemen İngiliz ve Fransızların kanatları altına sığırlar. O sırada İstanbul'da işgal altında. Utanmazlara bakar mısınız, işgalci seçiyorlar ama vatan için ihanet içindeler. Sonra, Türkler İzmir'i kurtarınca bu sefer önemli kısmı İzmir'e dönüyor. Kalanlar Aydın L kuruyorlar.

Güneş Locası İzmir'e dönünce, orada Yunan işgalinden rahatsız olmayan, Yunanlı işgalcilerle huzur içinde yaşayan, hatta mutlu olup, Türk kanı dökenler de Güneş L'na tekrar katılırlar; Esat Cimcoz, Kâzım Nami, Nezir, Külahdaş Rıza, Halit Morali, Nail Morali, Şükrü Osman, Hakkı Saffet, Zıhnalı Sait Şahinzade Ethem! Hasan/Hüseyin Yusuf, Osman Tunus

Loca başları (Türkiye döneminde)

Nadir Sadrettin Kasım, Hasan Yusuf, Osman Yunus, Osman Yunus

Kurucu ve üyeler

"Avukat Diran Aşnan, Vilâyet mektupçusu Ahmet Burhanettin, Hâkimlerden Halil, o zaman itibarı Millî Bankasının İzmir Şubesi Müdürü olan Ferit Aseo, Avukat Alber Tarika, Tüccardan İsetepan Avadikyan, Sigortacı Con Veli, Vilâyet Yaveri Binbaşı Ziya, İzmir Bira Fabrikası Şeflerinden Kostantinidi, Cemal Şahingiray, Şahinzade Ethem, Avukat Mustafa Nuri, Doktor Şükrü Osman Şenozan, Hereke Mağazası sahibi ve Hilâli Ahmer Cemiyeti Reisi Hüsnü, Yakop kol, Vahan Bardisbanyan, Feridun Ziya, Tahsin Recep, Pertev Levi, Ohanes Güzelyan, Robert Mitrani, Nadir, Ferit Baki, Feridun, Vefik, Yusuf Metaper,

Aelyon, Nersis Nuradunqyan, Pandeli Kasapoğlu, Leon Karasu, Haralambos Oristadis, Yani Nikotopulo, Kirkor Faik, Hinto Kaspi, Doktor İzak Krrespin, Mardöşe Levi biraderlerdir ki; bunların çoğu, birazdan arz edeceğim üzere Fransız Maşnkına tâbi olarak İzmir'de çalışmakta iken Birinci Dünya Harbi dolayısıyla uykuya giren (Homere) locasının azasından idiler. Hatta Güneş'in ilk üstatlığına seçilen Avukat Diran Aşnan birader Homer mahfilinin son üstadı bulunuyordu ve Homer'in tekrar açılmasına intizaren muvakkat kaydı ile bu vazifeyi deruhte etmişti.”²²⁷

Raşit Erer, Naki Cevat Akerman

39, Murat, İstanbul, 27 Kasım 1921

Loca başları

1929-1931 arasında ve 1933 yılında Sadi Rıza, 1932 1934 - 1935 Fahrettin Kerim [Gökay],

---

²²⁷ (Apak, 1958, s. 55)

40, Etoil d'Orient, İstanbul, 1921, Fransızca

Loca Hakkında

Türk vatandaşı olmayan Yahudilerin locası. Türk devletine, temsilcilerine hakaretlerle başkaldırının merkezi. Türk ulusuna düşman, Fransız ve Osmanlı vatandaşları Yahudilerin kurduğu, Türkiye döneminde bile Fransızca konuşmayı yeğleyecek kadar Türk kimliğine karşıt, Fransız işbirlikçileri.

Necat locası 1916'da, Etoile d'Orient 1921'de, İstanbul'da Osmanlı Büyük Doğusuna bağlı olarak kurulmuşlar. İstanbul işgal edilirken, İstanbul'da Türkler aşağılanır, dövülür, öldürülürken, Anadolu ve Trakya'da Türk Ulusu Kurtuluş Savaşı başlatıp, ölüm kalım savaşı verirken; Avrupa ülkeleri yurttaşlarının kurduğu bu iki loca işgal kuvvetleri ile uyum içinde yaşamış, her türlü işbirliğinde bulunmuş.

Cumhuriyet kurulduktan sonra da ihanete, Türk yasalarına göre kurulmuş bir dernekte devam etmekte; kendilerine "milli" diyen başta Mim Kemal Öke olmak üzere yerli masonlar da, her türlü milli değeri çiğneyip, onlarla işbirliği yapmaktalar.

Günümüz masonlarının egemenleri de, bu hain ve onur yoksunlarından zerrece rahatsız olmadan; onları sahiplenmekte, benimsemekte. Çünkü onların çocukları, devamıdır.

1921'de işgal altındaki İstanbul'da Osmanlı tebaası olmayan yabancılar tarafından kurulan, adı bile Türkçe olmayan ve üyeleri yabancılar olan, Fransızca olarak toplanan bir ihanet yuvasıdır.

Albert Sertiel 1935'de yeniden Etoile d'Orient Locası yöneticisi seçilecektir.

Türkçe dahi bilmeyen, Türk vatandaşı olmayan İspanyol, Şilili masonlar, daha önce mason tarikatı için emlak almak üzere aldıkları 5000 TL'yi, emlak alınmamasına karşın geri vermemiş, sahtekârlardır. İdeolojik görüşler bir yana, adi suçlu, hırsızdırlar. Bu olaylar olmasa, hukukun var olduğu bir dernek olsa, yüz kızartıcı suçtan dernekten atılacaklardır.

Türkiye Devleti kurulmuş, ana dili Türkçe... Buna karşın, yerli masonlarının bünyesinde locanın ismi Fransızca, yöneticisi İspanyol vatandaşı bir Yahudi mason Albert Saltiel, üyelerinin önemli bir kısmı İspanyol, Şilili; konuk olduğu bir ülkede, üyeleri yönetime, yasal olarak seçilmiş Büyük Ustasına karşı isyana, hakaret taşıyan sözlerle teşvik etmekte. Üstelik Fransızca dilinde konuşarak, isyancı Necat Locası üyeleri de Fransızca dinleyerek ve destekleyerek!

Türklerin ve büyük çoğunluğu Müslüman olanların ülkesinde, utanmadan Türklere isyan eden, Türkleri aşağılayan, Türkiye'de yaşamayan bu İspanyol Yahudi'si, 1935 seçimlerinde tekrar loca yöneticisi olarak seçilecek ve Büyük Loca tarafından da onaylanacaktır. Atatürk'ün kapattığı masonların "millilikleri". Utanmaz bir ihanet yuvası.

Loca başları

Abdüllâtif Sefa, Mehmet Ali Baba, Albert Sartiel, Leon Karasu (Sultan Abdülhamid'i elinde tabanca ile tahttan indiren, Osmanlı'nın çöküşünde önemli etkisi olan hain Carasso (Karasu) soyu.

41, Aydın, İstanbul, Ocak 1923, Türkçe ²²⁸

Loca Hakkında

İzmir Yunanlılar tarafından işgal edilince, İzmir deki Güneş Locası üyeleri Yahudi ve Sabetaycılar localarını İstanbul'a taşırlar. Yunanlılar denize dökülerek Türkiye'den kovulunca, Güneş Locası İzmir'e geri götürülür. İzmir'e gitmek istemeyen Yahudi- Sabetaycı masonlar İstanbul da Aydın locasını kurarlar. Aydın locasının ilk başkanı Siyonist Ferit Aseo! Sonraki loca yöneticisi Mustafa Hakkı Nalçacı, Mim Kemal Öke'nin "kan kasıdır".

Azim Locasının Türkçü temelde başlattığı savaşımında, Mim Kemal Öke Masonbaşı olarak, Azim Locasını sorgulama görevini Siyonist Ferit Aseo'nun kurduğu Aydın Locasına verir. Aydın Locasının verdiği rapor doğrultusunda Azim Locası kapatılır.

Kuruluş tarihine dikkat edin, 1923 yılında mason locası kurmak derdindeler, oysa o sırada Türkiye'nin yapılacak ne çok işi vardı...

Kurucular

Ferit Aseo, Raşit Erer, Hasan Saka

Bazı Loca başları

Mustafa Hakkı Nalçacı, Ferid Üp, Yusuf Ziya, Ferit Aseo, Siyonizmin kurucusunun Türkiye temsilcisi. Türkiye'de büyük locanın, loca başı.

42, Tulû-i Hakikat, İstanbul, Hahamyan,8 Şubat 1923 - 3 Ocak 1926

Ankara'daki Veritari Coneciata, İtalyan locasının üyeleri kurmuş. Bunun da kuruluşu 1923.

Uygunsuz davranışlar nedeniyle merkez tarafından kapatılmış.Nedir uygunsuz davranışlar acaba?

---

²²⁸ İlk satır diziliş düzeni: Loca numarası, Loca adı, kurulduğu şehir, kuruluş tarihi, toplantı dili,

Türkiye Döneminde Kurulan Localar

43, İstanbul, İstanbul, Ekim 1924, Almanca

Loca Hakkında

Meşrutiyet sonrası Almanya obediyanı bağılısı 'Die Leuchte' (Işık) adlı Locanın devamıdır. Almanların locası. Milli masonluğa bakın, Türk milliliği hariç her millilik var.

İstanbul Mah.'. inden:

Aus der Installationsrede des Meisters v. St. der A. L. Stanbul

Meine lieben Brüder !

Ein besonderes Programm für das bevorstehende frmrerisehe Arbeitsjahr zu entwickeln, wäre ein müssiges Beginnen. Das ewig lebendige Programm der Frmrei möge uns genügen. Unsere spezielle Aufgabe sei die Pflege des Geistes dieser Loge. damit wir das, was wir übernommen, unversehrt und womöglich vermehrt an die \weitergeben können, die nach uns kommen. Ein \wichtiger Teil unseres Programmes erscheint uns

Vollkommenheit ebenso nahe, wie in jeder anderen. Aendern die Menschen sich aber ni cht, dann wird die « neue » Gesell- schaftsordnung dieselben Mangel haben, die die alte hat. - Wir wollen hoffen, L. Brr. \ dass uns diese innere Wandlung gelingen wird, um aus der so geuonnenen Gesinnung heraus in der Welt zu wirken.

Gesprochen am 24. Januar 1933

E. L.

[Belge 36 Yerli locanın Türkiye 'de Almanca davetiyesi.](#) ²⁹

•Loca başları

Moris Kraloviç, Hügo Hervart, Erik Landıştayn, Emir Kraloviç.

44, Ehram, İzmir, Esat Cimcoz, 31 Ekim 1925

Loca başları

Hamdi Nüzhet Çançar / Nevzat Eşref (?), Refet Sadettin Tok

45, Gençlik, İstanbul, İbrahim Necmi Dilmen, Mim Kemal Öke,31 Ekim 1924

Loca başları

Emin Said, Osman Şerafeddin

46, Vedad, İstanbul, Mart 1925, Fransızca

Loca hakkında

Ermeni etnik milliyetçi localardan.

Loca başları

Leon Dandes, Zoletti, Tıngıryan, Jak Eseyan

47, Reveil, İstanbul, Mayıs 1925, Fransızca

Başta Yahudiler olmak üzere azınlıklar için kurulmuş bir loca daha. Türkiye Cumhuriyeti'nde, 1925 yılında, Fransızlar, Fransız ismi ile Fransızca konuşan L kuruyorlar. Türkiye'de masonlar da buna güle oynaya izin veriyorlar.

Loca başları

Darius Arditi, Enver Löbe, Piyer Psalti

48, Cumhuriyet, Ankara, Kasım 1925, Türkçe

Loca Hakkında

Locanın kurucu Üstadı Muhteremi, Cevdet"Ankara'da Türkiye Büyük Maşrıkı'na bağlı bir loca ise "Cumhuriyet" adıyla 15 Kasım 1925'te açılmıştır.

Hamdi [Balım] beş yıl bu görevi sürdürmüştür. Locanın kurucuları arasında Cevdet Hamdi Balım, Akif İyidoğan, Maarifçi Edip, Münir Mazhar, Ahmet Rıza baba, Kemal Ziya Akdora, Seyfeddin Raşid, 1931 ve 1932 seçimlerinde Doktor Ziya, 1933 ve 1934 yıllarında Ali Rıza Sun Üstadı Muhterem seçilmişlerdir. 1935 yılı Üstadı.

Resim 22 ((Koparan, Ankara Cumhuriyet Locası, 2012, s. 20)

Loca başları

1925 - 1931 Cevdet Hamdi Balım, 1931 - 1932 Doktor Ziya, 1933 - 1934 Ali Rıza Sun, 1935 Ahmet Münir Akkaya.

Üyeler

Akif İyidoğan, Maarifçi Edip, Münir Mazhar, Ahmet Rıza baba, Kemal Ziya Akdora, Seyfeddin Raşid.

49, Merih, İzmir, Mehmet Ali, Hasan Hilmi, 21 Mayıs 1926

50, Zühal, İzmir, Mehmet Salim, Sami Pangoğlu, 21 Mayıs 1926, Türkçe ve Fransızca

“Zühal Mahfili ilk zamanlarında mu'tad celselerini den birini, ayda bir defa Fransızca olarak yapmakta ve hatta Fransızca bazı konferanslar dahi verilmekte idi. Fakat bu mesai şekli çok devam etmemiş ve

birazdan göreceğimiz gibi, bu ihtiyacı karşılamak için Zühal Mahfili, yalnız Fransızca çalışacak (Satürn) isminde yeni bir Mahfil doğurmuştur.”

Zühal L, İzmir’de çocuklara yönelik misyonerlik faaliyetlerinde bulunmuştur.

51, Azim, İstanbul, 1931-32 Nuri Aziz, 1933 Ahmet Nehri, 21 Mayıs 1926

Azim L Olayını daha önceki bölümlerde incelemiştik.

52, Cenub Yıldızı, Gaziantep, Kasım 1926, Türkçe

Loca Hakkında

Cenup Yıldızı (Güney Yıldızı), Saip bey tarafından, kendi evinin alt katında 1926'da kuruluyor ve yöneticisi de kendisi. Yazışma adresi PK 23 Gaziantep!

Cenup Yıldızı Locası ve kurucu yöneticisi mason Saip Özer ve diğer kurucular hakkında yayımlanmış üç makaleyi inceleyip, paylaşacağım. Bunlardan en güvenilirini, HKEMBL arşivlerinden belli bir dönem sorumlu olan, kıdemli mason ve HKEMBL Yönetim Kurulu üyesi Ergin Koparan, Mart 2012 yılında yayımladığı makale. O sırada baş mason Mehmet Remzi Sanver'dir.

Kurucular

Doktor Saip Özer, Jandarma Kumandanı Ziya Gökşin, İl Genel Meclisi üyesi Nafi, Eczacı Asaf, Avukat Cafer Tayyar Gün, Avukat Saip, Tarım Müdürü Tahir, Noterlik memurlarından Hakkı'dır. Locanın ilk yöneticisi Saip Özer, sonra Ziya Gökşin, sonra yeniden Saip Özer 1930 yılına kadar sürdürmüştür. Loca yöneticiliğini 1931 ve 1932 yıllarında Avukat Cafer Tayyar Gün, 1933 ve 1934 yıllarında yeniden Saip Özer, 1935'de yine Cafer Tayyar Gün. 1935 yılında üye sayısı doksan'a ulaşmıştır.

16. Masonbaşı Ekrem Tok, 1933 yılında Cenup Yıldızı locasında eriştilir. Ekrem Tok 1965'de Türkiye'de masonluğun Amerika-İngiliz denetimine girmesinde, Yüksek Şûra üyesi ve yeni Masonbaşı olarak etkin rol alır!

Kurucu Yönetici Saip Özer Yaşam Öyküsü

Babası Rodoslu Seyfettin Bey, annesi Mevhibe hanım. 1889'da İstanbul'da doğmuş. Galatasaray Lisesi, sonra Tıp Fakültesini bitirmiştir. 1915-1918 yılları arasında Halep Askeri Hastanesinde çalışmıştır. Kasım 1921'de Ziyayı Şark Locası'nda mason olmuş, çok hızlı biçimde Usta (Üstad) masonluğa yükseltilmiştir.

Mason olduktan sonra, birileri yürü demiştir, 1921-1922 yıllarında Viyana ve Berlin'de Kadın Doğum ve Hariciye uzmanlık eğitimi yapmıştır. Tam da Türkiye işgal edildiği, Türk Ulusunun bağımsızlık savaşı yaptığı yıllar.

Resim 23 Saip Özer

Ziya-ı Şark Locası, Osmanlı Döneminde kurulan localardandır, Osmanlıca olan adını 1935 yılında Tan Işığı olarak değiştirmiştir. Locanın yöneticilerinden Baba Kurbangil bir katildir. Baba Kurbangil'in cinayetini, baş masonlardan Kemalettin Apak, nasıl överek anlatıyor. Bunu okuduktan sonra, masonların yasalara saygılı ve insancıl oldukları yalanına inanan olabilir mi;

"Meşrutiyetin ilânına takaddüm eden günlerde hürriyetperverleri yakalayıp yok etmek için Sultan İkinci Abdülhamit tarafından Manastır'a gönderilen fırka kumandanı Şemsi Paşa'yı saraya telgraf çektikten sonra postaneden çıkıp arabasına binerken fedakârca bir cesaretle vurup öldüren ve Meşrutiyetten sonra Çanakkale Mebusu olan Bigalı Atif Bey ile meşhur Ressam Ali Rıza Bey de bu mahfilde aza idiler."

Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra, 1923'de Gaziantep'e gitmiştir. İstanbullu bir mason uzman doktor, hangi neden ve isteklendirmeye Gaziantep'e gider? İkinci Dünya savaşı askerlikten terhis olduktan sonra, localar kapalı olduğundan, Gaziantep'e dönmez. Görevi bitmiştir.

Batıda özel eğitildiğini ve Gaziantep de tüm maddi ve manevi olanakları ile mason locası kurduğunu dikkate alınca, Batılıların mason biraderlerine özel bir görevlendirmesi olduğu anlaşılıyor.

Cenup Yıldızı Locasını 1926'da kurmuş ve 1935 Ekim'ine kadar bu locanın yöneticiliğini yapmış.

Gaziantep'te kısa bir süre serbest, sonra Devlet Hastanesinde ve İlköğretim Sağlık Müfettişliğinde çalışmış; 1930 yılında özel Kadın Hastalıkları ve Doğum Hastanesi açmış, 1941 yılına kadar sürdürmüştür.

İkinci Dünya Savaşı'nda ikinci askerliğine çağrılan Saip Özer, özel hastanesini Sağlık Bakanlığı'na devretmiş ve İskenderun Askeri Hastanesi Başhekimi olarak görevlendirilmiş.

1943 yılında terhis edilince nedense Gaziantep'e dönmemiş, Ankara'ya yerleşmiş.

1946 yılında siyasete atılmış, DP'den 1950'de Çorum, 1954'te Afyonkarahisar milletvekilliği yapmış.

Mason locaları 1948'de yeniden açılırken, Saip Özer'in mason görevi sürer ve Ankara'da ilk kurulan localardan Doğuş Locasının kurucusu ve ilk yöneticisidir. Bunu ileride göreceğiz.

Dönemin komprador kimliğini göstermesi açısından, Cenup Yıldızı masonlarından Cavit Halit'in Çırak ve Usta diplomalarını paylaşıyorum. Görüldüğü gibi öncelikli dil Fransızca. Yıl 1926 ve 1928, bağımsız Türkiye Cumhuriyeti kurulmuş, bu efendiler hala sömürge masonları, birinci dilleri Fransızca. Dahası Harf Devrimi olmuş, masonlar hala Arap harfleri ile diploma kullanıyorlar.

Ö
A.

Zül 51 Z3M i

ha/aulip

16

/
1 034

M

CE.Nf<> VII.nızı

L*uhi. us.*. ve Kİ...

Umum cjuhafil nizuontcisi hükümlerin» tevfiikan evvelki htfta yapıljı yeni intihabta t-çada i e isıl
eri yızılı İJf. in Vıtlfe ildiklerin» bildirir ve bu vesiyle ilede knrdege oelum ve saygı lurihızı tsun>
rıı vh. l's. ve AB.'KK.I

Ha..
S. Javvar

Möha. Us.
D. Jaip

Ke..
Z. K. U. J. J. J.

a F

vb.	Oh. .	^r.Jaip Safi	B.*.	locut evi sahibi
linet	Mas. '.	-aref	B. '.	sekeri mütekait
2incl	Has '.	MII Kemal	HZ.	avokat
Ra.-.		Cafer Tavvar	D.*.	•vokat
La.-.		hafi	B. '.	i emleket h: st>haneeci
<uh. ?.		-CZiel ..saf	B.-.	zürradan
tni. ?.	Has.*.	..uaan	B.*.	.ifa ec3»nesi sahibi
ani.*.	Has *	Kanil	B.-.	sabık iand^rra katibi
lea.*.		ir..Jaml	B.*.	i. bankası müdürü
Uah.*.	-uh. '.	Iha an	B. '.	Cüz hi'BTtnütahaanı
Har.*.	kuh. '.		B.-.	zürradan

iahfll adresin

.öktor _>alp jafi bj. Joguu evi sahibi

r'osta kutusu u3 U. ,\ntap

Belge 37 Cenup Yıldızı Locası Görevlileri²³⁰

²³⁰ (Koparan, Gaziantep'te Bir Loca: Cenup Yıldızı, 2012, s. 42)

nümüzde Bazı Üyeler:

'CENUP YILDIZI'nın diğer üyeleri

1

Muh.. Us., ve Az.. KK..

mıhafıl nizamnamesi hükümlerine tevfikeyn evvelki hafta vamUn S&ifc		«W*™ bu	
vesiyle ne de			
i Is., ve Az.. KK..			
Us- Müh..	Dr. Saip Safi B..	Doğum evi	
1 inci Naz..	Esref B..	Askeri	
2 inci Naz..	Ali Kemal B..	Avukat	
Ha..	Cafer Tayyar B..	Avukat	
	Dr. Ekrem Galip	Memleket hastahanesi	
	Nafi B..	Zürradan	
Enii- Haz..	Eczacı Asaf B..	Şifa eczanesi sahibi	
Emi- Has..	Numan B..	Sabık jandarma katibi	
Teş-	Hamit B..	İş bankası müdürü	
Dah- Muh..	Dr. Sami B..	Göz hast. mütahasısı	
Har.. Muh..	İhsan B.,	Zürradan	
980- Cafer Tayyar B..	1294-İzmir	2.2.1910	Avukat
981- Mehmet Tefvik B..	1291-Sam	18.6.1912	Evkaf Tahsildarı.
			(Havfa SININ mahfilinde Tb..) Skotland B..
982- Dr. Saip özer B..	1305-İstanbul	1.10.1921	Doğum evi Sahibi. Doktor (Ziyai Şark'tan Tb..)
983- Nafı Abdülkadir B..	1310-Gaziantep	4.6.1926	Çiftçi.
984- Abdullah Asaf B..	1313-Gaziantep	4.6.1926	Eczacı.
985- İbrahim Halil B..	1305-Amasva	16.4.1927	Defterdar.
986- Abdullah Mehmet B..	1315-Gaziantep	16.4.1927	İnhisarlar Muhasebecisi
987- Kadir Saip B..	1321-Kilis	30.4.1927	Muhasip
988- Mehmet Nuri B..	1316-Gaziantep	30.4.1927	Tüccar Terzi.
989- Dr. Mecit B..	1301-Gaziantep	30.7.1927	Dr. Oporetör
990- Ahmet Muhtar B..	1295-Gaziantep	6.8.1927	Çiftçi
991- Eşref B..	1866-İstanbul	30.10.1927	Emekli Subay ve Hoca Dava Vekili
992- Ali Kemal B..	1306-Gaziantep	7.4.1928	
993- Hacı Rifat B..	1305-Birecik	1.12.1927	Çiftçi
994- Cemil Alevli B..	1901-Gaziantep	12.5.1929	Tüccar ve acente.
995- Halit Barbarosoğlu	1887-Resmi	18.10.1930	Sihhiye Müdürü.
996- Hüseyin Hüsnü B..	1320-Malatya	1.1.1931	(Gaziantep) Mustantik
997- Reşit Sami B..	1311-Kilis	14.2.1931	Göz Tabibi.
998- Bino J. Bensussen B.	1901-Tekirdağ	27.3.1931	Banka Müdürü Müddei Um.
"9- İsmail Hakkı B..	1322-Kastamonu	11.5.1931	Muavini. Göz Mütahasısı
1000- Kaşif Ömer B..	1307-		Doktor (Necat'tan Tb.)
1001- NaciDaiB...	1304-Gaziantep	10.10.1931	Tüccar.
1002- Hamit B..	1309-İzmir	21.10.1932	Banka müdürü
Hamit Mehmet Ali B.	1893-İzmir	22.10.1932	Banka müdürü Kibrit İnhisarı Müfetti..
'906- Kemal Servet B..	1308-İstanbul	8.2.1934	Mühendis (talebe)
î-jMesut Tayyar Gün B.	1909-İstanbul	12.9.1933	Serkomser.
1609, Mustafa Sami B..	1298-Kıbn	11.8.1911	

J

1610- Tahir Köseoglu B..	1309-Gaziantep	4.6.1926	Gaziantep Ziraat Müdürü.
Saip Kadri B..	1319-Edirne	4.6.1926	Avukat.
1612- Halid B..	1891-Bursa	18.12.1926	Banka 2. Müdürü.
1613- Kohen Sfenya B..	1294-Hangin	6	Banka Müdürü As.
1614- Numan Sabit B.. M.	1295-Çardak	24.12.1926	Hesap Memuru
1615- Sait Sadık B..	1886-Hanya	6	Varidat Müdürü
1616- Haydar Süleyman	1302-Menteşe	1.12.1927	Maarif Müdürü.
1617 B.. Şakip Hüsnü B..	e	5.L.1927	Fort Acetnesi Müdürü
1618- Dr. Mehmet Nuri	1298-Malaty	12.3.1927	Memleket Hst.
1619- B.. İbrahim Hulki	a 1318-Kilis	26.30.1927	Operatörü Mal
1620- B..		7	Müdürü
1621- Hüseyin Hüsnü B..	1310-Feke	5.11.1927	Maarif Müfettişi.
1622- Habip Harfuş B..	1899-Hanya	26.11.1927	Banka Memuru Banka
1623- Mehmet Sabri B..	1898-Lazkive	7	Müdürü. Mal Müdürü.
1624- İhsan Mısrizade B..	1315-Gaziantep	26.11.1927	Nufus Başkatibi.
1625- Dr. Halil İbrahim B..	-Girit	7	Sıhhiye Müdürü.
1626- Dr. Ethem Galib B..	1901-Istanbul	14.4.1928	Dahiliye Mütahassısı
1971- Sabri Osman B..	1888-Istanbul	12.5.1928	Doktor.

Belge 38 Cenup Yıldızı Üye Listesi

Cevat Güralp'in, Saip Özer'in kızı ile görüşerek hazırladığı incelemeye göre, Cenup Yıldızı'nın listesinde şu isimler yer almıştır:		
Üstadı muhterem	Saip Özer Birader	Doğumevi ve Hastane Sahibi
I. Nazır:	Asaf (Erkılıç) Birader	Eczacı
II. Nazır:	Eşref Birader	Emekli subay ve hoca
Hatip:	Ali Kemal Birader	Avukat
Sekreter:	Ekrem Galip B.	Doktor, Dahiliye Uzmanı
Muhakkik:	Abdullah Birader	Tekel Muhasebe Müdürü
Hazine Emni:	Bino J. Bensussen B.	Osmanlı Bankası Müdürü
Hasenat Emni:	Cemil Alevli Birader	Velic İplik Fabrikası Sahibi
Tören Üstadı:	Numan Sabit Birader	Askeri Hesap Uzmanı
Koruyucu:	Reşit Sami (Gözonaran) B.	Doktor, Göz Hastalıkları Uzmanı
Gözcü:	İhsan Mısrizade B.	Nüfus Başkatibi
Loca üyelerinden birkaçının adları ve meslekleri de şöyle:		
	İbrahim Halil Birader	Defterdar
	Mecit Barlas B.	Operatör Doktor
	Halit Barbarosoglu B.	Sağlık Müdürü
	Mustafa Sami B.	Başkomiser
	Hüseyin Hüsnü B.	Mustantik
	Tahir Köseoglu B.	Ziraat Müdürü
	Sait Sadık B.	Gelir Müdürü
	Haydar Süleyman B.	Maarif Müdürü
	Ali Rıza B.	Maarif Müfettişi

Belge 39 Cenup Yıldızı Listesi

²³¹ (Balcioğlu, 2004, s. 23)

Resim 24 Soldan sağı Asaf Erkılıç (Sıtkı Turhan Erkılıç'ın amcası, Mustafa Göğüş, Abdülnafi Erkılıç (Sıtkı R.E.'ın babası), Abdullah Göğüş (Tekel Muh. Müd.)... Cenup Yıldızı locası kurucuları.²³²

Masonların Çevreye Yayılma Çabaları

- f 1926 yılında Diyarbakır'da Cumhuriyetçi Kardeşler adında bir loca kurulmaya girişilmiş, ancak sonuçlandırılmamış.
- f 1934 yılında Diyarbakır'da Dicle adında bir loca kurulmak istenmiş, bu girişim de sonuçlandırılmamış. Diyarbakır'a bu istek neden?
- f 1935 yılında Adana için Hale adında bir loca kurulmuş, Saip Özer Adana'ya giderek kuruluşu tamamlamış ve faaliyete geçirmiş.

²³² (Balcioğlu, 2004, s. 23)

Cavit Halit Üstat Diploması (1928)

S. A. K. Ş. C.

M. M. T. M. A. M. A.
SİYAHİ KAYITLI İNŞAATİ İNŞAATİ

ina tabi

Gazi Ayınlap Vadisinde kbân
Cenup Yıldızı M. M.'i tarafından
Cavit Halit İnce üstatın
Hüviyet Cüzdanıdır

Ust. M.
Tayyip

Em. b.öz. Kh.
Hamilinin imzası

Tarih Date		Cedvel-i umûmî numrosu N° du Matricule Générale
10 Kasım 1928	M. der. sine teklifi İnşaatçı ve İşç.	
11 Mayıs 1927	R. der. sine teklifi ARZUŞİMEK ve İ.	
12 Mayıs 1928	Ust. der. sine teklifi ARZUŞİMEK ve İ.	

Cavit Halit M.ik Hüviyet Cüzdanı

Belge 41 Cavit Halit Usta Diploması²³⁴

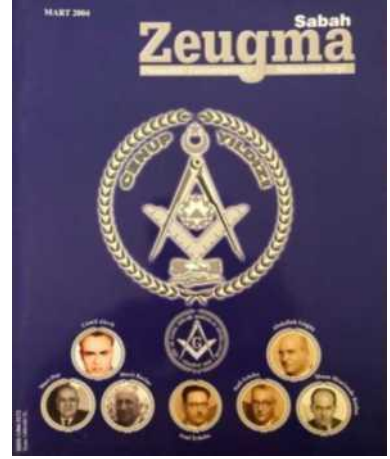
²³⁴ (Koparan, Gaziantep'te Bir Loca: Cenup Yıldızı, 2012, s. 46)

Gaziantep'te Masonların İşbirlikçisi ve Aklayıcısının Kimliği

Cenup Yıldızı Locası için, 2004'de **Sabah Zeugma** Dergisi, Mart sayısında **Nurgün Balcioğlu** övgüler düzer.

Nurgün Balcioğlu, önce masonluğu över, Sıtkı Turhan Erkoç ile yaptığı söyleşiden;

"Sıtkı Bey ile yazıhanesinde Masonları konuşurken, "Mason olmak zor. Bu insanlar bir takım üstün meziyetlere sahip olmalı ki Masonluğa kabul edilmişler" dedim. Bana uzun uzun her birinin meslek sahibi, ilkeli, dürüst ve sözün dinlenen insanlar olduğunu anlatırken..." "

Belge 42 Zeugma Dergisi Mason Sayı Kapağı

Mason Tarikatına üye kabul ekiplerinde çok oldum. Hiç de incelemeden, sorgulamadan, her önerilene kabul ettik. Özellikle küçük localar, kapanmamak için üyeye gereksinim duyduğu için, giriş ücretini ödeyebilecek, bir masonun önerdiği herkesi kabul edilir.

Nurgün Balcioğlu belli ki bir mason yandaşı, mason aklama kalemi. Bu yazısını, mason Celil Lâyiktez, Tesviye Dergisi Aralık 2011, 19. sayıda yayımlamış. 235

Gaziantep'te masonlarla işbirliği yapan, dergisinde özel sayı yayımlayan; HKEMBL'nin kurumsal olarak, Büyük Sekreter olarak Koray Vargı ve mason Sıtkı Turhan Erkoç'un bireysel olarak, destekledikleri, bilgi sağladıkları; masonluğu öve öve bitiremeyen Gaziantep yerel gazetecisi Nurgün Balcioğlu.

Sözde Ermeni soykırımı olduğunu savunan, PKK terörünü savaş gibi gösteren, Atatürk düşmanı, AK Parti ve Cumhuriyet Halk Partisini ağır eleştirmekten kaçınmayan, Cumhuriyet ve Atatürk sevdalıları aşağılayan biri...

Masonların gerçek yüzü bu.

Belge 43 Tesviye Dergisi, 19. Sayı, sayfa 24.

Masonların Gaziantep'te işbirliği yaptıkları yerel gazeteci Nurgün Balcioğlu'nun, Gaziantep'te yayımlanan Sabah Gazetesi köşesinde yazdıklarından ibretlik bir demet;

²³⁵ (Lâyiktez, Gaziantep'te Bir Loca, Cenup Yıldızı, 2011),

Nurgün Balcioğlu, PKK savunucusu;

"PKK kaç kez silah bıraktı, kaç kez ateşkes ilan edildi?"²³⁶

Nurgün Balcioğlu, emperyalizmin yalanı sözde Ermeni soykırımını, gerçek diye savunur. Bunu yaparken de bilim insanlarımıza hakaret etmekten çekinmez;

"Türk Tarih Kurumu Başkanı Prof. Turan, Alman Meclisinin Ermeni iddialarına ilişkin kararı hakkında, "Almanya dâhil 29 ülke parlamentosu ve devlet yetkilisi, adeta olmayan bir konuda tarih yazıp yasal zemine oturmuşlardır" diyor.

YÖK Başkanı Prof. Yekta Saraç ise,

"Tarihi çarpıtarak hakikat gibi sunan bu tür ithamlara bilimsel alanda cevap verilmesi amacıyla faaliyetlerde bulunulması" için üniversitelere ve akademisyenlere harekete geçme çağrısında bulunuyor.

Bunlara bilim adamı demeye dili varmıyor insanın.

Böyle vicdanını ve aklını rafa kaldırmış ruhların yönettiği kurumlardan bu ülkeye ne fayda gelecek sanıyorsunuz?"²³⁷

Selamlaşmamıza da dil uzatır, alın değdirerek selamlaşanları aşağılar;

"Bizim toplumumuzda kafa tokuşturarak selamlaşma diye bir gelenek yoktur. Son yıllarda bu tür selamlaşma ülkücülerin selamlaşması denildi. Tamam, olsun, onlar varsın öyle selamlaşsınlar.

Ama ya diğerleri?

Meğer bu toplumda kafa tokuşturmayı bekleyen ne kadar çok erkek varmış.

Nereye gitseniz, kimi görseniz kafa tokuşturarak, ortaya garip bir manzara çıkarıyorlar. (.) Bu erkekler arasında son zamanlarda giderek yaygınlaşan "toslaşma" şeklindeki selamlaşma, hem son derece ilkel ve itici, hem de zarafetten, samimiyetten, sevgiden ve dostluktan nasibi almamış bir davranış tarzı gibi geliyor bana.

'Canım, biz zaten sevgi dolu ve samimi bir toplum değiliz' derseniz ona bir itirazım yok elbette."²³⁸

Nurgün Balcioğlu, Atatürk sevgisine de karşıdır, Atatürk'e de düşmandır, AK Partiye de düşmandır, İstiklal Caddesinde "Şehitler ölmez vatan bölünmez" diye haykıran aydın kadınlara da düşmandır; emperyalistlerin ve işbirlikçisi bölücülerin alçak yalanı sözde Ermeni soykırımını savunur, Talat paşaya da düşmandır;

"Sonraki süreçte, derin devletin işleyişini, faili meçhulleri, Kürt sorununu, Ermeni soykırımını, 6-7 Eylül'ü daha iyi öğrenip kavramaya başladıkça, "puta tapar gibi" Atatürk sevgisinin ne kadar sistematik ve bilinçli olarak zihinlerimize kazınmak istediğini daha iyi anlar oldum. (.)

Önceki gün arkadaşım İstanbul'da İstiklal Caddesi'nde tanık olduğu bir cumhuriyet kutlamasını anlattı:

²³⁶ <http://www.gaziantepsabah.com/yazi.php?id=2808>, Erişim 19.02.2019,

²³⁷ <http://www.gaziantepsabah.com/yazi.php?id=2628>, Erişim 19.02.2019,

²³⁸ <http://www.gaziantepsabah.com/yazi.php?id=2405>, Erişim 19.02.2019,

"Şık kıyafetler içerisindeki kadın ve erkekler, bir kısmı altında pahalı motosiklet, ellerinde bayraklarla 10. Yıl Marşı'nı söyleyip, sloganlar atarak, yürüdüler.

Bir süre sonra sloganlar "Şehitler ölmez vatan bölünmez"e dönüştü.

Hallerine baktığınızda anlıyordunuz ki, dünyadan ve de kendi ülkelerinin gerçeğinden haberdar değillerdi.(...)

Duvarda Atatürk resmi olsa ne olacaak, olmasa ne olacak?

100 yıl önceki bir askeri, siyasetçiyi "put"a çevireceğinizde, bu ülkenin önünü açarak yeni, çağdaş, demokrat liderler yaratılmasına fırsat yaratsanız daha iyi olmaz mı?

Ülkeyi AKP iktidarının eline, ülke insanların kaderini AKP'nin siyasetine terketmekten utanıp sıkılmıyorsunuz anladık da bari değişen dünyadan bir pay çıkarmaya çalışın kendinize...²³⁹

Ermeni İsyamları

Osmanlı döneminde, Gaziantep, Antakya, Adana, Mersin bölgesinde, Batının kışkırtması ile Ermeni ayaklanmasının ve Türk katliamlarının gerçekleştiği bölgedir. Ermeni ayaklanmalarında mason locaları öneli işlevler yüklenmiş, görev yapmıştır. Cemal Paşa'nın anılarından okuyalım;

" 1915 senesi ortalarında Zeytun'da ve Urfa'da meydana gelen olaylar tamamen bir Ermeni isyanından başka bir şey değildi. Musababa tarafındaki ayaklanma da bu isyan tertibatına aittir. Sonuç kesinlikle sübut bulmuş gerçektir ki, İskenderun Körfezinin çıkış noktası olan Ras-El-Hanri'den başlayarak Dört Yol, Musababa, Halep, Ayıntab -Gaziantep-, Urfa ve Zeytun taraflarında çıkarılacak bir Ermeni isyanının Suriye'yi Anadolu'dan ayırabilecek bir tepe üs olacağını çok güzel takdir etmiş olan Fransız ve İngiliz Doğu Akdeniz orduları kumandanları Çanakkale Savaşının en müthiş zamanlarında Ermenilere verdikleri emirlerle bu ihtilali başlatmışlardı. Zaten buralarda Ermeniler çoktan beri hazırlandıklarından yalnız işe başlamak için bir emir almaları yeterli idi.

Acaba bu kanaatimin doğru olmadığını ilgili devletlerin memurları iddia edebiliyorlar mı? Şimdi artık savaş bitmiş olduğundan gerçek olaylara vakıf olan kamuoyu önünde bu noktaların itiraf edilmesini çok namuslu bir hareket addederim. (...)

Fakat yine görüyoruz ki, Türkiye Ermenileri, başta İstanbul Patriği Zaven Efendi olduğu halde, Türklere zarar verebilecek entrikalara tevessül etmekten vazgeçmiyorlar. "²⁴⁰

Türkiye döneminde de aynı oyun, gene **Ermeni etnik kökenlilerin önderliğinde mason büyük locası örgütlenmesi altında, Adana - Gaziantep çizgisi** içinde bölgede sahnelenmeye çalışılmaktadır. Bunun ilk hamlesi Cenup Yıldızı locasıdır.

Atatürk'ün locaları kapatmasıyla önü kesilmiş ama İnönü - Menderes sayesinde masonlara yeniden can verilince, aynı oyun 2000'li yıllarda sahnelenmeye çalışılacaktır. İleride göreceğiz. *

²³⁹ <http://www.gaziantepsabah.com/yazi.php?id=2399>, Erişim 19.02.2019, sa. 17.31

²⁴⁰ (Paşa, 2010)

53, Kemâl, İstanbul, 10 Aralık 1927

Loca hakkında

Kemâl Locası, daha sonra İran'a taşınmak üzere kurulmuş, aktif hale geçememiş. Bu locanın kuruluşunun arkasında, hangi hedefler vardı?

Kurucu

İran Büyük Elçisi Mehmet Sadık Tabatabâi.

54, Işık, Samsun, Şubat 1928, Türkçe

Kurucular

Kurucu yönetici, Ahmet Mithat (Mitat), Samsun Polis Müdürüdür. Sonrasında, Nuri Osman, Hasan Fehmi, Atuf Zühdü ve 1935'de Ertuğrul Baykal loca yöneticisi olurlar. Işık Locasını İstanbul, Ankara ve İzmir localarının üyeleri kurarlar. Samsun'da yaşayan mason sayısı 10 bile değildir.

Resim 25 Işık Locası Simgesi ve Mührü

Kuruluş Süreci ²⁴¹

- 11 Mart 1927'de, farklı locaların üyeleri Ali Ramiz'in ofisinde Samsun da loca kurmak için toplanırlar. Bu masonların isimleri ve locaları;

Ad - soyad	Üyesi Olduğu Loca
Sarım Kibar, 33°	Etual Doryan ve Muhıbanı Hürriyet Locaları
Mithat, 14.°	Muhıbanı Hürriyet ve Güneş Locaları
Ali Ramiz, 3.°	
Jozef Bensilyo, 3.°	
Kemal Hilmi, 2.°	Vefa Locası Vedat Locası Etual Doryan Ziyayı
İsmail Hakkı, 1.°	Şark

Samsun da yaşayan masonların sayısının bir loca kurmaya yetmeyeceğini ve ivedilikle 20 kişinin bulunup, mason yapılmasına ve İstanbul da yaşayan Sarım Kibar'dan Büyük Doğu (Büyük Loca) da girişimlerde bulunmasına karar verilir.

Resim 26 Işık Loca görevlileri, 1931

- 7 Ağustos 1927 toplantısına katılanlar;

²⁴¹ (Umur S. , Samsunda Işık Muhterem Mahfili, 1977)

Ad - soyad	Üyesi Olduğu Loca
Sarım Kibar, 33°	Etual Doryan ve Muhibanı Hürriyet Locaları
Mithat, 14.°	
Şemsettin, 3.°	Muhibanı Hürriyet ve Güneş Locaları Vefa ve
Jozef Bensilyo, 3.°	Cumhuriyet Locaları Vedat Locası Etual Doryan
Kemal Hilmi, 2.°	Locası Ziyayı Şark Locası Cumhuriyet Locası
İsmail Hakkı, 1.°	Selamet Locası
Raif, 1.°	
İsmail Hakkı, 1.°	
Rahmi	Fransa Büyük Doğusuna bağlı Homer Locası

Etuel d'Orient yöneticisi Saltiel'in, Samir Biraderine, Çırac ve Kalfaları, doğrudan Usta (Üstad) derecesine çıkarma yetkisi verdiği bildirge okunur. İlginç olan, bu yetkinin Büyük doğu tarafından değil, ismi bile Türkçe olmayan, muhtemelen yabancı vatandaşlarının ve Ermeni asıllı Türk vatandaşlarının üye olduğu bir loca tarafından verilmesi. Bu yetki doğrultusunda, Kemal Hilmi, İsmail Hakkı, Raif, İsmail Hakkı 3.°'ye çıkarılır, 7 tane Usta derecesinde mason kuralı sağlandığı için, berat alınması için Büyük Doğuya başvurulmasına karar verilir.

Işık Locası kurucu üyesi, Osmanlının İzmir Valisi Rahmi, İzmir işgali sırasında Yunanlılarla işbirliği yapmış bir masondur. Rahmi için Turgut Özakman bakın ne diyor;

*"Tel örgü ile çevrili Polverista kışlasında 115 Türk sürgünü kalmıştı. Dört savaş yılı boyunca Osmanlı İmparatorluğunu yönetmiş ve yönlendirmiş olan Sadrazam Sait Halim Paşa, nazırlar, bazı milletvekilleri, belediye başkanları, valiler, mutasarrıflar, paşalar, subaylar, bürokratlar ile birkaç yazar, iki yıla yakın bir süredir Malta'da, hapis hayatı yaşıyordu. Çoğu kaba kuvvetle evinden alınmış, yolculuk sırasında horlanmış, Malta'da aşağılanarak karşılanmış ama Gaziantep Milletvekili Ali Cenani ile eski İzmir Valisi Rahmi dışında, hepsi onurunu korumuş, hiçbiri İngilizlere yaltaklanmamıştı ."*²⁴²

- 10 Ağustos 2017'de Etual Doryan Locasından Grünberg denetiminde masonik toplantı yapılır ve loca görevlileri seçilir.

Ad - soyad	Üyesi Olduğu Loca
Loca Yöneticisi	Mithat
Birinci Nazır	Ali Ramiz
İkinci Nazır	Şemsettin
Hatip	İsmail Hakkı
Sekreter	Kemal Hilmi
Hazine ve Hasenat Emini	Raif
Muhakkik ve diğer görevler	İsmail Hakkı

- Işık Locası, 18 Mart 1928 tarihinde 54 Berat numarası ile kurulur. Yasal dernekleşme olarak, gene kuruluş, 26 Kasım 1928 tarihinde 'Samsun Fıkraperver Cemiyeti' adı ile 4

²⁴² (Özakman)

Ekim 1932 tarihinde de 'Türk Yükseltme Cemiyeti Samsun Şubesi' olarak yapılmış. Görüldüğü gibi mason kimliği gizlenmiş, sahtekârlıkta sınır tanımıyorlar. Üstelik kurucusu yasa koruyucusu Polis Müdürü!

J Bazı üyeler,Cevdet Hamdi ve Cevat.

Işık Locasının dördüncü yönetici Atuf Zühtü 'nün Büyük Şark Dergisine yazısından bölümleri veriyorum. Atuf Zühtü, Selânik Bankası Haberleşme Müdürü.

"Işık Mahfili Muhteremin âza adedi çok azdır. Bir tek Kardeşimizin bile bizi ihmal etmesi mesaimizi müşkülleştirir. Bunun için, her Biraderin vazifesinin nezaketini anlıyarak muvazzaf Kardeşlere azamî derecede müzaheret edeceğine eminim. (...)

Mahfilimizin 3 ncü Üstadı Muhteremi Fehmi Üstadımız zamanında Mahfilimiz en parlak inkişafına mazhar oldu. Senelerden beri inşasına çalıştığımızı binamız ikmal edildi. Celselerimizi kira yerlerinde değil, kendi mülkümüz olan bu sakfın altında aktetmeğe başladık. (...)

Biz ham taşımızı yonttuk, binamızı kurduk, şimdi etrafa nur dağıtma zamanımız gelmiştir. Karcınızda remzini gördüğünüz nurlu yıldız gibi biz de etrafımızı aydınlatmalıyız. Yeni seneye bu ümit ve gaye ile giriyoruz. ¹²⁴³

— 17 —

Il servira grandement au raffermissement des bonnes relations entre Îrs ateliers et à la propagation des forces qui se déploient dans chaque foyer maç'.

Voilà, mes FF.'.le programme dont je preconise l'application pour l'annee qui s'ouvre devant nous.

Puisque nous sommes là pour travailler. faisons tout nôtre possible pour que ce Iravail soit bon et profitable.

Vous avez élu un Ven.'. et des officiers qui n'aspiraient point i ces postes. Aidez-les donc de votre mieux, afin qu'ils puissent ■ acquitter dignement de la tâche qu'il leur faudra accomplir.

On a prononce ici l'autre fois le mot "Democratie, C'est sûrement par une heureuse coincidence.. Car vous ne trouvez pas parmi vos lun.'. un seul frere qui se eroit superieur parce qu'il a une charge et un kordon.

Nous ne sommes que votre pouvoir executif. Nous ne ferons rien qui soit contraire à votre voionte et si nous arrivons à marquer quelques succes, il ne sera dû qu'à votre propre travail. La force d'un gouvernement repose sur celle de son peuple; plus la Loge déploiera d'efforts pour la realisation de son ideal, plus sera facile la tâche de ceux que vous avez appeles à vous servir.

Unissons-nous pour le travail, pour jouir ensemble de la satis- faction d'avoir contribue à la vitalite de nôtre institution que nos aucetres nous ont leguee au prix d'énormes sacrifices.

Orat/. H. Demirciyan

VI

Işık.' Mah.' inden

Muh.' ve Az.*. KK.'im,

1934 senesi için, Muh.' Işık Mah.'.inin birinci Çe.'.cini benim kudretsiz ellerime tevdi etmekle, hakkımda göstermiş olduğunuz emniyet ve itimadın minnettariyım.

Mas.'.lukta rütbe farkı yoktur. Üs.*. Muh.*. mertebesine yükseltmiş olduğunuz K.*. kim olursa olsun, yine en yeni gelen K.'.imiz gibi bir tek reye sahiptir. Fakat mesainin, hakikati arayan insanlara yakışır bir tarzda sükûnet ve intizam dairesinde cereyan edebilmesi için birkaç muvazzaf KK.*. tarafından idaresi lâzım gelmektedir. Mah.*.in birinci Çe.'.cini ele almak şüphesiz ki bir şerefdir, fakat aynı zamanda çok ağır bir yükür de. Bu yükü, önümüzdeki sene için benim omuzlarıma yüklemegi Muh.'. Mah.'.im münasip görmüştür; bunu iftiharla kabul ettim; fakat hepinizin ayn ayrı muavenet ve müzaheretini rica ederim KK.'.im, buna çok ihtiyacım vardır.

Belge 44 Atuf Zühtü 'nün Büyük Şark Dergisine yazısının girişi

Bir önceki yazı Fransızca yazılmış ve yazıyı yazan Ermeni asıllı bir kişi. Düşünebiliyor musunuz, milli denen bir örgütün dergisinde, başka bir ülkenin dili ile yazı yayımlanıyor.

Samsun da özel bina yaptıkları söyleniyor, İstanbul bunun için 100 TL'de gönderir. Ancak tapu kayıtlarında dernekleri adına kayıtlı bu bina bulunamamış ve sonrasında 1950'de binalar geri alınırken, Samsun da bir binadan söz edilmemiş! Ne yaptılar binanın mülkiyetini, hangi mason kendi üstüne aldı caba? 1935 kapanmasında da Devletten saklamışlar.^{244*}

Resim 27 Işık Locası Binası Fotoğrafi

Resim 28 Mim Kemal Öke (okla işaretli), Samsun da Işık Locasında²⁴⁵

Işık Locası kurucularının geldikleri localara, o locaların geçmişlerine, üye etnik yapısına ve Samsun'dan devşirilenlerin etnik ve dini kökenlerine dikkat çekmek isterim... Mim Kemal Öke'nin desteğine de.

Masonların Samsun'a ne kadar önem verdikleri görülüyor. Bunun nedeni, Rum Pontus hayalleri olmasın? Etnik ve dini ırkçı ve haliyle bölücülerin localarda örgütlenmeleri, Osmanlıdan bu yana sürüyor.

Samsun'a yeniden masonik girişim 2000'lerde, Ankara'da Doğu Locası desteğiyle yineleneyecektir.

²⁴⁴ (Koparan, Bir Zamanlar Samsun da Işık Locası, 2011)

²⁴⁵ Resim 2-5; (Koparan, Bir Zamanlar Samsun da Işık Locası,

Samsun'da IŞIK Mah.*. Muh.*. i

Süha UMUR

Bundan elli sene evvel, 1927'de Samsun'da IŞIK adı altında bir Muh/. L/. kurulmuş, ve 1935 kapanışına kadar çalışmalarına muntazam bir şekilde devam etmiştir. O tarihte İstanbul'da 16, İzmir'de 4, Ankara'da ve Gaziantep'te ise birer Loca Türkiye Maş/. Az/.'a bağlı olarak çalışmakta idi; Mersin, İzmit, Sivas, Malatya ve Elazığ'daki L/. ların ömürleri uzun olmamış, Manisa'daki 1 ve Bursa'daki 2 L/. da henüz açılmamıştı. Işık Muh/. L/.'sına ait Arşivimizde bulunan en eski belge 11 Mart 1927 tarihidir ve Samsun'da bulunan Kardeşlerin bir Loca kurmak için bir araya geldiklerini gösteren bir zabıttır. Aşağıya koyduğumuz zabıt ve yazışmalar Işık Muh/. Mah/.'nin kuruluşu ile ilgilidir :

11 Mart 1927 tarihli celsenin zabıt varakasıdır.

Samsun'da mukim olup mâlum olan B/.'lerden :

Etual Doryan ve Muhibbanı Hürriyet Mah/. Muh/.'nden 33 d.'li Sarım Kibar,

Muhibbanı Hürriyet ve Güneş Mah./ Muh/.'nden 14 d.'li Mithat,

Vefa Mah./ Muh/.'nden 3 d.'li Ali Ramiz,

Vedat Mah./ Muh/.'nden 3 d.'li Jozef Bensilyo,

Etual Doryan Ma.' Muh'nden 2 d.'li Kemal Hilmi,

Ziyayî Şark Mah.' Muh.'nden 1 d.'li İsmail Hakkı,

B.-'ler, 11 Mart 1927 tarihine müsadif Cuma günü saat 10 raddelerinde Ali Ramiz B.'in hanesinde içtima ederek Samsun'da bir Mah.' tesisine karar vermekle beraber, başlı başına bir Mah.' tesisi ancak böyle bir Mah.'i idame ettirecek esbabın istikmalıyla kabil olduğu ve halbuki hal-ü hazırda mevcut olan B.'lerin adedi bu maksadı temine kâfi gelmeyeceği nazarı dikkate alınarak Mas.'luk Z/ (okunamadı) .'ne alınmağa lâyük görülen yirmi kadar Ha.', ihzar ve tekris- leri kuvve-i karibeye girdikten sonra meselenin tekrar derpiş ve es- bab-ı lâzimeye tevessül olunması muvaffık görülmüş, ve şimdilik gerek Mas.'luğun Samsun'da inkişafına matuf tetkikatın ifası ve gerek hal-ü hazırda bulunan B.'ler tarafından teklif edilen Ha.'ler ile temasa girilerek, münasip görülenlerin -intihapta müşkülpesent bulunmak ve ittifak-ı âra usulü tatbik edilmek şartı ile- tesbitl zımmın- da bademâ haftada bir defa içtima olunmağa karar verilmiştir.

İstanbul müheyya-i azimet olan Sarım Kibar B.'in Meş.' Az.', nez- dinde teşebbüsatta bulunarak tesis-i Mah.' için muavenet taleb eylemesi kendisinden rica edildi.

Bafrada ikamet eylediği anlaşılan Nafiz B.'in müteakkip celselerden birine iştiraki hususunun temini Ali Ramiz B.'e havale olunarak 18 Mart 1927 Cuma sabahı saat 10'da tayin edilen nokta-i hendesi- yede tekrar içtima olunmak üzere saat onüç'e doğru celseye hitam verildi.

7 Ağustos 1927 tarihli celsenin zabıt varakasıdır :

Samsun'da mukim B.'lerden

Etual Doryan ve Muhibbanı Hürriyet Mah.' Muh.'inden 33 d.'li Sarım Kibar,

Muhibbanı Hürriyet ve Güneş Mah.' Muh.'inden 14 d.'li Mithat, Vefa Mah/.'inden 3 d.'li Ali Ramiz,

58

55, Nevzad-ı Hürriyet, İzmit, Şubat 1928

Bu loca da faaliyete geçememiş. Büyük olasılıkla, İzmit içinde mason olacak kişi bulamadılar.

56, Cumhuriyet Yıldızı, İstanbul, 10 Şubat 1930.

Hakkı Şinasi Paşa, Yusuf Ziya ve Sani Yaver

57, Saturne, İzmir, 1930, Fransızca

Loca Hakkında

Zuhal hocasından doğmuş, ismi Zühal'in Fransızcası seçilmiş; Saturne. Kurucuları ağırlıklı olarak Ermeniler; Ermenice konuşulan loca kuramadıkları, Türkçe konuşmak yerine Fransızca konuşmayı yeğleyen; Türk kimliği düşmanları.

Bu tarihleri Türkçe dil devrimin yapıldığı, Türk tarihi ve dilini araştırmak üzere DTCF, Türk Tarih Kurumu, Türk Dil Kurumunun kurulduğu, Atatürk'ün emri ile Gaziantep'te Bozkurt heykeyi yapıldığı; yani Türkiye Ulus Devletinin kurulduğu yıllar. Masonlar Yunan söylencelerine göre, Fransızca isimler seçip, Fransızca konuşulan localar kuruyorlar. Sonra biz milliyiz derler. Türk ulusunun zekasıyla alay etmek ve utanmazlığıdır bu.

Loca başları

Nedim Şakir, Avram Levi, Akif Halil, Esat Cimcöz, Emil Tisu.

Kurucu ve üyeler

Nedim Şakir, Avram Levi, Fuad, Arkas Sabuncuoğlu, İbrahim Safa, Antuvan Aperio J. Gomel, Muammer, Zühdü Kamil.

58, Ülker, Manisa, Şubat 1930, Türkçe

Loca Hakkında

Locanın kurucuları İzmir de yaşıyorlar, sonra yeni üyeler eriştirirler. İzmirli üyelerin gidip gelmesi olanaksız duruma gelince, Manisa Locasının yöneticilerinin yalnızca Manisa'da oturanlar arasından yapılmasına karar verilir. Locanın iletişim adresi; Ferit Bey Vilayet Daimi Encümeni Başkâtibi, Manisa.

Ülker de bir azınlıklar locası.

Ülker adının seçimini mason Ergin Koparan nasıl anlatmış;

*"İzmir vadisinde 1935 öncesi çalışmakta olan localardan biri de Manisa'da kurulmuş olan Ülker locasıdır. Loca, adını Boğa [Taurus] takım yıldızındaki Ülker/Süreyya/Pervin yıldız kümesinden almıştır. Batı dünyasının "the Pleiades" dediği Ülker yıldız kümesindeki yıldızlara Yunan mitolojisinin yedi kızkardeşi Sterope, Merope, Electra, Maia, Taygete, Celaeno, Alcyone, babaları Atlas ve anneleri Pleione'nin adları verilmiştir. Bugün dünyanın birçok yerinde kullanılan Harris'in 1825 tarihli Çırac tablosunda ayın etrafındaki yedi yıldızın Pleiades/Ülker olduğu düşünüldüğünde Manisa Ülker locasının ad seçimi dikkate değerdir."*²⁴⁶

Kurucular

İsmail Mehtan, Külâhtaşzade Rıza, Mehmet Kamil, Nahid Hilmi, Salih Sıtkı, Abbas Bekir, Galip Saffeti, Zühtü Kâmil, Kemal Ali, Mazlum.

İstanbul'dan gelen kıdemli masonlar; İsmail Hurşid, Besim Galimidi yönetmişler kuruluşu.

Loca başları

İsmail Mestan, Kemal Şakir Alanbay, Külâhtaşzade Rıza , Kâmil Akso

Üyeler

Defterdar Şevki, Hâkim İsmail Hakkı, Tapucu Ali, Teşrifatçılığa Tevfik Ahmet, Hıfzı Münir, Ferit Hamdi, Tapucu Ali, Kuburoğlu Rıza, Hıfzı Münir, Doktor Ziya Ali, Doktor Fuat ve Mühendis Ali Kemal, Rençber Halkevi Reisi Aras Bekir, Sıtma mücadele Manisa mıntıkası reisi İzzet Niyazi, Birinci Noter S. Sıtkı, Encümeni Daimî Vilayet Başkâtibi Ferit Hamdi, Belediye memurlarından Tapucu Ali Rıza, Tayyare cemiyeti Manisa şube muhasebecisi Kuburoğlu Rıza, Baytar müdürü Kadri, Diş Doktoru Hıfzı Münir, Kasaba [Turgutlu] demiryolu doktoru Naci Hikmet, Elektrik Mühendisi Gemicioğlu Avni, Asliye ceza hâkimi H. Fehmi, Salih Sıtkı.

Manisa ilinin neredeyse tüm bürokrasisini ele geçirmişler. Hâkimler, Avukatlar, Doktorlar, Vilayet memurları...²⁴⁷

²⁴⁶

(Koparan, Manisa Ülker Locası 1930 - 1935, 2013)

²⁴⁷

(Koparan, Manisa Ülker Locası 1930 - 1935, 2013) Geçersiz kaynak

59, Nilüfer, Bursa, Haziran 1930, Türkçe

Loca Hakkında

Bursa'da 1935 öncesinde iki loca kurulmuş. İlk loca Nilüfer locası. Tam Anadolu'ya yayılmaya başladıklarında, Bursa da peş peşe loca kurduklarında, Atatürk tokadı ile localar kapatıldı.

Kurucular ve üyeler

Memduh, tüccardan Saffet Yılmaz, Ziraat Müdürü Refet ve Avukat Osman Nuri, Tekel İkinci Şube Müdürü Nizamettin, Savcı Baş Yardımcısı Fahri, Tarım Müdürü Refet, Türk Ticaret Bankası Müdürü Halit Kurt, Lise Matematik Öğretmeni Kemal, Himayei Etfal Cemiyeti Başkanı Doktor Rıza Tahir, Eski Belediye Su Müdürü Cemal, Memleket Hastanesi Bakteriyoloğu Doktor Ali İsmail, Koruyucu, Dişçi Anber.

Loca başları

Memduh, Saffet Yılmaz, Refet

60, İnkılâp, İstanbul, 8 Ekim 1932

Loca başları

Cevad Abdürrahim, Mim Kemâl Öke

61, Ege, İzmir, 12 Aralık 1932

Loca başları

Kemalettin Apak, Kemâl Şakir Alanbay,

62, Homere, İstanbul, 1909, Fransızca

Loca Hakkında

Homere locası Osmanlı İmparatorluğu döneminde kurulmuş, zaman zaman kapanmış, sonra yeniden açılmış. Önce Osmanlı geçmişinden başlayalım, Osmanlı İmparatorluğu'nda Mason Locaları kitabımdan aktarıyorum;

"Homere Fransızca 1909 - 1914 Kurucu, Diran Aşnan,
1919 - 1922 Homer Locası'nın hayatı çok sık kesilmiş ve tekrar başlamıştır. Osmanlı/Türkiye'de 4 kez açılıp 4 kez kapanmış, Yunanistan'da ise 2 kez kapanıp 3 kez açılmış.

Homer Locasını, adı da Yunan tarihinden alınmış, Levantenler kurmuşlar. Olaylı bir şekilde kapanan Homer-1 ile isminden başka bir bağlantısı yoktur.

Mason Tanıl Adalı bakın Levantenleri nasıl aşkla anlatıyor;

"*Ana Britannica, Levanten'i Osmanlı döneminde, özellikle Tanzimat sonrasında büyük liman kentlerinde yoğunlaşan ve ticaretle uğraşan, Müslüman olmayan 'azınlıklar' diye tanımlamaktadır. Levantenler genellikle, deniz ticareti yapan Akdeniz ülkelerinden (Venedik, Cenova), ticaret ile uğraşan diğer ülke ve şehirlerden (Amsterdam) ya da Haçlı Devletlerinden gelip yerleşenler' dir.' der.*

*Onlar, yerleştikleri bölgelerde yeni bir yaşam anlayış ve kültür grubunun oluşmasına neden oldular. Onların İzmir'e ilk kez bir belediye kurmalarından tutun da, ilk gaz ve elektrik şirketlerini kurmalarına, eğitim ve sağlık hizmetleri, uygar bir yaşam tarzına öncülüklerine kadar İzmir'e yaptıkları asla unutulamaz. **Batılı bilinciyle aydınlanmanın özgür düşüncenin temelini attılar, çağdaş İzmir'i yarattılar, bunun yanında bir aydınlanma dönemi kurumu olan Masonluk onların sayesinde Anadolu'da ilk olarak İzmir'de görüldü.**"¹²⁴⁸*

HKEMBL İzmir Araştırma Locasının yöneticisi, mason Tanıl Adalı, Türk şehri olan İzmir'i Levantenlerin kurduğunu ve Batı uygarlığını mason locaları ile birlikte getirdiğini söyleyecek kadar aklını yitirmiş, Batının işbirlikçisi Tanzimat komprador aydını. Bir Levanterlik kökten milliyetçisi masonluğun asimile ettiği ülkesine bağlılığını yitirmiş sözde Türk vatandaşı²⁴⁹...

İzmir'de yaşayan bazı Masonlar 21 Nisan 1909'da Fransa Büyük Doğusu bağlı Homere adı ile loca kurarlar. Üyeler ağırlıklı olarak Yahudiler, Levanterler ve Ermeniler. 1914 yılında Dünya Savaşının başlaması ile İzmir Valisi mason Rahmi'nin isteği ile faaliyeti belirsiz bir süre için durdururlar. Homere Locasının bu uykuya geçişi sırasında başkanı Diran Aşnan 1918'de İzmir'de kurulan Büyük Doğu bağlı Güneş Locasının da ilk yöneticisi olmuş.

J Homer locasının İzmir'de tarihçesi

²⁴⁸ (Adalı, 2005, s. 9)

²⁴⁹ Emekli yargıç, 32.° mason Osman Çallı, hayranı olduğu Bülent Ecevit 'i eleştirenlere sanal ortamlarda vatan haini diyene kadar, ihanetin en büyüğünün müridi olduğu Mason Tarikatı ve loca kardeşlerinde olduğunu bilsin.

1909 -1914

Kurucular; Aronyan (Artin), Şükrü (Tahir), Hazan (Isaac), Jatru (Themistocle), Modlano (Salvator), Russo (Davut), Ventura (Samuel), Ventura (Benjamin), Danon (Albert), Franco (Gad), Margulies (Joseph).

Kurucularının tamamı Fransız vatandaşı ve Yahudi. Kurulur kurulmaz, İzmir’de misyoner okulu kurmak üzere bir komite kurarlar. Kurdukları komiteye bakar mısınız;

“Hemen locamızda çalışmalara koyulduk. Kardeşlerden iki Rum Ortodoks, iki Ermeni Ortodoks, iki Müslüman, iki Yahudi ve ben ve Vidal, iki Katolik olarak bir komite kurduk;”²⁵⁰

Yöneticiler:

1909 -1911, Salvator Modiano; 1911-1913, Leon Valet; 1913-1914, Diran Aşnan , 1913’de 114 üye.

1914’de Vali Rahmi beyin emri ile uykuya girer. Vali de 33.° mason! Son başkan Ermeni Diran Aşnan.

1919-1922

Yöneticiler:

1919-1920, Diran Aşnan,

1920 - 9 Eylül 1922, Ernest Bon

Uykuda olan Homere Locası, tam Mustafa Kemal, Kurtuluş Savaşı’nı başlatırken İzmir işgal altına girince uyandırılıyor! Üyeleri arasında Türk yok denecek kadar az; neredeyse tamamı Rum, Yahudi ve Ermeni. Türk isimli olanlar da büyük olasılıkla Sabetaycı.

Güneş Locası, Yunan işgali altında kalmayıp, İstanbul’a taşınınca, İzmir’de kalan üyeleri Homere locasına geçerler. İstanbul’a taşınanlar büyük olasılıkla Yahudilerdir. Yunanlılar ile Yahudiler arasında büyük düşmanlığın tarihi ve dinsel köklerini bilmeyen var mı?

Türk Ordusu, 30 Ağustos 1922’de Yunanlıları bozguna uğratıp, İzmir’e girerken, ne hikmetse bütün evrak yanar ve üyelerinin büyük kısmı Yunanistan’a kaçar ve loca tekrar Eylül ayında kapanır.

İzmir Türkler tarafından kurtarılnca, loca üyesi “yerliler” yabancı uyruklu biraderlerini korumaya çalışırlar. Fransa Büyük Doğusu da, Homere Locasına gönderdiği 11 Aralık 1922 tarihli bir yazı ile “yerlilerin” bu davranışının şükranla karşılandığını bildirir! Düşmanından ödül alan, ihanet etmiş demektir!

Homere L, Kurtuluş Savaşı’nda ihanet etmiş, düşmanla birlik yapmış olmasına karşın, Türkiye döneminde de toplantılarına devam eder. Bu dönemi, Türkiye Bölümünde işleyeceğiz.”²⁵¹

Türkiye Cumhuriyeti dönemi için, *Türkiye Cumhuriyeti’nde Mason Tarikatı / Bölüm 1,1923 -1935*²⁵²

“Fransız Büyük Doğusuna bağlı çalışmış, 24 yıl sonra 1935’de Türkiye’de yerli yapıya katılır. Cumhuriyet döneminde kurulur. Fransızlar tarafından, Fransız Büyük Doğu’na bağlı olarak kurulur ve Fransızca toplanırlar.

²⁵⁰ (Bonn, 2005, s.

²⁵¹ (Taşdelen, 2019, s.

²⁵²

Loca tekrar Ernest Bon tarafından Aralık 1923'de açılır. Açanlara bakalım; "Ernest Bon, Dr. Alazraki, Ethem, , Edouard Johnson, John Giraud, Joseph Strougo, J. Falcon, Dr. Osman Nuri, Bension Saadi, Şahin Zade Ethem"

İzmir Yunanlılardan ve onların hamisi İngiliz, Fransız ve İtalyanlardan temizlenmiş, Türkiye Cumhuriyeti kuruluyor. Cumhuriyet'in kuruluşundan tam 2 ay sonra mason locası kuruluyor. Belli ki tamamen Fransızlara siyasi istihbarat ve örgüt sağlamak için kurulmuş.

1935 yılında da, Türkiye Büyük Doğu ile Fransa Büyük Doğu arasındaki anlaşmaya göre, Türkiye Büyük Doğu'na katılır. Masonlara kökü dışarıda deyince bozuluyorlar. İşte loca düzeyinde somut bir örnek; kökü hem de nasıl dışarıda, üstelik Türkiye işgali sırasında ihanet içinde... Sonra mazisi ihanet ve en azından bir kısım üyelerinin eli Türk kanı ile bulanmış bu locayı, adı bile Helen tarihçi şairi olan bu locayı, yerli masonlar, hangi "milli" duygularla bünyelerine kabul ettiler? Üstelik loca üyelerinin hemen hemen tamamı Türk ve Müslüman değilken? Aynı yıl diğer localar gibi kapatılır.

Masonbaşlarından Kemalettin Apak;

"Homer bir ecnebi locası olarak kurulmasına ve hayli uzun seneler bu şekilde kalmasına rağmen İzmir'de Türk Masonluğunun inkişafına çok büyü hizmetlerde bulunmuş ve bu bakımdan hususî bir mevki' almıştır."

Türkiye'de masonluğu kimler geliştirmiş, Türk düşmanları. Kendileri ifşa ediyorlar."

Loca başları

Diran Aşnan, Ernest Bon,

Kurucular

Ernest Bon, Dr. Alazraki, Ethem, Edouard Johnson, John Giraud, Joseph Strougo, J. Falcon, Dr. Osman Nuri, Bension Saadi Şahin Zade Ethem

64, Nar, Bursa, Ocak 1934, Türkçe

Loca hakkında

Bursa'da ikinci loca Nar locasıdır.

Kurucular:

Avukat Hulusi, Kız Öğretmen Okulu Müdürü Cemal Artüz, Verem Dispanseri Başhekimisi Doktor Mesut, Lise Müdürü Muavini ve Kimya Öğretmeni Sami, Vefikpaşa Hastanesi Katibi Süleyman Tunca, ord Acenteliğinden Tayyar, Ford Acenteliğinden Salih, Sıhhat Eczanesi sahibi Sami Emin, Setbaşı'nda Serbest Hekim Münir Halil, Tekel Fen Memuru Saip.²⁵³

Loca başları:

Hüseyin Hüsnü, Hulusi Köymen

65, Renaissance, İstanbul, Ocak 1935, Fransızca

Loca hakkında

Fransız masonluğu tarafından 1908'de kurulan "Renaissance" (Rönesans) locası, 4 Ocak 1935 tarihinde yerli Büyük Doğu'ya katılır.

Loca başları (son yıllarda)

Fotyadis, Marcelle Lonat, Arman Mosse

II. Meşrutiyet'te Fransa Büyük Doğu'na bağlı olarak kurulmuştu, daha sonra yerli yapılanmaya katılır.

J Mondros Mütarekesi'nin (30 Ekim 1918) ardından da Rum, Ermeni, Yahudi ve Fransızlardan oluşan üyeleri ile yeniden uyandırılır.

J İlk işleri, Meles Locası ile birlikte, Fransa Büyük Doğu'na, Osmanlı'yı savaşa sokan olarak suçladıkları İttihat ve Terakki Cemiyeti liderlerini (biraderlerini) ve tüm **Türkleri** şikayet etmek olur.

J Ardından, Paris'te yerleşik France- Armenie Locası da Türk düşmanlığı eksenli 'ortak saldırıda' yer alıverdi. France- Armenie Locasının Üstad-ı Muhteremi, 1901 yılına kadar İstanbul'da yaşamış olan Proodos' Locası üyelerinden Maraşyan'dır. Kendisi, İstanbul'da Ermeni masonluğunun ve La Renaissance'ın kurulmasında etken olmuş, 'Büyük Ermenistan' hayalinin peşinde koşan bir kişidir.

J 6 Temmuz 1920'da Fransa Büyük Doğu'na yazarlar; "artık bağımsız bir Ermenistan'ın Belçika mandası altında kurulmalı." İstedikleri topraklar malum, Anadolu'nun tüm doğusu ve Adana-Mersin.

J 10 Mayıs 1922'de Fransa Büyük Doğu'dan, Türk Kurtuluş Savaşı liderlerini 'bir hükümet şeklinde organize olmuş suçlular/çete" ve Türk ulusunun da 'egemenlikleri altına aldıkları tüm ülkeleri mahveden' barbarlar olarak tanımlanmasını 'rica eder'.

J Locanın Üstad-ı Muhteremi Pericles Tiberus ile hatip üstadı Georgios Ralli; **Atatürk** ve **Türk Ulusunun** zaferi karşısında, **Türk Milletine** karşı düşmanca eylemlerinin hesabının sorulması endişesi ile 1922 yılında Yunanistan'a kaçtıklarında Fransız vatandaşı Armand Mosse, Locanın Üstad-ı Muhteremliğini üstlenir. DY; Fotyadis, Marcelle Lonat ve Arman Mpsse

Kapanış Sırasında Mason Tarikatının Genel Durumu

Locaların Şehirlere Dağılımı

Büyük Loca bünyesinde 31 açık locadan, 25 Türkçe, 6 Fransızca, 1 Almanca toplanmaktaydı. Bağımsız bir ülkenin locaları değil, sanki Fransız sömürgesi ülkenin locaları. Önemli bir oranı Türk vatandaşı olmayan 2500 civarında üyesi olduğunu söylüyor masonlar.

Şehirlere dağılımı:

Şehir	Loca Sayısı
İstanbul	19
İzmir	6
Bursa	2
Ankara	1
Samsun	1
Manisa	1
Gaziantep	1
Toplam	31

Görüldüğü gibi, Bizans - Osmanlı karakterinde, sömürge masonluğudur yapı. Yarıdan fazla İstanbul'da. **Türkiye**'nin başkentinde, o da göstermelik bir loca.

Kapatılma sırasında localar ve yöneticileri

Loca isimlerine ve yönetici isimlerine bakar mısınız? Türk ve Müslüman yok neredeyse!

Yüksek Şûra bünyesinde toplam 12 loca, 3'ü Fransızca ve 1'er 31, 32, 33 derecelerde idari dereceler var.²⁵⁴

Mason Tarikatı, İngiltere'de ilk olarak 1707'de kurulup, Fransız İhtilalinden sonra da bölünüp; dünya da Büyük Loca (ilk 3 derece) için iki emperyalist merkez, İngiltere B. Büyük Locası ve Fransız Büyük Doğusu ortaya çıkıyor. İngiltere B. Büyük Locası ve dünyada bağlı tüm büyük localar; Fransız Büyük Doğusu ve bağlı tüm Büyük Loca ve Büyük Doğuları mason kabul etmez, dahası Tanrı tanımaz olarak görür ve aralarında masonik ilişki olmadığı gibi, düşmanlık ve diğer ülkelerde amansız bir savaşım vardı. Türkiye'de Mason tarikatının örgütü Türkiye Büyük Doğusu ve Yüksek Şûrası, Osmanlı'da 1909'da kurulduğundan bu yana, Fransa Yüksek Şûrası ve Fransa Büyük Doğusu masonik ilkelerine bağlıdır. Doğal olarak, İngiltere B. Büyük Locası tarafından tanınmamakta, mason olarak kabul edilmemektedir.

Türkiye'de İngiltere B. Büyük Locasına bağlı birkaç mason locası, zaten yasa dışı olarak faaliyet gösteriyordu.

Localara dair bilgileri aşağıda vbelgelerde veriyorum.

²⁵⁴ (Akev, 1992, s. 18-19)

ESKİ MASON DERGİLERİNDEN

Süha UMUR

MW/ZL/7ZZ/L</Z/||jW7Z/L/ZxZZZZA'y//z/zzzzzzzzzz>>zzzz/zzwzzzzwz/,

Büyük Şark Dergisi, Saift 1tf, Orak fakat AlnrJ .'935

Masonlumun kapandığı 1955 yılındı Localar ve Üstadı Muhleiwıkr

İstanbul Vıdhi

M&hfel	Üst-ıJı Muhterem	YdiisTTij adreiri
Akasya	Feridun Dırbntekîn	A nkara'd a Tny ynre Cemi yel ı MvrkrJ
Aydın	Ferit Dpi	Sultan Ahmet Parkı karası
Cumhuriyet Yıldın	Dr. Sârn Yaver	Dıv.niyolit NO- 169
Etual Deryan	Alber Salliyı-l	BeytiRıu, Sdfyalı Su., Nn. 7
Gençlik	Dr. Onman ^eraieddin	Cağaloftlu, Kapatılırın
İnkılâp	Dr.. Mim Kemal Öke	Bnb-ı ÂE karcısı
LLanbul	Emil KfAlovEIZ	NI^anta.1^ Emek abortmom Letaldelu kutu
Muhtıbban-ı Hürriyet	IEüsameddin Ahmet	Avukal-Küprülü'ı hnn. 51
Murad	Dr. Fahreddin Kerim Gükay	IsLnnbul Vilâyeti katotsa
Necat	Dr. Itmall Hurjît	Emlâk Bankiıı
uckardeş	Galip I r.ımdı	İs1anbul. Lâ'.eEL Rtnals. ÇtüLI Hal.iskarg^zi L... Sın.222
E esne	Cemil İpekçi	Beyimiu, İpek Sineması
Kcvey	Pîyw Psaltı	Beyu^lu, Asma'.ımüscLt. Nu. 74
Rü neşem	Anr.and Mosse	Galatasaray Liseni Inhijwırl.1T
Sebat	Cevdet Hamdl	
S*WHKt	Dr-Hüseyin Kenan 1 yırtıkçın	Şişıli. Fransız I kıstanesi Müdürü
Vedat	Jak Eseyrn	Galata, Karaki^y Palas
Vefa	Mehm-'i Ali Hatmet Kırcı	Yışnrıtıışb Şqli Terakki Lisesi Müdürü
Tan Lşıyı	Baba Ku/hangi]	NifairtHfL Redreddın Apartmanı

Tişra Mah tellerimi E

Malıfı	ti stadı Muhterem	Vadi	Yazışma Adresi
Cumhuriyet	Ahmet Münir	A n kara	Bay Ali Rıza. Devlet Şûrası Mâliye Dâiren Reisi
EfiE	Rafci Tok	İzmir	Bay Rafel Tük Vasıtalıyla
bhram	Raf et Tok	İzmir	1 zını ir Erkek Muallim Mektebi Müdürü
Güneş	Dr. O Yunus	İzmir	Bay Dr. O Yunus Deri Hastalıktan Dispanseri
ihmer	Emile Tıssa!	İzmir	Bay Emile Tissot, Aralık 3 Bornova İzmir
Merih	Haşan Hilmi	İzmir	Bay t Tasan 1 [ılmı, Basma Ham Tekke S. No,2Û
Satürn	?	İzmir	Bay Emile Tissot, Aralık s. 3 Bornova - İzmir
Zuhal	Sami Fangojlu	İzmir	Bay Sami Pangoğlu, İzmir Gümrük Başmüdürü
Cenup Yıldızı	Cafer Gün	Gaziantep	Bay Dr. SaibSâli, PûŞta Kutusu 23, Gaziantep
Nar	Hulûsi	Bursa	Bay Avukat Hüü-sî, Koza Ham, Bursa
Nilüfer	Osman Nuri	Bursa	Bay Osman Nuri, Koza Hanı, Bursa
Işık	?	Samsun	
Ülker	Kimli Aksoy	Manisa	Bay Fi'TİL Akçjtj Manisa, Daimî Encümen Başkâtibi

Belge 46. 1935'de Localar

Türkiye’de Yabancı Masonik Merkezlere Bağlı Localar

Bütün bu localar, yasa dışı, yer altında toplanmışlar, mason tarikatı olarak, **Türkiye Cumhuriyeti’ne** karşı çalışmışlardır. Osmanlı’da yerli masonluk kurarak, yabancıların loca kurmalarının engelleneceği yalanı da, apaçık ortadadır.

İngiltere B. Büyük Locası

Oriental (Şark), İstanbul, 1856 - 1949, İngilizce

A. Fenerciyan 1/3/1932 tarihinde, 1931 tarihinde bir Atölye kurulduğunu ve locanın çalıştığını söylemiş. Ne zaman çalışmalarını sonlandırdığı bilinmiyor. Kayıttan düşme tarihi 1949.

İskoçya Büyük Locası

1889 - 1937 Mersin; Tarsus ve İskenderun’da localar

Fransa Büyük Doğusu / Büyük Locası

Le Renaissance (Rönesans), İstanbul, 1908 - 1935 Fransızca

La Renaissance Locası, Mondros’dan 1926 yılına kadar **Türkiye'nin** aleyhine, Fransa'daki bağımsız Ermenistan davasını destekler.

Türk Zaferinden sonra, yöneticisi, hatip görevlisi ve bazı üyeleri yurt dışına kaçarlar. Fransa Hükümetinin, yeni **Türk** Devletinin mücadelesi yanında yer alması ve savaşın kazanılacağına anlaşılması üzerine loca dönüş yapar, Milli Mücadeleyi destekler gözükür. 1935'te **Türkiye** Maşrik-ı Âzamı'na katılır. Geçmiş **Türklere** en alçakça ihanet dolu olan bu locayı 1935’de bünyesine kabul eden, böylece kapanmaktan kurtaran, o dönemin mason yöneticileri, hangi “milli” duygu ve düşünce ile hareket etmiş olabilirler ki, babalarımızın katilleri ile yan yana olanları, kendi içlerine almakta bir sakınca görmemişler, birader diye sahiplenmişler?

Türkiye Cumhuriyeti’ne, Türklüğe ihanet değilse, nedir ihanet?

Meles, 1913 - 1926, Rumca

Yönetici; V. Longdon 1926; Atina’ya kaçmış...

Meles Locasının 1922 - 1926 yılları arasında yasa dışı olarak İzmir’de çalışmalarını sürdürdüğünü görüyoruz. Bu locadaki ihanet içindeki **Türkler**, Kurtuluş Savaşı sırasında ihanet etmiş Rumları korumak için ellerinden geleni yapmışlardır. Mason kardeşliği, **Türklükten** üste geliyor masonlarda.

Veritas 1904 - 1933 / 1936

İtalya Büyük Doğusu

Calcedonia (Kalkedon), İstanbul 1909 - 1929

İtalya Büyük Doğu’nun 1925’de feshi sırasında açıktır.

Italia Risorta Locası

İstanbul’da 50 yıldan uzun bir süreden beri faaliyettedir. 1924 yılında başkanı Raffaello Ricci getirilmiştir.

L'Unione (Birlik), İzmir 1914 - 1925

I Mille ? - 1925

1922'deki yazışma adresi, Enea Brunelli, İtalyan Konsolosluğu olarak geçmektedir. 1923'de ve 1925'de İtalya Grand Orient'inin dönemin Büyük Üstadı Domizio Torrigiani tarafından kendini feshetmesi sırasında adı mevcuttur.

Yunan Büyük Doğusu

Harmonia , İstanbul, 1909 - 1935

Yunanistan Büyük Doğu'na bağlı olarak kurulan bu loca, her zaman Türk ve Türkiye düşmanlığı yapmıştır. 6 Ocak 1920 tarihli bir mektupla bağlı bulunduğu Yunanistan Büyük Doğu'nu da atlayarak, Fransa Büyük Doğu'na yazdığı yazıda, gayrimüslim cemaatların meşrû emellerinin tatmin edilebilmesi için Türk devletinin kesin olarak yok edilmesini istemektedir. Ne acıdır ki, Türkiye kurulduktan sonra da çalışmalarını sürdürmüştür ve bizim "milli" masonlar, Milletimize en alçak düşmanlık yapmış bu locaya hiç tepki göstermemişlerdir.

Masonların Atatürk ve Türkçü Aydınlarımıza İftiraları ve Yanıtlarım

Türkiye topraklarında da mason tarikatı, ulusu sömürmek, toprakların yer üstü ve yer altı zenginliklerini emperyalistler tarafından sömürülmesi için, Batılı emperyalist devletlerin güçleri tarafından topraklarımızdaki yerli komprador kimlikli işbirlikçileri ile birlikte kurulur ve yaygınlaştırılır.

Kimi ülkelerde o ülkenin egemen sınıfları ile işbirliği yapılır ki aynı milletin çocuklarıdır kimi ülkelerde de ulus kimliği içinde kendisini görmeyen azınlıklarla işbirliği yaparlar. Örneğin İran `da emperyalist masonların yerel işbirlikçileri Farslardır. İran Türkleri, mason tarikatına uzak durmuşlar, devşirilmek istenen Türkçü önderleri de hakaret ederek, masonları uzak tutmuştur.

Türkiye`de ise Osmanlı`dan bu yana Batı emperyalizminin komprador işbirlikçisi azınlıkların burjuva ve egemen sınıfları, devlete ve ulusa karşı mason tarikatında işbirliği içinde olmuşlardır.

Türk halkı, masonların Türk Ulusuna ve Müslümanlığa düşmanlığını, Osmanlı`dan bu yana, Türk İhtilali sırasında düşmanlar safında yer aldıklarını ve Türkiye Cumhuriyeti döneminde de, tamamen kendi çıkarları için devlete, ekonomiye egemen olma çabalarını iyi bilir. Bu nedenle de Türk Milletine karşı, sömürgeci yanındaki 200 yıllık karanlık geçmişlerini saklayabilmek için, Türk Ulusunun ve Türkiye Cumhuriyeti`nin Türkçü, halk tarafından sevilen, simge kimliklerini mason olmuş gibi göstermek sahtekarlığı içindedirler. Bunlardan en çok bilinenleri: Mustafa Kemal, Namık Kemal, Ziya Gökalp, Hasan Âli Yücel, Mustafa Necati ve birçok başkaları.

Türk Ulusunun büyük evlatlarının masonlukları hakkında hiçbir belge ortaya koyamazlar. En üst derece ve yönetim kademelerinden; "Belge melge aranmaz, biz ne diyorsak o doğrudur" hayasızlığı ve küstahlığı içinde, kendi karanlıklarını ve ihanetlerini; Türk Ulusunun aydınları ile saklamaya çalışırlar. Oysa "mızrak çuvala sığmaz".

Kitabımın nbu bölümünde masonların bu sahtekarlıklarına yanıt veriyorum; belge ve kanıtlarla, sahtekarlıklarını, yalanlarını yüzlerine vuruyorum.

Ve meydan okuyorum. Her türlü ortamda karşılarım gelsinler...

Atatürk, Asla Mason Olmadı

Son Türkistan, gene kahramanını yaratacak ve bu kahraman bir Bozkurt olacaktı. Hulâsa ufuklardan bir Bozkurt bekleniyordu. Bu Bozkurt çıkmalıydı. Bir bayrak açılmalı, bir devlet kurulmalı, emirler verilip emirler alınmalıydı. Nitekim bir gün, bütün bunları yapacak olan Bozkurt, yani beklenen kahraman çıktı da: Mustafa Kemal Paşa..^{255*}

Sevket Süreyya Aydemir

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Tarihsel Kimliği

Masonluğun empeyalist efendilerini Türk Vatanından kovan Türk Ulusunun Önderidir!

Resim 29 Kurtuluş Savaşında; Mustafa Kemal ve Türk Ulusu Temsilcileri ²⁵⁶

²⁵⁵

(Aydemir, Tek Adam, Mustafa Kemal Atatürk 1923-1938, s.

²⁵⁶

Kaynak Atatürk Arş. Mrk. Bşk.lığı

Türk Ulusunun Evladı olarak, Türk Ulusunun Önderi Atatürk

Benim yaratılışımda fevkalade olan bir şey varsa, Türk olarak dünyaya gelmemdir.

Her Türk ferdinin son nefesi, Türk milletinin nefesinin sönmeyeceğini, onun ebedî olduğunu göstermelidir.

Mustafa Kemal Atatürk

Atatürk;

"Düşmanlarımız, aynı zamanda Osmanlı devleti'ni kuran Türk milletinin de, asıl unsurunun da, bu memleketin gerçek halkının da yok olduğunu ve çöktüğünü zannettiler. İşte bunda çok aldandılar. Osmanlı devleti ve Osmanlı devleti gibi çok devletler kurmuş olan Türk milleti yok olmamıştır.

Aksine hayatına vurulan bu darbelerden, dış düşmanların ve iç düşmanların bu acı ve nefret edilecek darbelerinden, birden bire bütün uyanıklığı ve bütün dikkati ile hayatım, şerefini, namusunu kurtarmak için büyük bir azimle başım kaldırdı; birlik ve beraberlik içinde ortaya atıldı.

İşte milletimiz o dakikadan itibaren milli devreye, yani halk devrinin başlangıcına girdi. Millet bu noktadan başladığı gün, kendisini hedefe götüren yolların ve bizzat hedefin bulunduğu ufukların karanlıklar içinde bulunduğunu hepimiz hatırlarız. Fakat bu durum milletimizi karamsarlığa düşürmedi. Büyük bir azim ile kutsal hedefe adımlarını attı."²⁵⁷ (1925)

"Yüzyıllardan beri milletimizi idare eden hükümetler eğitimin yaygınlaştırılması arzusunu göstere gelmişlerdir. Ancak bu arzulama ulaşmak için doğuyu ve batıyı taklitten kurtulamadıklarından, sonuç milletin cahillikten kurtulamamasına neden olmuştur."²⁵⁸ (1922)

"Bir milli eğitim programından söz ederken, eski devrin boş inançlarından ve yaradılış niteliklerimizle hiç de ilgisi olmayan yabancı fikirlerden, doğudan ve batıdan gelebilen bütün etkilerden tamamen uzak, milli karakterimiz ve tarihimizle, uyumlu bir kültür kastediyorum. Çünkü milli dehamızın tam olarak gelişmesi ancak böyle bir kültür ile sağlanabilir. Herhangi bir yabancı kültür, şimdiye kadar takip edilen yabancı kültürlerin yıkıcı sonuçlarını tekrar ettirebilir.

*Kültür (fikri kültür) ortamla uyumludur. **O ortam milletin karakteridir.**"²⁵⁹ (1921)*

Masonlar, milleti Avrupalı beyaz adam ile birlikte küçümsemekte, Batılılar ile birlikte uygarlık getirmekten söz ederler. Batı mason localarında yerlere kadar eğilen, Batı hayranı ve taklitçisi masonların tam tersine.

²⁵⁷ (Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, 1952, s.

²⁵⁸ (Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, 1945, s. 223)

²⁵⁹ (Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, 1952, s.

Atatürk Türkçüdür;

"Türkiye Cumhuriyetinin, özellikle bugünkü gençliğine ve yetişmekte olan çocuklarına hitap ediyorum: Batı senden, Türk'ten çok geriydi. Anlamda, fikirde, tarihte, bu, böyleydi. Eğer bugün Batı nihayet teknikte bir üstünlük gösteriyorsa, ey Türk çocuğu, o kabahat da senin değil, senden öncekilerin affedilemez ihmalinin bir sonucudur.

Şunu da söyleyeyim ki; çok zekisin! Bu belli, fakat zekânı unut! Daima çalışkan ol!"²⁶⁰ (1936)

"Türkiye Cumhuriyetini kuran Türkiye halkına Türk milleti denir...

Dünya yüzünde ondan daha büyük, ondan daha eski, ondan daha temiz bir millet yoktur ve bütün insanlık tarihinde görülmemiştir...

(I) Türk milleti, halk idaresi olan Cumhuriyetle idare edilen devlettir.

(II) Türk devleti laikdir. Her yetişkin dinini seçmektedir."²⁶¹ (1929)

"Türk milleti kahramanlıkta olduğu kadar kabiliyet ve hünerde de bütün milletlerden üstündür."²⁶²

"Türkiye Cumhuriyeti ve onun bugünkü sahipleri olan Türkler bütün dünya medeniyet ve insanlığı için, benzemeye çalışılacak bir örnektir. Yalnız bu kadar değil, Türk'ler tarihin çok eski devirlerinde insanlığa karşı yaptıkları kültürel vazifeleri yeniden ve fakat bu sefer daha üstün şekilde yapmaya hazırlanan yüksek bir varlıktır."²⁶³ (1937)

Resim 30. Atatürk ve Türk Gençleri, Okuyan Kız Çocukları

"Türk milletinin son yıllarda gösterdiği harikaların, yaptığı siyasi ve sosyal inkılâpların gerçek sahibi kendisidir... Milletimizde bu kabiliyet ve gelişme var olmasaydı, onu yaratmaya hiçbir kuvvet ve kudret yeterli olamazdı."²⁶⁴ (1925)

"Milli varlığımıza düşman olanlarla dost olmayalım. Böylelerine karşı bir Türk şairinin dediği gibi, 'Türküm ve düşmanım sana, kalsam da bir kişi' diyelim.

²⁶⁰ (Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, 1945, s. 106)

²⁶¹ (Afetinan. Medeni Bilgiler ve Atatürk'ün Fl Yazıları. 1969. s.

²⁶² (1939. s. 287)

²⁶³ (Atatürk. . s. 591)

²⁶⁴ (Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, 1952, s. 217)

Düşmanlarımıza bu gerçeği ifade ettiğimiz gün kanaatimize, idealimize, geleceğimize yan bakan her ferdi düşman kabul ettiğimiz gün, milli benliğe uzanacak her eli şiddetle kırdığımız, milletin önüne dikilecek her engeli derhal devirdiğimiz gün gerçek kurtuluşumuza ulaşacağız. Ve sizler gibi aydın, azimli, imanlı gençler sayesinde bu kurtuluşa ulaşacağımıza emin olabiliriz.”²⁶⁵ (1923)

“Biz her vasitadan, yalnız ve ancak, bir görüş açısından faydalanırız. O görüş şudur: Türk milletini, medeni dünyada layık olduğu yere ulaştırmak ve Türk Cumhuriyetini sarsılmaz temelleri üzerinde, her gün, daha fazla kuvvetlendirmek... Ve bunun içinde, keyfi yönetim fikrini öldürmek...”²⁶⁶ * (1927)

“Türk çocuğu atalarını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır .”-22

*“Ulu önderimiz **ATATÜRK**; 1 Kasım 1921 'de “Bakanlar Kurulu'nun Yetki ve Sorumlulukları” hakkındaki yasa tasarısının Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) 'nde görüşülmesi sırasında yaptığı uzun konuşmasının bir bölümünde bugünkü dilimizle şöyle seslenmektedir:*

‘ Efendiler! Biz bu hakkımızı saklı bulundurmak, bağımsızlığımızı emin bulundurmak için kamu oyumuzla, ulusal bütünlüğümüzle bizi yok etmek isteyen emperyalizme karşı ve bizi yutmak isteyen kapitalizme karşı ulusumuzla beraber mücadeleyi uygun gören bir yöntemi takip eden insanlarız. Bundan dolayı bu dürtü ve açıklama ile hükümetimizin dayandığı esasın sosyolojiye yaslanan bir esas olduğunu açık bir şekilde görürüz. Fakat ne yapalım ki demokrasiye benzemiyormuş, sosyalizme benzemiyormuş, hiç bir şeye benzemiyormuş. Efendiler! biz benzememekle ve benzetmemekle gurur duymalıyız. Çünkü biz bize benziyoruz Efendiler, (alkışlar)”

²⁶⁵ (Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, 1952, s. 143-144)

²⁶⁶ (Atatürk M. K.. NUTUK. 1960. s. 97)

²⁶⁷ (Afetinan, 1959, ATATÜRK HAKKINDA HATIRALAR VE BELGELER,

Atatürk'ün Konuşma ve Demeçlerinden

Atatürk'ün değişik zamanlardaki konuşma ve demeçlerinden bazı sözlerini buraya aldım. Sonrasında da masonların sözlerini ve davranışlarını ortaya koyacağım.

Atatürk'ün milliyetçilik, kendi ulusuna ve toplumuna tam inanç, emperyalizm karşıtlığı karşısında masonlar, içi boş bir insanlık yalanı perdesi arkasında; Batıya, Batının üstünlüğüne tam inanç ve millete ihanet içindeler.

Atatürk'ün kullandığı tüm simgeler ve mesajlar, kendi ulusunun tarihinden, kültüründen, mitolojisinden;

Masonlar ise, Yahudi-Hıristiyan Batının kültürü, tarihi ve mitolojisinden...

Atatürk ve **Türk Ulusu, Türkiye Cumhuriyetinin** başkenti olarak **Ankara**'yı seçerken; Batılı emperyalist devletler İngiltere ve Fransa'nın önderliğinde Büyükelçiliklerini, yıllarca Başkent **Ankara** 'ya taşımadılar. **Atatürk**'ün kararlı politikaları sonucu hepsi yıllar içinde teker teker büyükelçiliklerini Ankara 'ya taşırlarken İngilizler 1934 yılına kadar Başkent Ankara'yı kabullenemediler.

Masonlar, hiçbir zaman, halen merkezleri İstanbul. Oysa dünyada tüm mason localarının merkezi ülkelerin başkentlerindedir, Türkiye hariç.

Türk Ulusu ve Atatürk'ün başkenti Ankara;

Masonların İstanbul! Masonlar 95 yıldır **Türkiye Cumhuriyetinin** Başkenti olarak **Ankara**'yı kabullenemediler.

Atatürk, Harf ve Dil Devrimi ile Türkçeyi yabancı sözcüklerden temizleyip, yüceltirken;

Masonlar. Dil Devrimine de karsılar.

İzmir, 1-5 Mart 1930.

"Milli his ile dil arasındaki bağ çok kuvvetlidir. Dilin milli ve zengin olması, milli hissin gelişmesinde başlıca etkindir. Türk dili, dillerin en zenginlerindedir; yeter ki bu dil şuurla işlensin. Ülkesini, yüksek bağımsızlığını korumasını bilen Türk milleti, dilini de yabancı diller boyunduruğundan kurtarmalıdır."
Ankara, 1930

Masonlar, Osmanlı Büyük Doğu ve Osmanlı Yüksek Şûrasının, Türkiye Cumhuriyetinde 1927 yılına kadar resmi dilleri Fransızca ve Osmanlıcadır. Tüm kayıtları, yazışmaları, toplantı tutanakları, localarda konuşulan dil Fransızca ve Osmanlıcadır. Osmanlı'da yabancıların ağırlıkta olduğu localar ve azınlıkların locaları kendi dillerinde toplanırlardı.

Türkiye Cumhuriyetinde, masonların resmi dilde Fransızcadan Türkçeye, ana dilimize geçişleri 1927!

Resim 31. Atatürk ve Türkçe

Bugün bile her 3 bölgede İngilizce, İstanbul'da Fransızca, Rumca zorunlu dil olan localar var. Bu locaların üyeleri, Türk vatandaşları! Türk vatandaşları Rumlar da, kendi dillerinde localar kurup, toplanıyorlar. Aynı Osmanlı da olduğu gibi.

HKEMBL ve ÖMBL ayin erkânlarında tüm kutsal sözcükler, derece şifreleri, derece geçiş sözcükleri İbranice; erkân metinleri, gündelik yazışmalar, Fransızca, İngilizce, İbranice, Farsça, Arapça sözcüklerle doludur. Zaman zaman genel kurulları dâhil, bunların yerine Türkçe sözcükler kullanılması cılız önerileri geldiğinde, isterik bir höykürme içinde, Türkçe sözcüklerin istenilen anlamı karşılamadığını savunurlar.

Mason Tarikatının sınıf temeli Batı kapitalizminin burjuva sınıfıdır. Batı burjuvazisi, diğer ülkeleri sömürgeleştirmek, köleleştirmek için emperyalist sürece girdiğinde, Batı masonları da aynı biçimde diğer ülkelere yayıldılar. Böylece bizim gibi, emperyalist saldırı altındaki ülkelerde yerel masonlar, komprador burjuvazinin temsilcileridirler. Bunun doğal sonucu olarak da, emperyalist Batının işbirlikçisi komprador burjuvazi, komprador aydınlar olarak kendi uluslarına, vatanlarına, kültürüne ihanet ettiler, etmekte.

Atatürk 'ün ve Türk Ulusunun, savaşarak ülkeden kovduğu Batının emrindeler.

Atatürk, Türk Ulusundan başka bir güç tanımayan, 20. yy'ın **Oğuz Kağanı** olurken;

Masonlar Yahudi kralı Süleyman ve Haçlı Şövalyeleri olmayı tercih ederler.

Atatürk toplumsal kimliği sahiplenirken;

Masonlar taş komedisi içinde bireysel gelişimi savunurlar...

Mustafa Kemal Atatürk;

"Biz ferdî kahramanlık sahneleriyle meşgul olmuyoruz. Yalnız size Bombasırtı olayını anlatmadan geçemeyeceğim. Karşılıklı siperler arasında mesafeniz sekiz metre, yani ölüm muhakkak, muhakkak... Birinci siperdekiler, hiçbiri kurtulmamacasına hepsi düşüyor, ikincidekiler onların yerine gidiyor. Fakat ne kadar imrenilecek bir soğukkanlılık ve tevekkülle biliyor musunuz! Öleni görüyor, üç dakikaya kadar öleceğini biliyor, en ufak bir duraksama bile göstermiyor; sarsılmak yok! Okuma bilenler ellerinde Kur'an'ı Kerim, cennete girmeye hazırlanıyorlar. Bilmeyenler şehadet çekerek yürüyorlar. Bu, Türk askerindeki ruh kuvvetini gösteren, hayret ve tebrik edilecek bir misaldir. Emin olmalısınız ki, Çanakkale muharebesini kazandıran, bu yüksek ruhtur."²⁶⁸

---

²⁶⁸ (Atatürk'ün Bütün Eserleri, 2003)

Atatürk, ziyaretine gelen İngiliz Kralını, İstanbul da eşitler olarak ağırlarken;

Resim 32. Kurtuluş Savaşında Zafer sonrası; Türkiye Cumhurbaşkanı Atatürk ve İngiliz Kralı

Masonlar, kendilerini aşağılayarak 1970 de mason olarak kabul eden İngiliz masonlarının tapınağında Masonbaşı İngiliz Prensini baş naibi yani kâhyasının tahtının arkasında siğinti gibi, mahalle kahvehane sandalyelerinde, Ermeni mason ile yan yana, ezik bağıllılar olarak otururlar...

Kasım 2007'de HKEMBL büyük sekreteri (daha sonra Masonbaşı) Sabetaycı Mehmet Remzi Sanver Avrupa Büyük Sekreterler Toplantısında katılır.

Resim 33 Britanya masonları ve bağımlısı masonlar, Remzi Sanver ve Ermeni mason yan yana²⁶⁹

Fotoğrafta ortada Britanya patronları; İngiltere B. Büyük Locası baş naibi, Kraliyeti temsilen tahta otururken, sağında solunda İskoçya ve İrlanda büyük sekreterleri. Etraflarında, bağımlıları büyük locaların büyük sekreterleri mahalle kahvehane tahta

²⁶⁹ Geçersiz kaynak belirtildi.

sandalyelerde oturuyorlar. Türkiye'den HKEMBL temsilen büyük sekreter Mehmet Remzi Sanver, sağda en arkada, Ermenistan temsilcisi ile yakın oturuyorlar.

Atatürk, Anadolu da **Türk Ulusu ve Ordusu** ile vatani kurtarmak için savaşırken;

Masonlar, İstanbul da işgalci orduları ile birlikte **Türklere** eziyet ediyor, katlediyorlardı.

Paul Williams, Chicago Tribüne Dış Haberler Servisi (Özel telgraf hatlıyla), 1920'de **Mustafa Kemal** ile bir görüşme yapar. O görüşmede **Mustafa Kemal**'in verdiği yanıtlardan; "*Mütareke imzalandığı zamanki Türkiye'nin bütünlüğünü koruyarak, Türk topraklarını Türkler için muhafaza etmektir. Milliyetçiler, fikirlerimizle çatışan noktalarda anlaşma hususlarının yerine getirilmesine mukavemet etmek suretiyle hareket ediyorlar. Bu bir halk hareketidir; onun desteği olmazsa bu hareket ölür. Biz aynı zamanda bütün İslam dünyasının yardımına dayanıyoruz. Müslüman ırklardan en son hür kalan, Türklendir ve İslam dünyası da onların hür kalması için gayret edecektir. Düşmana karşı koymak için üzerlerine düşeni yapacaklarına dair, diğer memleketlerdeki Müslümanlardan birçok teminatlar almaktayız. Bunların çoğunluğu Britanya tarafından fethedilen ülkelerde yaşamaktadırlar ve şimdi bizi ezmek isteyen de Britanya'dır. İslama karşı açtıkları Haçlı seferlerinin en sonuncusuna geldik ve bugün İslam, tehlikeye karşı müteyakkızdır.*"²⁷⁰

Masonlar, **Atatürk**'ün mason olduğunu söylerler ama hiçbir zaman belge ve somut kanıt gösteremezler. Hep sokak arası dedikodu düzeyinde, mason olduğunu söylerler. Buraya kadar aktardıklarımız azıcık akli olanlara bile **Atatürk**'ün eylemleri ve sözleri; tarih, siyaset ve toplum bilim insanlarının, Kemalistlerin değerlendirmeleri açık olarak **Atatürk**'ün mason olmadığını göstermektedir.

*

---

²⁷⁰ (Atatürk'ün Bütün Eserleri, 2004, s. 117)

Atatürk 'ün Kaleminden Nutuk'ta (Söylev) Masonlar

Atatürk, Söylev de mason Sait Molla'dan söz eder. Sait Molla, Osmanlı'da Şûra-i Devlet üyesi, Adalet Bakanlığı Müsteşarı ve İngiliz ajanı. Kurtuluş Savaşı sırasında Türk Kurtuluş Savaşı'na karşı çıkan, İngiliz çıkarları yönünde hıyanetler yapmış biri.

Resim 34. Atatürk Söylevini Okurken

"Efendiler, İstanbul'daki gizli dernekler ve bu derneklere önderlik eden birtakım kişiler Savaş işleri Bakanı Cemal Paşanın da mektubunda kabullendiği gibi sırtlarını yabancılara dayamışlardı - bol para ve Ali Rıza Paşa hükûmetinin çok çok yersiz hoşgörüsü ve hareketsizliği sayesinde, memleketi, baştanbaşa ateşe vermek için olanca güç ve gayretiyle çalışıyorlardı. Bu konudaki bilgiler ve elde edilen belgeler de, bilgileri dışında tutulmuş değildi. İstanbuldaki örgüt ve önlemlerimiz sayesinde elde edilmiş bir kısım belgeler, olduğu gibi Cemal Paşaya ve başbakan paşaya verilmişti. Bu belgeler, o tarihte, yabancı temsilcilere de verilmiş ve böylece İtilâf Devletleri hükûmetlerinin çoğunluğunca bilinen ve o tarihlerde özetleri bütün komutanlara ve başka gerekenlere bildirilmiş olduğuna göre, artık olayın tarihe karışmış olduğu bugünde, yüksek topluluğunuzca ve milletçe bilinmesinde bir sakınca görmüyorum. Ulusal savaşım sırasında karşılaşmış olduğumuz açık ve gizli zorluklar üzerinde, köklü bir fikir edinmeye yarayacak ve gelecek kuşaklara ders almasını ve uyanmasını sağlayacak nitelikte bulunan, bahsi geçen belgeleri, oldukları gibi bilginize sunmayı uygun görüyorum. Bu belgeler, İngiliz Muhipler derneğinin sözde başkan olarak bilinen Sait Mollanın Mister Frew adındaki papaza gönderdiği mektupların örnekleridir,

Efendiler, bu mektupların örneklerinin alındığını sezen Sait Mollanın, Türkçe İstanbul gazetesinin 8 Kasım 1919 tarihli sayısında, o mektuplardan söz ederek uzun ve sert bir yalanlama yayımlamış olmasına karşın, gerçek, yadsınamaz.

Bu mektupların örnekleri, Sait Mollanın evinden ve mektupların müsveddelerinin yazılı bulunduğu bir defterden olduğu gibi alınmıştır. Bunlar bir yana, mektuplarda yazılı olanlar, memlekette beliren durum ve olaylara ve bazı kimselerin tutumuna tam bir uygunluk göstermektedir. Şimdi izin verirseniz, bu mektupları tarih sırasile bilginize sunayım:Dördüncü mektup

'Aziz Üstad;

İngiliz Muhipler derneği üyeleri arasında Franmason (mason) örgütlerine karşı çıkanlar oluyor. İttihatçıların yolu tutulacağından çekiniliyor. Bu örgütün yönetimine kalbi ve ruhu beslenmiş gençlerin alınmasıyla bu programı uygulatabileceğiz. Benim dış kılığımın engel olması nedeniyle, eski dostunuz (K.B. V.4/35) kararlaştırılmış olan prensipler içinde işe başlayacaktır. Ankara ve Kayseriden yine haber yok. Saygılarımı sunarım Üstadım. 19/10/1919 S.' ²⁷¹

Atatürk ve **Kuvay-ı Milliye**'ye karşı ihanet içinde emperyalistlerin yerli işbirlikçileri İngiliz Muhipleri Derneği ve Mason Localarıdır. **Atatürk**'ün sözlerinde adı geçen Ali Rıza Paşa, 33.° masondur. Sait Molla, İngiliz Papaz ile yazışırken masonik terminolojiye uygun "Üstadım" diye hitap ediyor.

²⁷¹ (Atatürk M. K., Nutuk, 1995, s. 290-291)

Atatürk ve Türk Aydınları ile masonların Tanzimat karşıtlıkları

Atatürk, Tanzimat'ı, yerli sanayimizi yok eden, ekonomimizi çökerten bir süreç olarak görürken; "Memleketimiz ekonomik teşkilat ve çevre itibariyle kuvvetli bir halde bulunmuyordu. Kişilerin ekonomik güçleri de serbest rekabete dayanabilecek dereceye ulaşmamıştı. Tanzimat'ın açtığı serbest ticaret devri Avrupa rekabetine karşı kendisini savunamayan ekonomimizi bir de ekonomik Kapitülasyon zincirleriyle bağladı. Teşkilât ve kişisel kıymet açılarından ekonomi sahasında bizden çok kuvvetli olanlar memleketimizde, bir de fazla olarak, ayrıcalıklı durumda bulunuyorlardı. Kazanç vergisi vermiyorlardı. Gümrüklerimizi ellerinde tutuyorlardı. İstedikleri zaman istedikleri eşyayı, istedikleri şartlarla memleketimize sokuyorlardı. Bütün ekonomik sahalarımıza bu sayede mutlak egemen olmuşlardı. Efendiler, bize karşı yapılan bu rekabet gerçekten çok gayr-i meşru, gerçekten çok eziciydi. Rakiplerimiz bu sayede gelişmeye elverişli sanayimizi de mahvettiler. Tarımımızı da hırpaladılar. Ekonomik gelişmemizin, maliyemizin, gelişmemizin önüne geçtiler."²⁷² (1922)

Masonlar, Tanzimat'ı sahiplenip, Tanzimat'ı emperyalist Batı ile gerçekleştiren mason Osmanlı Paşalarını yere göğe koyamazlar.

Mason Celil Lâyiktez; "Osmanlı tarihinin dönüm noktalarından Tanzimat'ı başlatan Hatt-ı Hümayunla, Osmanlı İmparatorluğunda köhneleşmiş kurumlar yenilendi ve yönetim güçlendirildi; ilk defa Osmanlı uyrukları "millet" tanımında toplandı, adalet ve güvenlikte eşitlik sağlandı. Hatt-ı Hümayun'da Fransız ve Amerikan Masonlarının İnsan Hakları ile özgürlük beyannamelerinin açık etkisi görülmektedir."²⁷³

Osmanlı'da Mason Locaları kitabımdan Tanzimat bölümünü aktarıyorum:

"1839 Tanzimat Fermanı, Masonlar ve Mustafa Reşit Paşa

Mustafa Reşit Paşa, Osmanlı siyasetinde önemli bir kişi; mason devşirme yöntemi ile Londra'da İngiliz masonlar tarafından devşirilmiş.

Mason Semih Salih Tezcan;

"Sadrâzam Koca Mustafa Reşit Paşanın Paris ve Londra sefiri sırasında masonluğa girdiği sanılmaktadır. Daha sonra İstanbul'da, İskoçya Büyük Locasından aldığı beratla İngiliz Sefiri Lord Reading tarafından Galata Kulesi civarında, Bereketzâde Mescidi karşısında kurulan locaya devam etmiştir. Sadrâzam Koca Mustafa Reşit Paşanın İstanbul'daki İngiliz Sefir Lord Reading ile çok yakın dostlukları vardı. Bu locaya İngiliz tebaasının ileri gelenleri ile Sadrâzam Koca Mustafa Reşit Paşanın itimât ettiği İngilizce bilen bazı Türk münevverleri kabul edilmişlerdir."²⁷⁴

Resim 35 Mustafa Reşit Paşa

²⁷² (Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, 1945, s. 219-221)

²⁷³ (Lâyiktez, Türkiye'de Masonluk Tarihi Cilt:1 Başlangıç 1721-1956, 1999, s.

²⁷⁴ Geçersiz kaynak belirtildi.

Mason Kemalettin Apak;

"Kırım harbinden evvel Londra'da elçi olarak bulunan (Koca Mustafa Reşit Paşa) İngiltere'deki bu vazifesi sırasında orada Masonluğa intisap eylemişti.(.)

Paşanın İstanbul'daki İngiliz Sefiri Lord Rading ile çok yakın dostlukları vardı ve esasen Sefir de bir Masondu."^{275 276}

Bilim insanları Mustafa Balcıoğlu ve Sezai Balcı;

"Mustafa Reşit Paşa, Londra Elçiliği sırasında, Lionel de Rothschild'in büyük nüfuzu altında bulunan İskoç Büyük Mason Locasına dâhil olmuştur. Sonraki belgelerde de görüleceği üzere Türkiye'de, Rothschild Ailesi'yle ve Prens Metternich'le yazışanların başında Mustafa Reşit Paşa gelmektedir. "^{277 6}

Mustafa Reşit Paşa ve ekibi, Osmanlı İmparatorluğunun Rothschild 'den borç alması için büyük çaba sarf eder, tüm dirençleri kırar ve borç alınmasını sağlar.

Tarih araştırmacısı Hakan Boz;

"Londra büyükelçiliğindeyken mason locasına kayıtlı olan Reşid Paşa, Osmanlı Devletini, iktisadi bakımdan çökertecek bir antlaşmaya yanaşmaktan hiç çekinmedi.

Bu sırada Mehmed Ali Paşa, Mısır'da Osmanlı Devleti için büyük bir tehlike arz ediyordu (Açba, 2004:28). **Reşid Paşa, Mısır meselesinde İngilizler'in yardımlarını temin bahanesiyle, Baltalimanı'ndaki yalısında dört gün süren ve çok gizli tutulan pazarlıklar sonucunda, 16 Ağustos 1838'de Osmanlı-İngiliz ticaret antlaşmasını imzaladı.**"²⁷⁷

Antlaşmanın, "Osmanlı bürokrasisi içindeki taraftarları arasında Pertev, Mustafa Reşit, Mehmet Namık, Ahmet Fethi, Âli, Fuat, Midhat, Hüseyin Avni ve Kamil Paşalar önde gelen isimlerdir."²⁷⁸

Mason Mustafa Reşit Paşa, İngilizler sayesinde Sadrazam olmuş, Tanzimat'ın ilânında öncülük yapmıştır. Tanzimat'ın **Türkler** için bir felaket mi, yoksa uygarlığa açılan bir kapı mı olduğu çok tartışılmıştır.

Masonlar Tanzimat'ı sahiplenir, kendilerinin yaptıklarını söyleyip, yüceltirler.

Belge 47 1894 Borçlanmasının Fransızca metni

²⁷⁵ (Apak, 1958, s. 7)

²⁷⁶ Geçersiz kaynak

²⁷⁷ Geçersiz kaynak

²⁷⁸ Geçersiz kaynak

Mason Celil Lâyıktez, övgü ile söz ediyor;

"Osmanlı tarihinin dönüm noktalarından Tanzimat'ı başlatan Hatt-ı Hümayunla, Osmanlı İmparatorluğunda köhneleşmiş kurumlar yenilendi ve yönetim güçlendirildi; ilk defa Osmanlı uyrukları "millet" tanımında toplandı, adalet ve güvenlikte eşitlik sağlandı. Hatt-ı Hümayun'da Fransız ve Amerikan Masonlarının İnsan Hakları ile özgürlük beyannamelerinin açık etkisi görülmektedir."²⁷⁹ **

Mason İsmail İşmen;

"Tanzimat Türk tarihinin yakın çağlarına çok büyük etkisi olan bir reform hareketidir. (...)

Türk milletinin yetiştirdiği büyük devlet adamları içinde adı unutulmayacak ve hürmetle anılacak şahsiyetlerden biri hiç şüphesiz Mustafa Reşit Paşadır."²¹³¹⁰

Baş mason Enver Necdet Egeran;

"Avrupa'nın ilerleyip 18. Yüzyılda muazzam bir medeniyet halinde meydana çıkmasında Masonluğun unutulmaz liderliği, Tanzimat hareketiyle memleketimizde de filizlenmiş ve fakat cehalet ve taassubun koyuluğu karşısında Avrupa'daki başarıyı gösterememiştir."²⁸¹

Resim 36 E. Necdet Egeran

Mason Abdurahman Erginsoy;

"Bu hareket, aydınlanmanın bu parlak nuru, Türk insanını da aydınlatmaya başlamıştır. Türk aydını da çağın ışığından nasibini almaya az çok yönelmiştir. (...) İnsan hakları, özgürlük, eşitlik fikirleri localarımızda yaşanıp gelinmiş değil mi?"²⁸²

Masonlara tokat gibi yanıt **Mustafa Kemal** 'den, Mart 1922'de gelir;

"... **Bizi bugünkü ekonomik yoksulluğa mahkum eden 'mulga' kapitülasyonların fecaatini hatırlamadan geçemem. (...)**

Tanzimat'ın actığı serbest ticaret devri Avrupa rekabetine karşı kendisini savunamayan ekonomimizi, bir de ekonomik kapitülasyon zincirleri ile bağladı. Örgüt, bireysel değer bakımından ekonomi alanında bizden çok güçlü olanlar, memleketimizde, bir de fazla olarak, imtiyazlı mevkide bulunuyorlardı. Temettu vergisi vermiyorlardı. Gümrüklerimizi ellerinde tutuyorlardı. İstedikleri zaman istedikleri eşyayı, istedikleri koşullarla memleketimize sokuyorlardı. Bütün ekonomi dallarımızda bu sayede kesinlikle egemen olmuşlardı. Efendiler, bize karşı yapılan bu rekabet gerçekten çok gayr-i meşru, gerçekten çok eziciydi. Rakiplerimiz bu sayede gelişmeye elverişli sanayimizi de mahvettiler. Tarımımızı da hırpaladılar. Ekonomik gelişmemizin, maliyemizin, gelişmemizin önüne gectiler."²⁸³

²⁷⁹ (Lâyıktez, Türkiye'de Masonluk Tarihi Cilt:1 Başlangıç 1721-1956, 1999, s.

²⁸⁰ (İşmen, 1990, s. 7)

²⁸¹ (Egeran, 2015, s. 37-38)

²⁸² **Gecersiz kaynak belirtildi.**

²⁸³ **Geçersiz kaynak belirtildi.**

Türk aydın ve bilim insanları Tanzimatı ihanet olarak kabul ederler. **Atatürk**'ün yaklaşımına bu kadar karşıt, bu kadar zıt olanlar, kendilerine Atatürkçüyüz demeleri, ikiyüzlülükten başka nedir?

Türkçü ve Kemalist Attilâ İlhan;

"Çünkü, Tanzimat'ta ilk defa olarak Türkler kendi kaderlerini düveli muazzamaya teslim ettiler. Yani, Tanzimatı Hayriye dediğimiz şey Tanzimatı Şer'iyye'nin ta kendisidir, şerrin esasıdır. Çünkü o Tanzimat Fermanını İngiliz Sefiri ile Koca Reşit Paşa'nın beraber hazırladıkları bugün çok açık biliniyor. İngiliz Sefiri'nin karısına yazdığı mektupta Koca Reşit Paşa'dan şöyle bahsediyor: "Padişah Reşit'i görevden aldı, huzura çıktım, göreve iade ettirdim."

Hâlimiz bu. Yani Tanzimat'tan itibaren bizim gardımız düşüyor, Tanzimat'a kadar iyi kötü koruyoruz. Ama ondan sonra, yani Amerika'nın, İngiltere'nin, Fransa'nın, Almanya'nın hepsinin birden üzerimize çöreklenmesi,..^{284 285}

"Tanzimat sonrası Osmanlısı, ciddi, üstelik birbirine karşıt, bir kültür 'ikiliği' yaşıyor: Bir yandan mahalle mektepleri, tekke, medrese ve zaviyeler, harıl harıl 'ümmet aydını' yetiştiriyorlar; bir yanda ecnebi dille öğretim yapan, çeşitli Hıristiyan tarikatlarının 'misyoner' okulları, harıl harıl, 'komprador' aydın üretiyorlar. Bunların ilki, Osmanlı'yı geleceğine değil, geçmişine çekmek meraklısıdır; İkincisi ise, geçmiş 'külliye' reddedip, Batılı 'metropol' ülkelere benzemeyi marifet sanıyor. Osmanlı'nın son iki yüzyılı,

Tanzimat ve Meşrutiyet, çağdaş ve ulusal kültür sentezini başaramamış, bu iki aydın türünün çatışmasıyla geçmiş; neticede, Devlet-i Aliyye batmıştır. 'Sistem' bu çatışmayı, hem tahrik ediyor, hem de hınzırca kullanıyordu.²⁸⁸⁵

Tarih araştırmacısı Hakan Yılmaz Çebi;

"Dönemin bilinen en meşhur Masonu, hazırladığı fermanla Osmanlıya "harakiri" yaptıran Sadrazam Koca Mustafa Reşit Paşa'dır."²⁸⁶

Bilim insanı Niyazi Berkes;

"Öyle olmakla beraber, Tanzimat devletinin ve arka arkaya gelen hükümetlerinin toplumun iyiliği düşüncesiyle yaptıkları işlerin çoğunda, **yani Hayırlı Tanzimat'ta kendini bir imparatorluk sanan, gerçekte yukarıda sözünü ettiğim Türkten gayri toplum parçalarının hayrının bağlı bulunduğu emperyalizmin çıkarlarının uydusu olduğu için (çünkü bu dönem Batı'da devrim dönemine karşı düzen dönemidir ve Tanzimat da onun koşullarına göre olmuştur) Türk toplumunun kendisi bundan hiçbir hayır görmemiştir ve eski Türk toplumsuz Osmanlı devletinde geri kalmış bir Türk toplumunun bütünden ayrılması bu koşullar altında başlamıştır.**²⁸⁷

Bilim insanı Halil İnalcık;

"Tanzimat'ın ve özellikle 1856 Fermanı'nın getirdiği yeni haklarla Osmanlı Devleti içinde yaşayan azınlıkların durumu, Müslümanlara nazaran çok daha iyi bir duruma geldi. Avrupa'nın himaye siyaseti sayesinde büyük ekonomik güce sahip olan azınlıklar, yavaş yavaş siyasi haklara da kavuşmuş oluyorlardı. Türklerin öz vatani sayılabilecek Anadolu'da bile önemli gelişmeler oluyordu. Artık, resmen "millet" terimi ile tanımlanan dini cemaatlerin gelişme ve genişleme imkanları artmış bulunuyordu. (.)

²⁸⁴ (Attilâ İlhan, 2004, s. 84)

²⁸⁵ (İlhan, Hangi Atatürk, 1981, s.

²⁸⁶ (Çebi, 2010, s. 21)

²⁸⁷ Geçersiz kaynak belirtildi.

Bu iki gelişmeyi başlatmada biraz büyük devletlerin, biraz da Tanzimat hükümetlerinin sorumluluğu vardır. Bu gelişmelerden birincisi, Hıristiyan cemaatlerin gerçek manada birer "millet" olma yoluna girmeleridir, ikincisi, bu milletlerin kilise meclislerine halktan üyelerin girmesidir. Böylece gayrimüslim topluluklarda millileşme ile laikleşme birlikte başlamış oldu. (...)

Yasal açıdan Tanzimat reformlarından en çok yararlanan Ermeni cemaatine bu anayasal gelişmeler, millet olma şuuru verdi. Dış ticaret sayesinde gelişen Ermeni burjuvazisi, Tanzimat sayesinde birtakım siyasi haklara da kavuştuktan sonra, Osmanlı egemenliğini ele geçirmek üzere harekete geçti.

XIX. Asrın son çeyreğinde ortaya çıkan "Ermeni meselesi"nin altında yatan sebeplerden biri de bu anayasal gelişmeler olmuştur.

Tanzimat döneminde gayri müslim toplulukların ticaret, endüstri, maliye ve hukuk alanlarında kaydettikleri gelişme ve ilerlemelere karşılık, Türk olan Müslümanların dini geleneklerinde, gayrimüslim cemaatlerde olduğu gibi bir "millet" olarak örgütlenmelerini sağlayacak temel yoktu. Tek temel, Osmanlı Devleti'nin bu Müslümanların devleti olduğu sanısı idi. (...)

Tanzimat döneminde devlet gittikçe milli bir temelden yoksunlaştı. Bütünleşmiş bir halkın devleti olmaktan çıktı. Geleneksel temelleri kaldırılınca Osmanlı Devleti yasal açıdan temelsiz, milli anlamda köksüz bir egemenlik durumuna gelmekte idi. (...) Bunun sonucu olarak da Müslüman-Türk unsuru, ekonomik ve siyasal açıdan bir hiç durumuna düşmekte idi." ²⁸⁸

Bilim insanı Niyazi Berkes;

"Tanzimat, İstibdat ve Meşrutiyet devirlerinin olayları üzerindeki bu gözlemlerimiz toplumsal reformlar yapılmayınca dış borçlanma ve yabancı sermaye yatırımları ile kalkınma politikasının fayda yerine zarar, kalkınma yerine çökme getirdiğini gösteriyor. Ne zaman olursa olsun, böyle bir gidişin vereceği sonuçlar şunlardır: (1) Halkın yoksullaşması, (2) Ulusal servetin dışarı akması (3) Yatırımları ulusal kalkınma hedeflerine göre değil, yabancı sermayenin azami kâr sağlaması amacıyla göre şekillendirmesi, (4) Yabancı sermayenin kendine azami hukuki ve siyasal korunma yolları bulması ve bunlarla ulusal egemenliğin sınırlarını zorlaması, (5) Toplumsal reformları engellemesi, özel ve kamu teşebbüslerini daraltması, (6) **Memlekette demokrasiyi imkânsızlaştırması.**" ²⁸⁹

15. yy 'da başlayan kapitülasyonlar, 1838'de üçüncü evreye girer, çok ağır koşullarla, İngiltere, Fransa ve 1846 yılında Rusya ve birçok Avrupa ülkesine ekonomik ve siyasi imtiyazlar sağlanır ve Osmanlı İmparatorluğunun boynuna ilmek geçirilir. 13 Temmuz 1841 tarihinde imzalanmış olan Boğazlar Anlaşmasının şartları, en azından **Türk** Boğazları ile ilgili kullanma ve kullandırma hakları yönünden Osmanlı devleti, Avrupa egemenliğini kabul etmiş ve bu nedenle de 'Yarı Sömürge' görünümünün ilk belirtisini vermişti. ²⁹⁰

Türkçü Toplumbilimci Ziya Gökalp; ²⁹¹

²⁸⁸ Geçersiz kaynak belirtildi.

²⁸⁹ Geçersiz kaynak belirtildi.

²⁹⁰ Geçersiz kaynak belirtildi.

²⁹¹ Masonların, mason diye yalanlar söyledikleri Ziya Gökalp, masonların sahiplendikleri Tanzimat için yalan nitelemesi yapıyor!

“Tanzimatçılar Türklüğün yüzüne aldatıcı bir nikap çekmek istemişti. Millî bir Türk lisanı yoktu; beynelanâsır müşterek bir Osmanlıca vardı. Bütün unsurlar kaynaşmış yeni bir kavmî enmûzeç, tarihî bir ırk, bir Osmanlı milleti husule gelmişti. Bu milletin hususî bir dili olduğu gibi, kendine mahsus bir tarihi de vardı. Bu yalana hiç bir unsur inanmadı. Her kavim mekteplerinde çocuklarına kendi tarihini okuttu, kendi lisanını öğretti. (...)

Bu Tanzimat tuzağına düşen, yalnız Türkler oldu. Türkler lisanlarının hakikaten 'üç dilden mürekkep Osmanlıca' olduğuna inanarak halk lügatiyle söylemeği ve yazmağı bir irtica telâkki ettiler. Tazminat ruhu, meşrutiyetle, halka, kullanmağa hazırlanmadığı bir hakimiyet verdiği halde, pekâlâ kullandığı lisanını vermiyordu. Milliyetinden, millî tarihinden bahsetmeğe tabîî hiç tahammül edemiyecekti.”²⁹

Görüldüğü gibi, başta **Atatürk** olmak üzere **Türk aydınları, Toplum Bilim, Tarih, Siyaset bilim insanları**, Tanzimat'ı **Türk** ulusunun boynuna takılan ilmek ve emperyalistlerin zaferi olarak değerlendirirken, ülkemizdeki masonlar Tanzimat'ı sahiplenerek, öve öve bitiremezler.

Osmanlı'da mason tarikatı, Tanzimat sayesinde serbestliğe kavuşmuş ve korunarak hızla yayılmış; koşullar Türklerin aleyhine gelişmiş, Müslüman olmayan etnik grupların milli bilinçleri gelişmiş ve Osmanlı yıkılmıştır. Ermenilerin, Rumların ve Yahudilerin egemenliğindeki Masonlar, Batı emperyalistleri ile işbirliği halinde Tanzimat'ı, Batılıların bize sağladığı “uygarlaşma, ilerleme” projesi olarak sunmuş, hayata geçirmiş ve savunmaktalar. Masonlar, kendi uluslarının çıkarlarına, ulusun aydınlarına bu kadar ters iken kendilerine nasıl milliyet derler? Derlerse de onlara kim inanır?

Atatürk'ün Tanzimat için söyledikleri bu kadar açıkken; hem Tanzimat'ı sahiplenip, yüceltenlerin, sonra **Atatürkçüyüz** demeleri, tipik bir mason ahlaksızlığı ve ikiyüzlülüğüdür! Yüzyıllık ihanet ve hıyanetin birlikte adıdır: Tanzimat ve masonluk.

²⁹² (Gökalp, 1976, s. 48-49)

Masonlar ve Yalanları

Türk Ulusu Düşmanı, Masonbaşı Mim Kemal Öke

Yerli masonluğun en karanlık isimlerinin başında resmi adı Kemalettin Öke, kullandığı adı Mim Kemal Öke gelir. **Atatürk**'ün hastalığında bilerek yanlış teşhis sonunda öldürülmesinde payı olduğu birçok çevre tarafından güçlü sav olarak söylenmektedir. Ölürken vicdan azabı ile çocuklarına mason olmamalarını vasiyet ettiği de söylenir.

Mason Tarikatında, Masonbaşı veya üst derecelerde masonların çocukları kesinlikle mason olup, aile oligarşisi içinde hızla yükselip, tepelere oturup, Masonbaşı olurken; Mim Kemal Öke'nin çocukları ve torunları mason olmadılar ve masonlardan da olabildiğince uzak durdular.

Mim Kemal Öke, Uluslararası Mason Organizasyonun ilk toplantısında Fransa Büyük Doğusu adına katılırken, daha sonraki yıllarda Türkiye'yi temsilen Türkçe bilmeyen bir Fransız vatandaşının gönderilmesini sağlamıştır.

1933'de Yarbay rütbesinde TSK subayı iken, yerel masonların Masonbaşı olunca, Genelkurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmak tarafından uyarılarak, istifa ettirilir.

Atatürk'ün ölümünden sonra yer altında masonları toplar, yasa dışı çalıştırır.

İnönü tarafından 1946'da ABDile Marşal Anlaşması yapılırken, Mim Kemal Öke de milletvekili yapılır, yasa koruması sağlanır!

1950'den sonra masonlar yer üstüne çıkarken, önderleri daha sonra da 33.° mason olarak Yüksek Şûranın Masonbaşı olur.

Mim Kemal Öke, milliyet kavramına karşıdır ve bunu bir konuşmasında açıkça itiraf eder;

"Fakat İtiraf edilmelidir ki insanlar; milletler arasındaki sıkı hududu ortadan kaldıracak kadar henüz tekâmül etmiş değildirler. İnsanların fizik ve moral tekâmülleri arasındaki fark kalkmadıkça milletler arasında fikri bir tekarrübün kolayca temin edilebileceğini kabul etmek bir hayal olur. Bir taraftan iklimin, şeraiti hayatienin, bünyenin, terbiyenin seciye ve mizaç üzerine olan te'siri, diğer taraftan asırlardan beri sükûnet bulamıyan dini ve bilhassa harbi umumiden sonra millî ve siyasî cereyanların bilâkis kuvvetlenmesinin milletler arasındaki ayrılığı idame ettirdiğinde şüphe yoktur.

Filvaki ilim

ve sanatın insanları bir dereceye kadar yaklaştırmağa hizmet eden âmillerden olduğunu kabul etmekle beraber, âlemşümül bir kardeşlik, yani bütün dünya insanların yekdiğerini kardeş telakki edivermeleri esasının realize oluvermesi bugün için çok uzak bir idealdir.

Biz bu uzak ideali sırası geldiği vakit avdet etmek üzere bir tarafa bırakalım da tahakkuku kolay ve emin olan idealler peşinde koşalım. Fazilet ve insanlık telkinatına evvelâ kendi memleketimizde, kendi hudutlarımız dahilinde başlayalım.

Her şeyden evvel kendi aramızda anlaşalım, kendi elemelerimiz üzerinde dertleşelim. O vakit Masonlukta âlemşümül olmasını temenni ettiğimiz ideal kendiliğinden doğar ve müessir olur."²⁹³

Mim Kemal Öke - Kemalattin Öke'nin mason tarikatı yerel localarında ihanet çırpınmaları çok. Mason Tarikatı ve Emperyalizm III - Türkiye kitabında hepsini anlattım, belegeleri ile...

Mason Reşat Atabek;

"*La Chaîne d'Union dergisi 1934-35 Eylül ayı nüshasında Meşrik-i Azam'ın 25. Yılı'nın 1 Ağustos tarihinde kutlandığını nakil etmektedir. (...)*

Yunan Orient'u namına Fotiadis, Velicanis ve Mirmiroğlu AMİ. (Association maçonnique Internationale) namına Raşit biraderler, Fransız Grand Orient'u namına Mim Kemal ve Tiberius biraderler toplantıya iştirak ettiler. (.)

Muhiddin Celal Süprem Konseyin kuruluşunu anlattı ve 13/6/1909 tarihinde David Kohen, Nikola Forte ve Mişel Nuradukyan biraderlerin toplanıp Meşî Azamı kurma kararını aldıklarını ve bu toplantının Hacopulo pasajında toplantının yapıldığını bildirdi.²⁹⁴

Burada iki tane çok çok önemli bilgi var;

J UMD (AMI) toplantısına, Türkiye'nin değil, Fransız Büyük Doğusunun temsilcisi olarak katılıyor. Hangi ilişkiler içinde olduğunu, emperyalist ülkenin temsilcisi olacak kadar, milli kimliğinden uzaklaştığını göstermektedir.

J Masonlar Reşat Atabek ve Muhiddin Celâl, Osmanlı masonluğunu Türk olmayanların kurduğunu açıkça söylemekte.

Türkiye Büyük Doğusuna bağlı bir locanın üyesi olan Fransız Vatandaşı mason Edvar Löbe milli denen Türkiye Büyük Doğusu Genel Kurulunda Türkçe bilmediği için, Fransızca konuşmak ister. Daimi Heyet'in (Yönetim Kurulu) üyelerinden milli duyarlılıkları olan Ahmet Nehri ve Fahreddin Kerim itiraz ederler.

Mim Kemal, yabancı üyeler olduğu gerekçesi ile Türkçe bilmeyen üyelerin de düşüncelerini dile getirmesini engellemek gerektiğini söyleyerek, Edvar Löbe'nin Fransızca konuşmasına izin verir.²⁹⁵ Türkçe bilmeyen Fransız'a saygı gösteriyor baş efendi, bağımsız Türkiye Cumhuriyeti topraklarında. Fransız Edvar Löbe Türkçe bilmiyor, Türk vatandaşı masonlar kendi ülkelerinde Fransızca bilmek zorundalar. Haysiyetsizliğe, onursuzluğa bakar mısınız; Türk Milliyetçiliği düşmanı Masonbaşı Mim Kemal Öke!

Mim Kemal Öke'nin, Uluslararası ilk mason toplantısında Fransız masonlarını temsil ettiğini anımsıyoruz, değil mi? Bu olayda, rezillik ve ihanet bununla bitmiyor. Edvar Löbe, bir sonraki Uluslararası Mason Birliği'nin Eylül 1923'te Cenevre'de yapılan ikinci toplantısına Türkiye Büyük Doğusunu temsilen katılır. Türkçe bilmeyen Fransız vatandaşı Türkiye temsilcisi.

Türk ulusunun Atatürk ismini verdiği **Mustafa Kemal, Türk** ve milliyet kavramına düşman bu adamlarla mı aynı yapı içinde olacak?

Bunlar mı milli?

²⁹⁴ (Atabek, Meşrik-i Azaid'in Faaliyeti ile İlgili Bazı Açıklamalar, 1985, Sayı 57,

²⁹⁵ (Yavuz Selim Ağaoğlu, 2016, s. 93-94)

Mason Yalanları

Armstrong;

"İttihat ve Terakki Cemiyeti bir süretiler **Mustafa Kemal**'i izlemekte ve sınamaktaydı. Artık onu da kendilerine katılmaya davet etmişlerdi. **Mustafa Kemal** Vedata Locası'nda bir birader olarak örgüte katıldı. Kendisini hoşlanmadığı bir atmosfer içinde bulmuştu. Katıldığı loca, uluslararası Nihilist örgütün bir parçasıydı. Üyeleri arasında Yahudiler'in ezildiği Rusya hakkında son derece kötü, ama bol bol para kazanmalarına izin verilen Viyana hakkında iyi sözler söyleyen milliyetsiz kişiler vardı. Bunlar adeta gizli yaşayan, sağlıksız, üstü kapalı sözlerle konuşan, sırlarla dolu kişilerdi.

Mustafa Kemal, uluslararası finans ve uluslararası yıkıcı yeraltı örgütlerinin ağına yakalanmış olduğunun bilincindeydi, ama bunların tam olarak ne tür insanlar olduklarının tümüyle anlayabilmiş değildi.

Yahudiler'in uluslararası amaçları ve sorunlarına karşı hiçbir ilgi duymuyordu. Masonlar'ın ritüellerine daha da az yakınlık duyuyor, bunlardan alayla söz ediyordu. **O, bir Türk'tü; Türk olmaktan gurur duyuyor, Türkiye'yi Padişahın ehliyesizliğinden ve despotizminden olduğu kadar, yabancıların pençelerinden kurtarmakla ilgileniyordu.**

Daha kötüsü, bu işte sonradan gelenlerden olmasıydı. İttihat ve Terakkiyi kontrol eden kişiler, kendilerini Mason localarının karmaşık ritüellerinin perdesi ardına gizlemekteydiler. Henüz yeni başlamış bir "birader" olduğundan, ondan beklenen yalnızca emirleri uygulamasıydı. Oysa, onun yaradılışı, olayı kontrol etmek, bu olmazsa hiçbir şekilde olayın içinde yer almamaktı. Sakin sakin emirlere boyun eğecek biri olmak bir yana, her zaman son derece eleştirel bir kişilikteydi. (...) Yahudiler ise ona hiç güvenmiyorlardı. Hiçbir zaman Masonluğun üst derecelerine yükseltilmedi"²⁹⁶

Bir de Jürgen W. Diener var;

Beyaz Zambaklar Dergisinin 38 No'lu 1938 Mart tarihli sayısında "20. yüzyılda Hür Masonlar" adlı makalede şöyle yazmış; "Türkiye'de Genç Türkler, Büyük Üstat Mehmet Talat Paşa başkanlığında birleşiyorlar. Amaçları yeni ve modern bir Türkiye yaratmak.

İlk zamanlarda başarı gösteremiyorlar. Sonra Makedonya (Resorta et Veritas) locasından **Atatürk (Mustafa Kemal)** yeni ve modern Türkiye'yi kurmayı başardı.""

Bu da başka bir saçmalık, kuyruklu yalan. **Mustafa Kemal**, İttihat Terakki yönetimi ile hiçbir zaman iyi olmadı. İttihat Terakki de tek bir birinci adam yoktu. Enver Paşa, Talat Paşanın emrinde veya altında olmadı. **Atatürk**'ün Veritas Locası ile de hiçbir ilgisi

olmadı.

Türkiye'deki ve yurtdışındaki masonlar, **Atatürk**'ün mason olduğu savını, çoğunlukla, emperyalizmin adamı Amerikalı Armstrong ve benzeri birkaç yabancı'nın yalanlarına dayandırmaktadırlar. Bu **Türk** düşmanı da, **Atatürk**'ün mason olduğunu söylerken verdiği loca ismi de yalandır. Osmanlı döneminde hiçbir ülkeye bağlı böyle bir isimle mason locası olmamıştır.

Ayrıca İttihat Terakki içindeki hiyerarşi, mason localarının hiyerarşi ve kıdemine göre değil, İttihat ve Terakki'nin hiyerarşi ve kıdemine göre belirleniyordu. İttihat Terakki'nin küçük bir azınlığının mason olduğu ve askeri kanadın lideri Enver Paşa ve diğer birçok üst düzey paşaların ve subayların mason olmadıklarını da anımsamakta yarar var. *

²⁹⁶

(Armstrong, 1998, s. 15-17)

Armstrong, görevi gereği **Mustafa Kemal**'in kişiliğini ve ideolojisini patronlarına, kendileri açısından tehlikeli bir yön olarak vurgularken, bizim için onur verici bir doğruyu belirtmekte; "O, bir Türk'tü; Türk olmaktan gurur duyuyor, Türkiye'yi Padişahın ehliyesizliğinden ve despotizminden olduğu kadar, yabancıların pençelerinden kurtarmakla ilgileniyordu."

Sabetaycı Masonbaşı Mehmet Akif Akev;

"Bir rivayete göre *Makedonya Risorta Veritas Locasında* tekris olmuştu. Ancak Türkiye Mason yönetimleri tarafından zaman zaman yapılan araştırmalar bu konuda kesin bir bilgi elde edememişlerdir. Cumhuriyet dönemi yönetiminde de Hasan Saka, Hasan Âli Yücel, Mim Kemal Öke gibi bir çok yönetici masondu."²⁹⁷

Sabetaycı Masonbaşı Şekir Ökten;

"**Atatürk**'ün gençlik senelerine bakılacak olursa, tekris edilmemiş olduğuna inanmak zordur. En yakın arkadaşları Mason Localarına kayıtlı olduktan başka, politik hayata karışan herkes, Fransız ihtilâlinin tesiri altında, masonik prensiplerle yoğrulmak ta idi. O sıralarda bilhassa Selânik, Türk Masonluğunun en çok geliştiği yerdi. Zaten **bir çok yazarlar da** kendisinin Mason olduğunu ileri sürerler. Fakat, hakikat olması ihtimali çok kuvvetli olan bu iddianın mesnedi yoktur.

Biz, **Atatürk**'ün şeklen Mason olduğunu ileri süremiyoruz, çünkü arşivlerimizde, hiç değilse şimdilik, ne tekrisine, ne terfiine, ne de bir Locaya devam ettiğine, ne de her hangi bir masonik faaliyetine taallûk eden, yazılı bir vesika yoktur. Tahminler karineler ve dış ülkelerdeki bu husustaki bazı neşriyat, Mason olduğunu ileri sürmeğe ne kadar elverişli olursa olsun, **müsbet bir belgeye sahip olmadan, O'nun şeklen bir "Birader" olduğunu söylemek imkânına sahip değiliz.**"²⁹⁸

Masonbaşı, "birçok yazar" demiş. Mason olmayan bir tek yazar görmedim ki, **Atatürk** masondu desin.

Özgür masonların Sabetaycı Masonbaşı Murat Ayfer Özgen;

"Kaldı ki, Meşrutiyet öncesinde, **Atatürk**'ün de Batı Trakya'da İttihat ve Terakki Cemiyeti üyelerinden birçoğu gibi bir mason locasına girmiş olduğuna ilişkin birtakım deliller vardır. Ancak günümüze dek bu konuda yapılmış olan çok yönlü araştırmalara karşın, **Atatürk**'ün Masonluğa girmiş olduğu kesin bir şekilde belgelenememiş, dolayısıyla kanıtlanamamıştır. Batı ülkelerinin bazı yayınlarında, dünyadaki ünlüler arasında mason olanların adları listelenirken, **Atatürk**'ün de adı geçer. Ancak bu da **Atatürk**'ün Masonluğa girmiş olduğunu kesinlikle kanıtlanamaz."²⁹⁹

Aynı tümce içinde; "birtakım deliller vardır" deyip, sonra "kesin bir şekilde belgelenememiş, dolayısıyla kanıtlanamamıştır" nasıl söylenebilir? Delil, kanıt demektir; kanıt var ama kanıtlanamıyor, öyle mi? Kanıt yok ama Masonbaşı işte. ODTÜ³⁰⁰ mezunu Özgen. Kesin bu eğlenceli dış giysilerde bir şeyler var, giyeni derinden etkiliyor, mason eğitimi, bilimsel eğitimleri yok ediyor...

²⁹⁷ (Mehmet Akif Akev, s. 141)

²⁹⁸ (Ökten, 1981)

²⁹⁹ (Ayfer, 2008, 5. basım, s. 954)

³⁰⁰ Bir dönem ODTÜ İnşaat Mühendisliğinde, Sabetaycı masonların çok ciddi bir yapılanması var.

Çoğu, masonbaşı, 33.°, yönetici olmuşlar. Çok dikkat çekici. Bir rastlantı mı, yoksa planlı bir durum mu? Bilmek zor. Bazıları: Murat Ayfer Özgen, Altay Birand, xxx

Hangisi daha havalı ve eğlenceli? İngiliz masonluğuna biat Hür mason Asım Akin'in üniforması mı, Fransız masonluğuna biat, Özgür mason Murat Ayfer Özgen'in üniforması mı?

Resim 37 Hür Asım Akin, Özgür Murat Ayfer Özgen Masonbaşılar

Yahudi dönmesi Masonbaşı Yardımcısı Celil Lâyıktez; "Batıdaki tüm kaynaklar dönüp dolaşıp Armstrong'un "The Gray Wolf" (Bozkurt) ve Benoit-Mechin'in "Mustafa Kemal ou la Mort d'un Empire" kitaplarına dayanıyor. Türkiye'de yasaklanmış olan bu kitapların her ikisi de bu iddialarına temel olabilecek kaynak göstermiyorlar. Benoit-Mechin'in konu ile ilgili yazdıklarına bakalım : "Şehrin nüfusu içinde çok Yahudi vardı. Bunların büyük bir kısmı İtalyan tebaalı idi ve Masondu. Mason olarak İttihat ve Terakkiyi finanse ediyorlar, İtalyan olarak da kapitülasyonların kendilerine sağladığı muafiyetten faydalanarak toplantıları evlerinde tertipliyorlardı. (...)

Tavsiyeleri üzerine, Mustafa Kemal "Vedata" Locasına katılmış, fakat Locanın havasını daha ilk gününden beğenmemiştir. Loca Kardeşlerinin büyük çoğunluğu mültecilerden oluşuyordu ve Bulgaristan, Yunanistan, Rusya, Almanya, hatta Çin'de ihtilal yapmaktan bahsediyor, Türkiye'nin problemlerine eğilmiyorlardı. Bu Kardeşler sembollerle konuşup aralarında alçak sesle gizli bilgiler teati eden, harareti ve hareketli tartışmalara giren entelektüellerdi. Mustafa Kemal amaçlarını anlayamadığı beynelmilel karakterde bir ihtilâl teşkilâtının içine düştüğünü zannetmişti. (...)

Herkesi bu şekilde darıltmasının bir sonucu olarak Masonluğun üst derecelerine terfi ettirilmemiştir. Aynı nedenlerden İttihat ve Terakki Cemiyeti Yönetim Komitesi de kendisini aralarına kabul etmemiştir."³⁰¹

Kişi uydurmaya başlayınca, hiç temel aramıyor. Osmanlı'da hiçbir yerde "Vedata" diye bir loca yoktu. Mustafa Kemal, hiçbir zaman İttihat ve Terakki içinde yükselmek istemedi; İttihat Terakki'ye, masonlarla ilişkisi nedeniyle en ağır eleştirileri getirmişti ve derhal ilişkinin kesilmesini istemiştir...

Celil Lâyıktez;

"-- Cemal Kutay'ın, "Atatürk'ün Mithat Şükrü, Bleda'nın evinde, Talât Bey ve Kâzım Nami Duru tarafından 169 matrikül numarasıyla tekris edildiği; ama daha sonra toplantılara katılmadığı..." konusunda belgelenmemiş bir savı vardır.

³⁰¹ (Lâyıktez, Türkiye'de Masonluk Tarihi (1721-1956), 2001, s. 126-127)

- - Aynı dönemde, İtalya'daki Faşist rejimden kaçıp İsviçre'ye sığınmış olan eski İtalyan Dışişleri Bakanı Kont Sforza (Mustafa Kemal Paşayı Mütareke sırasında İstanbul'da şahsen tanımış ve konuşmuştur.) 'Modern Avrupa'nın Kurucuları' adlı kitabında Atatürk'ten büyük saygıyla bahseder ve Mason olduğunu yazar.

- - Belçika ve Hollanda Mason arşivlerinde çalışmış olan Hüseyin Özgen Kardeş, Atatürk'ün Masonluğu ile ilgili herhangi bir bilgiye rastlanmadığını belirtiyor.

- - Yine Özgen, AMI'nin bir yıllığında, Kargaliç adlı bir Yugoslav Masonunun Atatürk'ün ismini görmüş olduğuna dair bir ifadeye rastladığını, ancak bunu onaylatmak imkânını bulamadığını söylemiş. Kendisi, Mithat Gürata'nın kitabı ve Atatürk'ün uşağının anılarındaki bilgilere dayanarak, Atatürk'ün Veritas locasında tekris edilmiş, ancak sonradan devamlılık göstermemiş olabileceği kanısında.

-- Aslında, Atatürk'ün Mason olduğunun kesin ispatı için, tekris olduğu muhtemel locaların matrikül, terfi veya diploma kayıtlarının bulunması gerekir. Ancak, yabancı obediyanlara bağlı olan bu locaların arşivlerinin bir bölümü kaybolmuş, geriye kalanlarında da konuya ilişkin olumlu ya da olumsuz bir kayıt bulunamamıştır.

Bunun en önemli nedeni, Atatürk'ün masonluğunun söz konusu olduğu İtalyan ve Fransız obediyanlarına ait locaların daha sonraki yıllarda Selânik'i terk etmeleri ve İkinci Dünya Savaşı yıllarında Yunanistan ve İtalyan arşivlerinin Alman işgal kuvvetlerince imha edilmiş olmalarıdır. "3⁰²

Burada bir duralım. Koskoca Masonbaşılar ve yardımcıları kıvranıyorlar. O söyledi, bu gördü uydurmalarına sarılıyorlar. Bir de yalanları eksik olmuyor. Bütün yabancı locaların, üye bilgileri dâhil, çok daha ayrıntılı arşivleri, Fransa, İtalya ve İngiltere merkezlerinde saklanmaktadır.

İtalyan ve Fransız mason tarihi araştırmacıları tüm ayrıntıları ile tutup, kitaplarına yazıyorlar. Kendisi de İngiliz arşivlerine girebilen tek Türk vatandaşı masondur, bilmesi gerek. Locaların buldukları yerdeki arşivler kayıp olmuş olabilir, ona da ihtimal vermiyorum ama hadi diyelim oldu, ya merkezdekiler?

Beş Yıldızlı Otellerde kocaman salonlarda, havalı dış giysi üniformalar, asalı adamlar arasında törenler, esas duruşta bekleyen Penguen kılıklı kocaman adamlar; kesin etkiliyor başmasonları. AKIL DIŞI bir dünyaya geçiyorlar.

Resim 38. Merkez Yönetim Kurulu niteliğindeki Büyük Görevliler, seçim sonrası yemin ederek göreve başlıyorlar. Önündekinin omuzuna dokununca, Kutsal Kitaba basmış sayılıyor. Tanrı Akıl versin.

Sürdürelim okumayı;

"Kemalist Devrimin toplumu çağdaşlaştırmada hızlı adımlar attığı 1935'de locaların durumu gündeme geldiğinde 'Masonların ilkeleri tıpatıp CHF ilkelerine uyuyor' iddiasına karşılık 'O halde sizin hikmeti vücudunuz kalmıyor' demesi, bu kuruma sınırlı bir işlev yakıştırdığını gösterir, Atatürk'teki Halkçılık ilkesi dikkate alınır, Masonluğun seçkinci yanıyla bağdaşmasının zorluğu ortaya çıkar.

Kanımızca Mustafa Kemal'in davranışında bir çok İttihatçı'ya ortak bir çizgiyi bulabiliriz. Masonluğun ideallerini beğenmiş, bir kez içine girerek tanımış, siyasal eylemin ve tam bağımsızlığın öncelik gerektirdiği bir ortamda bunu aşırı şekilcilik sayarak daha fazla ilgilenmemiştir.^{303 304 305}

33.° mason Celil Lâyiktez, görevinin gereği çarpıtıyor. Mustafa Kemal, hiçbir zaman İttihat ve Terakki anlayışını benimsemedi, ortak bir çizgisi hiç yoktur. Daha önce Attilâ İlhan Ustadan aktardığım gibi, eline güç geçtiği her fırsatta İttihat ve Terakkicileri ezmiştir. İttihat ve Terakkinin mason olanlarını da, Cumhuriyet döneminde "bir güzel asmıştır"! Celil Lâyiktez 'in doğru söylediği bir şey var, Atatürk'ün "Halkçı" kimliği ile Masonların "seçkinci" kimliği bağdaşmaz.

Mason Tamer Ayan Hezeyan, Yalan ve İftiraları

Çalışmamda yazılarından zaman zaman atıf yaptığım 33.°mason Tamer Ayan bir kitap yazmış; "Atatürk ve Masonluk".

Kitaplarımda, birçok zaman Tamer Ayan'ın maddi gerçeklikleri yalanla çarpıttığını gösterdim. Bu kitabında da aynı yöntem sürüyor. Kitabın çok büyük kısmı, **Atatürk** ile hiçbir ilgisi olmayan, masonluk propagandası, masonluk anlatımı. Tabii kendi hayali kurguları ile.

Kitabın kapağını çeviriyorsunuz, giriş sayfasında; "Türkiye'de yaşayan ve Masonların Büyük Üstatları arasında yer alan Tamer Ayan, elinizdeki bu kitapla yıllardır yaşanan bir suskunluğa son vermeyi, yaşananlar, anlatılar ve belgeler doğrultusunda amaç edinmektedir."³⁰⁴

Büyük Üstad, Büyük Locanın başkanına denir. Tamer Ayan hiçbir zaman Büyük Üstad olmadı. Bu ifadeyi kitabının girişine yazdığına göre demek ki Büyük Üstad olmak Tamer Ayan'ın içinde kalmış. Yalanla başlayan bir kitap!³⁰⁵...

"Çünkü Avrupalı veya Amerikalı Masonların görüşü, ellerinde tarafımızdan şart koşulan resmi kanıt veya belge olmasa da, gerek konuya ilişkin sözler ve rivayetler, gerekse **Atatürk**'ün düşünceleri, görüşleri ve eylemleri, onları **Atatürk**'ün Mason olduğu inancına ulaştırır.

Bu teze karşılık onlara "Sen yanlış düşünüyorsun!" denilemez. Çünkü "Senin elinde tersini kanıtlayan belge var mı?" mukabil sorusu haklılık kazanır. Ancak, "Elinde yeterli belge ve kanıt var mı?" denilebilir. Bu soru bile **Atatürk**'ün Masonluğunu akıldan ve gönülden çıkarmaya hiç yeterli olmaz. Çünkü bilimsel keşiften, hatta icattan: yani kanıtlamadan önce, sezgi ve algı gelir.

³⁰³ (Lâyiktez, Türkiye'de Masonluk Tarihi Cilt:1 Başlangıç 1721-1956, 1999, s.

³⁰⁴ (Ayan, Kalbimizde Saklı Kalan,Atatürk ve Masonluk, 2008)

³⁰⁵ (Ayan, Kalbimizde Saklı Kalan,Atatürk ve Masonluk, 2008)

*Akıl ve bilimin etkinliğinin henüz ulaşamadığı alanlar için basiret gücü geçerlidir. İş basirete dayanınca da, Avrupalının, hele de Mason Avrupalının düşünce platformunda **Atatürk**'ün Mason olarak yer alması tutarlı bir yaklaşımdır.*"³⁰⁶

Bu sözleri yazana, ciddiye alıp okuyanlara Tanrı akıl, fikir versin. Bir sav ortaya süren, hele bu sav bir ulusun Atası hakkında ise, ahlâklı ve namuslu kişi, savını belgelerle kanıtlamak durumundadır.

Tamer Ayan Efendi belge, kanıt önemli değil, bizim sezgimiz yeter diyor. Bilim ve akılı da yok sayıyor. Dahası Avrupalı masonun önünde onursuzca secdeye varıp;

"İş basirete dayanınca da, Avrupalının, hele de Mason Avrupalının düşünce platformunda Atatürk'ün Mason olarak yer alması tutarlı bir yaklaşımdır" diyor.

*"Bu da politik emelleri uğruna Masonluğa yakışmayacak hareketlerde bulunan ve ihanet eden Rıza Tevfik, 1900'lü yılların başında fikir ve görüşleri ile aydınların yıldızı sayılmaktadır. Nitekim o dönemde **Atatürk** tarafından da çok sevilen Rıza Tevfik, daha sonra bir süre ülkeden sürülerek cezalandırılmıştır. "İşte, Rıza Tevfik'in aydınların baş tacı olduğu dönemde, **Atatürk**'ün saygı sunmak ve tanışmak istemek amacıyla kendisine gönderdiği bir kart..."*³⁰⁷

Mason Tamer Ayan Efendi³⁰⁸, karttan söz ediyor ama o kartı belge olarak yayınlayan Sadi Borak 'ın kartın altında yazdıklarını aktarmıyor; *"Ne bilsin ki Mustafa Kemal, Rıza Tevfik günün birinde Sevr Antlaşmasını imzalayarak erdemini de, onurunu da yitirecektir."*³⁰⁹ Tamer Ayan'ın Rıza Tevfik hakkında söz etmediği o kadar çok şey var ki; Türkün ölüm fermanı Sevr anlaşmasını imzalamış, Türklerin 30 Ağustos zaferinden sonra Kasım 1922'de arkasına bakmadan İngiliz gemisi ile Mısır'a kaçmış, Lozan sonrasında da, **Atatürk** tarafından Vatan Haini 150'likler listesinde vatandan kovulmuş, ancak **Atatürk**'ün ölümünden <sonra İnönü tarafından af edilerek 1943'de Türkiye'ye dönebilmiştir. Tamer Ayan, 23 yaşında genç **Mustafa Kemal**'in gönderdiği bir kart ile **Atatürk** ile ilişkilendirebiliyor Masonbaşı Rıza Tevfik'i, ama **Atatürk** 'ün Türk düşmanı Masonbaşı vatan hainleri listesinde Türkiye 'den kovduğundan söz etmiyor.

Tamer Ayan saçmaladıkça batıyor; battıkça saçmalıyor;

*"Ama özellikle eski kayıtlar ve belgeler şu veya bu şekilde kaybolmuş olabilir. Bunun için hiç kimse suçlanamaz. **Ancak, bir masonik birim, bir kişinin Mason olduğunu, elindeki çeşitli verilere dayanan kanısına göre ifade ederse; o kişinin Mason olduğunu, aksi varit oluncaya kadar, kabul etmek gerekir; İllâki belge diye tutturulmaz.** Örnek olarak, Yirmisekiz Sait Çelebi, Humbaracı Ahmet Paşa, Yusuf Çelebi, Haşan Ağa, Koca Mustafa Reşit Paşa vb. bazı ünlüler haklarında somut masonik kanıtlar olmamasına rağmen Türk Masonlarının arasında kabul edilirler. Bu varsayıma dünya masonluğu da karşı çıkmaz."*³¹⁰

³⁰⁶ (Ayan, Kalbimizde Saklı Kalan, Atatürk ve Masonluk, 2008, s. 30)

³⁰⁷ (Ayan, Kalbimizde Saklı Kalan, Atatürk ve Masonluk, 2008, s. 110)

³⁰⁸ Efendi demişken, Tamer Ayan'ın dedesi, Ali Süavi çetesi elemanlarından . Anımsarsak, V. Murat, göz hapsinde iken, kaçırıp, Sultan Abdülhamid'i indirip, yerine V. Murat'ı geçirmek üzere, İngiliz Kralının desteği ile V. Murat'ı kaçırmaya kalkışmışlardı. Başaramadılar, bir kısmı idam edildi, b,r kısmı da af edildi veya sürgüne gönderildi. Emperyalizmin maşaları olarak Sultanına baş kaldırmış teröristler yani. Tamer Avani'nin dedesi onlardan!

³⁰⁹ "Atatürk'ün Özel Mektupları" adlı eserinin 25'nci sayfasında şu dip not göze çarpmaktadır:

³¹⁰ (Ayan, Kalbimizde Saklı Kalan, Atatürk ve Masonluk, 2008, s. 182)

Dünya masonluğunun karşı çıkıp çıkmaması en önemli kıstas Tamer Ayan mason efendi için. Tamer Ayan'ın örnek verdiği kişilerin ölüm tarihlerine bakalım. Yirmisekiz Sait Çelebi (1670-1732), Humbaracı Ahmet Paşa (1675-1747), Yusuf Çelebi(1600'ler ?), Hasan Ağa (1607-1662). Koca Mustafa Reşit Paşa (1800-1858), İngiltere de iken İskoç Büyük Locasına bağlı bir locada mason yapıldığına dair belgeler var, birçok mason, Masonbaşı yazdı bunu. Diğerlerine gelince, yaşadıkları yıllar, kayıtların çok sınırlı olduğu, **Mustafa Kemal**'in doğum tarihinden 100 yıl önce. Oysa 1900 'lere dair tüm loca kayıtları İtalyan ve Fransız arşivlerinde bulunmakta.

Türk Ulusunun önderi Atatürk 'ten söz ediyor. 33.° masondaki pervasızlığa bakar mısınız? Biz kim mason dersek o masondur, belge filan aranmaz diyor. Tamer efendi, bir adama mason diyeceksen belgesini ortaya koyacaksın. Bu nasıl bir akıl sağlığıdır, nasıl topluma tepeden bakmaktır, nasıl bir aşağılık duygusu içinde şişmiş hastalıklı bir egodur? Nasıl bir yalandır?

Hızını alamayıp, gene dünya masonluğunu merkeze koyuyor. Mason Tamer Ayan'ın Tanrısı, Kiblesi, efendisi, "Avrupalı, Dünya masonları" ... Tamer Ayan³¹¹, yazarlığı, akıl, bilim ve gerçek dışı hezeyanlarını, çıkarına uygun her türlü yalan söylemek olarak alan biri. "Masonlar da Kadın Konusu ya da Korkusu" dosyamda, kadın konusunda ne kadar erkek egemen, gerici ve ilkel olduğu görülüyor.

Resim 39. HKEMBL Büyük Görevliler Kur. 2.sıra sol başta Tamer Ayan

³¹¹ Anımsarsak, V.Murat, göz hapsinde iken, Sultan Abdülhamid'i indirip, yerine V.Murat'ı geçirmek üzere, İngiliz Kralının desteği ve Fransız masonlarının planlaması ile V. Murat'ı kaçırmaya kalkışmışlardı. Başaramadılar, bir kısmı idam edildi, bir kısmı da af edildi veya sürgüne gönderildi. Emperyalizmin maşaları olarak Sultanına baş kaldırmış teröristler yani. Tamer Ayan'ın anne tarafından dedesi mason Süleyman Asaf, Ali Süavi terörist çetesi ve Çırağan Sarayı baskınında yakalananlardan.

Osmanlı da mason localarının 1909 'a kadar tamamı, sonrasında çok azı hariç büyük çoğunluğu, başta İngiltere, İtalya, Fransa olmak üzere Batı devletlerinin büyük localarına bağlıdır. İttihat ve Terakki üyelerinin katıldığı localar, büyük çoğunluğu İtalyan Büyük Doğusuna bağlı Risorta ile İtalya ve Fransa Büyük Doğularına bağlı localar. Hepsinin tüm kayıtları İtalya ve Fransa'daki arşivlerde saklı tutulmaktadır. İtalyan ve Fransız mason araştırmalar, son yıllarda arşivlerde araştırmalar yapmış ve locaların üye listelerini yayınladılar. **Atatürk** 'e ait bir kayıt bulsaydılar, tüm dünyaya ilan edeceklerine kuşku yoktur. Tamer Ayan da bu gerçeğin farkında, belge filan sormayın diyor.

Mustafa Kemal 'in bir mason locasına üye olduğuna dair hiçbir belge, kayıt bulunmamaktadır. Çünkü asla mason olmamıştır; olması eşyanın doğasına aykırıdır!

Tamer Ayan, kitabı içinde, sürekli **Atatürk**'ün sözlerinden alıntı yapıp, anlamını ve içeriğini çarpıtarak, hiç olmayan yerlere götürerek, mason olduğunu kanıtlamaya çalışmaktadır. **Atatürk**'ün **Türk, Türk** Milleti, **Türkçülük**, Vatanperverlik, Devrimler üzerine söylediği sözlere kördür, hiç onlardan söz etmez. Aslında tipik bir mason gibi davranmakta, zıvanadan çıkmış, aklını yitirmiş. Kitabın kapağında koymuş.

Atatürk'ün "Her Şeye Rağmen Bir Nura Doğru Yürüyoruz..." Sözü

Tamer Ayan; "İlki, Ruşen Eşref Ünaydın'a 24 Mayıs 1918'de armağan ettiği fotoğrafının üzerinde yazan: 'Her şeye rağmen, muhakkak bir Nur'a doğru yürümekteyiz.'

*Nura doğru yürümek: Hakikat Nurunu aramakla öylesine eş anlamlı ki...*³¹²

Atatürk'ün bu sözünü yalnızca mason Tamer Ayan değil, hemen hemen hepsi, "savaşta mal bulmuş mağribi" gibi kullanırlar. Nur sözcüğünü, İslam'da küfür olarak kabul edilebilecek şekilde mason Nur'u olarak yorumlamaya kalkarlar.

Masonlar için nur nedir bakalım. Masonlara göre, tapınak içinde locanın yöneticisi, "Üstad-ı Muhterem, Güneş ve Ay birlikte", "Üç Küçük Nur", sunak üzerine konan "Kutsal Kitaplar, Pergel ve Gönye", "Üç Büyük Nur". Locayı onlar aydınlatıyor. Masonların nur kaynakları: Yahudi İsrail kralı Süleyman'ı temsil eden "loca yöneticisi", masonluğun simgeleri, insan eli ile yapılan "pergel ve gönye", çok tanrılı pagan inançlardan gelen "Güneş ve Ay", bir de semavi dinlerde tek yaratıcının gönderdiğine inanılan "Kutsal Kitaplar".

Mason Derneği üyesi olduğum dönemde, verdiğim tüm konferanslarda, masonlara Türk tarihini, Türk kimliğini, Türk şiirini anlatmaya, öğretmeye çalıştım. Burada gene tarih ve din dersi verelim. Türklerin kadim dini, Kam Dini (Şamanizm), bilim insanlarının değerlendirmesine göre en az 20 bin geçmişe gider. Kam Dininde "ışık" kutsaldır ve Oğuz Kağan Söylencesinde (destan), Oğuz Kağan'ın iki karısından biri, Göğün Kızı, Gökten "ışık" içinde gelir. Ondandır, oğulları Gün, Ay, Yıldız Han doğarlar. Diğer karısı da, Yerin Kızı, iki ırmağın birleşerek denize döküldüğü yer de, Ağaç içinden çıkar. Ondandır oğulları Gök, Dağ, Deniz Han doğarlar.

Müslümanlıkta, **Tanrı'**nın ışığına "Nur" denir ve Nur kaynağı yalnızca **Tanrı'**dır.

Nur Suresi, 35. Ayet;

"35 - Allah, göklerin ve yerin nurudur (aydınlaticısıdır). O'nun nurunun temsili, içinde lamba bulunan bir kandil gibidir. O lamba bir billur içindedir; o billur da sanki inciye benzer bir yıldız gibidir ki, doğuya da batıya da nispet edilemeyen mübarek bir ağaçtan çıkan yağdan tutuşturulur. (Bu öyle bir ağaç ki) yağı, nerdeyse, kendisine ateş değmese bile ışık verir. (Bu ışık) nur üstüne nurdur. Allah dilediği kimseyi nuruyla hidayete iletir. Allah insanlara (işte böyle) misal verir; Allah her şeyi bilir."

Kur'an-ı Kerim'de, Yaratıcının kelamı kitabında "Allah, göklerin ve yerin nurudur (aydınlaticısıdır)." diyor.

Türkler de "ışık/nur" on binlerce yıldır kutsaldır ve kaynağı Göklerdir/Göklerdedir.

Masonlar, Yahudi İsrail Kralı Süleyman'ı simgeleyen loca yöneticisine, Güneş, Ay simgeleri ve Gönye Pergele Nur kaynağı diyorlar. Dahası adayın gözlerini açıp, ampul ışığı ile "karanlıklarda kalmışsın, seni Nur'a kavuşturuyoruz" diyebiliyorlar.

Mason Tarikatında tapınakta yer alan, aktardığımız Üç Büyük Nur ve Üç Küçük Nur tanımları, **Tanrı'**ya şirk koşmak ve küfür değil de nedir?

Kişioğlunu "aydınlatan, Nur'a kavuşturan" **Tanrı'**dır. Kendisine Müslümanım diyen masonun, oturup bin kere düşünmesi gerekir?³¹³

³¹² (Ayan, Kalbimizde Saklı Kalan, Atatürk ve Masonluk, 2008, s. 103)

Biz, Türkler 20 bin yıldır **Tengri**'nin "ışığını", bin yıldır da **Tanrı'nın** "Nur'unu kutsal sayar, inanırız; hakka yürüyen ölülerimize de; **"ışıklar içinde uyusun - nur içinde yatsın"** deriz.

Yahudi - Hıristiyan tarikatı, Batı emperyalizminin Truva atı masonların, Evrenin Ulu Mimarı dedikleri, İbrani Kral Süleyman'ın temsilcisi loca yöneticisinin emri ile masonlara birkaç yüz wattlık ışıldak lambası ile verilen lamba ışığı ile işimiz olmaz.

Türklüğün Anadolu'daki 20. yy'ın Oğuz Kağan, **Mustafa Kemal**'in ise hiç işi yoktu, olmazdı, olmadı.

Atatürk'ün Nur sözünü nasıl kullandığına gelince;

"Atatürk'ün daha 1918 Mayıs'ında Birinci Dünya Savaşı ağır bir yenilgiyle biterek mütarekenin ve işgalin gelip çattığı o kara günlerde Ruşen Eşref Ünaydın'a imzalayarak verdiği bir fotoğrafın altındaki şu çok dikkate değer hitabını özellikle gençlere aktarmak isterim:

"Her şeye rağmen muhakkak bir nura (ışık) doğru yürümekteyiz. Ben de bu imanı yaratan kuvvet, yalnız aziz memleket ve milletim hakkındaki sınırsız sevgim değil, bugünün karanlıkları, ahlâksızlıkları, şarlatanlıkları arasında sırf vatan ve gerçek aşkıyla ışık serpmeye ve aramaya çalışan gençlik gördüğümündür.

İşte azizim Ruşen Eşref Bey, sizi ben bu mübarek grubun doğal üyelerinden görüyorum. Bugünlerden çok yarınların şükranına aday olan sizi bugünden tanıyabilmekle memnunum ."^{313 314}

Masonların kitaplarını bayılarak okudukları Tamer Ayan 33.° efendi, **Atatürk**'ün sözlerindeki **"Nur(Işığın) kaynağı, memleket ve millet sevgisi, vatan aşkını "**, görmez, çünkü kendisinin de yoktur; Süleyman'ın tanrılarında Evrenin Ulu Mimarı dedikleri ne idüğü belirsizin, simgesel 300 wattlık ampulünden yayılan mason ışığı ile Nur'a kavuştuğunu sananlardandır.

Atatürk, masonların efendilerinin, yabancı ve yerel masonlarla işgal ettikleri vatan topraklarını kurtarmaktan söz ediyor. **Türk** ulusunu diri diri mezara gömmeye çalışanların, ülkemizde oluşturdukları karanlığa karşı yürüdüğü yolda ulaşacağımız aydınlıktan söz ediyor **Mustafa Kemal**.

Mustafa Kemal, 1908'ler ortamını tanımlayan, **"bugünün karanlıkları, ahlâksızlıkları, şarlatanlıkları arasında"** sözleri, Mason Tarikatı ve Emperyalizm II - Osmanlı da Masonluk çalışmamda ortaya koyduğum Osmanlı masonluğunun tam da içinde olduğu ortam ve durumdur.

Atatürk'ün sözlerinin tamamını almadan, içinden üç sözcüğü seçip, buna yalanlar düzmek, mason eğitiminden geçmiş masonlara yakışan bir sahtecilik ve ahlâk düşkünlüğüdür.

---

³¹³ Benden oldukça genç bir mason, üst derecelere gitmeyi düşünüyordu. Bir gün bana sordu. "Hürol ağbi, benim Tanrı inancım var, üst derecelerde Tanrı inancımaya aykırı bir şeyler var mı? Varsa oraya gitmeyeyim." O gün, yanıtını veremedim, şimdi buradan O'na ve onun gibi endişe taşıyanlara söyleyeyim. Üst dereceleri bırakın, masonluğa ilk adımı attığınız an daha, Nur'a kavuşma anında

³¹⁴ (Turgut, 2007, s. 581)

Masonlar Anadolu'yu Türkün Vatanı Saymazlar

Atatürk, tüm yaşamı boyunca, evladı olduğu **Türk** ulusunun bağımsızlığı ve vatani **Anadolu** ve **Trakya** topraklarını düşmandan temizlenmesi, kurtarılması için çalışmıştır.

Arkeolog Dr. Veli Sevin, 1998'de Hakkâri'de bulduğu 4 Bin Yıllık Türk Mezarı, 13 adet dikilitaş (stel) ile Anadolu kapılarının Malazgirt'le açılmadığını Türklerin binlerce yıl önce Anadolu'da var olduklarını kanıtladı.

Türkolog Prof. Dr. Yusuf Hallaçoğlu;

"Balballar, üzerinde Türk motifleri bulunan, Orta Asya Türk dünyasında sıkça rastlanan Göktürk öncesine ait mezar taşlarıdır. Anadolu'da ilk defa bu tür bir figüre rastlandı. Arkadaşlarımız Orta Asya'ya giderek Hakkâri'de çıkan balbalların oradakilerle karşılaştırmalarını yaptılar. Bunlar tamamen Türk figürlü mezar taşları. Üzerlerindeki motifler de Orta Asya'dakilerle birebir benzerlik gösteriyor. M.Ö. 1200'lere ait böyle bir buluntu, orada Türklerin M.Ö. 1200'lerde yaşadıklarını kanıtlıyor, bunun ikinci bir izah yolu yoktur."

Arkeolog Oktay Hacıoğlu;

"Artvin'in Arhavi ilçesindeki 2 bin 600 rakımlı Demirkapı Yaylasında bulunduğu semboller Türk tarihini değiştirebilir. Kaya üzerine yapılan yontma resimler 15 bin yıllık insan tarihini anlamlandırıyor. Kaya resimlerinde sağlıklı bir yaş tespiti zor. Ancak yapıldıkları dövme tekniğinden yola çıkarak en erken 5 bin, en geç 15 bin yıllık olduğunu tahmin ediyoruz. Ural-Altay bölgesinden sonra Anadolu ve Kafkas coğrafyasında bulunan en eski petrogliflerle karşı karşıyayız. Özellikle buradaki bir panoda bulunan pagan figürü 9 kollu güneş ve at üstünde kam (şaman ayinlerini yöneten din adamı, büyücü) betimlemesinin en eskisi olduğunu düşünüyoruz. Bölge yılda 1 ya da 2 kez dini ritüellerin yerine getirildiği bir tapınak alanına benziyor. Bölgedeki 2 sahada yaklaşık 100 kadar petroglif buldu."

Daha da ilginç bu petrogliflerde Şaman inancına sahip Ön Türklere ait olabilecek birçok sembolün bulunmasıydı. Şaman inancını yansıtan birçok kaya resmi var. Bu sahanın yaklaşık 3 km güney yamacında taş ve moloz yığınlarıyla korunan korugan haline getirilen iki kurgan (Türk ve Altay kültüründe kutsal mezar) tespit ettik. Bulgular Orta Asya'dan, ÖÖn Türklerin 1071'den çok daha önce Anadolu'ya girmiş olabileceğini gösteriyor."

Türkolog, Prof. Dr. Ahmet Taşağıl, "Rahmetli Servet Somuncuoğlu ile yaptığımız çalışmalarda Türklerin Anadolu'ya çok daha erken girdiğini ispatladık. Hakkari Tırşın Yaylasında, Erzincan, Erzurum, Burdur, Denizli, Ankara Gündül, Kastamonu'da Türklerin daha önce bulunduğu dair pek çok kanıt elde ettik. Bulunan kaya resimleri çok önemli.

Türklerin Anadolu'ya çok daha önce geldiğini gösteriyor. 1071 tezi çökmüştür. Tarihin yeniden yazılması gerekir."

Türk Ulusu, önderi Atatürk ile birlikte kurduğu **Türkiye**'nin yetiştirdiği bilim insanları, **Türk** aydınları, **Türklerin** Anadolu'daki varlığını binlerce yıl öncesine dayandığını ortaya koydular.

Bu bulgular ve kanıtlar ortaya çıkmadan, yaklaşık 60 yıl önce; **"ATATÜRK'ÜN manevi kızlarından Afet Uzmay doktora tezi olarak Türk Milletinin özelliklerini almıştı: Atatürk'ten bu konuda yardım istedi. Atatürk "sen hazırla görevim düşüncelerimi söylerim" dedi. Hazırlanmış tez kendisine sunulunca da; "dur sana önce milletimizi anlatayım" dedi;**

"Bu memleket, dünyanın beklemediği, asla ümit etmediği bir müstesna mevcudiyetin yüksek tecellisine, yüksek sahne oldu. Bu sahne yedi bin senelik (en aşağı), bir Türk Beşiğidir. Beşik tabiatın rüzgârlarıyla sallandı; beşiğin içindeki çocuk tabiatın yağmurlarıyla yıkandı, o çocuk tabiatın şimşeklerinden, yıldırımlarından, kasırgalarından evvelâ korkar gibi oldu; sonra onlara alıştı; onları tabiatın babası tanıdı, onların oğlu oldu. Bir gün o tabiat çocuğu tabiat oldu, şimşek, yıldırım, güneş oldu. Türk oldu. Türk budur. Yıldırımdır, kasırgadır, dünyayı aydınlatan güneştir."

Masonların en üst düzeyde sözcülerinden ve kuramcılarında İngiliz yetiştirmesi, Amerika'nın adamı Tamer Ayan ise, her türlü, akıl ve ahlâk dışı yorumlarla, **Mustafa Kemal'i** mason yapmaya çalışmasının yansira, **Türklerin** Anadolu'daki varlığını, **Türkiye Cumhuriyeti** kuruluş felsefesini ve **Türk** ulusu tarafından kurulduğu 'Ulus Devlet' gerçeğini, Batı emperyalizminin ve onların bölücü hainlerinin ağızından eleştiriyor ve efendileri Batı kültürünün Anadolu'dan çıktığını sav olarak söylüyor. Bu vatan **Türklerin** değil demeye getirir.

Hıyanet 33.° masondan geliyor; "Ben, hep de merak ederim; Hititlerin ille de yabancı diyardan göçmen geldiklerinin kanıtı olarak gösterilen Hint-Avrupa dili acaba neden Anadoludan çıkmamış olsun diye? Ama, benimki sadece merak, konunun uzman olmadığından burada durur kalırım. Dilerim gün olur, benim savım kanıtlanır." ³¹⁵

33.° Mason Tamer Ayan, Hititlerin varlığını Tevrat'ta yazıldığına inanarak, İbranilere bağlar; "Yani, Anadolu'da 600 yıldan fazla, bazılarına göre 800 yıl egemenlik süren, yüksek uygarlık ve kültür düzeyine çıkmış ve çok önemli eserler bırakmış savaşçı olduğu kadar barışçı ve insan haklarına saygılı Hititler diye bir toplumun varlığından geçen 19.yy'in hemen ortalarına kadar bilimsel olarak dünyada hiç kimsenin haberi yoktur. Ama, Tevrat'ta Hateogulları (Hitogulları, Hetoğulları) olarak anılan bir kavmin kimler olduğu ve nerete yaşadığı hep merak konusu olmuştur da, akla bir türlü Anadolulu olabilecekleri gelmemiştir." ³¹⁶

Cehaletin 33.° mason hali bu oluyor işte. Laiklik deyip, tarih, din kutsal kitabına göre tanımlamaya kalkışmak.

Mason Tamer Ayan'ın kitabının içinde arşiv çalışması içeren, hiçbir şey yok. İşine gelmezse kendi Masonbaşlarının söylediklerini kuşku ile karşılar, çürütmek için sayfalar dolusu sayıklar, kendi uydurduklarını doğrulamak için, "Maymuna Gergedan" demekten çekinmez.

Mason Tamer Ayan'ın gerçek kimliğini anlamak için başka kitaplarında yazdıklarına da bir bakalım. Nasıl bir **Türk** düşmanı olduğunu göreceğiz.

Tamer Ayan kitabında, **Türklerin** Anadolu'daki binlerce yıllık varlığını, Batının görüşü doğrultusunda yok saymakta, Anadolu uygarlığının Malazgirt ile başlatılmasını eleştirmekte. Öyle ya Yahudi dönmesi masondan tam bu beklenir.

Emperyalist, Yahudi-Hıristiyan Avrupa, Tarihteki tüm uygarlıkları kendi kökleri olarak sahiplenmeye çalıştı. Ancak bilimsel olanaklar geliştikçe ve arkeoloji çalışmaları sonuç verdikçe görüldü ki, Anadolu'nun eski uygarlıkları, başta Hititler / Hattiler olmak üzere Asyalıdır. Sümerlilerin ise Asyalı olmalarının yanı sıra, her geçen gün Türk kökenden

geldikleri biraz daha kanıtlanmaktadır. Türklerin Anadolu'da varlığı ise yedi bin yıl eskiye gider. Malazgirt, yalnızca Roma İmparatorluğu ordularının yenilgiye uğratılmasıdır.

Masonların sözcüsü, İngiliz yetiştirmesi Sabetaycı 33.° mason, Masonbaşı yardımcısı Tamer Ayan, masonların gizli sırlarını nasıl ortaya döküyor. Hititleri, İsrail - İbrani Yahudilerin Tevrat'ına dayanarak, Yahudi yapıyor. Nereteyse, her iki sözünden birisi "laiklik" olan Tamer Ayan, bir uygarlığın kökünü, bilime göre değil, inandığı kutsal kitabı Tevrat'a göre tanımlıyor. İşte tipik Sabetaycı ve mason ikiyüzlülüğü. Masonlar, Tamer Ayan kalemi ile bakın buradan nereye varıyor; binlerce yıllık vatanımızı nasıl hıyanet içinde Yahudi toprağı yapmaya ve Türk Milletinin millet ve Müslüman kimliğini yok saymaya çalışıyor;

"Hititleri, bu özellikleriyle bizlere, yani Anadolu'nun şimdiki halkına çok benzetirim. Bizler de Anadolu'da türlü çeşitli ırk, inanç, dil, gelenek ve göreneklerinden oluşmuş eski yerli, kendisini yerli sayan yeni, yerleşmiş eski göçmen, yeni göçmen, henüz gelme göçmen gibi sentez bir ulusal toplum değil miyiz? Türkiye sınırları içinde genel anlamda Türk vatandaşı sayılan heterojen ulus toplumu da, pek çok altyapı ve üstyapı öğesinin yan yana durmasından, karışım ve alışımından oluşan yapmacık hatta zorlama sentez değil midir? (.) Avrupa Sanayi çağı sonrasına ait Ulus-Devlet modeli ve terimi, gerçek ulus modelleri için geçerli olduğundan; hem Sanayi Çağı şöyle dursun Aydınlanma Çağını bile tanımamış millet modelinden uzak Anadolu'nun heterojen halkları için sentetik ve bu nedenle fantezi değil midir?

Aslında, incelenen dönemin Anadolu'da yaşamış, Hatmisi, Hitit'i, Hurrisi, Palası, Assuru ile bugünün Türkü, Lazı, çerkezi arasında tarihsel zaman aşımının dışında ne fark var?

Dört bin sene oncesinden atamız Hititli; iki alfabe, beş dil ve altı dini boşuna mı kabul edip, benimsemiş!? Bundan ibret almadan, hala, dil, din ve vicdan özgürlüğünü tartışmayı sürdüreceğiz miyiz? (...)

Türkiye Halklarının. ³¹⁷

Bu hıyanet sözlerinin neresini konuşalım... Emperyalizmin hizmetinde tüm etnik bölücülerin, katil ve alçak PKK ve Fetö ihanet çetelerinin, **Türk** ve **Türk Devrimler** düşmanlarının söylemidir 33.° ve Masonbaşı yardımcısı Tamer Ayan'ın hıyanet dolu sözleri³¹⁸;

Üniter yapımız karşısında, çok dinli çok dilli olarak parçalanmayı savunur, Türklerin Ulus Devlet kuramayacağını söyler; tapındığı Avrupa'nın hakkı olarak gördüğü "millet" yapısını, bizim hak etmediğimizi, millet olmadığımızı savunur masonların en üst temsilcileri. İşte Türkiye'deki masonların sözcülerinden, en üsttekilerden yalnızca bir tanesinin ibretlik sözleri. Hür Masonların en güvendikleri sözcülerinden biri.

Yazıklar olsun! Bunlar mı milli, Batı uşakları.

Bunları yazıp, söyleyenler, utanmadan **Anıtkabir**'e kirli elleri ile gidip, **Atatürkçü**üz diyorlar. Elinize giydiğiniz beyaz eldivenler, ruhunuzdaki kiri örtemez!

³¹⁷ (Ayan, Çift Başlıklı Kartal, Anadolu'dan Skoç Ritine, 1998, s. 133-134)

³¹⁸ Bu kitap, "Çift Başlı Kartal" adıyla yayınlanmış, ama yaklaşık % 70-80'i masonluk anlatımı, kalanı da Şövalye Ramses'e tapınma ve Türk nefreti ve düşmanlığı. Tamer Ayan Sabetaycı bir Yahudi dönmesi midir, gizli bir ırkçı Ermeni mi?

Atatürk ile Masonlar Arasındaki Konuşmalar

Masonbaşı Kemalettin Apak'tan bazı aktarımlar yapacağım. Önce Kemalettin Apak kim bir bakalım. 1960 Askeri Darbesi gerçekleştiğinde, Masonbaşı, Menderes'in MİT (o zaman MAH) başkanı Sabetaycı Ahmet Salih Korur. Darbeci askeri hükümet tarafından, MAH Başkanı Ahmet Salih Korur tutuklanır. Daha yargılanma başlamadan, masonların söylemeyi pek sevdiği "insanlık" hukukuna göre Ahmet Salih Korur henüz "masum", hakkında hiçbir hüküm yok o anda. Masonbaşı Yardımcısı biraderlerini, yönetim kurulunu toplar ve Ahmet Salih Korur, mason ilkeleri ve kurallarına, dernek tüzüğüne aykırı olarak görevden alır ve kendisini Masonbaşı seçtirir. O dönemde Ahmet Salih Korur'un zorlamaları ile Ankara'ya getirilmiş olan Mason Tarikatı derneğini zaman geçirmeksizin İstanbul'a geri götürür.

Büyük Üstadını ortada bırakmış, masonik ilkelere aykırı olarak görevden aldirmiş ve hemen yerine geçmiş ve ardından Türkiye Cumhuriyetine karşıt, merkezlerini Başkentten kaçırmış bir Masonbaşı.

Buna göre okuyalım yazdıklarını;

*"Bu bahiste tarihî ehemmiyeti olan bir hâdiseyi daha kaydedeceğim: Yüksek Şûra 1925 yılında Reiscumhurumuz **Atatürk**'e 33 üncü derecenin tefviz edilmesini ve aynı zamanda fahrî reislik ve rit hâkimliği verilmesini Türk Masonluğu için bir şeref sayarak bu hususun Doktor Fikret birader vasıtasıyla istimzacına karar veriyor. Doktor Fikret Biraderin keyfiyeti arz etmesi üzerine **Atatürk** 'Şimdilik kalsın; kendinizi gösteriniz, sonra düşünürüz.'cevabıyla mukabele ediyor ve hâdisde de tarihe mal oluyor. Bu sırada Mehmet Cemil Uybadın Birader dahi hazır bulunuyor imiş ."³¹⁹*

Mason aklayıcı Orhan Koloğlu şöyle aktarıyor;

*"... bir Harici olan ama o yıllarda dünya kamuoyunda isminden en çok bahsedilen **Mustafa Kemal** Paşaya, alt dereceleri aşmasına gerek kalmadan 33. derecenin, ayrıca Fahri Başkanlık ve Rit Hakimliği sıfatlarının da verilmesini önermeyi kararlaştırdı.*

*İskoç Büyük Locasının telkiniyle alınan bu kararı Dr. Fikret ve Mehmet (Uybadın) iletmişlerdir. **Atatürk**'ün yanıtı nazik ama kesindir: Mason olmak niyeti yoktur.*

'Şimdilik kalsın, kendinizi gösterin sonra düşünürüz' demekle yetindiğini Kemalettin Apak kaydediyor. (...)

*İzmir Bölgesi Sanayi ve Mesai Müdürü Şerif Onay'ın aktardığı bir olay da var. Çeşme'de İsmet İnönü, vali Kazım Dirik, Doktor Sadrettin ve Firuz Bey'in hazır bulunduğu bir toplantıda, Sadrettin Bey ile **Atatürk** arasında geçen konuşmayı şöyle aktarıyor:*

*'Sadrettin Bey, önceden tasarlamış olduğu üzere, Masonluk ve Yobazlık konusunu öne sürerek **Atatürk**'ün aramıza katılmak gibi bir lütufta bulunması halinde müessesemizin büyük kuvvet kazanacağını söyledi. Bunun üzerine **Atatürk***

'Ben sizin cemiyetin çok faydalı bir teşekkül olduğunu, insanlık idealine büyük hizmet ettiğini biliyorum. Bunun için size mümkün olduğu kadar yardımcı olmak isterim. Mussolini'nin yaptığı gibi takibata uğramanıza asla izin vermeyeceğim.

³¹⁹ (Apak, 1958, s. 31-32)

Yalnız büyük görevim dolayısıyla sizin kabul usullerinize tabi olamayacağım için aranıza katılamam' buyurmuşlardır.' ³²⁰

Araştırmacı Hakan Yılmaz Çebison derece doğru bir yorum yapmakta; "**Atatürk'e** Masonluk teklifi; *İstiklal Savaşı kazanılıp Cumhuriyet ilân edildikten sonra yapılmıştır. Geleceğin işlerine gelmeyen liderlerini engellemekte, engellemezse amiyane tabiriyle kafalamaya çalışan Masonlar; Atatürk'ün bundan sonra da Türkiye'nin yeniden yapılanması ve yönetiminde 'bir numaralı adam' olarak varlığını sürdüreceğini görerek; 'onun nüfuzundan faydalanmak ve onu kendi fikir ve aksiyonları doğrultusunda yönlendirmek' maksadıyla Masonluk teklifinde bulunmuşlardı."*

Araştırmacı Hakan Yılmaz Çebi, yukarıda aktardığımız Kemalettin Apak'ın sözlerini aktardıktan sonra devam eder;

"Atatürk'e Masonluk teklifi ile ilgili olarak bir başka kaynakta ise şu bilgiler yer alır: "Yıl 1925. Türkiye Masonları Yüksek Şûrası yaptığı olağanüstü toplantıda belki de aldığı yanlış birtakım raporlara güvenerek **Atatürk'e** Masonluk teklifini kararlaştırıyor. Mensup oldukları İskoç Locasının da telkini ile ve hiç alışık olmamasına rağmen Reisicumhura 33. derecenin doğrudan doğruya verilmesi de hükme bağlanıyor. Bu arada, yapılan iki teklif üzerinde de anlaşarak, **Atatürk'ün** Türk Masonları'nın fahri başkanı ve Rit Hakimi olması uygun görülerek kabul ediliyor. Bu iş için vazifelendirilen Dr. Fikret bir vesileyle (Çankaya) giderek Gazi ile görüşüyor ve Türkiye Masonları Yüksek Şûrasının kararlarını kendisine arz ediyor. Teklifin ne anlama geldiğini ve bunun arkasında bütün dünya Masonluğunun bulunduğunu çok iyi anlayan **Atatürk'ün**, o an aklından neler geçtiğini bilmiyoruz ama bu teklife verdiği şu cevap Türk Masonları'nın gizli belgeleri arasında saklanmaktadır.

Atatürk diyor ki:

'Böyle bir teklifi duymamış olayım. Şimdilik kalsın. Evvela kendinizi, ne olduğunuzu gösteriniz. Millete kendinin sevdirmeye gayret ediniz. Gereğini sonra, düşünelim...'

Orhan Koloğlu, Apak ve Gün Çeliker'in yazdıklarından, **Atatürk'ün** Masonluk teklifine karşı verdiği cevapta üç ayrı ifade tarzına rastlanmaktadır. Bunların hangisinin doğru olduğu 28. İskoç Riti'nin telkin sebebinin, İngiliz Krallığının 1717'de krallığı Masonlaştırıp, Masonik geleneğe soktuğu' gibi, TC Cumhurbaşkanlık makamını da aynı geleneğe sokmak isteme ihtimalinin olabileceği düşünülebilir veya üçünün de doğruluk payı bulunup bulunmadığı ayrı bir araştırma konusu olabilir. Apak ve Gün Çeliker'in yazdıklarının benzerlikleri, bu ifadelerin doğru olabileceği kanaatini uyandırmaktadır. Koloğlu'nun kitabında yer alan, **Atatürk'ün** Masonlara verdiği cevapta, Masonluğu övücü bazı ifadeleri, kendisine ait olmayıp sonradan eklenmiş ifadeler olduğu, Masonluğu biraz tanıyanlarca bilinmektedir. ³²¹

Hakan Yılmaz Çebi'nin Orhan Koloğlu'na dayandırdığı konuşmayı, Orhan Koloğlu da *Nokta* dergisinin 18.10.1985'tarihli 40. sayısından almış, aktarıyor. Gülay Göktürk o dönemde Masonbaşı Şekür Ökten ve birkaç üst düzey masonla söyleşi yapmış, masonlarla çok içli dışlıymış, beklentisi neydi acaba? Gülay Göktürk onlardan duyup aktarmış;

"İzmir Bölgesi Sanayi ve Mesai Müdürü Şerif B. Onay, İzmir Çeşme'de İsmet İnönü, vali Kazım Dirik, Doktor Sadrettin ile Firuz Faşı 'nn da hazır bulunduğu toplantıda, Dr. Sadrettin Beyle **Atatürk** arasında geçen konuşmayı şöyle aktarıyor:

'Sadrettin Bey... sonra, önceden tasarlanmış olduğu üzere, masonluk ve yobazlık konusunu öne sürerek **Atatürk**'ün aramıza katılmak gibi bir lütufta bulunması halinde müessesemizin büyük kuvvet kazanacağını söyledi. Bunun üzerine Büyük **Atatürk**

'Ben sizin cemiyetin çok faydalı bir teşekkül olduğunu, insanlık idealine büyük hizmet ettiğini biliyorum. Bunun için size mümkün olduğu kadar yardımcı olmak isterim. Mussolini'nin yaptığı gibi takibata uğramanıza asla izin vermeyeceğim. Yalnız büyük görevim dolayısıyla sizin kabul usûllerinize tabi olamayacağım için aranıza katılamam' buyurmuşlardır. ' ³²²

Sadrettin beyin yaptığı söylenen bu konuşmanın tarihi yok, Sadrettin beyin soyadı yok daha da ötesi Şerif Öney³²³ bey kaynak olarak gösteriliyor. Bütün masonik dergileri, yayınlanmış kitapları taradım; hiç birinde yok. Mason Şerif Öney, Mimar Sinan dergisinin 1970'li yıllardaki sayılarında makaleler, çeviriler yayınlamış. Bu konuşmaya dair hiçbir şey yazmamış.

Orhan Koloğlu'nun da atıf yaptığı, bizim buraya aldığımız Nokta dergisinde de hiçbir kaynak, belge yok. Mahalle dedikodusu gene. Gülay Göktürk, hangi köken veya ilişki içinde masonlara çanak tutmuş acaba? Akli başında bir kişi, nasıl bunları ciddiye alır da kaynak olarak kabul eder. Bir deli bir kuyuya taş atıyor, sonra kırk mason, boncuk bulduk diye yazıyorlar. Değerli Araştırmacı Hakan Yılmaz Çebi'nin bu hayali konuşma için yaptığı yoruma aynen katılıyorum!

Atatürk, bir gün Mason Mim Kemal Öke'yi sofrasına çağırır... Bu konuşmayı farklı kaynaklarla aktaracağım. Önce Cemal Granada ile başlayalım;

"Bir akşam gece sofrada bilimsel konular tartışılıyordu. Konuşmacıların arasında Fuat Köprülü, Ahmet Ağaoğlu, İsmail Hakkı Tekçe, Hikmet Bayur ve Mim Kemal Öke vardı.

Aklımda kaldığına göre okul ve basın yoluyla kamuoyunun değiştirilmesi konusu görüşülüyordu. **Atatürk**, öne sürülen düşünceleri beğenmemiş olmalı ki, konuşmaları yarıda kesiyordu. O sırada Hikmet Bayur, konuşmasının içine Masonluğu da katınca işler değişti. **Atatürk**, Mason olarak bilinen Mim Kemal'e dönerek:

- "Kemal Bey. şimdi sıra sizin. Bize Masonluğu anlatacaksınız. Önce söyleyiniz, Masonluğun prensipleri nelerdir?" diye sordu.

Mim Kemal, dilinin döndüğü kadar Masonluğu anlatmağa, bu arada övmeğe çalıştı. Masonluk milliyetçi, halkçı, cumhuriyetçi gibi sözler söyleyince, toplantıda bulunanlardan biri:

- "Mademki Masonluk böyle, bizim Halk Partisinin prensipleri de bunlardan başka bîr şey değildir. O halde Masonluğun hikmeti vücudu kalmaz," dedi.

³²² (Göktürk, 1985, s. 32)

³²³ (Aramızdan Ayrılanlar, 1977) Şerif Onay, 1892 - 1977 yılları arasında yaşamış, 1924'de mason

Atatürk tekrar Mim Kemal'den buna karşı ne diyeceğini sordu. O da şu karşılığı verdi:

- "Halk Partisinin prensipleri memleket sınırları içinde geçerlidir. Masonluk, bu idealin memleket sınırları dışına yayılmasına aracı olan rasyonel bir kuruluştur. Diktatörlüğün egemen olduğu ülkelerde Mason locaları yıkılır, Masonlar yok edilirken, Türk millî Masonları huzur ve güvenlik içinde yaşamaktadır. Dünyanın en mutlu Masonları Türkiye'de barınmaktadır. Yabancı Masonlar, yerli Masonlara kıskanarak uzaktan bakmaktadırlar."

Masonluğu böylesine hararetle öven Mim Kemal'i dikkatle dinleyen **Atatürk**, onun sözü daha fazla uzatmasını önlemek için:

- "Peki, anlaşıldı. Reisiniz kim?" diye sordu.

Mim Kemal, hiç kimsenin ummadığı, söylemeğe cesaret edemediği şu sözleri söyledi:

- "Memlekette barış ve huzur isteyen ve bütün Dünyâya seslenerek bu idealin gerçekleştirilmesine çalışan Zatı Devletleridir."

Atatürk'ün bir anda kaşları çatıldı. Sesinin tonunu sertleştirerek:

- **"Ben Mason Cemiyetine girmem. Başkalarının yaptığı prensiplere değil, ancak kendi prensiplerime uyarım."**

Bu sözleri duyan Mim Kemal, biraz irkilir gibi olduysa da, sözlerini şöyle bitirmek istedi:

- "Masonluğun temsil ettiği yüksek idealin kolayca yerine getirileceğini kabul etmek istemiyorum. Fakat bu her ülkede insanlık ülküsünün gerçekleşmesine çalışan aydınların bir araya gelmesine yardımcı olabilir..."
- **"Hayır Kemal Bey. Sen bunu söylemeğe mezun değilsin. Günün birinde insanlık idealinin gerçekleşmeyeceğini kabul etmek doğru değildir. İnsanlığın günün birinde bu mutlu sonuca erişmesi çok mümkündür."**

Ünlü bir Masona yanlış düşündüğünü söyleyen **Atatürk**, gelecekteki mutlu insanlık için her zaman insanüstü gördüğümüz ülküsünün gerçekleşeceğine inanan asil bir insandı. Ulusun kalkınması için sosyal reformları her şeyin üstünde tutmuştu. Başkalarının değil, kendi prensiplerini uygulamıştı.³²⁴

Hakan Yılmaz Çebi; "Yenigün Dergisi'nin 1938 yılında çıkan 303. sayısında Niyazi Ahmet Okan, Türkiye'de Masonlar'ın büyük üstadı Operatör Mim Kemal Öke ile **Mustafa Kemal Atatürk** arasında geçen bir tartışmayı şöyle anlatıyor:

Doktor Mim Kemal anlatıyor:

'Bir gün Ahmet Ağaoğlu, Fuat Köprülü, İsmail Hakkı ve eski Millî Eğitim Bakanı Hikmet'in buldukları bir gece sofrasında **Atatürk** dedi ki:

- 'Bu akşam akademik konuşacağız. Söz verilen ayağa kalkarak söyleyecektir.'

Herkes gibi ben de heyecan duydum. Acaba bana da söz düşecek mi? Konu şu idi: Genel durum değiştirilebilir mi? Değiştirilebilirse hangi araçla?

Söz Fuat Köprülü'ye verildi. Ondan sonra Ahmet Ağaoğlu ve İsmail Hakkı konuştu. Aşağı yukarı eğitim ve kitaplarla genel durumun değiştirilebileceğini söylemişlerdi. Bu cevapların hiçbiri Ata'yı tatmin etmedi. Memnun olmadığını hissettiren bir tarzda sırayla sözlerini kesti. Yanında oturan Hikmet'e işaret ederek, onun da fikrini sordu. O da diğer kişilerin fikirlerine Masonluğu karıştırdı.

İşte o zaman **Atatürk**:

- 'Kemal Bey işittiniz ya, şimdi sıra size geldi,' dedi.

Ben heyecandan titremeye başlamıştım. Ne diyecektim? eyleyeceğim sözün nasıl karşılanacağını takdir edemeyenler gibi derin bir tereddüt ve telâş içindeydim.

Atatürk, tekrar:

- 'Kemal Bey ne dersin?' dedi.

Biraz sonra **Atatürk**:

- 'Kemal Bey, Masonluğun ilkeleri nelerdir?' diye sordu.

- 'Madem ki, Masonluk milliyetçidir, halkçidir, cumhuriyetçidir, Cumhuriyet Halk Partisi'nin ilkeleri 'de bunlardan başka bir şey olmadığına göre, Masonluğun faydası yoktur.' dediler

Cevap verdim:

- 'Evet, ülke dahilinde gerçekleştirmek istediğiniz yüksek ideal ile Masonluğun hayal edip gerçekleştirmeye çalıştığı ideal aynı olabilir. Cumhuriyet Halk Partisi'nin ilkeleri ülke sınırları dahilinde geçerlidir. İşte Masonluk, bu idealini ülke sınırları dışında da gerçekleştirebilen bir kurumdur. Bu bakımdan faydası rettedilemez'

Atatürk sustu ve biraz sonra:

- 'Peki Kemal Bey, Masonlar hangi ülkede daha mutlular?'

- 'Diktatörlüklerde Mason locaları yıkılır, yakılır, Masonlar sürgün ve imha edilirken, Türk millî Masonları ulu önderinin ve onun hükümetinin itimat ve gözetiminde olmakla daima mutluluk duymuşlardır. Dünyadaki en mutlu Masonlar'ın, Türk Masonları olduğuna şüphe yoktur. Masonlar'ın bu durumunu bilen yabancı Masonlar, ülkemizdeki Masonlar'ın halin e gıpta ettiklerini defalarca söylemişlerdir.'

Atatürk

- 'Lideriniz kimdir?' diye sordu.

- 'Ülke dahilinde barış tavsiye eden ve bütün dünyaya hitap ederek bu idealin gerçekleştirilmesini sağlayan sizsiniz.'

Atatürk:

- 'Ben bu cemiyete girmem. Ben, başkalarının yaptığı prensiplere değil, ancak kendi prensiplerime uyarım.'

- 'Masonluğun temsil ettiği yüksek idealin kolayca gerçekleşmeyeceğini biliyorum. Fakat bu, her ülkede insanlık ideali için çalışan entelektüellerin bir araya gelmesine, yaklaşmasına hizmet etmesi bakımından faydalı olabilir.'

Atatürk, bu sözüme hararetle bir ihtarla:

J 'Hayır Kemal Bey, sen bunu söylemeye yetkili değilsin! Günün birinde insanlık idealinin gerçekleşmeyeceğini kabul etmek doğru değildir. İnsanlığın günün birinde bu mutlu sona erişmesi imkânsız değildir.' dedi.

*Bana yanlış düşündüğümü gösteren bu hitap, insanlık için refahı düşünen **Atatürk**'ün, insanlık hakkındaki yüksek ve asil bir düşüncesinin ifadesiydi. **Atatürk**, insanlık için daima ideallerin gerçekleşeceğine iman eden asil bir insandır, ölünceye kadar öyle düşündü, öyle kaldı.'* ³²⁵

Bu konuşmayı, tarih akademisyeni (!) Mason Semih Tezcan da , Mimar Sinan Dergisinde aktarmış. Onu da burada paylaşacağım.

"**Atatürk** ile Diyalog

Atatürk ile Mim Kemal Öke arasında bir akşam yemeği sırasında geçen diyalogun ayrıntıları, bizzat Mim Kemal Öke tarafından Niyâzi Ahmet Banoğlu'na aşağıdaki gibi aktarılmıştır:

*"Hususî âlemde birçok defa ve bilhassa son zamanlarda İlmî mevzulara da temas ediyordu. Bir gün Ahmet Ağaoğlu, Fuat Köprülü, İsmail Hakkı ve eski Maarif Vekili Hikmet Bayur'un buldukları bir gece sofrasında **Atatürk** şöyle buyurdular:*

*"**Atatürk**- Bu akşam akademik konuşacağız. Söz verilen ayağa kalkarak söyleyecektir."*

*Herkes gibi ben de heyecan duydum. Acaba bana da söz düşecek mi?.. İlk mevzu şu idi: Efkân umumiye (kamuoyu) değiştirilebilir mi? Değiştirilirse ne vasıtalarla değiştirilebilir? Söz, Köprülü Fuat'a verildi. Ondan sonra Ağaoğlu Ahmet, İsmail Hakkı söylediler. Aşağı yukarı mektep ve matbuat vasıtası ile efkârı umumiyenin değiştirilebileceği tarzında fikirlerini hulâsa etmişlerdi. Bu cevapların hiçbiri **Atatürk**'ü tatmin etmedi. Memnun olmadığını hissettiren bir tarzda sıra ile hepsinin sözlerini kestiler. Yanyana oturduğu Hikmet Bayur'a işaret ederek onun da fikirlerini sordular. O da diğer zevatin fikirlerine bir de Masonluğu karıştırdı. İşte o vakit **Atatürk**:*

Atatürk - Kemal Bey, işittiniz ya, şimdi sıra size geldi.

Ben heyecandan titremeye başladım. Ne diyecektim? Söyleyeceği sözün nasıl karşılanacağını takdir edemeyenler gibi derin bir tereddüt ve telâş içinde idim.

Atatürk- Kemal Bey Masonluğun umdeleri nelerdir ?

Artık cevap vermeliydim. Bilebildiğim, anlayabildiğim kadarını söyledim. Hazır bulunanlardan bir zat:

*Bir Zat*³²⁶- Madem ki Masonluk milliyetçidir, halkçıdır, cumhuriyetçidir. Halk fırkasının umdeleri de bunlardan başka bir şey olmadığına göre Masonluğun hikmeti vücudu yoktur.

³²⁵ (Çebi, 2010, s. 61-62)

³²⁶ İki örnek arasındaki farklardan biri de burası. Hakan Çebi'de aktarılan, bu sözleri Atatürk'ün söylediği, oysa mason Semih Tezcan'ın masonik arşivlerden aktardığına göre, bu sözleri "bir zat" söylemekte. Bu da bizce konuşmanın akışına göre doğru olduğudur. Yalnız burada , Mim Kemal herkesi sayarken, bu sözlerin sahibini bir zat olarak üstünü örterek geçmesi dikkati çekmektedir. Kimdir bu kişi ve neden Mim Kemal ismini saklamak gereksinimi duymuştur?

Atatürk- Kemal Bey, ne dersiniz?

Kemal Öke- Evet, memleket dahilinde realize etmek istediğiniz yüksek ideal ile Masonluğun tahayyül ve realize etmek istediği ideal aynı olabilir. Halk fırkasının umdeleri memleket hudutları dahilinde caridir. İşte Masonluk bu idealin memleket hudutları hâricine yayılmasına vâsita olan rasyonel, hissi bir teşekküldür. Bu bakımdan hikmeti vücudu rettedilemez.

Atatürk sükût buyurdular. Biraz sonra:

Atatürk- Pekiyi Kemal Bey, hangi memleket masonları, masonların en bahtiyarlarıdır?

Kemal Öke- Diktatör memleketlerinde mason locaları yıkılır, yıkılırken masonlar safdışı ve imhâ edilirken Türk millî masonları, Ulu Önderi'nin ve onun hükümetinin itimat ve desteğine nail olmakla daima bahtiyarlık duymuştur. Dünyada en bahtiyar ve mesut masonların Türk masonları olduğunda şüphe edilmez. Masonların bu vaziyetine yakından vâkıf olan ecnebi masonlar memleketimizdeki masonların haline gıpta ettiklerini tekrar tekrar söylemişlerdir.

Atatürk- Reisiniz kimdir?

Kemal Öke- Memleket dahilinde sulh ve selâmet tavsiye eden ve bütün cihana hitap ederek bu idealin tahakkuk ettirilmesini temenni eden zat-ı devletleridir.

Atatürk- Ben bu cemiyete girmem. Ben başkalarının yaptığı prensiplere değil ancak kendi prensiplerime uyarım.

Evet **Atatürk** prensip yaratan, yarattığı prensibe sâdikâne bağlanan bir şahsiyetti. Bu **Atatürk**'ün kendini gösteren bir karakteri idi. Doğruluğuna şüphe etmediği fikri dâima müdâfaâ ederdi. Ben bir ara şu görüşlerimi de ilâve ettim :

Kemal Öke- Masonluğun temsil ettiği yüksek idealin kolayca tahakkuk ettirileceğini kabul etmek istemiyorum. Fakat bu, her memlekette insanlık idealinin tahakkukuna çalışan entellektüellerin biraraya gelmesine, yaklaşmasına hizmet etmesi bakımından faydalı olabilir.

Atatürk bu sözüme hararetli bir ihtarla:

Atatürk- Hayır Kemal Bey, sen bunu söylemeye mezun değilsin. Günün birinde insanlık idealinin tahakkuk ettirilemeyeceğini kabul etmek doğru değildir. İnsanlığın günün birinde bu mesut neticeye erişmesi imkânsız değildir.

Bana yanlış düşündüğümü ihtar eden bu hitap, beşeriyet için refah ve saadet düşünen **Atatürk**'ün insanlık hakkındaki yüksek ve asil bir düşünüşünün ifâdesi idi. **Atatürk** beşeriyet için daima bizim fevkalbeşer telâkki ettiğimiz idealinin tahakkuk ettirilebileceğine imân eden asil bir insandı. Ölünceye kadar da öyle düşündü, öyle kaldı. **Atatürk** milletinin kalkınmasını hazırlayan İçtimaî reformları her şeyin üstünde tuttu. Bu mevzulara temas edildiği geceler, sofrada birbirinden çok farklı iki âlemi birlikte yaşatırdı."³²⁷

327 (Tezcan, 1998, s. 12)

Hakan Yılmaz Çebi;

"**Atatürk** ve Mim Kemal Öke arasında geçen bu tartışmayı, 1938 yılında yayınlanan Yenigün Dergisi'nden yaptığı alıntılarla irdeleyen Cevat Rifat Atilhan, konunun devamında istihbaratçı kimliğiyle birtakım tahlillere de girerek, Mim Kemal'in o Masonlara ait maskesini de bir bir ortaya döküyor:

'Önce Türkiye Masonlarının büyük üstadının bu ifade ve beyanlarında samimi olmadığını kaydetmek şarttır. Zira o zamanın şartları, kendisini böyle konuşmaya mecbur etmiştir. Esasen Masonların, her türlü yaldızlı sözleri, insanlığa hizmet gibi parlak ve cazip ifadeleri birçok saf insanları tuzağa düşürmüştür.

Bununla beraber, Masonlar'ın başkanı 'Ülke sınırları dışında' demekle uluslararası bir teşkilât olduğunu açıkça itiraf etmiş ve Masonluğun 'Her memlekette insanlık idealinin gerçekleşmesi için çalışan entelektüellerin bir araya gelmesine, yaklaşmasına hizmet eden,' bir kurum olduğunu söylemekte bir sakınca görmemiştir.

Dr. Mim Kemal, **Mustafa Kemal Atatürk**'ü, Masonlar'ın doğal lideri gibi göstermeye gayret etmişse de bu şiddetle rettedilmiştir ve oyun başarılı olmamıştır. Doktor Mim Kemal, Masonluğun fedasından bahsedince **Atatürk**, hararetli bir ihtarda bulunmuş, '**Bunu söylemeye hakkı olmadığını**' söylemiştir.

Görülüyor ki, bu toplantıda önemli tartışmalar olmuş, **Atatürk**, Mason lideri şiddetli surette uyarılmış, Masonluğun yabancı prensiplerden ibaret, uluslararası bir kurum olduğunu, ülkeye bir faydası olmadığını anlatmıştır. **Doktor Mim Kemal Öke, bu tartışmayı tüm detaylarıyla izah etmiyor.** Orada hazır bulunanlardan Ahmet Ağaoğlu bugün hayatta değildir. İsmail Hakkı Bey'in de kim olduğunu bilmiyoruz. Köprülü Fuat ile Hikmet Bayur hayattadırlar. Birisi Demokrat Parti'den, diğeri de Millet Partisi lideridir. Bu konuşmayı bize daha detaylı açıklayabilirler. Memleket ve milletin kaderine etki eden önemli bir konu hakkında susmaları elbette doğru değildir. Kendi şahsi fikirlerini değil ama, partilerinin Masonluk hakkındaki görüşlerini açıkça millete bildirmek gerekmez mi?"²⁸

Masonlara ve özellikle Mim Kemal'e birkaç kez sert uyarılar yapılmıştır. Bir uyarı Mareşal Fevzi Çakmak'tan, bir uyarı da doğrudan **Atatürk**'ten yapılmıştır. Değişik kaynaklardan aktardığımız görüşme hakkında şöyle doğruyu bulabiliriz. **Atatürk**, Mim Kemal'i çağırdığı sofrada, belli ki, Mim Kemal'e ihtarda bulunacaktır. Önceden diğer konuklardan konuyu masonluğa getirmelerini istemiş, hatta kendisini kapatarak CHP'ye katılmaları gerektiğini sofrada olan bir kişiye söylemiştir. **Atatürk**'ün her şeyi planladığı dikkate alındığında, aksi düşünülemez.

Atatürk'ün sofrasında kimsenin ayağa kalkarak konuşması istenmemiştir. Onlarca, yüzlerce sofraya tanığı anılarında konuşmaların Türk adabına uygun olarak, herkesin oturarak yapıldığını, söylemiştir. **Atatürk**'ün **Türk** sofrasında, herkes özgürce ve rahat bir ortamda konuşmuşlar, ona göre ortam **Atatürk** tarafından sağlanmıştır.

Masonların sofrada düzeninde, Masonbaşı ve loca yöneticisi ayağa kalmadan oturdukları yerden konuşurlar; diğer tüm masonlar loca yöneticisinden söz alarak, ayağa kalkar, önünü ilikler ve öyle konuşabilir. Mim Kemal, **çok sinsî bir yalan** ile **Atatürk**'ün konuşmacıların ayağa kalkarak konuşmalarını istediğini söylemektedir. Bu ayrıntıyı mason olmayanların anlaması zordur.

Bu bir anlamda, **Atatürk**'ün sert uyarıları ve ihtarları karşısında biraderlerinin paniğe kapılıp, masonluktan kaçmamaları için uydurduğu sinsi bir yalandır.

Mim Kemal'in, **Atatürk**'ün ihtar ve söylemlerini tam eksiksiz olarak aktarmadığına, bazı sözleri gizlediğine, birçoğunu da çarpıttığına hiç kuşku yoktur. Mim Kemal Öke bu aktarımı **Atatürk** hayatta iken yapmamıştır. Öyle olsaydı ne ile karşılaşacağını bilirdi elbette.

Kemalettin Öke'nin birçok yazı ve demecinde tipik masonlar gibi, nasıl kolayca yalan söylediği de anımsayınca...

1930'lu yıllarda, **Mustafa Kemal Atatürk** genç **Türkiye Cumhuriyetini** devrimlerle köklendirirken, yerli masonlar emperyalist Batının masonları ile localarda omuz omuza toplanmakta, Batılıların dili ile konuşmakta, Osmanlıdan bu yana gelen kirli işbirliklerini sürdürmektedirler. III. Kitabımızın başka bir bölümünde bu locaların yapılarını tek tek ele alıp, inceleyeceğiz.

Türk Ulusun Birleştirici Kimliği; Türkçe

Dil Derneği Başkanı Sevgi Özel;

"Osmanoğulları sarayında ilk günlerden başlayarak konuşma ve anlaşma dili olarak Türkçe kabul edilmiştir. Türk ya da Müslüman olmayan gençler Türk geleneklerini ve Türkçeyi öğrendikten sonra sarayda görevlendiriliyordu. Padişahlar, şehzadeler ve kadın sultanlar Arapça, Farsça gibi doğu dillerini ya da Rumca, Sırpça, İtalyanca gibi batı dillerini öğrenseler de saraylarda geçerli dil Türkçeydi. Divanı Hümayunda ve maliye örgütü olan Defterdarlıkta da Selçuklu divanlarının tersine Türkçe kullanılmış,"hükümler ve kanunnameler" Türkçe yazılmıştır. Öte yandan tebaanın her zaman başvurabileceği adalet örgütü olan "şer'i mahkeme' lerde" de vakıf senetlerinin onaylanması gibi çok dar konuların dışındaki kararların, ilamların Türkçe yazılması, Türkçenin toplum ve devlet yaşamındaki etkinliğinin sürmesinde başlıca etkenler olmuştur." ³²⁹

Osmanlı İmparatorluğunda açılan localar, bağlı oldukları ülkelerin ana dillerinde toplanırlarken, 1909 yerel mason örgütleri Büyük Loca / Büyük Doğu ve Yüksek Şûranın resmi yazışma dili Fransızca olurken, localara konuşma dilleri, Fransızca, İtalyanca, Rumca, Ermenice ve çok azında Osmanlıca/**Türkçe** olmuştur. Osmanlı Döneminde bile Devletin resmi diline tanımayıp, yabancıların dilleri ve parçalanmayı destekleyen azınlık dilleri egemen olmuştur. Osmanlı döneminde de, masonlar dil konusunda milli olmamış; tam tersine milli kimliği yok eden uygulama içinde olmuşlardır.

Osmanlı Devleti yıkılıp, topraklarında onlarca devlet kurulurken, **Türkler**, Kurtuluş Savaşını "7 düvele karşı" kazanıp, kurduğu **Türkiye Cumhuriyeti**'nde resmi dil olarak **Türkçeyi** benimsemiş, Harf ve Dil Devrimini yaparak **Türkçeyi** yabancı dillerin boyunduruğundan kurtarmıştır.

"Atatürk, dili ulusu oluşturan ve ulusçuluk anlayışını pekiştiren an; öğelerden biri olarak görüyordu. Ortaokullar için yazdığı Medeni Bilgiler kitabında Türk ulusunu, "Türkiye Cumhuriyetini kuran Türkiye halkına Türk milleti senir" diye tanımlamıştır. Her halkın karşılaştığı yıkımla; karşısında özelliklerini, kimliklerini ancak diline sarılarak koruduğunu göz önüne alarak da dil birliğinin önemini günümüz anlatımıyla şöyle açıklamıştır:

'Türk ulusunun dili Türkçedir. Türk dili dünyada en güzel, en zengin ve en kolay olabilecek bir dildir. Onun için her Türk dilini çok sever ve onu yükseltmek için çalışır. Bir de Türk dili, Türk ulusu için kutsal bir hazinedir. Çünkü Türk ulusunun geçirdiği bunca tehlikeli durumlarda ahlâkının, geleneklerinin, anılarının, çıkarlarının, özetle bugün kendi ulusallığı yapan her şeyin dili aracılığıyla korunduğunu görüyor. Türk dili Türk ulusunun kalbidir, belleğidir' ³³⁰

Sevgi Özel'den sürdürelim okumayı; "Ulusal Kimlikte Dil İlk Sırada Atatürk, Türk ulusunu ayırt edici nitelikleri arasında ilk sırayı dile vermektedir. 'Türk demek dil demektir. Ulusallığın çok belirgin özelliklerinden birisi dildir. Türk ulusundanım diyen insanlar, her şeyden önce ve ne olursa olsun Türkçe konuşmalıdır. Türkçe konuşmayan bir insan, Türk kültürüne, topluluğuna bağlılığını öne sürerse buna inanmak doğru olmaz" demesi bu değerlendirmenin sonucudur.' ^{329 330 331}

³²⁹ Geçersiz kaynak

³³⁰ Geçersiz kaynak

³³¹ Geçersiz kaynak

Başta İngiltere olmak üzere emperyalistler, 1920'lerin sonlarına kadar, Türklerin, genç devleti sürdürmeyeceklerini düşünerek, her türlü etnik ve gerici nitelikte ayaklanmaları kışkırtıp, desteklemişlerdir. Başkentlerini, İstanbul'dan Ankara'ya getirmemekte direnmeleri de bundandır. Ancak 1920'lerin sonunda, umutları kırılmış, Türkiye'yi kabul etmek zorunda kalmışlardır. Bu anlayış, masonlarda da görülür. Yerel masonlar, Cumhuriyetin ilk yıllarında, 1927'ye kadar resmi yazışma dillerini Fransızca olarak korumuşlar, locaların çoğunda Türkçe dışında dillerde toplantılarını sürdürmüşlerdir. Ancak Harf ve Dil Devriminden sonra, resmi yazışma dillerini Türkçe yaparken, localarda Türkçe dışı dillerde konuşmayı sürdürmüşlerdir. Türkçe ayin erkânlarında ise bu tarihlerde **Atatürk** korkusundan olsa gerek sınırlı olsa da konuşma dillerinde **Türkçeleşmeye** çalışmakla birlikte, Atatürk'ün ölümünden sonra, özellikle 1950'ler sonrası yeniden yapılanma döneminde, Dil Devrimi karşıtı olarak, Farsça ve Arapça ile Batı sözcüklerine dönüş yapmışlar. 1930'larda Türkçeci olan bir kısmı mason aydınlar, Fuat Köprülü, Tahsin Banguoğlu, Ahmet Cevat Emre, Besim Atalay, Falih Rıfki Atay, 1950'lerde karşı devrim saflarında yerlerini almışlardır. Günümüzde de bu davranışlarını sürdürmektedirler.

Türkçe konusunda **Atatürk**'e ve Dil Devrimine karşıt uygulamalar içinde olan masonlar mı **Atatürkçü**?

Atatürk bunlar içinde olabilir mi?

Kemalizm, Ulus Kimliği ile Çağdaşlığı Hedefler; Masonlar Batıcılığı, Taklitçiliği

Masonlar, Batının ürünü bir tarikatın müritleri olarak, gerek dernek çatıları altında, gerek yaşamın her alanında, Tanzimat'tan bu yana Batıcılığı, Türk toplumu için zorunlu gelişme yolu olarak göstermekte, **Atatürk**'ün "muasır medeniyetler seviyesi" hedefini de Batıcılık olarak göstermeye çalışıp, emperyalizmin Truva atı olarak, kendi ideolojilerine **Atatürk**'ü perde yapmaya çalışmaktalar.

Atatürk ile ilgili buraya kadar aktardıklarımız, her anlamda **Atatürk** milliyetçiliği, devrimciliği, halkçılığı, yurtseverliği ve emperyalizm karşıtlığı; mason öğretisi, ideolojisi ve emperyalizm uşaklığı ile taban tabana karşıt olduğunu vurgulamaya gerek var mı?

Atatürk'ün masonluktan, gençliğinden bu yana rahatsız olduğu ve stratejisinin en uygun zamanlamasında da masonluğu kapattığını gördük. Masonlar, bu gerçeği hiçbir ahlâki değer ve gerçeğe saygı taşımadan yalanlarla, uydurmalarla çarpıtmalarla, **Atatürkçü** gözükmeğe çalışmaktalar.

"Biz Türk'üz, tam manasıyla Türk'üz, işte o kadar. Bize iyi Müslüman olmak yeter. Asya için ve Avrupa için bizim kanunumuz aynıdır. Dostlara sahip bulunmak, tam bağımsızlığımızı korumak, her şeyi Türk cephesinden değerlendirmek. Bu gerçekçi görüştür. Osmanlı İmparatorluğu'nu mahveden ideolojiye tepkidir." ³³²

(1920)

"... Geçmişte, özellikle Tanzimat döneminden sonra, ecnebi sermayesi memlekette 'müstesna' bir yere sahip oldu. Ve bilimsel anlamda denilebilir ki, devlet ve hükümet ecnebi sermayesinin jandarmalığından başka bir şey yapmamıştır. Artık her uygar devlet gibi, yeni Türkiye de bunu kabul edemez. Burası esir ülkesi yapılamaz." ³³³ (Şubat 1923)

Bölümü kapatırken, Attilâ İlhan aktarımı ile Emre Kongar'a kulak kabartalım;

*"Dr. Emre Kongar, Milliyet Sanat dergisinde yazdığı başka bir yazıda kültürel açıdan **Atatürkçülüğü** şöyle tanımlıyor:*

'... Aslında kültürel alanda Atatürkçülük, ne İslâm düşmanlığı ne de Batı hayranlığıdır. Kültürel açıdan Atatürkçülük, Türk kültürünün ulusallaşarak, evrensel boyutlara ulaşmasının savaşını vermektir. Çünkü Atatürk, bir ortaçağ imparatorluğundan, çağdaş bir ulusal devlet yaratma çabasını simgeler.

Türkiye'de yapılan en büyük yanlışlardan biri Cumhuriyet' kuran kadroların siyasal savaşımı, kültürel alanda yorumlamaya çalışmaktır. Pek doğal olarak bu yanlış, başka bir yanlışla yol açmaktadır: İslâm kültürünün güzelliğini ve zenginliğini savunmak ile Cumhuriyet yerine şeriata dayalı devleti geri getirmek arzulan birbirine kaştınır. Üzülerek belirtmeliyim ki, hem İslâmcılar, hem de Atatürkçüler aynı yanlış yapmaktadırlar. Oysa siyasal düzenin artık geriye dönmesi olanaksızdır. Öte yandan İslâm yadsınamaz. İslâm kültür mirasını yadsımak, Türkiye için, insanın bedeninin yansım kesmesi. kadar acildi bir sonuç verir. Sanırım, Atatürkçü geçinenler, İslâm kültürünü yadsımdan, İslâmcı olduklarını ileri sürenler de şeriata dayalı devleti geri getirme arzularından vazgeçerlerse, hem gerçekçi olurlar, hem de Türkiye'nin yeni kültürel bileşimine daha olumlu ve etkili katkıda bulunurlar...'

³³² (İlhan, Hangi Atatürk, 1981, s.

³³³ (İlhan, Hangi Atatürk, 1981, s.

Ya şu cümlelerin akla yakınlığı: '...Batı kültürüne teslim olduğu söylenen genç Cumhuriyet, Batı uygarlığına, tek dişi kalmış canavar, diye haykıran bir şiiri ulusal simge yapmıştı...'”³³⁴

“ ‘Kemalizm’ ve ‘Kemalist’ kavramları üzerinde, spekülasyona kalkışan acemi takımı kimseyi kandıramaz: ‘Kemalist’, aynen Mustafa Kemal Paşa gibi, ‘Türkçü’, ‘anti- emperyalist’ ve ‘solcu’dur. ‘Atatürkçü’ ise³³⁵, Batıcı, komprador/kapitalist ve liberaldir. (Yoksa kestirmeden Tanzimatçı mı demeliydim?) Anadolu İhtifâli’ni yaşamış olanlar, ‘Kemalistler’ idi; onu ilkel, tek yönlü bir irtica düşmanı lâikliğe indirgeyenler, ‘Atatürkçüler’dir; yâni Gâzi’nin söylemini de, eylemini de sürekli tahrif eden, unutturan ve yozlaştıranlar.”³³⁶

“Kemalizm Batıcılık Değil, Batıdan Bağımsızlıktır

İç içe üç halkalı görüş bize Batılılık ve Batılılaşma tutumunun uluorta değil, belirli şartlara bağlı olduğunu açıklar, Batılılaşma, Batı uygarlığının ekonomik prensiplerine göre değil, geri kalmışlığın zorunladığı toplumsal kalkınma prensiplerine göre olacaktır.ancak bu şartın sınırlan içinde devrimsel değişme yönüne göre bir Batılılaşmadan söz edilebilir, ama buna da Batılılaşma denmesinin bir hikmeti olmadığını ileride tartışmak isterim. Böyle olmayan Bir Batılılaşma ancak Abdülhamit ve Menderes Batılılaşması; Düyun-u Umumiye ve Konsorsiyum Batılılaşmasıdır.

Eğer, aydınlar ve politikacılar Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın getirdiği ulusçuluğu ve Batıcılığı toplumsal devrimcilikle olan ilişkilerine göre anlamış olsalardı bugünkü kalkınma ve milliyetçilik buhranına yol açan bir alay yıkımlı iç ve dış siyaset olaylarına pisi pisine gidilmiş olmazdı.

Atatürkçülüğün Batıcılık davası olduğu sanısının ilerici aydınlar arasında kökleşmiş olmasının bir sebebi, bugünün aydınının da Tanzimat, Meşrutiyet dönemi aydınları gibi toplumsal içten ve bağdan yoksun, bireyci, akılcı, takmacı olmasıdır. Aydın, toplumsal varoluşla ilgisi sadece Atatürkçülüğün Batıcılık olduğu sanısına dayanıyor. Bu sam onu, toplumsal olan bağ bakımından Meşrutiyet döneminde görüldüğünü söylediğimiz anomalilerin aynı olan güçlüklerle karşılaştırır. Uygurlık tarihi görüşünün çürütülmesi de aydının toplumcu görüş ve toplumla bağ yoksunluğundan ileri gelir. Aydın, aynı zamanda, Batı hakkında kitap ve dergilerden, arasına yapılan Batı seyahatlerinde görülen mağaza camekânlanndan gelme gerçeğe aykırı mihaniki ve safdilâne bir görüş taşımaktadır.

İkinci sebep, aydını ilericiliğe değil gericiliğe yarar hale sokan akıl ve din aydınlanmacılığına mutlak imanıdır. Devletçiliğin gerektirdiği ekonomik kalkınma yoluna karşılık olarak, akıl ve din aydınlanması sevda olan Batıcılığın şartı olarak ilerici aydınlar tarafından tutulmuştur. Bunlar, Batıdan ne yanda, nerete geri kaldığımız sorusuna geçmişte gerici veya muhafazacılann verdiği yanlış cevapların ayıklanmadan ilerici aydınların eline geçerek ilerleme yolu olduklarının sanılmasının bir görüntüsüdür.”³³⁷

³³⁴ (İlhan, Hangi Atatürk, 1981, s. 57)

³³⁵ Attilâ İlhan'ın söz ettiği, Atatürkçülüğü çarpıtan, çıkarı için sömüren sahte

³³⁶ (İlhan, Hangi Atatürk, 1981, s. 413)

³³⁷ (Berkes, s. 198-200)

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün söylemi ve yaşamı boyunca eylemleri; Türkçü/milliyetçi emperyalizm ve kapitalizm karşıtı, devrimci ve halkçı, laik devlet dünya görüşü ve uygulamaları ile Masonların emperyalizm uzantısı işbirlikçiliği, milliyetçiliği yok etme hedefleri, laiklikle karşıt Yahudi-Hıristiyan tarikat kimliği geçekleri önünde, **Atatürk** ile masonlar gündüz ile gece kadar bir birine karşıttır, can düşmanıdır. Yerli ve yabancı masonların hiçbirisi ortaya bir belge koyamamaktalar. Belge olmadığını hepsi kabul edip, belgeye ne gerek var, biz masonlar, hele Avrupalı masonlar ne derse doğrudur aczi ve zavallılığı içinde, **Atatürk**'ün mason olduğu zırvasını dillendirmekteler.

Atatürk yaşamının hiçbir anında mason olmamıştır, mason localarına girdiğine dair tek bir yazılı belge, o dönemde yaşayanların anılarından tek bir tanık yok. Tam aksine, dönemin önde gelen tüm aydınları, vatansever askerleri, **Atatürk** 'ün mason olmadığını anılarında yazdılar.

Masonların en alçak, en büyük yalanları, Atatürk'ün mason olduğu iftirasıdır. Bu iftira; masonların yani kendilerinin **Türk** ulusuna, Müslümanlığına karşı yaptıkları ihanetleri, kötülükleri, çirkinlikleri, karanlıkları;

Atatürk'ün **Türk** Ulusunun gönlündeki, bilincindeki sevgisi ve yüceliği ile örtmeye çalışmak alçaklığından başka bir şey değildir.

Atatürk'e ve **Türk Devrimlerine** karşıt olan kimi gaflet içindeki sağdan soldan bedbahtlar da, masonların bu yalanına, iftirasına sarılıp, **Atatürk**'ü ulusunun gönlünde itibarsızlaştırmaya çalışmaktadırlar. Masonların, sahtekâr bir biçimde kendilerini **Atatürkçü** göstermelerini, gerçekmiş olarak sahiplenip, **Atatürkçülere / Kemalistlere** saldırmaya çalışmaktalar.

Türkçü Aydınlar

Bölümü Ustam Attilâ İlhan'ın sözleri ile bitirmek istiyorum.

"Attilâ İlhan - "Bizim İstanbul'da kendilerine aydın denilen takım öteden beri Doğu'ya önem vermemekle tanınır. Bu o kadar garip, acınacak, hatta gülünecek bir şekil almıştır ki, şimdi ismini hatırlamadığım bir yazarın ortaöğretimde okutulması resmen kabul edilmiş modern çağlar tarihinde 300 şu kadar sayfanın 200'ünden fazlası sırf Fransa tarihine ayrılmış, geri kalan sayfaların çoğu Avrupa milletleri tarihinden bahsederek ancak birkaç szayfası, o da Frenkler açısından Devleti Osmaniye'ye bırakılmıştır. Bizim aydınlarımız, şimdi basını ellerinde tutanlar Doğu ve İslâm alemiyle meşgul olmaktan âdeta utanırlar. Medenî Avrupa varken Doğu göz atılmaya, düşünölmeye değer mi hiç? Sonra, Allah esirgesin, Avrupalılar bizi henüz Avrupalılaşamamış, barbarlıktan, bağınazlıktan kurtulamamış demezler mi? Biz Batının gözüne girmek isteriz, Batının iyi niyetli yakınlığını kazanmak isteriz. Bir gazetecinin dediği gibi, Avrupa medenî ailesi içinde yer tutmak isteriz. Bunun için Batı'ya yaranmalıyız, hatta dalkavukluk etmeliyiz. Doğu ile uğraşmakta ne yarar var, onlardan ne çıkar sağlanacak? Batı'dan korkuyoruz. Doğu'yla çok meşgul olursak bizi birtakım siyasî fikirlerle suçlarlar, memleketimize de bundan kötü sonuçlar doğar. Eğer Avrupa'nın gözüne girer, teveccühünü kazanırsak her türlü bağınazlık lekesinden uzak kalır ve memleketimiz de rahat yaşar."

16 Şubat 1911, Yusuf Akçora.

Teşhisi koymuşlar daha o zaman. Türk aydını dediğimiz kişi Batı'nın Türkiye'deki manevî ajanı. Kendi memleketini küçük görüyor, kendi adamını adam olmaz görüyor, Batılıyı başının üstünde gezdiriyor ve bunun bizim memleketimize yaptığı en büyük kötülük ne? Biz hepsi Batı'dan değer kazansınlar diye kimini Fransa'ya, kimini Almanya'ya, kimini İngiltere'ye, kimini şuraya gönderiyoruz, her biri oranın kültürüyle geliyor ve biz tam bir panayır içine düşüyoruz. Bizim memleketimizde, özellikle cumhuriyetin ilk zamanlarında, Osmanlı'nın son zamanlarında bir şehre su getirmek gerektiği zaman 5 mühendis, 5 ayrı sistem öneriyordu, her biri gittiği memlekette öğrendiğini. Hiçbirisinin Türkiye'nin şartlarına uygun bir önerisi yoktu.

Hulki Cevizoğlu- Evet, entelektüel sefaleti dediğiniz yıllar önce, bugün entelektüellerin ya da Türk aydınının -herkesi aynı potaya koymayalım- bir kısmının diyelim, bir kısım Türk aydınının Batının bugün manevî ajanı olduğunu söyleme noktasına geldiniz.

Attilâ İlhan- Evet. Ve aşağı yukarı o değil mi canım?

Hulki Cevizoğlu- Yani sırf suçlanmamak, eleştiri oklarından kurtulabilmek için Batı'ya yaranmak, yarıdakçılık, dalkavukluk uğruna bunları yapıyorlar diyorsunuz. Buna bir benzetmede ben yapayım; evden kaçıp artist olmak isteyen bir genç kızın sefaleti gibi bir şey. Yani evinden, gecekondudan kaçıp "ben zengin olacağım", işte televizyonda gördüğü "o sosyetik görüntüler içinde yer alacağım, zengin olacağım, şöyle böyle bir hayat süreceğim" diyerek kendisine söylenen her türlü batakhane ölçülerine, kurallarına uyması gibi bir şey.

Çok mu ağır konuşuyoruz?"³³⁸

Yanıtı ben söyleyeyim, az bile söylüyorsunuz!

Türk Aydınlarının Değerlendirmeleri ile Atatürk

*Ezilen bir ulusun ezenlere karşı isyan etmiş bilinciydi. Halkına çağının olanaklarını kazandırmak istiyordu. Bunun için halkçıydı. Bunun için devrimciydi. Bunun için milliyetçiydi.*³³⁹

Uğur Mumcu

Uğur Mumcu;

"Doğu ezilmişti. Evrensel hukuku, uygar kuralları yoktu. Sömürücü Batı tarafından geri bırakılmıştı. **Mustafa Kemal** Batı hukukuna yöneldi, ama bunu Batı kopyacılığı olarak değil, uygarlığın ortak evrensel kurallarıdır diye benimsedi. (...) Devrimleriyle toplumun üretim ilişkilerini, ekonomik kurallarını yıkıp, yeni bir düzenin temellerini atacaktı; toplumun alt yapısını değiştirecekti. Ama devrimler durdu. Ve biz Batı egemen kültürünün hukuksal kurallarına demokrasi dedik. Kemalizm'in yerine gardırop **Atatürkçülüğünü** koyduk."³⁴⁰

Emre Kongar;

"Bir devrimin ortaya çıkması için nesnel koşulların varlığı her zaman yetmeyebilir. Ancak insanoğlunun, doğrudan doğruya kısa dönemde yönlendirdiği ve güdülediği birtakım öğeler nesnel koşulları hazır olan bir devrimi su yüzüne çıkartabilir. Ya da yine doğrudan kısa dönemli yönlendirme ve güdümlenmeleri ile bir devrim öne alınabilir ya da geciktirilebilir. Öte yandan, kişilerin kısa dönemli (insan yaşamına sığan) etkinlikleri, belli devrimlerin yönlerinin ve niteliklerinin bile bir süre değişmesine yol açabilir."³⁴¹

Dedikten sonra, devrim için gereken öznel koşulları; liderlik, örgüt ve ideoloji olarak tanımlamaktadır. Türk Devrimini Emre Kongar Hocamızın bilimsel temelde açıkladığı nesnel ve öznel koşullar içinde anlamaya çalıştığımızda, Türk Devrimi için toplumsal nesne koşullar oluşmuş **Türk Ulusu**, karizmatik lideri **Mustafa Kemal Atatürk** ve örgütleri Anadolu ve **Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti, Kuvay-ı Milliye** ve **CHF/CHP**, ideolojisi de **Kemalizm**'dir.

Attilâ İlhan;

"... **ucunun yine emperyalizme uzandığı gittikçe daha iyi anlaşılın ittihatçı muhalefetiye acımasızca ezmiştir.** Bunu yapmasaydı, o kadar üzerine titrettiği bağımsızlık da, halk egemenliği de, daha o zamandan gümbürdeyecekti. **İdamına karar çıkan, eski İttihatçı Cavit Bey'i kurtarmak için, İngiltere Kralı V. George'un Çankaya'dan af istediğini bir hatırlayın, bütün i'lerin noktalan kendiliğinden yerini bulur.**

O Cavit Bey ki, Selanik komprador burjuvazisinin 'evladı', 'sivil' ittihatçıların önderi, Osmanlı masonluğunun 'büyük üstadı' idi."³⁴²

Yahudi ırkçısı, emperyalist Batının siyasi, ekonomik casusu Cavit bey, 33.° ve Masonbaşudur. Masonlar Türkiye'ye karşı her yaptıkları ihanet sonrasında, cezalandırılma aşamasında; kendi uluslarına karşı emperyalistlerin desteği ve korumasını istemişlerdir.

---

33 (Mumcu, s. 21)
9 (Mumcu s. 21)
34 (Kongar, s. 55-56)
0 (İlhan, Hangi Atatürk,

"Aslında hiç unutulmaması gereken, fakat ısrarla unutturulmak istenen 'önemli nokta' acaba şu 'ayrıntı'da gizli olabilir mi? **'Mason Locaları', Gâzi'nin Cumhuriyeti'nde yasadışına çıkarılmıştı; İnönü Cumhuriyeti'nde serbest bırakılmıştır.** Fahrettin Paşa (Altay) Büyük Taarruz'un o 'baba' Süvari Kolordusu Kumandanı, Çankaya Hatıralarında. (1925), şaşırtıcı bir misafirden söz eder:

'...az sonra isminin Râsim Ferit olduğunu öğrendiğim, şaşı gözlü bir doktor gelerek Atatürk'ün elini öptü ve işaret edilen yere oturdu, konuşmaya başladı. Kendisi 'Mason' imiş, sözleri de 'Masonluk hikâyeleri'. Atatürk, bir zamanlar kendisini de Mason yapmak istediklerini, fakat kabul etmediğini söyledi. İstanbul'da Mason Üstad-ı Azamı, Temyiz (Yargıtay) azasından Servet isminde bir zatmış, istifa ettirmiş...' (On Yıl Savaş, s. 408, İnsel Yayınları, 1970)

Mustafa Kemal'in sözünü ettiği o 'bir zamanlar', onun Selânik yıllarına tekâbül ediyor. Çankaya'da Fahrettin Paşa'nın tanık olduğu sözlerin doğruluğunu, Lord Kinross da, ünlü eserinde doğruluyor:

"... Selânik'in, öteden beri, gizli cemiyetleri doğurmaya uygun bir havası vardı. (...)

İttihat ve Terakki Cemiyeti de, farmasonların binalarından ve tekniklerinden bol bol yararlanıyordu. Giriş töreninde aday üye, gözleri bağlanarak pelerin ve maskeli üç kişinin huzuruna alınıyor ve memleketi kurtaracağına, Cemiyet'in emirlerini tutacağına, sırlarını ele vermeyeceğine; hem Kur'an hem de kılıç üzerine yemin ediyordu. **Bu çeşit maskaralıklar, Mustafa Kemal'in yaradılışına aykırıydı...**" (Atatürk, Bir Millet'in Doğuşu, cilt 1,4. basım, s. 57, Sander Yayınları, 1972)

Gâzi'nin masonluğu hakkında, hayli rivayet üretilmiştir; oysa **Fahrettin Paşa açıkça söylüyor: Bir Yargıtay üyesinin 'masonluğuna' katlanamayacak kadar buna karşıdır;** Râsim Ferit Bey'in 'Masonluğun faydalarını anlatmak için Çankaya'ya yaptığı ziyaret, orada geçirdiği günler, Gâzi'yi iknaya yetmeyecektir; besbelli, bazı şeyleri unutamıyordu.

Ne gibi mi? **Sevres Muahedesini, 'Hürriyet ve îtilâfçı 'Feylesof' Rıza Tevfik Bey imzalamıştı, bunu herkes bilir; bilir de, acaba Mason Locaları Maşrık-ı Azamlığı'nı, o sıra henüz, meşhur 'Maliyeci' Mehmet Câvit Bey'den 'devralmış olduğunu' da bilir mi? Atatürk'e suikast davasında yargılanıp, suçlu bulunarak 'asılmış' olan Câvit Bey, 'İttihatçı' sıfatıyla aynı zamanda Mason Locaları Maşrık- ı Azami bulunuyordu; tuhaftır ama, o da Rıza Tevfik Bey gibi, şiddetli İngiliz/Fransız (Batı) taraftarı idi. Şimdi iyice ölçüp tartınız! İnönü Cumhuriyeti yıllarında, ikisi de 'Atatürkü' sayılabilirlerdi; ama Gâzi'nin Cumhuriyetinde 'Kemalist' sayılmaları, her bakımdan imkân haricidir: Birisi 'suikast'tan asıldı, öteki 'ihânet'ten sürüldü.**

³⁴³

İhanetten astığı ve sürdüğü, İngiliz işbirlikçileri, masonların büyük üstadları, masonbaşları, başlarıdır!

Atatürk bu hainlerle aynı ortamda olabilir mi?

³⁴³ (İlhan, Hangi Atatürk, 1981, s. 411-413)

Hasan İzzettin Dinamo;

"Selanik kozmopolit bir şehirdi. Burda Osmanlı İmparatorluğunun yıkılmasını dört gözle bekleyen imparatorluk milletlerinin millî ihtilâlcileri de bu yıkımı çabuklaştırmaya çalışıyorlardı.

Bundan başka Selanik'te Avrupa'nın fikir merkezlerince beslenen Avrupalılaştırmış ve iyi örgütlenmiş bir yahudi azınlığı da vardı ki, bunların bir çoğu da Avrupa Üniversiteleri görmüş gerçek aydınlar ve ihtilâlcilerdi; aralarında birçok da İtalyan tebaası vardı. Hepsi de Franc-Maçon (Farmason) localarına kayıtlıydı. Mason localarının İttihat ve Terakkicilere yaptığı önemlice para yardımı da bu partinin gücünü arttırıyordu.

Bu aydın yahudilerin İtalyan tebaası olanları Türk ihtilâlcilerine yataklık ediyor ve onları "Kızıl Sultansın şerrinden koruyordu. Hafiyelerce kıştırılmaya çalışılanlar soluğu doğruca bu ahbablarının evinde alıyor ve ele geçmekten kurtuluyorlardı.

Ali Fethi Manastır'da bulunuyordu. İstanbul'da Manastır'daki Ordu Erkânı Harbiye'sine atandığı gündənberi ordaydı. **Mustafa Kemal**'le haberleşiyorlardı. Fethi de birçok İttihat ve Terakkici subaylar ve siviller gibi Mason' localarından birine girmek zorunda kalmıştı. Localardan birine kapılanmış bir Türk ihtilâlcisi, Yahudi evlerinde yapılan gizli toplantılara daha kolayca girip çıkabiliyordu.

Mustafa Kemal, bu yeraltı çalışmalarını biraz inceledikten sonra gerçeği anlar gibi olmuştu.- Paralı yahudilerin beslediği Franc-Mason localarının desteğine yaslanan İttihat ve Terakki Partisiyle tek başına başa çıkamayacağı meydandı. Kendine güveni olduktan sonra hazır kurulmuş bir partinin içine girip onu ele alamaz ve kendi düşüncelerine göre yoğurup bir biçime sokamaz mıydı? Bu düşünölmeye

değerdi. İttihat ve Terakkiye de bunun için girmemiş miydi? Yakın arkadaşları onu mason localarından birine girmeye zorluyorlardı. Şunlardan birine girmedikçe de kibar sınıfın sık sık gittiği eğlence ve toplantı yerlerinde bir itibarı olmayacaktı. Hatta İttihat ve Terakki Örgütü içinde değer sahibi olmak için yine mason localarından birine kapılanmak gerekiyordu.

Bu ihtilâlciler Yahudiler arasında sosyalistler, anarşistler, nihilistler gibi hep başka memleketlerde İhtilâl çıkarmayı düşünenlere rastladıkça Mustafa Kemal'in nevre dönmeye başlamıştı.

Bu yüzden de hiçbir locaya girmedi ve Farmason olmadı.³⁴⁴

Sina Akşin;

"Hürriyetten önce Osmanlı Devletinde ki Mason localarının hepsi yabancı kuruluşlardı, dolayısıyla da kapitülasyon ayrıcalıklarından yararlanıyorlardı (örneğin, Osmanlı polisi çağrılmadan buralara giremezdi). Gizli örgüt olarak İT'nin buralarda yuvalanması kolaydı. Üstelik Masonlar, ideolojileri gereği, İT'ye üye olabilecek kişilerdi. Ayrıca Mason örgütlenmesinin İT'nin örgütlenmesine birtakım etkiler yapmış olduğu da açıktır. **Bunları söyledikten sonra, bütün İttihatçıların ya da büyük çoğunluğunun Mason olmadığını da belirtmek gerekir. Örneğin Kemal Atatürk, Celal Bayar bir zamanlar İttihatçı oldukları halde, Mason değillerdi.**"³⁴⁵

Attilâ İlhan;

"Kendisi tam bir ittihatçı değildi. Gazi hepsini bir yokluyor, masonluğu bile yoklamış, fakat sonra masonlara tavır takınıyor ve Türkiye'de yasaklıyor faaliyetlerini. Çankaya'ya sık sık gelen Gazi'yle görüşen bir adam var. Meğer bu Gazi'ye masonluğun kötü olmadığını anlatmak için gelirmiş. Geliş nedeni, Gazi Yargıtay'daki bir üyenin mason olduğunu öğrenince görevden almış, bunu alınca masonların etekleri tutuşmuş, onu yollamışlar, 'Aman böyle olmasın' çünkü masonlar herşeye hakim olacak ya... Gazi bunun mukabilinde ne yaptı, hepsini kapattı.

Şimdiki masonlar Atatürkçü olduklarını herkesten çok dillendiriyorlar? İnönücü onlar. Atatürkçü değil, **Atatürk** masonluğu yasaklamıştı. Şimdi bakın, İki büyük Mason. Birisi Selanikli maliyeci Cavit Bey'dir. İttihatçılar zamanında Maşrik-ı Azam oydu. Yenildiler hepsi kaçtı, ama o İstanbul'da idi. İşgalciler geldiler, Hürriyet ve İtilafçıların içerisinde masonların en kıdemlisi de Filozof Rıza Tefvik Bey'di. İnanılmaz birşey... **Biri itilafçı, biri ittihatçı birbirlerine kedi köpek gibi düşman olmaları lazım gelen bu adamlardan birincisi Maşrik-ı Azamdı. Maliyeci Cavit Bey İttihatçıların Avrupalı adamıydı, Avrupalıların menfaat ve fikirlerini savunuyordu. Filozof Rıza Bey de Sevr maddesini imzalayan adam. Masonlar bunlar. Mustafa Kemal'in bunlardan yana olması mümkün mü? Gazi bunlardan birini astı birini sürdü. Sevr'i Masonlar imzaladı yani?**"³⁴⁶

Orhan Avcioğlu;

"`**Atatürk** Mason muydu?' sorusunu yanıtlamaya yöneleceğim:

"Girdiğini kanıtlayacak hiçbir belge ve tanıklık yoktur. 'Girdi' diyenler sadece başkalarından işittiklerini tekrarlamaktadırlar. Kanımca 1908'lerde Selanik'te genç bir subayken diğer İttihatçı arkadaşları gibi konuyla ilgilenmiş olabilir.

Ancak şunu da belirtmek gerekir ki Jöntürk sivil ve subaylar localara masonluk yaymak için değil, 'gizli ihtilalci toplantıları hafiyelerin gözlerinden kaçırmak için giriyorlardı.' Genç **Mustafa Kemal** de buralara uğramış olabilir." ³⁴⁷

H.C. Armstrong;

"**Mustafa Kemal**'i Veritas Locası kardeşliğine almışlardı. Genç subay, kendisini sevmediği ve nefret ettiği bir ortamda buldu. Loca, kısmen Enternasyonalist Nihilist Teşkilâtına bağlıydı. Burada milliyetsiz insanlar, Rusya'nın saçtığı kötülük tohumlarından, Yahudiilere yapılan baskıdan bahsediyor, sadece para lafı ediyorlardı. Bunlar zararlı, ne olduğu belirsiz birtakım sıklara sahip başıboş insanlardı. **Mustafa Kemal**, içeriğini iyice anlamadığı halde, International Finance and International Subversion and Subteranean teşkilâtının ağına düşmüş olduğunu o keskin zekâsı ve sezgileriyle hemen anladı.

Onun uluslararası amaçlar ve Yahudi dertleriyle ilgisi yoktu. Masonluktan da hoşlanmıyor ve bunu hiçbir zaman gizlemiyordu.

O her yönüyle Türk'tü, Türklüğüyle iftihar ediyordu ve bütün amacı, ülkesini hiçbir yetkisi kalmamış padişahıtan ve yabancıların pençesinden kurtarmaktı."³⁴⁸

³⁴⁶ (İlhan, Attilâ İlhan ile çeşitli konulardan,

³⁴⁷ (Koloğlu, 2004, s. 93)

Türkiye’de masonlara karşı en büyük mücadeleyi yapan ve Masonlara tam mânâsıyla cephe alan liderler, Sultan II. Abdülhamid ve **Atatürk**’tür.

Bütün ömrü boyunca Batı ile savaşı, işgalci ve sömürgeci Batıyı, halkı ile birlikte Kurtuluş Savaşı ile yurdumuzdan kovan, **Türkiye Cumhuriyetini** ulus devlet olarak kuran;

“Ne mutlu Türküm diyene”

“Arkadaşlar! Gidip, Toros Dağları'na bakınız, eğer orada bir tek Yörük çadırı görürseniz ve o çadırda bir duman tütüyorsa, şunu çok iyi biliniz ki bu dünyada hiçbir güç ve kuvvet asla bizi yenemez.”

“Ben icap ettiği zaman en büyük hediyem olmak üzere, Türk milletine canımı vereceğim.”

“Benim yaratılışımda fevkalade olan bir şey varsa, Türk olarak dünyaya gelmemdir. Her Türk ferдинin son nefesi, Türk milletinin nefesinin sönmeyeceğini, onun ebedî olduğunu göstermelidir.”

Diyen **Atatürk** mü mason olacak? Hadi oradan milletsiz, emperyalizmin işbirlikçileri.

Atatürk'e Suikast Girişimleri

Casus Mason Mustafa Sagir, 1921

İngilizler tarafından Hindistan da küçük çocuk iken devşirilmiş, özel eğitilmiş İngiliz casusu mason Mustafa Sagir, yakalanmış, yargılanmış ve idam edilmiştir.

Kılıç Ali'nin anılarından aktaralım;

"Mustafa Sagir'in mahkemesi günlerce sürdü. Duruşmalar geniş bir halk topluluğu tarafından ilgiyle izlendi. Hâkimiyet-i Milliye gazetesi duruşmaları, 10 Mayıs 1921'den başlayıp günü gününe yayımladı. Deliller çoktu ve kesindi. Mustafa Sagir her şeyi anlatarak suçunu itiraf etti. Tanıklar dinlendi, Mustafa Sagir kendisini savundu. Bir Numaralı Ankara İstiklal Mahkemesi olarak, 23 Mayıs 1921'de Mustafa Sagir'in idamına karar verdik.(...)

Mahkeme Karar no. 283;

"...ahiren İngiliz Hariciye Nezareti'hin muvafakati ve İngilizlerin İstanbul'da casusluk yapmaya memur ettikleri Miralay Nelson'un emri ile İstanbul'a gelip Anadolu'nun itimadını kazanmış bazı kimselerle müştereken 'Türk Hint M. Cemiyeti' namı ile bir cemiyet kurduğu ve daha sonra Karakol Heyet-i Merkeziyesi'nden aldığı itimatname ve vesikayı hamilen kendisine Hint Hilafet Komitesi Fevkalade Murahhası süsiinii vererek Ankara'ya geldiği ve Ankara'dan kimyevi bir terkib ve eczalı mürekkeple yazılmış mektuplarla İngilizlere mahrem hususları bildirdiği ve bu suretle casusluk yaptığı, gerek ele geçen delillerle ve gerek kendi itirafları ve yapılan muhakeme esnasında şahitlerin beyanı ile mertebe-sübuta vasıl olan Hintli casus Mustafa Sagir'in şaiben idamına,. (...)

Mustafa Sagir, 24 Mayıs 1921'de Karaoğlan Çarşısına getirilerek, büyük bir kalabalık önünde, mahkeme kâtibi Rıza Bey tarafından mahkemenin kararı okunduktan sonra asılarak idam edildi.³⁴⁹

Amiral Nelso'un kıdemli bir mason olduğunu söylemeye gerek yok sanırım!

³⁴⁹ (Ali, Atatürk'ün Sırdaşı Kılıç Ali'nin Anıları, 2077, s. 399-400)

Mason İttihat Terakkiciler, Cavit ve ihanet çetesi, 1926

Genç Türkiye'nin varlığına başta İngiltere olmak üzere emperyalistler dayanamaz, her fırsatta güçlenmeden boğmaya, yıkmaya çalışmaktadırlar. Eğitimsiz ve yurt sevgisi olmayan bağnaz Kürtçüler ve köktenciler, para vb. akçalı bedellerle satın alınırlarken, sahte bir din anlayışı ile kışkırtılmaktadırlar ve yer yer isyanlar çıkartırlar.

Merkezde ise, her zaman yaptıkları gibi masonlar üzerinden iç karışıklıklar çıkarmayı ve iktidara el koymayı planlarlar...

Masonlar, İttihat ve Terakki eski kimlikleri altında örgütlenirler. Emperyalizmin alçak uşağı Masonbaşı Cavit'in, İstanbul'da evinde toplanırlar. Bu toplantılara mason İttihat ve Terakkiciler katılırlar. **Atatürk** için ölüm kararı verirler ve suikast için harekete geçerler.

Atatürk'ün en güvendiği insanlardan, *İstiklal Mahkemesi Başkanlarından Kılıç Ali*;

Resim 40. Atatürk ve Kılıç Ali

" Dikkat edildiğinde, bu gizli toplantılarda çoğunluğun kararıyla kabul edilen programdaki dokuz madde, Terakkiperver Fırka programının siyasi bölümüne aşığı yukarı benziyordu. Aslında programın elde edilen taslakları, bu programın tamamının Şükrü Bey tarafından yazılmış olduğunu gösteriyordu. Program genel olarak, İzmir suikastını planlayanların düşüncelerinin bir ürünü ve bir sonucu idi.

Cavit Bey'in yurtdışı bazı ilişkileri olduğu kesindi. Fakat bunu kanıtlayacak bir belirtiyeye rastlanmıyordu. Neden sonra Tanin gazetesinin yayımladığı o tarihi mektuplardan biri, bu noktayı kesin şekilde aydınlayacak ve o zamanki haklı kanaatleri büsbütün doğruluyacaktı. Berlin'den 'Doktor Rüstem' imzasıyla Cavit Bey'e gelen mektupta, gerek Trabzon, gerekse Ankara'daki teşkilata önem verilmesi tavsiye edildikten sonra şöyle denilmekteydi:

'Doğu Anadolu'da bulunan arkadaşlarımız Küçük Talat'ın programı üzerinde günden güne birleşmekte olduklarından bence gelecekte eski İttihatçıları bir noktada toplayabilecek bir program esasını süratle yapmaya şimdiden ihtiyaç vardır. Dağınık kalırsak memleket, asker terbiyesi görmüşler elinde bırakılır. Maazallah felakete sürüklenmiş oluruz' ³⁵⁰ (...)

"Eski Maliye Bakanı Cavit Bey'in Nişantaşı'ndaki evinde sık sık toplantılar yapıldığını öğrenmiştik. Toplantılara bizzat Cavit Bey başkanlık ediyordu. Yeniden ihya edilecek İttihat ve Terakki için hazırlanmış bir program bu gizli toplantılarda madde madde görüşülüyordu^.--)

Kara Kemal, vatanseverlik ve arabuluculuk maskesi altında oynadığı çeşitli rollerinde başarılı olmuştu. Bu maske altındaki faaliyeti de, Cavit Bey'in evindeki gizli toplantılar sonucunda Birini Meclis'teki İkinci Grubu geliştirip, İkinci Meclis'teki Terakkiperverlere katmak ve hepsini İttihatçıların çatısı altında toplayarak, bir sentez halinde sahneye çıkmaktı.

³⁵⁰ (Ali, Atatürk'ün Sırdaşı Kılıç Ali'nin Anıları, 2077, s. 408-409)

Nitekim İzmir'deki yargılamalar sırasında, Kara Kemal'in İkinci Grup üyelerinden Kara Vasıf Bey aracılığıyla bunun için görüşmelerde bulunmak üzere İkinci Grup ileri gelenleriyle ilişkiye geçtiği ortaya çıkmıştı.³⁵¹

Kılıç Ali anıların da ayrıntıları ile anlatılır; Mustafa Kemal'i yok edip, devleti ele geçirme hedefi güden ekipte, Cavit beyin güdümünde önde lider Rauf bey, eski İzmir Valisi Rahmi, İsmail Canbolat, Nail, Nazım, Hüseyin Cahit... Hepsi de mason...

"Bu gizli toplantı ve faaliyetlerin hedefi olan meşum suikast işinin uygulama yönünü Şükrü Bey üstüne almıştı. Şükrü Bey, suikast yoluyla hükümeti devirmenin en amansız ve ateşli taraftarıydı. Bu işin perde arkasındaki siyasi hazırlıklarını ise Cavit Bey'in yönettiği anlaşılıyordu.³⁵²

İstiklal Mahkemesi Savcısı Necip Ali beyin (Küçüka) iddianamesinin girişinden;

"Türkiye kamuoyundan aldığı ilerici ve mutlu ilham ile devlet kavramının ifade ettiği alan içinde memleketin sosyal, ekonomik ve medeni gelişimine çaba harcamaktan bir an uzak kalmamış olan Cumhuriyet ve İnkılap Hükümeti'yle demokrasi idare usulünün hâkim olduğu her memlekette kullanılan siyasi ve medeni mücadele daima mümkün ve hiçbir kanuni kayıtla kapalı değilken; isimleri aşağıda zikrolunan kişiler olumsuz ve karanlık bir ruh taşıyan zümreden aldıkları telkin dairesinde -dünya tarihinde meydana getirdikleri çok iğrenç ve kanlı levhalar dolayısıyla, daima düşünen insanlık tarafından lanet ve nefretle karşılanan- hiç de meşru sayılmayan, ancak canilere yakışır teşebbüslerle hükümeti yıkmak ve menfur gayelerine ulaşabilmek için Türkiye Cumhuriyeti ve inkılabının bil- hakkın temsilcisi bulunan Reiscumhur Hazretlerine suikast yapmak suretiyle memlekette bugün genişliği ve dehşetinin ölçülmesi mümkün olmayan bir felaket hazırlama teşebbüsünde bulunmuşlardır.

Çok kızıl ve alçakça fikirler çevresinde birleşen ve uzuvlaşan ve Türk inkılap tarihinde ebediyen meşum kara bir leke olarak yaşayacağı muhakkak bulunan bu zümrenin tertip ve izhar ettiği (hazırladığı) alçakça teşebbüsleri tafsilen (ayrıntılı) arz edeceğim...³⁵³

Günümüz masonları, **Atatürk'e** suikast ve **Türkiye Cumhuriyeti'ni** ele geçirmek için çete kurmak suçu ile vatana ihanetten hüküm giymiş, bütün suçları kendi mektupları ile ve diğer birçok kanıt ile belgelenmiş, **Atatürk'ün** onayı ile idam edilmiş kişiyi cemiyetlerinden ihraç etmez, resmi yayın organları Tesviye Dergisinde, Aralık 2011 yılında Büyük Üstat diye tanıtır, överler.

Oysa Talat Paşa'yı hakkında hiçbir mahkeme kararı olmadan, emperyalistlerin doğrultusunda, Büyük Üstatlıktan ve masonluktan çıkarmışlardı. Cavid Bey gibi, bir diğer vatan haini, aynı davada idam edilen İsmail Canbolat'ı da çok severler, övgü dolu kitaplar yazarlar.

İşte masonların Atatürkçülüğü, milliliği; vatan hainine sahip çıkarlar

35 (Ali, Atatürk'ün Sırdaşı Kılıç Ali'nin Anıları, 2077, s. 418

1 (Ali, Atatürk'ün Sırdaşı Kılıç Ali'nin Anıları, 2077, s. 430

35 (Ali, Atatürk'ün Sırdaşı Kılıç Ali'nin Anıları, 2077, s. 446

Kılıç Ali'nin anılarından;

"Canbolat, İttihat ve Terakki Fırkası'nın yeniden canlandırmak amacıyla yapılan gizli toplantılara katılmakla suçlanıyor ve suikastın bu toplantılarda planlandığı iddia ediliyordu. Canbolat Bey'in, İttihat ve Terakki'nin gizli şefi durumundaki Cavit Bey'e sürekli mektup yazarak Meclis'le ilgili bilgiler verdiği ve İttihatçı grubun bir raportörü gibi çalıştığı daha sonra ortaya çıkacaktı."³⁵⁴

Aralarında İsmail Canbolat'ın da olduğu çoğu idam hükmü alarak mahkeme sonuçlanır:

"İstiklal Mahkemesi, yukarıda da belirttiğim gibi, İzmir suikastı davası sanıklarından eski Maliye Bakanı Cavit Bey, eski Eğitim Bakam Dr. Nazım Bey, Erzincan eski Milletvekili İhsan Bey, eski Başbakan ve İstanbul Milletvekili Rauf Bey (Orbay), Ardahan Milletvekili Hilmi Bey, Sivas eski Milletvekili Selahattin, İzmir eski Valisi Rahmi Bey ve İstanbul eski Milletvekili Dr. Adnan Bey'in (Adivar) davasını ayırmış, bu sanıkların Ankara'da ayrıca yargılanmasına karar vermişti."³⁵⁵

Sürdürüyor olayı anlatmayı;

"Umumi harpte kaçanların, memlekette milli mukavemet ve istidadı sezdikleri dakikadan itibaren, Berlin'de başlayarak Moskova ve Batum'da devam eden faaliyetlerinin, kendi kendisini kurtarmaya çalışan milletin batzi oldukları felaketi tamir ve telafisi imkânsız bir hale getirecek tarzda yeniden memleketin mukadderatını ele almak maksadiyle harekette buldukları sabit olmuştur. Davacısı bütün bir millet ve şahidi bütün bir cihan olan umumi harp felaketlerinin, milli zafer şerefine ve hürmetine bütün siyasî mücrimler arasında millet tarafından affedilen mesulleri, umumi harpten sonra yabancı topraklarda anavatan aleyhinde tertip ettikleri entrikalardan dolayı dahi af ve müsamahaya mazhar olmuş ve kayıtsız şartsız vatandaşlık camiası içine kabul edilmiş iken, bunlardan bir kısmının, her türlü hamiyet ve vicdan kaydından ari bir hırsıyla açtıkları cinayet mecrasına yeni ve gizli istikametler vererek kötü maksatlarına doğru yürümekten fariğ olmadıkları, muhakemenin cereyanı ile açıkça anlaşılmıştır.

Türk miliyetinin kuvvet ve mukavemet kaynaklarının tükenmez bulunacağından gafil bulunarak, o zaman millet ve memleketi düşman ayakları altına atıp kaçmaktan başka çare bulamayan ittihat ve Terakki ileri gelenlerinin, milli zaferin tabii neticesi, kendilerinin yeniden iktidar mevkiine gelmeleri olacağı kanaatiyle mütehassis oldukları ve Berlin'de kararlaştırılarak Moskova'da tecrübe edilen Anadolu'ya ve Anadolu'daki iktidar mevkiine baskın fikirlerinin başlıca rüesasınm ortadan çekilişleriyle arızı bekleyişten sonra, Birinci ve İkinci Lozan Konferansları müddeti arasında İstanbul'da eski Maliye Nazırı Cavit Bey'in evinde yapılan gizli kongrete eski maksatların teminine doğru yeni kararlar alındığı tamamen tezahür ve treyyiin etmiştir. Zikretilen gizli kongrete Cavit, Kara Kemal, Şükrü ve İsmail Canbolat tarafından isimleri tesbit olunan ve İstanbul'da mevcut bulunmayanları muhabere ile davet edilen kendi tabirlerince 'Eski İttihatçıların toplandığı ve Kara Kemal'in Gazi Paşa Hazretleri'ne İzmit'te vaki müracaatı, asıl mevzua vesile ve zemin edinilerek, İttihat ve Terakki'nin ilerideki rolü konuşulduğu ve kongre azasından bir kısmının vatan, hamiyet ve fazilet duygularının galebesiyle bu mahiyette hır siyasî faaliyeti hoş görmeyip ayrıldıkları ve bir kısmının davetlere hiç gitmedikleri ve merhum Ziya Gökalp Bey'in de Diyarbakır'dan aldığı davetnameye ret cevabı verdiği, diğer bir kısmın da toplantıda hazır bulunarak, müzakerelere katıldıkları anlaşılmıştır. (...)

O zamanlar, bu gizli heyetin, henüz tohumu halinde bulunan mefsuh ve mülga Terakkiperver Fırkasının Meclis içindeki müstakbel unsurları, buhud'a ve desiselerle temin edildikten sonra, fırka ve ayrılık tabirleri ağıza alınmadan, muhtelif telkinlere başlanmış olduğu ve Meclis dışında Cavit, Cahit, Kara Kemal, Dr. Nazım, Rahmi, Nail, Hilmi ve Meclis içinde Rauf, Şükrü, İsmail Canbolat Beylerin azami hararetle faaliyete geçerek, Halk Fırkası çoğunluğunu, teşkili düşünülen fırkaya imale suretiyle memleket idaresini ellerine almaya doğru yürürken ve bu esnada Rauf, Cahit ve Cavit Beylerin İstanbul matbuatının bir kısmını dahi maksatlarına vasıta olarak kullanmaya muvaffak oldukları da anlaşılmaktadır. (...)

26 Ağustos 1926 Perşembe günü kararlar açıklandı.

Kâtip tarafından okunan karar metni şöyleydi:

"(..) Türk milletinin kuvvet ve mukavemet kaynaklarının tükenmez bulunacağından gafil bulunarak, o zaman millet ve memleketi düşman ayakları altına atıp kaçırmaktan başka çare bulamayan ittihat ve Terakki ileri gelenlerinin, milli zaferin tabii neticesi, kendilerinin yeniden iktidar mevkiine gelmeleri olacağı kanaatiyle mütehassis oldukları ve Berlin'de kararlaştırılarak Moskova'da tecrübe edilen Anadolu'ya ve Anadolu'daki iktidar mevkiine baskın fikirlerinin başlıca rüesasınm ortadan çekilişleriyle arızı bekleyişten sonra, Birinci ve İkinci Lozan Konferansları müddeti arasında İstanbul'da eski Maliye Nazırı Cavit Bey'in evinde yapılan gizli kongrede eski maksatların teminine doğru yeni kararlar alındığı tamamen tezahür ve treyyiin etmiştir.

Zikretilen gizli kongrete Cavit, Kara Kemal, Şükrü ve İsmail Canbolat tarafından isimleri tesbit olunan ve İstanbul'da mevcut bulunmayanları muhabere ile davet edilen kendi tabirlerince 'Eski İttihatçıların toplandığı ve Kara Kemal'in Gazi Paşa Hazretlerine İzmit'te vaki müracaatı, asıl mevzua vesile ve zemin edinilerek, İttihat ve Terakkinin ilerideki rolü konuşulduğu ve kongre azasından bir kısmının vatan, hamiyet ve fazilet duygularının galebesiyle bu mahiyette siyasî faaliyeti hoş görmeyip ayrıldıkları ve bir kısmının davetlere hiç gitmedikleri ve merhum Ziya Gökalp Bey'in de Diyarbakır'dan aldığı davetnameye ret cevabı verdiği, diğer bir kısmın da toplantıda hazır bulunarak, müzakerelere katıldıkları anlaşılmıştır. Bu toplantılarda, hedefe doğru tesbit edilen merhaleler iiç esası ihtiva etmektedir:

1. Birinci Büyük Millet Meclisindeki birinci ve ikinci grupları birleştirerek, her ikisindeki eski ittihatçıları toplamak ve Rauf Bey'in yardımına da inzimamile birleşecek grupların, idare heyetinde ve vekiller heyetinde nafiz bir vaziyet almaları.
2. Bu mümkün olmadığı takdirde, eski İttihat ve Terakki namına, 15-20 kişilik bir mebus listesini Miidafaa-i Hukuk Fırkası teşekkülüne şüpheyi davet etmeden ve yine Rauf Bey'in yardımının inzimamile sokturmak.
3. Bu da olamadığı takdirde, doğrudan doğruya ittihat ve Terakki Fırkası namı altında zahiri esasları 9 umdeye meydan okuyan 9 madde halinde tesbit olunan bir ftrka teşkili ile ortaya atılmak ve açık mücadeleyi tecrübe etmek.

Bu üç şeklin, ikisinin muhtelif teşebbüslerden sonra muvaffakiyetsizliğe müncer olduğu ve ittihat Terakkiyi ihya fikrinin dahi, Hüseyin Cahit Bey'in birçok hararetle makalelerine ve diğerlerinin şifahi propagandalarına rağmen, umumi efkârda hiçbir cayi kabul bulmaması üzerine, geciktirilmesi cihetine gidilerek, dördüncü bir şekil üzerinde durulması kararlaştırılmıştır.

Dördüncü şeklin, blok ve zümre halindeki teşebbüslerin terkile, münferit ve müracaatlar ve bu müracaatları besleyecek delalet ve tasavvur atla kendilerine mensup olan ve daha sonra iltihakları muhakkak bulunanları, Halk Fırkası namzetleri olarak Büyük Millet Meclisi'ne mebus seçtirmek ve bir kere seçildikten sonra, ikinci bir fırka teşkili suretiyle, Halk Fırkasını parçalamak projesini ihtiva eylediği ve bu gibi namzetlerin tervici hususunda Rauf Bey'in azami bir tesirle müzaharette bulunduğu sabit olmuştur.

O zamanlar, bu gizli heyetin, henüz tohumu halinde bulunan mefsuh ve mülga Terakkiperver Fırkasının Meclis içindeki müstakbel unsurları, buhud'a ve desiselerle temin edildikten sonra, fırka ve ayrılık tabirleri ağıza alınmadan, muhtelif telkinlere başlanmış olduğu ve Meclis dışında Cavit, Cahit, Kara Kemal, Dr. Nazım, Rahmi, Nail, Hilmi ve Meclis içinde Rauf, Şükrü, İsmail Canbolat Beylerin azami hararetle faaliyete geçerek, Halk Fırkası çoğunluğunu, teşkili düşünülen fırkaya imale suretiyle memleket idaresini ellerine almaya doğru yürürken ve bu esnada Rauf, Cahit ve Cavit Beylerin İstanbul matbuatının bir kısmını dahi maksatlarına vasıta olarak kullanmaya muvaffak oldukları da anlaşılmaktadır. "

Kararın bundan sonra esasa ilişkin bölümlerinde sanıklardan eski Maliye Bakanı Cavit, Dr. Nazım, Nail ve Hilmi Beylerin idamlarına hükmedildiği bildiriliyordu.

Hükümler, 26 Ağustos 1926'ı 27 Ağustos'a bağlayan gece sabaha karşı, cezaevinin Yenisehir'e bakan cephesinin önünde infaz edildi. Cesetler saat 07.30'da sehpadan indirilerek defnedildi."³⁵⁶

Armstrong durumu bakın nasıl gözlemlemiş;

"Ona yönelik tehlike halktan değil, yalnızca önemli muhaliflerinden geliyordu. (...)

Rauf ve bir ikisi kaçmayı başarmışlardı, evet, ama, geri kalanların ona karşı mücadeleyi yeraltında sürdürecekleri kesindi. Son birkaç aydır büyük kentlerde ve özellikle İstanbul'da gizli cemiyetler kurulmuştu. Eski İttihat ve Terakki şubeleri yeniden örgütlenmişti. Eski çeteler iş başındaydı. Hepsinin arkasındaki kişinin Enver ve Talat'ın arkadaşı ve İttihat ve Terakkinin eski Maliye Nazırı olan Selanikli Yahudi Cavid olduğundan emindi. Doğu Masonlarından dostları ve uluslararası bankerlerle olan ilişkileriyle bu ufak tefek, tombul Yahudi, en başta hesabı görülmesi gereken kişiydi. Perde arkasındaki beyin, oydu. **Onun işinin bittiğini düşünmüşlerdi. Yanıldıklarını, cellatın ilmiğini boyunlarına geçirerek gösterecekti. Hepsini ele geçirmeliydi, en başta da Cavid'i. Eğer bunu o yapmazsa, onlar kendisini yok edeceklerdi.**"³⁵⁷

Mason Adnan Adıvar, 1905'te Tıp Fakültesi'ni bitirir. Meşrutiyet yanlısı çalışmaları nedeniyle Avrupa'ya kaçar. İkinci Meşrutiyetin ilanından sonra döner. Son Meclis-i Mebusan'a İstanbul Mebusu olarak girer. 1917'de Halide Edip ile evlenir. İstanbul'un işgali üzerine Anadolu'ya geçer. Birinci Meclis'te Sağlık Bakanlığı, Meclis İkinci Başkanlığı yapar. Çocuk Esirgeme Kurumu'nun kurucuları arasında yer alır.

1924'te kurucuları arasında yer aldığı Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın kapatılmasının ardından, 1925'te Avrupa'ya kaçar.

1926'da Mustafa Kemal'e karşı düzenlenen İzmir'deki suikast girişiminin sorumlularından biri olarak İstiklâl Mahkemesinde giyaben yargılanır, beraat eder ama 1939'a değin, yani **Atatürk** hayatta iken, yurda dönemez, İngiltere'de yaşar.^{358 **}

Rauf ve Rahmi yurtdışına kaçmışlar. Cavit, Dr. Nazım, Nail ve Hilmi idama mahkum olurlar. Hüküm gereği idamlar 26 Ağustos 1926 gecesine getirilir. İdam gününün, Büyük Taaruzun başladığı güne getirilmesi dikkat çekicidir.

Atatürk'ü öldürüp, devleti ele geçirmeyi planlayanlar, başlarında Büyük Üstadları Yahudi Dönmesi Cavit olmak üzere İttihat Terakki'nin Mason kanadıdır.

Emperyalistler ve Yahudiler casusları mason Cavit'i kurtarmaya çalışmışlar, girişimlerde bulunmuşlar;

s "New York, Paris, Berlin'deki güçlü Yahudi örgütleri affedilmeleri için mektuplar ve telgraflar göndermişlerdi. **Viyana ve Berlin'deki Rothchilds bankerlik kurumları** da dahil olmak üzere, bir dizi büyük finans kuruluşu, İngiliz ve Fransız hükümetleriyle her iki ülkedeki basın, Cavid'i kurtarmak üzere bütün nüfuzlarını kullanmaları için seferber etmişti. Fransız Sarraut, Cavid için kişisel bir ricada bulunmak üzere Ankara'ya gelmişti. Sarraut, Doğu Farmason locasının tanınmış bir ismiydi.

Mustafa Kemal'e meslekteki bir mason birader olarak başvurmuştu. **Mustafa Kemal**'in çekindiği tüm güçler bu komplocuların arkasında olduklarını göstermişlerdi: Haris pençeleriyle yabancı bankerler ve yabancı hükümetler, yabancılardan altın alarak el altından onun iktidarını parçalamaya çalışan gizli cemiyetler."³⁵⁹

s Ray Brock; "Bununla birlikte, Londra ve Viyana'daki Rothschilds ve hatta Fransız hükümeti, Cavit in affedilmesi için resmi ricada bulundular. Farmasonlar da aynı şeyi yaptı. Bu nasıl bir kombinasyondur böyle!"³⁶⁰

Türk Ulusu ve önderi **Atatürk**, Masonbaşı, Batı emperyalizminin casusu ve çetesinin hain suikast girişimini boşa çıkarmış, kimseye eyvallah etmeden tüm suçluları asmışlardır!

Masonlar da 2018'de binalarında alçak Masonbaşı olarak Cavit'in ve çetesinin fotoğrafını, duvarlarında, kitaplarında, web sayfalarında masonbaşılar arasında gururla tutmakta ve sonra da utanmadan **Atatürkçü** deyip, **Anıtkabir** 'de boy göstermekteler.

Edep yahu!

---

35 (Aydoğan H. , s.
8 (Armstrong. 1998.
35 (Brock, 2012, s.

Atatürk 'ü Mason Doktorlar mı Öldürdü?

Korkarım bu korkunç sorunun yanıtını hiçbir zaman, belge ve kanıtlara dayalı öğrenemeyeceğiz.

Türk tarihinde çok önemli kağanların zehirlenerek öldürüldüğü savları tarihte yer alır. Attila, I. Alaaddin Keykubat, Fatih Mehmet Sultan.

Mustafa Kemal Atatürk 'ün de mason doktorlarca bilinçli yanlış sağiltma (tedavi) sonunda öldürüldüğü savı da bu listede yerini aldı. Çevresindeki doktorların çoğunluğu masondur ki aralarında Mim Kemal Öke gibi, Türkiye mason tarihinin en karanlık baş masonu da bulunmaktadır.

Atatürk'ün Türkiye'den Sürdüğü ve İdam Ettirdiği Masonlar

Lozan anlaşması sonrası, **Türkiye**'den sürülen 150'likler arasında kaç mason vardı, tek tek sayıyı vermek zor. Ancak bunların en önemlisi: **Türk düşmanı Masonbaşı Rıza Tevfik.**

Atatürk'e suikast ve Türkiye'yi yıkmak davasında;

J İdam edilen dört mason: Yahudi dönmesi Cavit bey, İsmail Bolat, Nail, Hilmi,

J Sürgün cezaları: Hüseyin Cahit Yalçın'ı Yozgat'a

J Yurt dışına kaçanlar: Ahmet Emin Yalman, Adnan Adıvar.

40 yıllık mason Seyhun Tunaşar, hıyanetleri mahkeme kararı ile kesinleşip idam edilen masonları, bakın nasıl överek anlatıyor;

"1923 yılında 2. Dönem Milletvekili seçimleri yapılıyor. Bir muhalefet gurubu oluşuyor. 29 milletvekili Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası (TPCF)'ni kuruyorlar. Bu yeni siyasi oluşumda askerler dışındakiler 'Liberal' görüşlü kişilerdir ve diktatorya karşıdırlar. Tarih, 17.11.1924'dür. Parti teorisyenlerinin başında Maliyeci CAVİD (1875-1926) 33° Kardeşimiz, İzmir eski valisi RAHMİ (Aslan. 1874-1947) 33° Kardeşimiz, İsmail CANPOLAT (1880-1926-Makedonia Rızorta Lo:. 21.09.1907) Kardeşimiz, Ankara Hükümetinin ilk Dışişleri Bakanı Bekir SAMİ (1867-1932) Kardeşimiz, Gazeteci Hüseyin Cahit YALÇIN (1875-1957) 33° Kardeşimiz de bulunmaktadır.

Askerler dahil hepsi İttihat ve Terakki Cemiyeti aktif üyeleridir. Osmanlı'da 'sivil toplum örgütlerini' ilk gündeme getirenler de 10 kurucu üyesinden 9'u Masonlardan oluşan 'İttihat ve Terakki-Osmanlı Hürriyet' cemiyetidir. "361

1938'de doğduğu halde 1935'deki kapatılmayı gördüğünü söyleyen Mason Seyhun Tunaşar, utanmazlığını ve hayasızlığını, iftira ve yalanlarını, **Atatürk**'ü de katacak düzeyde sürdürmekte; *"Atatürk'ün bu yakınlarından masonluk hakkında aldığı bilgiler vardı. Kendisi herhalde cepheden cepheye koştuğundan olacak, çok takdir ettiği bu Müesseseye katılamamıştı. Bununla beraber **Atatürk**, Mason teşekkülü için çok büyük iltifatlarda bulundu. (...)*

Atatürk'ün Ankara'ya gelen ve mason olan yabancı hükümet ricalini, mason localarında ziyaret ettiği vaki idi. "362

Mason Seyhun Tunaşar'ın kitabının önsözünü, bir Tıp akademisyeni olan, kendisinden önceki masonbaşını mahkemeye vermiş, mahkemede kaybetmiş, masonbaşı Asım Akin yazmış;

"Seyhun Tunaşar'ın bu eserini okuduktan sonra, Türk Masonluğu konusundaki görüşleri 1965 de Evrensel Masonluğu^{361 362 363} seçmesinin nedenleri daha iyi anlaşılacağı gibi, antimasonik eleştirilere verilecek yanıtlar da daha bilinçli, daha yetindirici ve doyurucu olacaktır.

³⁶¹ (Tunaşar, 2005, s. 11)

³⁶² (Tunaşar, 2005)

³⁶³ Asım Akin'in "evrensel masonluk" diye cancanlı sözler arkasına gizlediği, Fransız masonluğundan, Anglo (Amerika-İngiliz) masonluğuna geçmektir. Bir bağımlılıktan bir başka bağımlılığa yani.

Seyhun Tunaşar'ın bu eserinin önsözünü bana yazdırmayı istemesi, benim için büyük bir onur kaynağı olmuştur. Kendisine, bu çalışması ve eserinden dolayı şükranlarımı sunarım."

364

Sabetaycı Mason Seyhun Tunaşar 'ın yalanlarını, biraderinin **Atatürk**'e isterik iftiralarını onaylayan, öven bir Masonbaşı Asim Akin! Hangi yüzle **10 Kasım**'da **Anıtkabir**'i ziyaret ediyor. Bu kişi bir üniversitede Profesör olmuş, ama daha belge nedir bilmiyor. Üstlerine giydikleri bu komik ve çağ dışı kıyafetler mi böyle yapıyor bunları?

Ziya Gökalp, masonluk karşıtıydı

Yaşamı ve Dünya Görüşü

Türkçü, Toplumbilimci, şair, Ziya Gökalp, 1876'da Diyarbakır'da doğdu. Asıl adı Mehmet Ziya'dır. Babası, devlet memuriyetinde bulunan ve vilayetin resmî gazetesi Diyarıbekir'in başyazarlığını yapan Tevfik Efendi.

Ziya Gökalp, ilk ve orta eğitimi, doğduğu kentte yaptıktan sonra; Arapça ve Farsça öğrendi.

İstanbul'a gittikten sonra, parasızdır ve kalacak yeri yoktur. Bu yüzden tek çaresi yatılı bir okula gitmektir. Yatılı olarak Mülkiye Baytar Mektebine girmeyi başarır.

Resim 42. Ziya Gökalp, "Malta'da dört Diyarbakırlı"

"1898 yılı yaz tatilini memlekette geçirmek için Diyarbakır'a gelir. Vali aleyhine çalışmalar yaptığı gerekçesiyle 14 Temmuz 1898'de tutuklanır, mahkemesi tutuksuz olarak devam ettirilir. Serbest bırakılınca İstanbul'a geri döner ve öğrenimine devam eder. Diyarbakır'da evlerde yapılan bir aramada Ziya Gökalp'in Abdülhamit rejimi aleyhine görüşlerinin yer alan mektuplar bulunması üzerine "Yasak yayınları okumak ve muhalif derneklere üye olmak" suçlamasıyla 1898'de bir yıl hapse mahkum olur. Ceza süresinin on ayını Taşkışla'da askerlerle dolu bir koğuşun elbise dolabının içinde geçirir. Bu dönem bulabildiği tek kitap olan Kuran' okuyup inceler. Sonraları Kuran'ın ruhi bunalımdan kurtulmasına çok faydası olduğunu söyler."³⁶⁵

1909'da Selânik'te yapılan İttihat ve Terakki kongresine, Diyarbakır temsilcisi olarak katılır. Bu dönemde dilde Türkçülük tezini savunan gruba katıldı. Ömer Seyfettin'in ve Ali Canip'in önderliğindeki bu grubun çıkardığı Genç Kalemler dergisinde yazmaya başlar.

1912'de İstanbul'a gelir ve Türk Ocağının kurucuları arasına girer.

"Ermeni soykırımı iddiaları ile ilgili işgal mahkemesi tarafından yargılandı. Mahkeme sürecinde soykırım iddialarını kesinlikle rettedmiş ve Mukatele (karşılıklı öldürme) tezini savunmuştur. 1919'da İngilizler tarafından Malta Adasına sürgüne gönderildi. Burada kaldığı dönemde ailesiyle yaptığı mektuplaşmalar daha sonra Malta Mektupları adıyla kitaplaştırılmıştır. Ve bu kitap Malta sürgünlerinin orada geçirdikleri hayat şartlarıyla ilgili elimizdeki yegane eserdir."³⁶⁶

³⁶⁵ Alp Gökalp sunumundan.

³⁶⁶ <https://www.antoloji.com/ziya-gokalp/hayati/>

Resim 43. Türk Ocağı Kurucuları, soldan sağa; Yahya Kemal, Ali Fuad Paşa, Rauf Bey, Ziya Gökalp, Yusuf Akçura, Cemal Paşa, Mehmet Emin Yurdakul, Nedim Bey, Keşfi Bey, Vahap Bey.

"2 yıllık sürgün döneminden sonra Diyarbakır'a gitti, Küçük Mecmua'yı çıkardı.

1923'te Maarif Vekaleti Telif ve Tercüme Heyeti Başkanlığına atandı, Ankara'ya gitti. Aynı yıl İkinci Dönem Türkiye Büyük Millet meclisine Atatürk tarafından Diyarbakır mebusu olarak seçildi. 1924'te kısa süren bir hastalığın ardından İstanbul'da öldü. II. Mahmut Türbesi haziresine gömüldü. 1918'de İttihatçıların ileri gelenleriyle birlikte Malta'ya sürüldü. Döndüğünde, Diyarbakır'a giderek Küçük Mecmua'yı yayımladı. Ankara'ya çağrılıp Maarif Vekaleti Telif ve Tercüme Heyeti başkanlığına getirildi ve 1924'te öldü. ³⁶⁷ *

Osmanlı Dönemi mebusluk, İstanbul Üniversitesinde Toplumbilim öğretim üyeliği, Türkiye Cumhuriyeti kuruluşunda birçok görev ve TBMM 2. Dönem Milletvekili.

Masonluk Konusu

İttihad ve Terakki'nin tüm üyelerini mason saymak, bir mason saçmalığıdır. Bunu saptadıktan sonra, Ziya Gökalp'in durumuna bakalım. 1923'den başlayarak yayınlanan mason dergilerinde Ziya Gökalp hakkında bir çok yazı yayınlanır ama hiçbirinde mason olduğu yazılmadı ve hiçbir mason da mason olduğunu söylemedi. Ziya Gökalp'in mason olduğu savı, masonlukta bölünme, yani büyük grubun İngiliz masonluğu denetimine girmesinden birkaç yıl sonra 1969'da, HKEMBL dergilerinde söylenmeye başlar.

Mason Celil Lâyiktez;

"Türkiye'de sürekli olarak yaşadığımız bir sorun, Masonların övünmek için her ünlü laik ve hür fikirli kişinin Mason olduğuna inanmak istemeleri, yobaz takımının³¹⁵¹⁸ ise, çağdaşlaşmanın dinsizlik olduğu inancıyla, her ilericiyi Masonlukla itham etmeleridir. Böylece, her iki kanat da aynı kişinin Mason olduğunu iddia edince, bu iddia doğru olmazsa da inandırıcı olabilmektedir."³⁶⁹

36 <https://www.antoloji.com/ziya-gokalp/hayati/>

7 "... yobaz takımı..." Dikkatinizi cekmek istedim. HT

36 (Lâyiktez, Türkiye'de Masonluk Tarihi Cilt:1 Başlangıç 1721-1956,

Tam da Atatürk ve Ziya Gökalp'in ve nice Aydınlarımızın mason savı için geçerli. Bu sözleri söyleyen 33. ° mason Celil Lâyıktez, elde hiçbir kanıt, belge, kayıt olmamasına karşın, yönettiği Tesviye dergisinde birçok yazıda Ziya Gökalp'i mason olarak gösteriyor. Yani kendi ifade ettiği yalan yöntemini, kendisi kullanıyor.³⁷⁰

Ziya Gökalp'in mason olduğu yalanını yazan yazıların listesini aşağıda veriyorum. Hiçbir yazıda erişildiği yani mason olduğu tarih, locası, üyelik numara ve geçmişten bir kayıt, belge yok. Bu yazıları yazan, konuşan masonlardan, Masonbaşılar başta olmak üzere, hiç biri neden merak edip arşivlerde aramaz Gökalp'in kaydını. Ziya Gökalp'in mason olmadığını biliyorlar da, çarpıtarak bu büyük Türkçünün mason olduğunu söyleyip, arkasından kendi ellerini yıkamaya çalışıyorlar? Bence ikincisi. Söz ettiğim yazılara bakalım:

Mimar Sinan Dergisi ve Yayınları

s MS Dergi, 7. sayı, 1969, Sabahattin Arıç; Tanınmış Büyük Masonlar serisinde Ziya Gökalp'i anlatırken

s MS Yayınları, sayı 19, Hayrullah Örs (HTA-HKEMBL BU'larından) ve Süha Umur (HTA- EKSR YŞ HBA/Başkanlarından), Bazı Meşhur Masonlar, sayfa 26'da verilmiş. İlk olarak 1976'da basılmış, sonra 1996'da Süha Umur tarafından kontrol edilip, Mimar Sinan yayınları olarak basılmış Önsözün'de 1996'da Süha Umur bakın ne diyor; "*Bu kitapçığı, Hayrullah ÖRS Büyük Üstatla birlikte, Macit ERBUDAK, Sahir ERMAN, Mukbil GÖKDOĞAN, Hayrullah ÖRS, Ziya UMUR Kardeşlerin hazırlamış olduğu Masonluk Üzerine adlı kitapçığa ek olarak 1976 yılında hazırladık. Yabancı memleketlerdeki masonlar için Lennhoffun Internationales Freimaurerlexikon'undan büyük ölçüde yararlandık. Türkiye'deki meşhur masonlar için yapılmış bir araştırma yoktu. Bu isimleri o sıralarda yeni tanzim edilmekte olan Büyük Loca arşivinden ve başka belgelerden araştırdık. **Belge ile tesbit edilemeyen fakat Mason oldukları bilinen kimseleri de dahil ettik.***"(Sayfa 4) Sonra katkıları için Osman Altınay biraderine teşekkür ediyor!

Son tümceye bakar mısınız? Belgesi yok ama kafamıza göre yazdık diyor. Bunu diyen YŞ'nin 33.° Başkanlarından Süha Umur.

s MS Yayınları, sayı 21, Ergun Aybars (Ergun Aybars bir Tarih Profesörüdür...)

s MS Dergi,132.sayı, 2004, Can Kapyalı, Sabahattin Arıç'a referansla

Tesviye Dergisi,

s 3. sayı, 1996, Hür Masonlar Büyük Loca adına kamuoyuna duyuruda, ünlü masonlar listesinde,

s 11. Sayı, 1994, Büyük Ustalardan Can Arpaç ile yapılan söyleşide, ünlü şairler listesinde,

s 14. sayı, 1994, Celil Lâyıktez yönetiminde, "*Sosyoloji bilimini bu topraklara biz getirdik!*" küstahça ve Türk toplumunu hakir gören bir anlayışla,

---

³⁷⁰ Celil Lâyıktez İngiltere B. BÜYÜK Locası'nın Türkiye Şubesi gibi davranır, İngilizler de kendisini pek sever, güvenirlere. Hür masonların Büyük Locasının giremediği İngiliz arşivlerine Celil Lâyıktez rahatlıkla girebilmekte. İlginç değil mi? Değil elbette, mesele çıkar ilişkilerinde. -

J 19. Sayı, 1995, Cumhuriyetimizin 72. Yılıni Kutladik toplantisinin kapaniş konuşmasında;

*"Unsal YAVUZ K.: (kapaniş konuşması) Değişimi hazmedemeyenler bizlere Batı taklitçisi diyorlar. Dilimize sahip çikmalıyız. Laiklik demokrasi, demokratik hak ve özgürlükler demektir. Ali Suavi, Ziya Gökalp Türkçeyi Arapça ve Farsçadan arındırma çabasını gösteren ilk Türk aydınlarıdır. Yobazlar bizlere "10 yıl sonra nereye kaçacaksınız?" diye soruyorlar. Yanıtımız, "Ya siz nereye gideceksiniz? geri kalmış ülkeler sizi bekliyor" şeklinde olmalıdır."*³⁷¹

J 39. sayı, 1999, Celil Layıktez tarafından yazılan yazıda, "Hayrullah Örs & Suha Umur: Bazı Meşhur Masonlar, 1996; 2. Baskı" listesinden aktararak,

J 50. sayı, 2001, Tamer Ayan yazısında

J 56. sayı, 2002, yapılan röportajda, Büyük Usta Demir Savaşın ile yapılan röportajda;

"TESVİYE - Burası karanlık işlerin çevrildiği bir yer olamaz ki.. İçlerinde padişahtan devlet başkanlarına kadar sayısız önemli kimselerin yeraldığı Masonluk nasıl karanlık işlere alet olur?"

Ben de ona geleceğim. Yine de Ben kabahati bizlerde görüyorum. Bir Hasan Âli Yücel'i, bir Ziya Gökalp'i, bir Namık Kemal'i, bir tapunun kurucusu Mahmut Esat efendiyi biz anlatmalıyız. Birçok müderris ve din adamı Masondu."

J 74. sayı, 2008, Celil Lâyıktez yönetiminde, gazeteci yazar Osman Balcıgil.

Osman Balcıgil, gazeteci ve yazar. Masonlarla ilgili aşk romanları da var. Kendisi ile Facebook'da arkadaş idik. Ziya Gökalp konusundaki yazışmamızı aşağıya alıyorum;

" 19 AğUSTOS 18:23,

Hürol - Merhaba Osman kardeşim, nasılsınız? Tesviye 74'de Aydınlanma üzerine ve bazı Türk masonlar hakkında bir yazınız var. Sorgulanan de bir araştırma yapıyorum. Ziya Gökalp'in hangi locada Tekris olduğu hakkında bilgiye ihtiyacım var. Sanırım bu bilgi siz de vardır. Sorgulananimle de paylaşır mısınız?"

20 AğUSTOS 15:14,

Osman Balcıgil -Merhaba Hürol Kardeşim, maalesef bilmiyorum sorunuzun cevabını. Eminim, sekreterlikte kayıdı vardır. Size yardımcı olamadığım için üzgünüm. İyi çalışmalar dilerim. KSS³⁷²

26 EYLÜL 20:30,

Hürol - Değerli Kardeşim, sekreterlik bu konuda yanıt veremez, bu konuda yazı yazan biri olduğunuz için size özellikle sordum. Çünkü Ziya Gökalp mason değil, hiçbir kayıt yok. Tam tersine mason karşıtı olduğuna dair belgeler var. Korkarım sizin gibi bir yazar da, araştırmadan yazmışsınız."

Sorumlu bir kişi, üstelik yazar, ne yapar? Hemen araştırmaya girişir, hata yapıp yapmadığını kontrol eder ve bana ona göre yanıt verir.

³⁷¹ Baştan aşağı hamasi ve düzeysiz siyaset, dindar insanlara "yobazlar" diye saldırırken, kendisine Atatürk ve Ziya Gökalp gibi toplumumuzun en değerli ve mason olmayan isimlerini siper ediyor!

³⁷² Masonlar yazışmaların sonuna Kardeş Sevgi ve Saygılarımla/Sevgi ve Selamlarımla kısaltması olarak KSS yazarlar

Osman Balcıgil böyle yapmadı, kaçtı, suçluluk duygusu ile kaçtı ve Sorgulanani facebook'da arkadaşlıktan çıkardı. İşte tipik bir mason davranışı!

Resim 44. Osman Balcıgil ile FB da yaptığımız konuşmanın görüntüsü.

J Can Arpaç, Milliyet Gazetesi 16.01.1996 tarihinde yayınlanan duyurusunda; ünlü masonlar arasında Ziya Gökalp'i saymış.

J Tamer Ayan, Atatürk ve Masonluk kitabında

J Bütün bunların yanısıra, Seyhun Tunaşar, Mimar Sinan Dergisi, sayı 126, 2002, "Cumhuriyetimize Damgasını Vurup Ebedi Maşrıktan Bizi İzleyen Kardeşlerimiz ile Atatürk ve Türk Devrim Kronolojisindeki Yeri" yazısında, erişirilme tarihleri ve locaları ile o dönemin önde gelen tüm masonlarını tek tek sayarken, Ziya Gökalp'i mason olarak vermez!

HKEMBL Ankara Vadi (Bölge) Başkanı Haluk Kürşat Parlatan'a facebook da sordum.

27.8.2017,

"Hürol - Merhaba Kürşat Parlatan Üstadım, bir çalışma yapıyorum, Ziya Gökalp' üzerine. Malum şair tarafı da var. Ziya Gökalp'in Tekris olduğu Loca ve dönemi bulamadım. Bütün erişebileceğim kaynaklara, kitaplara baktım. Bu konuda bana yardımcı olabilirsiniz, çok sevineceğim. KSS

H. Kürşat Parlatan - Bu konuda ancak bayram sonrası yardımım olabilir

Sanırım kütüphanemizde kaynak vardır

Ancak tatil dolayısı ile ulaşmak mümkün değil

Kss "

Türkçesi Bölge Başkanı olan Yahudi bölge tanımı "Vadi" ile "Kaymakam" birleştirilmiş havalı unvanlı Masonbaşı yardımcısı, Ankara Vadi Kaymakamı, Haluk Kürşat Parlatan bana dönmedi. Şaşırdık mı?

Sekreterlikte yaşayan üyelerin bilgileri tutulur. Dahası 1900'lerin başında yaşamış bir kişinin kaydı sekreterlikte olmaz. Ancak arşivlerde olabilir. Çok pek kıdemli masonlar; H. Kürşat Parlatan, Osman Balcıgil basit bilgiyi bilmeyecek kadar cahiller mi, yoksa beni başlarından savuşturmak için uydurdıkları bir yanıt mı?

Hür Masonlar ve Özgür Masonlar tarafında yaptığım araştırmalarda, Ziya Gökalp'in mason olduğuna dair hiçbir belge ve kanıt bulamadım. Özgür Masonların böyle bir savı yok zaten.

Hür Masonlar, İngiliz denetimine geçtikten sonra, tam da efendilerine uygun olarak yalanları artırırlar.

Ziya Gökalp'in kişiliği ve dünya görüşünü dikkate aldığımızda da mason olmasının olası değil. İttihat ve Terakki içinde masonluğa karşı olanların öncüleri arasında başta **Mustafa Kemal** olmak üzere Türk kültür ve yazın dünyamızdan Ziya Gökalp, Ömer Seyfettin gibi çok önemli isimleri de yer almaktadır. O dönem yazılan "Vatan Yalnızca Vatan" isimli risaleyi değerlendiren Ali Birinci de bunu doğrular.³⁷³ Tarihin sayfalarında biraz karanlıkta kalmış bu risaliyeyi ortaya çıkardığı için Ali Birinci'ye sağ olsun diyorum. Bu sayede masonların bir yalanını daha doğrusu ile düzeltebiliyoruz.

Ali Birinci; "Risâle hakkında ilk bilgileri Ali Canip Yöntem'e borçluyuz:

'İttihat ve Terakki Cemiyeti, Meşrutiyetten önceki faaliyetinde Mason kulüplerinden çok faydalanmıştı. O zaman ve sonra Masonluk şehirde pek yaygın bir halde idi. Öyle ki, arkadaşlar içinde Ziya'dan, Ömer'den, Benden başka Mason olmadık kimse kalmamıştı. Biz Masonluğun insaniyetperverlik süsü altındaki kozmopolit temayülüne muhaliftik. Genç Kalemler dergisinden başka on paralık broşürler de neşretmeyi düşünmüştük.

Onlardan biri olarak kaleme aldığımız 'Vatan! Yalnız Vatan' adlı broşür 'insanlık', 'beynelmileliyetçilik' zihniyetine ve bu arada 'masonluk'a şiddetle hücum ediyordu. İşte bu sırada Trablus- garp'a saldırdılar. Selânik'te en kuvvetli Mason locası İtalyan locasıydı. Bizim 'insanlık', 'beynelmileliyetçilik' fikirlerine hücum edişimizi müteakip, İtalyanların şehre ateş saçmaları, kasabaya girer girmez de masum halktan yakaladıklarını darağacına çekmeleri mason geçinen arkadaşlarımızı şaşırttı. Ömer Seyfeddin büyük bir yeis ve ıstırap içinde (Primo)yu yazdı. Genç Kalemlerin 13. sayısında çıkan bu hikâyeye, millî duygularla dolu güzel bir eser olduğu kadar, 'beynelmileliyet' fikrine nasıl ve nereten darbe vurulursa daha amansız olacağını kestiren usta bir propagandacı muharrir mahsulü olduğunu gösteriyordu: Halbuki o zaman Ömer, henüz yirmi yedi yaşında idi. Onun kalemindeki sanatkâr füsunu, hikâyeyi kuru bir propaganda malı olmaktan koruyor, enfes bir edebî eser kıymeti veriyordu.' (4; "Hizb-i Cedid", Yakın Tarihimiz, Sayı 25, (16 Ağustos 1962) s.354. ""³⁷⁴

Risaliyenin yazarı Ali Canip Yöntem, daha sonra yazdığı bir yazıda da;

"Türkler milletlerarası teşekküllerden, masonluktan, sosyalistlikten uzak kalmalıdır"³⁷⁵ demektedir. Biz de aynısını söylüyoruz! Ali Birinci, Tahir Alangu'ya atıfta bulunarak şöyle demektedir; ""Alangu'nun bu yanlışları yanında risâlenin yazarı hakkında söyledikleri üzerinde durulmağa değer görünüyor. O, 18 Aralık 1963 günü Genç Kalemler çevresinden Mustafa Nermi (1890-1971) ile yaptığı bir konuşmaya dayanarak, Selânik'te basılan on kadar propaganda broşürünün hepsinin Ömer Seyfeddin tarafından hazırlanmış olduğunu kaydediyor.

Ağlebi ihtimâlle Gökalp'in ve Yöntem'in de, fikirleriyle katkıda buldukları risâle Ömer Seyfeddin tarafından kaleme alınmıştır. **Bununla beraber risâlenin, her üçünün müsterek kanaatlerine tercüman olduğu unutulmamalıdır.**"³⁷⁶

---

37 (Birinci
3 (Birinci
37 (Birinci
4 (Birinci

Ömer Seyfettin, "Vatan Yalnız Vatan" makale/risale'de, emperyalist Batıyı anlatmakta, artık ordularla ve silah zoru ile değil, vatan içinde kurduğu etki bölgelerinde, manevi ve kültürel olarak önce çökertip, sonra ele geçirdiğini anlatmakta ve buna karşılık milliyetçilik, milli bilinçle karşı mücadele edilmesini savunmakta. Bu savaşında da, her türlü çağdaş bilgi, felsefe ve bilimi okuyup, öğrenip, ama asla milli benliğini yitirmeden. Masonlukla ilgili de bir çok ifade var;

"Fakat, ey genç kari! Ey "Yeni Hayat"ı tahayyül eden, bize kahraman dedelerimizden kalan bu mukaddes ve vasi vatani seven, onun hakiki itiliisini bütün ruhiyle, bütün mevcudiyetiyle arzu eden genç kari!"

Emin ol ki Masonluğa, avirnin mantığını okşayarak, eski ve cahilane fikirleri Batıl taassubları takdir ve tetvic ederek hücum etmeyeceğiz. Cahilane hücum, cahillerin... mutaassibane hücum mutaassipların hakkıdır! Bizim silahımız fen ve felsefe olacaktır. Masonluğun "Ma'bad-ül matbuiyesinden (5) ziyade siyasi neticesi olan beynelmileliyet fikrine, "insaniyet" hülyasına itiraz edecek, bunların vatan için ne kadar müdhiş ve mühlik rahneler olduğunu isbat edeceğiz."

"Meselâ Beynelmîleliyet (Enternasyonalizm) fikri biraz fazla mürid peyda edince vatan düşmanlığı (antipatriyotizm) askerlik düşmanlığı (antimilitarizm) baş gösterir."

"İçtimaî Türklüğün tekâmülüne hizmet eden milliyetperver gençlerin ruhuna Masonluktan uzak bir şey yoktur. Onlar "beynelmîleliyet" fikrinin entrikalı "insaniyet" hayâlinin itilâf kabul etmez muarızları, düşmanlarıdır. Onların "insaniyet" nasıl anladıklarını izah etmezden evvel şunu söyleyelim ki hiçbir hakikî Türk genci, tarihini bilen bugünkü ilim ve fen karşısında yabancı kalmayan bir Türk genci "beynelmîleliyet" fikrine kapılamaz."

"İnsaniyet fikri... ahlâk karşısında bu muazzez hayfile itiraz etmeyiz. Ve arzu ederiz ki her memlekete, her iklim, her kıtaya göre değişen ahlâkın bazı kaideleri faziletler üzerinde birleşsin... Fakat bugünkü medeniyet yalnız iktisadî ihtiyaçların tesiriyle hareket ediyor! Siyasetin altında iktisadî düşünceler var. Siyasette ahlâk yok! Ve milletler arasındaki münasebetlerden hiçbiri tahayyül olunamaz ki, siyasî olmasın..."

"İnsaniyet" ve "insanların umumî uhuvveti" esasına istinad eden bir hayâl, inkâr olunamaz ki, pek lâtif, pek caziptir. Lâkin o kadar boş, o kadar yalan, o kadar vahidir ki bu muhâl olan hayale, bugünkü vatani olan Garbde, âlimlerin, feylesofların, münevver ve mütefenninlerin ekserisi düşmandır."

"Türkiye, Osmanlılığın sevgili vatani olan bu muazzez Türkiye bugün ne hâlde bulunuyor? Aç gözlülükleri bize: "Mal bulmuş mağribi" gibi bir misâl ihda eden Avrupalıların duymak ve kanmak bilmeyen ihtirasları üzerimizde bir kâbus..."

Bu Avrupalılar silâhsız ordularıyla memleketimizin en mühim kısımlarını zapt etmişlerdir."

"Evet, bütün Avrupa kavimleri (emperyalizm) istilâ gayesini takib ediyorlar. Lâkin istilâ ve istimlâkin de şekli değişti. Tarih bu tahavvülü pek vazih gösteriyor. Eskiden Romalılar bir usûl bilirdi: Milletleri silâhla mağlup etmek, memleketlerini zapt etmek, (13) kuvvetlilerini esir gibi satmak..."

Bu tarz tamamıyla terk olundu. Şimdi bir nüfuz mıntıkası peyda ediliyor. Oradaki ahalinin milliyet fikri uyuşturuluyor. İktisadi ve içtimai menba'lar ele geçiriliyor. İstilâ temin olunuyor."

"İstanbul'un "Hikmet" cisi, gençlerin çoğunun (15) Mason olduğundan bahs ediyordu. Fakat yanılıyor. Bu günkü gençliğin içinde Mason ruhuna malik olanlar gayet azdır. Onlar da evvelâ "Levantenlik" devresini geçirmişler, Mason Levantenlerle düşüp kalkmış, nihayet kapılmış olanlardır."

"Avrupalılara gelince, bunlar komşularımız gibi doğrudan doğruya vatanımızın toprağına göz dikmemişlerdir. Bizim servetimizi çalmak, bizi çalıştırıp kendileri kazanmak isterler. Vatana-mızda kendi (millî) maariflerinin neşrine gayret ederler. Maariflerinin intişar ettiği yerleri Benimsemişlerdir. İtalyan'lar Trablusgarb'ı ve Arnavutluk'- un bir kısmını, İngilizler Irak'ı, Fran-sızlar Suriye'yi zaptetmeyi hülya ediyorlar. Lâkin çete ile iltifil ile değil... Maarif silâhıyla... Onlar jandarmalarımızı, memurlarımızı, zabitlerimizi katletmiyorlar. Lâkin oralardaki milliyet ve asabiyeti boğuyorlar. Yerlerine kendi milliyetlerini ikâme ediyorlar. Ve buralara (26) "nüfuz mıntıkası" diyorlar."

"Milliyeti, asabiyeti, vatani olmayan kozmopolit bir halk hiçbir vakit onların iktisadî yağmalarına, içtimai i'tisâf- larına, siyasî tahakkümlerine muarız olamaz. Esir olur, mahv olur, tarihlerden silinir. İşte "İnsaniyet" ve "Beynelmileliyet" fikrinin bizi sürükleyeceği uçurum..."

"Bu afetten mâsun kalmak için ne yapalım?"

Ey âlî bir mektebden çıkan genç! Sen oku! Anlayarak oku! Avrupa'nın yeni ve büyük mütefekkirlerinin yazdığı eserlere bigâne kalma... Fen ve felsefe saikin olsun! Hayat ve tabiattaki "mücadelecin içtimaiyattaki tesirini tedkik et, anla. Hakikate düşman olma..."

Ey vasati bir tahsil gören, hevesli, asabî, narin, zeki genç! Önünde çiçeklerle örtülmüş duran karanlık uçuruma o kadar isti'câl ile koşma. Her gördüğün parlak şeye kapılma. Sen daima yanılış (30) ve mânâsız gölgelere meftun olacaksın. Kendini zabt et. Çalış, oku, bir şeyi kabul etmezden evvel, düşün. Ve aklında tut ki milletine, vatanına ihanet etmek, kendini mahv etmek demektir. Vatanım sev. Esaslarını unutma. Vatanının tarihini oku, içinde yaşadığın zamanın siyasî cereyanlarından haberin olsun ki yanılmayasın.

Ey hiç okumayan, anlamayan, düşünmeyen havaî genç, sen de dikkat et, avlanacak ve esir olacaksın. Okumağa, anlamağa gayret et. Hiç olmazsa vatanını sev! Sana kendi vatanından, kendi mllilennden başka muhabbet edilecek şeyler gösteren şeytanlara inanma. Onların zehirli ağularına kapılma..."

"Ve yazık o budalalara ki sizin ham hayâllerinizin, muhâl hülyalarınıza, sun'î ve gülünç peygamberliğinize aldanır. Gizli cemiyetlerinize girer, kendinizce bile malûm olma yan gizli gayeleri takib eder"

"Siz meyus oluyorsunuz. Ve Türkiye'de rasgeldiğiniz bu vatan aşkı sizi kudurtuyor. Avrupa'da gazeteleriniz bizim için:

— Hain şövenler! .. diyor. Sanki kendileri "Beynelmileliyet"çi imişler gibi... Onlar da şöven... Hem kendi vatanlarında, kendi muhitlerinde değil, bizim memleketimizde, bizim, kendi muhitimizde! Bizim, kendi milliyetlerini kabul etmemizi en hainâne bir şey telâkki ediyorlar.

Fakat biz "Yeni Hayat"çılar meyus olmuyoruz ve daima meyus olmayacağız. Herşeyden evvel neşreteceğimiz vatan aşkı, vatan fedakârlığıdır! Bu mukaddes ve selâmetimizi kâfil olan hisse muhalif olan her cereyana muarızız. (32) "İnsaniyet"cilik ve "Beynelmileliyet"cilik hareketlerini mukaddes vatan içi nen müthiş bir âfet addederiz."

"Masonluğun aleyhinde yalnız biz bulunmuyoruz! Bizden evvel de bazı gazeteler bu yolda yazılar yazdılar... Fakat onların hücumda aldıkları tavır, meslek ve mefkûrelerden ziyade şahısları düşürmek için bu cidâle giriştiklerini gösterdi. Tekrar karîlerimize söyleyelim ki, biz avam mantıkcısı değiliz! Biz gayeleri meçhûl ve beynelmilel cemiyetlerin vatan ve milliyet fikrine vuracağı darbeyi defetmek, onların memleketimize hazırladığı felaketlerden içtinab etmek istiyoruz. Bu "Beynelmilel" cemiyetlerin muzır gayeleri ne olduğunu bilmiyoruz. İhtimal ki bizim zannettiğimiz kadar muzır ve mühlik değildir ve ihtimâl ki zannettiğimizden daha muzır ve mühliktir! Biz, yalnız aşikâr olarak âleme gösterdikleri "Beynelmileliyet" gayesini bütün mazarratlarıyla teşrih ve husule getirdikleri fırtınaları tetkik etmeğe çalıştık. Ve "Vatan" fikrinin kuvvetini muhafaza için bu gibi muzır tezahürleri ezmeğe daima çalışacağız..."³⁷⁷

Öte yandan, Enver Behnan Şapolyo, Ziya Gökalp İttihatı Terakki ve Meşrutiyet Tarihi" adlı kitabının "İttihat ve Terakki Partisini Kuruluşu" bölümünde, Ziya Gökalp'in Selanik'e gelişini, İttihat ve Terakki katılımını anlatır. Fakat Ziya Gökalp masondur demez. Ziya Gökalp'i anlattığı bir kitapta Talat paşa dahil bazı İttihatçıların mason olduğunu yazıp, Ziya Gökalp, eğer mason olsaydı, bunu yazmaması düşünülemez. Mason Orhan Koloğlu, Cumhuriyet dönemini anlatırken; "Ayrıca milliyetçiliğin hızla tırmandığı bir ortamda Türk Ocakları'nın konu üzerindeki hassasiyeti de karşılarında önemli bir rakip oluşturuyordu.

*Türk Ocaklarının Ziya Gökalp/İttihatçı çizgisinde olduğu unutulmamalıdır.*³⁷⁸ İttihat ve Terakki'nin mason karşıtı olan tarafının, Ziya Gökalp öğretisi temelinde oluştuğu...

Bu çalışmamızda Ziya Gökalp'in Avrupa'ya bakışı, Tanzimat'ı yorumlayışı da, tamamen masonlarla ters, ağır eleştiriler taşır, doğal olarak Türkçülerle koştur.

Peyami Safa, Ekim 1931'de masonlar üzerine bir dizi yazı yayınladı;

"Kimlere "tatlı su frengi" dediklerini bilirsiniz. Fakat, yine Şişli ve Beyoğlu muhitinde bir tip insan daha var kî, beğenir ve izin verirsiniz, ben'de bunlara "tatlı su türkü" demek istiyorum. Geçenlerde, Beyoğlunda, bir ecnebi öldü. Bizim tatlı su frenk- lerinin hepsi bu zate muhteşem bir cenaze alayı yaptılar. Hatta büyüle caddede bazı dükkânlar matem işareti olarak siyahlara büründüler, kara yas bağladılar. Cenaze alayında bir sürü tatlı su türkü da vardı. Bu biçim Türklerin hiçbirini Ziya Gök Alp'in, yahut onun kadar ehemmiyetli başka bir milli İnsanın tabutu arkasında göremezsiniz; fakat ecnebi şirketlerinden birinin müdürü, ölmek şöyle dursun, hafifçe nezle olsa, bütün o tatlı su türkleri telâşa düşerler, hatır sormıya giderler ve arkasından, telefon telefon üstüne, hastanın vaziyeti hakkında malûmat isterler.

Tatlı su türkleri için bütün Türkiye Şişliden Tünele kadardır ve Türkiyenin ilerlemaai, kurtulması demek, büyük Ur yabancı devletin himayesi altına gineesi demektir. Onların dilinin pelesengi şudur:

"Bu millet adam olmaz."³⁷⁹

Benzer şekilde gerek dönemin içinden tanıklık yapan yazarlar, gerekse daha sonrasında bilimsel çalışmalar ile dönemi anlatanlar bir çok kişi için "mason" tanımlaması yaparken, Ziya Gökalp'in mason olduğunu söyleyen bir tek bağımsız kaynak yoktur.

---

37 (Birinci, 1989)
7 (Koloğlu, 2004, s. 49)
37 (Safa, Tatlı Su Türkleri,

Yukarıda aktardığımız, masonluğa ve zararlı etkilerine karşı yazılmış ve broşür olarak dağıtılmış makale/risale yazarlarından olarak ifade edilen Ziya Gökalp'in mason olduğunu söyleyebilmek, fütursuz bir yalancılıktır. Sürekli olarak hedefinin "tüm insanlık" olduğunu söyleyen bir öğretinin ve Osmanlı dönemi Tanzimat dönemini sürekli övüp, yerlere göklere koyamayıp, kurtuluş olarak anlatan masonlara, Ziya Gökalp;

"Muasırlaşmak cereyanına tabi olanlar Tazminat fikirlerini yaydıkları sırada muhtelif unsurlardan ve mezheplerden mürekkep olan vaki bir milletten irâdî bir millet yapmak mümkün olduğuna kani olmuşlar; bu kanaatle (6) tarihî bir manayı haiz kadîm «Osmanlı» tabiri yerine(7), millî renklerden tamamıyla ârî olmak üzre, yeni bir mana yakıştırmışlardı. Elim tecrübeler gösterdi ki «Osmanlı» tabirindeki yeni manayı Tanzimatçı Türklerden başka kabul eden yoktu. Bu yeni mananın ihtirai yalnız faydasız olmakla kalmıyordu; devlet ile unsurlar ve bilhassa Türkler hakkında gayet muzır neticeler veriyordu.

Dünyanın şarkı da, garbı da bize celf bir surette gösteriyor ki bu asır, milliyet asırındır; bu asrın vicdanları üzerinde en müessir kuvvet, milliyet mefkûresidir. İçtimaî vicdanların idaresi ile mükellef olan bir devlet, bu mühim İçtimaî âmili mevcut değil farz ederse, vazifesini ifa edemez. Devlet adamlarında, fırka recüllerinde bu his mevcut olmazsa, Osmanlılığı terkib eden cemaat ve kavimleri ruhî (psychologique) bir surette idare etmek kabil olamaz (8). Dört senelik bir tecrübe bize gösterdi: Sırf unsurların i'tilâfı maksadıyla «ben Türk değilim, Osmanlıyım» diyen Türkler, unsurların ne yolda bir i'tilâfa muvafakat edebileceklerini nihayet gayet acı bir surette(9) anladılar. Milliyet hissini hakim olduğu bir memleketi ancak milliyet zevkini nefsinde duyanlar idare edebilirler."³⁸⁰

"İlk vakitlerde beynelmileliyet hissini bütün insanlara şamil zannetmek doğru değildir. Mesela kurûn-ı vustâda Avrupa'da bir beynelmileliyet hissi mevcuttu; fakat duyguyu tahlil edersek, Avrupadaki beynelmilel şefkat ve müzaharetin Hristiyan milletlere müncer olduğu, beynelmilel hukukun da hristiyan devletlerin imtiyazları hükmünde bulunduğunu görürüz. Balkan muharebesi, Avrupa vicdanının, bugün bile hristiyan vicdanından başka bir şey olmadığını gösterdi."³⁸¹

Çalışmamda bunu vurguluyorum. Masonluk, Yahudi-Hıristiyan Avrupa inanç ve kültürünün ürünüdür ve kast ettiği insanlık, "beyaz adamın", emperyalist Batının insanlarıdır. Masonlar her sözcüklerinde, Batı hayranlıklarını ve Batılılaşmanın uygarlaşma olduğunu savunur ve tarih boyunca bu yönde faaliyet gösterirler.

Büyük Türkçü Ziya Gökalp, Türkler için masonların asla söyleyemeyeceği;

"Biz Türkler, asrı medeniyetin âkil ve ilmiyle mücehhez olduğumuz halde bir «Türk-İslâm» harsı ibdâ'etmeğe çalışmalıyız."³⁸²

"Gökalp'e göre toplum, halktı. Halktan olmayan toplumdaki olamazdı. Halka yabancı, gerçek bir bilgin olamazdı. Böyleleri, bilimi süs sananlar, kendilerini övmek, övdürmek için süse, kürke düşkün olanlardır. Bunlar, canlı bir toplum içinde, mezar taşlarıyla öğünenlere benzerlerdi. Onlardan hiçbir yararlı iş beklenmezdi. "Ferdiyeci" dediği bunlardı."³⁸³

Ben ekleyeyim , masonlardı.

³⁸⁰ (Gökalp, 1976, s. 3-4)

³⁸¹ (Gökalp, 1976, s. 9-10)

³⁸² (Gökalp, 1976, s. 42)

³⁸³ Alp Gökalp'in

Bazı mason arkadaşlar, masonların Ziya Gökalp'in mason olduğunu neden yalan söylesinler diye sormaktalar. Olmadığı halde **Mustafa Kemal Atatürk**'ün neden mason olduğunu söyledikleri ile aynı nedenle; "ulusal/milli" bir örgüt olmadıkları ve Türk toplumun onlara olan nefreti ve öfkesini azaltabilmek için, Türklüğe ve Türk Ulusuna mal olmuş bu bayrak isimleri, kendilerinden gibi göstererek, üzerlerindeki Türklüğe ihanet söylemini silebilmek için. Ziya Gökalp, Türkçülük anlayışım içinde, bir Türk olduğu için, bu kadar araştırdım ve olmadığını gösterdim. Acaba mason diyerek övündükleri daha kaç kişi gerçekte mason değil, hatta mason karşıtıydı?

Büyük Türkçü Ziya Gökalp;

"Türk, kendi milletine - hürmet etmeğe başladıktan sonra başka kavimlerin milliyetini de muhterem tanıyacak kendi hak ve vazifelerini tanıdıktan sonra sair kavimlerin de vazife ve haklarını tayin edebilecektir."³⁸⁴

Ziya Gökalp'in yaşadığı dönem de, İttihat ve Terakki üyelerinin üye olduğu Selânik de Risorta ve Selânik ile İstanbul da locaların üye listeleri İtalyan ve Fransa mason merkezlerinin arşivlerinde yapılan araştırmalarla ortaya çıkarılmış, İtalyan ve Fransız araştırmacılar tarafından listeler ve kimilerinin de kayıt çizelgesi içinden özel bölümleri kitaplar olarak yayımlanmıştır. Bu listelerde Ziya Gökalp adı bulunmamaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra, var olan locaların üye listeleri, Özgür Masonlar arşivlerinde durmakta. Özgür Masonlar (ÖMBL), Ziya Gökalp'in mason olduğuna dair bir sav ileri sürmediler, sürmüyorlar ve arşivlerinden ortaya koydukları belge de yok. Hür Masonlar (HKEMBL) da Türkiye döneminde var olan locaların üye listeleri ellerindedir ve onlar da ortaya bir kayıt, belge koyamadılar.

Tarih ve Toplum Bilim bilim insanları, döneme dair bir çok araştırma yaptılar ve kitaplar yazdılar. Kitaplarında mason olan önde gelen kişilerin isimlerini de verdiler, belgeleriyle birlikte. Hiçbir yansız ve bilim insanı çalışmasında Ziya Gökalp'in mason olduğu bilgisi yoktur.

Ziya Gökalp'in ailesini temsilen, kardeşinin torunu, bölümdaşım, meslekdaşım; değerli araştırmacı ve dirayetli toplum savaşımıcısı Dicle Eroğul da, Ziya Gökalp'in mason olmadığını aile belleği ve anılarına dayanarak açık olarak belirtmekte.

Ziya Gökalp'in mason olduğunu masonlar ilk kez, 1969 da Sabahattin Arıç tarafından ortaya belge, kanıt ortaya koymadan uydurduğu yazı sonrası söylemeye başladılar. Bütün atıf bu yazıyadır. Mahalle dedikodusu bile olamayacak düzeysizlik içinde bir iftiraya dayanırlar.

Ziya Gökalp'in Osmanlı aydınlarını ve elbette masonlarını anlatan bir yazı ile bitirelim...

"Hasta olan Türk milleti değil, memleketin münevverleridir. Onları tedavi eder, onlara yeni bir milli vicdan, yeni bir mefkure aşılırsak, kuvvetli bir hamuru olan Türk halkı, cihan tarihinde yeniden bir kuvvet olarak çıkacaktır. Bu sebeple Tanzimatçılar gibi yalnız garplılaşmak değil, memleketin hayatına müessir olan genç nesli terbiye etmek, memlekette milli ahlâka sahip güzideler yetiştirmek lazımdır. Bu genç münevverleri yetiştirecek erginler, mektep sıralarından değil, milli mefkureye sahip kulüplerden, milli cemiyetlerden yetişir."

Ziya Gökalp'in mason olduğu söyleyen masonlara: **Edep yahu!**

Ziya Gökalp'in Kardeşinin Torunu Dicle Eroğul'un Görüşleri

Ziya Gökalp'in kardeşinin torunu değerli Bölümdaşım Dicle Eroğul, bu çalışma için özel olarak, Gökalp Ailesinin görüşlerini yazdı;

"Ziya Gökalp'in doğup büyüdüğü evde yetişmiş olan Annem'den ya da yine aynı evde büyümüş ve Ziya Gökalp Malta'da sürgünde iken Babası topçu albay Nihat Gökalp de İngilizlerin esiri olarak Malta'da olduğu için Ziya Gökalp'in eşi Vecihe Hanım'ın yanında birkaç yıl kalmış olan Fatma Gökalp isimli Teyzem'den (Ziya Gökalp'in Malta Mektuplarında Teyzemin adı sık sık geçer) Ziya Gökalp'in Mason olduğuna ilişkin en ufak bir şey duymadım. Ziya Gökalp'in kızlarında ve onların ailelerinde de Ziya Gökalp'in mason olduğuna dair bir belge ya da bilgi bulunmamaktadır ve Ziya Gökalp'in mason olduğu iddiasını rettedmektedirler.'

Milliyetçilik, Türkçülük ve İslamiyet üzerine fikirleri ve duyguları, kendisinin kaleminden çıkmış olan yazılarında, şiirlerinde ve mektuplarında çok net bir biçimde ortada dururken, Ziya Gökalp'in mason olduğunu iddia edebilmek anlaşılabilir bir durum değildir.

Bunlardan birkaç örnek vermek gerekirse;

Selanik İttihat ve Terakki Merkezi, azaları arasında bir işbölümü yapmıştı. Ziya Beyi de Gençlik İşleri bürosuna şef yaptılar. Ziya Bey'in gençlik teşkilatında gözönünde tuttuğu 12 noktadan bir tanesi şuydu: 'Gençleri Avrupalı propagandacıların tesirlerinden korumak'

Selanikte çıkan Genç Kalemler mecmuasının 2. cild, 8 numaralı nüshasında Ziya Gökalp'in 'Felsefe" başlığı altında bir yazısı neşretildi. Bu yazı ile yeni hayatın usullerini gösteriyordu. Bu makalede aynen şöyle diyordu: "Yeni hayat başkalarını parlak ve bizi sönük gösteren bu gibi yalancı hakikatlerin foyalarını meydana koyacak. Gösterecek ki Avrupa medeniyetleri çürük, hasta, müteaffin esaslar üzerine istinat etmiştir. Bu medeniyetler inkıza, izmihlale mahkumdur. Hakiki medeniyet ancak yeni hayatın inkişafı ile başlayacak Türk medeniyetidir.'

Ziya Gökalp'in 1922 yılında Diyarbakır'da çıkardığı Küçük Mecmua'da "İngiliz'den Sakın" ve "İngiliz'e" başlıklı iki şiiri vardır ki, bu şiirlerde İngilizize olan kinini şöyle ifade eder:

İNGİLİZ'DEN SAKIN

Kardeş dalgın çıkma yola,

Bir yol tut ki emin ola, Önde varsa bir İngiliz, Gitme sakın fena bu iz:

Çalmaz yalnız o keseni,

Soymaz yalnız elbiseni, Ruhunu da bütün soyar, Sende ne his, ne din koyar..

Önce çalar vicdanını;

Sonra alır vatanını,

Vatanları odur yıkan,

Yüz devlete varis çıkan;

Odur boğan hürriyeti, Esir eden bu milleti...

**Hiçe sayıp kinimizi,
Alt üst etti dinimizi....
O göründü bu ülkede, Kaldı iman tehlikede.**

İNGİLİZ'E

**İngiliz! Kızarma öyle öfkeden,
Ebedi kurtulmaz alnın lekeden.
Hep senin yüzünden dökülen kanlar,
Yakılan şehirler, yok olan canlar.**

**Çek pis ayağını bu pak ülkeden,
Çekil kerbeladan, Hind'den, Mekke'den.
Uyandı İslam'da eski imanlar,
Verdiler el ele hep Müslümanlar.**

**Kurtulacak artık baş tehlikeden:
İngiliz ünvanlı pis çekirgeden.
Anladı sendeki za'fı kurbanlar:
Karada acizmiş meğer korsanlar!**

Ziya Gökalp, Küçük Mecmua'nın peş peşe 3 sayısında yayınladığı 'Garp Meselesi' başlıklı makalelerinde de Batı emperyalizminin dinsel ve siyasi tahakkümünü anlatır.

Beynelmileyetlerin dine müstenit olduğu saptamasını yapan ve İslam ümmetinden olduğunu belirten Ziya Gökalp'in, mason olması eşyanın tabiatına aykırıdır.

'İslam İttihad' başlıklı şiirinde Ziya Gökalp beynelmilel zihniyeti şöyle değerlendirmiştir:

Beynelmielel cihanda yoktur acze merhamet,

Her il, görür kemali nisbetinde bir hürmet.

Bu fikirleri taşıyan ve yayan bir kişinin mason olduğunu düşünmek akla ziyandır!"

Ziya Gökalp bölümünde, kullandığım tüm fotoğrafları ve yararlandığım kimi görüşler, Dicle Eroğul ve kuzeni Alp Gökalp'in sunumlarından aldım. Paylaştıkları ve yayımlamama izin verdikleri için sağ olsunlar, var olsunlar.

Mustafa Necati ve Hasan Âli

Türk Devriminin iki çağdaş önderi; **Atatürk**'ün Adalet Bakanı, Milli Eğitim Bakanları... Türk tarihinde onurlu yerlerini aldılar.

Batı Emperyalizmin yerel uzantısı masonlar,

S Türk Halkının aklında ve yüreğindeki, milliyetsizlik ve dinsizlik tanımını değiştirebilmek, kendilerini ulusa ait gösterebilmek için, Türk Halkının en değerli Türkçülerini,

S Kapitalizmin gerici bir tarikatı olduğu için, bu karanlık yüzünü perdeleyebilmek için; Türk Devriminin ve çağdaşlaşma hareketinin önderlerini mason olmuşlar yalanı arkasına saklanmaya çalışmaktalar.

Atatürk ve Ziya Gökalp'ten sonra, Türk Devriminin Kuvvay-ı Milliye kahramanları, eğitim ordusunun önderleri, Mustafa Necati ve Hasan Âli'yi de mason gibi tanıtmakta, göstermekteler.

Cumhuriyetin ilk yıllarında, CHP'nin Masonluğu denetim altına almak için, localara katılanlar olduğunu söyledim. Bu görevliler ile yabancı ve yerli gerçek masonlar arasındaki localardaki savaşımı, görevliler kaybettiler ve gerçek masonlar; yabancı yurttaşı olanlar ve onların işbirlikçileri, görevlileri ya localardan çıkardılar ya da etkisizleştirdiler. Bu savaşımında, mason tarikatını ele geçirmek için savaşım veren, milli duyarlılık ile hareket eden bu görevlilerin mason olduklarını, mason öğretisini benimsedikleri söylenebilir mi?

Masonlar utanmadan Kurucu Büyük Üstadları Talat Paşayı, Batılı efendilerinin emri doğrultusunda "katil" diye masonluktan atmalarına ve katledilmesine yardımcı olmalarına rağmen nasıl şimdi Büyük Üstad olarak sahipleniyorlarsa, Mason Localarında Milliyetçi diye tasviye ettikleri kişileri de bugün ünlü masonlar listelerinde utanmadan duyurabiliyorlar. Kaldı ki, Mustafa Necati ve Hasan Âli hiçbir zaman mason derneği üyesi olmadılar. Bu yalanlarını da yüzlerine çarpıyorum.

Resne, Vefa Locaları

Masonlar, Mustafa Necati'nin Resne Locasına, Hasan Âli'nin Vefa Locasına üye olduklarını söylüyorlar. Resne ve Vefa locaları, Mısırlı Arap masonların, İstanbul da Osmanlı masonluğunu denetim altına almak için kurdukları localardır.

Resne Locası

İstanbul'da 1908'de Mısırlı Araplar tarafından Mısır Büyük Locasına bağlı olarak kurulur. O sırada Mısır Büyük Locası İngiltere B. Büyük Locasından berat yani onay alınarak kurulmuş bir loca.

1909'da Osmanlı Büyük Doğusu/Locası (Meşrik-i Azam) kurulunca, Osmanlı Büyük Doğusuna katılır.

Belge 48. Resne Locası Mühürü

Üyeler:

Rotı Al Hekma, Hefz Al Wedad, Kawkab Al Balirein, Al Satıah, Hira ra, Al Chauş Al, Moushrcka, Germania, Al Alta Al Akhavvi, Esna, Samaret Al Wafa, Chams Al Salara, Wali Al Ahd, Dandara, Flecleur, Al Karnak, Aziz, Rasna, Niazi, Hayet Al Mahalla, Platon, Al Sidk, Al Omani, Nour Al Hekıta, Bekaa Al Aziz, Al Ahram, Heliopolis, Rina Chimenlo, Samaret Al, Samah, Consianlin Le Grand, Al Dastour Al Osmani, Soerate, Al Watan, Cteopalra, Al Ensanıa, Nour Al Fadıla

Türk ismi görüyor musunuz? Üyelerin tamamı, Kahire, Luxor ve başka Mısır ve Suriye şehirlerinde oturuyorlar. Ulus kökeni olarak da; çoğunluk Arap, gerisi İtalyan, Fransız ve Yunanlı. Bir de Türk ismi var, Sabetaycı mı? Son dönemde loca yöneticileri; İhsan İsmail, kapatılırken 1935'de Sabetaycı Cemil İpekçi

Vefa Locası

Mısır Masonbaşı İdris Ragıp'ın desteği ile kurulur. Politik durum nedeniyle Ağustos 1912 ile Haziran 1913 arası çalışmalarını durdurmuş sonra yine devam etmiş. Çoğu Resne Locasından gelmeler; yani, Türk değiller.

Çakma Belgelerin Sahteliği

Türkiye’de Harf Devrimi 1 Kasım 1928’de yapıldı. Harf Devrimi yapılırken, Arap alfabesi yerine Latin alfabesi alınırken, bazı Türkçe sesleri karşılayabilmek için, Latin Alfabesinde olmayan karakterler / harfler türetilmiş ve Alfabeye eklenmiştir. Alfabe değişikliğinden sonra çok hızlı biçimde Türkçe kökenden olmayan sözcükler Türkçe sözcüklerle değiştirilmeye başlanmış, böylece Türkçe diğer dillerin dilde emperyalist işgalinden kurtarılmıştır.

Harf Devriminden önce, Osmanlıca da olduğu gibi Arap alfabesi kullanılmaktaydı. Bir çok mason locasında, Fransızca, İtalyanca, İngilizce ve diğer Batı dillerinde toplantılar, yazışmalar yapılıp, kayıtlar tutulurken; Türkçe konuşulan localarda da tüm kayıt ve yazışmalar, 1909’dan gelen kuralları gereği Latin harfleri ile Fransızca ve Arap harfleri ile Osmanlıca olarak yapılmaktaydı. Latin Harfleri ile Türkçe ne kayıt vardı, ne yazışma ne de ayin erkânı. Latin alfabesine eklenen özel Türkçe karakterler / harfleri o 1928’den önce bilip, kullanmak, ancak falcılık ile olası olabilirdi. Çünkü daha o zamanlar kararlaştırılmamıştı bile.

Osmanlı ve Cumhuriyetin ilk yıllarında araştırma yapan mason araştırmacılar, o zamana ait ayin erkânı (ritüel), tutanaklar, yazışmaları, Fransızca veya Arap Harfleri ile Osmanlıca asıllarından çeviriyorlar. Kitap ve yazılarında da bu şekilde belge olarak koyuyorlar.

Toparlarsak, Mason tarikatının 1928’den önceki hiçbir yazışma, kayıt, tutanak vb yazılı belgeleri Latin Harfleri ile Türkçe olması mümkün değildir. Bu şekilde bazı metinleri, yazıları belge diye ortaya koyanlar, sahtecilik yapmaktadırlar.

Şimdi size mason localarından o dönemlere ait, gerçek birkaç belge, üye kayıt örnekleri göstereceğim.

Mason Tanıl Adalı'nın kitabından

19

No	NOM	PREMIER	PROFESSEUR	SIBRETE	RANGING	AGE	DATE OF LIFE OR RECEIPTS AT MASONRY			AGE	REMARKS
							ADMISSION	RECEIPTS	REIPTS		
15	Loy	Marian	Algeria	Algeria	Algeria	1871	1871	1871	1871		
17	Lucas	Lucy	Algeria	Algeria	Algeria	1871	1871	1871	1871		
20	Mourlag	Lucy	Algeria	Algeria	Algeria	1871	1871	1871	1871		
21	Louis	Lucy	Algeria	Algeria	Algeria	1871	1871	1871	1871		
22	Louis	Lucy	Algeria	Algeria	Algeria	1871	1871	1871	1871		
23	Louison	Jean	Algeria	Algeria	Algeria	1871	1871	1871	1871		
24	Georges	Jean	Algeria	Algeria	Algeria	1871	1871	1871	1871		
25	Müller	Felix	Algeria	Algeria	Algeria	1871	1871	1871	1871		
26	Henri	Antoine	Algeria	Algeria	Algeria	1871	1871	1871	1871		

Belge 49. Homer Locası üye defteri. Fransızca.

Çizelge Fransızca basılmış ve Fransızca doldurulmuş. Bu sayfada kayıtlar 1924 - 1926 arası yapılmış. Türkiye Cumhuriyetinin kurulmuş olduğu yıllar. İşte 2017'de mason Tanıl Adalı'nın övdüğü, İzmir'e uygarlık getirdiğini söylediği "milli" masonluğun locası ve 2017'de "milli" mason...

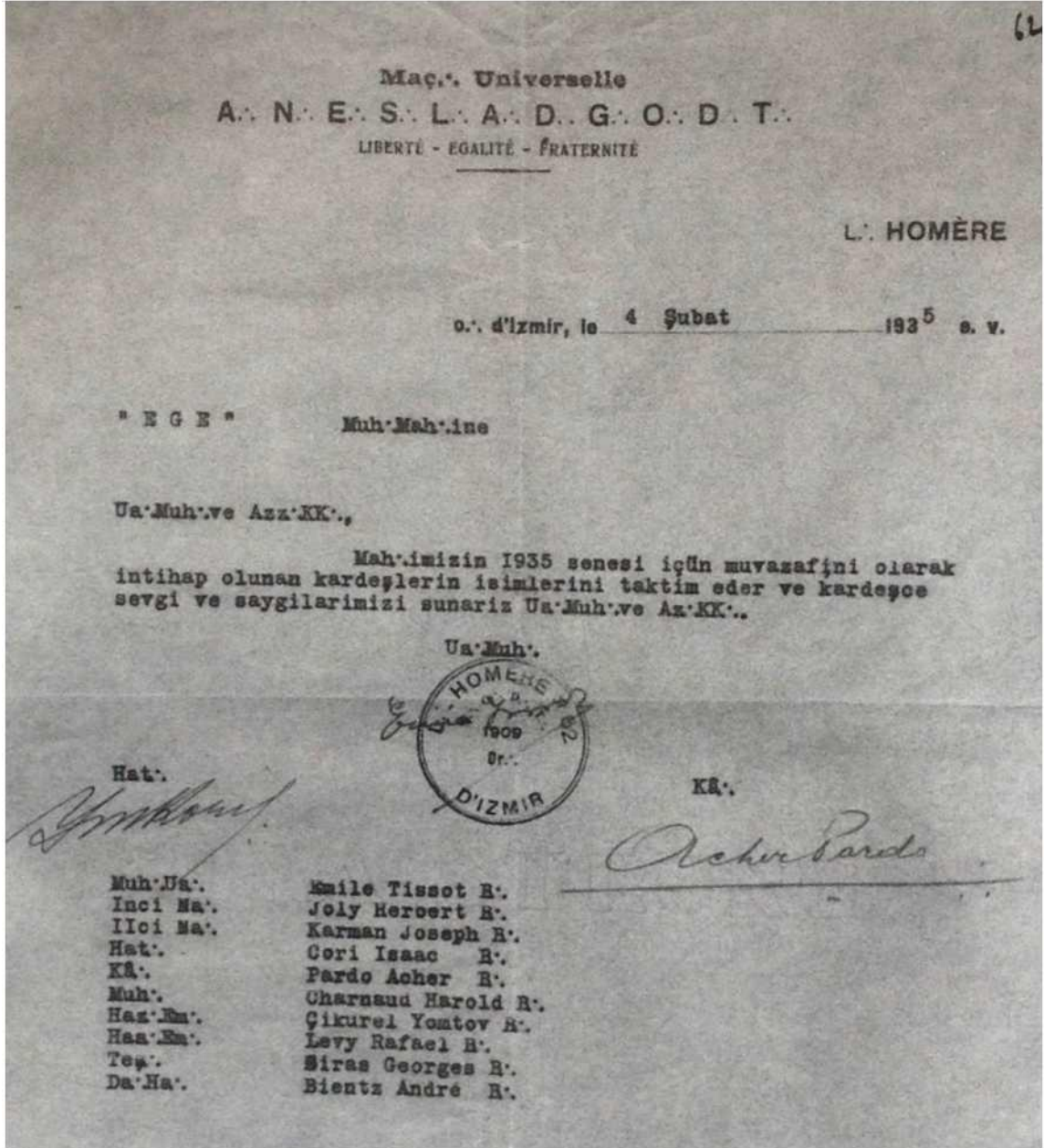

Bü.: Meş.: matricül No. <i>1</i>		
B.: in ismi, mahlası ve pederi ismi: <i>Francis (Lad.)</i>		
Tabiiyeti: <i>Turque</i>		Doğduğu tarih ve yer: <i>Melai en 1871</i>
Mesguliyeti: <i>Avocat</i>		
Aile şeraiti: <i>Marie</i>		
İkametgâhı:		
İş adresi:		

Bü.: Meş.: matricül No. <i>4</i>		
B.: in ismi, mahlası ve pederi ismi: <i>Saul Jacob</i>		
Tabiiyeti: <i>Turque</i>		Doğduğu tarih ve yer: <i>Lyon 1872</i>
Mesguliyeti: <i>Secrétaire de la Communauté Israélite</i>		
Aile şeraiti: <i>Marie (avec enfants)</i>		
İkametgâhı: <i>Lyon, Quartier Sébastien, La Chapelle</i>		
İş adresi: <i>Siège de la Communauté Israélite</i>		

Bü.: Meş.: matricül No. <i>5</i>		
B.: in ismi, mahlası ve pederi ismi: <i>Bon Ernest François</i>		
Tabiiyeti: <i>Française</i>		Doğduğu tarih ve yer: <i>Lyon 10 Septembre 1857</i>
Mesguliyeti: <i>Classeur</i>		
Aile şeraiti: <i>Marie (4 enfants)</i>		
İkametgâhı: <i>11, Rue Gayssat, Lyon</i>		
İş adresi: <i>31, Cardinal, Lyon</i>		

Belge 51. Hernest Bon loca kütüğünde kayıtları

Belge 52. 1935 yılında Homer Locasına katılan masonlar listesi

Belgelerden görüldüğü gibi, bir mason üye kaydı, fotoğraflı, tüm bilgileri içeren ayrıntılı ir şekilde kütüğe kaydediliyor. Kütük Fransızca basılmış, kayıtlar da Fransızca. Kütüğün işlendiği tarih 1924 - 1935 arası. 1935'de yeni üye bildirim yazısı da, Fransızca basılı kağıda, daktilo ile latin harfleri ile Türkçe yazılmış...

Bir de Kültür Locası kayıtlarına bakalım. Üye kütüğü. Kayıtlar 1927 - 1935 arası. Kütük latin harfleri ile Türkçe basılmış, kayıtlar da el yazısı ile Türkçe. Belli ki kayıtlar, 1928 Harf Devrimi sonrası, latin harflerle Türkçe olarak düzenlenmiş.

O sırada mason localarının üyeleri yeni kütüklere aktarılmış.

Üyelerin fotoğrafları, derece yükselme tarihleri ve diğer kişisel bilgileri ayrıntıları ile kayıtlı.

Üye No	Fotoğraf	Adı ve Soyadı	Derece	Yükselme Tarihi	Diğer Bilgiler	Mühür
127		Lokayza Kösterici	1. Derece	1927		1. 1927 2. 1927 3. 1927
128		Abdülhamit	1. Derece	1927		1. 2. 3.
129		Vefik Palmir Kösterici	1. Derece	1927		1. 1927 2. 1927 3. 1927
130		Osman	1. Derece	1927		1. 1927 2. 1927 3. 1927
131		Osman	1. Derece	1927		1. 1927 2. 1927 3. 1927
132		Vefik Palmir Kösterici	1. Derece	1927		1. 1927 2. 1927 3. 1927

MÜHÜR

Adı ve Soyadı :
Vefik Palmir
Doğum yeri ve tarihi :
1927 İsmail
Mesleği :
Öğretmen
Evi Adresi :
**Kapılar Apt. Liva Sokak 8/4 Ağaç-
musa Beyazlı**
Tel. : **48218**
Matrikül No. : **429**

**Vefik Palmir'in Kültür Locası
Albümündeki sayfası**

Belge 53. Kültür Locası Üye Kütüğü

Şimdi Mustafa Necati ve Hasan Âli 'nin mason olduklarına dair masonların ortaya koydukları çakma belgelere bakalım.

Mustafa Necati

Resim 45. Atatürk ve Mustafa Necati

Mason Süha Umur;

"Mustafa Necati Kardeş, Resne Mahfeline niyabeten Vefa Mahfelinde 13 Şubat 1925 tarihinde tekeris edilmiştir." ³⁸⁵ diyor...

Tanıl Adalı ikinci çakma belgenin sahibi. geliyor. Tanıl Adalı'nın Mustafa Necati hakkındaki çakma belgesine geçmeden önce, biraz kendisini tanıyalım, tanıyalım ki güvenilirliğini anlayalım.

32. Derece Mason ve İzmir Bölgesi Araştırma Locasının da yöneticis Tanıl Adalı bu Homer Locası için övgüler dolu bir kitap yazar. Kitabından;

"Ana Britannica, Levanten'i Osmanlı döneminde, özellikle Tanzimat sonrasında büyük liman kentlerinde yoğunlaşan ve ticaretle uğraşan, Müslüman olmayan 'azınlıklar' diye tanımlamaktadır. Levantenler genellikle, deniz ticareti yapan Akdeniz ülkelerinden (Venedik, Cenova), ticaret ile uğraşan diğer ülke ve şehirlerden (Amsterdam) ya da Haçlı Devletlerinden gelip yerleşenler' dir.' der.

Onlar, yerleştikleri bölgelerde yeni bir yaşam anlayış ve kültür grubunun oluşmasına neden oldular. Onların İzmir'e ilk kez bir belediye kurmalarından tutun da, ilk gaz ve elektrik şirketlerini kurmalarına, eğitim ve sağlık hizmetleri, uygar bir yaşam tarzına öncülüklerine kadar İzmir'e yaptıkları asla unutulamaz. **Batılı bilinciyle aydınlanmanın özgür düşüncenin temelini attılar, çağdaş İzmir'i yarattılar, bunun yanında bir aydınlanma dönemi kurumu olan Masonluk onların sayesinde Anadolu'da ilk olarak İzmir'de görüldü.** ^{11* 386}

İşte karşınızda tipik bir mason; Vardıysa Türklük bilincini yitirmiş, uygarlığın Batıdan geldiğine inanmış bir "komprador aydın"

Devam edelim kitabını okumaya;

"Masonluğun İngiltere, Fransa ve İskoçya'daki gelişmeleri aynı hızda ve sürete İzmir'e de kolaylıkla yansımıştır. İzmir'de kurulan Homer Mahfili, masonik etkinlikler içinde Türkiye masonik aktivitelerini bir ölçüde yansıtan ilk Mason Kuruluşlarından birisidir.

Homer Mahfili, tarihsel gelişimi içinde diğer Mason Locaları'nın açılımına öncülük etmiş, zaman zaman siyasi ve Ulusal etkinliklerle çalışmalarına ara vermiş veya verilmiş olması "Tüm İnsanlar ve İnsanlık İçin Mutluluk Yuvası Olacak Ülkü Mabedleri"nin kuruluşuna katkısını sürdürmüştür."³⁸⁷

Mason Tanıl Adalı'nın yukarıda paylaştığımız İzmir de kurulmuş Homer Locasına övgüler düzerken, gerçeği "Mason Tarikatı ve Emperyalizm II - Osmanlı'da Masonluk" kitabında Homer Locası Bölümünden okuyalım;

"1909 -1914:

Kurucular; Aronyan (Artin), Şükrü (Tahir), Hazan (Isaac), Jatru (Themistocle)

Modlano (Salvator), Russo (Davut), Ventura (Samuel), Ventura (Benjamin), Danon (Albert), Franco (Gad), Margulies (Joseph).

Kurucularının tamamı Fransız vatandaşı ve Yahudi. Kurulur kurulmaz, İzmir'de misyoner okulu kurmak üzere bir komite kururlar. Kurdukları komiteye bakar mısınız;

"Hemen locamızda çalışmalara koyulduk. Kardeşlerden iki Rum Ortodoks, iki Ermeni Ortodoks, iki Müslüman, iki Yahudi ve ben ve Vidal, iki Katolik alarak bir komite kurduk;"

Loca Yöneticileri (Üstad-ı Muhteremler):

1909-1911, Salvator Modiano; 1911-1913, Leon Valet; 1913-1914, Diran Aşnan , 1913'de 114 üye.

1914'de Vali Rahmi beyin emri ile uykuya girer. Vali 33.° mason! Son başkan Ermeni Diran Aşnan.

1919-1920, Diran Aşnan,

1920 - 9 Eylül 1922, Ernest Bon

Homer Locası :

s İzmir Yunanlılar tarafından işgal edilince faaliyetlerine başlıyor, mason deyişi ile uyandırılıyor! Üyeleri arasında Türk yok denecek kadar az; nereteyse tamamı Rum, Yahudi ve Ermeni. Türk isimli olanlar da büyük olasılıkla Sabetaycı.

s Türk Ordusu, 30 Ağustos 1922'de Yunanlıları bozguna uğrattı, İzmir'e girerken, ne hikmetse bütün evrak yanıyor, üyelerinin büyük kısmı Yunanistan'a kaçıyor ve loca tekrar Eylül ayında kapanıyor.

s Fransa Büyük Doğusu, Homere Locasına gönderdiği 11 Aralık 1922 tarihli bir yazı ile İzmir'deki diğer localar üyesi masonların, kaçanlara yaptıkları yardımlar için şükranlarını iletiyor. Düşmanından ödül alan, ihanet etmiş demektir!

Homer Locası, Kurtuluş Savaşı'nda ihanet etmiş, düşmanla birlik yapmış olmasına karşın, Türkiye döneminde de çalışmalarını yerel masonluğa bağlanmadan, bağımsız olarak Fransız Büyük Doğusuna bağlı olarak sürdürür. 1935'de masonluk kapatılınca Yunanistan'a taşınır ve orada II.Dünya Savaşına kadar açık olur.

İzmir Araştırma Locası yöneticisi mason Tanıl Adalı'nın öve öve bitiremediği Homer locasının ihanetini gördük. Haini, ihanet etmiş övene ne denir?

İzmir Bölgesi Araştırma Locası yöneticisi Tanıl Adalı'ya Facebook'da sordum;

14.11.2017

"Hürol - Merhaba Tanıl kardeşim, Homer kitabınızı okudum, sizinle paylaşmak istediğim gözlemlerim var"

Yanıt gelmedi. Sonra bir daha yazdım

3 NİS 2018 19:18

"Hürol - Siz Levanten misiniz, yoksa Sabetaycı bir dönme mi?"

Yanıt gene yok.

Facebook da Mason Tarikatı üzerine kitap yazdığımı duyurunca, mason bey bana yanıt verme gereği duydu:

25 EYL 2018 16:54

"Tanıl Adalı - Bana telefon numaranızı gönderirseniz konuşuruz kıymetli gözlemlerinizi öğrenme imkanım olur. "

Telefon numarası vermedim. Ardından Facebook-messengerdan aradı, açmadım. Çünkü yazıya yazıyla yanıt verilmesi gerekir düşünceyim.

"Hürol - Buradan yanıtlayabilirsiniz? Konuşmamıza gerek yok. Siz soruma yanıt verin önce lütfen.

Tanıl Adalı - Ne levantenim nede dönme ben araştırmacı ve tarihçi yim bu kaniya nasıl vardiniz bilmiyorum şimdi siz paylaşmak istediğiniz önerilerinizi yazın

Hürol - Başka emriniz var mı efendi? Size 6 ay önce sordum, şimdi ben grup kurup Mason Tarikatı üzerine kitap yazıyorum deyince bana ulaşmaya çalışıyorsunuz. Size ne önereceğim? Görüşlerimi yayınlarımda öğrenirsiniz artık..."

Mason Tanıl Adalı kendisine Araştırmacı ve Tarihçiyim diyor. Türkçesi çok kötü! LinkedIn'de verdiği özgeçmişine göre de ne Tarihçi ne de Araştırmacı...

Eğitimi: Ege Üniversitesi, Pazarlama, Ürün Geliştirme ve Tutundurma (1972-1976)

İş Deneyimini: BMC San. Ve Tic. A.Ş. - Şubat 79 - Mart 2013, 34 yıl

Öğretmen, Fotoğrafçılık Rehber Öğretmen - Ocak 2000 - devam ediyor.

Nerete Tarihçilik? Tarihçi diyebilmek için en az "lisans" derecesinde Üniversite eğitimi gerekir, gerçek bir Tarih Araştırmacısı unvanını alabilmek için de Doktora derecesinde Tarih eğitimi almış olmak gerekir.

Şimdi bu mason kimliğin, yukarıdan edindiğimiz güvenilirlik düzeyi ya da düzeysizliği mi demeli!

J Dernekler Yasası 1926'da kabul ediliyor. Masonların yardım cemiyeti olarak dernekleşmesi 1927, üyelerin mason olduğu bilgisi ile 1929'da yasallaşır. O sırada yasadışı olan bir yapıya, Adalet Bakanlığı yapmış, Milli Eğitim Bakanı üye olur mu?

J Kuvvay-ı Milliye kahramanı, Türk Devrimlerine canı pahasına aklı, ve yüreği ile bağlı, genç Türkiye'nin kurucularından Adalet ve Eğitim Bakanlıkları yapmış ve yapmakta olan bir Türkçü; Mısırlı Arapların egemenliğinde, yerli Rum, Ermeniler ile emperyalist Avrupa devletlerinin yurttaşlarının birlikte kurduğu, üyeleri bu kişilerden oluşan bir locaya üye olacak öyle mi? Bir kaç yıl önce vatan için, namus için, ulus için karşılarında savaştığı kişilerle yan yana "biraderlik" yapacak. Akla uygun mu?

Mustafa Necati'nin Kurtuluş Savaşı sırasında hazırladığı bir bildiri;

"Ey bedbaht Türk!

Memleket Yunan'a verildi. Şimdi sana soruyoruz.

Rum senden daha mı çoktur? Yunan hâkimiyetini kabule taraftar mısın? Ve kahır ekseriyetini orada bütün dünyaya göster. İlan ve ispat et.

Bu sana düşen en büyük vazifedir. Ve Heyeti Milliye'nin emrine itaat et. Reddi İlhak Heyeti Milliyesi."

İzmir işgal edilince Balıkesir 'de Kuvvay-ı Milliye Kumandanı olarak Aznavur kuvvetlerine ve Yunanlılara karşı çarpışan; Balıkesir'de "İzmiire Doğru" adlı gazetede yazılar yazan; 1920 yılında Saruhan Milletvekili olan milliyetçi bir kişi gidip, mason locasına katılacak, dahası Kurtuluş Savaşı sırasında ihanetin, düşmanlığın odağı olan bir ortama gidip üye olacak?

Mustafa Necati'nin mason olduğuna dair, masonların ortaya koyabildiği belge niteliğinde başvuru yazısı, giriş ve toplantı tutanağı, üye kayıt belgesi hiçbir doküman ortaya koyamıyorlar. Dahası dönem içinde masonlarla ilgili hiçbir yazışma, anı, vb; yazılı kitap, anı, makale, söyleşi de Mustafa Necati'nin mason olduğuna dair tek bir tümce yok...

Atatürk'e bile karşı çıkabilmiş **Mustafa Necati'nin** kişiliği, masonların o komik hareketli törenlerine katılmasına, üst dereceli masonların önünde esas duruşda durmasına izin vermez.

Emperyalizme karşı vatani için savaşmış, Kuvvay-ı Milliye kahramanı Mustafa Necati; Türkçü, Türk milliyetçisi, vatansever, laik ve devrimci kimliği ile emperyalizmin uzantısı ve Truva atı Yahudi-Hıristiyan Mason Tarikatı'na üye olmaz?

HKEMBL resmi dergilerinde Mustafa Necati'nin mason olduğunu yazan bazı masonlar Hayrullah Örs, Fuat Altınsoy, Nebi Önder, Atilla Büyüktuncay, Can Kapyalı, Seyhun Tunaşar, Ümit Akuzman, Mehmet Fuat Akev, Can Arpaç, Ergin Koparan, Celil Layıktez, Enver Yalçın, Yaşar Adoni, Bülent Tırtıl, özellikle Koray Darga, ...

Mustafa Necati, hiçbir zaman Mason Localarına üye olmamış, mason öğretilerini kabul etmemiştir.

Mustafa Necati için mason diyen masonlara yeniden; Edep Yahu!

Hasan Âli

Resim 46. Atatürk ve Hasan Âli

Hasan Âli Yücel, yaşamı boyunca Mustafa Necati'nin olduğu gibi masonlukla ilgili bir tek davranışı, sözü yok.

Tüm masonik dergi, kitapları taradım; Mason Tarikatının hiçbir üyesi, dernek ve cemiyetlerinin hiçbir önde geleni, daha ötesi, mason tarihini anlatan hiçbir mason yazar, Hasan Âli'nin yaşadığı süre boyunca mason olduğuna dair hiçbir ifade, hiçbir söz yazmamış, aynı Mustafa Necati de olduğu gibi.

Önce, Soner Yalçın'dan okuyalım Hasan Âli'i;

"Sultan II. Abdülhamid, 1888 yılında, yani Osman Salaheddin Dede öldükten bir yıl sonra, dergâhla ilişkilerini, veliahtlığı döneminde olduğu gibi iyileştirmek için, Yenikapı Mevlevîhanesi'nin müridi, Hasan Âli Yücel'in dedesi Hasan Âli Efendiyi Posta ve Telgraf nazırı (bakan) yaptı.

Hasan Âli Efendi mayıs 1888-kasım 1895 tarihleri arasında yedi yıl Posta ve Telgraf nazırlığında kaldı. Nazırlık "rüşvetine" rağmen Yenikapı Mevlevîhanesi Sultan II. Abdülhamid'e muhalifliği alttan alta sürdürdü. Kimi zaman dergâha İttihat ve Terakki Cemiyetinin gazeteleri gizlice sokuldu; kimi zaman Veliht Reşad'ı iktidara getirmek için çeşitli senaryolar kurgulandı. (a.g.e., 204-205.)

Mehmed Esad Efendi bu siyasî kulislerin içinde miydi ? Bu konuda kaynaklarda hiçbir bilgi yok.

Geleceğin Millî Eğitim bakam Hasan Âli Yücel, sadece manevî hayatı değil, siyaseti de Yenikapı Mevlevîhanesi'nde öğrenecekti. Mehmed Celaledin Dede'nin Galatasaray Sultanîsi'nde okuyan yeğeni Ali Nutkî, Hasan Âli Yücel'e siyasetin ne olduğunu öğreten ilk politik öğretmeniydi.

Hasan Âli Yücel yedi yıllık (28 aralık 1938-5 haziran 1946) Millî Eğitim bakanlığı döneminde gerek dergâhtaki derslerden, gerekse Ali Nutkî Efendi'nin özel derslerinden çok yararlanacak;

Farsça bilgisiyle Mustafa Kemal'in gönlünde yer edecek; okuduğu Kur'anı Kerim'le "Millî Şef İsmet İnönü'nün annesi Cevriye Hanım'ın güvenini kazanacaktı.

Tasavvufa bu kadar sıcak bakan, devrin din âlimlerinin derslerini kaçırmayan Hasan Âli Yücel, başta köy enstitüleri olmak üzere yaptığı birçok icraat nedeniyle "komünistlikle" suçlanacaktı !...³⁸⁹

Masonlar Hasan Âli'nin mason olduğu savını 1978'de, Suha Umur, Mimar Sinan Dergisinde, günümüz Türkçesi ile ve Latin Harfleri ile Vefa Locasına ait Hasan Âli Yücel'in çakma 10 Nisan 1925 erişirme toplantı tutanağı ile ilk kez mason olarak niteliyorlar.

Hasan Âli ile ilgili mason yalanı, kısım şöyle;

"Ruznam-ı müzakerotta üç haricinin tekris merasiminin icrası muhar rer olduğu halde. Ekrem namındaki haricî bazı mazeretine mebnî gelememiş. Fethi gelmiş ise de bir hususta Istiknahı icab etmekle muvakkaten tehir edildiği bildirilmiş ve hazır bulunan üçüncüsü Hasan Âli (Yücel) nam haricinin merasim-i tekrisiyesine bed ve mübaşeret edilmiştir. Vasiyetnamesi okunduktan sonra. Hatip. Biraderin alınan mûtalâa-i kanuniyesi üzerine kabulü karargir olmuş ve usulen haricî Mahfilî Muhterem dahiline alınarak imtihanı, seyahatleri bil'icra mazhar-î nur u ziya olduğu gibi.

İki sütün arasında şerefine bir müselles alkış İcra edilmiştir. Bunun üzerine celse beş dakika tatil edilmiştir."³⁹⁰

ARŞİVİMİZDEN BELGELER

Haşan Âli Yücel'in
Tekris Celsesi Zabtı (ij
(Vefa Mah.-, Muh.-)

Süha UMUR

W nisan 1341 (1925) Cuma, saat
2 Birinci derece celse

Üs.-, Muh.-, Na.-, Ev.-, Na.-, Sa.-, Hat.-, (musav.) Kâ.-, Muhak.-, Em.-, Haz.-, (vek.) Em.-, Has.-, Teş.-, Muh.-, Dah.-.	Tahsîn Hamdi Hikmet Ömer Selâhattin Mithat Sadullah Nikolaki Mehmet Sabri Şükrü Nail Halid Rümi Serkis Nihat
--	---

B.-'ler vazifelerine ait makamlarda ahz-ı mevki ve azo-yı âmile sütünlan tezyin ettikleri halde, mutat merasimin icrasından sonra, Sa.-, Az.-, Kâ.-, Şa.-, Ce.-'ne vb Türkiye Meş.- Az.-'nin himayesine isti naden 3 numaralı Vefa Mah.-, Muh.-'nin birinci derecede mesaisine bed ve mübaşeret edildi.

(1) Haşan Ali Yücel için bkz. bu sayıda <Ünlü Masonlar>

67

Bu metine göre;

s "Efendi bunun aslı nerede?" diye sorarlar adama. Ne güzel yaz kendine göre bir metin, belge buldum diye çık ortaya.

s Bu ifadeye göre, 3 kişinin eriştirilmek üzere karar verildiği, birisinin gelmediği, birisinin de geldiği ama bir nedenle ertelendiği ve bir tek Hasan Âli'nin eriştirildiği söylenmekte.

Mustafa Necati'nin eriştirilmesinde de benzer bir gariplik yaşanmıştı, değil mi? Komik...

s Bir haricinin üye olabilmesi için bir "talepname" doldurması gerekir. Yukarıda söz ettiğimiz toplantı tutanağında başka hariciler için talepname okunduğu da yazılı. Ekinde demek ki, "talepnamerler de" var. Bu dönemin toplantı tutanaklarına ulaştıklarına göre, birkaç toplantı öncesinde Hasan Âli'nin de talepnamesi okunmuş ve oylanmış olması gerekir.

Belge 56. Hasan Âli çakma belge

s Nerete o "talepname"? Yok. Talepnamenin okunduğu oylandığı toplantı tutanağı da yok. Uydurulmuş metinler de yok yani.

s Eriştirme tarihi 1925, soyadı yasası 1934'de çıktı. Toplantı tutanağında, Hasan Âli'nin yanında parantez içinde (Yücel) yazıyor. Belli ki bu metin 1934'den sonra düzenlenmiş. Yuh yani.

³⁹⁰ (Umur S. , Hasan Ali Yücel'in Tekris Celsesi Zabtı (Vefa Muhterem Locası) , 1978)

Bir başka 32.° masonun Hasan Âli hakkında yazdığı kitapta;

"Vefa L matrikül defteri Kaydından (Tarihi Arşiv envanter no:965)" asıl Arap harfleri ile kaydı aktarmış;

Belge 57. Hasan Âli'nin sözde kütük kaydı

Bu nasıl bir belge? Bu kağıdın anteti, loca ismi, ait olduğu defterin bütünü, loca mühürü nerede? Bölümün başında Loca üye kütükleri paylaştım. Böyle bir tek satırlık kütük olur mu? Sonra bir de latin harfleri ile alt alta yazılmış bir metin belge gibi veriliyor.

"Hasan Âli Yücel'in Vefa Locası matrikül defteri Kaydı (Tarihi Arşiv envanter no: 965)

Sıra No: 152

İsmi şöhreti mahal ve tarihi velâdeti: Haşan Âli

Meşguliyeti: İstanbul Lisesinde felsefe muallimi

ikâmetgâhı:

Tekrisleri

Birinci derece: 10 Nisan 1925

İkinci derece 18 Kanunuevvel [Aralık] 1925

üçüncü derece:

Tarihi Tasvibi:

Diploma tarihi numerosu:

Tarihi tebenni:

Geldiği mahfil ve mensubu olduğu maşrık:

Dereceyi âliyi ihraz tarihi:

Mülâhazat: Gayrimuntazam fi 16 Kanunuevvel [Aralık] 1927"

Bu metin de latin harfleri ve Türkçe. Oysa asılı Arap harfleri ile Osmanlıca olması gerekir. Ortada yok. Bu da çakma.

Hasan Âli'nin mason olduğuna dair, masonların ortaya koyabildiği belge niteliğinde başvuru yazısı, giriş ve toplantı tutanağı, üye kayıt belgesi hiçbir doküman ortaya koyamıyorlar. Masonlarla ilgili hiçbir yazışma, anı, vb; yazılı kitap, anı, makale, söyleşi de Hasan Âli'nin mason olduğuna dair tek bir tümce yok...

Masonlarla ilgili hiçbir yazışma, anı, vb; yazılı kitap, anı, makale, söyleşi de Hasan Âli'nin mason olduğuna dair tek bir tümce yok.

Dahası, bu çakma sahtelerin gerçek olduğunu kabul etsek bile; Nisan 1925'de üye olmuş, Aralık ayında 2. Dereceye yükseltilmiş, ama sonra devam etmemiş, 2 yıl sonra dernekten çıkarılmış. Bir kişi merak edip girmiş, 6 aydan sonra devam etmemiş, Usta/Üstad bile olmadan ayrılmış. Ölümü 1961.

1925 'den öncesinde de, 1925 -

1961

arasında da, 36 yıl yaşamış; bakanlık yapmış, milletvekilliği yapmış, kitap yazmış ama bir kez mason derecesinin konusunu önünden geçmemiş. Bir kez özetinde masonluğa dair bir

söz çıkmamış, O'nun mason olduğunu gören, bilen bir kişi yok; ama masonlar da yalanda sınır yok ki...

Bunlar HKEMBL masonlarından aktardıklarımız. ÖMBL'da ise Hasan Âli Yücel'in mason olduğuna dair hiçbir belge bulunmadığı gibi, böyle bir savları da yok.

Mustafa Necati için söylediklerimi Hasan Âli için de yineleyeceğim.

Hasan Âli'nin kişiliği, masonların o komik hareketli törenlerine katılmasına, üst dereceli masonların önünde esas duruşda durmasına izin vermez. Emperyalizm karşıtı, Hasan Âli'nin; Türkçü, Türk milliyetçisi, vatansever, laik ve devrimci kimliği ile Batı emperyalizmin Truva atı Yahudi - Hıristiyan Mason Tarikatı'na üye olacak?

Hasan Âli, hiçbir zaman Mason Localarına üye olmamış, mason öğretisini kabul etmemiştir.

Hasan Âli'nin mason olduğu savını içeren yazılar yazan bazı masonlar:

Tamer Ayan, Can Kapyalı, Z. Kalaycı, G. Çavdaroğlu, K. L. Aslan, K. Akman, Seyhun Tunaşar, Umut inan, Kemal Görkey, Cihan Cengiz, Şükrü Türen, Mahmut Hatipoğlu, Onur Öztarhan, Orhan Özalp, Tamer Ayan Özkan Aras, İsmail İşmen...

Milli olduklarını böyle kanıtlayacaklar. Hadi oradan. Bu kadar ilkel ve zeka kırıntısı taşımayan sahtecilikle mi kanıtlayacaksınız Hasan Âli ve diğer Türk ulusçularının masonluğunu? Bunları yazan hazırlayanlarda zekâ, feri gitmiş balık gözü gibi boş ve sönük. Zeka yok da, edep de mi yok? Yok demek ki.

Son Söz Yerine

Türkiye `de Mason Tarikatı kitap dizimin ilk kitabı Türkiye`de Mason Tarikatı, 1923 - 1935 dönemini erişebildiğim belge, bulgu ve bilgileri, bilimsel yöntemle işleyerek Türk okurunun bilgisine sundum.

Ayrıca, masonların nasıl kimlik hırsızlığı yaparak, Türk ulusunun gönlünde en değerli yerlere erişmiş milliyetçi ve vatansever aydınlarımızı mason oldukları yalanlarını da gene bilimsel yöntemle, belge ve bulgulara dayanarak yüzlerine çarptım.

Umarım Türkiye `nin kuruluş dönemlerinde masonların yer aldıkları saflarını, amaç ve uğraşlarını, yaptıklarını bir parça olsun Türk okuruna aktarabilmişimdir.

Bir daha masonlar arasında çeşitli nedenlerle yer alan, gerçekte vatansever ve milli benliği olan arkadaşlara sesleniyorum. Gerçekleri görün ve artık kendinizi kullandırmayın. Sizin Batı emperyalizminin Truva Atı mason localarında işiniz yok!

Dizinin ikinci kitabı, Türkiye `de Mason Tarikatı, 1936 - 1947 `de buluşmak üzere.

Uğurlar ola.

Resimler

- Resim 1 Annem Hasibe babam Zekeriya, Hakkari 1968 1
- Resim 2. “Milli Masonluk” Denen Yabancı Masonlar. Önlükteki Haçlı / Tapınakçı Bayrağına dikkat eder misiniz? 9
- Resim 3. Tamer Ayan 24
- Resim 4. Güngör Öcal 31
- Resim 5. Havuz Yargılaması, mason İhsan Yavuz 32
- Resim 7. UMD İstanbul Toplantısı 36
- Resim 8. Mim Kemal Öke, masonluğu Samsun’a yaymaya çalışırken. 56
- Resim 9. Michel/Mişel Marguiles 59
- Resim 10. Mahmut Esat Bozkurt, Kuvvay-ı Milliye Saflarında 71
- Resim 11. Atatürk ve Mahmut Esat Bozkurt 72
- Resim 12. Lotus Gemisi 74
- Resim 13. Yavuz Selim Ağaoğlu 89
- Resim 14 Ergin Koparan 91
- Resim 15. Mahmut Esat Bozkurt 93
- Resim 16. Mim Kemal Öke - Kemalettin Öke 109
- Resim 17. Atatürk CHP 4. Büyük Kurultayında Konuşma Yaparken, Ankara, 9 Mayıs 1935 115
- Resim 18. Atatürk ve Recrep Peker 127
- Resim 19. Sahir Erman 139
- Resim 20. Sahir Erman'ın oğlu Yüksek Şûra masonbaşı Hasan Erman ve Yülsek Şûra Yönetimi. Soldan sağa Viktor Sidi, Ergün Toğrol, Hasan Erman, Davut Berker, Fransız mason 140
- Resim 21 Mason tarihçi Ergun Aybars 145
- Resim 22. Celil Lâyıktez 158
- Resim 36 ((Koparan, Ankara Cumhuriyet Locası, 2012, s. 20) 192
- Resim 30 Saip Özer 194
- Resim 31 Soldan sağa Asaf Erkılıç (Sıtkı Turhan Erkılıç'ın amcası, Mustafa Göğüş, Abdülnafi Erkılıç (Sıtkı R.E.'in babası), Abdullah Göğüş (Tekel Muh. Müd.)... Cenup Yıldızı locası kurucuları. 199
- Resim 32 Işık Locası Simgesi ve Mührü 206
- Resim 33 Işık Loca görevlileri, 1931 206
- Resim 34 Işık Locası Binası Fotoğrafı 209
- Resim 35 Mim Kemal Öke (okla işaretli), Samsun da Işık Locasında 209
- Resim 23 Kurtuluş Savaşında; Mustafa Kemal ve Türk Ulusu Temsilcileri 225
- Resim 28. Atatürk ve Türk Gençleri, Okuyan Kız Çocukları 227
- Resim 25. Atatürk ve Türkçe 229
- Resim 26. Kurtuluş Savaşında Zafer sonrası; Türkiye Cumhurbaşkanı Atatürk ve İngiliz Kralı 231
- Resim 27 Britanya masonları ve bağımlısı masonlar, Remzi Sanver ve Ermeni mason yan yana 231
- Resim 24. Atatürk Söylevini Okurken 233
- Resim 11 Mustafa Reşit Paşa 234
- Resim 12 E. Necdet Egeran 236

- Resim 37 Hür Asım Akin, Özgür Murat Ayfer Özgen Masonbaşılar 244
- Resim 38. Merkez Yönetim Kurulu niteliğindeki Büyük Görevliler, seçim sonrası yemin ederek göreve başlıyorlar. Önündekinin omuzuna dokununca, Kutsal Kitaba basmış sayılıyor. Tanrı Akıl versin. 247
- Resim 39. HKEMBL Büyük Görevliler Kur. 2.sıra sol başta Tamer Ayan 250
- Resim 6. Atatürk ve Kılıç Ali 278
- Resim 40. Namık Kemal 287
- Resim 41. Ziya Gökalp, "Malta'da dört Diyarbakırlı" 288
- Resim 42. Türk Ocağı Kurucuları, soldan sağa; Yahya Kemal, Ali Fuad Paşa, Rauf Bey, Ziya Gökalp, Yusuf Akçura, Cemal Paşa, Mehmet Emin Yurdakul, Nedim Bey, Keşfi Bey, Vahap Bey. 289
- Resim 43. Osman Balcıgil ile FB da yaptığımız konuşmanın görüntüsü. 292
- Resim 44. Atatürk ve Mustafa Necati 310
- Resim 45. Atatürk ve Hasan Âli 316

Belgeler

Belge 1.	1920 tarihli genel kurul toplantı tutanağı	14
Belge 2.	1920 tarihli belge	15
Belge 3.	Hakkı Şinasi Paşa'ya Karşı Yabancılar ve İşbirlikçilerinin Duyurusu	52
Belge 4.	Büyük Locanın, Selamet Locasına yazısı	53
Belge 5.	Necat Locası Duyurusu	54
Belge 6.	Azım Locası Kardeşlerinden	58
Belge 7.	1.Sayfa	63
Belge 8.	2. Sayfa	64
Belge 9.	Büyük Locadan, Selamet Locasına yazı.....	65
Belge 10.	Büyük Locadan, Selamet Locasına	66
Belge 11.	Büyük Locadan Selamet Locasına	67
Belge 12.	Ahmet Nehri'nin Duyurusu	68
Belge 13.	Büyük Locadan, Selamet Locasına yazı.....	69
Belge 14.	Milliyet Gazetesi haberi.....	70
Belge 15.	Mahmut Esat Bozkurt görevlendirme yazısı.....	75
Belge 16.	Mahmut Esat Bozkurt görevlendirme yazısı.....	76
Belge 17.	Mahmut Esat Bozkurt görevlendirme yazısı.....	77
Belge 18	Büyük Locadan, Selamet Locasına yazı	111
Belge 19	Türkiye'deki masonların Amerika Güney Yetki Alanına 1923 Raporu, Kapak.....	163
Belge 20	Türkiye'deki masonların Amerika Güney Yetki Alanına 1923 Raporu, kapak içi.....	164
Belge 21	Türkiye'deki masonların Amerika Güney Yetki Alanına 1923 Raporu, mühür ve imza sayfası	165
Belge 22	Türkiye'deki masonların Amerika Güney Yetki Alanına 1923 Raporu, sayfa 22-23	166
Belge 23	Türkiye'deki masonların Amerika Güney Yetki Alanına 1923 Raporu, sayfa 24-25	166
Belge 24	Türkiye'deki masonların Amerika Güney Yetki Alanına 1923 Raporu, sayfa 26-27	167
Belge 25	Türkiye'deki masonların Amerika Güney Yetki Alanına 1923 Raporu, sayfa 28-29	167
Belge 26	Türkiye'deki masonların Amerika Güney Yetki Alanına 1923 Raporu, sayfa 30-31	168
Belge 27	Türkiye'deki masonların Amerika Güney Yetki Alanına 1924 Raporu, kapak	169
Belge 28	Türkiye'deki masonların Amerika Güney Yetki Alanına 1924 Raporu, iç kapak.....	170
Belge 29	Türkiye'deki masonların Amerika Güney Yetki Alanına 1924 Raporu, iç kapak 2.....	171
Belge 30	Türkiye'deki masonların Amerika Güney Yetki Alanına 1924 Raporu, sayfa, 28-29	172
Belge 31	Türkiye'deki masonların Amerika Güney Yetki Alanına 1924 Raporu, sayfa32-33	172
Belge 32	Türkiye'deki masonların Amerika Güney Yetki Alanına 1924 Raporu, sayfa34-35	173
Belge 33	Türkiye'deki masonların Amerika Güney Yetki Alanına 1924 Raporu, sayfa36-37	173
Belge 34	Türkiye'deki masonların Amerika Güney Yetki Alanına 1924 Raporu, sayfa38-39	174
Belge 35	Türkiye'deki masonların Amerika Güney Yetki Alanına 1924 Raporu, sayfa40-41	175
Belge 36	Yerli locanın Türkiye 'de Almanca davetiyesi	191
Belge 37	Cenup Yıldız Locası Görevlileri	196
Belge 38	Cenup Yıldız Üye Listesi	198
Belge 39	Cenup Yıldız Listesi	198
Belge 40	Cavit Halit Çırak Diploması	200
Belge 41	Cavit Halit Usta Diploması	201
Belge 42	Zeugma Dergisi Mason Sayı Kapağı	202
Belge 43	Tesviye Dergisi, 19. Sayı, sayfa 24	202
Belge 44	Atuf Zühtü 'nün Büyük Şark Dergisine yazısının girişi	208
Belge 45	Işık Mahfil Muhteremi, Suha Umur	211
Belge 46.	1935'de Localar	221

Belge 47 1894 Borçlanmasının Fransızca metni	235
Belge 48. Resne Locası Mühürü	302
Belge 49. Homer Locası üye defteri. Fransızca	304
Belge 50. Ernest Born Loca Kaydı. 1932'de tablo Türkçebasılmış, üye bilgileri İngilizce elle doldurulmuş	306
Belge 51. Hernest Bon loca kütüğünde kayıtları	307
Belge 52. 1935 yılında Homer Locasına katılan masonlarlistesi	308
Belge 53. Kültür Locası Üye Kütüğü	309
Belge 54. Resne Locası Çakma Üye Kayıt Defteri	313
Belge 55.Farklı iki kişinin kaydı.....	314
Belge 56. Hasan Âli çakma belge	318
Belge 57. Hasan Âli'nin sözde kütük kaydı	319

Kaynakça

(1932). *Büyük Şark*(6).

(1933). *Büyük Şark*(10).

(1939). *Bellesten, III*(10).

Adalı, T. (2005). İzmir'de Masonluk. T. Adalı içinde, *Ege'de Bir Loca, Homer Locası*. İzmir: HKEMBL .

Afetinan, A. (1969). *Medeni Bilgiler ve Atatürk'ün El Yazıları*. Ankara: TÜRK TARİH KURUMU YAYINI.

Afetinan, A. (ATATÜRK HAKKINDA HATIRALAR VE BELGELER). 1959. Ankara: TÜRK TARİH KURUMU.

Ağaoğlu, Y. S. (Dü.). (2017). *Mahmut Esat'a Karşı Unutulmuş Bir Mücadele* (1 b.). İzmir: HKEMBL.

Ahmet Mehmetefendioğlu, C. N. (2014, Eylül). Yavuz Havuz Davası. *Tarih Okulu Dergisi (TOD)*(19), 233-267.

Akev, M. F. (1992). *Türkiye'de Masonluk Tarihi ve Türk Toplumunda M.luğun Rolü* (Cilt Mimar S Yay, Sayı 13). (T. Tarhan, Çev.) İstanbul: HKEMBL.

Akkan, A. (1993). Türkiye'deki Mas.Tar.İbret Alınması İcap Olan Dönem (1930-1935). *Mimar Sinan* (87), 15-40.

Akkan, A. (1996). *Büyük Üstadlar*. İstanbul: HKEMBL, Mimar Sinan Yayınları, sayı.21.

Akkan, A. (1997). *Mimar Sinan Yayınları, No.21; Büyük Üstadlar*. İstanbul: HKEMBL.

Akşin, S. (1997). *Türkiye'nin Yakın Tarihi*. Ankara: Cumhuriyet.

Akşin, S. (tarih yok). Önsöz. S. Akşin (Dü.) içinde, *Türkiye Tarihi 4; Çağdaş Türkiye 1908-1980* (Cilt 4). İstanbul: Cem Yayınevi.

Ali, K. (1997). *İstiklal Mahkemesi Hatıraları*. Cumhuriyet Gazetesi.

Ali, K. (2077). *Atatürk'ün Sırdaşı Kılıç Ali'nin Anıları* (9. Baskı b.). (H. Turgut, Dü.) İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları.

Altuğ, Y. (2003). Yüksek Şüra'nın Kuruluşu. *Mimar Sinan L 2002-2003 Dönemi Çalışmaları, 1840'dan Günümüze Türkiye'de Masonluk* (s. 212-252). içinde İstanbul: HKEMBL Mimar Sinan Yayınları.

Anduze, E. (2012). *Osmanlı Türkiye'sinde Masonluk, 1908-1924*. (C. Kapyalı, Çev.) İstanbul: Sokak

- Aramızdan Ayrılanlar. (1977). *Mimar Sinan*(24), 92.
- Armstrong, H. C. (1998). *Bozkurt* (6. Baskı b.). (G. Ç. Güven, Çev.) İstanbul: Arba Yayınları.
- Atabek, R. (1985, Sayı 57). Meşrik-i Azaid'in Faaliyeti ile İlgili Bazı Açıklamalar. *Mimar Sinan Dergisi*, 4-10.
- Atabek, R. (Dü.). (1986). Fr. GO ile Türkiye Meşriki Azamı arasında Akdedilen Anlaşma. *Mimar Sinan Dergisi*(61), 33-35.
- Atatürk. ( ). *ATATÜRK'ÜN TAMİM, TELGRAF VE BEYANNAMELERİ*.
- Atatürk, M. K. (1960). *NUTUK* (Cilt II). Ankara: TÜRK DEVRİM TARİHİ ENSTİTÜSÜ YAYINI.
- Atatürk, M. K. (1995). *Nutuk*. (B. Yazıcı, Dü.)
- Atatürk'ün Bütün Eserleri* (3. Baskı b., Cilt 2 (1915-1919)). (2003). Kaynak Yayınları.
- Atatürk'ün Bütün Eserleri* (2. Basım b., Cilt 8). (2004). İstanbul: Kaynak Yayınları.
- Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri* (Cilt I). (1945). Ankara: TÜRK İNKILÂP TARİHİ ENSTİTÜSÜ Yayını.
- Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri* (Cilt II). (1952). Ankara: TÜRK İNKILÂP TARİHİ ENSTİTÜSÜ YAYINI.
- Atilhan, C. R. (1966). *Türk oğlu Düşmanını Tanı* (4. Baskı b.). İstanbul: Aykurt Neşriyat.
- Attilâ İlhan, H. C. (2004). *Bütün Kaleler Zaptedilmedi*.
- Avras, İ. (2010). *Tarihi Hakikatler*. İstanbul: HTS Yayıncılık.
- Ayan, T. (1997). Türkiye Masonluk Tarihinin Anahatları. *Mimar Sinan*(104), 7-38.
- Ayan, T. (1997). Türkiye Masonluk Tarihinin Anahatları. *Mimar Sinan*(104), 7-38.
- Ayan, T. (1998). *Çift Başlıklı Kartal, Anadolu'dan Skoç Ritine*. İstanbul: İtidal Olgunlaşma L tarafından bastırılmış.
- Ayan, T. (2008). *Kalbimizde Saklı Kalan, Atatürk ve Masonluk*. İstanbul: Yurt Kitap yayın.
- Aybars, E. (tarih yok). Mahmut Esat Bozkurt ve Masonlar. *Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 2(4).
- Aydemir, Ş. S. (1933, Mayıs). Don Kişotun Yel Değirmenleri ile ...Cavit Bey İktisatçılığına Dair. *Kadro* (17), 9-15.
- Aydemir, Ş. S. (1999). *Tek Adam, Mustafa Kemal Atatürk 1923-1938* (18. Basım b., Cilt I.). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Aydemir, Ş. S. (tarih yok). *Tek Adam, Mustafa Kemal Atatürk 1923-1938* (16. b., Cilt III). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Aydoğan, H. (tarih yok). *Cumhuriyeti Kuran Mason Kadrolar*. İstanbul: Kalipso.
- Aydoğan, M. (tarih yok). *Yeni Dünya Düzeni, Kemalizm ve Türkiye* (Cilt I.). İzmir: Umay Yayınları.
- Ayfer, M. Ö. (2008, 5. basım). *Ansiklopedik Mason Sözlüğü*. İstanbul: Pentagram.
- Balcioğlu, N. (2004, Mart). Cenup Yıldızı, Gaziantep Mason Locası. *Sabah Zeugma*.
- Bardakçı, M. (tarih yok). *Hürriyet*. 12 19, 2017 tarihinde <http://www.hurriyet.com.tr/mahmut-esat-bozkurt-35-indeyken-lahey-de-fransizlar-i-fena-devirmisti-297964>. adresinden alındı
- Berkes, N. (tarih yok). *Ulusçuluk*.
- Bilgütay, O. (1978). 1930 İntihabatı. *Mimar Sinan*(29), 25-28.
- Birinci, A. (1989, Ekim). Vatan Yalnızca Vatan Hakkında Bir Kaç Söz. *Tarih ve Toplum*(70), 43-50.

- Bonn, E. (2005). Açılış Konuşması. T. Adalı içinde, *Ege'de Bir Loca Homer Locası* (C. Kapyalı, Çev.). İzmir.
- Boravata, K. (tarih yok). İktisat Tarihi 1908-1980. S. Akşin (Dü.) içinde, *Türkiye Tarihi 4; Çağdaş Türkiye 1908-1980* (s. 265-353). Cem Yayınevi.
- Bozkurt, M. E. (2009). *Masonlar Dinleyiniz* (2. Baskı b.). İstanbul: Kaynak Yayınları.
- Brock, R. (2012). *Mustafa Kemal Atatürk, Hayalet Süvari* (12. Baskı b.). (H. Gurulkan, Çev.) İstanbul: Yakamoz Kitap.
- Büyük Üstad Nutku. (1933). *Büyük Şark*(12).
- Çebi, H. Y. (2010). *Atatürk Mason muydu?* İstanbul: Bilge Karınca.
- Çeltikçi, F. (1980). Türkiyede Masonluk Gelişmelerinde Üniteler. *Mimar Sinan*(35), 10-20.
- Çeltikçi, F. (1982). 3. Türkiye'de Hür Masonluk. F. Çeltikçi içinde, *Hür Masonluk Tarihinden Notlar* (s. 378-). İstanbul: HKEMBL.
- Çeltikçi, F. (1982). *Türk Masonluk Tarihinden Notlar* (Cilt MİM.Sinan Yay. 26). İstanbul: HKEMBL.
- Dinamo, H. İ. (tarih yok). *Kutsal İsyân, Milli Kurtuluş Savaşının Gerçek Hikâyesi* (Cilt I). Tekin Yayınevi.
- Duru, M. C. (2013). Büyük Mahfil Umumi Heyet Toplantısı No: 2 3/4/1955. *Mimar Sinan*(158), 7-27.
- Duverger, M. (tarih yok).
- Egeran, E. N. (2015). *Gerçek Yüzüyle Masonluk*. (A. Şenkut, Dü.) İstanbul: HKEMBL Dernek Üyelerine Mahsus Yayını .
- Ekemen, N. (1978). *Arşivlerimiz İçinde 65 Olayları*. İstanbul: Yenilik Basımevi.
- Erbudak, M. (1967). Ritler ve (E.K.E.İ.R.) nin kuruluşu. *Mimar Sinan*(3).
- Erginsoy, A. (1996). *Türkiye'de Masonluğun Doğuşu ve Gelişmesi*. İstanbul: Erciyaş Yayınları.
- ERKSAN, F. (1994). Polonya'da Masonluğun Kısa Bir Tarihçesi. *Mimar Sinan*(191).
- Erman, S. (2008). *Masonik Konferans, Makale ve Tebliğleriyle*. İstanbul: EKSR Türkiye Yüksek Şûrası.
- Erman, S. (2009). *4. Derece Üzerine Açıklamalar*. İstanbul: TYŞ.
- Erman, S. (2009). *EKSR'nin Tarihçesi ve 4. Derece Üzerine Açıklamalar*. İstanbul: Türkiye Yüksek Şûrası.
- Gökalp, Z. (1976). *Ziya Gökalp Yayınları:4; Türkleşmek, İslâmlaşmak, Muassırlaşmak*. Ankara: Kültür Bakanlığı .
- Göktürk, G. (1985, Ekim 13). Masonluk Gücünü Yitiriyor mu? *Nokta*.
- Granada, C. (tarih yok). *Atatürk'ün Uşağı idim*. (T. Gürkan, Dü.) İstanbul: Hürriyet Yayınları.
- Gündoğdu, A. O. (2000). Masonik Tarihimizden Kesitler (III. Bölüm). *Mimar Sinan*(114), 30-42.
- Güvenç, B. (2001). Türkiye'de Mason(luk) İmajının Kaynakları Üstüne Notlar (1806-1908). *Mimar Sinan Locası 2000-2001 Dönemi Çalışmaları, Sayı 23* (s. 144-155). içinde İstanbul: HKEMBL Mimar Sinan Yayınları.
- İlhan, A. (1981). *Hangi Atatürk*. İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları.
- İlhan, A. (2003, Mart 22-23-24). Attilâ İlhan ile çeşitli konulardan. *Milli Gazete*. (M. C.-N. Çakmak, Röportaj Yapan)
- İnce, Ö. (tarih yok). *Özdemir İnce*. 12 19, 2017 tarihinde <http://ozdemirince.com/mahmut-esat-bozkurt-gercegi/>. adresinden alındı
- İşmen, İ. (1990). Tanzimat, Gülhane Hattı Hümayunu'nun 15fO. Yıldönümü. *Mimar Sinan*(75).

- Kadri, Y. (1932, Şubat). Milli Tasarruf ve Halk Edebiyatı. *Kadro Dergisi*(2), 26-28.
- Koç, Y. (2012, Nisan 24). Atatürkçü Mahmut Esat Bozkurt'a Göre Masonluk. *Aydınlık Gazetesi*.
- Koloğlu, O. (2004). *Cumhuriyet Dönemi Masonlar*. İstanbul: Pozitif Yayınları.
- Kongar, E. (tarih yok). *Devrim Tarihi ve Toplum Bilim Açısından Atatürk*.
- Koparan, E. (2001). Türkiye Millî Büyük Meşriki'nin 25. Yılı. *Mimar Sinan*(121), 21-37.
- (2010). Türkiye'de Masonluk Tarihi, 1909-1935. E. Koparan içinde, *Mimar Sinan Yay.*, sayı:28, 2008 - 2010 Dönemi Çalışmaları (s. 35 - 136). İstanbul: HKEMBL Mimar Sinan Yayınları.
- Koparan, E. (2011). Bir Zamanlar Samsun da Işık Locası. *Tesviye*(83), 40-41.
- Koparan, E. (2012). Ankara Cumhuriyet Locası. *Mimar Sinan*(156), 18-23.
- Koparan, E. (2012). Gaziantep'te Bir Loca: Cenup Yıldızı. *Mimar Sinan*(154), 37-46.
- Koparan, E. (2013). Manisa Ülker Locası 1930 - 1935. *Mimar Sinan*(161), 90-100.
- Koparan, E. (2014). Bursa'da Masonluk 1930 - 1935. *Mimar Sinan*(165), 84-90.
- Köşesi, H. (1931, Ekim 24). İkinci Sualimiz. *Yeni Posta*, s. 3.
- Küçük İlanlar. (1931). *Büyük Şark*(1-2).
- Lâyıktez, C. (1999). *Türkiye'de Masonluk Tarihi Cilt:1 Başlangıç 1721-1956*. İstanbul: Yenilik Basımevi.
- Lâyıktez, C. (2001). *Türkiye'de Masonluk Tarihi (1721-1956)* (Cilt I). İstanbul: Yenilik Basımevi.
- Lâyıktez, C. (2011, Aralık). Gaziantep'te Bir Loca, Cenup Yıldızı. *Tesviye Dergisi*(19), 24-25.
- Margulies, M. (1979). Müstak/7 Türk Mason/uğu Yüksek Azim Mahfili. *Mimar Sinan*(32), 4-11.
- Mehmet Akif Akev. (tarih yok). *MASONLUĞUN KÜLTÜRÜMÜZE ETKİSİ* (Cilt Mimar S Yay. Sayı 28). İstanbul: HKEMBL.
- Melzer, R. (. (2013). Kasırganın Ortasında (Weimar Cumhuriyeti ve Nazi Almanyası'nda Alman Hürmasonluğu) Ralf MELZER Çeviren: Yücel KUBANÇ. *Mimar Sinan*(213).
- Mim Kemal Öke, M. H. (1951, Ocak). Atatürk ve Masonluk. *Türk Mason Dergisi*(1), 12-15.
- Mumcu, U. (tarih yok). *Uyan Gazi Kemal*. um:ag.
- Nazif, N. (1935, Eylül 13). Türk Masonlar. *Haftalık* (77).
- Nazif, N. (1935, Ekim). Türk Masonlar. *Hafta* (79).
- Öcal, G. (2012). *Türk Masonluğu*. Ankara.
- Ökten, Ş. (1981). Büyük Üstad Mesajı. *Mimar Sinan*(41), 4-6.
- Öz, B. (tarih yok). *Atatürk'ün Anadolu'ya Gönderilmesinin İçyüzü*. Cumhuriyet Gazetesi.
- Özakman, T. (tarih yok). *Şu Çılgın Türkler* (95 b.). Bilgi Yayınevi.
- Özgen, M. A. (2006). *Tapınakçılar, Siyonistler ve Masonlar*. Ankara: Pentagram.
- Öztürk, Y. N. (2003). *Batı Sömürgeciliği ve İslam Dünyası* (2. Baskı b.). İstanbul: Yeni Boyut.
- Paşa, C. (2010). *Anılarım (1913-1922)* (1. Basım b.). (E. Fahri Parin, & M. M. Sezer, Dü) Paraf Yayınları.
- Safa, P. (1931, Ekim 18). Masonlar Ne İddia Ediyorlar? *Yeni Posta*, s. 3.
- Safa, P. (1931, Ekim 11). Memleket İkiye mi ayrılıyor? *Yeni Posta Gazetesi*, s. 3.
- Safa, P. (1931, Ekim 12). Onları Kendi Hallerine Bırakalım. *Yeni Posta*, s. 3.
- Safa, P. (1931, Ekim 25). Tatlı Su Türkleri. *Yeni Posta*, s. 3.

- Sarıhan, Z. (tarih yok). *Oda Tv'n* (www.odatv.com). 12 Ocak, 2017 tarihinde <http://odatv.com/yuce-divanda-hukum-giyen-tek-bakan-kim-1001141200.html>. adresinden alındı
- Serim, B. (tarih yok). *ODA TV*. 12 Ocak, 2017 tarihinde <https://odatv.com/mahmut-esat-bozkurt-neden-akp'nin-hedefinde-2604121200.html>. adresinden alındı
- Sertel, M. Z. (1931, Ocak 18). Şeyhler, Misyonerler ve Masonlar. *Son Posta*.
- Soysal, İ. (1978). *Türkiyede ve Dünyada Masonlar ve Masonluk, 2. Basım*. İstanbul: DER Yayınları.
- Suner, M. Y. (2003). 1909 Öncesi Türkiye'de Masonluk Tarihi. *Mimar Sinan Dergisi*(130), 9-73.
- Şimşir, B. N. (tarih yok). *Ankara... Ankara... Bir Başkent'in Doğuşu*. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Şişman, M. (2016). *Hasan Âli Yücel* (1. Basım b.). İstanbul: HKEMBL.
- Taşdelen, H. (2019). *Osmanlı İmparatorluğunda Mason Locaları - <http://www.huroltasdelen.com/index.php/mason-localari/kitaplar/osmanli-da-masonluk/16-osmanli-mason>*. Ankara: <http://huroltasdelen.com/>.
- Tezcan, S. S. (1998). Mim Kemal Öke ile Atatürk'ün Diyalogu. *Mimar Sinan*(109), 7-17.
- Tunaboşlu, İ. (2008). *Deniz Kuvvetlerinde Sistem Değişikliği, Doktora Tezi*. İzmir: Dokuz Eylül Ü., Atatürk İlkeleri ve İnk.Tar. Enst.,.
- Tunaşar, S. (2005). *Türk Ulusal Masonluğunda 1935 Uykuya Yatma Olayı*. Ankara: Piramit.
- Turgut, H. (Dü.). (2007). *Atatürk'ün Sırdışı Kıvılcı Ali'nin Anıları* (9. Baskı b.). İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Turnalı, K. (1990). *1909-1989 Türkiye'de 80 Yılda Mason Locaları*. İstanbul: HKEMBL Yayını.
- Umur, S. (1977). Samsunda Işık Muhterem Mahfili. *Mimar Sinan*(25), 57-66.
- Umur, S. (1978). 1933 yılında bir olay. *Mimar Sinan*(027), 63-68.
- Umur, S. (1978). Hasan Âli Yücel'in Tekris Celsesi Zabtı (Vefa Muhterem Locası) . *Mimar Sinan*(29), 67-70.
- Umur, S. (1979). Azim Mahfili ile İlgili Belgeler. *Mimar Sinan*(32), 53-57.
- Umur, S. (1987). Türkiye'de Masonluğun 1935-1948 Uyku Dönemi. *Mimar Sinan*(65), 8-17.
- Umur, S. E. (1926). Ünlü Masonlar. (26).
- Yavuz Selim Ağaoğlu, M. R. (2016). *1965 Olayları* (2. Basım b.). İstanbul: HKEMBL.

*Kimseden ümmîd-i feyz etmem, dilenmem perr-ü-bâl Kendi
cevvim, kendi eflâkimde kendim tâirim, İnhinâ tavk-ı
esaretten girandır boynuma;
Fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür bir şâirim.*

Terfi# &&et

*Kimseden bir aydınlık ummam, dilenmem kol kanat
Kendi boşluğumda, kendi göklerimde kendim uçucuyum
Eğilmek, esaret bağından daha ağırdır boynuma
Fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür bir şairim*

Günümüz Türkçesi: **HMÖC TasdeCen**